5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—. No. 160.—Sîmbătă 2 Iunie 1907

O mie de candidaţi!

La facultatea de drept din Bucureşti s'au înscris o mie de candidaţi la examenul de licenţă. Cifra aceasta colosală e îngrozitoare, proporţional cu populaţia ţerei noastre, proporţional cu numărul, considerabil de mare, de licenţiaţi în drept.

Ce vor face toţi aceşti absolvenţi odată licenţa luată? Vor alerga în biurocraţie, vor deveni slujbaşii ţerei! Ne plîngem mereu de pletora de funcţionari cari ne seacă o parte din bugetul ţărei bun pentru alte nevoi şi în curînd se va scrie şi despre noi, cum se scrie despre Franţa:

„Când o ţeară poseda ca Franţa, 600,000 de funcţionari, 600,000 de oameni abătuţi de la carierele industriale şi întreţinuţi, ei şi familiile lor, într'o stare mai bună de cît mijlocie, e clar că clasele producătoare suportă o sarcină grea de tot. Lucrătorul obosit e forţat de a prelungi ziua de lucru cu o oră; femeea sa e nevoită să îl ajute la muncă de şi alăptează; alimentaţia copiilor devine mai grea şi mărirea zilei de lucru, legată scăderei cîştigului, produce o descreştere în timpul şi forţa familiei pe care aceasta ar putea s'o consacreze rarelor plăceri ale unei vieţi demnă de milă'.

Aceste rînduri scrise de Spencer în a sa „Introducere la ştiinţele sociale" s'ar potrivi de minune şi pentru noi.

Ce este însă mai rău la noi, e faptul că viitorii licenţiaţi cari dezertează, de la carierele industriale nu s'au aratat apţi nici pentru carierele biurocratice. Am văzut cum au ştiut administra comunele rurale; din anchetele oficiale făcute în urma răscoalelor s'a constatat complecta lipsă de tact, de pricepere, de bunăvoinţă, o adevărată administraţie anarhică, în cît doritorii însăşi ai progresului, au regretat pe zapciii analfabeţi şterşi din listele funcţionarilor, spre a fi înlocuiţi cu această tînără generaţie titrată.

Funcţionarismul el însăşi cere o mentalitate specială, o disciplină erarhică de urmat pe care nu o au titraţii noştri. O sete de succesul repede, uşor de cîştigat, iată în fond singura şi unica dorinţă a acelora ce îmbrăţişează cariera birocratică.

Intr'adevăr în frămîntările politice de până azi, s'au putut mulţi strecura aleşi şi ne aleşi, toţi cari au fost chemaţi dar vremurile prezente nu mai sunt pentru succesele uşoare, ci se cere muncă, se cere o filieră de urmat pe calea ascendentă a vieţei sociale. Ce vor face aceşti o mie de oameni cu diploma luată şi cu mentalitatea pe care o au?

E ingrozitor de gîndit! Şi zilnic şuvoiul creşte, numărul studenţilor de la drept este îndoit numărului de candidaţi prezentaţi.

Măsurile luate de a împiedica răul crescînd nu sunt suficiente. Nu prin taxele universitare, nu ingreuind condiţiile de admisibilitate în avocatură se va depărta tinerimea de la cariera dreptului. Orice s'ar face, cît timp va rămîne în faţă mirajul unei vieţi uşoare, libere şi respectate, pe care o are funcţionarul, tineretul va prefera această carieră, carierelor industriale.

Trebuesc indulcite condiţiile de existenţă ale industrialilor şi a muncitorilor, trebuesc democratizate obiceiurile societăţei noastre, care respectă şi admite în sînul ei numai pe acei ce îşi cîştigă cu mintea existenţa şi priveşte cu desgust pe negustor şi fabricant.

Cînd tinerimea va vedea că porţile sunt deschise tuturor de o potrivă, că o viaţă cu puţin mai grea dar mai sigură dă drepturi le aceleaşi folosinţi ca şi carierele intelectuale şi în România vom avea in loc de o mie de candidaţi la drept, atâţia doritori de a fi ingineri technici, mecanici, industriali, etc...

Şi vremea acea, trebue să vie!

I. Duscianu

Protejaţi de guvern?

Epoca s'a arătat foarte afectată de micul şi infamul denunţ al *Independenţei*, după care alegerea d-lui Bădăreu la Iaşi s'ar fi datorind concursului guvernului.

Dureros impresionată de această relevare *Epoca* a declarat că nu-o crede, căci, spunea dînsa, dacă (feresca D-zeu!) adevărat ar fi ceea ce spune ziarul francez, ar fi la mijloc—din partea d-lui Bădăreu, firesce—un act de înaltă trădare.

Cu acuzările infame, mari şi mici, ce se aduc d-lui Bădăreu, am avut toată vremea să ne deprindem. Ele nu ne fac nici o impresiune. Am citit denunţul *Independenţei*. Am rîs. Am citit apoi dureroasele linii din *Epoca*. Am rîs iar. N'am rîs, însă, de faptul că *Epoca* s'a arătat afectată de acuzarea ce se aducea d-lui Bădăreu, cide naivitatea excelentului nostru confrate; ne-a mirat că *Epoca* a putut lua în serios farsa *Independenţei*. Pe urmă am mai rîs o dată: aceeaşi *Independenţă*, în numărul seu de ieri, afirmă că d. Bădăreu a fost „d'intre acei", cari s'au ales cu *propriile lor forţe*. Cum să nu rîzi dacă astăzi ţi se aduce o gravă acuzare şi a doua zi se spune tocmai contrariul?

Dar să lăsăm farsele acestea şi să vedem, în adevăr, ce ie cu alegerea d-lui Bădăreu.

Nu trebuie să fi un devotat al fostului ministru al justiţiei, să fi numai om ştiutor al situaţiei politice din Iaşi, ca să cunoşti acest fapt: că d. Bădăreu n'are pereche în popularitate la Iaşi.

Ca să spui că cineva, ori cât de popular ar fi, nu se poate alege fără de concursul guvernului, este a spune că simţul alegătorului ie complect anihilat, că el numai are nici voinţă, nici judecată!

Ţara, după această părere, n'a făcut nici un progres, conştiinţa alegătorului a rămas, ca şi pe vremurile de apoi, monopolul zapciilor.

Iar dacă nu s'ar admite părerea că ţara a rămas complect guvernamentală, ar trebui, privitor la conservatorii cari au isbutit să se aleagă acum, să se admită că ţara a condemnat partidul conservator, că fruntaşii sei nu pot întra în Parlament de cît atunci, cînd sunt călăuziţi de prefecţii liberali!

Teoria aceasta o susţin colectiviştii la gazetele lor — dar de crezut nu o cred nici dînşii.

Fabula d-lui Vlahuţă

Viaţa Românească *este o revistă poporanistă. Ea apare în Iaşi sub direcţiunea d-lor C. Stere şi dr. I. Cantacuzino. In politica actuală şi în partidul liberal, care deţine astăzi puterea, ambii directori ai revistei poporaniste, ocupă locuri însemnate: ei fac parte din statul major al d-lui I. I. Brătianu; d. Stere, de şi n'are portofoliu, ie ministru în toată forma, iar d. dr. Cantacuzino ie director general al serviciului sanitar.*

Conducătorii revistei de la Iaşi fiind aceşti profesori cu situaţiuni înalte în partid, a produs fireşte, mare senzaţie o producţiune în versuri a d-lui Vlahuţă, apărută în numărul pe April al Vieţei Româneşti.

In acea producţiune în versuri d. Vlahuţă aruncă toată vina evenimentelor de pe urmă pe socoteala M. S. Regelui.

Inepţia aceasta în versuri este soră cu inepţia în proză pe care d. Spiridon Popescu, director al învăţămîntului primar, o publică în acelaşi număr al revistei.

Istoria a desminţit şi va desminţi fabula d-lui Vlahuţă.

Istoria a zis şi va zice că Regele Carol a fost un rege mare, care şi-a făcut toată datoria. El a luptat pentru neatîrnarea Ţărei, pentru gloria ei, pentru stabilirea creditului ei.

Fabula d-lui Vlahuţă rămîne fabulă: absolut falşă în concepţiunea ei, ne-adevărată şi răutăcioasă.

De ce a fost publicată într'o revistă a cărei conducere o au doi din fruntaşii liberali?

In vremurile agitate prin cari trecem, întrebarea n'are nevoie de respuns.

Impresiunile d-lui Panu

D. G. Panu s'a întors la Bucureşti foarte impresionat de felul cum s'a dat lupta la colegiul II de deputaţi din Iaşi, luptă în care d. Panu figurase pe lista guvernamentală.

D. Panu şi-a scris imediat impresiunile în revista sa. Impresiunile acestea constitue o relevare şi un act de acuzare totde-o-dată

Directorul *Septămânei* trebue să fi ştiut mai d'inainte că în partidul liberal de Iaşi lupta nu se va da în mod corect; că vor fi răfueli, resbunări şi poliţi de plătit. De aceea, după cum se ştie, d. Panu ezitase să-şi pună candidatura la Iaşi. Ar fi preferat să se aleagă la Piatra sau la Fălciu, ca să scape de atmosfera încărcată pe care ştia că are s'o găsească în a doua Capitală.

Dar fiind-că, în partidul liberal, d. Panu trebue să joace cum cântă alţii, a candidat, potrivit regulărei de la centru, la Iaşi.

Impresiunile ce le-a cules aci, sint acelea ale unui suflet necăjit şi amărât de situaţia partidului liberal de la Iaşi.

D. Panu vorbeşte în mod clar despre cartelul ce-ar fi existat între unii candidaţi liberali şi cand iaţii naţionalişti, cartel graţie căruia acei candidaţi liberali şi-au îngroşat voturile, unul din candidaţii naţionalişti a triumfat, iar celalalt a căzut în balotaj cu un număr însemnat de voturi.

Acuzarea devine importantă prin faptul că este susţinută de d. Panu, dar ea n'are şi meritul originalităţei.

La Iaşi ie secret public, în adevăr, că a fost *ceva* combinaţie între *unii* liberali şi naţionalişti.

In manifestele, apelurile şi celelalte chemări semnate „Neamul Românesc". cetătenii erau învitaţi să voteze pentru candidatii „Neamului", cari erau: N. Iorga, A. C. Cuza, C. Stere, Sp. Haret etc.

Ziarele au relevat faptul, au subliniat zvonul că d. Iorga va fi sprijinit la Iaşi—dar nici faptul, nici zvonul n'au fost desminţite.

In partidul liberal din Iaşi, în afară de trădarea de la colegiul II de care vorbeşte d. Panu, s'a manifestat, în aceste alegeri generale, o nouă şcoală: a egoismului.

Fie-care candidat lucra pentru el singur şi fie-care avea acelaşi ideal: să întrunească mai multe voturi de cât colegul său din listă.

Toate acestea dovedesc cât de rea este situaţia în partidul liberal din Iaşi. Rea din cauza lipsei unui conducător de seamă, al cărui cuvânt să fie ascultat.

Lipsa unui astfel de om va esplica şi situaţia aşa cum a descris'o d. Panu în ultimul număr al *Săptămânei*.

CATE-VA NOTE

— Cine este Ursu?

— Un deputat pe care d. Sterea îl duce de lanţ.

*

Terţetul colectivist, care a reuşit să cadă în aceste alegeri, la Iaşi, s'a complectat: succesul d-lui Buiclıu a a prefăcut terţetul în cvartet.

Un liberal tînăr esplica astfel căderea d-lui Buicliu: cuconul Grigore, de şi director al Creditului Urban şi bărbat foarte urban, a rămas în urmă cu ratele, din care cauză clubul l'a pus în posesie pe d. Botez.

*

O minune s'a întîmplat: la alegerea colegiului III—cetiţi bine trei—s'a produs un balotaj. Judeţul care şi-a permis acest lux este Prahova. Dar cum, potrivit legei electorale, balotagiile la colegiul III se efectuiază a doua zi, minunea de la Ploeşti n'a putut trăi de cît atît cît trăieşte un trandafir.

*

Voinţa Naţională publică o informaţie sensaţională: d. Badareu s'a hotărît să părăsească Iaşul pentru a se stabili definitiv în Bucureşti.

Dacă ar fi să se transplanteze şi d. Ioan Nădejde ar ajunge tocmai la origine—la Pocreaca.

*

D. Jenică Atanasiu, prefectul de Covurlui, după ce s'a şprituit timp de 8 ore la Suré, s'a apucat să înjure pe un Domn.

Domnul la provocat la duel pe d. Jenică.

— Eu nu mě bat, a respuns Jenică, mă îmbat.

OAMENI ŞI LUCRURI

Psihologie de clasă

Candidatura la colegiul al treilea din Iaşi a plugarului Ursu din Gropniţa a fost primită cu simpatie de „Opinia"—cu atât mai vârtos din momentul cînd în jurul unei alte candidaturi surtucăreşti se adunase cunoscuta legiune reacţionară de o suspectă specie politică locală. Intelectualii în genere au văzut cu mulţumire experienţa aceasta de a rădica pe un ţăran aproape nepregătit la cea mai înaltă misiune în stat, acea de a colabora la făurirea legilor ţărei,—a acelor legi cari vor privi în primul rând însăşi pătura ţărănească.

Dar, în fond, se pare că experienţa n'a reuşit pe deplin şi a dovedit de cîtă pregătire este încă trebuinţă în însăşi populaţia de la ţeară ca o asemenea încercare să izbutească pe deplin şi să nu aibă nevoie de luptă, de sforţări.

Nu doară despre peripeţiile alegerei e vorba aci, dar de câteva clipe de psihologie mai remarcabile. Aşa, bună oară, era vădit că rădicarea aceasta subită a *unui* ţaran a trezit mai puţină admiraţie şi mulţumire decât invidie şi păreri de rău. In primul rând pătura cultă a satelor: învăţătorii şi preoţii. Părerea lor era, negreşit, că din rândurile *lor* putea şi trebuia să se recruteze un reprezentant „mai demn" al intereselor ţărăneşti, deşi ei sunt, în fapt, orăşeni cu misiuni salariate mai mult sau mai puţin trecătoare în viaţa sătenilor. Puneţi apoi—autorităţile: primarii, notarii, consilierii şi cum îi mai chiamă. Până eri—Ursu era un simplu ţăran, ca toţi ceilalţi. Iată'l însă, dintr'odată, mai mare de cât dânşii toţi la olaltă,—deputat! Iată-i nevoiţi să se descopere în faţa lui, să-i poarte respect, să privească în el nu pe plugarul Ursu, ci pe domnul deputat—care are loc în parlament, călătoreşte gratuit cu drumul de fier, va fi primit, poate, în audienţă la Curte... Şi toţi aceştia să-şi voteze un nou... stăpân cu inema uşoară?

Vin apoi sutele de delegaţi şi de votanţi. Dar de ce el şi nu ori-care dintre dânşii? N'ar putea această rară cinste să fi nimerit pe altul? Şi acel altul e fiecare din ei aparte. Nu e numai cinste, —dar e şi „câştig"—un napoleon pe zi, pe fiece zi!

Scrutaţi toate aceste suflete şi gînduri, pătrundeţi în fiecare din aceste fiinţe şi în loc de sentimente—veţi găsi resentimente: dovadă că votul a fost anevoe, că lupta a fost mare, succesul—la un moment dat—îndoelnic şi în tot cazul a fost relativ.

Pentru observatorii şi literaţii de talent, iubitorii de picante detalii psihologice—se deschide în viitor un nou cîmp de studii. „Satul lui Ursu—deputatul" cu tot ce se desfăşură in jurul şi în lăuntrul acestui din urmă ar fi un excelent capitol de roman din care, apoi, amicul Ibrăileanu va putea scoate învăţăminte nuoi la studiul său asupra „Psihologiei de clasă".

Rodion

O pagină de pedagogie

Cum să explică oare faptul că atîţia tineri la vîrsta de 20—25 ani se găsesc: blazaţi, fără nici un îndemn la viaţă, cu desgust pentru tot ce-i înconjoară, lipsiţi de cea mai mică îndrumare, ei nu ştiu de ce să se apuce mulţumindu-se numai a striga că'i greu de trăit şi că viaţa îi apasă. Şi nu de puţine ori gîndul lor se opreşte la curmarea vieţei. Lipsa de curaj însă, care-i stăpîneşte în toate îi face să ducă viaţa vrînd-nevrînd pînă cînd împrejurări independente de voinţa lor chiar, îi fac să se însoare. Descurajul nu-i părăseşte nici în căsătorie, ba îi cuprinde mai cu putere—mai ales atunci când tovarăşa lor este lipsită de *forţa morală*.

Viaţa celor ce depind de el, îl face să rămîe printre cei vii, dar în ce stare sufletească?...

Nu-i o crimă oare din partea celor cari conduc această tinerime că nu-i îndrumează prin toate mijloacele cu putinţă către ceva ideal, ceva sfânt care să-i susţie în viaţă şi să le dea putere a călca peste toate greutăţile ce le-ar întîlni în cale?

De ce nu s'ar căuta să se cultive sufletul setos al tinerimei prin citiri sănătoase care decid de viaţa unui om? In şcoală se opreşte cetirea operilor bune ca şi a celor rele. Există însă groaza pentru romanele oricît de instructive ar fi ele. De ce nu s'ar traduce şi la noi operele oamenilor mari? Motivul se ştie că nu are cine le ceti pe aceste opere pline de învăţături şi îndemn la viaţă, opere care'ţi cultivă sufletul îmbogăţindu-l cu o mulţime de observaţiuni şi de subtilităţi pe care nu le poţi avea decît numai în tovărăşia oamenilor, mari de inimă ca şi de spirit.

Ideile mari şi prielnice sufletului omenesc au existat cu multe secole înaintea noastră, dar abia acum se simte nevoia de a le pune în practică cît mai mulţi dintre noi muritorii comuni. Geniile şi talentele mari ne-au aratat calea fericirei şi chipul mîntuirei robiei sufletului nostru, dar nimeni nu şi-a luat osteneala a încerca părerile acestor bine făcători ai omenirei. Timpurile de astăzi de şi schimbate mult de cele trecute, dar sunt încă departe de ceea ce ar trebui să fie.

S'a început un curent nou care îndeamnă tinerimea să cerceteze biografiile oamenilor mari, căci într'adevăr nimic nu inspiră mai mult interes de cît acestea şi nimic nu are mai mare putere asupra sufletului prin sufletului prin farmecul realităţii ce comportă ele. Pricina tuturor patimilor — e părăsirea culturei sufletului—înţălegînd prin suflet totalitatea calităţilor morale. Ştiinţa rece nu-i destulă pentru formarea omului.

Cărţile sunt cei mai buni inspiratori ai tinerimei cînd sunt alese cum trebue.

Una din aceste e opera „David Capperfield" de Charles Dickens, celebrul romancier englez, în care eroul se pare a fi chiar autorul, din cele ce reesă din cetirea operei şi diu cele ce se ştiu despre viaţa lui Dickens.

Intr'adevăr, există o mulţime de cărţi de pedagogie unele mai voluminoase de cît altele; unele accesibile tuturor chiar şi profanilor, altele lipsite de această calitate. Şi multă vreme îşi perde tinerimea cu răsfoirea acestor pedagogii—căci toată învăţătura din şcoală e mai puţin de cît o răsfoire chiar—dar nici un tratat nu-i mai *suggestiv*, mai convingător şi mai de folos de cît o *singură pagină* scrisă de Charles Dickens, a cărui geniu e de o sensibilitate rară.

Opera acestui mare scriitor e desăvârşită pentru indrumarea celor ce s'ar inspira dela ea. Eroul începe prin a-şi povesti viaţa dela naştere până cînd intră cu totul în vâltoarea vieţei. Câte reflecţii găseşti tu, om format deja..., Fiind bun te găseşti satisfăcut, fiind contrariul de cum ar trebui ţi se strînge inima, dar rămâi cu un imbold mai mult, prinzi curaj şi apoi ce momente delicioase se petrece în tovărăşia nu numai a eroului dar chiar şi a celor mai multe tipuri descrise. Eroina, Agnès, e un tip dela care fetele tinere mult ar cîştiga trăind cîteva ceasuri—dacă nu şi mai mult—în tovărăşia ei. Cîtă fericire nu răspândeşte această fată în jurul ei prin calităţi ce nu sunt de loc greu de cîştigat atunci cînd ruina e călăuzită de principii sănătoase şi practice ca acele pe care le poseda ea.

Dickens arată cum, datorită numai *stăruinţei lui proprii*, *curaj* şi *perseverenţei*, a isbutit să-şi creieze în viaţă o posiţie

atît de strălucită ca cea de care s'a bucurat către sfîrşitul vieţei lui şi un nume ce-i va rămînea nemuritor.

E o plăcere nespusă a cita pagina în care Dickens resumă toată pedagogia, şi aceasta pentru a o face cunoscută celor ce încă nu o cunosc pentru a-i îndemna la citirea întregei opere..... Perseverenţa şi energia fură fondul caracterului meu şi numai datorită acestora am avut mai tîrziu fericirea să reuşesc în această viaţă; mulţi oameni au lucrat mai mult decât mine fără să fi avut atâta succes, dar n'aş fi putut face nici odată ceeace am făcut fără *obiceiurile de punctualitate de ordine* şi de *silinţă* ce am început să contractez şi mai ales fără facultatea ce câştigasem de a concentra toată atenţia mea asupra unui singur obiect deodată, fără a mă îngriji de cel care avea să-i succeadă poate la moment chiar.

Dumnezeu e martur că nu scriu aceasta ca să mă laud! Ar trebui să fie cineva cu adevărat sfânt pentru a nu-i părea rău, înşirând viaţa sa pagină cu pagină, după cum fac eu aci, de multe talente neglijate, de multe ocazii favorabile perdute, de toate rătăcirile şi de toate greşalele. Probabil că am întrebuinţat rău ca şi oricare altul toate darurile ce primisem. Ceea ce vreau să spun în scurt este că tot ceea ce am avut de făcut în lume, am cercat să fac bine; şi că m'am devotat cu totul la ceea ce am interprins şi că în lucrurile cele mari ca şi în cele mici am mers serios către scop.

Nu cred să fie cu putinţă, chiar celor cari au familii mari, de a reuşi dacă nu unesc talentul natural cu calităţile *simple solide laborioase* şi mai ales cu o legitimă *încredere în succes*: nimic nu-i în această lume mai puternic ca *a voi*. Nimic nu ar putea înlocui, pentru a reuşi o voinţă serioasă şi sinceră. In loc de a atinge ceva cu vîrful degetului, eu mă aruncam cu corp şi suflet şi ori care ar fi fost opera mea, eu n'am nesocotit'o nici odată. Pag. 176 Tom. II.

Iată regule care dacă tinerimea noastră le-ar urma, de sigur că n'ar avea de cules decât succes pe urma lor. In Rusia această operă se găseşte tradusă şi pusă în mâna tinerilor de 15—16 ani.

Maria C. Buţureanu
Institutoare

Rezultatul alegerilor col. III de Cameră

ARGEŞ

Spiru Haret lib.	1423	voturi ales
Al. Dumitrescu cons.	31	„
Niţă Gheorghe ind.	27	„
Florea Rădulescu ind.	11	„

BACAU

R. Porumbaru lib	1902	voturi ales
Matei Nicolae lib.	1039	„ „
Grădinaru ind.	145	„
Cernat Const. ind.	87	„

BOTOŞANI

N. Răutu lib.	543	voturi ales
C. Gh. Codreanu con.	102	„
A. Ţaranu lib. ind.	84	„
I. Ciuleiu lib. ind.	63	„

BRAILA

Gr. Petrescu lib.	516	voturi ales
N. G. Cartianu lib.	45	„
Gh. Bălan lib. ind.	126	„
M. Leşiu lib. ind.		„

BUZEU

D. C. Angelescu lib.		voturi ales
Ioan I. Stănciulescu lib.		„ „
Gogu Iliescu cons.	517	„
P. Zaharescu cons.	164	„

COVURLUIU

Th. Thenea lib.	895	voturi ales
I. E. Vasiliu cons.	79	„

DIMBOVIŢA

C. Cîmpeanu lib.	1226	voturi ales
I. D. Vrăbiescu ind.	96	„

DOLJ

D. Boicescu lib.	1580	voturi ales
I. Peruianu lib.	1589	„ „
Ion Florescu ind.	660	„
Daniil Ionescu ind.	292	„
Al. Ciulea ind.	794	„

DOROHOIU

C. Romano lib.	1146	voturi ales
Giulea ind.		„

FALCIU

I. G. Duca lib.	451	voturi ales
Gh. Ghibănescu cons.	65	„

GORJ

Dincă Schileru lib.	1320	voturi ales

IALOMIŢA

Al. N. Săulescu lib.	820	voturi ales
Pascal Toncescu con.	102	„
Gh. Popescu Ciocănel ind.	161	voturi

IAŞI

Dumitru Ursu lib.	473	voturi ales
Lascar Tarabuţa ind.	210	„

MEHEDINŢI

Const. Armaşiu lib.	1692	voturi ales
Const. Tiuleanu lib.	1492	„ „
C. Rădulescu cons.	287	„
G. Bălteanu cons.	76	„
G. Cornea cons.	88	„

MUSCEL

M. Moisescu lib.	960	voturi ales
I. Iorgulescu cons.		„
Ion Hera ind.	101	„

NEAMŢU

Ioan Ioaniu lib.	319	voturi ales

OLT

Pr. Basarab Brîncoveanu l.	1045	v. al.
Gr. Gh. Cantacuzino cons.	22	„
N. Filipescu, Marin Moţăescu c.		retr.

PRAHOVA

A. G. Radovici lib.	1223	voturi ales
D. Matak lib.	179	„
Julius Brezoianu in.	798	„
Stelian Popescu in.	475	„
N. Basilescu in.	379	„
Sc. Moisescu in.	142	„
Gogu Cristescu in.	76	„
Maior C. Codreanu in.	101	„

Balotaj 1 loc. La balotajul de eri ales I. Brezoianu.

PUTNA

I. Simionescu-Rîmniceanu l.	933	v. al.
S. Meitani lib.	883	„
S. Mehedinţi ind.	134	„

ROMAN

Ion Teshary lib.	609	voturi ales
Preotul M. Mîrza in.		„
Gh. Crăinăceanu învăţ. ind.		„

ROMANAŢI

C. Poroineanu lib.	1193	voturi ales
D. Stănescu prof. in.		„
C. Florescu fost magis. in.		„
Spirea Ionescu ţăran in.		„

R.-SARAT

C. Gr. Gheorghiu lib.	761	voturi ales
C. Filipescu cons.	2	„
C. B. Niculescu ind.	395	„
A. Hartular lib. ind.	169	„

SUCEAVA

C. Stef. Sturdza lib.	796	voturi ales
Gh. Moţoc lib.	703	„ „
A. Goroveiu cons.	365	„
C. Romanescu cons.	28	„
Seb. Moruzi ind.	522	„
Dim. Bozoianu		„

TECUCIU

I. Bianu lib.	454	voturi ales
Dr. C. Petraş cons.	108	„

TECEORMAN

C. Cernescu lib.	1186	voturi ales
I. Scondăcescu		„

TUTOVA

G. I. Diamandi lib.	842	voturi ales
Şt. Cucoş ind.	53	„
Vasile Haram ind.	51	„

VASLUIU

Julius Julich lib.	85	voturi
V. Sasu ind.	563	voturi ales

VLAŞCA

N. Pascal lib.	1065	voturi ales
C. P. Rădulescu	80	voturi

VALCEA

Şt. Drăghicescu lib.	1249	voturi ales
C. Oromeul cons.		„
Iorgu N. Guran ind.	70	„

ILFOV

Horia Rosetti lib.	1328	voturi ales
N. Moroianu lib.	1334	„ „

Litere-Ştiinţe-Arte

D. Stere este de sigur un director de revistă—model. De aceasta m'am putut convinge acum cîteva zile, cînd îl întîlniiu eşind, în trăsură, din curtea prefecturei de poliţie.

— *„Ai citit ultimul număr din „Viaţa Romînească“? zise, oprind trăsura în loc.*

— *Dar ultimul nu s'a trimis încă abonaţilor, nici ziarelor, aşa că nu pot şti nimic.*

— *Imi pare rău, vream să ştiu ce părere ai despre numărul acesta.*

— *Sper că e excelent, măcar că s'a schimbat unul din directori.*

Atît a fost de-ajuns ca directorul revistei—cel rămas, nu cel înlocuit, se'nţelege—să înceapă un mic discurs cu reflecţii filosofice şi picante asupra incidentului cu schimbarea directorială de la „Viaţa“. Le întrerupse însă curînd un vagon de tramvay care-şi desemna de la oarecare depărtare intenţia de a veni asupra trăsurii. Calul roib al muscalului se arăta din ce în ce mai indispus să aştepte sfîrşitul convorbirei noastre literare şi abia avui vremea să mai pun o întrebare:

— *Toate bune, directore, dar azi e alegerea colegiului întîiu de deputaţi. De literatură ne arde nouă acum?*

Şi directorul, readus încă odată la realitate făcu un gest de scepticism care servi în acelaşi timp şi muscalului drept semn să pornească pe cîmpul de luptă... electorală al Vieţei romîneşti.

*

In notiţa cursivă din numărul din urmă al „Opiniei“ s'a vorbit despre o critică adusă traducerei *Salomeei* de Oscar Wilde. Din eroare s'a spus că traducerea e în versuri. Adevărul e că e în proză,—ceea ce nu are nimic a face cu fondul observaţiei care se refera la „moralitatea“ subiectului.

*

A apărut No. 7 din interesanta revistă lunara LECTURA, cu următorul cuprins variat şi bogat:

Naţionalitate de Max Nordau; Prinţesa Maria, roman de M. Lermontov; Orbirea, poemă de Gil Polo; Viaţa lui Iisus, de Ernest Renan; Dragostea şi durerea de măsele, schiţă umoristică de M. Saphir; Cântece, de H. Heine; Irinel, nuvelă de Delavrancea; Fabulă, de B. P. Hasdeu; Puţul şi pendula, nuvelă extra-ordinară de Edgar Poë; A trecut, poezie de Elena Văcărescu, etc.

Tot ce poate interesa, amuza şi instrui pe cititori se găseşte în LECTURA, care se vinde cu 50 bani numărul.

*

Victor Margueritte, precum am arătat altă dată, s'a despărţit de fratele şi.... confratele seu literar Paul, cu care un timp îndelungat a scris şi publicat o mulţime de opere. Acum Victor publică primul său roman scris fără colaborare. Se înţelege că publicul aşteaptă cu nerăbdare această noutate, care poartă suggestivul nume: „Prostituée!“.

*

Ultimele minuni desăvârşite de electricitate întrată în serviciul agriculturei. Un savant, profesor la Universitatea din Helsingfors, care s'a consacrat de mai mulţi ani acestui fel de cercetări, şi-a urmat experienţele în Anglia, lângă Newcastle, în Suedia la Alvidaberg şi în Germania în împrejurimile din Breslau. El a vrut să afle, făcând să varieze condiţiunile solului şi a climei, influenţa pe care o poate avea electricitatea asupra diverselor plante.

Un petec de pământ sădit cu fragi supus unui tratament electric dă o creştere a producţiunei care variază de la 50 la 128 la sută. Sub aceiaşi influenţă producţiunea unui câmp de grâu creşte de la 35—40 la sută. Se pare că electricitatea nu produce efecte atît de minunate asupra sfeclei şi cartofilor; prima nu dă de cît cu 26 la sută mai mult, cartofii cu 20 la sută.

*

A apărut „Arhiva“ No. 5 pe Mai 1907, cu următorul sumar:

Riria: Soare vrem (versuri); Ostaşii (după luptă) (versuri).—V. A. Forescu: Obiceiurile sătenilor şi Măriuţa din Rădăşeni.—Dr. Leon Cosmovici: Ştiinţele Naturale. A) Rolul educativ al ştiinţei naturale.—Constantin Chiru: Tăerea capului lui Angerli de Logofătul Iordake Furduescu.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi d. A. D. Xenopol.—T. T. Burada: Privelişti şi datini populare în Moldova (Păpuşele).—A. D. Atanasiu: Invăţămîntul desemnulni şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Priviri generale).

Dări de seamă: Valeriu Hulubei: Les Récents Troubles Agraires et la Crise Agricole par Henri Brun.—A. D. Xenopol: „Geschichte des rumänischen Volkes“ von N. Iorga.

Notiţi: A. D. Xenopol: Observaţii asupra vol. II, 2, de documente din colecţia Hurmuzaki.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi D. Kalinderu.

Necrolog: Frederic Damé.

Informaţii

Cetim în *l'Indépendance* de la 31 Mai:

Din greşeală am zis că d. A. A. Bădăreu a fost ales cu concursul guvernului.

De-altmintreli, în comentariile noastre privitoare la scrutinele efectuate pînă în ziua de 29 Mai, n'am zis nici odată că d. Badăreu s'ar fi ales cu concursul guvernului.

In teză generală vorbind, puţin importă de a stabili aceste distincţiuni. In împrejurările actuale era necesar ca toate personalităţile marcante ale opoziţiei să fie reprezentate în parlament.

—

D. C. Botez, profesor secundar, a fost numit membru în comitetul teatral din Iaşi în locul d-lui Eduard Caudella, demisionat.

—

Adunarea Camerei de Comerţ.—La camera de Comerţ din Iaşi a fost ieri şedinţă.

Adunarea s'a ocupat, în primu rând de chestia agrară. Asupra discuţiunilor ce s'au urmat în această privinţă vom insista mîine. A admis amânarea, pentru anul viitor, a congresului Camerelor de comerţ.

A ales comisiunea care se va pronunţa asupra premiului ce acordă Camera celei mai bune lucrări privitoare la comerţ sau industrie.

A acordat o sumă de 1000 lei pentru congresul meseriaşilor. A acordat o subvenţie de 200 lei ziarului *Voacea Meseriaşului*; a însărcinat biroul să se ocupe de cererea d-lui Take Manicatide pentru deschiderea unui birou de expediţie pe lîngă oficiul vamal local.

—

Doamna Dr. E. Iliescu a dat naştere unei fetiţe. Atât mama cît şi noul născut, se află bine.

—

Camera de comerţ publică un concurs, cu premiu de 250 lei, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Comerţul produselor agricole şi animalelor în circumscripţia acestei camere.

—

Vechea societate de gimnastică *Turn-Verein* va fuziona cu soaietatea de sport, gimnastică şi muzică din Iaşi.

—

Studenţii in Medicină din Iaşi au expediat următoarea telegramă deputatului romîn din parlamentul ungar, A. Vaida—*Voevod*:

„In cartea eroilor inscriem astă-zi şi numele tău, vrednic apărător al cauzei sfinte. Indureraţi că nu-ţi putem fi de un real folos, te rugăm primeşte încredinţarea dragostei şi admiraţiei noastre.

„Studenţi medicinişti Ieşeni“

—

La telegrama de felicitare pe care conservatorii romaşcani au adresat'o d-lui Take Ionescu cu ocazia alegerei dela colegiul I-iu de Cameră, d-sa a respuns următoarele:

Domnului C. Cantacuzino
Roman

Am primit depeşa tîrziu noaptea în Caracal, atît d-tale bun şi vechiu prieten cît şi conservatorilor şi alegătorilor mei vă mulţumesc din tot sufletul.

Ales al Romanului, mă voiu sili să nu pricinuesc nici o decepţiune.

La revedere
Take Ionescu

—

Am anunţat că Duminică, 3 Iunie, va avea loc la Ploeşti marele concurs de oină.

Din Iaşi vor azista elevii Seminarului „Veniamin,“ căci la ultimul concurs din Iaşi, au luat premiul I. Elevii vor fi conduşi de profesorul lor de gimnastică.

—

Pe ziua de 1 Iunie d. Mihai Carp, revizor şcolar al judeţului Iaşi şi-a înaintat demisiunea. Se crede că va fi numit d. Sechelărescu, fost revizor.

—

La 23 Iunie va avea loc prima serbare publică în grădina Copoului, frumos restaurată şi aranjată în mod superb.

Serbarea va fi dată de personalul tramvaiului electric cari s'a constituit nu de mult în societate cu scop de bine facere reciprocă.

—

DIVERSE

— D-şoara Olga Buzdugan, telefonistă la prefectura de judeţ, a câştigat 5000 de lei la ultima tragerea loteriei statului.

— Va fi izgonit, prin punctul ce-şi va alege, supusul austro-ungar Vasile Cojocaru.

— A fost isgonit individul Sava Tenchin, supus rus, s'au luat măsuri ca el să nu revie în ţară.

— S'a autorizat intrarea în ţară, prin Predeal, la 200 lucrători, necesari lucrărilor pentru aducerea apei dela Timişeşti.

— In comuna Galata, cotuna Valea Adînca, a fost găsit mort italianul Carolo Pizzni.

— Din cauza ploilor torenţiale de eri, au fost inundate mai multe case din mahalaua Moara de foc.

— Direcţia sanitară a luat măsura de a se trămite la băile Govora un număr de 180 ţărani, bolnavi de pelagră şi sifilis.

— La Mendel Aronovici din str. Golia găsindu-se o contrabandă de tutun rusesc, numitul a fost arestat.

— A fost arestat individul G. Neculau bănuit ca autor al unui furt de 1000 lei făptuit la d. inginer T. Constantinescu, din str. Cogălniceanu.

— Primarul com. Prisacani raportează că a dispărut de la locuinţa părinţilor săi copilul I. Cociu, fiul lui C. Cociu din acea comună.

Poliţia cercetează.

— Un cîine turbat al d-lui Dima, din strada Petru Rareş, a muşcat pe băeţii Costică Brătulescu şi Mihai Madorjac, cari au fost internaţi în Institutul antirabic.

— A fost arestat individul S. Şmilovici d n strada Mizil 5, ca autor al unui furt cu efracţie săvîrşit la casa doamnei Tinca Damian din aceiaşi stradă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

24

LEON TOLSTOI

Moartea lui Ivan Ilici

(Roman Psihologic)

Traducere-literară de OCTAV MINAR

XI

Şi dacă într'adevăr aşa el, îşi zise mor cu cugetul că am feştelit tot ce-mi fuse dat şi nu mai e chip să se îndrepte, atunci ce?

Se culcă pe spate şi începu să analizeze într'un alt chip, viaţa sa trecută.

Diminiaţa cînd văzu pe lacheu, în urmă pe soţia sa, pe fiica sa, pe doctor, fie-care din mişcările lor, fie ce vorbă zisă de ei întăriră groaznicul adevăr la care se gîndise în timpul nopţei.

Intr'nşii se vedea pe el însuşi şi văzu că toate acestea nu erau aşa cum trebuiau să fie, totul era o minciună lată şi grozavă care, învăluia şi viaţa şi moartea.

Impresia aceasta înzecea suferinţele sale tîmpeşti. Gemea se svîrcolea.

I se părea că oamenii înăbuşă, îi ura pe toţi cînd veneau în odaia sa.

I se dădu o dosă puternică de morfină: căzu în nesimţire, dar cam pe vremea dejunului se dezmeteci şi acelaşi lucru reîncepu: se frămînta, alunga pe toţi şi în fie ce clipă îşi schimba locul. Soţia sa intră şi îi zise:

— Ivan, dragul meu, fă-o asta în hatîrul meu. N'o să'ţi facă rău din potrivă cele mai adese îţi alină durerea. Nu'i nimic. Chiar oamenii sănătoşi o fac.

Ce? Să mă năcăjesc? Dar, ce folos îmi aduce?

Nu trebue! totuşi.... Prascovia Teodorovna începu a plînge...

— Da, dragul meu, voiu chema pe preotul nostru e om atît de bun!

— Bine, şopti el.

Cînd preotul sosi deveni mai bun se simţi parcă uşurat de îndoelile sale.

O clipă de nădejde îi veni. Se gîndi iar la intestine şi putinţă de îndreptare. Se griji cu lacrimile în ochii. După grijanie cînd fu culcat, simţi o îmbunătăţire, îi veni nădejdea vieţei. Incepu să gîndească la operaţia ce i se propuse.

— Să trăesc, da! vroiu să trăesc!

Soţia sa veni să'l felicite şi îi zise tot ce se zice în ast-fel de împrejurări, adăugind:

— Nu-i aşa? ţie e mai bine?

Fără a o privi măcar răspunse da!

Imbrăcămintea, mutra ei, sunetul vocei sale,—totul îi spunea acelaşi lucru:

Nu e asta, ai trăit şi trăeşti numai cu minciuna şi înşelătoria, ascunzîndu-ţi viaţa şi moartea.

Şi îndată ce-i veni aceasta îi revenni iar ura, chinurile groaznice şi gîndul unei morţi apropiate şi de neînlăturat.

Ceva nou veni pe neaşteptate simţi un junghiu în coastă, care-i îngreuia insuflarea.

Cînd zise „da“! iute, cu o iuţală prea mare faţă de slăbiciunea sa, se puse pe spate şt strigă.

— Duceţi-vă, duceţi-vă de aici, lăsaţi-mă singur!

Din clipa aceasta începură strigătele groaznice pe care ascultîndu-le chiar din depărtare te apuoa groaza.

In clipa în care răspunse soţiei sale înţelese că era perdut, că nu mai era cu putinţă vre'o îndreptare că venise sfîrşitul, adevăratul sfîrşit îndoiala nu era lămurită şi rămînea îndoeală.

Incepu să strige:

„Nu vroiu, şi prelungind cea din urmă silabă „oiuoiuoiu“.

. . . . . .

Timp de trei zile se sbătu în sacul, în care o putere nevăzută îl împingea.

Se sbătea cum se sbate osînditul la moarte în mîinile călăului, ştiind bine că nu poate scăpa, pe fie ce minută ce trecea simţea că cu toate sforţările sale de a lupta se apropia de ceia ce'l înspăimînta intr'atîta.

Simţia că suferea din pricină că lunecă într'o groapă întunecoasă, şi nu se putea înfunda pe dea întregul din pricina asigurărei sale cu viaţa-i trecută era bună.

Desvinovăţia aceasta a vieţei sale îl apropie, nelămurindu-l să înaintezc şi'l ucidea mai mult cu totul:

De odată o putere nevăzută îl lovi în piept, în coastă, îi opri răsuflarea.

Căzu în groapă, dar ajungînd în fundul ei se făcu lumină.

(Va urma)

NOUTAȚILE ZILEI

Duelul.—Ministrul de resboiu al Franței, generalul Piquart, publică o circulară în „Jurnalul oficial“ în prinvința duelului.

Șefii erarhiei—zice ministrul prin acea circulară—n'au nici a da, nici a refuza autorizarea unui duel. Ei trebue chiar să se abție de a exercita o presiune oare care în a constrânge doui militari ca să iasă pe teren.

Dacă o altercație s'ar produce în serviciu sau cu ocazia serviciului, e deajuns atunci de a se aplica dispozițiile în vigoare și de a pronunța, pentru regularea neînțălegerei, sancțiunile disciplinare prevăzute. Autoritatea are datoria de a interveni.

Dacă din contra, diferendul s'ar produce în afară din serviciu, atunci nu e vorba de cât de o afacere privată și fiecare în acest caz trebue să rămîe liber de a face ceea ce-i dictează conștiința și după concepția sa din punctul de vedere al onoarei, rămînînd însă responzabil înaintea legei și reglementelor militare de urmările faptei sale.

***

Incendiu.—Un mare vas german încarcat de petrol, a fost consumat de incendiu, la intrarea în Bosfor. Focul a fost așa de mare, că întreg Bosforul a fost iluminat.

***

Difterie.—Fiica cea mai mică a Țarului Nicolae, e bolnavă de anghină difter că. Țarul, țareviciul Alexis și celelalte trei fiice ale țarului au părăsit palatul Alexandru, instalîndu-se într'un pavilion din ferma de la Peterhof pentru a evita vre-un pericol de contagiune. Împărăteasa a rămas la palat pentru a îngriji pe bolnava mare-ducesă.

***

Poliția franceză.—D. Henion directorul Siguranței generale a cerut un credit de 900.000 lei pentru organizarea unei poliții administrative, în vedere că bandele de rău făcători se înmulțesc din ce în ce în unele regiuni.

***

Sinucideri. — Numărul sinuciderilor a crescut în ultimul timp la Paris. In cele din urmă cinci-spre-zece zile s'au semnalat 30 cazuri de sinucideri. Pentru neajunsuri trecătoare, o boală ceva mai grea, lipsă etc., se face imediat apel la moarte.

Fete, tineri, femei tinere și-au pus capăt vieței pentru cauze atît de neînsemnate ce se poate spune cu drept cuvînt că la Paris bîntue epidemia de sinucidere.

Ultime informații

Rezultatul actualelor alegeri de la Iași, au pus în evidență pe lîngă lupta inverșunată ce există între diferitele nuanțe din partidul liberal și lipsa totală de oameni în acest partid.

S'a vorbit de unii că d-rul Iuliano ar fi fost o candidatură de paie. Lasă că acelaș doctor Iuliano a reușit altă dată la colegiul al II-lea de Senat în contra d-lui Al. A. Badăreu, dar pe cine altul ar fi putut pune liberalii alăturea de d. Poni la colegiul I-iu de Senat? Pe d-nii St. Șendrea sau Gr. Buicliu? Oare îi aștepta o soartă mai bună la acel colegiu? Poate vor spune să se fi pus candidatura d-lor Toma Stelian, dr. Botez, etc.? Atunci pe cine puneau la celelalte colegii? Nu cumva forțe electorale de talia d-lor Iorgu Șendre, Efrem Mazîm, Al. Handoca și alții.

De geaba toate argumentele. Liberalii n'au oameni și pace.

Conferințele școlare de științi naturale, fisice și chimice se vor ținea anul acesta în Iași.

Ele vor incepe la 30 Septembre și vor dura pînă la 4 Octombrie.

Alegerile de la colegiul al II de Cameră, au insemnat, ori cît s'ar prosti un ziar local, un succes vădit pentru oposiție Nu trebuește făcut raportul între voturile obținute de conservatori și liberali, în alegerile actuale, dar trebuesce făcută proporția între voturile obținute de liberali în 1905, ca opozanți și voturile conservatoare din aceste alegeri.

Cel mai tare candidat din acele acele alegeri abia intrunise 439 de voturi și aceasta cu concursul junimiștilor, pe cînd d. Lascar Antoniu a avut 493 de voturi. Dacă adaogăm încă faptul că oposiția n'a luptat în alegeri și că în special directorul nostru s'a abținut de la ori ce activitate electorală, putem spune că voturile obținute de d. Antoniu sunt voturile reale și neinfluențate de nici o propagandă, ci resultatul simpatiei de care se bucura d-sa în cercurile meseriașilor pentru care a luptat cu atîta rîvnă și desinteresare în sesiunea trecută.

D. consilier de curte D. Porfiriu, urmînd a presida curtea cu juri din Dorohoi, dar avînd să prezideze și biroul central la balotagiul de Luni din Iași, sesiunea curței cu juri din Dorohoi va fi deschisă de d. Al. G. Hinna.

Comisiunea numită de minister spre a examina pe elevii preparați în particular, la liceul național, s'a întrunit astăzi sub prezidența d-lui profesor I. Simionescu.

S'a hotărît ca examenul să înceapă Duminecă, 3 lunie.

Probabil că și la școalele particulare examenele vor începe tot în acea zi.

Examenul de capacitate pentru elevii școalei normale au început.

Sunt admiși 55 elevii dintre care 52 absolvenți ai școalei și 3 străini de școală între care și o d-șoară.

Comisia deschizînd astă-zi plicul a găsit următoarele cinci chestiuni dintre care fie-care candidat este liber să aleagă una și s'o dezvolte.

1) Necesitatea și chemarea școalelor de adulți.
2) Grădinele de copii.
3) Școala istorică ardelenească.
4) Costachi Negruzzi ca prozator.
5) Urmările războiului din 1877 pentru Romînia.

Comisiunea interimară a comunei Iași, prin delegatul său d. At. At. Gheorghiu, a aprobat alegerea epitropilor spitalului israelit, efectuată în ziua de 27 Mai crt.

Conform statutelor acestui spital, noii epitropi sunt aleși pe un period de trei ani.

Pentru examinarea elevilor de curs primar, pregătiți în particular, vor fi numite 2 comisiuni din care una—va lucra la școala Adamachi; a doua — în una din școlile din Păcurari. Pînă acum sunt înscriși vr'o 300 de elevi și eleve.

Pe ziua de astă-zi, 1 Iunie au primit somațiuni de plecare un număr de 13 familii evreești din Coarnele Caprei, coprinzînd vro'o 80 de suflete. S'au făcut intervenții pe la autorități pentru amînarea hotărîrei, dar fără rezultat.

Eri după amiază s'au întrunit membrii consiliului de administrație a societății Romîno-Italiane de frînghii.

Au luat parte aproape toți acționarii societății.

S'a decis ca plata cuponului să se facă cu 9 la sută și ca să se mărească capitalul cu 1.500.000 lei.

La Iași există o societate spiritistă, care numără și multe femei ca membre-aderente.

Cum din cauza alegerilor, la Iași absolut toată lumea zace actualminte politică, societatea spiritistă, într'una din ședințele sale din urmă, a invocat spiritele, spre a afla știri politice.

Spiritele au răspuns că partidul liberal nu va împlini promisiunile ce le-a dat în Manifest și că guvernul actual nu va sta mult timp la putere.

O spiritistă a comunicat imediat faptul unui fruntaș al politicei, la București.

Direcțiunea școalei superioare de Arte și Meserii din Iași aduce la cunoștința absolvenților anului II de aplicație, că, în conformitate cu noua decizie ministerială, examenul de absolvire se va ține în luna Iunie c.

In consecință, toți absolvenții sunt invitați a presenta Direcțiunei, — pînă la 10 Iunie a. c. cînd se va începe examenul,—cererile de înscriere la examen precum și actele doveditoare de timpul întrebuințat în afară de școală, pentru cei cari au avut congediu.

Simbătă seara, 2 Iunie, va avea loc în sala circului Sidoli o mare serbare școlară organizată în folosul asociațiunei corpului didactic evreesc și dată de elevele școalei „Reuniunii“, „Dr. Stern“ și elevii școalei „Junimea“. Representația consistă în mici piese de teatru, recitări, cântice și exerciții de gimnastică.

Excelenta trupă franceză, de sub direcțiunea d-lui Monfils debutează zilnic cu mare succes. In fie-care seară program ales și variat. De remarcat personalul artistic: M-me Lona Raj, cîntăreață și dansatoare pe piedestal de la Impire Theatre din Londra, The Nelsn's Iulusiuni și vederi în aer de la Olympia din Paris. M-r Gasser ventrilog cu păpușele sale automatice produce aplause furtunoase. M-rm Vassort comic și transformator de la Eldorado din Paris.

Monfils et Mafille duetiști francezi de la Ambasadori din Paris — M-elle Dannette cântăreață franceză. M-elle Mozaia cântăreață creolă M-elle Medjina cîntăreață gitană etc.

Trupa debutează în grădina Regală iar în caz de ploae la Coloseul Regal.

Cine plătește calul?—D. Gh. Petrovici soldat-bacalaureat din Iași optînd pentru arma cavaleriei depusese potrivit legei, suma de 600 lei pentru calul ce-i a fost pus la dispoziție în timpul voluntariatului, de minister.

Eliberîndu-se din armată, d. Petrovici ceru restituirea sumei. Ministerul refuză. De aci proces, care a ajuns pînă în casație. Căștig de cauză a fost dat ministerului, cu care prilej înalta Curte, s. I, a stabilit, privitor la plata calului, jurisprudența ce urmează:

După art. 5 din regulamentul instrucțiunei și serviciului bacalaureaților din 1897, regulament care are putere de lege fiind făcut în baza legei pentru recrutarea armatei precum și după decizia Ministerului de rezbel No. 273 din 900 dată în conformitate cu acel regulament, în cazul când recrutatul bacalaureat optează pentru arma cavaleriei, intervine între el și stat o convențiune prin care recrutatul se obligă a depune 600 lei Ministerului de resbel spre a avea dreptul la un cal la ori ce chemare în serviciu, iar statul se obligă de a procura recrutatului un cal la toate chemările.

Prin urmare, o asemenea convențiune legal făcută, avînd putere de lege între părțile contractante, suma de 600 lei depusă de recrutat, nu poate fi restituită.

Societatea Leagănul „sf. Maria“ din Iași, va primi spre creștere, pînă la vrîsta de 2 ani, cîte 30 copii de țărani, orfani. Cheltuelile le va acoperi ministerul de interne.

Rebeca Abramovici era lucrătoare la fabrica de țesetorii Gheller din Iași.

In scopul de a se juca și distra cu colege de ale ei, cari lucrau într'o secție vecină, Rebeca Abramovici intră eri în acea secție și pe cînd se urca pe niște pînză, fu prinsă de motorul unei mașini cari se afla în funcțiune și strivită.

Comitetul electoral liberal a hotărît ca la balotajul de la 4 Iunie pentru un loc la colegiul II de deputați, să nu candideze de cît d. I. Botez, care a întrunit mai multe voturi de cît d. Gr. Buicliu.

Incepător de astă-zi, 1 Iunie, muzica militară va cînta la grădina Copou în fie-care Mercurea și Vinerea, de la orele 9-11 a. m. și în fie-care Marța, Joia și Duminica de la orale 9—11 seara.

Ar trebui să se reglementeze o dată felul cum să conducă birjarii caii în piața Unirei.

Din cauza acestei lipse de regulament, ei mînă cum poftesc și ieri chiar s'au inregistrat 2 accidente, din care unul al studentului în medicină Eugeniu Marinescu.

Credem că măsuri în consecință vor fi luate.

Mîine 2 Iunie, se deschide sesiunea curței cu juri din Iași. Va presida d. C. Buzdugan, asistat de d-nii E Lepadatu și Dimitrescu.

Mîine se va judeca procesul asasinului Cățel.

Delictul electoral ce urma să se judece luni, 4 Iunie, a fost amînat de oare ce sala unde se judecă procesele curței cu juri, va fi ocupată de secția de vot.

D. Rojniță a fost numit inginer silvic al pădurior sf. Spiridon, în locul d-lui P. Ianculescu, demisionat.

Cine va fi primar al Iașului. — Trădarea de care d. Panu vorbește în ultimul număr al *Septămînei*, începe a cere resbunare.

D. Gr. Buicliu, victima acelei trădări, cere satisfacție. D-sa ar dori să fie numit prefect al județului Iași, în locul ce-a rămas vacant de la demisiunea d-lui Stere.

D. Buicliu nu cere locul de prefect ca satisfacție, ci urmărește să distrugă, ca prefect, cuibul ce și l'a făcut—zice d. Buicliu—d. C. Stere, atît cînd era prefect, cît și acum cînd unul din cei mai devotați prieteni ai d-lui Stere, d. G. Kernbach, este prefect ad-interim.

Dar lupta nu se dă numai de la prefectură, ci și de la primărie.

S'a zis că d. N. Gane va fi primarul Iașului. In situațiunea de astă-zi însă, prezicerea nu se va realiza.

Pentru ochii lumei, în fruntea listei candidaților la alegerile comunale, va fi figura numele d-lui P. Poni. Dar d. Poni nu va fi ales primar.

Se dă ca probabilă alegerea d-lui dr. Botez.

In tot cazul lupta va fi foarte interesantă și la alegerile comunale.

D. Gr. Buicliu cedează

— Liberalii susțin pe d. Botez —

—Sacrificarea d-lui Buicliu.—Resentiment și ură.—Lucrătura d-lui Mârzescu.—Desfacere totală.

D. Gr. Buicliu a renunțat de a candida la balotagiu—în realitate însă d-sa a fost sacrificat și acel care a pronunțat sentința condemnatorie a fost insu-și conducătorul liberalilor ieșeni, d. Petru Poni.

D. Ioan Botez va lupta în numele naționalilor-liberali în contra d-lui A. C. Cuza—și aceasta însamnă că puterea și precumpănirea d-lui Stere continuă a se afirma, în ciuda multor liberali, unor fruntași liberali chiar.

Căci nu se poate nega că mulți liberali n'ar fi dorit mai curînd candidatura d-lui Buicliu precum iarăși este în afară de or-ce discuție că directorul Creditului nu s'a resemnat de bună-voie.

D. Buicliu a fost terorizat de ai săi, a fost terorizat de acei ce conduc operațiile electorale.

Terorizat de ai sei — căci o aflat că unii se prefac a'l susținea pentru a'l putea definitiv înmormînta politicește; terorizat de cei cari conduc operațiile electorale—căci aceștia au ținut să-l convingă că nu întrunește suficiente cerințe de popularitate spre a putea lupta cu succes în contra candidatului naționaliștilor.

*

Se presintă situația ceva mai favorabilă prin candidatura profesorului Ioan Botez? Intru cîtva da, căci în contra acestuia nu se va putea exploata nici chestiuni de rasă, nici programul său învechit politic, nici morga și ținuta aristocratică și puțin comunicativă, cum s'ar fi putut exploata în contra d-lui Buicliu

Dar și această candidatură presintă un punct slab și anume lipsă de unitate în partidul liberal sau mai bine zis lupta dintre diferitele nuanțe din partidul astăzi la guvern.

Și nuanța care va crea dificultăți — pe lîngă acțiunea personală a d-luĭ Buicliu, care lucrează pe față contra d-lui Botez—este aceea a tinerilor liberalĭ cari deși aveau de plătit o poliță d-lui Buicliu și i-au plătit-o cu dobânzi creștinești — și armenii sunt creștinĭ — cu vîrf și îndesat, nu se prea împacă însă, nicĭ cu totala preponderență a d-luĭ Stere.

Tinerii se arată meșteri în duplicitate și perfizi în atitudine. Deși pe față dau concurs d-lui Botez, recte Stere, deși chiar astăzi d-nii Georgel Mîrzescu și Xenofon Eraclide se agitau împreună cu d. Botez în vederea balotagiului de Luni, d. Georgel Mîrzescu lucrează în contra d-lui Stere—și cînd afirmăm acest lucru avem suficiente dovezi pentru a nu putea fi acuzați că facem insinuărĭ gratuite.

*

Fiul lui Gheorghe Mîrzescu a moștenit ceva din calitățile veneratului său părinte, dar este lipsit de acea modestie care forma și puterea și calitatea însămnată a aceluia care a fost atit de mult timp iubit de ieșeni.

Tânărul Georgel ie un nerăbdător, voiește să ajungă și aceasta cît mai curînd posibil. D-sa nu înțelege cît de important este pentru un om politic așteptarea, pentru ca timpul să aducă acea maturitate politică, care impune și afirmă pe oamenii politici.

Pe lîngă această se mai adaugă și ura care domnește în anturajul d-lui Mîrzescu contra veneticului care stăpânește astăzi Iașul, pe cînd fiul omuluĭ, care a crescut întreaga generație actuală a liberalilor ieșeni, trebue să se mulțămească cu un rol secundar.

Toate aceste pe lîngă o sumă de alte considerente fac să se prevadă că departe de a fi susținut de toți liberalii d. Ion Botez va fi combătut — bine înțăles pe sub mînă—de o parte din membrii clubului liberal.

*

Cu toată această lucrătură însă șansele d-lui Ioan Botez sunt mari și după toate probabilitățile d-sa va fi acel care va învinge.

Acele 700 de voturi, de care vorbește d. Panu, în articolul reprodus și de noi, produse al propagandei naționaliste care au motivat alegerea d-lui Iorga dar au ingroșat și numărul voturilor a doi candidați, vor găsi probabil de data aceasta o altă repartiție și aceasta pentru motive bine cuvîntate, între altele principalul este că opinia publică nu rezistă la balotagii influenței guvernamentale și administrative.

*

Căderea în alegeri a d-lui Gr. Buicliu va fi însă semnalul unor nuoi neînțălegeri în lagărul liberal, în privința distribuției celorlalte demnități care urmează a fi ocupate.

Despre aceasta vom vorbi însă altă dată.

Pentru moment putem spune numai că dl. Gr. Buicliu cere o satisfacție, probabil prefectura, de județ, și primariatul d-lui Gane este amenințat.

SFINȚIREA UNUI DRAPEL.—Eri a avut loc la biserica Bărboi sfințirea drapelului societății de bine-facere „Jubileul Carol I“.

Nașii drapelului au fost d-nii C. Stere, deputat și prețedinte de onoare, și Gh. Lascar, fost primar. După terminarea serviciului religios d. Stere arată că e fericit că a participat la serbarea acestei societăți fiind nașul drapelului, care indică simbolul unirei și al dragostei acelora ce s'au grupat în societatea Jubileul—cu scopuri filantropice.

D-sa încredințează apoi drapelul d-lui V. Tomescu, prețedintele societății care face o scurtă dare de seamă despre mersul societății.

De aci, cu muzica militară cortegiul compus din membrii societăților Jubileul „Fraterna“ și „Frăția“ cu drapelele au parcurs străzile principale, pînă la grădina Zimbru unde a avut loc un banchet la care au luat parte d-ni C. Stere și Gh. Lascar.

Primul toast a fost ridicat de d. C. Stere, nașul drapelului, apoi au mai tuastat d-nii Stoica, reprezentantul soc. „Frăția“, Surcaș, prețedintele soc. „Fraterna Romînă“, Tomescu, prețedintele societății Jubilare, care mulțumește tuturor acelora care au dat bine-voitorul concurs pentru reușita acestei serbări. D-sa spune că nu trebue de trecut cu vederea presa care a dat tot sprijinul societății, prin publicitate.

D. Ștefăniu V. N. directorul ziarului «Vocea Meseriașilor» mulțumește în numele presei și arată că totdeauna a dat sprijinul ei în asemenea împrejurări și mai mult încă organizațiunilor de binefacere. D-sa mai arată necesitatea inființărei societăților de bine-facere.

In tot timpul banchetului a cîntat muzica regimentului 13 Ștefan cel Mare.

La ora 3 se termină banchetul și fiecare membru a dus cu sine cea mai frumoasă amintire.

Ultima oră

Bucureşti 1 Iunie

Anchetă diplomatică

Bucureşti.—Consilierul de legațiune Constantin Popovici a fost însărcinat de ministerul de externe să plece la Constantinopol într'o anchetă diplomatică.

Alte detalii nu se cunosc.

Meetingul de Duminecă

Bucureşti.—*In vederea marelui meeting naționalist care va avea loc Duminică la ora 3 în sala Dacia, s'au respândit astăzi niște manifeste foarte violente la adresa Ungurilor.*

Se prevede o extra-ordinară afluență de lume la acest meeting.

Impăratul Frantz Iosef și afaceria Waida

Buda-Pesta. — In ziarul *„Fremdenblatt“* organul oficios al ministerului de externe austriac, a apărut următoarea notă caracteristică și care formează obiectul discuțiilor tuturor oamenilor politicĭ din Ungaria.

„Imparatul Frantz Josef primind în audiență pe primul ministru ungar d-l. Wekerle, i'a cerut un raport detailat asupra sălbătăciilor săvîrșite în ședința de Vinerea trecută în camera ungară în contra deputatului Vaida. M. S. a mai cerut părerea ministrului prețedinte asupra celor întîmplate și cam ce crede de hotărîrea ce se va lua de comisiunea de imunitate parlamentară.

Cancelaria imperială a primit ordin de a înmîna imediat Imparatului acest raport cînd va sosi în Buda-Pesta.

La Clubul naționalităților de aci știrea despre această notă din Fremdenblatt, a provocat o mare senzație.

Turburări antisemite în Rusia

Riga.—Duminica trecută, după slujba bisericească, mulțimea s'a dedat la manifestații antisemite în stradă manifestațiile au degenerat în urmă în adevărate devastări, atăcîndu-se casele mai tuturor evreilor. Au fost doi morți și treizeci de răniți.

Conferința de la Haga

Haga.—Mîine se va deschide aci congresul Păcei. 47 state vor fi representate le congres. Din partea României vor figura d-nii: Al. V. Beldiman, ministrul țărei la Berlin; Edgard Mavrocordat, ministrul României în Haga; căpitanul Al. Sturza, delegat militar și M. Boerescu, secretar.

Rachell Grunberg
MOAȘA PREMIATA
Iassy strada Armeană N-rul 11
Primește în pensiune *Faceri* și *Bolnave* dîndu-le totul necesar.
Aranjamentul corespunzător
INGRIJIRE RIGUROASA
PRETURI CONVENABILE

Vaccinări și revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Dr. I. ȚARANU
S'a mutat **Strada Căpitan Păun 18.**
Consult. 2—4.

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămădnit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'intâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Da'a bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne.* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

la Iaşi la Konya, Racovita Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE

în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazâ la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi,—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 161. — Duminică 3 Iunie 1907

PENTRU BALOTAJ

„Evenimentul zilei“ cum zice d. Panu în *Săptămîna* sa, evenimentul electoral de mare senzaţie, e alegerea d-lui Iorga.

Noul deputat al Iaşului a fost de sigur printre cei dintăi surprinşi de rezultatul alegerei de la colegiul al doilea. Şi dacă ar fi să alcătuim lista complectă a celor nedumeriţi, nu ştiu dacă n'am găsi în ea pe însăşi cei cari prin votul lor au determinat această reuşită.

Cărui lucru se datoreşte acest fapt? De sigur unui complex de împrejurări, în care un loc de frunte îl ocupă şi acea vagă curiozitate, care caracterizează acţiunile colective ale mulţimei. D. Iorga a ştiut să se ocupe de porsoana sa atît de mult şi atît de bine, în cît zgomotul pe care l'a făcut a lăsat un ecou destul de puternic în urechile celor mulţi. Şi ecoul acesta a făcut impresie în sufletele nehotărîte, şi impresia aceasta, a materializat apoi în roada pe care d-sa a cules-o.

Iaşul a pus la încercare pe marele om politic *in spe*.

Dar nu ştiu dacă, lucrul fiind să reînceapă, d. Iorga ar mai avea curajul să facă a doua oară încercarea cu alegătorii.

Ori cum, d-sa a pătruns în cameră. Şi din îndoita înălţime în care se găseşte, trimite călduroase cuvinte de mulţumire „Iaşului de astăzi, care a rămas vrednic de vechiul Iaşi al gloriosului idealizm“.

Recunoştinţa e un sentiment nobil, de şi la unele specii zoologice inferioare se înfăţişează mai des de cît în societăţile omeneşti. Şi dacă vorbele calde ale d-lui Iorga nu ne mulţumesc în deajuns, întru cît sentimentul pe care-l exprimă aşteptăm să-l vedem tălmăcit în fapte şi cu deosebire într'o chibzuită acţiune parlamentară,—vorbele aceste le înţălegem, şi le primim în aşteptarea faptelor.

Şi ne-am fi oprit aici,—în raporturi nici ferbinţi nici prea reci, privindu-ne cu oare care neîncredere, şi tratîndu-ne cu urbanitatea oamenilor cum se cade.

Dar d. Iorga a luat vînt. După ce arată că nu găseşte cuvinte de ajuns (tocmai d-sa !!) ca să mulţumească celor 1157 de oameni de inimă cari l'au trimis în parlament, crede nimerit să adauge:

„In lupta mea, am însă un tovarăş, un frate de gînduri, pe care-l admir pe cît îl iubesc şi de care ieşenii nu vor voi să mă despartă, căci şi lucrul pentru ideal (?) ar fi împedecat în mare măsură. E Cuza, cugetătorul politic luminos (sic), profesorul ce formează suflete româneşti (sic), minunatul caracter de bronz (sic).... *Cuza care nu numai in nume, dar şi in fapte,* poartă moştenirea Domnului Unirei.. Votaţi pe Cuza!“

D-l Iorga e imprudent, şi acest defect îl notează rău ca om politic. Nemulţumit cu ce-a obţinut de la blajinii cetăţeni ai Iaşului d-sa cere încă favoruri nouă. Acum e fratele său de gînduri Cuza, mîne va fi fratele său de cruce Tărăbuţă.

Marea sa familie sufletească incepe a ameninţa tihnita capitală a Moldovei. Cuza ales, ar face pe cei 1157 de oameni «de inimă», să regrete clipa de neprevedere şi de generozitate in care au proclamat triumful semilunei.

De aceea, pentru a ne înţelege cît mai e timp, in numele tuturor Ieşenilor cu şi fără inimă, răspundem căldurosului apel:

Păstrează-ţi, mare om, tovarăşul de gînduri, iubirei şi admiraţiei cu care-l proslăveşti. Duioasa cărdăşie ce o invoci, n'are nici de cum nevoea de a fi adusă in parlamentul ţărei.

Cuza nu poate fi „cugetătorul politic luminos“ de cît atîta vreme cît va rămînea afară de luptele şi de lumea politică. Misiunea sa pe pămînt e determinată in atributul ce i l'ai hărăzit: „profesorul care fabrică suflete romîneşti“.

Să ne oprim aici pentru a nu încărca in zadar conştiinţa a o mie şi mai bine de Moldoveni, cu trimiterea in cameră a unui nou «caracter de bronz» in stare a-i face mai multe buclucuri decît tot restul parlamentului la un loc, cu d. Iorga împreună.

COLEGIUL III

Adevărata victorie guvernul a repurtat'o la colegiul III. Cu mica eroare de la Prahova, care a fost rectificată a doua zi, toţi candidaţii guvernului au invins. La Suceava era să se întîmple o abatere de la această regulă ideală, candidatul opositiei de acolo, d. S. Moruzi, a avut foarte multe voturi, dar, din fericire, el n'a reuşit să facă notă discordantă în marele succes al guvernului.

Acest succes n'are explicaţie alta de cît că ţaranii au fost duşi la vot după sistemul cel bătrîn, că zapciii au ramas mai tari, cu tot secretul votului.

De ce a reuşit guvernul la acest colegiu şi de ce colosala şi ridicula diferenţă de voturi intre candidaţii guvernului şi acei ai oposiţiei?

Alegerile generale acum terminate au fost provocate de ţărani şi viitorul parlament, după toate aparenţele, va avea să se ocupe în special numai de chestia agrară.

S'ar părea deci, după rezultatele obţinute, că actualul guvern are gata soluţiuni în aceasta chestie şi că ţăranii s'au convins că aceste soluţiuni vor insemna scăparea lor?

Dar cari sunt acele soluţiuni? O septămînă ne desparte încă de deschiderea Parlamentului şi nimeni nu cunoaşte proiectele guvernului?

Dacă nu le cunoaşte nimeni, cu atît mai puţin le cunosc ţăranii, şi totuşi voinţa lor a fost de a trimite în parlament pe toţi candidaţii guvernului!

Dacă s'ar fi realizat svonul că liberalii vor face să candideze un număr mare de ţărani, am fi înţeles entusiasmul sătenilor-alegători.

Dar în afară de „inţeleptul“ plugar Ursu de la Iaşi, nu vedem nici un alt ţăran, nu vedem, fireşte, nici duşmani de ai lor, dar nici adevăraţi prietini.

Prin urmare, alegerile acestea au fost, şi de data aceasta, ceea ce erau şi în trecut: farse.

Chiar şi în timpul cînd alegerile s'au făcut pentru ţărani şi în folosul lor, nu s'a dat voie ca ei să-şi aleagă pe cine ar fi voit.

Altmintreli n'am fi asistat la grotesca farsă de alaltăieri: la reuşita tuturor candidaţilor guvernului.

SCRISOAREA „amicului“

In primul moment, alegerea d-lui N. Iorga făcuse o detestabilă impresiune ziarului francez, care represintă vederile Ocultei şi ale tinerimei generoase.

Scrutinul de la Iaşi produse chiar un articol violent la adresa d-lui Iorga, care se alesese natural cu „propriile“ sale forţe.

Ce nu era şi de ce nu era acuzat profesorul universitar, a doua zi după alegerea sa? Am reprodus aprecierile Independenţei, *fiind-că credeam, în naivitatea noastră, că ele exprimau vederile partidului liberal. Un lucru ne isbise numai: de ce nu se exprimase la fel şi ziarul popular al liberalilor?*

Dar ce spunea ziarul francez?

Regreta adînc votul de la Iaşi. Regreta întrarea în Parlament, în imprejurările actuale, a turbulentului, a agitatorului violent, a antisemitului clocotitor, a foarte mult compromisului în ultimele revolte ţărăneşti.

Dar d. Iorga, aşa cum îl descrie Independenţa, *are, totuşi, prietini.*

Unul din aceşti prietini s'a simţit afectat de chipul cum ziarul francez a făcut portretul maistrului şi a trimis o scrisoare de rectificare.

Ce-a făcut Independenţa *cu acea scrisoare? A publicat-o. A publicat-o fiind-că ea înţelege să respecteze toate opiniile sincere. Opiniile sincere ale „amicului“ d-lui Iorga erau, fireşte, diametral opuse opiniunelor de cu o zi în urmă ale* Independenţei *şi, publicând aceste opinii sincere, ziarul d-lui Brătianu, declară, implicit, nesincere părerile ei proprii.*

De cît cine ie „amicul“? Amicul este credinţa sinceră a stăpânilor Independenţei. *Ei l'au ales pe d. Iorga cu „propriile“ sale forţe, fiind-că lor le convine „spiritul turbulent“, „prea compromisul în revolte“, „detractorul ţărei sale“.*

In toată această afacere cu „amicul“, este şi o parte foarte instructivă; ea constă d'intr'o foarte delicată coincidenţă şi anume: „părerea sinceră“ a ziarului francez a apărut în aceeaşi zi cu relevările d-lui Panu.

Sistemul nostru electoral

Alegerile, cu sistemul nostru electoral devin din zi în zi o minciună convenţională şi fraze ca: „toate puterile emană de la stat“ şi „Adunările represintă Naţiunea“ au devenit nişte glume de prost gust.

Astfel pentru colegiul I şi al II de senat au votat *18.389* din 25.836 de alegători.

Cum însă după normele după care sunt repartisaţi pe colegii toţi alegători înscrişi pentru senat votează neaparat sau la colegiul I sau col. II Cameră. Numărul alegătorilor pentru aceste două colegii e de 50.841. Au participat însă numai *36.839* la vot.

Deci în casul cel mai bun *18.500* de alegători decid de atitudinea parlamentului fiindcă ei aleg 110 senatori şi tot ei aleg 145 de deputaţi din totalul de 183.

Repartiţia chiar a acestor voturi e ridiculă. Aşa la Fălciu *152* votanţi aleg 2 deputaţi, pe cînd la Romanaţi *573* aleg tot 2 deputaţi la Tutova *334* aleg 3 deputaţi.

Aşa dar aleşii naţiunei nu sunt în raport nici cu numărul alegătorilor nici cu întinderea proprietăţei, nici cu dările cari se plătesc.

Aceste cifre pe care le luăm după un articol-statistic a d-lui Ianovici, ne întăresc în credinţa că o schimbare trebueşte făcută în legea noastră electorală, care nu mai poate satisface principiile noastre constituţionale.

A ne gândi însă la *votul universal*, ar fi absurd. Am putut să constatăm la alegerea colegiului al II-lea şi al III-lea de Cameră dela Iaşi, cât suntem încă departe de votul universal. Mentalitatea poporului nostru e încă crudă spre a putea distinge între democraţia sinceră şi demagogism. Invidia, gelozia, sunt puternice şi nu sunt înlocuite cu nici un fel de principii care să poată călăuzi voinţa alegătorului.

In această stare de lucruri sunt de vină multe cause, dar poate şi nepăsarea colosală pe care am avut'o de a nu face nimic pentru clasa mijlocie şi pătura de jos a ţărei.

A aştepta însă această epocă îndepărtată a evoluţiei noastre spre a schimba legea electorală, e iarăşi un *non sens* şi e absolut necesar ca o lege electorală mai justă şi mai aproape de adevăr să fie întocmită.

Luîndu-se garanţii de a nu lăsa ca opera demagogică şi anarhică să găsească între cei simpli acces, am putea să dăm la un număr mai mare de cetăţeni dreptul de a'şi exprima voinţa lor.

CATE-VA NOTE

Dorinţa unei vadane:

„Dacă ar fi să voteze şi Luni acei cari stau la dreapta Domnului, o să mă duc şi eu la Primărie că doar mă voi întîlni cu reposatul bărbatul meu. Şi dacă-l voi vedea, i voi spune: «Mă Ghiţă, votează contra guvernului, ca să iasă iar balotaj şi atunci ne vom vedea iar lunea viitoare».

*

Apropos de morţi. Din raportul intendentului cimitirului către presidentul comisiei interimare: „ca de obicei, şi în zilele de alegeri, cea mai perfectă ordine a domnit în cimitir. Este dar absolut imposibil ca morţii să fi luat parte la vot. Doar dacă ei ar fi venit de la cimitirul Galata sau din alte oraşe«.

*

— Auzi ce zic ziarele liberale despre Ursu: că e o stea care va luci pe firmementul Parlamentului. Dar nu specifică dacă ie Ursu mare sau Ursu mic.

OAMENI ŞI LUCRURI

HOŢIE...

O întîmplare extraordinară emoţionează acum cercurile intelectuale din Austria şi Italia. Un tînăr foarte învăţat, d-rul Alexandru Eisler, conferenţiar şi cercetător distins, remarcîndu-se la o vrîstă foarte tînără—are de-abea 26 de ani—printr'o rară intuiţie şi putere de discernămînt în ale documentelor istorice, venise în Italia cu recomandaţiuni oficiale. Ministrul instrucţiunii publice din Italia i-a pus la dispoziţie toate bibliotecele şi astfeliu avu întrare în biblioteca episcopală din Udine unde ceru un număr de cărţi rare, le cercetă cîteva ore. La plecarea lui bibliotecarul observă lipsa unui codex din secolul al 15-lea, foarte rar şi preţios, împodobit cu nişte miniaturi de mare valoare artistică. Cercetările începură; poliţia fu înştiinţată. Bănuelile căzură asupra tînărului savant care negă totul, oferi o cauţiune bănească însemnată,—dar fu dovedit cu toate aceste că-şi însuşise codexul şi că-l expediase chiar la poştă pe adresa unui cunoscut fotograf din Viena.

Tînărul Eisler fu nevoit să recunoască fapta, fără să poată invoca măcar vre-un motiv, vre-o scuză,—nimic. El se află în momentul de faţă în închisoare unde în două rînduri a încercat să-şi curme viaţa,—odată cu un briceag de buzunar, a doua oară noaptea— cu sfărîmăturile unei sticle de medicamente ce-i prescrisese doctorul închisoarei. Ambele dăţi n'a izbutit, ci a rămas în viaţă ca să îndure chinul cercetărilor, ruşinea „instrucţiei“, să-şi vadă cu ochii numele purtat prin ziarele lumei întregi, compromis şi înfierat, să-şi vadă ruinat un viitor care promitea a fi strălucit, căci tînărul doctor era indicat ca docent universitar la Viena şi inspira cele mai vii speranţe lumei savante austriace.

Pierdut! Aceasta e concluzia tuturor reflecţiilor jalnice pe care le face în celula închisoarei tânărul învaţat. E o întreagă tragedie în aceste încercări neizbutite de sinucidere şi în exclamaţiile de durere pe care le face în tovărăşia deţinuţilor şi pe care le telegrafiază corespondenţii tuturor ziarelor mari europene.

Dar ce este, în sine, actul acesta al d-rului Eisler? Un acces de cleptomanie? De sigur nu, căci s'ar fi manifestat patima cu alte ocaziuni. Un furt pur şi simplu? Da şi nu. Mai probabil faptul se reduce la o îndrăzneaţă încercare de a poseda o copie a faimosului codex pe care l'a trimis fotografului vienez spre a-i procura o fotografie. E aci în joc una din acele adânci pasiuni ale omului de ştiinţă care în faţa unui document, a unei inscripţii, a unei cărţi rare capătă vârtejul supremei uitări de sine şi se coboară până la actul infamant al hoţiei.

Negreşit, justiţia nu face în această privinţă deosebiri. Aci reapare din nou conflictul etern între logică şi dreptate—după concepţia codului. Dovadă că societatea nu iartă furtul unei bucăţi de pâne, deşi este *un drept*, ba chiar o datorie a fie-cărui să aibă ce mânca, în însuşi interesul superior al societăţii. Mai cu seamă în jocul complicat al pasiunilor celor curioşi şi însetaţi de rarităţi ştiinţifice justiţia n'a căutat şi n'a izbutit să pătrundă cu lumina ei. Cel mult medicina a studiat cazurile, dar nu le-a clarificat,—le-a clasificat numai. Cînd un Anatole France ne face psihologia eruditului care-şi petrece zile întregi pe cheiurile Senei ca să caute şi să admire o vechitură—„un bouquin“—n'avem oare de a face cu atari cazuri patologice? Dar codul şi organizaţiile sociale nu iartă nimic. Pretutindenea în jurul nostru se fură—cu toleranţă oficială; se iartă cuiva ca într'un acces de gelozie să ucidă, să distrugă o viaţă. Dar ca un passionat să-şi însuşească un document istoric—e o tâlhărie ordinară care ruinează pe cineva pentru totdeauna şi-l izgoneşte din rândul oamenilor cinstiţi. Li rămâne deschisă singura cale a sinuciderei, ca în cazul paradoxal al lui Eisler.

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

— 2. Viaţa urbană şi viaţa rurală —

Sub raportul social în genere în ţara noastră sînt două vieţi cu totul deosebite: urbană şi rurală. Elementele cari constituesc aceste două vieţi se caracterizază la noi nu numai printr'un raport de aşezare, cum se întîmplă în toate părţile lumii. Inafară de deosebirea că unii locuesc la târguri şi alţii la sate, între populaţia noastră orăşănească şi acea ţărănească este o deosebirea ce-i specifică ţării spre nefericirea ei: viaţa urbană este singura pornită pe făgaşul civilizaţiei este singura care se resimte de o ţară liberă şi independentă, pe cînd viaţa rurală este cu totul înafară de civilizaţia, scurgîndu-se fără conştiinţă precisă de rostul şi menirea ei în stat.

Această deosebire specifică ţării noastre, care deosebire, ori pe unde are loc în vre-o ţară străină, crează crize sociale tot pe atît de dureroase, a scapat din vederea ocîrmuitorilor noştri şi dela încercarea din 1864 de a se înălţa ţăranul la o conştiinţă de stat, nu s'a mai făcut vre-o altă încercare. Viaţa rurală a rămas cu totul înapoia timpului, în care ne găsim, redusă numai cele mai adese ori a constitui un fel de mijloc de trai pentru viaţa urbană. Tot ce-a constituit propăşire şi îmbunătăţire în stat nu s'a îndreptat până astăzi de cît asupra elementului orăşănesc. Chiar dela întocmirea Constituţiei a fost scapat din vedere sau neglijat numerosul element ţărănesc. Această neglijenţă, complicată în urmă cu neimpărtăşirea din ori-ce venea ca un folos pentru ţară, a făcut ca viaţa rurală să-şi închege un suflet aparte, o mintalitate deosebită, o înstrăinare tot mai mare de viaţa urbană.

Aşa că s'a ajuns la neaşteptatul şi surprinzătorul fenomen social, pus în evidenţă prin revoluţia agrară, că viaţa rurală se simte cu totul străină de viaţa urbană, că se vede copleşită şi nimicită chiar de către aceasta, că spre a-şi face mai departe mersul trebue s'o nimicească pe aceasta. Astfel s'a făcut c'am putut asista la răsboiul satelor împotriva tîrgurilor, cari, de n'ar fi avut de partea lor oştirea, ar fi fost în bună parte nimicite. Cu alte cuvinte, în aceeaşi ţară, au apărut două populaţii deosebite: cea orăşănească inconştientă de cumulul unei civilizaţiuni pe care n'o produce singură, şi cea ţărănească amărîtă şi năcăjită, gata să se lese după îndemnurile şi sfaturile oricărui venetic, încredinţată parcă a nu avea nici trecere şi nici cuvînt la cei puşi s'o călăuzească.

*

Regimul nostru politic, chiar dela întocmirea lui, s'a pus în condiţiuni şubrede şi nepotrivite, făcînd ca numai viaţa urbană să ia parte activă în politică. Printr' aceasta oamenii politici s'au bizuit pe oraşe şi au neglijat satele, pînă la a le uita cu totul. Dar uitarea unui lucru nu însamnă şi neexistenţa lui: satele s'au găsit într'o viaţă aparte, fără alt contact cu oraşele de cît acela de interese, şi şi-au făcut şi un suflet aparte. Cînd viaţa li s'a îngreuiat de tot, cînd unele umile încercări de-a trezi conştiinţa stăpînitorilor n'au fost bagate în samă, satele printr'un calcul simplist dar nu mai puţin logic, au pornit război împotriva oraşe'or.

Se vede greşit operă de instigaţie acolo unde a fost şi este din nefericire operă de ură. Atîţia ani de viaţă aparte, lipsită de contactul unei civilisaţii binefăcătoare, i-a ţinut pe ţărani în primitivitatea lor; şi orăşenii au avut să sufere din parte-le nu atât pentru-că ţăranii ar fi prea sălbatici, ci pentru-că orăşenii i-au neglijat, nu i-a iubit îndestul pentru a-i apropia şi a-i face prieteni. Sub motivul ignoranţei lor nu li s'a dat prilej de a se ciopli şi nici nu s'a ştiut macar a se păzi măsura pentru ca ignorantul şi necioplitul să nu-şi iasă din răbdări.

Aceasta o spunem pentru aranjarea unei echilibristice ce-i de dorit şi de practicat numai atunci cînd ca stăpînitor eşti strein de populaţia ce-o stăpîneşti. O atare echilibristică o au în vedere colonizatorii faţă de populaţiile indigene: starea de ignoranţă şi de oarbă supunere fiind o condiţie sine qua non pentru menţinerea colonizatorilor în stare de înflorire. Aşa gen de echilibristică nu poate şi nu trebue să aibă loc într'o ţară unde ocîrmuitorii şi ocîrmuiţii sunt de acelaş neam. Acolo, cum e la noi, solidaritatea trebue să fie mai mare, interesul păturii stăpînitoare pentru clasa ţărănească mult mai viu, aceasta aşteptîndu-se să vadă la demnitarii săi mai mult spirit de solicitudine

și de iubire de cît neglijență și adesea nedreptățire.

Poate că viața rurală se găsește astăzi într'adevăr în halul de a nu putea secunda viața urbană. Istovirea vieții rurale, ignoranța și desorientarea ei n'o iartă poate să fie în stare prin sine singură a-și hotărî soarta; dar dorința tuturora trebue să fie de a o înălța pînă acolo. E drept că din omul cel mai trufaș și mai vrednic poți face un slujitor de rînd după ce l'ai căznit și umilit. Nu trebue considerată ca acțiune vrednică și conștientă acea care se face sub umilință și sub presiune; ci numai acea care se face după ce dai celui căzut sprijinul de care avea navoe. Ar fi poate neavenit lucru deocamdată a se înzestra țăranul cu niște drepturi, de cari poate s'ar folosi rău.

Dar trebuește crescută încrederea lui, trebue să nu vadă în stăpînitori lui niște isbăvitori ai pacatelor lui. Spiritul vremii nu mai iartă a-i cuprinde pe oameni în caste; ci a-i lăsa și chiar a-i ajuta să-și capete loc în viață în măsura aptitudinilor lor. Aceasta trebue să o simtă țăranul, spre a se unifica sub acest raport viața rurală cu cea urbană; ca să ajungem cît mai neîntîrziat la momentul în care politica să se facă deopotrivă la orașe cași la sate, pentru ca trebuințele toate să se poată îndestulă la vremea lor. Căci, precum vom vedea, aproape sub nici un raport țara noastră nu stă mulțămitor.

Dr. Zosin.

Alegerea d-lui N. Iorga

Am reprodus părerea presei liberale și conservatoare la alegerea d-lui N. Iorga. Mare ne-a fost însă mirarea să vedem cum ziarul francez liberal a bătut în retragere după o eșire pe teren foarte violentă.

Care e cauza acestei amenzi onorabile pe care o face *L'Indépendance Roumaine*? Nu știm! Partidul conservator nu își retrage apreciațiile făcute în primul moment asupra alegerei d-lui Iorga și gazeta autorizată a partidului „*La Roumanie*", face declarațiile următoare:

„S'ar putea crede c'ar fi mai bine de a avea de partea sa, de cît a îl combate pe d. N. Iorga, care ca o moară de cuvinte va căuta să discute asupra tuturor chestiunilor, cu mîncărimea de limbă care îl caracterizează. Ori-ce s'ar putea susține, oportunismul acesta nu ne atinge pe noi conservatorii. In partidul nostru ca în ori și care altul pot exista nuanțe; dar este imposibil să se găsească un conservator spre a pactisa cu procedeele anarhiste ale unui Iorga și încă mai puțin de a uita și amnestia pentru totdeauna acțiunea nesănătoasă pe care acest personagiu o exercită de mai bine de un an și care ar putea cu timpul să sdruncine sănătatea morală a tinerilor generații".

Dacă partidul liberal, condescinde fie pe baza unor amintiri foarte dragi, fie de teama unor anumite mișcări, de a face sat cu d. Iorga, pardul conservator este formal decis, să nu facă drum alăturea cu mișcarea anarhistă, să nu profite de turburările pe care ar putea să le creeze, să nu joace jocul periculos, pe cari unele țări l'au jucat și care consistă, a voi să faci bine din prin excesul răului.

„D. Iorga — și sfîrșim cu aceste chestiuni—poate deci, dacă aceasta convine partidului liberal, să joace în cameră rolul unui *franc-tireur* protejat de majoritatea liberală: partidul conservator nu va fi nici uimit nici emoționat—și nu noi vom perde în opinia publică, dacă vom vedea pe alesul de la colegiul al II-lea de Iași, confundat cu adversarii noștri naturali.

Alegerile din Focșani

Erau timpuri când dinastia Săvenilor nu admitea că liberalii ar putea fi biruiți, fiind că cetățenii erau cu ei și ademeniți în rețeaua de exploatare întinsă de această nefastă dinastie, asupra întregului județ. Aceasta a durat mulți, foarte mulți ani, până când în sfârșit bătrânul Săveanu a reușit să transforme partidul liberal de odinioară, într'un partid odios și disprețuit de toate clasele societății, un fel de asociație, de speculat averea celor ce aveau nenorocirea de a se închina lui.

Politica de căpătuială și înbogățire a șefului dinastiei a fost o politică de exterminare și nu este liberal conștient care să nu recunoască că partidul lor nu se mai poate baza pe încrederea cetățenilor fără a le smulge voturile în alegeri prin presiuni, amenințări, opriri de la vot și ingerințe ne-mai-pomenite.

Pretinsa cetățue liberală a satrapului Săveanu a fost spulberată odată ca cenușa in ultimele alegeri de vântul opiniei publice, prin înfrângerea suferită, iară partidul conservator sub șefia d-lui Gogu Constantinescu pășise sigur spre cel mai desăvârșit triumf. Nenorocirea a fost că șeful nostru de odinioară dl. Gh. Gr. Cantacuzino s'a încrezut unor oameni, cari pentru a prepondera și a avea ei situația, cum erau d-nii N. Negrea și reposatul Vârnav—și în loc să depărteze acele elemente dizolvante și intrigante din contra d-sa, le a acordat o deplină încredere și putere, iară ei aliații sinceri ai d-lui Săveanu împreună cu fostul prefect de tristă amintire Aguletti, au lucrat pentru distrugerea partidului conservator, astfel că la retragerea conservatorilor ne găseam neorganizați.

Dl. Gogu Constantinescu scârbit de cele ce văzuse și se petrecuse părea hotărât a nu mai lupta. Bunii sei amici N. Rainu, D. Niculescu, I. Ciurea, V. Nădejde, General Stoika și alții și-au spus cuvântul și au adeverit în întruniri publice că partid conservator în Putna nu poate exista fără Gogu Constantinescu și în consecință s'a reconstituit partidul s'a proclamat șef d-nul Take Ionescu fruntașul fruntașilor iară vice-președinte pe dl. Gogu Constantinescu.

Acest partid a luptat în alegerile actuale contra unui nelegiuit ca Săveanu și la alegerea col. I Cameră alegătorii independenți cari se gândesc totdeauna la prosperitatea și fericirea județului și'au pus toată încrederea în dl. Gogu Constantinescu astfel că d-sa a obținut 180 voturi cari formează o stavilă, un zid pe care nici Săveanu nici urmașii lui, nu îl vor mai putea doborî.

Intreg județul a văzut modul corect cum partizanii noștri au procedat în alegeri.

Intreg județul este martor de ingerințele, amenințările și altele făcute de Săveanu spre a garanta reușita clienților săi.

Partidul conservator a înregistrat un desăvârșit triumf care a pus din nou pe gânduri pe pretinsul și atot puternicul satrap.

Pot colectiviștii să se dedea la ori-ce fel de aprecieri, rămâne însă stabilit că membrii fruntași ai partidului nostru cari au candidat și aceste alegeri li s'a dat voturile de către reprezentanții muncei și ai inteligenței, iară diferența între dânșii și acei ai anarhicului regim, este, că fruntașii noștri când au ajuns la acele demnități, au ajuns numai prin muncă, cinste, merit și capacitate, pe când alegerii d-lui Săveanu inclusiv d-sa, prin matrapazlâcuri, exploatări și teroare, arme prin mijlocul cărora partidul liberal întreg a căutat totdeauna a se urca și menține pe scăr le puterei.

Alegătorii au judecat și au dat verdictul: au arătat că știu de cine trebue condus în viitor județul, ei au arătat cui îi incumbă acuma datoria de a fi sentinela neadormită a conservatorismului din Putna.

Dl. Gogu Constantinescu șeful partidului, trebue să fie vesel de această manifestație de încredere a alegătorilor care a spulberat toate calomniile și intrigile urzite de diferiți intriganți și de *Săveni*.

Azi mai mult ca ori când d-sale i se incumbă datoria de a concentra toate elementele conservatoare, a da semnalul unei fuziuni conservatoare pe care să o cimenteze odată pentru totdeauna.

Partidul condus în localitate de d-sa și având de șef pe dl. P. Carp și Take Ionescu nu poate de cât să ajungă la izbândă.

Să se uite toate resentimentele și la lupta cetății! Alegerile au dovedit că de era unire între conservatorii de Putna, ei puteau desigur cuceri 3 locuri.

George

Litere-Științe-Arte

De ce atîta uimire și indignare? Era doară de prevăzut că îngrozitoarea epocă prin care a trecut țara, cumplitele frământări care au zguduit-o până'n adînc și un moment au amenințat s'o prăbușească, aveau să răsune în curînd în versul poeților, aveau să se resfrîngă în simțirea și în inspirația scriitorilor romîni. Cine, dacă nu ei, sunt chemați să eternizeze în pagini eloquente momentele istorice prin care ne-a purtat destinul? Cine dacă nu literații au menirea—înaintea istoricului—să surprindă și să fixeze în linii durabile, în contururi trainice și în culori neșterse peripețiile vastei drame ce s'a desfășurat înaintea noastră?

Un mic început s'a făcut. Poezia lui Vlahuță atinge de-abia în trăsături palide și șovăitoare unul din elementele marei tragedii sociale și dacă bucata literară provoacă senzație extraordinară faptul se datorește nu atîta de mult frumuseței însăși a bucății, cât, mai ales, factorului înalt la care face aluzie.

Ceea ce nu poate face uneori scriitorul științific—istoricul — îndrăznește s'o facă poietul, care se apropie de Suverani prin însușirea.... neresponsabilității. Că Vlahuță —poet de mâna întâia—e sincer în revoltă, curat în simțire, probează trecutul acestui mîndru scriitor, retras de multă vreme în umbră, dar care cu ani în urmă încă în poezia sa „Ananghie" a deplîns situația rea a țăranului apăsat:

„Biruri nuoi"—puterea strigă
Iar țăranul: „mămăligă!"

Heinrich Heine știa doară ce face când scria că regii trebuie să se teamă de mânia poeților. E drept că pe atunci poeții n'aveau mașii ca să fie devastați....

*

E o plăcere să citezi un vers spiritual și de acea reproducem următoarea strofă trimisă de *Parsifal* colegului său de la „Opinia" în urma unui „lapsus calami" de care s'a vorbit în numărul de eri,

In ultimul număr din «Opinia» *As* se ocupă de Viața Romînească și de Salomea. Criticînd atitudinea prudă a revistei, *As* găsește locul de a lăuda «frumoasele versuri» din traducerea...în proză a lui Bîrsan.

Înțeleg amice *As*
Să dai „Vieței" peste nas.
Dar s'o iai așa la vale
Prea de tot și prea cumplit,
Și să faci din versuri proză—
Ei, vezi, asta n'o admit!

*

Faimosul tenor Caruso care a fost reangajat la Opera din Newyorck cu o sumă fabuloasă—grație reclamei ce i-a făcut condamnarea pentru... imoralitate pare că nu va fi primit tocmai afabil în marea cetate americană. Ba, se ventilează chiar ideea să nu-i se îngădue intrarea în Newyork. Sărmanele americane!

*

Suplimentul literar al ultimului număr din *Figaro* publică pagini inedite de Paul Varlaine. Paginile acestea ale simboliștilor francezi sunt scrise în proză. Varlaine se mișcă foarte greu. Poetul își intitulează bucata „Călătoria unui francez în Franța". Dar nu e vorba de o colindare a orașelor și satelor celei dintâi țări din lume—ci de o privire retrospectivă pe care Verlaine o aruncă asupra trecutului —literar și filosofic—al patriei sale.

*

Duminica trecută orașul Ancey (Franța) l'a sărbătorit pe Eugene Sue; îi s'a rîdicat și un monument unde se vede, cu bustul scriitorului, Jidovul rătăcitor, lîngă Roza și Maria, eroinele cunoscutului roman.

Bătrîna cetate savoiardă nu l'a uitat de fel pe autorul preferat al veacului trecut. Ea își amintește că pe cînd aparținea Italiei, Eugéne Sue, proscris, și-a căutat refugiul întrînsa. Romanțierul avea acolo o căsuță frumoasă, de unde se vedea lacul legănîndu-se cu moliciune la picioarele munților. In grădina autorului *Jidovului rătăcitor*, cădea din apropiatele înălțimi, apa limpede a unui ghețar. Lui Eugene Sue îi plăcea să se scalde acolo Intr'o zi din vara anului 1867, frigul acestei ape îl răci de moarte. El expiră în seara aceleiași zile, în vîrstă de cinci zeci și trei de ani.

Informații

Balotajul de Luni.—Luni, 4 Iunie, se va efectua alegerea de balotaj la colegiul II de Deputați din Iași.

Se va vota tot în 7 secțiuni și anume:

Secția I-a centrală. Votează în localul Primăriei alegătorii din despărțirea III-a de la No. 1 la 500.

Secția II-a. Votează în localul școalei primare „Vasile Alexandri" din strada sf. Haralambie alegătorii despărțirei a III-a de la No. 501 până la 965 și de la adaoșii acestei despărțiri de la No. 1 la No. 35.

Secția III-a. Votează în localul școalei primare „Gheorghe Asachi" din strada Negruzzi alegătorii disp. I-a de la No. 1 până la No. 377.

Sectia a IV-a. Votează în localul școalei primare „Carol I" din strada Toma-Cozma alegătorii din despărțirea I-a de la No. 378 până la 706 și adaoșii acestei despărțiri în No. de 49.

Secția a V-a. Votează în localul școalei primare „Trei-Erarhi din str. Ștefan cel Mare alegătorii despărțirei a II-a cu adaoșii lor, comuna Tîrgu-Frumos și cele lalte comuni cu adaoșii lor.

Secția a VI-a. Votează în localul școalei „Vasile Adamachi" din strada Albă alegătorii despărțirei a IV-a cu adaoșii și restul adaoșilor din despărțirea III-a.

Secția a VII-a. Votează în localul școalei primare „Costachi Negri" de pe strada Eternității alegătorii despărțirei a V-a cu adaoșii lor.

***

Secțiunile vor fi presidate: Centrala de d. G. Profiriu; secția II de d. D. Grigorovici; secția III de d. Urlățeanu; secția IV de d. Al. N. Gane; secția V de d. V. Gavrilescu presidentul trib. Fîlciu; secția VI de d. Antonescu, presidentul trib. Bacău și, în fine, secția VII de d. I. Corjescu.

—

Domnul farmasist D. Herzenberg, a fost angajat de Societatea Union-Baugesellschatt, cu furnisarea medicamentelor și tuturor articolelor farmaceutice, necesare lucrătorilor angajați la antreprisa lucrărilor de alimentarea cu apă și canalisarea orașului Iași.

—

Ministerul de culte a trimis prefecturei spre a fi distribuite prin comunele rurale din județ, 43 exemplare din Enciclica S-tului Sinod, privitoare la Posturi, și 43 exemplare din Enciclica privitoare la sărbătorile ce nu trebuesc ținute de popor.

—

Ni se telefoniază din București că meetingul ce urma să aibă loc mîne în scop de a protesta contra procedărei deputaților maghiari față de deputatul român Vaida, a fost contramandat.

—

In noul comitet al societății farmaciștilor din țară au fost aleși din Iași d-nii: doctor S. Konya, vice-prezident și E. Fabini, membru.

—

In localul prefecturei de județ se va ținea, cu începere de mîine, concursul de cotari publici.

Comisiunea examinatoare este presidată de d. I. St. Murat, directorul institutului de meteorologie.

—

D. colonel I. Gărdescu, comandantul școalei de infanterie și cavalerie și d. lt-colonel Gh. Lupan, directorul școalei militare din Iași, vor forma comisiunea examinatoare, la școalele fiilor de militari, la examenele de fine de an.

—

Cazul d-rului Quinezu.—Am avut prilejul să insistăm asupra procesului ce s'a urmat între doctorol Quinezu și epitropia Sf. Spiridon.

Iată importanta jurisprudență ce-a stabilit-o, cu prilejul acelui proces, Curtea de Apel din Iași, secția II.

Intre instituțiunile de utilitate publică, cum este Epitropia Sf. Spiridon din Iași, și între persoanele ale căror servicii le angajează pentru realizarea scopului lor, nu pot exista de cît raporturi de drept privat, adică raporturi de locațiune de serviciu. Astfel, cînd în urma unui concurs, un medic secundar a fost numit pe patru ani la un anume spital, un contract s'a stabilit între epitropie și medic, care nu poate să fie permutat în alte localități fără voia lui, nici a fi revocat, fără a se constata mai întâiu culpa lui printr'o anchetă prevăzută de legea serviciului sanitar. Și dacă Epitropia procedează într'alt fel, medicul este în drept a se adresa tribunalelor ordinare spre a cere daune de la Epitropie pentru prejudiciul atît material cît și moral ce i l'a cauzat.

—

Balotajiile de astă-zi.— Astă-zi se efectuiază 5 balotagii la colegiul I de Cameră și anume: la Dîmbovița Gorj, Romanați, Ialomița și Vlașca.

Luptele cele mai de seamă se vor da la Romanați, unde candidează d. Take Ionescu și la Vlașca unde candidează d. Jean Lahovari.

—

Sesiunea băilor s'a deschis eri la Slănicul din Moldova.

D. dr. Brăescu se află de eri în Slănic.

—

DIVERSE

— Printre boii regimentului 7 de calarași, s'a declarat epizotia de febră-aftoasă.

— Dl. medic primar al județului se află în inspecția comunelor Bivolari Roșcani și Hermeziu.

— Un câine turbat al d-nei general Dabija, a mușcat eri pe femeia Catinca Enea.

— D. medic veterinar al județului împreună cu d. inspector veterinar Grigore Drăgescu au constatat și declarat epizotia de febră aftoasă în comuna Păușești.

— Femeia Vasilca Ionescu venind eri din comuna Poeni, cotuna Comarna de jos, a fost atacată pe drum de mai mulți indivizi, cari au maltratat-o și jefuit'o.

— Intr'o cireadă de 640 vite cornute din comuna Vădeni a isbucnit febra aftoasă. De asemeni s'a declarat febra aftoasă în Manasia și Opeteni. Au fost luate măsuri de combatere.

— In noaptea de 26—27 Mai a. c. niște rei făcători spărgând prăvălia lui Dimitrescu din Benești-Locusteni, furîndu-i mulțime de obiecte de aur și argint în valoare de 10000 lei. Au fost luate măsuri pentru aflarea și prinderea hoților.

— In comuna Golăești s'a declarat epidemia de tusă convulsivă.

— Un incendiu a distrus avutul lui I. Ispirachi din comuna Tăngujei. Pagubele sunt de aproape 2000 lei.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

25

LEON TOLSTOI

Moartea lui Ivan Ilici

(Roman Psihologic)

Traducere-literară de OCTAV MINAR

XI

Desvinovăția aceasta a vieței sale îl apropie, nelămurindu-l să înaintez și'l ucidea mai mult cu totul:

De odată o putere nevăzută îl lovi în piept, în coastă, îi opri răsuflarea.

Căzu în groapă, dar ajungînd în fundul ei se făcu lumină.

.., Se petrecu în el ceia ce se petrece cînd ești în tren: Crezi că înaintezi cînd mergi înapoi și deodată îți dai samă de adevărata direcție!

— Da! totul n'a fost cum trebuia să fie își zicea el. Dar nu e nimica, se poate face se poate îndrepta!

Ce anume? se întreabă el și de odată se liniști.

. . . . . .

Ziua morței... Era în spre seară.... Două ceasuri înainte morței...

In clipa aceia licianul fiul lui Ivan Ilici, se apropie încetișor și fără sgomot de patul tatălui său. Muribundul tot striga disperat și da din mîni: mîna îi căzu pe capul licianului, care o apucă și izbucni în plîns. Era tocmai clipa, cînd se afunda Ivan Ilici, vedea lumina, știa că viața-i nu era ceia ce trebuia să fie dar că mai era chip de îndreptare. Simția că cine-va îi săruta mîna. Deschise ochii și zări pe fiul său și i se făcu milă de el.

Soția sa se apropie de pat, o văzu și pe dînsa. Ea, cu gura deschisă cu obrajii muieți de lacrimi, îl privea și după față-i părea deznădăjduită. I se făcu și de ea milă.

— Da îi chinuesc, gîndea el, le pare rău după mine, dar le va fi mai bine după moartea mea. Voia să le o spue aceasta dar nu avea putere.

... Și de ce s'o spun? Totuși trebue să fac acest lucru. Cu privirea arată soției sale pe fiul lor și zise:

— Ia-l de aici... Il deplîng... și pe tine iar.

Mai vroi să zică iartă-mă dar spuse alt cuvînt și nemai avînd puterea de a se îndrepta, făcu un semn cu mîna.

... Și de odată simți bine că ceia ce'l chinuia și nu vroia să iasă, acuma eșise de odată din coaste.

— Mi e milă de ei, trebue să fac astfel ca să nu sufere să-i scap și să mă scap și pe mine de dureri. Ce bine e și cît e de simplu! Gîndea el.

— Dar durerea? se întrebă el. Unde s'o pun?

— Ei durere unde ești.

— Da iat-o! Ei bine durerea să rămîe?

— Dar moartea unde-i ea? Caută cu spaima-i obicinuită de moarte și n'o mai găsi. Unde-i moartea?

Care moarte? Nu mai avea spaimă și prin urmare nu mai era nici moartea lîngă el. In locul morței era lumină.

— Ah! ce bine'i, zise el tare. Ce bucurie!

Toate aceastea se petrecură într'o clipă, dar pentru cei de față agonia durase două ceasuri.

— In peptul lui Ivan Ilici ceva se isbi c'un freamăt ca cel al valurilor și capul său isbit era cutremurat de svîcituri.

In sfîrșit svîcniturile și horcăiturile se răriră.

— A murit! zise cine-va lîngă el.

Ivan Ilici auzind aceste vorbe în sine: „A murit moartea! Așa dar nu mai este moarte?"

Absorbi aer, se opri în mijlocul inspirației, se întinse și-și dădu sufletul....

— SFIRȘIT —

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din țară vînd *eften de tot* mobilă de salon, draperii precum și alte obiecte casnice.

Asemenea vînd o bisactea (tresor. de bronz antic, lucrare de mare artă.

Netie L. Unter, Iași, str. Pomir 7)

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuința și atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpușneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiași stradă.

I. PETROVICI

Profesor conferențiar la Universitate

AVOCAT

cousultațiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi

NOUTAŢILE ZILEI

Director asasin —Un director de circ din Munic, Niederhofer, a fost deţinut preventiv acum patru luni, bănuit că ar fi asasinat pe tînărul Heudschel, pentru a'l fura. Neputîndu-se găsi nici un indiciu de culpabilitate, Niederhofer, a fost eliberat. Acum trei septămîni o femee care a fost în relaţii de afaceri cu zisul director de circ, a făcut denunţ parchetului în urma căruia Niederhofer a fost din nou arestat. Săpîndu-se apoi pe locul, ocupat pe atunci de construcţia circului, s'a găsit întradevăr cadavrul tînărului Hendschel.

Judecătorul de instrucţie însărcinat cu această afacere a terminat instrucţia, el conchide că Hendschel a fost asasinat printr'un glonte de revolver descarcat la spatele lui. Medicii alienişti însărcinaţi de a examina starea mintală a lui Niederhofer au conchis la complecta responsabilitate a prevenitului.

Luna viitoare, acest proces se va judeca înaintea Curţei cu juri din Munic.

* * *

Triplă căsătorie.—Din Constantinopole se anunţă că cele trei fice mai mari ale Sultanului s'au logodit cu trei funcţionari ai curţei şi că o triplă ceremonie va avea loc în cîteva săptămîni la Yldiz-Kiosk.

Una din aceste fice este văduva fiului lui Osman Ghazi Paşa, eroul dela Plevna.

* * *

Peking-Paris.—Cinci automobile au plecat Luni din Peking şi rulează în mijlocul stepelor chinezeşti. Ele vor parcurge Manciurea, Siberia, Rusia, Germania şi vor ajunge la Paris via Hanovra-Colonia.

Au fost trămise circulări mandarinilor ca aceste „trăsuri fără cai" să nu întîmpine vre-un obstacol din partea chinejilor, care nu cunosc încă aceste vehicule moderne.

* * *

Intîlnire.—La sfîrşitul acestei luni va avea loc o întîlnire a doi împaraţi.

Pe bordul vasului „Standard" Ţarul Niculai II se va întîlni cu Wilhelm II Impăratul Germaniei. Intrevederea va avea loc pe marea Nordului.

* * *

Naufragiu.—Corabia franceză „Jalouse" care se întorcea din Cayenne la Santa. Lucia, a naufragiat. Două zeci şi una de persoane au reuşit să scape. Două zeci şi opt pasageri, între care două spre zece femei şi copii, s'au înecat.

* * *

Radioscopie. — Doctorul Roux a făcut cunoscut Academiei de ştiinţe franceze un nou procedeu care permite examinarea imediată a cărnurilor de consumaţie. Procedeul este bazat pe radioscopie şi prin el se poate cunoaşte repede dacă vita a fost sau nu atinsă de tuberculoză.

* * *

Spre pol.—Doctorul Cook, exploratorul polar care s'a făcut celebru prin ascensiunea muntelui Mac-Kinley construeşte mai multe automobile speciale cu care are intenţiunea de a atinge polul nordic.

Detailele construcţiei acestor trăsuri sunt ţinute în secret, se ştie cu toate acestea că fiecare vehicul este astfel construit că din trăsură poate fi prefăcut în corabie.

Aceste automobile vor putea merge cu mare vitesă atît pe apă cît şi pe ghiaţă.

Doctorul Cook speră să atingă polul în vara anului viitor.

Ultime informaţii

Pentru alegerea care urmează să aibă loc Luni 4 Iunie, în urma balotagiului declarat pentru un loc la colegiul al II-lea de Cameră, partidul conservator a retras candidaturile fixate.

ALEGEREA DE LUNI

—Desfăşurarea activităţii administrative—

Frica a intrat adînc în rîndurile liberalilor: ei privesc cu groază la ziua de Luni şi mulţi uită resentimentele şi patimele ce clocotesc atît de puternic în partidul liberal şi dau mînă de ajutor candidatului şi administraţiei

D. Săndulescu îşi reproşează amar că a lăsat cîmp liber de acţiune tuturor independenţilor şi pescuitorilor în apă turbure; d-sa s'a pus pe lucru şi cine zice că poliţia lucrează, zice în acelaş timp strîngerea şurubului şi exercitarea unei puternice presiuni administrative.

Cu toate aceste sunt şi liberali care lucrează pe faţă în contra candidaturei d-lui Ioan Botez.

Aceştia sunt în primul loc d. Buicliu şi cei care simpatizează cu d-sa şi în al doilea loc nemulţumiţii în frunte cu d-nii N. Cozadini, căp. Costandache, Mazlim, Iorgu Şendre şi alţii.

Aceştia contează şi doresc foarte mult o înfrîngere a d-lui Ioan Botez căci în acest caz d. Stere ar fi definitiv desfiinţat.

Liberalii par a-şi da seama de dificultatea luptei şi de aceia fac tot ce le este omeneşte posibil spre a cîştiga lupta. Candidatul liberal nu se dă îndărăpt de la nici o promisiune.

Prin manifeste adresate alegătorilor d-sa anunţă că în sinul partidului şi în limita puterilor sale va lupta pentru un program extrem democrat iar prin mari afişe lipite pe străzi se spune: votaţi casa Rurală, sufragiul universal, înflorirea comerciantului şi meseriaşului romîn, inamovibilitatea funcţionarilor publici, votaţi pentru democratul Ioan Botez.

Vor conveni cetitorii ca asemenea promisiuni şi manifeste candidaţii nu le fac când condiţiile luptei sunt uşoare, dovadă că la primul scrutin, atunci când liberalii erau siguri de reuşită, n'au făcut astfel de manifeste.

*

Naţionaliştii sunt şi ei într'o continuă fierbere. Ei contează mult pe reclama americană ce o fac în jurul candidatului lor şi pe sentimentele antisemite ale înregimentaţilor din cele două partide chiar.

La societatea „Solidaritatea" fălfăie din nou tricoloruri mari şi mici, iarăşi sunt aşezate portrete şi afişe mari prin care se anunţă candidatura naţionalistă şi întrunirea publică ce va avea loc mîine la Sidoli.

In vederea acestei întruniri soseşte în Iaşi d. N. Iorga şi acest lucru va fi adus la cunoştinţa ieşenilor printr'un manifest ce va fi placardat astă seară pe zidurile oraşului şi prin care romîni şi romînce sunt invitaţi să vie la gară spre a primi pe „mântuitorul neamului".

Precum se vede totul este pus în mişcare în vederea luptei de luni şi trebuie să recunoaştem că nici cînd o alegere n'a provocat atâtea frământări în sânul partidelor politice şi n'a pus mai în mişcare opinia publică.

Or-cum, însă, ar fi, în privinţa rezultatului final se poate de pe acum spune că învingătorul va fi d. Ioan Botez. Motivul? Nu trebue să se uite că este vorba de un balotagiu şi deci, chiar dacă d. Cuza ar putea să-şi menţie voturile—în caz dacă am admite că d. Iorga n'a fost acela care l'a remorcat pe d. Cuza—şi încă va fi debordat de marele număr de voturi care constitue zestrea guvernamentală a acestui mare colegiu.

Manevrele.—Manevrele militare vor începe anul acesta între 15 şi 20 Septembrie.

Corpurile I, III şi IV de armată vor executa manevre de brigadă.

Corpul II va face manevre de divizie.

Divizia III de Tîrgovişte va lupta contra diviziei a IX-a de Constanţa, iar divizia a IV-a de Bucureşti va face manevre în jurul Capitalei.

* * *

D. Colonel Budişteanu, comandantul brigadei 3 de Călăraşi a demisionat.

Ministrul a primit demisia.

Cărţile de liber parcurs ale noilor deputaţi şi senatori de Iaşi, au fost remise eri prefecturei de judeţ.

Mîine, 3 Iunie, ora 10 jum. a. m., se va face la Bucureşti inaugurarea sanatoriului „S-ta Elisabeta". M. S. Regina va asista la festivitate.

D. doctor G. Marinescu va rosti o cuvîntare despre „scopul şi mijloacele de tratament ale sanatoriilor".

Intreg şesul comunei Holboca, din cauza ultimelor ploi, a fost inundat.

Locuitorii se plîng că vitele nu mai au unde păşuna.

D. profesor P. Bogdan, care primise, în mod provizor, postul de inspector comunal al plăşei Turia-Copou, a demisionat, pe ziua de ieri, din acest post.

Cu girarea lucrărilor plăşei Turia Copou a fost însărcinat, pînă la numirea unui titular, d. I. Zossin, inspector a plăşei Cîrniceni.

D. N. Gane este vădit îngrijat asupra soartei primariatului d-sale—acum mai ales din cauza marelor încurcături ce s'au ivit în partid de pe urma diferitelor înfrîngeri încercate.

Convins însă cà centrul va continua a da situaţia pe mîna d-lui Stere şi aceasta din lipsa totatală de oameni în partidul liberal din Iaşi, d. Gane caută să se puie în bunele graţii ale d-lui Stere şi ţine să facă totul ce-i cere, ba de multe ori să-i ghicească chiar gîndurile.

Un mare număr de liberali au povestit cele de mai sus şi-şi arătau mîhnirea ca d. Gane a ajuns în astfel de hal.

In urma ploilor din zilele trecute tîrguşorul Trei-Fîntîni, este inundat.

Din „Epoca":

Aflăm din sorginte sigură că d. C. Popovici, fost deputat în Camera conservatoare, a fost înadins în oraşul Fălticeni, în ziua alegerei colegiului al III-lea, pentru a aduna ţărănimea. D-sa le-a ţinut o cuvîntare prin care i-a îndemnat să voteze candidaţii guvernului.

Ştiam că d-sa şi amicii d-sale în colegiul de Senat ajutase administraţia; la colegiul I de Cameră nici nu s'a dus la vot să susţie candidaturile conservatoare; la alegerea de la colegiul al III-lea, s'a dat complect pe faţă şi e bine că se lămureşte odată pentru totdeauna situaţia d-lui C. Popovici.

Ştiri sosite din Muntenia, aduc vestea că starea sămănăturilor s'a ameliorat simţitor în urma ploilor căzute în ultimul timp.

Grîul, care pînă mai dăunăzi nu era de cît zero, s'a ridicat la 25—30 la sută, oarzele au cîştigat 40—50 la sută, iar porumbul promite o recoltă foarte bună.

In multe locuri rămăsese pîrloage, mari părţi din moşii nefiind arate şi locuitorii părăsind locurile arendate. In urma ploilor însă, aratul a început şi continuă cu activitate, pentru locurile unde se va semăna porumbul şi meiul păsăresc.

Chestiunea agrară în discuţiunea Camerei de Comerţ

— Cuvîntarea d-lui Şerban —

In numărul nostru de eri am arătat importantele chestiuni ce s'au discutat în şedinţa adunărei generale a Camerei de Comerciu din Iaşi ţinută în ziua de 31 Maiu a. c., şi am promis a ne ocupa în special de modul cum această Cameră crede că este nimerit a se rezolva chestiunea agrară în ţara noastră.

Iată acum şi discursul rostit în această privinţă de d. Gh. D. Şerban, Preşedintele acelei Camere, din care se va vedea soluţiunea ce Camera de Comerţ din Iaşi crede absolut necesar a se da chestiunei agrare:

Chestiunea agrară, prin complexul intereselor ce cuprinde în ea, constitue una din problemele cele mai grele ce se discută astăzi în ţara noastră. Spiritele cele mai luminate, barbaţii cei mai capabili ai ţărei se strădănuesc ne încetat în găsirea unei fericite soluţiuni. Tristele evenimente agrare petrecute de curînd la noi, au accentuat şi mai mult această chestiune şi au pus în cea mai deplină evidenţă absoluta necesitate a rezolvărei cît mai urgentă a acestei importante probleme de un întreit interes pentru naţiunea romînă: *economic, social* şi *naţional*.

Faţă cu această importantă chestiune de la rezolvirea căreia depinde în mare parte viitorul acestei ţări, progresul sau regresul naţiunei romîne, cred că camerile de comerţ şi industrie, organe representative a muncei naţionale nu pot rămîne indiferente, pentru o minte luminată şi chibzuită se vede din depărtare şi destul de limpede ca clasele comercianţilor şi industriaşilor au un mare interes în rezolvarea acestei chestiuni, relaţiunilor dintre clasele agrarienilor, comercianţilor şi industriaşilor sunt atît de intime şi continue între ele în cît a nu ţinea seamă în rezolvirea chestiunei agrare de interesele şi acestor din urmă două ramuri de avuţie naţională, înseamnă a le aduce însemnate prejudicii, înseamnă chiar a contribui la periclitarea existenţei naţiunei romîne.

Cred că fie care din dv. d-lor membri sunteţi convinşi de justeţa afirmaţiunei ce am susţinut înaintea dv. şi de aceia îmi permit a supune votului dv. luarea în considerare a discutărei chestiunei agrare.

Camera aprobînd în unanimitate luarea în considerare a discutărei chestiunei agrare, d. Şerban conticuvîntarea.

*

Chestiunea agrară, Domnilor membri, representată din punct de vedere a elementului de muncă, prin numeroasa noastră clasă ţărănească, nu poate suferi nici cea mai mică amânare, la rezolvarea ei, şi tocmai din causa urgenţei cu care se va proceda trebue de ţinut seamă de toate interesele ce comportă această chestiune; a o rezolva numai din unul din aceste 3 mari interese: economic, social şi naţional înseamnă a-i se da o soluţiune unilaterală, care va fi de scurtă durată şi deci de nici un folos practic.

Numai darea de pământ ţăranilor, fără a li se da şi instrucţiunea necesară, pentru cultivarea sistematică a acestor pământuri nu este o măsură cu care să ne putem lăuda.

Instrucţiunea în general şi învăţământul agricol în special trebue desvoltate cît mai mult spre a stîrpi pe deoparte îngrozitorul număr al analfabeţilor noştri din comunele rurale, iar pe de altă parte spre a contribui cu cunoştinţele agricole căpătate în şcoală la o cultivare raţională a pamânturilor ce li se vor da.

Educaţiunei morale şi cetăţeneşti le trebue de asemenea date o desvoltare cît mai mare spre a se infiltra cît mai adînc în sufletele şi minţile ţaranilor; fără propagarea educaţiei morale şi cetăţeneşti în mijlocul lor ţeranii nu se vor deprinde să respecte dreptul altuea şi să judece, fără părtinire greşala tovarăşului său de muncă.

Ne trebue o administraţiune inteligentă şi nepărtinitoare care să suprime totodată îndeplinirea formelor de prisos în orice ocasiuni de administraţie, cari s'au observat că nu corespund stărei psihice a ţărănimei noastre, cari nu sunt izvorîte din tradiţiile şi nevoile poporului romînesc şi prin care nu am făcut altceva timp de cîteva decenii de cît să chinuim ţărănimea noastră într'o haină nepotrivită.

Higiena să fie cît se poate mai respîndită printre săteni spre a înlătura mortalitatea, a da avînt naşterilor şi a restabili forţele ţeranilor perdute în greaua şi obositoarea muncă a culturei pămîntului.

Din punct de vedere al întărirei sentimentului naţional nu mai rămîne îndoială că cea mai bună măsură este darea de pămînt la ţerani, în împrejurări grele cum sunt resboaiele numai atunci ţerănimea va da sprijinul său necondiţionat cînd va şti că împreună cu pământul ţărei romîneşti 'şi apără şi petecul său de pămînt pe care e stăpîn absolut.

Dacă darea de pămînt ţăranilor este o măsură bună contra căreia nici un om cu judecata matură nu are nimic de obiectat, nu tot astfel este în ce priveşte modul în care se va face această distribuire de pămînt; dela modul cum se va face această distribuire a pămîntului va depinde situaţia economică a ţărei şi de aceea credem că noi care representam 2 principale ramuri de activitate economică putem să ne spunem cuvântul nostru în rezolvarea acestei chestiuni.

Dacă soarta ţăranului se va înbunătăţi faptul acesta nu poate de cât să producă bucurie comercianţilor şi industriaşilor de oarece convingerea mea este că consumatorul ţăran e mult mai numeros ca consumatorul orăşean, n'aveţi de cât să observaţi în ramura manufacturei şi a băuturilor spirtuoase şi vă veţi convinge. Dacă noi voim însă darea de pămînt ţăranilor nu vom însă ca această operaţie să fie în dauna proprietăţei mari de pământ singura care este în stare de a ne menţine şi a face să progreseze nivelul nostru de ţară exportatoare de cereale. Fapt constatat este că ţărănimea noastră nu va putea produce nici cantitativ nici calitativ cerealele produse de marea proprietate din care causă deci va contribui la dminuarea exportului nostru în străinătate iar din acest fenomen vor decurge altele cari numai bucurie nu se poate zice că ne-ar aduce, cum spre ex: diminuarea budgetului Statului, micşurarea lefurilor funcţionarilor etc.

Nimeni nu zice că cererea ţeranilor de a li se da pămînt nu e cît se poate de legitimă, nimeni nu zice că nu trebue să înceteze era de exploatare neomenească a ţăranilor din partea arendaşilor streini, care au rîdicat la o valoare artificială moşiile sugând vlaga ţărănimei noastre; dar ceea ce cerem să se observe la satisfacerea justei lor cereri este ca să nu se procedeze în contra intereselor unor alte clase sociale şi chiar în a intereselor ţărei întregi.

De aceea propun că cea mai nimerită soluţiune ar fi aceea a creărei legei prin care să se impună tuturor proprietarilor de pămînt să arendezc o porţiune de $^1/_3$ $^1/_4$ din moşia lor ţăranilor, după desimea şi nevoile populaţiei de pe moşie, cu tendinţa spre tovărăşia dintre capital şi muncă.

Cu sistemul acesta sper că s'ar ajunge la împacarea tuturor intereselor; pe de o parte se va îmbunătăţi soarta ţăranilor lipsiţi de pămînt iar pe de alta se va asigura exportul cerealelor noastre nelovindu-se în proprietatea mare, căci să ne înţălegem eu cred că tendinţa generală trebue să fie în a da pămînt ţăranului atâta numai de cât simte nevoe iar nu de a'l face pe ţăran exploatator de pămînt, ceea ce ar fi şi în dauna lui şi a intereselor economice a ţărei.le

*

Acesta fiind pe scurt modul meu de a vedea în chestiunea agrară supun părerile mele votului dv. şi vă rog să bine voiţi a mă autoriza să le comunic d-lui Ministru al Comerţului spre a le avea în vedere la alcătuirea legilor ce se vor face în favoarea ţărănimei.

Camera în urma discuţiilor urmate autoriză biroul ca în intervenţiea ce va face către ministrul comerciului pe lîngă părerea de mai sus a d-lui preşedinte să schiţeze şi următoarele puncte:

1) Pămînturile remase de la locuitori să se dea locuitorilor după legea improprietărirei.

2) Să se înfiinţeze o casă de ajutor pentru ţerani spre a le înlesni procurarea de instrumente agricole.

3) Fixarea preciului muncei şi obligaţiea pentru ţarani a executa muncile agricole.

A apărut „Arhiva" No. 5 pe Mai 1907, cu următorul sumar:

Riria: Soare vrem (versuri); Ostaşii (după luptă) (versuri).—V. A. Forescu: Obiceiurile sătenilor şi Măriuţa din Rădăşeni.—Dr. Leon Cosmovici: Ştiinţele Naturale. A) Rolul educativ al ştiinţei naturale.—Constantin Chiru: Tăerea capului lui Angerli de Logofătul Iordake Furduescu.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi d. A. D. Xenopol.—T. T. Burada: Privelişti şi datini populare în Moldova (Păpuşele).—A. D. Atanasiu: Invăţămîntul desemnulni şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Priviri generale).

Dări de seamă: Valeriu Hulubei: Les Récents Troubles Agraires et la Crise Agricole par Henri Brun.—A. D. Xenopol: „Geschichte des rumänischen Volkes" von N. Iorga.

Notiţi: A. D. Xenopol: Observaţii asupra vol. II, 2, de documente din colecţia Hurmuzaki.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi D. Kalinderu.

Necrolog: Frederic Damé.

Dr. I. ŢARANU

S'a mutat **Strada Căpitan Păun 18.**
Consult. 2—4.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA
Iassy strada Armeană N-rul 11
Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.
Aranjamentul corespunzător
INGRIJIRE RIGUROASA
PRETURI CONVENABILE

Vaccinări şi revaccinări

practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)
SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE
Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.
Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.
Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.
Hotel şi restaurant de prîmul rang.
Preţuri convenabile.
Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.
Direcţia: I. Romanovici.
ADMINISTRAŢIA

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC
Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi
INSTALAŢIUNI DE LUMINA
(după cel mai nou sistem)
şi
Transmisiune de forţa electrică
toate accesoriile pentru
INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE
Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni
Incălziri centrale prin calorifere
Maşini agricole, Automobile
Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe, armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracilă etc. Turbine
Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.
MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI
Maşini unelte de tot felul
Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni
Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

Mulţi nu spun

cînd cîştigă şi unde cîştigă. Eu pot dovedi ori cînd, că prin casa mea s'au cîştigat
sumi enorme
Am pus deja în vînzare biletele de clasa I-a a loteriei a II priv. de Stat. Un loz întreg 12 lei, o jumatate loz 6 lei, un sfert de loz 3 lei, o optime de loz 1 leu 50.
Această loterie are cîştiguri în sumă totală de
7,322,000 lei
Grăbiţivă şi întindeţi mîna nororocului pentru că el poate uşura timpurile grele de astăzi.
S. HAIFLER
Iaşi, strada Stefan cel Mare
In provincie trimit lozuri contra mărci sau mandate-poştale.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seară

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHWARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE IEFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de această branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE până la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită şi vă veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 162.— Marţi 5 Iunie 1907

1840—1907

Alăturăm aceşti doi ani.

1840, este titlul poeziei lui Gr. Alexandrescu.

1907, este noua poezie, fabula lui Alex. Vlahuţă.

Cu puţină technică luată de la Alex. Donici „Infiinţarea fabulei“, şi iată tot cadrul nouei poezii, fabula lui Vlahuţă.

Poeţii prin firea lor au rare atingeri cu viaţa politică şi socială. Cuprinşi în eul lor personal, suma de senzaţii şi impresii proprii ale lor, resfrîngerea lumii din afară în sufletul lor, iată fondul în mare parte al poeziei. Cu cît poetul se coboară în analiza şi cercetarea obiectivului vieţii publice, rostul poetic al produsului lor se slăbeşte şi cu tot talentul, e greu să-şi menţină superioritatea operii lor.

Nu tăgăduim însă dreptul poeţilor de a-şi culege motive de inspiraţiune şi din viaţă politică, mai ales din partea ei generală.

Un Grigore Alexandrescu, un D. Bolintineanu, au biciuit după vremuri cu versul lor politica timpului, de şi produsele acestea trec din cele mai slabe. Epigrama, Satira, Fabula, iată atîtea genuri, în care poetul îşi ia subiectul din viaţa publică.

Dar fabula în 1907, gen învechit, şi deplasat !

Cînd A. Donici s'a pus să explice origina fabulei, a scris că adevărul gol din fire s'a fost dus o dată la Impărat şi a inceput să spună verde în faţă că ţara merge rău, că miniştrii fură şi nedreptăţesc lumea şi că trebue să-i schimbe. Impăratul s'a supărat foc de aceasta, şi numai după ce adevărul a venit imbracat cu haine la minte, Impăratul s'a înţelepţit a schimbat ministerul şi lucrurile s'au indreptat.

Era epoca reglementară! Poesia nu era liberă, iar jocul constituţional al puterilor în stat era abia la început. Cercul politic era aşa de îngust în cît gîndirea liberă nu se putea manifesta pe deplin şi de-a dreptul atunci.

A. Donici a ilustrat prin fabula sa o teorie literară, care se desminte prin insăşi firea artistului, fie acela chiar A. Vlahuţă. Fabula nu e numai un gen, a cărui desvoltare atîrnă de imprejurările vieţii politice, ci este un gen care atîrnă şi de predispunerile artistului.

Dovadă... Alex. Vlahuţă.

In 1840, Gr. Alexandrescu, gînditorul timpului, încheagă in răspicarea unui an necesitatea unei primeniri politice. Sguduirile mari ale apusului, prepararea mişcărei de la 1848, poetul le incheagă în versurile:

„A lumei temelie se mişcă, se clăteste
„Vechile instituţii se şterg, s'au ruginit;
„Un duh ferbe în lume şi omul ce gîndeşte
„Aleargă către tine, căci vremea a sosit!

Iar mai departe:

„Ici umbre de noroade le vezi ocîrmuite
„De umbra unor pravili călcate, siluite.
. . . . . .
„Ori care sentimente înalte, generoase
„Apar ca nişte basme de povestit frumoase,
„Şi tot entusiasmul izvor de idei mici:
„Politica adîncă stă în fanfaronadă...

Pentru Gr. Alexandrescu *sinceritatea*, una din calităţile esenţiale ale poeziei, răsare la fiecare pas. In elanul şi entuziasmul generaţiunii lui, el vede că sub forma îngustă a vieţii politice nu se putea manifesta toată gîndirea; dar tare pe credinţa progresului, el îl vede venind din afară.

Un duh ferbe în lume!

Şi viitorul nu l'a înşelat; ba a avut fericirea să vadă cu ochii lui, cu ochii săi adormiţi după un sfert de veac de suferinţi, după un sfert de veac de viaţă moartă, că duhul ce ferbea în lume a venit şi a schimbat totul.

Gr. Alexandrescu închega într'un an o întreagă problemă a viitorului; iar Alex. Vlahuţă încheagă în povestea alegorică a lui 1907, un trecut de 40 de ani de glorioasă domnie, dar fără nici un avînt, fără nici un entuziasm.

Unul profetizează, altul critică şi condamnă!

După un jubileu de 40 de ani, după o sărbătorire prin expoziţia naţională a sporului muncii romîneşti, pe toate terenurile, întrupată in persoana Regelui, a urmat o mişcare agrară cu caracter anarhic, rod al unei tensiuni de propagandă neertată, voită şi vădită, nu atîta rod al lipsei de pămînt.

Nu „Vrem pămînt“ a produs mişcarea, ci un complex de factori, care explică starea vieţii noastre de popor agricol.

Şi poetul Vlahuţă a avut prilejul să cunoască în destul de aproape poporul, a cărui filosofie o îmbracă sub forma alegorică a fabulei. Dînsul ca conferenţiar la cercurile culturale a fost purtătorul cuvîntului bun pentru rîdicarea celor mulţi şi slabi.

Şi oare dacă un Vlahuţă a putut cunoaşte adevărul, şi zice că'l cunoaşte, apoi oare pătura politică nu l'a cunoscut, sau nu a voit să'l cunoască?

Nu recunoaşterea faptelor este ceia ce ne imputăm nouă, ci *permanentizarea sistemului* de exploatare a muncii şi braţelor săteanului, cum şi încetineala dacă nu împiedecarea în rădicarea starii lui economice.

E grea pentru cineva să iasă din sistem, odată deprins cu dînsul. Sistema e baza organizării. In filosofie organizarea ideilor constitue sistemul filosofic, în ştiinţă organizarea faptelor dă naştere sistemului ştiinţific; în viaţa socială, economică şi politică, organizarea factorilor economici şi politici constitue sistemul vieţei într'o epocă dată.

Pînă cînd sistemul nu se uzează în toate ţeseturile lui, nu se poate schimba, căci omenesc lucru este a *ni-l permanentiza.*

Fiind astfel lucrurile, într'un regim constituţional, care reprezintă jocul fortuit al puterilor naţiunei, capul statului e cel din urmă chemat a interveni la răsturnarea acestui rost, căci anticiparea şi proba din parte-i ar ştirbi tocmai acest bun mers.

Poate se stea de vorbă monarhul cu *Adevărul* şi cu *Minciuna* cît ar pofti ele; se poate lăfăi *Linguşirea* hăt şi bine, şi *evoluţia* stărilor politice este mersul firesc al trebilor ele prin ele nu prin îndreptarea monarhului Suveran.

Dar poetului i se cere *sinceritatea.* Şi Vlahuţă a avut'o aici dar *din cărţi.*

Şi zice cronicarul Neculcea vorbind de Mitropolitul Dosoftei *„adînc din cărţi ştia“*. Aşa şi poetul Vlahuţă *„adînc din cărţi 'ştie“* şi sinceritatea lui e *literară*, nu e însă şi *politică.*

Vom continua.

Gh. Ghibănescu

Ale tale dintre ale tale

Ce bizar a apărut multora antrefileul, care cuprindea, de altfel, constatări foarte judicioase, apărut in Liberalul de ieri, cu privire la rolul şi atitudinea unei anumite societăţi studenţeşti! Cît de curioase au apărut aceste lucruri in gura ziarului guvernamental care şi el începe a se resimţi de activitatea nefastă a acestei pretinse societăţi academice!

Oameni de bun simţ de mult se arătau ingrijiţi de această stare nenorocită de lucruri; cu drept cuvînt ei considerau ca ceva extra-ordinar ca nevrăstnicii să facă incursie in domeniul politicei şi al administraţiei; ei considerau ca nefastă starea de lucruri in care, acei care nu dau pe la cursuri şi nu ştiu să-şi apropie nimica din fondul de cunoştinţi necesare afirmărei şi valorificărei unui titlu academic, să decidă între o bere şi o partidă de table, cine este patriot, care oameni politici sunt buni şi cine trebue să aibă diriguirea.

Şi cu atît mai mult acei oameni de bun simţ se arătau uneori ingrijaţi, alte ori indignaţi, cu cît manifestările brutale ale acestor pretinşi monopolizatori ai ideilor ce ne sunt tuturor scumpe, nu erau suficient vestejite, dacă nu erau chiar uneori, din motive inavuabile, aprobate.

Şi noi, care ne-am făcut ecoul acestei stări de ingrijorare şi indignare, nu am fost cruţaţi, şi, luni de zile, am fost ţinta atacurilor acestor nevrăstnici, indrăzneţi prin a lor inconştienţă şi prin aprobarea pescuitorilor in apă tulbure.

In rîndul acestor pescuitori se aflau şi acei care scriu astă-zi antrefileuri la „Liberalul“.

Partidul liberal şi ziarul său local n'a precupeţit aprobarea sa agitatorilor şi astăzi ei sunt aceia care se arată indignaţi.

Ale tale dintre ale tale!

In ce ne priveşte, însă, aprecierile noastre din trecut în privinţa acestei societăţi de electură remîn aceleaşi. Fie ca macar astăzi cei orbiţi de patime să vază lămurit şi ca măsuri urgente să fie luate de autorităţile şcolare pentru ca să se mîntuie cu această nouă pacoste căzută pe capul laşului.

Viitorul D-nu Iorga

Mulţi în primăvara anului acesta, n'ar fi socotit că d. Iorga s'ar fi putut alege deputat. In vremurile acelea groasnice, când proprietari devastaţi, într'o clipă de revoltă firească, voiau să se resbune pe autorul moral al nenorocirii lor, când d. Iorga ascuns ca ursul în vizunie, aparat de studenţi şi poliţişti tăcea molcum sau ameninţa că va părăsi ţeara, era greu de socotit că d. N. Iorga va fi ales al naţiunei.

Au fost oameni prevăzători cari înţelegând mentalitatea poporului nostru au anunţat că nu va fi extra ordinar dacă profesorul Iorga va fi deputatul unui colegiu în România. Intre aceştia prevăzători a fost şi un colaborator de *la Roumanie.*

Prevederile lui s'au realizat!

Cea ce însă astăzi mulţi nu prevăd, văzând abnegaţia şi devotamentul cu care d. Iorga luptă pentru ideia naţională şi rupe lance dupe lance în lupta sa in potriva semitismului, ridicându-se ca apostol al poporanismului, e viitoarea evoluţie mentală a d-lui Iorga. Colaboratorul de la *Roumanie* schiţează astfel noua direcţie ce va lua-o d. Iorga şi cum se acordă perfect cu propriile noastre vederi o reproducem:

„Deputatul Iorga va uita trecutul său, îngrozitorul antisemit, va uita ura sa împotriva evreului; naţionalistul neschimbat va uita violentele sale diatribe care vor fi prea nepotrivite pentru un legislator.

Va vota naturalisaţia Chaldeenilor, va tuna în potriva tinerimei universitare pe care o va găsi prea gălăgioasă cînd va veni să îi vorbească de trecutul său, amintindu-i profesiile sale de credinţă; va susţine guvernul cînd acesta va trage în potriva studenţilor cari vor rămîne convinşi ca şi în trecut că se pot ucide soldaţii şi e permis a îndîrji pe ţărani de a devasta proprietăţile“.

Şi, mă rog, de ce aceste prevederi ale colaboratorului de la *Roumanie* ar fiinerealisabile. D. Iorga a fost socialist reacţionar, junimist, liberal, spre a deveni iar junimist, naţionalist, antisemit.

De ce n'ar relua firul vechi şi n'ar deveni cea ce a fost odată.

Nu e aşa de periculos d. N. Iorga!

Revoluţia rusească reinvie

Imperiul vecin întră din nou într'o perioadă de ferbere care ar trebui să ne neliniştească, toate sbuciumările de acolo se repercutează şi asupra noastră şi nu sunt streine revoltele de la noi, de marele curent anarhic din Rusia.

Duma va fi închisă! Nu ştiu dacă şi de data asta se va mai găsi cine-va care să strige: Duma a murit, trăiască Duma; căci existenta celei de a doua Dume a arătat că existenţa unui regim parlamentar e greu de întocmit în imperiul moscovit.

Unde s'au mai văzut deputaţi complotînd la viaţa ţarului şi luînd parte la şedinţi compromiţătoare ca ori şi care cetăţeni. Prin aceasta s'abuza de imunitatea parlamentară, care dată deputaţilor odată, le cerea în schimb şi devotament şi lealitate.

Dar ceea ce este mai înfricăşator, e partea pe care au luat-o militarii în aceste comploturi urzite de deputaţi. Cuprinsul unei scrisori pe care ziarele de seară le au reprodus după telegramele primite, arată că Ţarismul nu mai poate socoti nici pe devotamentul trupelor.

Răsboiul civil care de sigur va fi sfârşitul acestei neliniştitoare stări de lucruri va fi groaznic. Nu trebue să uităm că afară de revoluţionari sunt şi adevăraţii ruşi, cari nu se lasă mai pe jos când e vorba de a împrăştia teroarea şi vandalismul. Lupta între aceste elemente va fi teribilă, victimele vor fi mai presus de închipuirile ce ne facem şi massa cea mare de nenorociţi va fi recrutată din rândurile celor mici şi nenorociţi. Străinii şi prin aceasta înţelegem pe Evrei vor plăti un greu tribut acestei revolte, ţăranii nu vor fi impasibili şi intrarea lor în scenă va fi groaznică.

Nu e un fapt neînsemnat închiderea celui de al doilea parlament rus, el însemnează o nouă eră de reacţie—de care—o repet—trebue să ne îngrijim.

OAMENI ŞI LUCRURI

TRANDAFIRII

— Despre ce ai vrea atunci să scriu, dacă nu despre politică şi diverse întâmplări? întrebai pe frumoasa cetitoare, care îmi făcea imputări.

— Scrie despre trandafiri..... răspunse ea, în timp ce eu priviam reflexele ochilor ei mari şi negri—aşa cum priveşte cineva cu supunere în ochii stăpânitori, cari întimidează şi impun.

Iată într'adevăr luna Mai trecută şi nici un cuvînt n'am scris—nici de bucurie, nici de tristeţe, asupra trandafirilor. Şi acuma doară e vremea lor, acum suntem în plina lor domnie şi din nefirecire în curînd nu vom mai putea vorbi de ei, căci pe cât sunt rozele de frumoase, de încântătoare, pe atâta e de scurt anotimpul lor,—ba din însăşi această scurtime a traiului izvoreşte farmecul lor, dragostea pentru ele.

Trandafirul s'a asociat în chipul cel mai strîns poeziei efemere a vieţei omeneşti; el e tovarăşul nedespărţit al epocei noastre de vise, de tandreţe; simbolul însuşi al tinereţei noastre în primele ei avânturi şi credinţi, în primele sale încercări de cucerire, de doruri, de luptă în jurul acelui miragiu sufletesc care se cheamă ideal. In natură el aparţine lunei Mai, iar în viaţa noastră aparţine tinereţei. Prin graţia formei, prin varietatea strălucită a culorilor, prin puterea incomparabilă a parfumului—trandafirul a ajuns floarea simbolică a celei mai delicate, mai adînci şi mai generoase porniri sufleteşti, —amorul.

Şi cine, în anii tineri, şi-a parfumat amintirile cu graţia lor, aceluia trandafirii îi reamintesc în toată viaţa, îi reîmprospătează cele mai vii senzaţiuni şi-i readuc viziunea pururea dulce a anilor acelora. Iar în virtutea acestora trandafirul are în totdeauna însuşirea de a-i vrăji gîndul, scrisul, amintirea, grijile chiar şi dezamăgirile vieţei de mai târziu: este floarea cea mai discretă şi mai vorbareţă totodată, este floarea cea mai cântată de poeţii tuturor timpurilor.

Ah, trandafirii!.... Anii aceia timizi şi lipsiţi de încercare, când tot ce nu puteai rosti se făcea prin mijlocirea lor, prin graiul şi culoarea lor. Ce e mai simplu, mai firesc, mai delicat decât să-i dai *ei* un trandafir, cu acel gest sfiicios şi onest care nu ofensează şi nu trădează nici-o indiscretă intenţiune? Pe urmă—stai de pîndă şi recunoşti trandafirii aceia, trandafirii *tăi*, seara la plimbare, ori la teatru, îi revezi par'că din nou şi mai cu putere înfloriţi la pieptul ei, ori în părul ei, împrăştând par'că, un parfum mai intens şi vorbindu-ţi limpede prin graiul eloquent al culorilor: asigurarea dată că ai fost înţeles, că ai dreptul să speri, să crezi, să te bucuri.... Lucrurile nu se vor opri aci. A doua zi—în cartea imprumutată şi pe care ţi-o retrimete, vei găsi una din petalele trandafirului dat în ajun la o anumită pagină, la un anumit pasagiu care va fi un răspuns la întrebarea ta neexprimată, dar trimisă prin gând, trimisă prin.... trandafirul oferit cu mâna tremurătoare. Şi astfeliu romanul dragostei a avut un prolog—trandafirul. Tot el îi va fi şi epilogul şi simbolul şi semnul unic de tîrzie readucere aminte.

Aceste le înţeleg acum mai bine ca ori cînd, de cîteori vr'o frumoasă cetitoare îmi reaminteşte că trebuie să scriu despre trandafiri ori cînd printr'o delicată atenţie a nevestei găsesc pe masa de lucru un mănunchiu frumos de roze încîntătoare—alintîndu-se într'un pahar de apă limpede ca poezia şi agitînd oceanul tulbure al amintirilor.

Rodion

Din nevoile şcoalei primare

Dat fiind scopul şcolei primare, programa ar trebui să fie scoasă din nevoile actuale ale individului şi ale societăţii şi să ţie socoteală, în acelaş timp şi de puterile sufleteşti ale copilului. Ea trebue să cuprindă numai cunoştinţi practice, de care absolvenţii vor avea nevoie imediat în viaţa de toate zilele, cunoştinţi cari să ajute totodată şi la desvoltarea minţii şi a corpului. Studiile, cari n'ar avea în vedere acest scop şi cari ar fi mai presus de puterile sufleteşti ale copilului, ar fi de prisos şi în paguba lui.

Dacă până aci am dreptate, atunci programa şcoalei noastre primare are câteva lacune.

Este adevărat că dela 1864, de când avem o lege a instrucţiei, s'au făcut mai multe modificări în programă. Ultima a fost cea dela 1904 Dar modificările s'au făcut cu prea mare economie, aşa că noi nu putem spune ca învăţatul francez Gustave Le Bon, că pricina relelor rezultate ale şcoalei franceze, nu sunt programele ci metodele. Căci, la ce-ar folosi metoada cea mai bună aplicată la nişte cunoştinţi pe cari creerul copilului nu le-ar putea mistui.

Programa dela 1904 pe lângă unele lucruri potrivite, cuprinde şi multe nepotriviri. Chestiunile din vechiul Testament unele din Noul Testament, rugăciunile, multe ghicitori, fabule. poveşti, poezii etc., sunt lucruri păgubitoare minţii copilului şi răpesc un timp care s'ar putea întrebuinţa cu folos în altă parte sau după ce mintea lui se va mai coace. Aceste chestiuni copiii în adevăr le învaţă, dar nu vrem să ne dăm osteneală că fiind prea abstracte, creerul lor nu le pot asimila, şi, încântaţi că prin metoda ce am întrebuinţat, i-am făcut să ni le repete din memorie, ci le tot îngrămădim.

In desvoltarea minţei trebue să ne urmeze calea ce se urmează cu desvoltarea corpului. Pentru desvoltarea corpului, copilul ia la început hrana de la mediul cel mai apropiat al vieţei lui, lapte de la mama sa şi numai mai tîrziu se urcă treptat pînă la hrana obicinuită. Aşa trebue să facem şi cu mintea. Să plecăm de la viaţa mintală cea mai simplă, cea mai apropiată de mediul său de viaţă, *noţiunile concrete.* A îmbăcsi mintea copilului cu lucruri prea abstracte şi la o vrîstă aşa de fragedă, însamnă a da unui sugător bucate greu de mistuit, cari ajung cu siguranţă să-i strice stomacul.

Să nu uităm că un copil de 7—10 ani după o expresie consacrată în pedagogie, are urechi şi nu aude, are ochi şi nu vede şi că trebue să-i dăm mai întâi lucruri care-i cad imediat sub simţuri.

Invaţarea pe de rost de cuvinte fără înţeles, se face, după părerea celor mai de samă autori, totdeauna în paguba desvoltărei inteligenţei. „Copilul să nu vîre în cap nici un cuvînt al cărui înţeles nu l'a prins, urechile lui să nu se deschidă nici odată pentru a asculta poveşti cu balauri şi strigoi, ori fabule, care turbură imaginaţia“.

Aceste fac din copil un om visător, leneş, fatalist, fără energie, fără iniţiativă, care aşteaptă ca totu-l să-i vie de-a gata fără muncă.

De aceea gândesc că prea mult loc s'a dat în programele noastre cunoştinţelor abstracte; de care sunt pline cărţile de citire ale copiilor.

Dacă astăzi suferim de atîtea rele, este şi din pricina că am îmbuibat capul copiilor cu atîtea lucruri din altă lume şi i-am lipsit de a cunoaşte lucrurile din jurul său.

Acum trăim însă în alte vremuri. Ştiinţele au făcut atîtea cuceriri, în cît omul care n'are cele mai mici noţiuni ştiinţifice, este ca un orb între semenii săi Tot progresul spre care e îndrumată astăzi omenirea se datoreşte numai cunoştinţelor ştiinţifice, oricît cu drept cuvînt se poate zice că numai munca şi ştiinţa sunt astăzi stăpînitoarele lumei. Dovada cea mai bună o avem că popoarele cari au înscris de timpuriu în programele şcoalelor lor elementare mai multe cunoştinţi reale, cum sunt Englesii şi Germanii, se bucură astăzi de o stare materială mai înfloritoare.

Afară de aceste consideraţiuni, cari ne fac să susţinem cunoştinţele reale şi experimentale, mai este şi o alta. Aceasta de ordin pedagogic. Numai cunoştinţele ştiinţifice, dau noţiuni clare, precise, pe care se poate răzima o judecată sănătoasă;

numai ele desvoltă spiritul de observaţie, iniţiativa şi formează disciplina mintală; numai ele formează baza educaţiei intelectuale şi morale.

Plecând de la axioma filosofică că *„spiritul se deşteaptă prin simţuri“* şi că *„experienţa este condiţia oricărei cunoştinţi“*, pedagogii cei mai de seamă, începând cu Comenius, Rousseau şi Pestalozzi şi terminând cu cei de astăzi, au susţinut, printre cele mai de căpetenie studii pentru copiii mici, e studiul naturii. Şi în programele noastre se găsesc asemine cunoştinţi sub numirea de Intuiţie, ştiinţi fisico-naturale,.... dar aceste do pe urmă, de pildă, cu câte 2 ore pe săptămână. In programa şcoalei noastre primare cunoştinţele despre natură sunt nesuficiente.

Dacă însă aceste cunoştinţi sunt nesuficiente, altele sunt *de prisos* pentru un absolvent, care nu aspiră să urmeze altă şcoală mai departe, după cum ar trebui să considerăm pe toţi absolvenţii şcoalei primare şi după cum cea mai mare parte din ei o fac. Aceste sunt în general, cunoştinţele gramaticale, cu nomeclatura lor greoaie, fără nici un folos scopului *Limbii române* din şcoala primară, care este de a deprinde pe copii să scrie *corect* şi să citească *bine*.

Sunt unii cari susţin că copii nu vor ajunge niciodată să scrie bine, fiindcă din programă s'au suprimat declinările şi conjugările. Gândesc că aceştia n'au dreptate. Scrierea şi citirea să învaţă *bine* numai prin exerciţii de scriere şi prin resumarea pe scurt a celor citite. Scrierea şi citirea sunt lucruri prea însemnate în şcoala primară pentru ca să merite numai atâta atenţie.

Aceste despre şcoala urbană. Cât priveşte pe cea rurală, programa ei este prea nepotrivită faţă cu cerinţele timpului şi a împrejurărilor în care se află sătenii.

C. V. Buţureanu
Institutor

NOUTAŢILE ZILEI

Crima unei femei.—Vinerea trecută a fost asasinată la Paris, o femee cu moravuri uşoare, supranumită Jeana la Republique.

Cadavrul scaldat în sînge, a fost găsit în timpul nopţei într'o stradă lăturalnică. Făcîndu-se cercetări şi aflîndu-se că această femee avea relaţiuni cu un tînăr italian Pietro Luca, acesta cu toate protestările sale, a fost imediat arestat.

A doua zi însă s'a putut constata nevinovăţia italianului şi iată în ce împrejurări:

O altă femee, Laura George, fiica unui pianist, o rivală a Jeannei a fost adevarata ucigaşă. Insă-şi Laura a mărturisit fapta ei vecinei sale.

A doua zi, dimineaţă, Laura a intrat brusc la vecina sa.

— Sunt nenorocită, a zis Laura vecinei. Cînd m'am intors aseară de la bal, am ucis în stradă pe Jeanna la Republiqua. Toată noaptea am fost prada celor mai grozave visuri. De două zeci de ori am văzut cum victima înota intr'un rîu de sînge, şi intinzînd mînile spre mine, tot striga: resbunare!

Şi dacă cel puţin n'ar fi murit încă, mi-aş da toată viaţa să nu fie moartă.

— Şi pentru ce ai omorît-o o întrebă vecină.

— Pentru că în noaptea aceasta ea m'a văzut şi m'a urmărit. Am ştiut că ea e femee alcoolică periculoasă şi că inarmată cu un cuţit caută să omoare pe acei contra cărora credea că are a se plînge...

— Lasă-mă i-am spus, nu ţi-am făcut nimică.

— Purtarea ta îmi displace, sbiera „Jeana la Republique“, tu dansezi cu amanţii mei, asta nu merge îmi zise Jeanna. Ameninţătoare Jeanna înainta furioasă spre mine şi de frică să nu mă omoare—căci ea a mai cercat o dată aceasta—m'am aruncat brusc asupra ei lovind-o de 5 sau 6 ori cu cuţitul de care mă servesc de obiceiu la trebuinţa mea personală şi pe care'l port totdeauna cu mine. Fără a scoate macar un strigăt Jeanna a căzut lîngă mine.

Sfătuită de vecina sa ca singură ea să se predea justiţiei, Laura s'a dus la poliţie unde găsind pe mama italianului Lucca, arestat fără vină, îi zise imediat că ea a comis crima.

— Nu vreau, doamnă, ca fiul d-tale să fie arestat din cauza mea. Eu am ucis pe Jeana la Republique, eată cuţitul. Era cuţitul cu care a comis crima şi pe care mai erau pete mari de sînge.

Laura a fost deţinută în arest şi italianul Lucca eliberat.

* * *

Drepturi femeilor. — Camera lorzilor a adoptat un proiect de lege prin care se dă dreptul femeilor de a fi alese ca membre în consiliile comunale şi în cele judeţene.

* * *

Verdict.—Tribunalul din Madrid a dat verdictul în procesul atentatului contra regelui şi Reginei Spaniei, comis vara trecută pe calea Mayor.

Nakens, Mata şi Harra au fost condamnaţi la 9 ani de inchisoare. Au fost achitaţi Ferrer Mayoral, Martinez şi femeea acuzată de complicitate.

Se crede că cei trei condamnaţi vor obţinea graţiare din partea regelui.

PROGRAMA

pentru deschiderea sesiunei extraordinare a Corpurilor legiuitoare

— La 7 Iunie 1907 —

I

La orele 11 de dimineaţă se va celebra un Te-Deum la Mitropolie, în prezenţa:

Domnilor senatori şi deputaţi;
Domnilor miniştri;
Inaltei Curţi de casaţiune;
Inaltei Curţi de conturi;

Curţilor, tribunalelor, corpului profesoral, autorităţilor administrative, militare, comisiunei interimare a Capitalei şi Camerei de comerţ.

II

La orele 11 jum, înaltele Corpuri şi autorităţi se vor intruni în sala şedinţelor Adunărei şi vor ocupa:

Inaltele Curţi de casaţiune şi de conturi, tribuna a doua, în dreapta tribunei diplomatice;

Curţile, tribunalele, corpul profesoral, autorităţile administrative, comunale şi Camera de comerţ, tribuna oficială.

III

D-nii senatori vor ocupa întâile bănci ale Adunării din dreapta Tronului, d-nii deputaţi băncile din faţa Tronului.

IV

La orele 12, d. preşedinte al consiliului, în numele M. S. Regalui, va da cetire Mesagiului Regal de deschidere a sesiunei, după care Corpurile legiuitoare proced îndată la începerea lucrărilor.

D-nii senatori trec la localul Senatului.

V

Biletele de intrare în sala de Adunării, pentru această zi, se vor da d-lor senatori şi d-lor deputaţi prin cancelariile Corpurilor legiuitoare.

Biletele pentru tribuna diplomatică se vor da de către d. ministru al afacerilor străine, cari face şi invitaţiuni d-lor reprezentanţi ai Puterilor străine spre a asista la această solemnitate.

Biletele pentru cel-l'alte tribune se vor da prin preşedinţia consiliului de miniştri.

Litere-Ştiinţe-Arte

Agata Bărsescu ne trimite afişelul reprezentaţiei „Magda“—sub patronagiul M. S. Reginei—cu asigurarea că e într'adevăr ultima ei reprezentaţie în Capitală şi in ţeară. Artista e ferm hotărîtă să treacă oceanul şi să-şi incerce norocul in lumea Nouă unde a fost aşa de bine primită şi să facă încă şi cealaltă incercare, de a juca în limba romînă cu o mică trupă, a ei proprie.

Curagiul acestei din urmă incercări — căci fapta nu se poate numi altfeliu decît un act de curagiu—e explicabil poate şi prin aceea că marea artistă se bizue nu numai pe însuşirea ei de artistă romînă, dar şi pe faima ei de artistă germană, interpretă strălucită a repertorului clasic german. Oricum însă se cuvine să privim cu încredere şi cu speranţă, dar mai ales cu admiraţie, această iniţiativă unică în felul ei pînă acum şi în interesul superior al limbei şi artei naţionale să-i urăm isbîndă. Artista va avea in afară de menirea înaltă artistică şi pe aceea de a aduna atîtea elemente disparate, instrăinate de patria-mamă în jurul graiului romînesc şi aceasta tocmai in perioada aceasta de agitaţii şi frămîntări cari au sămănat multă vrajbă, multă duşmănie.

Ce rol mai falnic şi mai patriotic poate avea un apostol al artei, decît acel al impăcării şi al înfrăţirii?....

Iată de ce urăm din inemă artistei—cale bună şi succes deplin.

*

Terminându-se foiletonul nostru—traducerea din Leo Tolstoi—vom începe zilele aceste un nou şi senzaţional foileton tot din literatura rusă. Până atunci publicăm un scurt studiu ştiinţifico-literar datorit d-lui Dr. Antoniu-Bârlad, cunoscut prin numeroase lucrări din care am publicat nu de mult „Legenda Cucului“.

*

D-na Cosima Wagner s'a întors la Bayreuth după o lipsă de mai multe luni, pe cari le-a petrecut in sudul Franţei. Şederea ei la Riviera a tămăduit'o pe deplin.

*

Fiind-că vorbim de Wagner şi de Bayereuth înregistrăm ştirea că d-na Nordica proiectează să fondeze lângă Newyork un Bayreuth american, construind un teatru destinat operilor wagneriane.

De asemenea va face acolo un institut de muzică pentru acei ce aspiră să fie primiţi la Opera cea mare,—în stare de proiect de o cam dată. Construcţia va costa 100,000 dolari.

*

Marele artist parizian Lugné Poe a fost înştiinţat de către d-na Suzana Ibsen că va primi două medalioane conţinând câteva din primele flori culese pe mormântul marelui dramatu.g Ibsen.

Văduva acestuia roagă pe Lugné-Poe să predee unul din aceste medalioane d-nei Eleonora Duse şi celalalt d-nei Suzanna Després ca semn de recunoştinţă pentru că au făcut marile creaţiuni în operile teatrale ale lui Henrik Ibsen.

*

„Neue Rundschau“ publică în numărul său din Iunie, şeapte-spre-zece scrisori de ale lui Berlioz către Liszt.

Muzeul lui Liszt din Weimar, poseda vre-o şaizeci şi patru dintr'acestea; întâmplarea a făcut să cadă în mâinele prinţesei Maria de Hohenlohe cele şapte-spre-zece scrisori pomenite mai sus. Ele au fost scrise în franţuzeşte.

Nici una din scrisorile apărute în „Neue Rundschau“ nu sunt datate. Ele ne arată însă strânsa intimitate a celor doi muzicanţi şi se raportează la cele mai mici incidente familiare din viaţa lui Berlioz. Fără îndoială că muzica adică chestiunea concertelor, a parţitiunilor, e şi ea pomenită.

*

A apărut „Arhiva“ No. 5 pe Mai 1907, cu următorul sumar:

Riria: Soare vrem (versuri); Ostaşii (după luptă) (versuri).—V. A. Forescu: Obiceiurile sătenilor şi Măriuţa din Rădăşeni.—Dr. Leon Cosmovici: Ştiinţele Naturale. A) Rolul educativ al ştiinţei naturale.—Constantin Chiru: Tăerea capului lui Angerli de Logofătul Iordake Furduescu.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi d. A. D. Xenopol.—T. T. Burada: Privelişti şi datini populare în Moldova (Păpuşele).—A. D. Atanasiu: Invăţămîntul desemnulni şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Priviri generale).

Dări de seamă: Valeriu Hulubei: Les Récents Troubles Agraires et la Crise Agricole par Henri Brun.—A. D. Xenopol: „Geschichte des rumänischen Volkes“ von N. Iorga.

Notiţi: A. D. Xenopol: Observaţii asupra vol. II, 2, de documente din colecţia Hurmuzaki.—A. D. Atanasiu: Chestia ţărănească şi D. Kalinderu.

Necrolog: Frederic Damé.

STRUNA ZILEI

PREDESTINARE

Corespondentul unui ziar vroind să mânjască administraţia d-lui prefect al Focşanilor, Glod, afirmă că....

„Voinţa“

Vezi, eu nu pricep de fel
Si mă 'ntreb: nerodul
Ce nevoie are el
Să mînjască... Glodul?

Informaţii

D-nii Bârsan şi Gheorghiu demisionînd din comisiunea examinatoare a elevilor de curs secondar pregătiţi în particular au fost recomandaţi în locul lor d-nii I. Briul şi Popovici Erbiceanu.

—

Un bătrîn stimat şi unul din cei mai vechi hotelieri din Iaşi, cunoscutul Zipkes, a încetat din viaţă în urma unei lungi suferinţi.

—

Anul acesta din cauza lipsei de fonduri nu se vor mai face noi împroprietăriri de veterani în Dobrogea.

Acei dintre veterani care au depus actele pentru a fi împroprietăriţi în baza legei de la 2 April 1903, vor aştepta pînă la noi ordine.

—

Eri ciobanul Martin Miţă în vrâstă de 60 ani din comuna Bivolari s'a inecat cu voinţă în apa Prutului, în dreptul satului Bădărăi.

Cadavrul lui a fost pescuit de nişte locuitori.

S'a constatat că el suferea de mai multă vreme de pelagră.

—

Au fost numiţi: D. Dimitrie V. Adam licenţiat în drept de la facultatea din Iaşi, judecător la ocolul Mihaileni-Dorohoi în locul d-lui George Micali.

D. Ioan Nicolau ajutor de grefier la secţia I a trib. Iaşi.

—

D-na Mărioara P., soţia unui funcţionar bine cunoscut în localitate, în urma unei neînţălegeri familiare, a cercat să se sinucidă ieri, înghiţând o soluţie de acid fenic; nenorocita a fost imediat internată la spitalul Sft. Spiridon, secţia d-lui dr. Sculy, unde în urma îngrijirilor ce i s'a dat se află în afară de ori ce pericol.

—

Prefectura de Vâlcea face cunoscut că a dispărut din comuna Oteşani-Cărtăneşti încă din ziua de 24 Mai preotul Nicolae Dărvănescu, fără a se putea da de urma lui. Sau început cercetările şi în judeţul nostru.

—

D-na Elena D. Ionescu învăţătoare în cotuna Chişcăneni, a fost transferată pe ziua de 1 Iulie la şcoala din Buciumi, postul al doilea.

—

D. G. Lascar, fiind numit în comisia examinatoare la liceul de Domnişoare Humpel din Iaşi, a demisionat.

In loc a fost numit d. profesor I. Briul.

—

Regimentul 13 Stefan cel mare, sub comanda d-lui colonel Tarnowski, a făcut ieri o escursiune la Repedea.

—

Ministru de justiţie şi avocat în acelaşi timp.—Lucrul acesta într'adevăr extra-ordinar l'a realizat d. Toma Stelian şi dovada o găsim în Monitorul oficial.

Intr'adevăr d. Toma Stelian, deşi ministru al justiţiei, face acte de avocatură şi are la domiciliul său din calea Victoriei, un birou de avocatură.

Ca să facem dovada acestei afirmaţiuni, ne vom sluji de un act oficial pentru ca nici o tăgadă să nu fie cu putinţă.

Astfel, în „Monitorul oficial“ de azi purtînd data de 2 Iunie 1907, găsim la paginele 1979 şi 1980, copii după acţiunile de revendicare a moşiei Brăeşti, situată în judeţul Iaşi, acţiune intentată de d-na Hariclie Darclée, cunoscuta artistă lirică, d-nei Elena Mavrocordat, d-na Elena Tombazis şi altele.

Iată ce spune în recursul adresat de d-na Darclée către primul preşedinte al Inaltei Curţi de casaţie şi justiţie.

Rugăm a se pune în curs de judecată acest recurs şi a se cita pe lîngă noi şi pe următoarele persoane cari au figurat înaintea Curţei de apel şi anume: d-na Elena Mavrocordat, eredă a principesei Smaranda Moruzi, şi soţul ei Mavrocordato, a se cita la d. avocat Toma Stelian, domiciliat în Bucureşti, ca procurator cunoscut şi prin „Monitorul Oficial“; d-nele Maria Tombazis şi Ecaterina Diomide, erede a principesei Smaranda Moruzzi a cita prin d. avocat Furtunescu, din Galaţi, care are ataşată la dosar procură cu dreptul de a primi citaţiuni; d. Ştefănescu, domiciliat in Bucureşti, str. Rotarilor No... în calitate de cumpărator al moşiilor în litigiu, în fine d. Aurel Răşcanu, proprietar, domiciliat în Iaşi, str. Unirei No. 8, în pretinsa sa calitate de cesionar al unora din moştenitorii defunctului Nicu Hartulary.

Şi acest document poartă data de **28 Mai 1907**.

Cu alte cuvinte, rezultă dintr'un document public şi oficial că d. Toma Stelian, ministrul justiţiei, are la domiciliul său din calea Victoriei, un birou de avocatură care funcţiona în ziua de 28 Mai 1907.

Faptul acesta va surprinde, nu ne îndoim, toată lumea juridică şi-l aducem la cunoştinţa d-lui D. Sturdza prima miristru, precum şi la cunoştinţa opiniunei publice.

—

D. Leopold Ferderber, farmacist în Podul-Iloaiei, ne scrie de acolo că ieri a trecut prin acel orăşel, în fuga mare, un automobil, care a călcat un câine de vânat şi a trîntit la pămînt pe o biată femee.

Ar trebui regulamentat o dată modul cum poate conduce cineva automobilul, spre a se evita accidente.

—

DIVERSE

— In comuna Cotul Morei, printre vitele locuitorilor, s'au declarat două-sprezece cazuri de boli de gură şi picioare. Au fost luate măsuri de izolare.

—Eri au fugit dela lucrul liniei ferate Podu Iloae-Hârlău, treisprezece olteni aduşi de d. inginer Şeler. Ei au furat toate instrumentele de lucru şi au rămas şi datori.

— Administraţia financiară Iaşi a cerut urmărirea mai multor debitori remaşi datori statului cu sume însemnate.

— S'a declarat epizotia de febră aftoasă printre vitele locuitorilor din comunele Crevenicu Mare, Mereni, Tămăşesti şi Vida.

— In noaptea de 28 Mai nişte necunoscuţi făcători de rele s'au introdus prin spargere în hanul satului Gădinţi din jud. Roman şi au furat timbre şi obiecte în valoare de 670 lei.

— Primăria de Podu Iloae a cerut autorizaţia de a fe ţinea în acel oraş un târg de vite de oarece febra aftoasă s'a stâns cu desăvîrşire.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

1

Boala Savanţilor

Starea tristă a învăţămîntului nostru superior, a avut o influenţă nenorocită asupra mişcărei intelectuale.

Chemînd oameni eminenţi, adoptînd savanţi străini, facultăţile nu vor întîrzia a deveni adevărate cetăţi de inteligenţe, cari vor întări libertatea politică ce am cîştigat'o prin arme.

Şi dacă astă-zi luptăm pentru libertatea economică, trebuie în acelaşi timp să constituim şi o naţionalitate morală.

Noi am rămas aproape cu acelaşi învăţămînt, la o ştiinţă nouă cu fapte noui cum e *Paleontologia*, trebuie şi idei noui. Impreunarea studiilor e complectă, dar învăţămîntul e vechiu ca şi zidurile sf. Sava, respectabile ca cei vechi şi reci ca trecutul.

Unii profesori se mărginesc a dicta în toţi anii aceleaşi caete, de unde rezultă că, imobilitatea universitară contribuie la imobilitatea vieţei intelectuale.

Am asistat odată la cursul unui savant, amator de aforisme Hypocrate şi mi-a făcut efectul unui spirit nutrit de sevă latină, care explica şi comenta humorile picante în acea prosă antică plină de neologisme barbare şi persiste babalîcul a crede, declarînd în chip de protestaţie, că face o bună acţiune.

Acestea pentru el sunt rezoane de progres—are valoarea morală se leagă cu longivitatea?

Trecînd la cursul unui alt savant deprins a cugeta în visuri de om bolnav, îl vedeam terorizînd asupra calităţilor acelor copii cărora li s'ar prepara naşterea prin concepţiuni artificiale.

Oare hipoteza savantului poate avea ea o utilitate mai urgentă şi mai sigură?

Eu unul n'o cred. Experienţele preliminare ale lui Maxime Opsirs—îl obligă a considera un viitor mai probabil.

Invitaţia formală —n'are de cît ca el să răspundă prin acte de coroboraţie imediată, aşa că filosofia lui să fie destul de elecventă în ambele stiluri.

Sunt, ce-i adevărat, la noi şi oameni care trăesc pentru ştiinţă şi omenire cari fără a fi savanţi, fără să ambiţioneze reputaţia brileantă, ce o dă succesul profesional, ei dau ştiinţei munca, averea şi sănătatea lor fără a pretinde nimic.

Aceştia prin situaţiunea particulară a sufletului lor, par născuţi a vieţei în retragere, afundaţi în natură, ca şi cum n'ar face parte din societatea umană. Ei se asamănă cu plantele aquatice, cari nu înoată în aer şi lumină de cît numai prin florile lor.

Alţi savanţi nu ţin cont de pasul timpului.

Noi ştim că înainte de epoca senilităţei îşi mai poate cineva consolida şi orienta temperamentul spiritului, dar mai tîrziu cu greu mai poate suporta şi sarcina de erudit.

Nu'i vorbă, unii tineri sunt atît de amorezaţi de persoana lor, în cît cred că ştiinţa a început de la ei şi nu mai crerii lor formează masa nervoasă a naţiunei gînditoare.

*

Această savanterie ridicolă formează grosul contigent al orthodoxiei latine în arta plagiatului.

Ce bine e a trăi pentru patrie! Ce nepotrivire între idealul ce'l vorbesc şi existenţa adevărului!

Contra acestei plăgi, trebue să luptăm. Această epidemie a traducerilor şi a plagierilor, această furie de a reproduce gîndirea altora, nu a introdus oare în ţara noastră elementul parasit care înăduşă germenul originalităţii naţionale?

Noi vedem un fel de sterilitate morală sub această fecunditate aparentă.

*

Cu o istorie ca noastră, unde sentimentul libertăţii nu-l dispută sentimentul religios; cu o populaţie înrădăcinată solului şi obiceiurilor locale; cu un tineret moral şi inteligent; cu o inimă atinsă de amorul patriei, ar putea tare bine să aibă o literatură din propriile ei inspiraţii, care deja ici colea se iveşte.

Rasa incorigibilă a traducerii şi plagierii, obsesiunea ideelor mistice sunt cauze care opresc desvoltarea gîndirii naţionale.

Cultul intereselor materiale şi marea activitate politică abat spiritele de la contemplaţiunea frumosului. Acest sentiment se va regenera în ziua, cînd un scriitor pătruns de trebuinţele şi spiritul timpului, desbracat de preocupaţii mistice, va deschide o cale mai largă între poezia realistă totdeauna pe pămînt, minuţios discriptivă, şi poezia ce iubeşte idealul şi sublimul, care adesa trece deasupra inimii fără s'o atingă.

(Va urma)

O adnotaţie interesantă

In interesanta publicaţie *Pagini Juridice*, d. Dim. Alexandrescu, eruditul profesor de drept civil, comentează prin următoarea adnotaţie o sentinţă a înaltei Curţi de casaţie în materie de adulter.

Adulterul (*ad alterum*) consistă în călcarea credinţei conjugale ce soţii îşi datoresc unul altuia în baza căsătoriei (art. 194): *alieni thori violatio.*

Unii consideră adulterul ca un delict de ordine privată, un delict „între soţi"; de aceea sunt legislaţii care nu edictează nici o pedeapsă pentru acest fapt, cu toate că el este ruina căsătoriei. Această concepţie este însă cu totul falşă, căci adulterul, după legile moderne. este un delict *social*; însă, în interesul familiei, el este subordonat plîngerei soţului ofensat, care este liber de a pune sau nu acţiunea publică în mişcare, şi chiar de a o stînge prin iertare.

Această plîngere nu este supusă nici unei formalităţi, şi s'a decis că o plîngere chiar neînsemnată poate să servească de bază urmărirei adulterului, dacă se constată în fapt că ea emană dela acel în drept şi reproduce cu exactitate intenţiile sale.

O cerere de divorţ, introdusă de bărbat contra soţiei sale pentru adulter, nu echivalează însă cu plîngereâ specială prescrisă de lege (art. 270 c. penal), şi nu autoriză pe ministerul public a urmări penalicește pe complicele femeei, chiar dacă acest complice ar fi anume arătat în acţiunea de divorţ.

Acţiunea publică nu poate, în asemenea materie, fi pusă în mişcare de către reprezentantul societăţei, decât în urma cererei formale a soţului ofensat prin acest delict (art. 270 c. p.).

Odată însă, această cerere făcută, ministerul public poate să urmărească represiunea adulterului *înaintea tuturor gradelor de jurisdicţie*, fără concursul şi asistenţa soţului ofensat. Aceasta dovedeşte că adulterul nu mai este astăzi un delict privat.

Din cele mai sus expuse, rezultă că nu este nevoe ca soţul ofensat să se constituiască parte civilă în procesul de adulter, căci odată ce el a denunţat faptul ministerului public este singurul depozitar al acţiunei.

O altă consecinţă care, după părerea noastră, nu prezintă nici o îndoială, este următoarea: în caz de achitare a soţului pretins vinovat şi a complicelui său, apelul soţului ofensat, fără concursul apelului ministerului public, nu autoriză pe Curte a pronunţa o pedeapsă, ci numai a acorda soţului apelant daunele pe care le-ar fi refuzat primii judecători. Este adevărat că atât Curtea din Paris cât şi Curtea de casaţie din Franţa au decis altă dată contrariul, însă aceste decizii, de şi sunt aprobate de Merlin, fac o greşită aplicaţie a legei, pentru că acţiunea publică stă în mâna soţului ofensat numai în acest sens că el poate s'o deschidă şi să oprescă cursul ei prin iertarea lui, excepţie pe care legea a admis-o în specie, precum am mai spus'o, în interesul liniştei familiei. Mangin dovedeşte foarte bine acest lucru, combătînd părerea lui Merlin.

In fine, din cele mai sus expuse, mai rezultă încă că ministerul public este în drept, în materie de adulter, să apeleze sentinţa achităţoare, fără concursul soţului ofensat, legea mulţumindu-se cu plângerea lui, fără a cere asistenţa lui. Cu alte cuvinte, concursul activ al soţului ofensat nu este cerut decît înaintea începerei instanţei, şi acest concurs se manifestă prin plângerea lui. In cursul instanţei ministerul public nu mai are nevoe decât de neutralitatea sau inacţiunea soţului ofensat. Acestea sunt adevăratele principii, şi Curtea de casaţie le consacră foarte bine prin decizia ce publicăm astăzi.

Şi fiindcă vorbim de adulter, vom menţiona că Curtea de Casaţie a decis în mai multe rînduri, cum că soţul ofensat este în drept a provoca stingerea acţiunei publice, *chiar în urma desfacerei căsătoriei.*

Această soluţie ni se pare cu desăvîrşire inadmisibilă. In adevăr, dacă prin derogarea de la dreptul comun, legiuitorul permite soţului ofensat de a opri cursul acţiunei publice, pusă în mişcare tot după plângerea lui, precum chiar şi efectele unei hotărâri definitive avînd puterea lucrului judecat (art. 270), aceasta este, precum am mai spus-o pentru a înlesni împăcarea soţilor şi a menţine legătura căsătoriei, care în speţă nu mai există. Nu trebue, în adevăr, să uităm că adulterul aduce o turburare adâncă ordinei sociale, şi că societatea nu renunţă la dreptul ce-l are de a pedepsi pe acei cari s'au făcut culpabili de acest delict, de cît sub condiţia renunţărei *soţului* ofensat. Or, în urma desfacerei căsătoriei nu mai există *soţi*. De acea vom decide împreună cu majoritatea autorilor şi cu jurisprudenţa cea mai recentă, că în materie de adulter, acţiunea publică nu se stinge prin moarte soţului reclamant

S'a mai decis, tot în aceeaşi ordine de idei, că desfacerea căsătoriei prin pronunţarea divorţului neputînd şterge faptele petrecute pe cînd căsătoria îşi avea fiinţă, soţul inocent poate urmări acţiunea în adulter, chiar în urma desfacerei căsătoriei prin divorţ, însă şi această soluţie este îndoelnică.

In privinţa celorlalte puncte decise prin decisia ce adnotăm, nu avem nici o observaţie de făcut. In adevăr, întru cît în specie nu există de cât apelul părţei civile, care nu avea nici un rost în privinţa acţiunei publice, de şi prin motivul de casare se susţinea contrariul, e evident că ministerul public nu era obligat a pune concluzii. Şi dacă ar fi pus concluzii, aceasta n'ar fi putut aduce casarea hotărârei. *Quod abundat non viciat.*

Cât pentru punctul privitor la proba testimonială, el nu sufere, de asemenea nici o discuţie, căci instanţele de fond sunt în drept să respingă proba invocată dacă ele îşi formează convingerea lor de aiurea, destul este ca hotărîrea lor să fie în această privinţă motivată.

Ultime informaţii

D. Alexandru A. Bădăreu, vice-preşedintele clubului conservator, a convocat pentru eri la ora 3 d. a., în localul clubului, membrii comitetului executiv al partidului.

Cu aceasta ocaziune d. Bădăreu a comunicat celor prezenţi telegrama d-lui P. P. Carp, prin care recomandă membrilor partidului conservator ca în alegerea de astă-zi să lupte cu energie în contra demagogiei antisemite.

——

Am spus dăunăzi că cele cîte-va înfrângeri încercate de partidul liberal local în alegerile generale vor avea de urmare o mare încurcătură cu privire la viitorul primariat al Iaşului.

Pînă acum se credea că d-l Gane va fi învestit cu această demnitate. In ultimul timp se vorbea de numirea d-sale ca prefect iar d-rul Botez să fie ales primar.

D-rul Botez refuză, însă, această demnitate şi cum d. Fîntînaru este considerat ca prea tînăr, se vorbeşte iarăşi de d. Stere.

Bine înţăles că această ştire a încreţit mult frunţile d-lor Buicliu, Mărzescu, Costandache etc.

——

Juraţii urmau să judece astă-zi procesul săteanului Nichifor, acuzat de lovituri căuzătoare de moarte.

Procesul s'a amînat, din cauză că sala unde se judecă procesele curţei cu juri, serveşte de secţie centrală la alegerea de astăzi.

——

In afară de balotajul din Iaşi se mai efectuiază astă-zi încă 2 balotagii: la Botoşani şi la Tecuciu.

——

Iată, în ordinea clasificărei numele membrilor corpului didactic primar urban şi rural din circumscripţia Iaşi, reuşiţi la examenul de definitivat în sesiunea din Mai a. c.:

1). Ciobanu Neculai, 2). Dimitriu Const., 3). Nestor Mana, 4). Valeriu Natalia, 5). Dăscălescu Elena, 6). Chiriac Florică, 7). Kogălniceanu Gheorghe 8). Berbeciu Vasile, 9). Diaconescu Maria, 10). Berenghe Ioan, 11). Gafincu Anastasia, 12). Diaconescu Gheorghe, 13). Stefănescu Zoe, 14). Stavri Ana, 15). Dimitriu Eugenia, 16). Diaconescu Eugenia, 17). Făiniţă Gheorghe, 18). Teodorescu Sofia, 19). Mandrea Ecaterina, 20). Popescu Natalia, 21). Pogonat Clara 22). Popovici Eufrosina, 23). Ciocan Maria, 24). Ercuţă Ioan, 25). Focşa Lucreţia, 26). Psepelinschi Elvira, 27). Zamfir Mihai, 28). Cârjă Neculai, 29). Simionescu Maria, 30). Ariton Maria, 31). Ionescu M. Elena, 32). Mintuţă Mihai, 33). Antonescu Elena, 34). Cristea C. Gheorghe, 35). Bancea Lucreţia, 36). Cozma Nicolae, 37). Manoilescu Gh., 38). Gavrilescu Maria, 39). Cahu Gheorghe, 40). Corodeanu Ana, 41). Dăscălescu Constantin, 42). Fotache Enache, 43). Negrutz Ioan, 44). Olariu Gheorghe.

—

La baia comunală s'au descoperit neregularităţt. Se pare că între casieriţa băiei şi unul din băiaşi ar fi intervenit o înţelegere graţie căreia primăria, proprietara băiei, a fost frustrată cu o sumă de bani.

Frustrarea constă în următoarea combinaţie: băiaşul nu anula biletele de intrare în baie, ci le restituia casieriţei care le vindea încă odată.

Cazul se anchetează de d. Fântânariu.

——

Judecătorul de instrucţie C. Sculi a fost însărcinat să expedieze, pe ziua de azi, afacerile urgente la s. III a tribunalului, de oare ce atît presidentul acelei secţiuni, cît şi judecătorii, fac parte din diferitele biurouri electorale.

——

Curtea cu juri din Iaşi, prezidată de d. Buzdugan, membru la Curtea de Apel. a cercetat Sâmbătă procesul lui Căţel, acuzat de numeroase fapte prevăzute de codul penal.

Căţel a fost aparat de d. avocat Triandaf.

Juraţii au dat un verdict afirmativ şi Curtea l'a condemnat pe Căţel la 5 ani recluziune.

——

Se crede că d. A. Panopol va fi numit inspector comunal al plasei Turia-Copou, în locul rămas vacant prin demisiunea d-lui P. Bogdan.

—

Femeea Carolina Dereguzi, acuzată că a asasinat pe soţul ei, a fost depusă astă-zi.

—

Joi 7 Iunie are loc în capitală căsătoria civilă a d-rei Agata Bărsescu, celebra artista, cu d. Const. Radovici, artist dramatic. Peste cîteva zile ambii artişti vor pleca din ţeară.

——

Alegerea de astăzi. — Votarea începută la ora 9 dimineaţă continuă în cea mai perfectă linişte pînă 'n momentul cînd scriem rîndurile de faţă.

Votarea se face mult mai repede întru cît nu sunt de cît două buletine, dar numărul alegătorilor care se prezintă este cam redus.

Să fie aceasta un rezultat al acţiunei administraţiei sau fiind zi de lucru cei mai mulţi caută să-şi mintuie treburile şi apoi să vie la vot? Ori cum ar fi se pare că nu vor veni la vot de cît cel mult 1700—1800 alegători.

In jurul localurilor de vot liniştea ie perfectă şi măsura bună de a opri intrarea nealegătorilor prin secţiile de vot dă şi de astă dată rezultate mulţumitoare.

Nu se prea văd figurile agenţilor, nici chiar atît cît se vedeau la alegerile generale din săptămîna trecută.

Ceva mai agitaţi—de cît chiar de obiceiu—apar d-nii Iorga şi Cuza şi acoliţii lor, care par a fi surprinşi că alegătorii nu mai ascultă cu acelaş entuziasm ca dăună-zi. Nu cumva agitaţia aceasta tradează frica unei căderi?

De alt-fel impresia tuturor este că succesul va fi de partea candidatului guvernamental.

Unii dintre liberali merg chiar pînă a propune rămăşaguri că d. A. C. Cuza va avea mult mai puţine voturi ca dăună-zi, că nu va trece chiar peste 500 de glasuri.

Naţionaliştii recunosc că lupta ie foarte grea şi că şansele candidatului lor au diminuat, dar n'au perdut încă speranţa în posibilitatea unui succes.

Şi pe cînd discuţiile cît se poate de calme continuă, votarea se face şi ea liniştită şi înceată.

Rezultatul se va cunoaşte pe la 9 seara.

—

In urma intervenţiei d-lui R. Ionaşcu, directorul şcoalei comerciale inferioare, d. S. Haret, ministrul instrucţiei, a acordat două sprezece burse de cîte 15 lei, pentru elevi săraci şi silitori care urmează cursurile acelei şcoli. S'a intervenit pe lîngă prefectură ca şi sătenii să-şi trimită fii la această şcoală.

—

Examenele elevilor de curs primar, pregătiţi în particular, vor începe la 12 Iunie.

—

Ministerul cultelor comunică, cum că maica Apolinaria Crişan din monastirea Viforniţa (Dîmboviţa) a plecat fără voie din monăstire şi că fără autorizaţie cere ofrande în numele monăstirei. S'a dat ordine ca ori unde va fi găsită să fie expediată la monăstire.

—

Alegerea consiliului de disciplină.—Eri s'a efectuat, în conformitate cu noua lege de organizare a corpului avocaţilor, alegerea consiliului de disciplină.

A prezidat d. Leonescu, procuror general, asistat de patru avocaţi căzuţi la sorţi.

Votarea a inceput la ora 1 d. a. şi a durat pînă la 5.

Au votat 48 d-ni avocaţi şi au fost aleşi d. Pandele Zamfirescu, decan, iar ca membri d-nii At. Gheorghiu, Gh. Dimachi, Lascar Antoniu, Al. Teodoreanu, Gh. Cristofor şi Jean Ghica.

—

Numai naturalisaţii nu pot fi expulsaţi.—Am anunţat că înalta Curte de Casaţiune, în secţiuni unite, cu prilejul judecărei recursului lui Cociu Avramsscu, a stabilit jurisprudenţa că numai naturalisaţii nu pot fi expulsaţi, pe cînd chiar străinii născuţi în România şi care au satisfăcut serviciul militar, trebue consideraţi ca străini şi deci pot fi expulzaţi.

*

Iată jurisprudenţa Curţei de Casaţiune:

Legea din 1881, dînd drept guvernului de a expulza din ţară pe orice strein, fie numai rezident sau chiar domiciliat în ţară în sensul legal al cuvîntului, a voit prin aceasta să învestească pe guvern cu această putere faţă cu orice persoană care nu are naţionalitatea romînă, şi care prin purtarea sa ar compromite siguranţa interioară a statului, ar turbura liniştea publică sau ar lua parte la lucrări avînd de obiect răsturnarea ordinei publice sau sociale.

Astfel, un evreu deşi născut şi crescut în ţară, unde a satisfăcut chiar legea recrutărei, dar care însă nu a dobîndit naturalizarea, singura condiţie pe temeiul căreia numai un strein poate deveni Romîn, el nu poate fi considerat de cît tot ca strien, şi ca atare măsura de expulzare luată în contra unui asemenea evreu este legală.

Iată şi motivele Curţei:

Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care recurentul este condamnat la trei luni închisoare corecţională pe motiv că a contravenit dispoziţiunilor art. 5 din legea dela 1881 asupra streinilor;

Având în vedere că recurentul, atât înaintea Curţii de Apel cât şi prin mijlocul de casare, pretinde că el nu e străin în sensul art. 1 şi 4 din legea asupra străinilor, fiind evreu născut şi crescut pe teritoriul României, unde a satisfăcut şi legea recrutărei şi, ca atare, trebue a fi considerat ca pămîntean;

Considerând că legea din 1881, nu face nici o deosebire între diferitele categorii de străini ce ar putea locui pe pământul României;

Că prin acea lege dîndu-se dreptul guvernului de a expulsa din ţară pe orice străin, fie numai rezident sau chiar domiciliat în ţară în sensul legal al cuvîntului, a voit să învestească pe guvern cu această putere faţă cu orice persoană care nu are naţionalitatea română şi care, prin purtarea sa, ar compromite siguranţa interioară a statului, ar turbura liniştea publică sau ar lua parte la lucrări avînd de obiect răsturnarea ordinei publice sau sociale;

Considerând că, în specie, fiind necontestat că recurentul este evreu, iar pe de altă parte nefăcând dovadă că ar fi dobîndit naturalizarea, singura condiţiune pe temeiul căreia numai un strein poate deveni Român, el nu poate fi considerat de cît ca strein, şi dar, măsura de expulzare luată contra sa este legală, şi nu poate fi scutit de pedeapsa pronunţată contra sa prin deciziunea supusă recursului;

Că astfel fiind, mijlocu de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d-l Procuror General, respinge, etc.

——

Iată chestiunile date la lucrarea în scris la Matematică pentru examenul de definitivat al elevilor normalişti.

Facem observarea că problema dată calcă regulele comune ale unei probleme, de oare ce preţurile întrec cu mult realitatea lucrurilor aşa cum sunt la noi, doar în Franţa să fie aşa:

Problema 1. Un cultivator din Franţa a cumpărat grîu cu 24.36 franci hectolitrul. După curăţire cantitatea a scăzut ca 1 | 4. El seamănă acest grâu pe o suprafaţă de 37 hectare şi 5.384 centiare, semănînd cîte 182 litri de grâu la hectar.

Arenda anuală a terenului este 5542 franci şi cheltuelile de cultură se rîdică la 7372,40 franci. Recolta a fost de 26 hect. grîu şi 4200 chilograme paie la hectar.

Se întreabă:

a) Preţul recoltei.

b) Beneficiul cultivatorului presupunînd că a vîndut grîul cu 21,40 fr. het. şi paiele cu 19 franci fiecare 500 chilograme.

Problema 2. Cu cît e mai mare suprafaţa cercului a cărui circomferinţă este de 1 m., de cât a patratului înscris în el? (Rezultatul în centim. patraţi).

—

Firul «special» telefonic Iaşi—Bucureşti nu funcţionează de trei zile.

Din această cauză nu ne-au survenit ştiri din Bucureşti.

——

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
cousultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

Băile Oglinzi
(prin gara Paşcani)
SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE
Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.
Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.
Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.
Hotel şi restaurant de prîmul rang.
Preţuri convenabile.
Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.
Direcţia: I. Romanovici.
ADMINISTRAŢIA

Dr. I. ŢARANU
S'a mutat Strada Căpitan Păun 18.
Consult. 2—4.

Rachell Grunberg
MOAŞA PREMIATA
Iassy strada Armeană N-rul 11
Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.
Aranjamentul corespunzător
INGRIJIRE RIGUROASA
PRETURI CONVENABILE

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Med. Dr. Alfred Schaffer
din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la Dorna (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.
Va domicilia în casele Ch. Schaje.

Ing. B. DIAMANT & Co.
BIROU TECHNIC
Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi
INSTALAŢIUNI DE LUMINA
(după cel mai nou sistem)
şi
Transmisiune de forţa electrică
toate accesoriile pentru
INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE
Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni
Incălziri centrale prin calorifere
Maşini agricole, Automobile
Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe, armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine
Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.
MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI
Maşini unelte de tot felul
Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni
Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

Mulţi nu spun
cînd cîştigă şi unde cîştigă. Eu pot dovedi ori cînd, că prin casa mea s'au cîştigat
sumi enorme
Am pus deja în vînzare biletele de clasa I a a loteriei a II priv. de Stat. Un loz întreg 12 lei, o jumatate loz 6 lei, un sfert de loz 3 lei, o optime de loz 1 leu 50.
Această loterie are cîştiguri în sumă totală de
7,322,000 lei
Grăbiţivă şi întindeţi mîna norocului pentru că el poate uşura timpurile grele de astăzi.
S. HAIFLER
Iaşi, strada Stefan cel Mare
In provincie trimit lozuri contra mărci sau mandate-poştale.

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

OCAZIUNE
Din cauză de plecare din ţară vînd *eften de tot* mobilă de salon, draperii precum şi alte obiecte casnice.
Asemenea vînd o bisactea (tresor. de bronz antic, lucrare de mare artă.
Netie L. Unter, Iaşi, str. Pomir 7)

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

ASTAZI ŞI IN FIE CARE SEARA
GRADINA „ZIMBRU"
Theatru Romîn
Direcţiunea B. Georgescu
Intrarea liberă

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Națională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Așa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE IEFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de aceastăă branșă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă și de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ȘIFONURI DIFERITE până la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conștiincios. — Prețuri fixe și fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită și vă veți convinge

Desfidem ori ce concurență

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 163. — Mercuri 6 Iunie 1907

Fabula anului 1907

Am arătat eri că nota personală poetului e *sinceritatea*. Poetul Alex. Vlahuță scriind poezia „Anul 1907“ a întrunit nota sincerității, dar a celei literare, nu politice.

Iată conceptul poetului.

Regele (Carol I) stă cu *Minciuna* la masă. Regii în deobște obișnuesc a ospăta cu Minciuna (politicianii și sfetnicii săi). Regele prin firea și îndatoririle sale e foarte grijuliv, dar *Scutarul* lui (Primul ministru) nu-l poate pune să afle toate.

Se pune la masă. Minciuna începe a îmbrobodi Regelui povestea înșălătoare că poporul peste care a venit să domnească (poporul Romînesc) n'a avut nici un trecut istoric; era cît pe ce să piară de puhoiul barbariilor; acest popor sărac, incult, sălbatec în moravuri, datorește totul rîvnei Măriei sale. Și pe această temă că tot ce e în țară e rod al vredniciei Regelui, oștirile, palatele, înflorirea economică, traiul bun al săteanului, totul se datorește Regelui. Minciuna farmecă pe Rege, căruia îi place de minune rostul ei.

In acest timp un străin cam strengos, *Adevărul* își face apariția la Palat. El nu e din țară, și cu toată împotrivirea înverșunată a Minciunii, Regele primește la masă pe Adevărul, care cu mîinile încrucișate la piept începe a spune Regelui povestea pe dos:

Tu, te-ai înconjurat cu spinări încovoiate, și guri deschise numai laudelor, și n'ai auzit suspinul țării; pe cei ce ți-au spus drept i-ai îndepărtat ca vrăjmași. Supt parada goală, ruină e în juru-ți; cîntecul de jale, cu care își adorm foamea prăsitorii nu l'ai auzit. Poporul nu ți l'ai iubit, sau nu l'ai înțeles. El a fost înșelat cu tine în așteptările sale.

Urmarea fu că Adevărul fu îmbrîncit pe scări afară.

Țara clocotește; flacări și brațe desperate; în vaete se prăbușește o lume clădită pe minciuni... Brazda cere sînge. Genune și puhoiu de ură.

Regele își deschide ochii mari; dar al vremei rost tot nu-l înțălege.

Iată în esență fondul acestei fabule politice, închegarea critică a poetului pentru sporul celor 40 de ani de domnie ai Regelui Carol.

Se face vinovat în primul loc Capul Statului, căci din neputința lui de a înțelege poporul peste care a fost chemat să guverneze, din pricina că nu și-a iubit poporul, căci nu e os din osul lui și sînge din sîngele lui, Regele Carol a dus țara la pragul prăpastiei.

Iar ca încheere: cu tot potopul deslănțuirii urilor, bătrînul Rege tot nu pricepe al vremei rost!

Asupra domniei Regelui Carol s'au zis multe și în bine și în rău. Luptele politice nu i-au cruțat nici persoana, nici coroana, și cu cît vrîsta a trecut, cu cît experiența tronului a căpătat precumpănire față cu fruntașii partidelor politice, cu atîta s'a însădit mai mult spiritul dinastiei la noi în țară.

Că poetul vede acest dinasticism clădit pe ceva sec, gol, fără temeiu, e chestie de perspectivă. Poate în sufletul lui de romîn să simtă ca romîn, că cu toată lunga domnie a Regelui Carol, a doua domnie lungă după acea a marelui Ștefan Vodă cel bun și sfînt, tot să nu fi pătruns în inima romînului numele și credința în domnul său actual.

Poate singura notă *sinceră* a poetului în toată această fabulă, că adică în inima poporului de jos încă nu s'a însădit numele de Carol, cum s'a însădit acel de Ștefan sau Cuza. Nu vom discuta psihologia poporului în această preferință ce dă unora din Voevozii săi.

Legendele se creiază după ce dispar oamenii și nu se poate face asemănarea pe deplin, omul fiind viu. Pentru urmași vor vorbi multe din timpul acestei domnii, care pentru noi ne scapă adesea din ochi importanța lor.

Mai îngăduim încă un lucru poetului, că adică regele a ținut să se înconjoare cu oameni lingușitori, a căror spinare încovoiată și gură deschisă spre laudă, a satisfăcut ambiția Regelui de a stăpîni peste o țară de oligarhie politică.

Precum voevozii cei vechii trebuiau să învîrte o politică grupată în jurul a cîtorva familii de boeri, de a căror înrudiri și înrîurire nu se poate emancipa, tot așa și azi Regele a fost chemat să domnească peste o țară unde 5000 de cetățeni pot dispune de rostul tuturor trebilor publice. Și cînd din legiunea acestor 5000 inși chemați a hotărî de trebile politice, erau fruntași cari cereau un singur partid—al Regelui, e prudent lucru că s'au putut desprinde utilitatea a *2* partide mari, care trecînd peste cercul îngust al celor 5000 de potentați politici, să legiferere și pentru mulțime. Și s'au legiferat în de ajuns, în destul de bine, dar ceia ce nu s'a putut schimba în bine este inima, caracterul, firea celor chemați să aplice aceste legi.

La noi prea s'au făcut legi nouă pentru oameni vechi, de și ar fi fost de preferat să avem mai mulți oameni noi chiar la legi vechi.

Poporul geme nu atît de lipsa de legiferări, ci de tronarea abuzului ce se face pe toate căile de dînsul.

Ceia ce nu poate face nici Vodă chiar, e să schimbe mentalitatea poporului său într'un moment dat.

Să fie el de vină că nu o poate schimba? Să fie rostul lui direct cu aceasta? Și chiar să fie așa e prudent lucru a pune tocmai pe Rege în *poară* pentru asemenea lucruri?.

Dacă s'ar arunca Regelui în față de către un politician observări de acestea: nu ți-ai iubit poporul, nu i-ai înțăles firea; nu pricepi rostul vremei, ar fi o necuviință; cînd însă i se aruncă asemenea acuzări de un poet, e o naivitate; și supt vălul de artist să iartă *naivitatea*, căci ce sunt poeții de cît *naivi mari*.

Fabula lui Alex. Vlahuță este o mare naivitate a unui mare poet, care iubindu-și neamul, nu s'a ridicat și la conceptul de a-și iubi și Regele... expresiunea vie și concretă a neamului întreg într'un moment dat.

Gh. Ghibănescu

Scrutinul de eri

Elevii, mari și mici, nu vor avea în Parlament de cît un singur representant: pe mântuitorul Neamului Românesc. Celalt mântuitor al Neamului d-lui Avgar Buicliu, nu va putea ilustra tribuna Parlamentului român.

Pe ziua de ieri alegătorii au făcut osebită socotință de acea a elevilor, așa că, după cum am mai spus, numai d. Iorga, care este oficial acuzat că a instigat în ultimele rescoale, va putea aduce, in parlament, soluțiunile ce le au—d-sa și elevii—in chestia țărănească.

Iașul a avut un succes parțial. D. Iorga, singur, nu va fi in stare să facă treabă bună. Va obosi repede, mai ales că, precum a anunțat in „programul“ d-sale, pe jos va merge pînă in Dealul Spirei, iar nu cu trăsura ca toți ceilalți, cărora, intre noi fie zis, le dă mîna să nu umble pe pe jos, fiind-că trăsura le-o achită Moki Fischer.

D. A. C. Cuza—ca să ne intoarcem la d-sa, și o facem din sentiment de profundă admirație, va rămînea in mijlocul nostru.

Personal nu va păgubi nimic. Ceea ce era să zică în Cameră, acele celebre și de domeniul Patologiei incohorenți, le va pleda de pe înălțimea catedrei sale de la Universitate.

Asta o face de vre-o 10 ani. O face cu mare succes. Elevii absentează de la școli și se reped cu patimă la cursurile d-lui Cuza. Intre elevi iau loc și adulți: frumosul Buicliu, entuziastul și mlădiosul Mladian, de profesiune president de vrîstă la intrunirile naționale.

Și Tița Pavelescu vine, fiindcă d. A. C. Cuza grăește pe înțelesul tuturor.

Scrutinul de eri a zis că în interesul superior al instrucției, este necesar ca d. Cuza să rămîe la catedra sa de Economie.... politică.

Și a rămas.

Educația națională

D. Iorga între multe alte promisiuni de o naivitate dulce, cum e acea de a se duce în dealul Mitropoliei pe jos și din francul economisit a ridica școli la Iași, a promis de a face și educația națională a tinerimei.

Această promisiune îmi aduce aminte de un scriitor român, care acum câțiva ani publica într'o revistă literară impresiile sale din Germania și descria entuziasmul de care a fost cuprins văzând în școlile German pe copii cântînd:

Deutschland, Deutschland über ales!

Și scriitorul român recomandă că și în școalele noastre să se stimuleze sentimentul național prin cântece de soiul acesta.

Nu știm dacă autorul a fost ascultat dar măsura aceasta voește dl. N. Iorga a o relua. Prin cântece, prin conferințe, prin masalale cu drapeluri și muzici, naivul d. profesor crede că va ridica sentimentul nostru național; precum anul trecut cu scandaluri la ușile teatrului Național, credea că va face aristocrația noastră să vorbească și să simtă romînește.

E ridicol de a crede că sentimentul național se poate educa pe calea aceasta și ne pare cu atât mai naivă această concepție cu cît ea vine de la un istorician și etnograf ca d. N. Iorga. Educația sentimentului național se face prin cunoștința poporului, prin apropierea lui, prin înțălegerea nevoilor și păcatelor sale.

De ce etnografii după ce termină studierea unui neam, iubesc acest neam? Pentru că îl cunosc și știu trecutul și presentul, vițiurile și calitățile sale superioare.

De asemeni și cu educația copiilor; lasații d-le Iorga a învăța, a pricepe și a cunoaște țara; departe de alaiurile conferinților și a întrunirilor publice și vor fi mai mari și mai buni patrioți, de cît alergînd după trăsura d-tale împodobită cu flori. Cunoscînd geografia, istoria, literatura țerei lor vor ști mai bine s'o aprecieze de cît ascultînd ori ce discurs politic. Și pentru a cunoaște bine istoria și geografia Romîniei, e nevoe să stee mai mult în clasă și mai puțin pe ulițe ar trebui să fie mai mult în casă, în fața mesei de lucru, de cît în toate piețele publice și în fața halbei de bere.

Numai așa vom avea patrioți și naționaliști sinceri, iar conferințele ce le veți face nu vor crea de cît o lume de viitori oameni, rău pregătiți pentru viață, precoci politicieni și slabi apărători ai intereselor acestei țări pe care nu vor cunoaște-o.

CATE-VA NOTE

De la balotajul de eri.

— Dacă nu vei vota cu guvernul, amenință comisarul pe un alegător, ești mort!

— Nu mai înțăleg, răspunde amenințatul: mă trimiți la vot ca să votez în numele unuia care a reposat. Vrea să zică: morții cu vii.

Acum mă amenințî că dacă nu voi vota îs mort. Vrea să zică: morții cu morții. Dacă m'ai lăsa, să anulez voturile, am fi încale, 4 morți — și pace!

*

— Acum am ajuns și ca să mă întreb cum mă cheamă, zise un nobil bărbat către el însă-și: am votat la 7 secții sub 7 nume diferite; la toate 7 secții mi-au dat de băut și m'au amețit așa fel, că mă intreb eu singur: „cum mă chiamă, bre omule?“

*

— Ce profesiune ai d-ta, întreabă presidentul pe un alegător, al cărui nume este la fel cu al altora din listele electorale?

— Eu? sînt pictor, d-le president: pictez naturi moarte.

*

— Să intri cu curaj, învață polițistul pe un alegător; să nu uiți că te numești Polpeanu I. Grigore, 4 clase primare, Zugravilor 123.

De vei fi dobitoc și vei greși, să știi că au să te trimeată la sala de disecție, unde se trimit toți morții proști!„

*

— Mie mi-a spus la poliție că sînt procurist și să mă duc să votez. Eu am votat, dar ce-i aceia procurist, habar n'am.

— Să-ți spun eu: procurist, în alegeri, este aceea că dacă guvernul nu mai poate conta pe ceia ce știu ce fac, recurge la acei cari nu știu ce fac, adică la acei cari votează cum li se poruncește.

Duma disolvată

Duma a fost disolvată! De mai bine de două săptămîni se prevedea acest lucru. Complotul urzit de socialiști, lipsa lor din sala ședințelor în ziua de protestare a Dumei în potriva atentatului proectat la viața țarului, toate ingerințele făcute de Extrema dreaptă de a se închide această a două adunare legislativă, făcea pe mulți să creadă în o apropiată închidere a Dumei.

Totuși sforțările lui Stolypin și Golovin de a continua a lucra cu o majoritate constituțional—democrată au să îi să prelungească agonia. Deputații dreptei însă erau de mult siguri de această moaște, Krușevan a părăsit de mult Duma și combate la Kișineu pe semiți cu cea mai mare înverșunare; d. Purischewici a spus de acum cîte-va zile ceea ce s'a întîmplat, eri, adică că se va cere arestarea deputaților socialiști și închiderea în caz de opoziție a Dumei.

Ce va urma însă? se vorbește că reacționarul Durnowo va fi urmașul lui Stolipin și o Dumă făcută sub Durnowo ar avea același caracter ca și acele adunări chemate sub Ivan cel Groasnic, adică instrumentul orb al Autocrației. Regimul parlamentar a murit în Rusia și noua lege electorală de și nu știrbește din drepturile cîștigate, dar restrînge numărul aleșilor țărăniști și lucrători și lasă loc Autocrației!

La această puternică reacție, am zis'o și eri, se va opune cea mai teribilă mișcare revoluționară. Se svonește deja de o grevă a drumurilor de fer, care va fi preludiul evenimentelor cari vor întrece pe cele din 1905.

OAMENI ȘI LUCRURI

LASAȚI COPIII...

La o cotitură a unei străzi mă lovi, eri, un dialog între doi mici elevi. Unul, ca de doi-spre-zece ani, purtînd haine subțiri de dril și numai chipiu de uniformă, celalalt să tot fi avut un-spre-zece ani, purtînd întreg costumul gimnaziului. Amîndoi purtau cărțile subțioară și cu pasul mărunt, legănat urmau drumul spre gimnaziu.

— Dacă n'o ieși Botez, să nu-mi zici pe nume—sfărși cel mai mărișor.

— Ba, eu zic că ese Cuza, pariez pe ce vrei.

Și pînă să fi avut timpul să studiez mai de aproape și cu curiozitatea cuvenită figurile acestor doi mici politiciani ai actualităților,—elevii se depărtară la deal apropriindu-se de poarta școalei.

Intipărite mi-au rămas numai cuvintele rostite, accentul de seriozitate și de „pasiune“ cu care le pronunțase și mai cu seamă impresia comică și de uimire ce am simțit în același timp surprinzînd fragmentul acestui dialog de dispută.

De unde le veneau cunoștințele și părerile? De unde acele deosebiri în profetizarea rezultatului unei alegeri politice în curs? De unde interesul pentru asemenea întîmplări? Poate le aducea fie care de acasă din sinul familiei. Mai probabil însă e că discuția forma tema favorită în școală—în școala lor ca și în toate celelalte școli similare. Acei doi mici „adversari“ politici sunt întru cîtva imaginea totalității elevilor de astăzi, icoana massei întregi care se ocupă, cît e ziua de mare, numai de „politică“ lăsînd ori-ce alte teme și dispută pe planul al doilea, începînd cu învățătura însăși și mai cu seamă cu disciplina.

Mai tîrziu în locul uniformei simple vor avea uniforma pretențioasă, militară a cursului superior; va veni apoi era de... libertate a universității cînd sub ocrotirea vre unui profesor se vor înregimenta într'o campanie politică propriu zisă; vor putea fi membri ai unei societăți susținută din banii unor reprezentații date sub patronagiul poliției și al politicei și acolo vor pune la cale trebile țărei și ale orașului, vor proclama candidaturi, vor determina balotagii, vor crea curente populare, vor purta eroii în carete înflorite...

Răul începe de la micii colegiani, de la acei „enfants terribles“ cari pun rămășaguri în mod naiv, prezic izbînda unor nume pe care le cunosc numai din auzite, simpatizează oameni politici de care habar nu au; e un sport—politica zilei—care ea locul altor jocuri și care pasionează toate vrîstele. Trebue să regretăm profund și sincer acest regres al intelectualității, vădit prin întinderea pecingenei preocupărilor politice în straturile curate ale copilăriei.

Profesorii aventurați în lupte și cari în momente de uitare au privit cu nepăsare întronarea răului, ar trebui să vadă acum primejdia acestei degenerări și schimbînd vorba Mîntuitorului care chema copiii la el să zică:

—Lăsați copiii în liniștea și în tovărășia cărții.

Rodion

Viața lui Vasile Tiveiski

De Leonid Andreef

Nuvela aceasta nu e una din ultimele lucrări ale lui Leonid Andreef, totuși tînărul scriitor rus este așa de puțin cunoscut de publicul nostru în cît vorbind de *Viața părintelui Vasilie Tiveiski*, vorbesc de ceva nou.

„Pe întreaga viață a lui Vasilie Tiveiski, a fost întins un *destin* amar și crud. Din tinerețea sa, el a purtat sarcina boalei, nevoilor și nici odată rănile sângerînde ale inimei sale nu s'au închis. Intre oameni el a fost singur, o planetă între planete și singuratic era încunjurat de un văzduh omorător, ca de un nor transparent. Fiul unui supus și răbdător preot, el singur a fost supus și răbdător și multă vreme n'a simțit inconjurându-l răutatea și aceasta tainică rău făcătoare soartă ce îl stăpânea.

Cădea repede, dar ușor se ridica și din nou cădea spre a se ridica cu greu și bucată cu bucată, fărămitură cu fărămitură adunate a putut și el să'și formeze un mușoroi de furnici în calea enormă a vieței. Și cînd s'a făcut preot, căsătorit cu o frumoasă fată și îi s'a născut un fiu și o fetiță, atunci a cugetat și el că e frumos și bine ca și la alți oameni și că așa va fi în vecii vecilor. Și a mulțumit lui D-zeu, așa cum el credea în puterea lui“.

Și i s'a întîmplat lui în al șeaptelea an al fericitei sale vieți...că fiul lui iubit Vasilie să se înece și în casa părintelui a intrat o teamă de zilele calzi de vară când soarele vesel se joacă cu razele sale. Teama aceasta a inecat toată casa până și pe fetița lui Nastia, serioasă și posomorîtă, căci și pe sufletul ei de șease ani *soarta* neagră se resfrînsese. Ei se temeau de soare, nu numai pentru că prin razele lui vesele și prin himnul său dătător de viață, deștepta în mintea celor din casă, moartea fiului, dar pentru că lumina prea crud fețele nenorociților Tiveiski; făcea să își ese din fire pe preoteasa, să caute prin odăi, cea ce numai putea căuta și cu blesteme să petreacă soarele iar în întunericul odăilor, să să dedee beției.

„Cînd soarele se ridica la zenit, preoteasa închizînd obloanele din odaia sa în întunericul lor, bea și în fiecare păhărel de vodcă, ea îneca durerea amintirei perdutului ei copil“.

Preoteasa deslegase după voința ei problemul și taina vieței. Părintele Vasilie, mergea mai departe! In fața sa se ridica ca și în trecut aceași *soartă* neînvinsă care îl urmărise și îi singerase inima. Durerea lui îl făcea să nu mai creadă în puterea acea Dumnezească care deține toate, dar la hohotul de rîs ce se ridica în desnădejdea lui în fața puterei Cerești, fălcile sale se strângeau ca de fer și el nu putea vorbi, nu se putea revolta; sufletul lui singur spunea:

— Eu cred!

Preotoasa în beția sa găsise scăparea, ea va avea un nou fiu și acest nou născut va înlocui pe cel perdut. Părintele Vasilie încă crede, el protestează, el nu poate închipui că puterea Dumnezeească nu îi va da pe cel perdut.

Preoteasa a născut. Dar din alcoolica aceasta, nu putea eși de cît un nenorocit și copilul nou născut este un idiot.

Această nenorocire trebuia să fie un inel la soarta părintelui Vasilie, care îl urmărise mereu. Paginile cari descriu scenele, cînd părintele reîntră și vede monstrul acesta, pe copilul său, jumătate om, jumătate—bestie; scenele de halucinație de care e urmărită preoteasa în plin

delirium tremens, n'am putinţa să le resum, trebuesc traduse, cea ce n'am intenţia.

Andreev a rîdicat în nuvela aceasta un subiect: catastrofa unui suflet credincios care într'o zi nu mai crede şi se lasă soartei, căreia el îi va da o însemnătate egală credinţei.

Părintele în faţa şirului nesfîrşit de nevoi, nu mai poate crede; dar el ascunde aceasta, din lupta ce se frămîntă în el,—între viaţa de aci, de sus, mai sus, acolo în cer—apar scântei pe care şi preoteasa în beţia ei—le observă:

„—Tu nu mai crezi în Dumnezeu!"

Părintele Vasilie pricepe dintr'o dată întreaga lui viaţă şi cere dreptatea ei. Fără nici o milă el întreabă pe fiecare ţăran venit să se spovedească, voind să între în viaţa lor, să le priceapă soarta, să îi vadă dacă şi în ei sunt aceleaşi nevoi: „oamenii aceştia, care îi vorbesc adevărul singur, ca şi lui Dumnezeu însăşi nu ştiu adevărul vieţei lor; din sutele şi miile de adevăruri încălcite, zăpăcite ce fiecare din el 'i spune s'a făcut un singur şi enorm adevăr. Toţi 'l simt, toţi îl aşteaptă, nu l'au putut numi cu un cuvînt pămîntesc,—acest adevăr, despre Dumnezeu, îl simţea şi părintele Vasilie, dar aşa de dureros aşa de trist, în cît sufletul lui se închidea şi el rămînea rece şi neconvins.

Cînd ţăranul Moşiaghin, plîngînd se spovăduește el îi strigă:

„Nu plînge, n'ai dreptul să plîngi, ce pot eu să-ţi fac? Ce vrei să-ţi fac? Ce sunt eu? Dumnezeu? Pe El roagă'l!

„Toţi blestemă viaţa dar nimeni nu dorește a muri, şi fiecare aşteaptă ceva neaşteptat şi teribil şi n'a fost început aşteptărei, părea că de la început, de la primul om, această aşteptare a trecut prin toate minţile şi toate sufletele şi de acea Dumnezeul acesta e aşa de mare şi aşa de puternic, căci e pururea aşteptat. Şi totuşi e aşa de crud de aşteptat. De acea părintele Vasilie tot mai des şi mai supărat strigă:

— Roagăte lui, roagăte lui!

Şi toţi plîng şi nu e nici o scapare!

Şi după această criză sufletească, părintele Vasilie ia toată credinţa şi o analizează cu privirea scrutătoare a unui închizitor el ajunge la convingerea că el numai poate fi preot odată ce numai crede. Şi cu o frază simplă în tragedia ei, el spune femeei sale:

— Nastia, eu nu mai mă pot duce la biserică.

El se crede scăpat, dualitatea care era în sufletul său numai va fi, el e liber, el numai crede şi pacea va intra în sufletul şi în casa lui. Dar în locul credinţei ce va pune?

El nu leapădă rasa şi continuă a fi preot.

Intr'o zi casa lui a luat foc şi cu casa toată averea lui şi fatala **soartă** trebuia să'i lase în viaţă, pe copilul idiot şi pe nevasta lui alcolică.

O schimbare nouă se face în viaţa lui după acest accident el reînvie din nou la misticismul lui religios. Credinţa lui se isbeşte în faţa acestui destin, acestei soarte nemiloase. Moartea e glasul soartei, soarta e vocea lui Dumnezeu. Revolta lui în potriva puterei Dumnezeeşti a fost crud plătită şi el se întoarce pocăit spre el; între viaţa lui de eri şi cea de azi nu e nici o legătură şi el se ridică uşor, uşor, până în apropierea însă şi a lui Dumnezeu.

De azi înainte părintele Vasilie va merge desculţ, rupt, sdrenţăros şi va propăvădui adevărul, iubirea, el e alesul lui Dumnezeu, soarta care l'a încercat în atâtea ori fiind voinţa lui Dumnezeu, el va urma-o.

„Mie mi-a fost dat să văd, mie mi-a fost dat să iubesc, şi ce va eşi din această vedere ce va eşi din această iubire, aceasta va fi. Voinţa lui sfântă, e jertfa mea.

„Acolo, mintea lui omenească prea omenească, n'a îndrăznit să pătrundă. Acolo e graniţa gândului / Acolo în adîncimile slab luminate se desemnează noul univers, şi el nu va mai fi pământesc. Universul iubirei, universul adevărului, universul feţelor fără păcat, fără dureri şi boale. Ce frumos strălucea; ca un briliant, el resfrângea razele sale şi la acest univers era dureros să poţi privi. Şi pocăit părintele Vasilie spune:

„Să fie sfânta voie a ta!

Bizarul şi neobicinuitul acestei nuvele e caracteristica tuturor lucrărilor lui Andreev, dar ele predispun reflexiilor şi observaţiilor şi nici unul din tineri scriitori nu este aşa de discutat. Viaţa părintelui Vasilie urmărită de acest fatalism al soartei, cu toată revolta şi pacea la care revine, e una din caracteristicele inimei ruseşti plină de mister şi neprevăzut.

I. Duscianu

„Opinia" în Provincie

Focşani 3 Iunie

Cu multă mirare am cetit în „Patriotul" de Sâmbătă—vorbindu-se despre alegerile de la Putna—că *Valorosul şef al conservatorilor Putneni d. Enibace*, ar fi întrunit cel mai mare număr de voturi dintre toţi candidaţii căzuţi ai colegiului 2 de deputaţi.

Am zis, că am văzut cu mirare, articolul din Patriotul şi eată pentru ce:

Dacă o gazetă conservatoare voeşte să facă bilanţul alegerilor din judeţul nostru, atunci trebuia să ştie că la Colegiul I-u de Senat Dl. N. Rainu a obţinut o mare diferenţă de voturi în plus asupra candidaţilor propuşi de valorosul Dn. Enibace.

La colegiul I-u de Cameră Dl. Gogu Constantinescu, a avut o covârşitoare majoritate asupra celorlalţi candidaţi conservatori propuşi de fatalistul dn. Enibace, şi este cunoscută înverşunarea cu care s'a luptat în potriva'i atât de către d-nii colectivişti din localitate, cât şi de către aliaţii lor aşa zişii conservatori de sub şefia d-lui Săveanu-Enibace.

Da. A avut şi popularul dn. Enibace mai multe voturi la colegiul II la care candida şi D-nu Enibace împreună cu d-nul prefesor Lupu, cât şi d. D. Nicolescu fost deputat; dar este în deobşte cunoscut că d. Enibace fiind-că a fost vecinic candidat căzut în alegeri, apoi a fost gratificat şi cu voturile d-lui Nicolescu, adecă a conservatorilor cari nu voesc a se supune conducerei d-lui Săveanu. De ce dacă a avut aşa mare succes valorosul şef Enibace nu se laudă cu voturile pe cari le-a obţinut partidul său la colegiul I-u de Cameră în persoanele d-lor I. Simionescu şi Giurgea?

De ce nu vrea să spue câte voturi au obţinut partizanii săi la colegiul I-iu de Senat?

Cum se face că la colegiul al 2-lea de senat d. dr. Cattulescu, i'a lăsat aşa în urmă cu numărul voturilor pe amicii politici ai d-lui Enibace?

O fi de mare valoare d-nul Enibace, o fi d-sa un şef cu multă popularitate, o fi d-sa energic şi chiar poate să ne spue că e peste măsură de simpatic, dar vezi că, nu are partid şi aceasta paremise e prima condiţie ca să poţi fi şef iubit şi necontestat.

Pe noi conservatorii de sub şefia d-lui Gogu Constantinescu în adevăr că d-nul Enibace ne socoteşte ca o cantitate neglijabilă, dar domnii alegători nu sunt de aceiaşi părere cu d-sa şi la toate colegiile i'au dovedit că au mai multă încredere în noi. Poate că, şi fiind că nu ne-am făcut aşa multă reclamă ca *valorosul şef* Enibace şi am dovedit şi seriozitate, ceia ce d-sale ii lipseşte cu desăvârşire.

Repet încă odată că în contra, în special, a d-lui Gogu Constantinescu, s'a luptat cu o vrăjmăşie demnă de timpurile *epocei de peatră*. In schimb dl. Enibace a fost cu partidul liberal într'o duioasă armonie, până după alegeri, când chiar şi d-sa a fost indignat pe purtarea d-lui Săveanu în alegeri că nu *l'ar fi sprijinit îndeajuns*, fapt pentru care a ameninţat pe bătrânul şef al liberalilor că va trece sub şefia d-lui Gogu Constantinescu, ca prin aceasta să'l pedepsească.

Se vede că relaţiile s'au restabilit, căci vedem că şi astăzi tot d. Săveanu este şeful partidului zis *conservator fuzionat*.

De la Focşani

Litere-Ştiinţe-Arte

Hotărît lucru: d. Al. Vlahuţă nu e luat in serios. Aşa afirmă toate ziarele mari cari comentează poezia maestrului atît de mult la ordinea zilei. Vedeţi însă: toate gazetele politice de oarecare însemnătate, începînd cu alte oficioase cari reprezintă direct vederile şi părerile partidelor politice au discutat-o şi au combătut-o; toate s'au crezut datoare şi n'au putut evita de a polemiza cu distinsul poet dînd astfel cea mai intinsă popularizare însuşi cuprinsului atît de.... „neserios" al poeziei.

Fără îndoială problema ridicată în poemul „1907" e discutabilă şi lesne de combătut cu istoria în mînă. E uşor să discernem în acea bucată momente false, pasionate, nedrepte, atacuri poate necuvenite la adresa Suveranului.

Dar niciodată poezia n'a avut pretenţia nici căderea să stee in luptă cu istoria sau cu ştiinţa. E liber pe deplin poetul să ne înfăţişeze o situaţie, un moment istoric aşa cum concepe el şi această concepţie, la rîndul ei, are o importanţă istorică, ştiinţifică, ca oglindind concepţia unei intelectualităţi şi sensibilităţi superioare. Pretinde oare istoria că înregistrează şi redă adevărul absolut, unic şi incompatibil de contraziceri şi îndreptări? De sigur că nu.

Ca să nu vorbim despre marii poeţi străini ai tuturor vremilor, oare la noi Satira a patra de Eminescu nu este o gravă greşală istorică? N'a suferit desminţiri cuvenite? Şi totuşi, mai tare ca istoria şcolară şi politică, va supraveţui veacurilor pentru că e scrisă de pana genială a maestrului.

E drept că poezia lui Vlahuţa va trăi mai puţin—fiindu-i inferioară; nu insă abaterilor de la istoria oficială.

*

A apărut No. 11 din cea mai bogată revistă literară din ţară:

Convorbiri, cu sumarul următor:

Ioan Minulescu.—Pelerini morţii (poezie, Radu Baltag.—In drum (schiţă), A Mândru.—Farmec (poezie), H. Frollo.—Din Catul, Radu Rosetti.—Maiu (sonet), Em. Costin.—Luna Maiu (poezie), I. Dragoslav.—Slujbaş (nuvelă), D. Munteanu.—Cain (poemă), V. Stoenescu.—Din Properţiu: Ultima dorinţă, Alexandru Th. Stamadiade.—Spre alte ţări (poezie), Lazăr Iliescu.—Sonet, V. Eftimiu.—Amurg (poezie), Andrei Popovici Bănăţeunul.—La gard (schiţă), Cincinat Pavelescu.—Necunoscutei (poezie), Em. Gârleanu.—Calul (schiţă), D. Nanu.—Mânia lui Samson (poemă), Eug. Lovinescu.—Literatura străină: Fogazzaro, Lucia Caracostea.—Din Fogazzaro: Sfântul, I. B. şi V. G. — Două cărţi franco- române, Mihail Dragomirescu.—Revistă critică.

*

In „Nouvelle Revue" a apărut un studiu despre „Legenda Salomeei în artă şi literatură". Autorul, d. Vaucaire, aminteşte portretele eroinei făcute de poieţi în cursul vremilor; chipul contrazicător în care au explicat crima ei şi seducţiunea bolnăvicioasă a fiinţei sale. Oscar Wilde a avut, în privinţa Salomeei, aceeaşi concepţie poetică cu Heinrich Heine.

*

STRUNA ZILEI

CONTRAZICERE

Programul d-lui A. C. Cuza prevede pentru semiţi—botezul în massă.

Pentru anumită rasă
Predică botezu'n masă.
Dar la balotaj, pariez
N'a votat pentru....Botez.

Informaţii

Neregularităţi în administraţia băiei.—In urma unui denunţ primit, d. P. Fîntînaru a procedat la o minuţioasă anchetă în privinţa modului cum se fac încasările la baia comunală.

D. Fîntînaru a ajuns la convingerea că în mediu se sustrăgea cîte 15 lei. Ancheta începută de d. Fîntînaru este continuată de cîtră administratorul comunal şi dacă se va face dovada complectă a vinovăţiei, actualul personal va fi îndepărtat.

—

D. G. Copcea Manoliu, fost casier contabil la ferma Studina, a fost condemnat de curtea de conturi la o amendă cătră stat 475 lei de oare ce nu a depus conturile gestiunei sale.

—

„Moldovanul" în numărul său ultim, care ne soseşte din Chişinău, anunţă că *„Viaţa Basarabiei"* jurnalul basarabean apărut sub direcţia d-lui A. Nour, a incetat de a mai apare.

Modul cum această gazetă a fost redactată şi tendinţele curat naţionaliste de care era insufleţită *„Viaţa Basarabiei"* erau o chezăşie de succesul ei. Suntem trist impresionaţi de această incetare şi avem nădejde că d. A. Nour va găsi posibilitatea de a ne da ceva în curînd care va inlocui gazeta incetată.

—

Antreprenorul Rojnovski luase asupra sa instalarea noilor băi la Slănic. Lucrarea trebuia să fie terminată pe ziua de 1 Iunie.

Antreprenorul nu s'a ţinut, însă, de prevederile contractului şi a fost condemnat la o amendă de trei sute lei pe zi, de la 1 Iunie şi pînă la terminarea lucrărilor.

—

Balotajiile de eri.—Pentru col. II de Cameră s'au efectuat ieri balotajii pentru cîte un loc la:

IAŞI

I. Botez, liberal	1087	voturi ales
A. C. Cuza, ind.	835	„

TECUCIU

N. Pelin, lib.	198	voturi ales
I. Angelescu cons.	147	„

BRAILA

P. Bancotescu, lib.	629	voturi ales
Dr. V. Dimitrescu	251	„
Gh. Nistor	251	„

PRAHOVA

P. Panţu, lib.	518	voturi ales
G. Zamfirescu	326	„
Bucur Spirescu	305	„

BOTOŞANI

Al. Smelţ lib.	276	voturi ales
V. Isăcescu cons.	181	„

—

Programa examenelor cursului liceal la *Liceul nou de Domnişoare*, de supt direcţiunea D-nei Laura Em. Constantinescu:

Duminecă 3 Iuniu, Religia; Luni 4 Iunie, Franceza; Marţi 5 Iunie, L. Greacă, Dreptul şi Ec. politică; Mercuri 6 Iunie, Şt. Naturale şi Igiena; Joi 7 Iunie, L. Romînă; Sîmbătă 9 Iunie, Matematici; Duminecă 10 Iunie, L. Latină; Luni 11 Iunie, Istoria; Marţi 12 Iunie, L. Germană; Joi 14 Iunie, Geografia; Sîmbătă 16 Iunie, Şt. Fizico-Chimice; Luni 18 Iunie, Muzica vocală, Desemn.

—

D-nii I. Cezar-Tăsloanu şi I. Petrescu, institutori, au fost delegaţi de minister să examineze pe elevii parohiei catolice din Iaşi.

D-na Tănăsescu şi d-nii Pîrîianu, institutori, au fost delegaţi de minister să examineze pe elevii şcoalei germane evanghelice din Iaşi.

—

Examinarea elevilor de curs primar, pregătiţi în particular, va începe mercurea viitoare, 13 c., ora 3 p. m.

Examinarea se va face în două secţiuni: la şcoala „Vasile Adamache" din strada Albă şi la şcoala „Carol I", strada Toma-Cozma

Comisia examinatoare la şcoala Adamache se compune din: d-nii I. Apostol, preşedinte; N. Arbore, Gh. Stefănescu şi d-na Ana Scobai.

Comisia cealaltă: Neculai Ionescu, preşedinte; Emil Manoliu, Maria Guţu şi Adela Botez.

—

D. C. Pogor a fost reîntegrat pe ziua de 1 Iunie la şcoala din Prigoreni în baza unui ordin ministerial.

—

Astăzi la ora 11 a avut loc la Prefectura de Judeţ, o licitaţie publică pentru arendarea pe termen de 5—10 ani a carierilor de piatră numite Păun, Coasta Bîrnovei şi Buza Dealului din comuna Buciumi.

—

Alegerea de ieri.—Rezultatul este cunoscut: d. Ioan Botez a fost ales cu 1087 contra d-lui A. C. Cuza care a întrunit opt sute şi ceva de voturi.

Prin urmare balotagiul a dat ca rezultat ceea ce s'a prevăzut de mulţi: pe cînd d. Botez a sporit cu două sute voturi, d. Cuza a scăzut cu o sută de voturi.

Că d. Cuza a putut să se menţie relativ aceasta o datoreşte aprigei propagande a fanaticilor săi partizani cari nu s'au dat îndărăt dela nimica, care n'au avut nici un scrupul în combaterea candidaturei d-lui Botez.

Este suficient a menţiona atitudinea lor agresivă faţă de alegătorii bănuiţi şi manifestul incalificabil în contra d-lui Botez—pe care de altfel în Tataraşi l'au combătut pe temă că e evreu botezat de acum doi ani pentru a se vedea armele întrebuinţate.

*

Desigur că nici administraţia, recte poliţia, n'a stat impasibilă. Alegerea de ieri poate fi socotită ca recordul energiei desfăşurată cînd-va de poliţie la vr'o alegere.

Şi dacă această desfăşurare de energie n'a prea dăunat mult candidatului naţionalist, care şi-a menţinut aproape voturile, cauza ie că o parte din liberali lucrau pe faţă pentru d. Cuza.

*

S'a constatat existenţa unei suveice. La Toma-Cozma un alegător a prezentat preşedintelui trei buletine în loc de două —şi până acum nu s'a putut stabili de unde provine acest al treilea buletin.

Desigur că imediat naţionaliştii au acuzat poliţia de această manoperă, atât de utilizată odinioară, în vremurile de tristă memorie.

Partea curioasă este că acel care a prezentat cele trei buletine este un fervent partizan al d-lui Cuza şi că faptul s'a întîmplat la secţia de la Toma-Cozma unde d. Cuza a avut mai multe voturi de cît d. Botez.

Atunci?

*

Rezultatul s'a cunoscut pe la ora 6 jum. şi în piaţa Unirei s'au produs numeroase şi brutale manifestări:

S'au placardat afişe insultătoare, deputaţii au fost fluerati, noul ales huiduit.

Pentru cinstea Iaşului şi pentru mulţumirea cetitorilor credem bine a nu descrie cele întîmplate.

Incalte tiparul să nu ducă în alt oraş descrierea exactă a urâtelor scene petrecute ieri.

—

DIVERSE

— Consiliul comunei Movileni a autorizat pe Vasile N. Curnilnie să deschidă în casele obştei satului Larga un stabiliment de băuturi spirtoase.

— S'a declarat epizotia de febră aftoasă în comunele Deparaţi, Hîrleşti, Moldoveni şi Bovneşti; Au fost luate măsuri de combatere.

— In noaptea de 26—27 Mai nişte hoţi de cai remaşi necunoscuţi au furat din ograda comerciantului F. Frenkel din Todireni 6 cai. Autoritătele cercetează.

— S'a stins epidemia de difterie în comuna Bucium şi febră tifoidă din Miroslava şi Bolciu.

— Cu combaterea epidemiei de scarlatină la comuna Hermeziu a fost însărcinat de N. N. Cheladino.

— In comuna Ciurea s'a declarat epidemia de morbili.

— D-na Aglae Negruţi, a fost autorizată să aducă 200 muncitori pentru exploatarea unei păduri din Voineşti.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

2

Boala Savanţilor

O poezie care se înşală de dată, care voeşte a imobiliza spiritul uman, nu are viitor.

O direcţiune care neglijează inima omului, natura, drama socială, toate izvoarele eterne şi nesfîrşite ale frumosului, devine fatală.

Poezia noastră nu trebue să înjosască sentimentul spiritualist, pentru că el e, ca să zic aşa, veştmîntul moral al naţiunei; însă acest sentiment, cînd e rătăcit în ficţiuni neînţelese, asociat spiritului de secta, mărginit la limite strîmpte, nu va putea inlocui nici odată contemplaţia în univers şi umanitate; tot astfel, descendenţii unei filiaţii morale, nu ar trebui să se aprindă de ideele obscure şi metaphysice; îngînfarea şi umflarea cuvintelor nu poate fi în caracterul rasei noastre, al cărei merit principal e simplicitatea. Nu e nevoe a căuta originea în inspiraţii seci şi intunecoase, unde din causa lipsei de idei solide, cauţi a umfla forma.

Literatura noastră e ca un arbore unde trebue să cercetăm mai mult fructele, de cît frunzele şi florile.

In o ţară mică, oamenii de talent sunt, ca ori unde, puţini la număr, relaţiunile intelectuale ce se stabilesc între dînşii, cîştigă mai cu osebire cei cu profesiuni liberale.

Nu am pretenţiunea a nega solidaritatea cunoştinţelor umane, colegialitatea e un fel de unitate morală, care pluteşte deasupra credinţelor politice; iubind pe aproapele, atragi omul la o viaţă socială.

*

Naţiunile nu se onorează numai prin măriri şi bogăţii, ci şi prin frumuseţea vieţii. Mi se va obiecta poate, că nu tot ce e bun e totdeauna frumos. Foarte bine, dar o intenţiune virtuoasă, dacă nu ajunge pentru a face operele de spiri nemuritoare, are însă puterea voinţii, a pune în mişcare imobilitatea spiritului uman, risipind acea atonie socială.

Cîţi savanţi nomazi, împinşi în voiaj prin demonul ştiinţei, care adesa uită în orele de inspiraţie trebuinţele vieţii materiale, represintă tipul naturaliştilor, şi dacă nu sunt egali în studii şi alegeri, totuşi sunt devotaţi cu spiritul şi inima contemplaţiei universului.

Cine nu'şi aduce aminte de d-ra Sibille Marian, care a traversat mările pentru a face cunoştinţa insectelor din Surinam, pe cînd la noi în urma descoperirei unor terenuri fosilifere, care e a treia localitate din Europa[1]) şi care a atras atenţiunea oamenilor de ştiinţă străini, cari le-a visitat, iar savanţii noştri n'au avut nici curiozitatea, nici timpul a se deranja ca să le cerceteze în timp de 20 de ani de cînd li s'a atras atenţiunea; fapt curios—pînă şi Prinţul de Monaco a cerut esantiloane de Salamandre petrificate.

Voi trece sub tăcere detaliurile unor împrejurări, a căror suveniruri îmi sunt atît de detestabile; care deşi nu au adăugat nimic esenţial în suvenirile mele, totuşi cel puţin mi-a permis a pătrunde mai intim, în consciinţa caracterilor şi sentimentelor unor suflete ce respiră invidie şi ignoranţă.

Pe mine nu m'a surprins greva savanţilor, fiindu-mi permis a crede că, poate pasiunile au cam exagerat caracterul unor scene de revoltă. Departe de mine ideea a considera greva ca o eroare criminală, deşi fie care grevist e un distructor de iluziuni şi iată pentru ce:

Ţara noastră nu o putem compara cu Japonia din extremul orient, fiindcă noi stăm pe frontiera a două lumi, orient şi occident, şi pe limita încă nehotărîtă de două epoci, aceea de poetică barbarie care incepe a apune şi a civilisaţiei care se anunţă.

*

Dacă d. Disescu a crezut că o mare idee politică trebue să protejeze o astfel de instituţiune trebuia mai intăi să cunoască, sentimentele intime ale savanţilor, ambiţiunile lor prezente şi speranţa viitorului. Acest înţelept conducător de spirite n'a ştiut să neutralizeze veninul ascuns în inima savanţilor.

D. Disescu, cu talentul lui gracios şi spiritual, a devenit un fel de Diogene izolat în viaţă, şi mai izolat încă prin obiceiuri şi gîndiri.

Cu greva contra ac stui proect am avut ocazia a vedea un erudit academician îndeajuns experimentat pentru a introduce vrajba cultivînd pasiunile zilei, jucînd înaintea lumii —l'homme d'état au petit pied—ţiind discursuri ce cîştigau în violenţe şi perdeau în puritate, aprinse pînă la delir şi degradate până la platitudine.

(Va urma)

1). Fauna Marină în Romînia de Dr. Antoniu.

NOUTAŢILE ZILEI

Contra-protest.—Am anunţat în ziarul nostru că societăţile antialcoolice din Paris au proectat un mare meeting pentru a înfrînge escesele alcoolice.

Debitanţii de băuturi spirtoase prin sindicatele şi federaţiile lor au protestat şi ei la vindere şi afişe monstre au anunţat un prot st la protestare.

„Trebue să ne rîdicăm cu toată energia — spun debitanţii prin acele afişe— contra campaniei ruşinoase, ce duce presa contra noastră..

„Să ne întîlnim şi noi la Trocadero, şi dacă nu ni se va da şi nouă sala pentru a afirma la rîndul nostru, sarcinele care ne apasă dacă puterea publică va merge mînă'n mînă cu adversarii noştri— atunci vom face meetingul sub cerul liber.

***

Hugues.—La Paris a încetat din viaţă Clovis Hugues. Poet, autor dramatic şi romanţier de mare valoare, Hugues a fost ales în multe rînduri deputat. O inimă de elită, Clovis Hugues lasă cele mai dureroase senzaţii în lumea politică şi literară a Parisului.

Se ştie că soţia acestuia calomniată de un individ abject, a descarcat un revolver asupra mizerabilului. Tradusă înaintea justiţiei, d-na Hugues a fost achitată de curtea cu juri.

***

Concurs.—Un concurs cu totul original va avea loc Sîmbătă la teatrul Réjane din Paris.

In timpul unui Five o'clock la care au fost invitate damele din înalta societate, un juriu va decerne premii la patru zeci din cele mai frumoase pălării, care vor fi acolo prezentate. Prezidenta dr onoare e însăşi artista Réjane.

Concursul acesta la care va asista elita societăţei pariziane, va fi întovărăşit de un *concert artistic*, executat de somităţile muzicale ale Parisului.

Deciziunile juriului vor fi afişate la finele serbării.

***

Redivivus.—Se ştie că arhiducele Salvator, fiul lui Leopold II, a dispărut în anul 1891 de la curtea Austriei. Se respîndise apoi svonul că acest duce ar călători în America sub numele de Jean Orth. De atunci însă nici o ştire precisă n'a confirmat acel svon şi părerea generală era că ducele ar fi găsit probabil o moarte obscură într'un colţ oarecare al Americei de Sud.

Un redactor al ziarului parizian „Figaro" a primit o ştire dela poliţia din Argentinia după care acest Jean Orth e în viaţă.

Cum? Să mai trăeşti după ce ai dat.... ortul popei.

Ultime informaţii

Imediat după constituirea Camerelor d. N. Cananău, deputat al colegiului I-iu de Iaşi, va interpela pe ministrul instrucţiunei publice în privinţa stării de destrăbălare şcolară şi care destrăbălare după ce a dat loc la cunoscutele manifestări din ultimul timp, a culminat cu ocazia alegerilor efectuate la Iaşi.

Pe de altă parte d. Ioan Botez, alesul de ieri, a declarat astă-zi unui redactor al nostru că va face interpelare la Cameră în privinţa acţiunei nepermise, desfăşurată de o anumită societate studenţească din Iaşi.

După nervi ar fi bine să vie raţiunea.

D. Constantin Stere era foarte nervos dupa rezultatele dela colegiul al II-lea şi după ce s'a cunoscut rezultatul scrutinului de ieri.

D-sa, partizan al votului universal, era furios că la acel colegiu, care fiind foarte mare dă o imagine în mic a acestui ideal al socialiştilor— se manifestase curente, pe care d-sa le crede dăunătoare, dar care or-ce s'ar spune, pot găsi manifestare numai în colegiile mari şi în votul universal.

Dacă enervarea nu era deci justificată, nimerit ar fi ca acuma să vie raţiunea şi că deci să nu se mai susţie—cu atât mai puţin să nu se afişeze ca o armă electorală—reforma votului universal, care deschide calea curentelor nenorocite şi creează un rău foarte greu de vindecat.

După enervare să vie raţiune, şi deci d. Stere să nu se mai lanseze în susţinere de reforme al cărar rezultat îl enervează în primul loc pe d-sa.

După toate probabilităţile alegerea de la colegiul al II-lea va fi casată în parte şi anume d-nii N. Iorga şi Th. Vasiliu vor fi invalidaţi

Intr'adevăr se constată că la acea alegere au votat 160 de alegători care au fost şterşi prin hotărîri judecătoreşti.

Or, după obiceiul constant al tuturor parlamentelor şi al nostru, se validează numai pe acei aleşi care întrunesc majoritatea voturilor chiar după ce se scade numărul celora ce au votat pe nedrept.

D-nii Panu, Stere şi Mărzescu întrunesc această majoritate şi ei sunt deci aleşi de o majoritate care esercita un drept cu adevărat.

D-nii Iorga şi Th. Vasiliu nu întrunesc majoritatea dacă se scad cele 160 de voturi ale alegătorilor care au votat, deşi erau şterşi prin hotărîre.

Ei nu pot deci fi validaţi.

Camera va avea să se pronunţe asupra acestui interesant caz.

D. Const. Stere se află bolnav în pat. D-sa a calcat rău pe o scîndură unde erau nişte cuie mari şi şi-a făcut numeroase răni la un picior.

Nu cum-va această scîndură a fost aruncată de un bătrîn liberal cu mai mult succes însă de cît toate piedecele puse de ei cu ocazia balotagiului de ieri?

In comentarea condiţiunilor în care se făcea alegerea pentru balotagiul de eri am spus că unii dintre liberali luptau pe faţă în contra d-lui Botez şi între alţii am citat şi pe d. N. Cozadini.

Spiritul de dreptate ne obligă să recunoaştem că în ce priveşte pe d. Cozadini i-am făcut o acuzare gratuită.

Ori cîte motive de amărăciune ar avea d. Cozadini, d-sa ştie, însă, să asculte prea mult de spiritul de disciplină care trebuie să existe într'un partid politic, pentru ca să se fi pretat la o ast-fel de acţiune.

Ironia lucrurilor e une-ori extraordinară.

D. Stere şi cu ai săi duc în «Viaţa Romînească» campanie în contra lui Moki Fischer şi a inventat chiar cuvîntul «Fischerland», iar bietul Botez, amicul d-lui Stere şi tovarăşul d-sale în campania Fischeriştilor este denunţat ca omul lui Moki Fischer.

Amară ironie!

Se svoneşte că în curînd d. Lupu Antonescul se va demite din demnitatea de secretar general al ministerului de Instrucţie pentru a ceda locul său d-lui D. A. Theodor, actualminte director al învăţămîntului secundar.

Cauza?.... raţiuni Haretite.

Puritanul domn Stelian.

D. Toma Stelian, puritanul ministru al justiţiei, dispusese, prin o circulară, ca sub nici un motiv, să nu se acorde concedii magistraţilor în timpul alegerilor.

Această dispositie o luase ministrul pentru ca magistraţii să nu poată lua parte la vot şi să se ţie departe de de politică.

Se întîmplă, însă, că prefectul de de Fălciu, avea nevoe, în alegeri, de votul unui judecător de pace din judeţul Roman, dar cu domiciliul politic în Huşi.

In ajunul alegerilor, acel judecător se trezeşte că-i se acordă, din oficiu, un concediu ilimitat. Judecătorul înţelese fineţa şi nu protestă în contra ei, întru cît avea tot interesul să se pună bine cu ministrul.

Executarea fineţei consta, însă, în faptul, că acea judecătorie din judeţul Romanului, n'avea de cît judecător, nu, însă şi ajutor de judecător, aşa că, pentru ca să poată vota judecătorul, ar fi trebuit să se închidă judecătoria, tot pe timp nelimitat.

S'a găsit, însă, mijlocul de a nu se face şi această poznă: un magistrat de aiurea fu însărcinat cu girarea afacerilor judecătoriei cu pricina.

Rugăm pe d. Stelian să dee scrisoare în *Voinţa*, că faptul narat de noi este "inventat".

Consulul austr-ungar obţinînd un concediu, afacerile consulatului vor fi girate de d-nul N. Rocovich, consilierul consular al cancelariei.

Tribunalul secţia a II-a a însărcinat pe supleantul acelei secţiuni, d. Mărzescu, ca împreună cu grefierul secţiei, să constate pînă unde a ajuns lucrările de dărîmare ale palatului administrativ.

La tribunalul secţia II se judecă astăzi cererea făcută de architectul Cuţarida fostul antreprenor al restaurărei palatului administrativ, de-a se face o anchetă *in futurum* care se stabilească unde ajunsese Cuţarida cu lucrările de dărimare ale palatului în momentul în care ministrul justiţiei dispusese suspendarea lucrărilor.

In vederea alegerilor comunale tinerii liberali au reînceput să se agite. Astă-zi seară are loc, în această privinţă, o consfătuire la d. G. G. Mărzescu, conducătorul elementului tînăr din partidul liberal.

Moartea lui G. Diamandi.—Familia Diamandi a primit astăzi dimineaţa vestea telegrafică despre decesul la Nauheim, o staţiune climaterică lîngă Francfort pe Main, a lui George Diamandi, unul din fruntaşii foastei grupări socialiste, fost deputat în penultima guvernare liberală şi ales în Cameră acum de curînd, ca deputat al col. II de Tutova.

Mama defunctului, soţia decedatului fost primar al Iaşului şi sora regretatului, d-na doctor Mărzescu, locuesc în Iaşi.

Diamandi, un om tînăr, fusese numit, la venirea liberalilor la putere, prefect de Tecuci, dar boala l'a împedicat să primească postul.

In ultimele zile fu transportat la Nauheim, unde caută sănătate cardiacii.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Iunie

Mesagiul Regal

Bucureşti.—Astă-zi la ora 3 a avut loc un consiliu de miniştri care s'a ocupat cu chestiunea mesagiului regal, care după cât se asigură va fi foarte scurt.

Mesagiul va vorbi de răscoalele ţărăneşti, de mijloacele întrebuinţate spre a se putea restabili ordinea şi va enunţa că în actuala seziune extra-ordinară vor fi supuse parlamentului câte-va legi cu caracter financiar.

Convocarea aleşilor conservatori

Bucureşti.—*Pentru Joi 7 Iunie, dată când are loc deschiderea parlamentului, aleşii conservatori au fost convocaţi de către d. P. P. Carp, şeful partidului conservator.*

D. P. Carp va da indicaţiuni în privinţa atitudinei opoziţiei conservatoare în parlament şi se va consfătui asupra marelor probleme ce se supun astă-zi camerilor spre deliberare.

Convocarea majorităţilor

Bucureşti.—*In ziua pentru care sunt convocaţi membrii parlamentului, va avea loc o consfătuire a majorităţilor parlamentare.*

Guvernul va da cu această ocaziune indicaţiuni în privinţa constituirei birourilor Camerei şi Senatului.

Neînţelegeri între d-nii Sturza şi Brăteanu

Bucureşti.—**Intre d-nii Dim. Sturza şi Ionel Brătianu au isbucnit mari neînţelegeri cu privire la modul cum trebue să fie compusă comisiunea parlamentară care să lucreze la întocmirea reformelor economice pe care guvernul le va presenta parlamentului în sesiunea de Noembrie.**

Dl. Sturza susţine ca din acea comisiune să facă parte 15 conservatori şi 16 liberali, pentru ca ast-fel legile ce se vor face să fie fructul conlucrărei ambelor partide politice, pe cînd d. Ionel Brătianu susţine că din acea comisiune să nu facă parte de cît cîţi-va fruntaşi conservatori iar restul pînă la 31 să fie liberali.

Biroul Camerei

Bucureşti.—*President al Camerei va fi ales d. M. Ferechide. In ce priveşte cei 4 vice-preşedinţi, până în present sunt siguri alegerile domnilor Em. Porumbaru şi V. Missir.*

Ca president al Senatului este desemnat d. P. S. Aurelian. Dacă, însă precum se crede, d. Aurelian nu va putea deţine această înaltă demnitate, din motive de sănătate, la toamnă va fi ales d. P. Poni.

Chestiunea Despăgubirilor

Bucureşti.—In cercurile politice se afirmă că d-nii Sturdza şi Brăteanu vor interveni pe lîngă fruntaşii opoziţiei pentru ca să nu fie adusă în discuţia parlamentului, în această seziune extra-ordinară, chestiunea despăgubirilor.

Guvernul doreşte ca în această sesiune să nu se voteze de cît cîteva legi urgente, cu caracter financiar, în special aprobarea creditului de 4,000,000 lei cheltuiţi cu concentrarea armatei în timpul răscoalelor şi ratificarea convenţiunei prin care guvernul garantează pe agricultorii devastaţi pentru împrumuturile contractate la Banca Naţională.

Teribil atentat anarhist

Londra. O telegramă din Lisabona anunţă că un ingrozitor atentat anarhist a fost comis în oraşul portughez Cosylba şi care n'are aproape păreche în privinţa puterei explosibilului intrebuinţat.

Şasesprezece mari clădiri din apropiere de locul unde s'a comis atentatul au fost prefăcute în ruină.

Sunt 30 de morţi iar răniţii trec de una sută.

Situaţia gravă în Rusia

Starea spriritelor în Petersburg.—Arestarea deputaţilor socialişti.—Proclamarea grevei generale.—Arestări cu sutele.—Noua lege electorală.—Răsboiu civil în Sevastopol.—Concediarea flotei mărei Negre.—Străinătatea şi lovitura de Stat din Petersburg.

Paris.—*Ştiri grave ne sosesc. Petersburgul face impresia unui oraş în stare de asediu, toate gările sunt ocupate milităreşte. Patrulele circulă pe toate străzile şi nu se vede alt-ceva decât patrule. Palatul Tauridelor unde se ţineau mai înainte adunările Dumei face impresia unei puşcării, e păzit de forţe militare numeroase.*

Acelaşi lucru şi la clubul constituţional-democraţilor, unde sunt patrule de soldaţi.

Până în prezent s'au făcut percheziţii la partizanii grupărei muncei. Şeapte deputaţi dintr'acest grup au fost arestaţi în dimineaţa aceasta. Un deputat polonez a fost de asemeni arestat iar o telegramă venită de la frontieră spune că 16 deputaţi au fest arestaţi în momentul când voiau să părăsească ţeara.

***

Partidul socialist faţă de noua lovitură de stat a întrat cu o vigoare şi energie fără seamăn în luptă.

De şi până în prezent au fost arestaţi mai mult de 1000 de membri ai partidului şi au fost confiscate toate documentele organizaţiei centrale, totuşi partidul va lupta cu cea mai mare hotărîre. Se aşteaptă *proclamarea grevei generale.* Dacă faptul se adevereşte, pentru Rusia această grevă va fi un dezastru mai ales în momentele acestea, cînd foametea domneşte în câte-va gubernii, iar în mai toată Rusia recolta e mizerabilă.

*

Iată câte-va amănunte noui ce cuprinde noua lege electorală din ucazul împaratului. Numărul deputaţilor va fi redus de la 524 la 442. Şi iată cum vor fi repartizate aceste reduceri. Polonejii vor avea 14 deputaţi în loc de 37; Caucazienii 10 în loc de 29; Sibirienii 4 în loc de 21; regiunea Stepelor 1 în loc de 12, iar în Asia mică care avea până acum nu va avea nici unul.

*

Ştiri din Sevastopol arată că în marele port al Mărei Negre se dau lupte în stradă; marinarii de pe două vapoare care puseseră la cale un complot ca se omoare pe toţi ofiţerii şi au fost descoperiţi, au atacat poliţia şi autorităţile.

In contra lor au fost trimise 2 batalioane de infanterie. Acesto trupe se luptă, în present, intre dânse'e. E mare teamă ca marinarii să nu îndrepte tunurile în contra oraşului.

*

Din Odesa se anunţă că întreaga flotă a Mărei Negre a fost concediată. De teamă ca marinarii să nu să dedea la excese sau să nu provoace scene ca cele din Sevastopol, marinarii au fost licenţiaţi sau trimişi în interiorul ţărei.

*

Un nou atentat a fost pus la cale la Sebastopol în contra comandantului portului. Complotul a fost însă descoperit, iar ofiţerii şi soldaţii de pe un torpilor în număr de 273 au fost cu toţii arestaţi.

La Haga unde are loc actualmente conferinţa internaţionala pentru pace şi unde şi Rusia e reprezentată prin delegaţi, ştirea desprs disolvarea Dumei a produs o mare consternare. Delegaţii engleji şi americani au manifestat pe faţă indignarea lor.

Unul din delegaţi s'a exprimat astfel către un ziarist:

— Este scandalos ca un stat ca Rusia care participă la un parlament internaţional să comită un act atît de reprobabil în contra parlamentului său naţional. Trebue protestat cu energie în contra grozăviilor, pe care din nou le pregăteşte guvernul rus.

*

La Praga s'a ţinut o reuniune de protestare a socialiştilor în potriva disolvării Dumei, ceea ce insemnează reluarea puterei autocrate asupra parlamentarismului şi constituţionalismului rus.

Conferinţa de la Haga

Haga. — Disolvarea Dumei este obiectul unor discuţiuni foarte furtunoase în sinul conferinţei interparlamentare de pace de la Haga.

Se crede că represintanţii statelor adunaţi în conferinţă, vor protesta în contra disolvărei.

Delegatul Rusiei, care presidează conferinţa, va fi nevoit să se demită din această demnitate.

Amănunte asupra disolvărei Dumei

Petersburg.—Au străbatut în public cîteva amănunte asupra condiţiilor în care s'a pregătit disolvarea Dumei:

Toată noaptea de Sîmbătă spre Duminică Stolipyne a stât în corespondenţă telefonică cu Ţarul.

Singur ţarul a iscălit actul de dizolvare şi ucazul pentru punerea în aplicare a nouei legi electorale.

Prin acea lege se prevăzuse la început că Polonezi, Evrei şi Caucazienii nu vor avea representanţi în Dumă. In urmă însă proectul acesta care a fost pregătit de vre-o 3 săptămîni de cînd deputaţii dreptii convinsese pe Ţar că nu se mai poate lucra cu Duma, a fost modificat în sensul ştiut.

Consiliul de miniştrii a durat toată noaptea şi la 6 ore dimineaţa Ţarul a iscălit actul. Unii miniştrii propusese ca disolvarea să fie amînată pentru Luni dar ţarul s'a împotrivit.

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.
A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Dr. I. ŢARANU
S'a mutat **Strada Căpitan Păun 18.**
Consult. 2—4.

Rachell Grunberg
MOAŞA PREMIATA
Iassy strada Armeană N-rul 11
Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.
Aranjamentul corespunzător
INGRIJIRE RIGUROASA
PRETURI CONVENABILE

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
cousultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

Med. Dr. Alfred Schaffer
din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.
Va domicilia în casele Ch. Schaje.

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE" schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'intâia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner*, Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii. și Iași la Konya, Racoviță Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PRFȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iași,—strada Stefan-cel-Mare—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

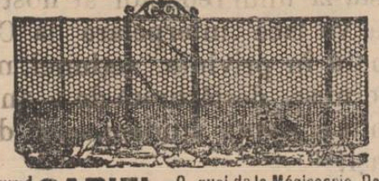

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Portes-fenêtres, pour 2 o Places..	7

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE NOXYDABLE

Prix. 0f50 c

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner, str. Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« « « IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—. No. 164.—Joi 7 Iunie 1907

Parlamentul de mîine

In primăvara aceasta, în vremile acelea de restrişte şi nevoi au fost oameni înţelepţi cari în adînca lor pricepere a lucrurilor au zis: Să căutăm a potoli pojarul ce s'a întins de la un căpătăi la altul al ţărei şi numai atunci cînd pacea va întra în toate ungherele, vom căuta să plămădim noui îndrumări şi noui legi.

Partidul liberal a găsit calea aceasta nedreaptă şi neomenească şi în locul potolirei a pus înainte reformele. Guvernul actual întocmit într'o noapte, s'a arătat înaintea ţărei cu un program hotărît în care erau înscrise reforme mari Iar lumea văzînd vrednicia cu care s'a grăbit a eşi întru întîmpinarea răului pe calea preînoirilor, n'a putut să-şi oprească un strigăt de admiraţie şi de încurajare.

In fapt partidul liberal nu avea nici un program hotărît, nici o cărare însemnată dinainte pe care va purcede, el se bizuia pe două lucruri: că schimbarea de guvern va aduce şi o schimbare în spirite şi că mirajul plăcut al unor reforme pe hîrtie va potoli şi gîndurile svăpăiate. Aşa de puţin au priceput ei rostul revoltelor, adîncul de unde ele răsăreau, în cît le dau o tălcuire naivă aruncînd pe socoteala nemulţumirei de formă de guvernămînt, răscoala întregei ţeri.

Dar nici un sfert de zi n'au stăpînit şi au văzut că nici reformele anunţate şi trîmbiţate cu alai, nici schimbarea de guvern n'au putut produce reacţia dorită şi au şi revenit la cuvintele înţălepte care le-au fost spuse: potoliţi focul şi apoi vorbiţi de îndrumările noi pe care voiţi a le face. Nu se zidesc case pe ruinele încă fumegînde. Şi liberalii au dat pe al doilea plan reformele şi cu o furie de oameni jigniţi în amorul lor propriu, s'au năpustit asupra norodului răsvrătit, în cît nici tunurile de asediu n'au fost cruţate, nici torturile Chinezeşti n'au fost uitate.

D. Sturdza aducîndu-şi aminte de cuvintele împăratului German, trimiţîndu-şi oştirile în China, le-a repetat: Nu cruţaţi pe nimeni; să-şi amintească pururea canalia aceasta că n'a voit să se liniştească doar la auzul venirei mele în fruntea treburilor.

Şi s'au potolit lucrurile cu energia pe care nici Franţuzii în timpul Comunei, nici Ruşii în vremea revoluţiei nu au întrebuinţat'o

S'aşteptau reformele promise şi s'a îngăduit vreme guvernului actual de a-şi alege oameni pe sprinceană, cari mai de cari, spre a împuternici legile cari stau gata ticluite şi pe cuvîntul cărora s'a şi aratat la putere, guvernul de faţă.

Oameni doriţi s'au ales şi mîine guvernul deschide corpurile legiuitoare.

Mare însă e mirarea tuturora auzind că nici o lege nouă, nici o hotărîre nu se va lua ci se va numi de acum înainte o adunare de cîţiva bărbaţi cu vază cari vor vregăti preschimbările ce trebuesc făcute.

De mîine înainte, abia guvernul se va apuca de învăţat legile ce trebuesc făcute şi cu ajutorul lui Dumnezeu în toamna anului acesta vor fi aduse în Sfatul ţării spre a fi discutate. Nu ne împotrivim acestei înţelepte măsuri căci singur partidul conservator a spus: potoliţi întâi răscoalele şi apoi vorbiţi de reforme; iar legilor noui, cari voesc să fie chezăşia fericirei poporului, cu cît li se va da mai multă vreme, cu atît vor fi mai bine coapte şi mai sănătos împărţite.

Se întreabă însă norodul: unde sunt acele legi liberale studiate şi unde s'au ascuns oamenii aceia ţanţoşi, cari vorbeau cu mîndrie că sunt cunoscători chestiei ţărăneşti. In coşul plin de făgădueli, ce, n'a fost nimic? Tot programul şi toată muzica a fost o momeală electorală, o chestie de tarabă?

Iată ce va constata mîine ţeara şi corpurile legiuitoare chemate să legifereze în momentele aceste critice.

Gălăgioasa reclamă cu cari se împăiau şi desminţirea ruşinoasă pe cari singuri şi-o dau e cea mai frumoasă satisfacţie pentru adversari.

Iar ridiculul cu care se vor acoperi mîine, cînd se vor prezenta Camerelor cu o singură ispravă potolirea răscoalelor şi asta sfătuită de alţii, pe cari însă i-au combătut ca barbari şi reacţionari, va fi o lecţie admirabilă dată acestor demagogi nevindecabili.

Colegiul de.... probă

Guvernul actual a incercat oare cari desiluzii in alegerile generale. El ar fi dorit ca alegerile să-i fi dat unanimităţi, de şi acest guvern ştie din trecut că nu unanimităţile parlamentare de cari ar dispune un guvern, aduc după ele mântuirea şi pacea.

Ceea ce nu-i place de loc actualului guvern şi ceea ce l'a făcut să incerce desiluzii, este fără indoială, actuala lege elctorală, opera d-lui V. Lascar.

Legea lui V. Lascar, legea liberalilor, aşa dar, va fi modificată. Asta ie sigur. Pe dînsa o aşteaptă, în bună parte, soarta celelaltei legi a fostului ministru liberal: inamovibilitatea administrativă.

Actuala lege electorală nu este o armă în mîna unui guvern—asta e sigur. Cînd cetăţeanul este suveran o dată intrat în gheretă; cînd buletinele se dau cu număr, e greu să mai poţi exercita controlul şi buzunăreala din trecut.

In cazuri extreme, cînd guvernul ie la nevoe mare, el trebue să recurgă la mijloace extra-ordinare, la intimidări, opreli dela vot şi încă nu este sigur de rezultat.

Legea lui V. Lascar este deci, după concepţia liberalilor, o lege ră. Ea trebueşte inlocuită cu... colectiviştii au găsit cu ce: cu colegiul unic. Dar nu de-o dată, ci cu un sistem cu totul nou: pe incercatele.

Colegiul unic este o marfă, un palton spre pildă. Il încerci, îl porţi cîte-va ceasuri şi, dacă'ţi vine bine, îl iei, dacă nu îl aduci neguţitorului înapoi.

Voim colegiul unic, spun liberalii, dar să incercăm dacă ne convine. Ei nu vor legi pe cari vremea le-ar reclama, ci legi cari le-ar conveni lor.

In cazul special ei plănuesc a face incercare, cu sistemul colegiului unic, la alegerile judeţiene.

La guvern ie un guvern pe trei sferturi socialist Foarte mulţi din candidaţii guvernului, in recente manifeste, au promis că vor lupta pentru sufragiul universal.

Iar guvernul, pe trei sferturi socialist, vrea să introducă de probă, ca un fel de mostră fără de valoare, colegiul unic.

Ridicoli bărbaţi!

Balotajul din Iaşi

Confratele la Roumanie, *intr'un excelent articol, admirabil documentat, se ocupă, in numărul său de astăzi, de balotajul de la Iaşi.*

Reproducem aci acest articol:

La Iaşi în fine liberalii au putut să-şi treacă candidatul graţie concursului pe cît de sincer pe atât de desinteresat al partidului conservator.

Am zis: din partea partidului conservator. E cuvenit totuşi de a face o reservă, căci s'au găsit spre nenorocire cîţiva conservatori — o infimă minoritate, de altfel—cari chiar după telegrama d. P. P. Carp au preferat să se ţină de cît s'aducă sufragiul lor candidatului liberal în potriva candidatului anarhiei d. A. Cuza.

Această alegere de la Iaşi merită să ne oprim. Ea este plină de învăţăminte

*
* *

Diferenţa de 232 de voturi la 2007, între candidatul liberal şi d. A. Cuza probează întâi că dacă s'ar fi voit sau mai bine dacă s'ar fi ştiut, s'ar fi putut să se depărteze şi alegerea d. N. Iorga ca şi alegerea omului său.

Ea probează, ca ziarele liberale, fie conservatoare, cari vorbesc cu uşurinţă de alegerea unor Iorga sau Cuza, au rămas la concepţiile arhaice de la lupta partidelor şi n'au putut reuşi să se ridice la înălţimea situaţiei.

Intr'adevăr, ce este mai curios de cât de a vedea un partid integ—partidul liberal—cerînd concursul conservatorilor în potriva d-lui Cuza, atunci cînd în ziarele oficioase şi sub inspiraţia unui *înalt personaj* al aceluiaşi partid — noi afirmăm faptul pentru că îl cunoaştem—au făcut plate scuze colegului d-lui Cuza, d-lui N. Iorga, pe care îl tratează, după ce l'au batjocurit, ca un adversar loial şi sincer.

Cifrele scrutinului din Iaşi, probează în fine că în cea de a doua capitală a ţărei, s'a format un centru de anarhie intelectuală care trebue distrus prin sforţările politice a amândorora partidelor istorice.

Intr'adevăr, cui datoreşte d. Cuza cele 855 de voturi care s'au rămas chiar în balotaj, atunci cînd liberalii şi imensa majoritate a conservatorilor lucrau şi votau în potriva lui? Faptului, că dl. A. C. Cuza a fost întrodus în Universitate, acum 7 ani, sub ministrul Carp; şi o ştim cu certitudine—contra opiniei d-lui Carp, a transformat catedra profesorului în tribună politică şi cursul său de economie politică într'o violentă propagandă xenofobă.

La început, răul era mai puţin caracterisat şi oamenii politici n'au dat nici o importanţă: ei credeau ca în tot-deauna în eficacitatea suverană a ridicului Dar puţin câte puţin atitudinea profesorului de la Universitatea din Iaşi s'a agravat, ca şi acea a d-lui Iorga la Bucureşti. In timpul ultimului an al guvernului conservator, cursurile d-lui Cuza au fost un fel de reuniune publică nu numai pentru studenţii tuturor facultăţilor dar chiar pentru elevii de liceu. Profesorul trata chestia zilei. El chema la bară pe toţi miniştrii pe cari îi numea cu numele lor şi dese ori repeta în plină catedră insultele ordinare şi sălbatice pe care presa oposiţiei le revarsa în potriva câtorva dintre oamenii noştri.

S'ar putea spune că guvernul conservator s'a arătat slab şi în faţa acestor proceduri anarhice şi conrupătoare a sufletelor tinerimei. Dar pentru a judeca guvernul conservator, nu trebue uitate circonstanţele de pe atunci; trebue să nu să uite că oposiţia a fost de acord cu sămănătorii anarhiei din Universităţile noastre, ca graba de a doborî cabinetul ce orbise până a uita ca desordinile în Universităţi sunt acelea cari se plătesc mai scump.

Ast-fel s'a mărit la Iaşi focarul anarhiei.

Cînd s'au produs revoltele ţărăneşti, partizani profesorului revoluţional au trecut fireşte în potriva autorităţilor şi alături cu revoltaţii. In plina rebeliune, d. D. Iorga şi Cuza ţineau cu studenţii întruniri publice spre a susţine cauza desordinei în potriva ordinei.

Iată pentru ce şeful partidului conservator d. P. Carp n'a ezitat de a telegrafia la Iaşi că datoria fie-cărui conservator e de a susţine pe candidatul liberal în potriva candidatului anarhiei.

Telegrama şefului nostru are o însemnătate mai mare de cît sutele de voturi într'o luptă electorală.

Ea însemnează că sunt procedee învechite cu cari nu poate pactisa partidul conservator cu toate că adversarii au întrebuinţat şi probabil le vor întrebuinţa cînd se vor găsi în opoziţie. Nu e mai puţin adevărat că de şi suntem în opoziţie, totuşi responsabilitatea ordinului material ca şi a ordinului moral ne priveşte de asemenea.—

Iată de ce am salutat cu o evidentă satisfacţie căderea d-lui Cuza. Nu pentru că presenţa sa în parlament ar fi putut să ne înfricoşeze, d. Cuza a mai fost în Cameră şi nimeni nu'şi mai aduce aminte de aceasta.

Dar insuccesul său în circonstanţele în care se produce însemnează un pas către politică mai sănătoasă şi mai demnă—şi şi de aceasta trebui totdeauna să ne bucurăm.

CATE-VA NOTE

Un colaborator al „Opiniei" s'a aratat alarmat de un fapt banal: a surprins un dialog între elevi de clasele primare, dialog ce avea de obiect politica şi evenimentul politic la ordinea zilei.

Apropo de aceasta cunoaştem un caz delicios. El s'a petrecut zilele trecute într'o şcoală primară din Huşi. Intre ceasurile 12 şi 2, rămaseră în localul şcoalei mai mulţi elevi, cari locuind prea departe, iau dejunul în şcoală. Dupe dejun, băeţii hotărîră să se joace. Cum în ziua de azi nu se mai joacă de-a soldaţii, sau în peniţi, minge sau cu zmeul, colegii, după propunerea unuia, se dădură la cel mai modern joc: politica.

De şi copii încă, ei ştiau că în oraşul lor, politica e împărţită în trei: liberală, conservatoare de familie şi conservatoare independentă de familie.

Jocul începu prin aceea că copilul care represintă conservatismul de familie înjură pe copilul care represintă conservatismul independent.

Asupra acelei înjurături, iată că vine şi directorul şcoalei:

— De ce-l înjuri, întreabă el?

— Fiind-că el represintă pe Ghibănescu şi tata înjură în toate zilele pe Ghibănescu!

OAMENI ŞI LUCRURI

CURENTE

Zilele aceste, cu ocazia alegerilor, s'a vorbit mult, în oraşul nostru mai cu seamă de curente, de manifestări ale vroinţei poporului. Această din urmă împărechere de cuvinte nu e justă. Poporul nu are o voinţă propriu zisă, — dar el se supune aşa zisului „curent", unei impulsiuni izvorîte din suggestiune, din credinţă, din capricii dacă vroiţi, dar nu din acea convingere capabilă de a dicta o vroinţă rece, obiectivă, logică. In toate epocile, mişcările mari ale istoriei, au fost datorite unor întîmplări, manifestări populare care corespund cu ceea ce în limbagiu modern numim curent sau atmosferă. In momentul de faţă putem constata două uriaşe şi suggestive manifestări de natura aceasta, în două puncte diferite ale continentului european, deşi nu cu totul extreme.

In sudul Franţei este lupta uriaşă a populaţiunilor pe tema vinurilor naturale. In jurul unui erou, pînă eri necunoscut, cetăţeanul Marcellin Allier s'au adunat acum un milion de credincioşi fanatizaţi pornind o mişcare colosală, unică în feliul ei în potriva vinului falşificat. Ultima întrunire de protestare ţinută sub cerul liber la Montpellier a fost un spectacol superb şi original: opt sute de mii —barbaţi şi femei—aclamau pe Marcellin care rostea un discurs entuziast din înălţimea unuĭ copac cu ramurile groase. Primarii, consilierii comunali şi-au asvîrlit eşarpele; din zeci şi sute de localităţi plouau demisiunile aşa că guvernul s'a îngrozit şi s'a văzut silit a recurge la represiuni, ameninţări, dar şi la.. promisiuni. Nici nu era de vorbit ca o atare mişcare populară să nu isbutească. Vorba unuia din oratori: vinul a salvat sudul Franţei,—acum sudul va salva vinul.

Cealaltă mare mişcare şi manifestare este cea petrecută în Italia şi anume în Sicilia cu prilejul hotărîrei Curţei de Casaţie în favoarea fostului ministru Nasi. Se cunoaşte povestea acestui ex-ministru de Culte, învinuit de mari abuzuri. Condamnat în câteva rânduri, fu ales deputat în tot atâtea dăţi, în timp ce dînsul trăia refugiat în străinătate. Foarte iubit şi popular în Sicilia, se bucură de un adevărat cult în localitatea Trapani şi locuitorii de aci, fanatizaţi, s'au dedat la nişte manifestări de entuziasm unice în feliul lor, de îndată ce s'a aflat despre sentinţa favorabilă a Casaţiei. Femeile din Trapani au fost în fruntea manifestaţiilor de bucurie—duse până la delir. Patru mii de femei au făcut un pelerinaj la o mănăstire apropiată pentru a mulţumi sfintei Fecioare că le-a scăpat idolul, măcar că asupra fostului ministru planează încă cele mai grele bănueli de afaceri veroase şi abuzuri grave. Ce are de a face! E destul ca în populaţia cea mare, în massă să existe un „curent",— o atmosferă prielnică şi atunci ori-ce altă convingere, orice raţiune nu mai are putere de pătrundere. Şi în bine şi în rău curentele populare sunt un factor social şi istoric de cea mai mare însemnătate.

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

3. Ţăranii sub raportul psihologic

Acum 200 de ani, în cartea sa *Descrierea Moldaviei*, principele Dimitrie Cantemir, adînc cunoscător de oameni, se rosteşte „că eu aş socoti pe ţăranii moldoveneşti că sînt cei mai bicisnici decît toţi locuitorii de supt soare, dacă împotriva voinţii lor nu i-ar scoate din sărăcie rodirea pământului şi săcerişurile cele bogate; căci ei sînt foarte leneşi şi trîndavi pentru lucru, ară puţin, samănă puţin, şi totuşi seceră mult, şi nu se nevoesc să-şi agonisască cu munca aceea ce ar putea ei să aibă, ci se mulţemesc ca să adune în jitniţele lor numai atâta cât socotesc că le va fi de ajuns într'un an pentru hrana lor sau pănă la pînea cea nouă, după cum obişnuesc să-şi zică; pentru aceea, cînd se întîmplă vre-un an neroditor sau cînd îi împiedică dela seceriş vre-o năpădire a protivnicilor, sînt în primejdie să moară de foame...."

Această caracterizare a stării economice a ţăranului ca derivativ al stării sale organo-psihice se potriveşte întocmai şi astăzi. Veacurile în strecurarea lor modifică prea puţin firea şi sufletul unui popor; şi trebue a nu se trece cu vederea că un popor devine în cea mai mare parte aceea ce firea şi sufletul lui îl fac. E chiar o mare greşală care se face în de obşte în sociologie, cînd nu se ţine samă îndestul de ceea ce este un popor în închegarea lui sufletească, pentru-că printr'aceasta se scapă din vedere poate factorul cel mai hotărîtor întru întruchiparea vieţii sociale a poporului. Căci nu rare ori un popor, aflat de altmintere în condiţii priincioase de proprăşire, stă pe loc sau chiar dă îndărăt numai pentru că sufletul lui, în manifestarea lui, nu-l iartă să poată propăşi

Sub raportul psihologic ţăranii noştri se prezintă într'o anumită închegare, aceeaşi de veacuri întregi, care închegare sufletească îi avantajează în unele privinţi şi-i desavantajează într'alte privinţi. Cunoscînd dară apucăturile lor sufleteşti noi vom şti partea cauzală ce revine sub raportul psihologic în desvoltarea lor socială şi economică. Pentru că adese se întâmplă să se atribue unor cauze economice sau culturale ceea ce în realitate atîrnă de nişte cauze curat sufleteşti, şi se înţălege că atunci se greşeşte foarte mult căutîndu-se soluţiuni economice acolo unde trebuesc înfrînse sau deşteptate pornirile sufleteşti.

Un om nu poate avea pretenţia şi nici nu-i de considerat ca desăvîrşit în închegarea lui sufletească. E o gradaţie de desvoltare sufleteasc că între oamenii fără ca desăvîrşirea, care numai se concepe, să se poată atinge. Tot ast-fel şi un popor nu-i desăvîrşit în închegarea lui sufletoască; şi ca şi între indivizi, şi între popoare e o deosebire şi o măsură sub raportul psihologic. Pe unele popoare le ajută mai mult firea lor de cît împrejurările; pe altele mai mult împrejurările de cât firea lor; pe altele, în sfîrşit, le ajută şi firea şi împrejurările, cînd ating culmea desvoltărei, ori nici una şi nici alta, cînd decad cu totul. Ţăranul român pare să se găsească într'acest din urmă impas. Imprejurările grele aduc implicit spre cercetare închegarea sa sufletească.

*

Viaţa ţăranului denotă în general un adînc fatalism complicat acum în urmă şi de un amar scepticism, de care sentimente se leagă un spirit de desăvîrşită neprevedere. Lesniciunea dobîndirii mijloacelor de trai prin productivitatea mare a pămîntului i-a hrănit indolenţa şi contactul istoric cu popoarele orientale i-au sădit şi înălţat la sistem spiritul de renunţare. Din această pricină nu se vede la ţaran în general un plan de viaţă şi cu atît mai puţin o încordare treptată şi continuă spre acţiune. El se mulţumeşte să trăiască ca păserile ceriului, ca peştii apelor, ca dobitoacele pămîntului, şi caşi ele, să nu reacţioneze de cît printr'un stimul din-afară sau printr'o imperioasă trebuinţă ori durere. Ceea ce explică caracterul brusc şi surprinzător al actelor sale de răscoală şi apoi pasivitatea sa. Manifestările sale sufleteşti sunt fără continuitate: apar şi dispar ca nişte rafale.

Aceste sunt trăsături fundamentale ale firei şi sufletului ţăranului independent de religie, care n'are aproape nici o parte în desvoltarea sufletului său. Prin obişnuinţă, sau mai degrabă prin tradiţie, ţăranul este creştin cum ar putea să fie musulman, mosaic ori budist; de toate acestea ar putea să fie, adică să-şi zică că este, căci în realitate nu-i nici de una. In mintea sa nu sînt de cît nişte închi-

puiri vagi despre o dumnezeire nedefinită, închipuiri care se leagă de ori-ce religie în general; o serioasă cultură religioasă nu se exercită asupra sufletului său. Se întîlnesc foarte mulți țărani cari nu știu „tatăl nostru“, deși cunoașterea cîtorva rugăciuni creștine nu influențază întru nimic asupra sufletului lor. Așa că psihologia țăranului este cu totul primitivă și întru nimic alterată de religie. Țăranii romîni catolici au sufletul modificat prin catolicism, care obișnuește a se exercita cu persistență și simțitor, pe cînd țăranii ortodoxi țin de ortodoxism în actele vieții lor cu aceeași inconștiență cu care țin de eresuri și vrăjitorii.

Intr'o astfel de stare de suflet care-l face cu totul neprimitor de civilizație și de cultură, țăranul n'are cum prospera ori cîtă bună voință s'ar arăta de partea claselor stăpînitoare. O ast-fel de stare de suflet îl face bun la războae, cum sînt și turcii, îngrozitor la răscoale; dar nu-i chezășuește desvoltarea sa, ridicarea sa la rangul țăranilor din țările apusene, ori cîte mijloace de traiu i s'ar pune la îndămînă. Trebuește dară modificată încet încet această stare de spirit. O cultură cît mai întinsă, chiar și religioasă i-ar stimula curiozitatea și ambiția pentru ca încet încet să ajungă capabil de inițiativă. In ori ce caz fără a se înfrînge fatalismul său oriental, de care se leagă sufletește bicisnicia și pasivitatea lui, nu se poate nădăjdui a i se schimba fundamental viața lui, a-l pune în stare să facă față greutăților chiar atunci cînd natura s'arată vitregă cu el.

Dr. Zosin.

Noul parlament

Mîine deschizîndu-se camerile, e interesant de arata cum sunt constituite și de cine e constituită această nouă legislație parlamentară menită de a juca un rol așa de mare în discuțiile ce vor urma asupra proectelor pe cari trebue guvernul să le presinte, mai curînd sau mai tîrziu.

Camera deputaților cuprinde 183 de membrii dintre cari 75 sunt representanții colegiului I-iu, 70 ai colegiului al II-lea și 38 al colegiului al III-lea.

Cei 75 representanți ai colegiului I-iu sunt repartisați cum urmează după vederile lor politice:

11 conservatori: D. D. Nic. Botez, D. Nic. Ghica, Ilie Vătescu, Al. Marghiloman, Nicu Cananău, Mih. Cantacuzin, Virgil Arion, Take Ionescu, Nestor Cincu, P. P. Carp și Ioan Lahovary.

64 membri ai majorității liberale: D. D. M. Ferichide, V. Missir, C. F. Robescu, Emil Culoglu, C. Stoicescu, Vintilă Brătianu, I. Melic, Iunius Lecca. I. I. C. Brătianu, N. Enășescu, C. Alexiu, C. Cociaș, C. Iarca, C. Rușavetzeanu, M. Orleanu, V. Cerkez, Dim. Atanasiu, Stavri Brătianu, Dim. A. Sturza, N. Popp, P. Ghița, I. Vrabiescu, E. N. Pilat, George Cananău, Em. Porumbaru, Irimia Gheorghiu, Titu Frumușanu, Cesar Paraiano, Toma Stelian, Const. Penescu, Atanase Gheorghiu, Poenaru Bordea, Ion Igiroșeanu, Boceanu, Dimitrie Burileanu, C. I. Brătianu, C. I. Brătianu, C. Alimănișteanu, E. Costinescu, Alex. Iliescu, Dr. Stăncescu, C. I. Stoicescu, Th. Teodorini, Gogu Negulescu, N. Chirculescu. H. Graur, Jean Langa, Iacob Capri, Al. Constantinescu, Teodor Popescu, Al. Juvara, Ant. Antonescu, V. G. Morțun, N. Elian, Al. Athanasiu, G. Dimopol, L. Borș, I. G. Palade, V. Antonescu, C. Pietraru, Al. Culoglu, Al. Filipescu, Gr. Oteteleșanu, M. Taut, P. Cristopol.

Șapte zeci representați ai colegiului al II-a representați ast-fel:

3 conservatori: D. D. N. Filipescu, V. Filotti și dr. Gruescu.

66 membri ai majorității liberale: d. D. dr. Radovici, Saita, Coculescu, I. Procopiu, Elefterie Ionescu, Pompiliu Eliade, dr. Anghelescu, C. Bano, I. Pușcăriano, N. Mircescu, D. Lecca, dr. Baroni, D. Pătrășcanu, dr. Goilav, Ramiro Savinescu, Al. Șmelț, Nic. Petrescu, P. Bancotescu, Ion Sassu, C. Teodorescu, Al. Ignat, Ap. Papadopol, Zamfir Filoti, Brătescu Voinești, N. Ciocazan, N. Romanescu, C. Gîrleșteanu, Ion Isvoranu, Manoliu Tețcan, Ion Dobreanu, Al. C. Rășcanu, Numa Frumușanu, Al. Niculescu, G. Panu, C. Stere, G. Mîrzescu, Th. Vasiliu. Ion Botez, D. Stăncescu, Take Dubeanu, I. A. Ghica, Al. Maxim, N. Marinescu, Ionescu Quintus, Paul Panțu, inginerul Gheorghiu, N. Nedelcovici, G. Poenaru, Ion Dimancea, At. Mortzun, dr. Tzurcanovici, Al. Mustea. G. Lupescu, Ștef. Ion, N. Pelin, G. G. Assan, N. Racota, Ion Berendei, C. Dragu, Constandake, Lazar Bistureanu, N. Zugrăvescu, G. Dinulescu și Bălănescu.

1 Independent: d. N. Iorga.

38 representați ai colegiului al III-lea toți liberali: d-nii Horia Roseti, Moroianu, Sp. Haret, R. Porumbaru, Matei Nicolae, N. Răutu, Gr. Petrescu, dr. C. Angelescu, Ioan I. Stănciulescu, C. Cămpeanu, I. Peruianu, D. Boicescu, C. Romanu, I. G. Duca, Dincă Schileru, Al. N. Săulescu, Dimitrie Ursu, C. Armașu, Const. Țiuleanu, M. Moisescu, I. Ioaniu, prințu Basarab Brîncoveanu, A. G. Radovici, I. Simionescu, M. St. Meitani, I. Teshary, C. Poroineanu, C. Gr. Gheorghiu, Const. I. Sturza, G. P. Moța, Ioan Bianu, C. Cernescu, I. I. Diamandy, St. Dragicescu, Nicolae Pascal și Vasile Sasu.

„OPINIA“ LA HUȘI

(*Corespondență particulară a* Opiniei

Mâne pleacă spre București reprezentanții noștri aleși pentru Cameră și Senat In micul vagon-tramvaiu de pe linia Crasna-Huși, ei vor duce împreună bunul gând al trebilor obștești de țară și județ.

Aleși pe un program mare de reforme pentru săteni și țară, alegii noștri, cred, că contribue cu votul lor la îndrumarea pe calea cea bună și aducerea la îndeplinire a reformelor făgăduite.

Ce zic eu?

Să fie ei inspirați de acelaș gând? Să fie ei călăuziți de acelaș ideal? Sunt prea mici oamenii noștri de la Huși pentru a încolți în inima lor asemenea idei.

Eșiți din plamada unor alegeri, în care a fost pus în joc tot ce e mai josnic: rancuna, răsbunarea, întrecerea, nesocotirea și îngenuncherea semenului său, reprezentanții noștri se duc învrăjbiți în tabere, care din ziua de 7 Iunie vor izbucni la suprafață. Cunoaștem aluatul politicianilor liberali de la Huși; cunoaștem atmosfera de culise ce apasă asupra lor.

In primul loc, ei se duc se ia la refec pe prefectul intrus. Dr. N. Lupu, vestitul dr. Lupu, primit cu mare ce în ajunul venirei la putere, e crezut un usurpator al scaunului de prefect, și Conu Nicu Cișman, prin Panu și ucenicul său Dobrescu vor săpa pe prefect. Și ori-câte spete va avea prefectul Lupu la București, în clica tinerilor generoși, tot va fi clătinet în temeliile sale prefectorale.

La rândul său prefectul dr. N. Lupu ține să plătească lui Nicu Cișman polița trădărei de la col. I. de Senat. Colegul de Senat care va face acelaș drum cu reprezentanții liberali în vagonul tranvaiu Crasna-Huși, nu datorește succesul său de cât *trucului* Cișmănesc, pentru a îngenunchea pe bătrânul dr. I. Munteanu.

Dar dr. I. Munteanu trebue cazat. Cazarea lui Munteanu pune în discuție 2 locuri: de prefect și de primar.

La prefectură dr. Munteanu nu râvnește, căci nu poate; dar la primărie, da; acolo e Cișman și 2 ciolane nu se pot ocupa la liberali; acesta e un patrimoniu a unor stâlpi conservatori; liberalii sunt pentru împărțirea locmalelor.

La această eliminare a lui Nicu Cișman de la primărie contribuesc toți: și prefect și deputați.

Ba chiar se aude că în cursul lunei lunie va veni ticluită prin prefect la București disolvarea comisiei interimare, având ca președinte pe deputatul Ir. Ghiorghiu, care va face, alegerile, în formă cu împăcarea tuturor, și va da loc la primărie d-rului I. Munteanu.

In adăstarea desfășurărei unor asemenea evenimente, îmi place a-i vedea pe reprezentanții noștri în parlament, în momentul suirii lor în micul tren Crasna-Huși, departe de a fi la unison în privința tendințelor politice, clocotind de intrigi și răsbunări.

La vreme vă voiu ținea în curent.

Corespondent

NOUTĂȚILE ZILEI

Thomas Edison.—Cunoscutul inventator s'a retras din toate întreprinderile sale industriale, după ce a agonisit o avere de 50 milioane franci. Cea mai mare parte din această avere i-a produs-o invenția fonografului.

***

Complicațiile tifosului.—Una din complicațiile cele mai grave care se pot produce la bolnavii atinși de febră tifoidă este peritonita survenită în urma perforației intestinului. Singurul mijloc de scapare în asemenea caz este o operație imediată, și aceasta chiar scapă foarte rar pe bolnavi.

Intervenția medicală—zice Chantemesse la una din ședințele Academiei franceze—este mai totdeauna iluzorie și tardivă. Intestinul perforat bolnavul mai poate trăi două cel mult cinci zile.

Un nou metod de tratament pare a da rezultate extrem de interesante. Acest metod constă în înjecțiuni subcutanee cu o substanță particulară: micleinat de sodă care provoacă în singe o abondență de globule albe, de lencocite care dau un ajutor puternic organismului în lupta sa contra infecțiunei și contribue la reconstituirea țeseturilor.

***

O pungășie originală instruește parchetul din Paris. Un individ Leon Delannoy a înșelat un mare număr de comercianți din Paris, timp de cinci ani. El proceda în modul următor. Cum vedea că se descarcă mai multe mărfuri la o prăvălie, Delanoy intra imediat în vorbă cu omul care descarca mărfurile, îl cerceta — într'un mod foarte fin—ce fel de mărfuri sunt, de unde provin, cantitatea obiectelor și cînd sunt de plată acele mărfuri.

Cu câte-va zile înaintea termenului de plată, Delannoy se presinta fabricantului sau furnizorului acelor mărfuri în numele negustorului destinatar, cerînd o nouă factură sub motiv că cea dintâi s'a rătăcit. Cu această factură, Delannoy s'a prezintat apoi comerciantului—în numele fabricantului—și încasa suma.

Banii deturnați de acest ingenios pungaș se urcă la suma de 300000 lei.

***

Criminală.—Laura Georges, eroina crimei din Paris, despre care am anunțat detailat în numărul de iari, a fost interogată de judecătorul de instrucție. Neschimbând întru nimica, ea a reînoit aceeași depunere pe care a făcut-o întâiași dată cînd s'a constituit prizonieră. Ea asigură că provocată și amenințată de „Jeana la Republique“ ea și-a văzut viața în pericol și a comis crima numai pentru a se apara.

Litere-Științe-Arte

Să fie adevărat—precum transpiră prin unele ziare—că în actualul Parlament, Cameră și Senat, publicistica în general și literatura propriu zisă vor fi reprezentate in chip mai abundent, mai pronunțat de cît în alte seziuni? Lucrul e posibil și probeazi numai o valoare mai mare în spiritul public a talentelor literare, o considerație crescîndă pentru publiciști—pe de-oparte, iar pe de altă parte că literații și publiciștii la rîndul lor s'au apropiat de masele poporului, și-au ascuțit auzul pentru cunoașterea mai temeinică a marilor interese ale statului.

E sigur iară că era „generoșilor“—porecla nu e supărătoare, căci s'a schimbat în renume,—ajungerea lor la putere a contribuit mult la fenomenul constatat mai sus, căci întocmai ca „Junimea“ odinioară, grupul acesta politic sau politicianizat a adus în valurile luptelor politice un însemnat contigent de talente mai mari sau mai mici. De altfeliu fenomenul nu poate fi numit straniu, eînd știm că șefii tuturor partidelor politice au fost literați ca P. P. Carp, altă dată traducător și critic la „Convorbiri literare“, Dim. Sturdza, secretar al Academiei, Gh. Panu, scriitor enciclopedic, V. G. Morțun și Gherea, scriitor cu renume. Din jurul unei singure publicații ieșene, vedem pătrunzînd în Parlament pe d-nii C. Stere, I. G. Duca, Brătescu-Voinești, Ion Botez, Dim. Patrașcanu, ca să nu vorbim de cei mai vechi din jurul „Contemporanului“.

Sunt semne ale vremei și cronicarii sunt datori a le înregistra.

*

Doctorul Charles Perier a prezentat Academiei franceze o lucrare plină de interes a d-lui J. Glover, unul din cei doi medici ai Conservatorului de la Paris, asupra mijloacelor științifice de cultură fizică a vocei la Conservatorul de muzică și declamație. D. Glover propune ca mijloc de control al lucrărei vocale radioscopia toracică pentru studiul respirațiunei vocale și metoda grafică pentru acea a emisiunei, a pauzei glasului și a articulațiunei vocale.

*

D-na Juliette Adam, o fostă amică a lui Gustave Flaubert, publică într'un mare ziar parizian un articol extrem de interesant asupra maestrului. Aceasta cu prilejul amenajării villei Tait, în care Flaubert a locuit atîta vreme. Villa Tait astăzi proprietatea nepoatei romancierului a d-nei Franclin—Grant, este un fel de țintă a pelerinagelor admiratorilor lui Flaubert.

Nepoata acestuia păstrează cu multă pietate biblioteca celebrului ei unchiu, precum și multe, foarte multe din manuscrisele sale.

Autoarea articolului în chestiune, povestește mai multe anecdote inedite din viața autorului *D-nei Bovary*.

Intre altele, ea vorbește de prietenia acestuia cu George Sand, cu Guy de Maupassant cu Mèrimèe, cu Téophile Gautier. Afară de aceasta, ziarul parisian, reproduce și cîteva cugetări inedite de Flaubert.

*

Ziarul „Figaro“ publică o plângere a unuia din cititorii săi, cu care e de perfect acord,—cu privire la o statue a lui Alfred de Musset care va fi așezată la intrarea de la „Avenue da Bois de Bologne“. Acest monument, scrie abonatul lui „Figaro“, îmi va astupa vederea străzei și va închide perspectiva ei. E o rușine... „Iar ziarul parizian dă din cap, aprobă și adaogă ca reflecție proprie“ că „o adevărată statuomanie sttăpânește de un cârd de vreme orașul Paris“.

Sărmanul poet, atât de scump parizienilor săi și copil răsfățat al muzelor, iată-l combătut pe motive așa de prozaice!

*

STRUNA ZILEI

IN FAMILIE...

La baia comunală casierița și băiașul organizase un trafic cu biletele de intrare.

Ziarele

Ințeleg: la baia noastră
Apa nu-i destul de mare,
Și de-aceea în serviciu
Lucrurile sunt....murdare.

Informații

Comisiunea pentru examinarea titlurilor candidaților la catedra de piano de la Conservatorul din Iași, se va întruni, spre cercetarea titlurilor, la 15 lunie, la Conservatorul din București.

Catedra de la Iași o suplinește actualminte d-na Drăghici.

—

Mulți absolvenți ai școalelor rurale vor fi primiți să urmeze cursurile școalei de agricultură din comuna Belcești.

—

Furnizarea furajului cailor jandarmilor rurali, pr timpul dela 1 Septembrie 1907 1 Septembrie 1908, se va face în regie.

In acest scop a fost numită o comisiune specială. Ea se compune din comandantul jandermeriei, directorul prefecturei de județ și din medicul veterinar al județului.

—

Pentru Duminică 10 Iunie Corul din atelierile C. F. R. — Iași, organizează o **o mare serbare** în vasta grădină de la **3 sarmale** (C. Luca). Din bogatul program menționăm:

I. De la ora 6 seara, mai multe camioane împodobite cu verdeață vor transporta pe cei ce vor sosi cu tramvaiul, în mod absolut gratuit până la grădină.—Camioanele vor circula din 20 în 20 minute până la sfârșitul serbărei.

II. La grădină, focuri de artificii, granate, fanfară, apoi declamații, o piesă teatrală și bucăți pentru voce astea executate de cor și asociați.

III. de la 12—6 dimineața dans, în grădină și salon—apoi nu vor lipsi nenumărate surprize—Intrarea în grădină, dus și întors cu camionul e de 1.25 bani.

—

Ministerul de Culte a somat primăria comunei Băiceni să achite epitropiei bisericei parochiale Zbereni subvențiile cuvenite pe 1906—1907 și 1907—1908, sub amenințare că veniturele comunei vor fi sechestrată.

—

Ministrul nu a aprobat rezultatul licitației din ziua de 28 Februar 1907 pentru arendarea bunurilor mici al Statului. Acei dintre cumpărători care depuseseră bani la Administrația Financiară, sunt somați să și-i retragă.

—

D. C. Popovici telefonist la comuna Cucuteni și-a dat dimisia pe ziua de 1 Iunie în loc a fost numit d. C. Fustașu.

—

Ministerul de instrucție a cerut să i se cedeze cinacul moșiei Belcești, pentru școala din acea comună.

—

Zilele aceste va avea loc o licitație publică pentru vânzarea mai multor loturi mici, proprietatea Starului.

—

Agentul sanitar Grigoriu a fost transferat, pe ziua de 1 Iunie, dela secția a II-a la a IV-a.

—

D. A. A. Bădărău a plecat eri seară la București.

D-sa va lua parte la consfătuirea deputaților și senatorilor conservatori.

Consfătuirea, care are de obiect ținuta noilor aleși în Parlament, va fi presidată de d. P. P. Carp.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a plecat eri la București.

—

Regulamentul relativ la examenul de maior va fi modificat.

D. general Averescu întocmește actualmente proiectul necesar.

S'a hotărît definitiv ca viitorul examen să aibă loc în Octombre.

—

Din București ni se telefonează că principele Ferdinand al Bulgariei a fost eri oaspetele M. S. Regelui. Cu trenul de 5 ore principele a plecat spre Salzburg unde va sta în timpul verei.

—

Majoritățile parlamentare au fost convocate pentru mîine seară, 7 Iunie, orele 8 și jum. în sala Senatului.

—

Comisiunea parlamentară, care va fi aleasă în scopul de a studia proectele agrare va lucra în tot timpul verei.

Prețedinții și vice-prețedinții corpurilor legiuitoare vor face de drept parte din comisiune.

—

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

3

Boala Savanților

Eu unul mărturisesc, că nu pot suporta vulgaritățile obicinuite ale unui langaj comun.

Sunt deprins cu frumoasa limbă Ciceroniană, care se desfășură ca nn fluviu majestos semanat ici-colea cu insule fermecătoare.

Pentru un orator de bun rezon și cu sincere sentimente, ai de ajuns concepțiunea vie de patru sau cinci idei eterne, care domnează omenirea, a căror discripție și narație îmbracă viața umană și faptele concrete de care ea e plină, iar materia discursului este sufletul.

A compune un discurs, e un stimulent pentru spiritul oratorului, el, ca interpret, face să treacă prin gura lui, acele pasiuni care vibrează în sufletele noastre, și toată munca de idei care clocește în crierul nostru. devine sonoră prin graiul lui.

Eu prefer discursurile fiind că ele sunt forma cea mai generală, cea mai simplă și cea mai naturală a ăpiritului uman.

Arta de a găsi o expresie pitorească, pentru a da un efect poetic, și a pune la locul lor trăsături spirituale sau dramatice, fără de care nu poate fi nici narație, nici discripție, este ea oare o artă de lux?

Din contra, nu vedem noi cu toții, în toate timpurile, în toate condițiunile vieții, că ajungi prin discursuri la arta de a dispune la argumente care formează fondul?

Acea frumoasă limbă Ciceronieră, la inceput te interesează, pe urmă te-a captivat și posedat cu totul.

*

In fine, pentru a termina, voiu adăuga că un mare savant de la centru arata atîta considerație pentru a doua facultate de medicină, în cît o numia bărbierie sanitară.

Acest savant de contrabandă, ne mai pomenit de mare în patimi, și ne mai auzit de mic la suflet, care a împrumutat geniul de la Sganarel și a învățat abecedarul în cursurile superioare la școala lui Davila foarte sensibil la lingușiri, deprins a fi învăluit de cei mici în fumul aburilor sacri de tămîia sfîntă a adorării, se credea mai luminat ca sfînta treime și apărea în accesul maniei de mărire ca un erou al inteligenței: exprimîndu-se prin un ton de regret melancolic, neglijînd gîndirea și intunecînd sentimentele, nu în musica cuvintelor, ci în aiurări serile.

Mă opresc aici și nu voiu reproduce tot ce-am auzit, de teamă că, acele ofense sunt de o calitate care ar putea produce colegilor o criză cardiacă, ce i-ar trimite dincolo de frontiera umană, și apoi eu mă tem de complicații funebre.

Mărturisesc cu o respectoasă tristețe că, a centraliza știința, e a întări formula, că nimene n'are spirit de cît noi și amicii noștri; iar cuvîntul de provincial ar fi sinonim de mediocritatea, pe cînd cel de om din capitală, ar satisface totul

Cîte onorabile mediocrități sunt aduse la evidență prin circumstanțe pe cari nu le-au creiat ei. Omul superior improvisează o parte din gloria lui și se arată deasupra evenimentelor care au cauzat-o.

Dacă fie care sol are știința lui și fiecare arbore patria lui, știința este una și pretutindeni aceiași fiindcă nu poate fi o geometrie engleză și o geometrie franceză, o fisică europeană și o fisica americană.

Tot ast-fel nu poate să existe o știință centrală, fiindcă știința nu se decretează, de aceia fie care poate să inceteze fără regret în ori ce moment, de-a fi oficios central, dar să nu inceteze niciodată de a fi un adevăr în știință și o moralitate în artă.

Eu nu sunt adorator de statu-quo ca să mă pun deacurmezișul progresului, dar mă mir cum savanții grevești, cu atîta spirit să recunoască atît de puțină prevedere.

In această disputa nu ating sentimentul nimănui, și nici voiu să zic că s'a substituit procedeelie în locul sentimentelor și că a fost o corectitudine numai exterioară, acest cuvînt ar fi prea dur pentru un om onest și insultător, pentru un om de știință,—dar nu mă pot opri de a zice că, aceasta nu e altceva de cît încă un fel de nebunie, adică aceea de a fi înțelept printre nebuni.

Deși nu iubesc știința care deflorează frumusețea, totuși mă gîndesc cîtă dreptate aveau vechii protofizici cînd aplicau setoane și deschideau fîntînile, pentru a potoli flacăra inteligenței și asistenții.

In adevăr, durerile corpului calmează agitațiile sufletului.

Să sperăm că friguri politice, își vor face timpul, căci lumea e întocmai ca o tînără persoană, cu o inimă pe atît de fragedă pe cît de onestă, care fiind fetă poate să se lase a fi învinsă de amor; dar cînd ajunge femee regăsește forța a'l învinge la rîndul ei și devine victorioasă.

Dr. Antoniu.—Bârlad

Chestia viticolă în Franţa

Chestia viticolă în Franţa devine din zi în zi mai ingrijitoare pentru guvernul Clémenceau. Plecată de la o mică revoltă ea devine cu cît înaintează spre nord o mare înfuriată şi numărul revoltaţilor s'aproprie de o jumătate de milion. Cinci sute de primari şi au dat dimisia, în toate oraşele Provancei se ţin meetinguri monstre ; armata a fost nevoită să opereze şi cîte-va nenorociri au fost înregistrate.

Răul e foarte mare şi îndreptările nu sunt aşa de uşor de realisat. E o chestie economică de mare însemnătate care pune în conflict cîte-va elemente economice. De o parte sunt viticultorii cari cu drept vorbesc: Pămînturile noastre au devenit fără preţ căci vinurile noastre nu sunt plătite. Nu s'a văzut nici odată oameni dorind anii de rea recoltă, căci cu cît recolta e mai bună cu atît şi preţurile vinurilor scad deşi aceste preţuri prin concurenţa vinurilor artificiale, sunt deja ridicule. De acea trebueşte împedecată producţia vinurilor artificiale, trebuesc taxe pe saharul care înlocueşte cu apa şi alcool, vinul natural.

Luînd o măsură favorabilă pentru viticoli guvernul loveşte în producerea alcoolului şi a zaharului şi neavînd nici un interes de a periclita industriile acestea cari îi aduc foloase enorme—nu poate lua nici o decisie prea energică.

D. Jaurès a propus cu repeziciunea caracteristică ligislatorilor socialişti cari au cîte un capac pentru ori-ce gaură, să să monopolizeze şi fabricarea zaharului şi al alcoolelor iar terenurile vinicole să fie cumpărate de stat.

Măsuri severe au fost luate în contra fraudelor şi la aceasta se resumă hotărîrea ministerului până în present. Scrisoarea pe care o publică D. Clémenceau şi care e adresată celor 500 de primari demisionaţi, arată grija guvernului de a aduce reformele cerute şi sfătueşte părinteşte pe primari de a'şi retrage demisia căci prin modul acesta servesc mai mult pe viticultori de cât agitându-se cu ei. Scrise într'un stil viu, şi energic această scrisoare a făcut o impresie plăcută şi e posibil că acest neînsemnat gest s'aibă asupra populaţiei răsvrătite un efect favorabil, potolindu-i pentru o clipă.

Demisiunea însă a d-lui Albert Sarraut un intim al preşedintelui consiliului şi care ocupa postul de sub-secretar de stat în ministerul d-lui Clémenceau, e foarte comentată şi mai ales resonul pentru care a fost dată această demisie ; d. Saraut declară că evenimentele ce se petrec în departamentul unde a fost ales îl împedecă să colaboreze cu guvernul căci se vede împedecat actualmente să apere în sânul guvernului cauza acelor cari l'au primit ca un fiu adoptiv.

Toate aceste evenimente au făcut pe d. Clémenceau a propune camerei un vot de încredere şi de la aceasta depinde tot viitorul formaţiei ministeriale de azi. Eşind şi din această încurcătură d. Clemenceau va putea să fie mândru de a fi ştiut să se ţie prim-ministru, unde atâţia alţii ar fi căzut sub sarcasmul şi spiritul său de polemist.

Ultime informaţii

In jurul Suveicei. O declaraţie.— S'a făcut şi se face mare caz de către unii în jurul unei suveice, botezată chiar siberiană, care ar fi funcţionat la Toma Cozma.

Fiind-că mulţi, chiar din cei care vorbesc de suveică nu prea ştiu ce este năzdrăvana aceia care se numeşte suveică, e bine să arătăm cam cum ar putea funcţiona cu sistemul actual de vot.

Suveica presupune un buletin sustras şi apoi utilizat în următorul mod:

Acel care deţine buletinul poate exercita influenţa asupra alegătorilor dacă dă acest buletin închis alegătorului şi îi spune :

Buletinul acesta poartă numele d-tale, şi trebuie să-l pui la urna neagră iar din cele două care ţi le va da preşedintele unul de pildă Botez îl vei pune la urna albă iar pe celalt, Cuza mi-l vei aduce mie.

Or se poate chiar să se scrie pe buletin numele alegătorului şi îi spui—cazul este cînd de pildă poliia ar fi sustras un bilet Cuza, aşa presupun naţionaliştii.—

— Buletinul acesta purtînd semnătura îl vei pune în urna albă iar celalt buletin pe care ţi-l va da preşedintele mi-l vei aduce.

Iată cum ar putea funcţiona suveica.

*

Intr'o convorbire pe care dl. Al. Gane, preşedintele secţiei a 2-a a tribunalului şi care a prezidat alegerea de la Toma Cozma a avut'o cu un prieten al său, d-sa a declarat:

— Sunt foarte mîhnit că s'a întîmplat tocmai la secţia prezidată de mine şi aceasta din cauza situaţiei delicate ce o am eu, care pînă dăună-zi am fost un militant liberăl.

Sunt, însă, convins că Suveica n'a funcţionat, căci un fapt este în afară de discuţie: dacă ar fi funcţionat suveica trebuia să fie în urnă un mare număr de buletine anulate. Aceasta, însă, nu s'a întîmplat. In urnă n'au fost de cît opt buletine anulate din care patru fiind-că au fost clapele rău lipite, iar patru buletine de a d-lui Botez, avînd înscrise cuvinte înjurioase.

Ceea ce este iarăşi sigur ie că buletinul n'a fost sustras acum ci cu ocazia alegerei generale de la colegiul al II-lea utilizat numai în scop de a arunca bănuieli, căci stampilele candidaţilor au fost aceleaşi acum ca şi la alegerea de dăunăzi.

In or ce caz regret că lucrul s'a întîmplat tocmai la secţia prezidată de mine.

——

La concursul de oină, car s'a ţinut Duminică în Ploeşti, elevii seminarului „Veniamin Costache" din Iaşi, au fost medaliaţi.

—

Consiliul general al instrucţiunei publice, care trebuia să se întrunească în cursul lunei curente, a fost convocat pe ziua de 3 Septembre, spre a se ocupa de noul regulament al seminariilor.

—

M. S. Regele nu va lua parte la deschiderea Corpurilor legiuitoare.

Mesajul îl va ceti d. D. A. Sturza în numele Suveranului.

—

Intrunirea de la clubul liberal.—Asară s'a intrunit comitetul executiv al clubului liberal local. Chestiunea care a format obiectul discuţiunelor comitetului a fost acea a viitoarelor alegeri comunale.

Au fost două păreri.

Unii susţineau că alegerile să fie făcute la sfîrşitul lunei lunie. In favoarea părerei lor aceştia susţineau că partidul liberal are cadrele gata de luptă, organizate, totul pregătit pentru noua campanie electorală. Pe lîngă aceasta partidul este mai puţin frămîntat acum de cum va fi după toate probabilităţile la toamnă, pe cînd naţionaliştii nu s'au recules încă de lovitura de luni, iar fuziunea conservatoare n'a făcut ca armonia să fie deplină în partidul din opoziţie, pe cînd pînă la toamnă unele nemulţumiri şi resentimente astă-zi existente vor dispărea.

Alţii susţineau ca alegerea să se facă la toamnă şi aceasta din cauză că naţionaliştii vor fi mult slăbiţi din cauză că timp de trei luni agenţii lor cei mai înverşunaţi nu vor fi frămîntat măhălălile—căci studenţii se vor întoarcn pe la casele lor—, iar partidul liberal va fi unit căci după toate probalităţile nemulţumirele de astă-zi vor dispărea.

Comitetul s'a despărţit fără să ia vre'o hotărîre căci se aşteaptă oare care întîmplări care vor modifica cu mult dispoziţia celor ce vor da lupta la alegerile comunale.

Adevărul este că toţi s'au arătat foarte îngrijaţi de aceste alegeri iar unii, cei mai puţin sec tari, au recunoscut că cele mai multe şanse sunt pentru conservatori care se prea poate să cucerească comuna.

——

Astă-zi urmau să se cerceteze la secţia 1-a a Tribunalului o serie de procese relative la reţinerile de pensiuni făcute de epitropia Sf. Spiridon unor foşti funcţionari ai epitropiei.

Părţile în litigiu de comun acord au cerut amînarea procesului.

——

Se dă ca probabil că mişcarea în magistratură în Iaşi se va face pe ziua de mîine.

——

Procurorul a declarat apel contra sentinţei de achitare a d-lor Purcheria şi Cernescu, proces cunoscut cetitorilor noştri.

——

Prefectul de Suceava, d. Ghiţescu şi-a exprimat dorinţa de a intra în Parlament.

Pentru acest sfîrşit va demisiona din Cameră sau d. dr. Elian, sau d. Gh. Morţun, iar în locul vacant va fi ales actualul prefect.

——

Ştirea morţei d-lui George Diamandy nu se confirmă din fericire. Ştirea aceasta care ne-a fost telefonată ieri din Capitală—unul din ziarele din capitală a reprodus chiar fotografia decedatului astă-zi în viaţă — a fost confirmată ieri la Palat, între alţii de d. Penescu. Unii spuneau chiar că au văzut pe d-na Rossety ruda defunctului care pleca în urma tristei ştiri ce a primit.

Corespondentul nostru din Capitală ne telefonează astăzi că ştirea nu se confirmă şi că totul ar proveni dintr'o telegramă greşită pe care d. dr. Pleşu, medicul curant din ţară ar fi primit-o dela doctorul curant al d-lui Diamandy, dela Nauheim.

Văzînd că nu se poate şti nimica precis am trimis un reporter la casa d-lui dr. Const. Mârzescu, cumnatul d lui Diamandy.

Doctorul era plecat la Bucureşti şi d-na Mîrzescu a bine-voit să comunice reporterului nostru că a primit chiar astăzi o telegramă că d. Diamandy se află mult mai bine.

——

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 6 Iunie

Intrunire conservatoare

Bucureşti.=*In vedere că guvernul voeşte ca din comisiunea parlamentară care va avea că se ocupe de chestia agrară, să facă parte şi deputaţi şi senatori conservatori, o întrunire a noilor aleşi conservatori a avut ioc ieri seara la clubul conservator.—D. Carp a exprimat părerea că opoziţia conservatoare n'ar trebui să facă parte din o asemenea comisiune. In acelaşi sens a apărut, de'altminereli şi o notă în ediţia de astă-zi dimineaţă a* Epocei.

Au urmat discuţiuni, dar nu s'a luat nici o decisiune definitivă.

Asupra chestiunei se va reveni mâine, cînd vor fi de faţă toţi noii aleşi conservatori.

Intrevedere politică

Bucureşti.—D. D. A. Sturza a făcut astă-zi o lungă vizită d-lui P. P. Carp. Imediat după aceea primul ministru s'a dus la Palat.

Prietinul d-lui Iorga

Bucureşti.—Se ştie că în *Independenţa* a apărut o notiţă plină de laudă la adresa d-lui Iorga. Ziarele afirmă că acea notiţă a fost redactată de d. Ionel Brătianu şi ea explică reuşita d-lui Iorga la Iaşi.

Un nou articol al d-lui Panu

Bucureşti.—*In numărul din «săptămîna» apărut astăzi în Capitală, d. Panu se ocupă de balotagiul dela colegiul al II-lea de Iaşi şi între altele exprimă mirarea sa că d. Botez şi nu d. Buicliu a candidat din partea partidului liberal.*

D. Panu spune că se impunea ca d. Buicliu care are o situaţie anumită în partidul liberal şi face parte din acei care au făcut un stagiu îndelungat în partid, să fie preferat d-lui Botez care a intrat în partid de curând.

Turburările din Sudul Franţei

—Situaţia în Lardague.—Trupele fraternizînd cu revoltaţii,—Ofiţerii maltrataţi.—Turburările din Narbonne.—Distrugerea mijloacelor de comunicaţie.—Sedinţă furtunoasă în Camera franceză.

Paris.—*Situaţia devine tot mai serioasă în sudul Franţiei. Ast-fel după telegramele sosite din Montpellier anunţă că soldaţti regimentului 100 infanterie care se află în lagărul de la Lardague s'au revoltat şi fraternizează pe faţă cu viticultorii revoltaţi.*

Soldaţii au dezarmat pe ofiţeri pe unii i-au fluerat iar pe alţii i-au maltratat chiar.

*

In Narbona se petrec de aseminea lucruri grave.

Un deputat al acelui departament a primit ştirea că podgorienii revoltaţi din acel oraş au ridicat baricade pe strade. Ei au distrus totul telegraf, telefon, cale ferată, tramvaiu etc.

Podgorienii sunt extra ordinar de inverşunaţi iar femeile revoltate se arată de o cruzime extra-ordinară.

Procurorul şi judecătorul de instrucţie sosiţi acolo pentru restabilirea ordinei au fost alungaţi de revoltaţi.

*

Camera.—D. Aldy a cerut astăzi să-şi dezvolte interpelarea cu privire la cele ce se petrec în Franţa de Sud.

D. Clémenceau a cerut amînarea interpelărei şi a declarat că o impacare între podgorieni şi stat este cu neputinţă.

Această declaraţie a d-lui Clémenceau a produs vii protestări.

D. Clémenceau continuînd zice că cele ce se petrec în sudul Franţiei nu pot fi tolerate şi trebuesc reprimate cu energie căci or-ce act de slăbiciune din partea guvernului ar însemna periclitarea existenţei întregei Franţe.

D. Jaurès recunoaşte că ar fi imprudent ca guvernul să tolereze izbucnirea războiului civil în Franţa.

Propunerea guvernului ca interpelarea să fie amînată este admisă de Cameră.

Proclamarea grevei generale în Rusia

Intrunirile lucrătorilor.—Cum s'a proclamat greva.—Arestări de deputaţi.—Declaraţiile cadeţilor.—Situaţia la Riga.—Revolta militară din Kiew.

Petersburg.— *Situaţia continuă a fi din cele mai grave. Cu toate măsurile extraordinare luate de guvern, deşi garnizoana Capitalei a fost întărită, domneşte aci o mare panică fiindcă orice s'ar zice Rusia este în plină revoluţie socială.*

Muncitorimea se arată gata la jertfirea vieţei pentru cucerirea libertăţei, fabricele stau închise pe cînd torentul compact al miilor de lucrători invadează pieţele şi stradele şi manifestă cu energie contra autocratismului şi negrei reacţiuni şi pentru cei ce luptă pentru libertate.

*

In timpul zilei de ieri lucrătorii fabricelor din Petersburg au încercat să ţie o întrunire sub cerul liber.

Poliţia a încercat să-i oprească şi s'a dat o adevărată luptă în stradele capitalei.

Victime sunt de ambele părţi iar enervarea populaţiunei a atins apogeul.

*

Si în timpul acesta poliţia caută să puie mîna pe conductorii muncitorimei şi să aresteze pe deputaţii socialişti din dizolvata Dumă, împlicaţi în ultimul complot.

Deputatul Osol atît de mult urmărit de poliţie a reuşit să fugă în schimb însă a fost arestat un alt deputat socialist.

*

Greva generală a izbucnit şi ia a fost proclamată în modul următor :

In primul loc au încetat lucrul toţi amploiaţii din serviciile statului şi anumé ; cale ferată poştă şi telegraf ; apoi funcţionarii judeţelor şi comunelor ; funcţionarii şi lucrătorii de la uzinele electrice şi în cele din urmă lucrătorii de la fabricele particulare.

Greva generală care a început ieri la ora 12 din zi este consecutiv îmbrăţişată de toate ramurile muncitorimei şi funcţionarilor publici şi particulari.

Mişcarea aceasta uriaşă a adus după sine o stare de lucruri extraordinar de gravă şi nimenea nu poate prevedea pînă unde vor ajunge lucrurile.

*

Ştiri din Riga anunţă că poliţia din acel oraş a făcut percheziţiuni la cercurile revoluţionare de acolo şi a descoperit că mulţi evrei sunt implicaţi în mişcare. Au fost arestaţi trei avocaţi, soţia unui avocat, un dentist, patru profesori şi mulţi studenţi.

*

In garnizoana din Kiev, a izbucnit o revoltă militară.

In urma măsurilor luate liniştea din unele regimente a putut fi restabilită, dar pe la 11 din zi soldaţii din regimentul 31 geniu s'au revoltat au dezarmat şi maltratat pe ofiţeri şi pe un ofiţer l'au ucis.

In Kiev continuă pilagiul acestor soldaţi revoltaţi, iar trupele din celelalte regimente aflătoare în această garnizonă ameninţă cu revoltă căci spiritul de disciplină este foarte puţin dezvoltat şi la acele trupe.

Deputaţi arestaţi şi daţi judecăţii

Petersbourg.—Deputatul Osol a fost arestat la Vilna în momentul când încerca să fugă în străinătate. De asemenei a fost arestat şi deputatul Anekin. 39 de deputaţi din foasta Dumă au primit înştiinţare de dare în judecată.

Cadeţii au decis să ţie în Fiinlanda un congres în ziua de 22 Iunie st. n.

Numire de dictatori

Petersburg.— Generalul gubernator al Kievului Suchombinov a fost numit dictatorul Petersburgului.

Ştirile din provincie anunţă că teroriştii vor răspunde la măsurile guvernului cu atentatele.

La Odessa s'a încercat un atentat de o tînără fată Ivanovna în potriva generalului Kaulbars. Prinsă înainte de executarea planului său, ea a fost arestată şi atentatul a putut fi înlăturat.

Din Sevastopol se telegrafiază că lupta între trupe se continuă pe strade.

Români ucişi

Monastir.— Trei femei romînce din satul Magarovna, din apropiere de Monastir, şi un romîn şi două românce din satul Caramenska au fost asasinaţi de către bandele greceşti.

ERNESTINE DULCE
NATHAN MUNISCHOR
logodiţi

Felicitările se primesc Sîmbătă 9 Iunie, în locuinţa domnului Dulce, moara Kleper.

EPITROPIA GENERALA
a
Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon
IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 20 Iunie 1907 ora 9—11 a. m., se va ţinea în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnizarea imprimatelor şi legătoria registrelor necesare spitalelor şi ospiciilor pendinte de această casă pe timp de trei ani începător de la 18 Noembrie 1907.

Licitaţia se va ţinea conform art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se prezenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie în sumă de 500 lei în efecte publice sau numerar.

Condiţiunele şi orice informaţiuni se pot vedea şi lua în orice zi de lucru în cancelaria Epitropiei serviciului Administrativ.

No. 3863.

De arendat sau de vânzare
CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri : o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba' Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Rachell Grunberg
MOAŞA PREMIATA
Iassy strada Armeană N-rul 11
Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.
Aranjamentul corespunzător
INGRIJIRE RIGUROASA
PRETURI CONVENABILE

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

E. HEROVANU
AVOCAT
Strada Tăutu No. 1.

Băile Slănic
(MOLDOVA)

Stagiunea anului 1907

Băile Slănic din Moldova au o reputaţie bine stabilită atât prin bogăţia şi varietatea principiilor minerale ce conţin, cât şi prin marele număr de pacienţi cari s'au vindecat la Slănic. Analizele făcute au arătat că apele minerale de băut de la Slănic, ca compoziţie chimică şi ca efecte terapeutice sunt similare cu apele de la Karlsbad, Vichy, Marienbad, Ems, Kissingen, etc. iar apele pentru băi sunt similare cu cele de la Kreutznach, Franzensbad, Aix-les-Bains, etc.

Izvoarele minerale de la Slănic sunt următoarele :

A). *Isvoare alcaline Chlorosodice bica*

bonate No. I, III, VI pentru băut.—No. II, VI, VII pentru băi.

B). *Izvoare alcaline feruginoase* No. VIII pentru băut.

C). *Izvoare feruginoase* No. IV, V pentru băi.

Indicaţii terapeutice. Aceste ivoare se întrebuinţează cu mare succes şi dau rezultate admirabile în următoarele boale:

Tubul digestiv şi anexe. Boalede stomach şi intestine: dispepsii, hyperchlorhidrie, gastrite cronice, dilataţie de stomach, atonii gastro-intestinale, constipaţia obicinuită etc. Congestia ficatului, stază în vena porta, gravelă etc. Aceste ape au aşa reputaţie pentru boalele tubului digestiv în cât multe persoane cari au frecventat Karlsbad, Marienbad, Kissingen, Vichy etc. şi-au găsit vindecarea numai la Slănic.

Aparatul respirator. Bronchite cronice, emfisem pulmonar, pleurisii adesive, cataruri nasale şi laringee, faringite cronice etc.

Aparatul urinar. Cataruri cronice, uretrite, bleno-ree, goutte militaire, cistite, pielite, nisip în rărunchi şi urină, sifilis; boale de femei (metrite şi exudate cronice).

Boale nervoase, boale generale şi prin incetinare de nutriţiune: artritism, reumatism, guta, obesitate, scrofulosa, anemia, cloranemie, neurastenie, histerie, surmenaj, migrene, nevralgii, nevrite, intoxicaţii alcoolice etc.

Se vede dar că numărul izvoarelor este atât de bogat şi întrebuinţarea lor aşa de multiplă în câtse poate afirma că este un adevărat miracol de a găsi la Slănic, isvoarele de la Vichy, Ems, Kissingen, Karlsbad, Marienbad, etc.

Pe lângă acestea izvorul No. I este cea mai bună apă minerală de masă, băută simplă sau cu vin; este perfect digestivă şi diuretică.

Pentru ca efectele miraculoase ale apelor de băut să nu fie diminuate întru nimic, restauratorii sunt obligaţi ca să pregătească bucate compatibile cu apele minerale, aşa cum se face la Karlsbad şi alte staţiuni balneare similare.

Hydroterapia. — Stabilimentul de Hydroterapieva fi dirijat de domnul Doctor Al. Brăescu, care a mai dirijat deja, cu mult succes timp de cinci ani, stabilimentul de hydroterapie de la Slănic; d-sa în calitate de medic specialist în boalele nervoase şi de stomach a vizitat şi studiat pe loc, în mai mulţi ani de a rîndul, cele mai mari staţiuni balneare şi stabilimente de Hydroterapie din Europa, şi în special din Scoţia, Anglia, Franţa, Germania, Sviţera şi Austria. D-rul Brăescu va aplica deci Hydroterapia după sistemele cele mai ştiinţifice şi moderne ce a văzut şi studiat în aceste ţări.

Stabilimentul de Hydroterapie de la Slănic este din nou instalat pe baze absolut ştiinţifice şi îndeplineşte toate condiţiunile cerute de Hydroterapia modernă: *apa este de isvor, are o temperatură de 10°R şio presiune de 3 atmosfere, presiune care variază după voinţă şi este măsurată cu precisiune cu ajutorul unui manometru. Amestecătorii duşurilor ecoseze sunt prevăzuţi cu termometre cari indică în mod precis temperatura apei ce se întrebuinţează.*

Posedînd deci aceşti doi factori capitali în Hydrodroterapie (presiune şi temperatură) aplicaţiunile hidriatrice se vor aplica în mod riguros ştiinţific, iar rezultatele terapeutice vor fi foarte salutare.

Instalaţia băilor minerale calde.— Este cunoscut inconvenientul serios ce presintă la Slănic instalaţia băilor minerale calde în vechile barace. Anul acesta aceste băi sunt instalate în parterul hotelului Racovitza; instalaţia este modernă şi indeplineşte toate condiţiile cerute de ştiinţa balneologică modernă. Sunt în total 56 cabine foarte luxos mobilate, iar căzile pentru băi sunt în faianţă.

Electricitate medicală. — Fiind că în boalele nervoase — cari sunt legiune la Slănic — **energia electrică** este un puternic agent terapeutic, de aceia s'a montat o complectă instalaţiune de *electricitate medicală* şi anume: curenţi faradici, curenţi galvanici, *o puternică maşină electrică statică*, aceste din urmă foarte eficace în neurastenie, surmenaj, reumatizm cronic, etc. Se vor asocia deci efectele terapeutice ale electricităţei cu acele ale apei cari sunt specifice în un mare număr da boale nervoase.

Aerul comprimat.—Cura de aer comprimat este una din specialităţile cele mai importante a Slănicului, această cură este cu atît mai căutată cu cît Slănicul fiind situat în mijlocul munţilor are un aer foarte pur şi îmbalsamat cu brad; sistemul de inhalaţie ce se întrebuinţează este acel de la *Reichenhall.*

Tot pentru aerul său curat, pentru clima sa constantă, ferit de vînturi, Slănicul este o *staţiune climaterică* din elec mai importante pentru anemici, scrofuloşi, surmenaţi, debili, convalescenţi etc.

Inhalaţii.—S'a instalat la Slănic un stabiliment special de inhalaţii după sistemul de la Ems şi Gleichenberg; inhalaţiile se fac cu diferite substanţe medicamentoase şi cu ape minerale de Slănic. Aceste inhalaţiuni sunt foarte folositoare în diferite boale cronice ale nasului, faringelui, laringelui şi pulmonilor, boale care sunt foarte frequente în ţara noastră.

Masajul.—Agentul terapeutic mecanic, *masajul* care este atât de eficace în cazuri de reumatism cronic cu tendinţe la anchilose, obesitate (ingraşare), atonii gastro-intestinale etc. se va practica pentru primaoară în România— după sistemul dela *Aix les-Bains* adică masajul sub duş.

Distracţiile.—Slănicul este cunoscut ca staţiune balneară cea mai mondenă din ţară, este Aix-les-Bains a României; la Slănic îşi dă *rendez-vous* toată lumea elegantă şi selectă, care doreşte să petreacă agreabil timpul de vacanţă. Intre distracţii putem cita *Casinul regal monumental* în care este cercul, sala de biliard, sale de conversaţie separate pentru doamne şi domni, căişori, cabinet de lectură cu jurnale străine şi române: apoi magnifica sală de Teatru unde se dau reprezentaţii teatrale, concerte, baluri, conferinţe, matinele literare şi artistice, etc.

Diferite jocuri precum Lawn-tennis, croquet, Foot-ball, batae de flori, etc. ast-fel atît sexul frumos cît şi *intelectualii* vor găsi un adevărat *regal* la Slănic.

Preumblările prin parc, pe splendida teraşă, precum şi escursiunile în împrejurimi (Dobru, Puf, Poiana Sarata etc.) sunt căutate chiar de persoanele cu gusturile cele mai dificile şi rafinate.

Muzica Regimentului 4 Roşiori „Principesa Maria" atît de mult apreciată sezoanele trecute de vizitatorii Slănicului, va delecta publicul şi vara aceasta în tot timpul stagiunei.

Ecleraj electric. — Intreaga staţiune balneară este iluminată electric şi posedă poştă, telegraf, telefon. Farmacie complectă, înzestrată cu toate medicamentele necesare, este dirijată de farmacistul Werner din Iaşi.

Viaţa la Slănic.—Băile Slănic erau a proape inaccesibile din cauză că preţurile nutrimentului, ale băilor, ale hotelurilor erau prea ridicate. Epitropia în cei cinci ani din urmă a redus preţurile în aşa proporţieîncît le-a pus în raport cu mijloacele de traiŭ ale diferitelor cla se sociale, ceea ce a provocat o afluenţă considerabilă de vizitatori cari s'au folosit de eficacitatea apelor miraculoase de la Slănic. Această consideraţiune a determinat epitropia de a continua să meargă pe această cale spre folosul suferinzilor. Se va putea deci trăi la Slănic în bune condiţii, chiar în sezonul mare şi cu 5 lei pe zi (astfel distribuiţi: odaea 1.50, masa 2.50 şi baia 1 leu.

Oteluri.—Slănicul e cunoscut prin otelurile sale foarte confortabile, luxos şi cu gust mobilate, precum: Racoviţă, Cerbu, Pufu, Zimbru, Administraţia etc. cu preţul de la 1 leu 50 b. pe zi în sus odaia.

Pe lîngă oteluri mai sunt ville particulare: Scurtu, Sion, Maţian, Petrescu, Codrescu, Munteanu, Anastasiu, Smera, Robescu, Pantazi, Langa, Gheorghiu, Dimitriu, Bobinca etc. care se închiriază în totul sau cu apartamente, avînd tot confortul.

Restaurante de primul rang, cu bucătării franceză şi romînă, *table d'hôte* sau *à la carte* cu preţuri de la 3 lei 50—7 lei pe zi. Pentru abonaţi reduceri lapreţuri.

Preţul Băilor.—Dimineaţă o bae minerală caldă lei 2.50
După prânz . . „ 2 —
O aplicaţie de hidroterapie „ 1.50
Două aplicaţiuni de hydr. în aceiaşi zi . „ 2.50
Una aplicaţie de hydroterapie cu masaj abd. . . „ 2.—
Un masaj general . . „ 2.—
Una bae minerală rece în basen „ 1.—
„ „ rece de piscină cu duşuri „ —.70
„ şedinţă de aer comprimat „ 2.—
„ „ „ inhalaţie . „ 2.—
Pentru copii până la etatea de 7 ani preţurile băilor reci şi ale inhalaţiilor sunt pe jumătate.

Taxa de cură şi muzică.—Aceste taxe sunt:
Clasa I, pentru o familie . 25 lei
„ „ „ o singură persoană 15 „
„ II, pentru o familie . 15 „
„ „ „ o singură pers. 10 „
In Satul nou pentru o familie . 20 „
„ „ „ pentru o persoană 12 „

Taxa de cură nu se plăteşte de persoanele ce stau numai 3 zile în stabilimentul băilor, dacă la sosire vor fi declarat aceasta administraţiei băilor.

In resumat o staţiune balneară cu ape minerale in comparabile, cu instalaţiuni complecte a celor mai importanţi şi moderni agenţi curativi, confort, economie şi viaţă agreabilă, iată ce este Slănicul din Moldova.

Medicii Băilor. *Dr. L. Russ*, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic ispector al băilor şi medic consultant.

Dr. Al. Brăescu, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic inspector al băilor, medic consultant şi director al Stabilimentului de Hydrotherapie.

Dr. Cr. Misir este medic sanitar şi consultant.

Dr. Benno Stenner asistent la Hydroterapie.

Sezonul băilor începe de la 1 Iunie şi durează până la 1 Septembrie.

De la 1—30 Iunie preţurile camerelor sunt reduse la jumatate.

Mijloace de transport.—Vagoane directe până la Tg.-Ocna cu **50% reduceri pe C. F. R.**

Trăsuri confortabile şi elegante de la TârgulOcna la Slănic, cu preţuri convenabile.

N.B. Prospecte se trimet gratis şi franco, la ce rere, de Epitropie până la 1 Iunie şi de administraţia Băilor în timpul sezonului.

Exploatarea apelor minerale de băut se face de dl. I. Werner, farmacist Iaşi, furnisorul Curţei Regale, căruia trebue să se adreseze toate comandele.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner*, Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE
VIN
BI-DIGESTIF
CHASSAING
CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
la Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —
EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazā la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ
TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ
Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economioe ca **Purgatif** şi ca **Depuratif.**

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER
Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.
Casă fondadă în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.
Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile
Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.
Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châsis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 165. —Vineri 8 Iunie 1907

Comisiunea Parlamentară

Convocarea corpurilor legiuitoare în sesiunea extraordinară de astăzi, am aratat'o nu va avea de cît un singur scop de a constitui o comisiune care va ttudia reformele ce trebuesc aduse. Partidul liberal nu va veni cu nici o reformă, cu nici un proect de lege hotărît.

Programul său agrar nu a fost anunţat iar manifestul regal cu care acest partid s'a prezentat la putere nu poate fi socotit ca un program ci mai bine zis o dorinţă de a se aduce îmbunătăţiri în viaţa ţăranilor, de a se resolva chestia agrară.

Dorinţa aceasta e unanimă, ea nu este numai expresia sentimentelor liberale, ci a fie-cărui bun patriot romîn; dar nu e suficient de a avea dorinţa de a face bine—e nevoe şi de o aplicare a acestei tendinţe umanitariste.

Modul, cum vor fi prefăcute în realitate dorinţele acestea, astăzi în stare de ideal, va fi preocuparea viitoarei comisiuni parlamentare şi rolul de căpitenie al acestei legislaţii, venită după marile evenimente trecute. Vom avea două curente şi poate mai multe, chestia ţărănească nu e aşa de simplă, vederile diferă nu-numai după concepţiile economice şi sociale, dar după temperamentul şi mentalitatea fiecărui din legislatorii noştri.

Şi aci e răul. Dacă am putea să ne desbrăcăm de haina personalităţei în chestiile mari, sociale, am fi mai capabili de a aduce o îmbunătăţire; trăind însă în noi, în cercul nostru îngust de sentimente şi vederi—nu ne putem ridica mai presus şi îmbrăţişa concepţiile cari rezultă din adevărata stare a lucrurilor.

Liberalii-tineri, socialişti pînă eri, ori cît au devenit burghezi prin cohabitarea lor cu burghezimea liberală, au rămas aceaşi şi concepţia lor în chestia agrară e stăpînită de mentalitatea lor revoluţionară care vede în împroprietărirea ţaranului singura deslegare a problemului ţărănesc.

A da pămînt ţăranilor, a realiza această maximă socialistă: Pămîntul lucrat de ţăran trebueşte să fie proprietatea lui, nu e nici de cum o soluţie. Experienţa a aratat'o şi avem astăzi mulţi ţărani proprietari dar a căror viaţă nu e în nici un chip superioară vieţii celorl'alţi ţărani lipsiţi cu desăvîrşire de pămînt.

Casa rurală, adică dacă statul crede că e bine a împărţi pămînt la săteni apoi trebue să generalizeze acest lucru, ca adică după ce statul îşi va fi mântuit moşiile sale, să cumpere de la particulari moşiile scoase în vînzare şi apoi să le impartă sătenilor, constituindu se creditorul sătenilor. Această soluţie pare a fi dragă şi liberalilor bătrâni, de şi ea figurează de mult in programul general al partidului, totuşi ea n'a fost niciodată pusă in discuţie şi acum a fost anunţată într'un discurs al d-lui I. Brătianu.

A improprietări pe ţărani deschizîndu-le un credit într'o casă de bancă a statului, este şi idealul conservatorilor şi numele partidului e legat de numele Domnitorului care a împroprietărit cei mai mulţi ţarani. Dar, a crede că împroprietărirea e singura soluţie, e absurd şi vătămător.

Şi programul liberal, mentalitatea liberalilor e inchisă in acest cerc, ele nu se pot evada nici odată cît demagogismul nu va fi apangiul tineretului liberal crescut departe de adevăratele nevoi ale ţărei şi cari şi-au format credinţele politice după calapodul unor principii apusane.

A asimila ţeara noastră cu alte ţări, dîndu-i o identică legiferare agrară este cea mai greşită cale şi de aceea cred ca în viitoarea comisie parlamentară vor fi cele mai apringi şi violente discuţiuni.

Improprietărirea ţăranilor nu este o soluţie; de resolvirea chestiei agrare sunt legate şi alte nevoi şi poate de la deslegarea acestora depinde adevărata emancipare a ţărănimei noastre.

Administraţia sănătoasă, educaţie generală şi in special agricolă, spirit economic şi prevedere, iată punctele mai mari cari trebuesc validate şi atunci se va vedea că şi cu mai puţin pămînt se pot obţine roade şi mai mari şi mai bune.

Aşteptăm cu deosebită nerăbdare organizarea comisiunei parlamentare în care se pune toate speranţele precum şi o parte de neîncredere.

Culmea ridicolului

Sesiunea extra-ordinară de acum a Parlamentului va răuşi să facă un lucru: să atingă culmea ridicolului.

De ce au fost convocate camerele?

După cum credea toată lumea, guvernul, în cele 3 luni de cînd deţine puterea, a elaborat o serie de proecte de legi de caracter agrar.

Partidul liberal a luat puterea pe tema aceasta şi tot pe tema aceasta a dat şi manifestul în care, pentru prima oră, numele M. S. Regelui era direct amestecat în program de guvernămînt.

Dar guvernul, în contra tuturor aşteptărilor acestora, n'are nici un proect.

Chestiunea agrară—care reclamă soluţiuni absolut urgente—a fost amînată, ca o biată interpelare oare-care.

Guvernul a convocat Camerele spre a alege o comisiune, care va studia abea chestia agrară, iar ceea ce va decide comisia, va veni la toamnă in discuţia Parlamentului.

Inainte de a lua puterea, liberalii reclamau urgenţa. Acum întrebuinţează viitorul în deslegarea unor chestiuni vitale.

Inşălăciunea şi păpuşăria n'au putut lipsi nici de rîndul acesta, cînd este vorba de cea mai serioasă chestiune. In asemenea împrejurări ni se oferă spectacolul tragicomic, că guvernul vine cu mîna goală, că a întrebuinţat tot timpul pentru alegeri şi că cere ca alţii să facă, ceea ce n'a putut sau n'a voit să facă el.

Am fi înţăles ca guvernul să fi elaborat proiecte pe cari le-ar fi supus unei comisiuni speciale, dar să nu fi făcut nimic!..

Un fapt reesă lămurit: colectiviştii au voit put-rea. Chestia agrară i-a importat foarte puţin.

In asemenea condiţiuni sesiunca actuală a Camerelor va fi extra-ordinară ca păiaţerie.

O afirmare importantă

Chestia suveicei continuă să preocupe cercurile noastre politice.

In ultimul moment a intervenit în discuţiune d. C. Stere. *Liberalul* publică o scrisoare a d-lui Stere prin care acesta dovedeşte că n'are amestec în funcţionarea suveicei, mai spune că nici d. Cuza personal n'a avut amestec, aşa că suveica de la colegiul II trebueşte privită ca un fenomen divin.

Dar dacă d. Stere nu reuşeşte să explice lămurit ce-a fost cu suveica, scrisoarea d-sale are, intr'o ordine de idei cu totul alta, o importantă semnificaţie.

Nu scrisoarea toată—dar o frază din ea, căci ea constitue o acuzare şi un oftat sincer pe care-l scoate d. Stere.

D. Stere pune ipoteza că un liberal ar fi dat suveica alegătorului şi i-ar fi dat'o nu pentru a aduce serviciu candidatului liberal, ci în scopul de a compromite alegerea.

In această ipoteză, d. Stere scrie:

Socot că nici eu, nici d. I. Botez, n'avem între liberali duşmani, cari să ajungă pînă acolo.

O afirmare şi o îndoială.

Afirmarea este: d. Stere are duşmani în partidul liberal. Duşmanii aceştia vor să ajungă departe cu persecuţiunele lor, dar să compromită o alegere în care d. Stere era direct angajat—de aceasta d. Stere se indoieşte.

D. Stere a voit să se explice în chestia Suveicei. A reuşit, însă, să ne lămurească situaţia d-sale în partidul liberal local.

Asta ie partea interesantă din scrisoare pe care ziarul liberal a publicat'o ieri.

Balotajul de la Iaşi

— Argumentele d-lui Iorga —

In *Neamul Românesc*, mântuitorul acestui Neam, d. Iorga, argumentează de ce la balotajul de la 4 lunie, d. Cuza a fost proclamat deputat legal şi real, pe cînd mandatul va fi deţinut de d. I. Botez.

Din argumentele ce le-aduce d. Iorga, aflăm, mai înainte de toate, detalii picante asupra d-lui Cuza, alesul legal şi real de la Iaşi.

D. Cuza este: 1) un Român de inimă; 2) un învăţat cu idei originale; 3) profesor admirabil şi 4) om de ispravă.

Cu toate astea 4 mari calităţi, d. Iorga afirmă că nu d. Cuza trebuia ales la Iaşi, ci d. Cuza *prin* d. Iorga.

Căci spune lămurit:

„După felul cum am fost intimpinat la Iaşi, cînd *m'am* întors ca deputat al Iaşilor, după sentimentele de iubire ect, nu putea fi indoială că d. C. Cuza va învinge şi mai strălucit".

D. Iorga se miră foarte mult de faptul că, după ce d-sa a fost primit cu entusiasm, d. Cuza nu s'a putut alege.

Dar de ce nu s'a putut alege d. Cuza prin entuziasmul cu care a fost primit d. Iorga?

Fiind-că: 1) s'a opus Mochi Fischer, care ţine în arendă pe alegătorii colegiului II; 2) pentru că n'a voit d. Bădărău, 3) pentru că s'au opus: P. Carp, Tache Ionescu şi Stere.

Care era după credinţa d-lui Iorga, urmarea logică a acestei trei opuneri? „Deci" „poliţia a lucrat în mod scandalos". „Curtea Prefecturei era inţesată de birji, „deci" *„alegătorii au fost opriţi de la vot"*.

Vrea să zică: dacă curtea unei prefecturi este inţesată de birji, asta ie dovadă oficială că alegătorii au fost opriţi dela vot.

Resumat: d. Iorga se miră că de şi d-sa a fost primit cu entusiasm, d. Cuza nu s'a putut alege; Mochi Fischer este arendaşul colegiului II de Iaşi; Iaşul este marchisatul lui Bădărău; alegătorii au fost opriţi de la vot, *deci* curtea prefecturei era inţesată de birji.

Punct.

CATE-VA NOTE

In decurs de 8 zile numai, d. C. Stere a călcat de 2 ori greşit: odată cînd a *cochetat* cu d. Iorga şi, a doua oară, cînd a calcat greşit pe o scîndură din curtea... prefecturei de poliţie.

Cînd va intra in minister, d. Stere va avea prilej să calce greşit pentru a treia oară.

*

Parlamentul, în prima sa şedinţă de azi, va oferi un singur moment important: presenţa domnului sătean Ursu în Cameră. Domnul sătean Ursu se va deghiza, pentru împrejurare, în haine ţărăneşti, căci de fapt d-sa, ca fost notar, este un simplu şi banal bonjourist.

D. Ursu va fi anturat, interogat, interviewat. Privirile represintanţilor corpului diplomatic şi binoclele din tribuna Damelor vor fi indreptate înspre d-sa.

Iar noi, ieşenii, vom avea prilejul să fim mîndri că, numai graţie presenţei d-lui sătean Ursu, prima şedinţă a Camerei a putut avea un moment în afară de banal.

*

Am înaintea mea o broşură. Ea cuprinde poesii. Autorul ei ie d. Dimitrie Jugănaru-Popescu. Broşura vine de la Bîrlad, din tipografia comercială a d-lui C. S. Leţcae.

In locul banalei Precuvîntări, autorul are o „Rugăciune către Cer.

Din cerul tău trimite'mi, cu mila ta divină
In viaţa-mi de întuneric o rază de lumină
In locul de amar, trimete'mi fericire
Ş'un înger bun şi blînd, cu chipul de iubire.

Cerul îndurător nu s'ar obosi prea mult dacă ar da urmare cererei suplicantului.

O rază de lumină într'o viaţă de intuneric—ie o bagatelă toată; fericire în locul amarului—ie cea mai potrivită inlocuire, iar pe de-asupra tuturor, ca rabat ceresc, un înger bun şi blînd—cine va putea spune că d. Jugănaru-Popescu are gust reu?!

*

Dar vai! D. Jugănaru-Popescu. clientul d-lui Leţcae dc la Bîrlad, nu nutreşte speranţa că cerul i va satisface modesta petiţiune, căci imediat ce isprăveşte Rugăciunea, d. Jugănaru se transportă direct la „Cimitir" şi acolo jalnic glăsueşte:

E atîta de profundă în cimitir tăcerea!
Atît de mult se împacă aicea lumea!..
Că nici un glas nu s'aude din desele morminte
Se văd numai inscripţii de aducere aminte!

Probabil că această delicată impresie—că morţii nu vorbesc—d. Jugănaru-Popescu n'a cules-o pe vreme de alegeri. Căci altmintreli n'ar fi văzut numai inscripţii de aducere aminte, ci-ar fi asistat şi la exodul morţilor în diferitele secţiuni de vot.

*

Iar ca să trecem de la cimitir la veselie, să narăm micul dar frumosul concert ce cu multă măiestrie îl aranjează d. Jugănaru-Popescu:

Sunînd s'aude o armonie, cucoşii cîntă cu toţii
Te-oi întîlni d'acum în somn... să sună miezul nopţii.

Veţi conveni că o armonie sunătoare, cîntul cucoşului—la excepţionala ora 12—şi sunetul celor 12 bătăi la cadranul oraşului, formează un foarte variat program de concert.

Acest concert împreună cu frumoasele versuri ale poietului de la Tutova, se recomandă, cu tot inadînsul, inimelor caritabile.

OAMENI ŞI LUCRURI

AIER...

Oraşul nostru este pe punctul de a suferi nuoi şi mari schimbări tecnice, cu prilejul alinierei în legătură cu canalizarea. De pe acum un însemnat număr de clădiri sunt condamnate şi, ca probă redacţia ziarului e silită să se mute, localul fiind destinat la dărâmare. Cu puţină imaginaţie ne închipuim lesne forma oraşului aliniat şi transformat; vedem cu ochii închipuirei noile străzi şi noile clădiri. Numai o singură întrebare ne preocupă: lăsa-vor tecnicianii în mijlocul oraşului puţin loc pentru grădini, pentru vr'un „square" cel puţin?

Am arătat cu alt prilej cît de mult s'a împuţinat în ultimele două decenii numărul grădinilor în centrul oraşului. In dauna şi în locul lor avem, ce-i drept, clădiri frumoase şi folositoare, avem oraşul în progres şi în continuă înfrumuseţare, dar din ce în ce mai puţin aer curat, mai puţină verdeaţă, mai puţini copaci.

Fenomenul acesta e universal. Pretutindeni odată cu dezvoltarea oraşelor se sacrifică peisagiile frumoase, rustice şi sănătoase,—după cum toată civilizaţia desvoltă crierii în dauna plămânilor. Capitala Franţei avea în 1789 plantaţii pe o întindere de 391 hectere; astăzi ele ocupă abea 137 şi sunt mereu în scădere; două treimi din grădinile sale au pierit, jertfite clădirilor. Din această cauză s'a propus acum construirea celor patru parcuri uriaşe care vor încunjura şi... fortifica Parisul. Necontenit însă administraţia marelui centru se preocupă de cunoscutele „squarruri", micile grădiniţe şi locuri de plimbări semănate prin tot Parisul: acestea ocupă a opta parte a oraşului. La Londra ele ocupă a şaptea parte şi la Bruxeles a cincea parte!

Cifrele relative la Londra sunt eloquente şi instructive: marea metropolă posedă 40 de parcuri mari de la 10 hectare în sus; apoi alte 224 parcuri mari mici sau squaruri ocupînd 750 hectare—în timp ce Parisul are numai 46 parcuri pe o întindere totală de 263 hectare.

Ziceam că Iaşul se află la o însemnată cotitură istorică în ce priveşte transformarea tecnică. Apoi—peste puţin timp a doua capitală va avea apă, suficientă sau chiar abundentă. O necesitate imperioasă este de a se rezerva o parte a centrului pentru plantaţii, pentru un squar de oarecare importanţă, căci în locul atitor grădini de altă dată Iaşanii nu se pot mulţumi numai cu extremităţile sau cu împrejurimile. Ori ce oraş modern luptă cu sacrificii pentru conservarea grădinilor sale şi oraşul nostru nu poate rămînea numai—cum zice d. Iorga oraşul bisericilor—ci, precum a fost totdeauna cată să fie oraşul cu o atmosferă curată şi sănătoasă; şi nu se cuvine mai cu seamă ca, în schimbul apei ce-i se vinde să-i se iee aerul. Aşa dar, nu uitaţi grădinile!

Rodion

Din viaţa copiilor

Clopoţelul sunase. Copiii aşezaţi prin bănci aşteptau cu nerabdare pe învăţător, cari le făgăduise o lecţie nouă la Geografie. Uşa se deschide, copiii veseli se rîdică pentru a-l primi.

Cîteva momente de tăcere... La un semn ei se aşezară în bănci liniştiţi, cuviincioşi şi cu ochii ţintă spre învăţător.

In lecţia trecută fusese vorba despre alegerea consiliului comunal şi a Primarului. Toate sforţările bietului învăţător fusese ca lecţia să fie cît mai înţeleasă de copii. Dar fiindcă vorbele numai, nu lucrează asupra minţelor crude, învăţătorul se găsi nemulţumit de lecţia tipică care se face de obiceiu şi la care inima copilului nu poate lua parte.

De astă dată el caută mijlocul practic pentru ca cele spuse copiilor să aibă imediată aplicare în lumea lor. Şi după rezumarea lecţiei trecute el stăruesţe asupra cuvintelor: *cetăţean, candidat, vot*, şi asupra *dreptului de vot*. La sfârşit învăţătorul zice copiilor:

De acum nu veţi mai fi supraveghiaţi în recreaţie de un băiat străin de clasa voastră, ci de unul din voi pe care-l veţi alege singuri, închipuindu-vă că sunteţi cetăţenii unei comune. Care-i cel dintăi lucru ce trebue făcut pentru a vă alege un Primar?

— Ce-l dintăi lucru pentru...

— Aşa este. Dintre care cetăţeni se aleg candidaţii?

— Candidaţii se aleg...

— Care sunt fruntaşii noştri?

— Fruntaşii noştri...

— Bine. Iată eu vă scriu pe tabelă trei candidaţi — băeţii cei mai silitori şi mai cuminţi. Dintre aceştia voi veţi vota numai pe unul. Pe la comune se votează Consiliul comunal, noi însă vom vota numai pe Primar. Să vedem acum dacă toţi cetăţenii au dreptul de vot?

— Nu, Domnule. Cerşitorii şi hoţii nu au dreptul de vot.

— Ei bine, ce credeţi voi acei în clas aţi putea vota cu toţii?

— Nu, Domnule. Cricman să nu voteze.

— Pentru ce?

— Pentru că ne fură condeile şi călămările.

— Bine. Să-i luăm dreptul de vot dar. Numai pe el să-l scoatem dintre noi?

— Să scoatem, Domnule, şi pe Ilie căci el nu deschide gura niciodată la lecţie.

— Bine. aveţi mare dreptate. El e peste măsură de leneş, nu-i place să muncească; e întocmai ca cerşitorii cei cari pot să muncească dar nu voesc. Şi acum fiind că sună vă las, iar voi în recreaţie veţi scrie pe o bucăţică de hârtie numele candidatului ce-l voiţi de Primar. Hârtiuţa veţi îndoi-o şi-i veţi da drumul în această cutie de pe catedră, pe care o vom numi „urnă". Nimeni din voi să nu atingă cutia nici să pue mâna în lăuntrul! După recreaţie în loc să facem un joc în ogradă, vom deschide urna şi care va avea mai multe voturi acela va fi ales. Aţi priceput?

— Da Domnule, răspunseră toţi copiii plini de bucurie de noutataa faptului, de însemnătatea ce căpătase fiecare şi de isprava ce aveau săvârşească ei-

Cele zece minute trec şi învăţătorul intră din nou în clasă.

Pe faţa fiecărui alegător se citeşte nerăbdarea şi siguranţa triumfului de care nici unul nu se îndoeşte.

— Inainte de a desface voturile să le numărăm. Unul de va fi mai puţin—buna credinţă a învăţătorului nu putea presupune contrariul—alegerea nu se poate face şi o amânăm.

La aceste vorbe o tăcere de mormânt, care lovi pe învăţător şi-l făcu să ridice ochii asupra clasei. Cei mai mulţi copii erau ca stanele de piatră, iar feţele lor nu mai exprimau nici veselie nici nerăbdare. Privirea li era aţintită în jos şi de sigur respirarea pentru moment li era oprită, Invăţătorul îi priveşte câteva se-

cunde, dar nu-şi poate explica schimbarea bruscă.... Continuă însă numărarea voturilor.... Când ajunge la numărul 40—totalul elevilor presenţi—în cutie mai rămăsese încă vre-o 15—20 voturi.

— Ce este aceasta? Pentru ce au mai rămas voturi? Au mai votat băeţi şi din altă clasă? A cui voturi mai sunt aici?

Învăţătorul în surprinderea lui punea numai întrebări fără să aştepte răspunsul. Mai mulţi copii rădicară mâna în semn că doresc să vorbească.

— Ce este Vasile?

— Eu, Domnule, am pus trei voturi, în loc de unul răspunse băeţelul cu ochii în jos.

— Dar tu Alexandre?

— Şi eu am pus, dar numai 2 voturi, Domnule.

— Şi voi ceilalţi cari aţi rădicat mâna tot aşa aţi făcut?

...Tăcere adâncă. Mânile lor se lăsară în jos văzîndu-se surprinşi, iar feţele lor sunt departe de a arăta satisfacţia ce o avusese la început.

— Asta îmi arata cu ce fel de oameni am de-a face. Voi aţi căutat să mă 'nşelaţi, dar n'aţi isbutit. Eu v'am lăsat liberi crezându-vă oameni de treabă. Data viitoare am să vă pun dar păzitori.

In paranteza fie zis, această decepţie servi şi mai mult la punerea în practică a teoriei alegerei...

— Acum aş vrea să mai ştiu cîte ceva. Constantine, tu care eşti dintre candaţi spune-mi drept pe cine ai votat?

— M'am votat pe mine, Domnule, răspunse candidatul mândru şi satisfăcut.

— Dar tu Georgică?

— Eu, Domnule, am votat pe Alecu.

— Aşa? De ce nu te-ai votat pe tine că şi tu erai candidat?

— Pentru că Alecu mi-e prieten şi nu-mi pare rău dacă esă el Primar.

. . . . . .

Aceste două ordine de fapte absolut autentice, nu sunt oare dovada cea mai convingătoare despre puterea *eredidaţie*, despre existenţa sau absenţa *disciplinei interne* adică a faptului că apucăturele rele sau bune ale părinţilor—apucături conştiente—trec copiilor din generaţie în generaţie sub forme de instincte inconştiente? Tocmai principiul psihologic fundamental pe care Gustave Le Bon sprijină toată petagogia: *„Educaţia e arta de a face să treacă conştientul în inconştient“*.

Care altă explicare ar avea faptul acesta? Căci a presupune că părinţii au discutat cu copiii toate mijloacele de căpătare a cît mai multe voturi şi că copiii au ales pe singurul ce-l avea la îndămînă, nu-i de presupus. Aceasta pentru partea regretabilă a faptului.

Cît priveşte partea cea îmbucurătoare nu ar fi oare un indiciu întâmplarea de mai sus precum şi multe altele—care ne ar da speranţe mîngăitoare că toate acţiunile noastre bune—conştiente—se vor transforma în instinete inconştiente în copiii copiilor noştri?

Maria C. Buţureanu
Institutoare

Pentru condemnaţii liberaţi

D. C. Rădulescu, sub-directorul închisorilor, ne adresează următoarea scrisoare:

Este ştiut că ştiinţa Penitenciară şi sociologia criminală, dau părţii educative intelectuale şi morale a pedepsi deţinuţilor, importanţa pe care o reclamă atât spiritul de umanitate faţă de condamnat, cât şi interesul societăţi în care reintră la liberare;

Că lupta în contra criminalităţi, se reduce la lupta în contra recidivei şi aceasta este unica problemă ce preocupă pe toţi cei ce se interesează de ştiinţa Criminologică şi penitenciară, ca şi pe toţi oamenii de bine.

Cu starea actuală a închisorilor noastre ora liberării este pentru condamnat şi fatală şi periculoasă, din cauza şcoalei de conrupţiune ce face în timpul captivităţii sale, prin viaţa ce duce în comun şi a lipsei desăvârşite de ori ce sprijin material la eşire, căci din chiar pragul temniţei, liberatul trebue să reziste la solicitările vechilor tovarăşi de re e, să lupte în contra proprielor lui dorinţe şi impulsiuni, să se sbată contra tentaţiunilor ce-i evocă şcoala de imoralitate din închisoare şi să se resboiască în fine cu societatea care îl evită şi îl respinge ca pe o fiinţă stigmatizată şi periculoasă. Ne fiind sufleteşte oţelit şi fără nici un sprijin material, cade din nou în vârtejul viţiilor cari'l conduc la crimă şi iată-l recidivist.

In ţările pătrunse de principiile şi doctrina penitenciară şi criminologică, funcţionează mi multe Instituţiuni legale, care combat recidiva precum:

Liberarea condiţională a condamnatului căit şi supus, reabilitarea lui, suspendarea pedepsei cum şi „societăţile de patronagi“.

Până la introducerea în legislaţiunea noastră represivă a celor dintăi Instituţiuni de Inaltă umanitate, cea din urmă „Societăţile de Patronagiu“ nu trebue să mai întârzie.

Scopul lor este de a reforma moralmente de deţinut în timpul osîndei şi de al reclaca (plasa) în societate după liberare, evitând astfel recidiva lui.

In mai toate ţările culte ale Europei şi chiar în America, după cum se ştie, aceste societăţi funcţionează de mai bine de un secol şi jumătate, sunt foarte numeroase şi puternice, opera lor de patronare este un organism complect care funcţionează cu regularitate şi modă, iar resultatele lor bine făcătoare.

Este însă necontestat că scopul acestor societăţi, nu s'ar putea atinge la noi în întregime de cât numai când toate închisorile noastre de ori ce categorie, vor fi transformate în sistem celular, singurul de altfel prevăzut de legea noastră şi recomandat de ştiinţa penitenciară.

Cum însă această transformare priveşte pe Stat şi reclamă fonduri budgetare considerabile şi îndelungă trecere de timp, „Societăţile de Patronagiu“ pot lua fiinţa, chiar dacă nu ar realisa decât în parte opera lor salutară.

Căci nu este un adevăr demonstrat, că în închisorile noastre se găsesc numai naturi perverse, incorigibile şi rebele; ci alături de pervertiţi a căror cruzime şi depravare i-ar face refractari ori cărei amendări morale, este un mult mai mare număr de rătăciţi, de abandonaţi de soartă şi de pătimaşi, cari păcătuesc mai mult din slăbiciune de cât din perversitate, iar alţii deveniţi delicuenţi şi criminali, fiind împinşi de nevoiele chinuitoare ale momentului, sau tărîţi prin ocaziune şi accident, fără a mai reaminti pe inaconţii cari pot cădea victime ale ororilor judiciare.

Asupra acestor nenorociţi, o vorbă bună, un consiliu părintesc, o acţiune moralisătoare, o mică sforţare de îndreptare este suficientă câte o-dată pentru ale reforma mentalitatea şi ai salva din prăpastia conrupţiunei în care trăesc, pentru a-i reda societăţii şi familiei întregi, cinstiţi şi folositori; căci nimic nu moare într'un suflet, ori cât ar fi de decăzut, totul însă poate să adoarmă, nu trebue dar de cât să redeşteptăm sentimentele cari pirotesc şi aceasta este opera „Societăţilor de Patronagiu.

Aceste societăţi însă nu pot fi Instituţiuni oficiale şi Statul nu poate şi nici nu trebue să intervie de cât numai pentru a le ajuta în nobilul lor scop, ele sunt atributul abnegaţiunei şi caritătii publice şi deci aparţin numai iniţiativei private.

Se impune dar ca opinia publică să cunoască marile servicii de moralizare şi umanitate pe cari aceste societăţi de patronagiu le poate aduce ţărei prin descreşterea criminalităţei în special acelei populaţiuni desmoştenite de condamnaţi, cari zac în temniţele noastre, copiilor sau familiilor lor.

Pentru acest sfârşit însă, numai Presa poate aduce, ca în toate operile de bine facere publică, serviciile sale preţioase şi de aceia Domnule Director, apelez la bunele d-tră sentimente, ca convingânduvă de utilitatea înfiinţărei acestei societăţi să le îmbrăţişaţi cauza şi prin stimatul d-tră jurnal să se pregătească şi să se cîştige inimile generoase şi caritabile ale publicului nostru în favoarea lor, pentru a se putea la timp proceda mai cu înlesnire la a lor înfiinţare.

NOUTAŢILE ZILEI

O puşcă nouă automatică a fost prezentată spre încercare ministrului de resboiu al Germaniei.

Arma aceasta este inventată de inginerul suedez Fidjeland. Calibrul ei e de 6.5 milimetri şi cântăreşte 4 kil. 130 gr. fără baionetă, Vitesa iniţială a glontelui e de 667 metri. Repegiunea tirului e de 6 lovituri în două secunde şi jumătate.

Ce ironic apropo la congresul păcei de la Haga....

***

De la Haga.—La deschiderea congresului de pace, ministrul afacerilor străine Van Tets a propus să se telegrafieze imparatului Rusiei. Congresul a admis imediat propunerea. Telegrama conţinea cele mai repectuoase omagii de recunoştinţă, pe care le exprimă congresul de pace Ţarului Rusiei, prin iniţiativa căruia s'a putut continua opera începută în 1899.

***

Oaspeţi.—Regele şi Regina Danemarcei Frederic VII şi Luiza sunt de vre-o câte-va zile oaspeţii Parisului.

Ei vizitează incognito muzeele şi grădinile Parisului.

***

La închiderea Curţei cu juri din Valles (Franţa) juraţii au petiţionat preşedintelui ca să fie menţinută pedeapsa cu moarte şi cu cerut în acelaşi timp ca juraţii să fie remunueraţi.

***

Un tren în flăcări.—Trenul care venia din Algeria la Paris, a suferit o pagubă enormă. Vagonul postal care era în imediată legătură cu maşina, a luat foc. A fost distrusă întreaga corespondenţă, coletele postale, grupuri cu bani, bilete de bancă etc. Intreg vagonul a fost consumat de flăcări. Nu se cunoaşte încă exact suma la care se urcă pagubele.

***

Actor asasin.—Maugis, actor dramatic la Paris, s'a plictisit de viaţa conjugală. Din soţ exemplar ce era, a devenit clientul asiduu al cafenelelor şi tavernelor Parisul. Femeea lui, care se ocupa cu pictură şi care indeletnicire îi aducea în acelaş timp şi mijloacele de traiu, a părăsit pe Maugis, luând cu ea şi pe copilul său. Actorul revoltat şi căutând a se răsbuna a cercetat unde-i locuinţa femeei sale. Cinci ore de aşteptare înaintea uşei ei, au enervat şi mai mult pe nervosul actor. Femeea soseşte în sfârşit cu copilul în braţe. După o mică explicaţie, Maugis descarcă revolverul, rănesţe uşor pe femeea lui şi acelaşi glonte zdrobind craniul copilului, nevinovata fiinţă îşi dă sufletul în braţele mamei sale.

Maugis a fost imediat arestat şi astăzi arată judecătorului de instrucţie cele mai crude remuşcări.

***

Teroristul Lew, autorul atentatului comis la 1 Mai la Paris în piaţa Republicei a declarat judecătorului de instrucţie că el a vizat în ofiţeri pentru ca să-i omoare.

— Imi pare rău, a zis Lew judecătorului, că n'am putut omorî macar pe unul Am sperat că însuşi eu să găsesc moartea în încăerarea ce ar fi urmat, căci am fost sătul de viaţă.

El a dat magistratului un lung memoriu unde explică motivele actului său şi ale ale atitudinei sale.

Litere-Ştiinţe-Arte

Dacă n'am fi ştiut că Bucureştii sunt un oraş cu adevărat modern, ne-ar fi convins ştirea că într'o singură seară, în două grădini cu trupe dramatice osebite s'a jucat aceeaşi piesă „Coralie et Comp.“ cu artişti distinşi. Intre acestea din urmă se numără acum şi un excelent artist iaşan, d. C. B. Penel şi se pare că faptul acestei coincidenţe se datoreşte temerei de concurenţă făcută de trupa de la „Ambasadori“ unde joacă şi excelentul comic iaşan. Intr'adevăr se ştie că Penel are in „Coralie et Comp“ unul din acele roluri în care stîrneşte rîsul şi admiraţia şi acest homo novus *pentru publicul capitalei era o adevarată atracţie în potriva căreia cei de la „Raşca“ au luat măsuri, anunţînd acelaşi spectacol, pentru aceiaşi seară. Cu toate aceste după cum reiese din ziare, Penel a avut tot succesul meritat şi a cuceri Capitala doritoare de petrecere. Din parte-ne avem satisfacţia de a şti pe unul din actorii noştri buni apreciat în Capitală şi dorim din suflet Bucureştenilor să rîdă cu hohotele cerute de repertoriul lui Penel. E singurul caz cînd nu ne supără că Iaşul le dă atîta prilej de... rîs.*

Bine înţeles că odată cu venirea stagiunei noastre ne vom relua artistul cu repertorul lui cu tot, din care nu va lipsi nici delicioasa „Coralie et comp.“

*

După cum anunţă o telegramă primită de „Neue Freie Presse“ din Pittsburg miliardarul Andrew ar avea intenţiunea ca, la sosirea sa în Berlia— cea ce se va întîmpla în curînn—să dea un milion de dolari (cinci milioane de lei) pentru biblioteca acelui oraş.

*

Trecutul războiului şi Viitorul păcei e titlul semnificativ de încredere şi speranţă, pe care savantul Charles Richet, profesor la Universitatea din Paris, l'a dat unei cărţi publicată în zilele din urmă. Volumul după o ordonanţare foarte filozofică, se împarte în două părţi: 1. „Răsboiul este un rău“; 1. „Pacea este posibilă“.

In prima parte, autorul stabileşte fără greutate şi părînd a se scuza că impinge porţi deschise, relele răsboiului, relele morale şi materiale, el ne spune suma durerilor şi nefericirilor pe cari le represintă, el evaluiază greutatea covîrşitoare a budgetelor de răsboi, apoi intrînd în desbatere, el răstoarnă toate obiecţiunile amicilor răsboiului. In lunga înşirare de argumente d. Richet a pus o pasiune şi o ştiinţă admirabilă, el a pus în ele şi o lăudabilă măsură, abţinîndu-se de la faimoasa formulă: „Fii paşnic ori te omor!“

In partea a doua d. Richet punîndu-şi întrebarea: „Abolirea războiului este ea o himeră?“ crede că poate răspunde cu îndrăzneală că nu şi conchide în termenii următori: „De şase mii de ani, spune el, societăţile au trăit pentru răsboiu. de şase mii de ani spune el oamenii au adus răsboiului toată floarea inteligenţei lor, toate resursele energiei lor; ştinţa nu capătă de cît resturile. Timpurile au venit ca oemenii sa dea ştiinţei tot ce au dat răsboiului“.

*

Marele compositor Leoncavallo termină acum la Brissago, în Italia, o nouă operă intitulată „Bluza Roşie“, care — după cum arată titlul — pune pe garibaldiani pe scenă. Un grup de amici şi invitaţi va fi chemat în curînd la prima audiţie a operei anunţate.

*

In Germania a apărut zilele acestea o nouă publicaţiune hebdomadară. „Morgen“. Colaboratorii ei sînt Richard Strauss pentru muzică, Georg Brand pentru literatură şi alţi scriitori de rangul întăi. Directorul revistei, d. Werner Lombart e un cunoscut scriitor de filozofie socială.

*

STRUNA ZILEI

E C O N O M I E!

... Pentru a putea crea biblioteci populare d. Iorga a promis a face economii la extrem a merge pe jos la Cameră în toate zilelele.

... Se vorbeşte de invalidarea alegerii d-lui Iorga.

Induioşaţi de-aşa martiriu
Din spirit de economie,
Colegii vor să-i facă bine
Lipsindu-l de deputăţie.

Informaţii

Mesagiul regal, care va fi cetit astă-zi de d. Sturdza, va fi foarte scurt.

Suveranul, prin acel mesaj, cere corpurilor legiuitoare să se constitue şi să voteze cîte-va proecte de caracter financiar, între altele şi proiectul referitor la repartisarea excedentului financiar pe 1905-1906.

*

In sesiunea din toamnă. Camera va ţinea şedinţi în noul local care e aproape terminat.

—

La Roumanie desminte ştirea *Patriotului*, că d. Virgil Arion n'ar fi fost invitat la consfătuirea noilor aleşi conservatori.

Dacă faptul s'ar fi întîmplat, zice confratele nostru, mulţi senatori şi deputaţi ar fi refuzat să iee parte la acea consfătuire.

—

La ministerul de interne se vor stabili astă-zi datele la cari vor avea loc, în Iaşi, alegerile comunale.

—

Din Galaţi ni se scrie:

Trupa de comedii, sub direcţiunea d-lui P. Liciu şi sub impresariatul d-lui C. Ionescu, apreciatul societar al teatrului din Iaşi, dă aci o serie de representaţiuni în grădina High-Life.

Trupa are un succes enorm.

Ea va pleca de aci la Slănicul din Moldova.

—

Ştiri parlamentare.—Astăzi, după citirea Mesajului, se va proceda la validarea titlurilor noilor aleşi, iar mîine se vor constitui birourile.

*

D. Sturza va declara că dorinţa guvernului este, ca respunsul la mesaj să nu aibă loc nici de rîndul acesta.

*

Am anunţat mai de mult, că în sesiunea actuală se vor depune mai multe proiecte financiare.

Intre acestea figurează 2 foarte importante: proiectul pentru acoperirea cheltuelilor făcute cu intreţinerea armatei în timpul rescoalelor.

Se zice că aceste cheltueli s'ar urca la 4 milioane lei.

Apoi proiectul referitor la despăgubiri.

—

Pentru Duminică 10 Iunie Corul din atelierile C. F. R. — Iaşi, organizează o **o mare serbare** în vasta grădină de la **3 sarmale** (C. Luca). Din bogatul program menţionăm:

I. De la ora 6 seara, mai multe camioane împodobite cu verdeaţă vor transporta pe cei ce vor sosi cu tramvaiul, în mod absolut gratuit până la grădină.—Camioanele vor circula din 20 în 20 minute până la sfârşitul serbărei.

II. La grădină, focuri de artificii, granate, fanfară, apoi declamaţii, o piesă teatrală şi bucăţi pentru voce astea executate de cor şi asociaţi.

III. de la 12—6 dimineaţa dans, în grădină şi salon—apoi nu vor lipsi nenumărate surprize—Intrarea în grădină, dus şi întors cu camionul e de 1.25 bani.

—

DIVERSE

— D nei Iulia Cristea moaşa comunei Copou, i s'a acordat un concediu de 30 zile.

— Doamna Eliza Zarifopol, a cerut autorizaţia să instaleze în cătuna Buhalniţa o moară cu aburi pentru măcinat porumb.

— Prefectura a eliberat bilete de liber parcurs până la Ungheni, la 4 săteni din judeţul nostru, trimişi pentru a fi internaţi în lazaretul de pelagroşi din Ungheni.

— In comuna Tăuteşti, la locul numit Capul Dealului, se lucrează la împărţirea pământului în loturi mici, spre a fi arendate sătenilor.

— Ministerul de Interne a cerut ca recipisele de vărsările ce se fac în numele casei de ajutor a sergenţilor de oraş şi jandarmilor rurali să fie trămise până în ziua de 10 a lunei următoare a celei în care s'a făcut vărsarea.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

1

Muzeul Aman

Ziarele din capitală ne aduc îmbucurătoarea veste ca în curînd se va inaugura şi deschide marelui public mult dorita „Casă Aman“.

Acest templu de artă naţională ar fi fost înstrăinat pentru tot deauna, dacă oamenii de bine şi luminaţi n'ar fi intervenit pentru cumpărarea lui de către stat.

In acest muzeu se oglindeşte munca unui mare artist romîn. care a ştiut să inobileze prin geniul său tablouri şi lucrări de artă naţională ce l'a frcut nemuritor.

Un elev care poartă un adevărat cult pentru profesorul său, ne schiţează o mică dar interesantă biografie despre viaţa acesui genial pictor.

„Unul din aceste mari spirite de Dumnezeu rînduite ca să călăuzească paşii noştri prin întunericul pe care-l străbatem, a fost fără îndoială pictorul Teodor Aman.

Născut din părinţi boeri de neam, originari din Craiova, Teodor Aman arată ferecite disposiţiuni pentru artele desenului, încă din frageda copilărie.

Genealogia lui nu ne arată, să fi avut în familia lui, strămoşi pictori sau sculptori. Cel puţin din hîrtiile rămase de la dînsul, nu transpiră ideea unei ereditătţi artistice ancenstrale.

Tatăl său romîn, Sedarul Dumitru Aman, mama sa Pejuta—născută Paris—de origină greacă, se refugiară în Cîmpul-Lung pe la 1830, de frica unei epidemii (holera cea mare).

Aci se născu Theodor Aman (1831) în casa numită a condicarului, de grinzele căreia, pînă acum cîţi-va ani se putea zări—prinse cele două persoane,—de care, după arătările venerabilului Părinte Mirea (tătăl pictorului bucureştean Mirea), Protoiereul judeţului Muscel, fusese atîrnat coşul, leagănul improvizat al micului Theodor, izolat de frica grozavei boale ce bîntuia pe atunci mai-toată ţara.

Copilăria şi-o petrecu la Craiova sub îngrijirile mamei sale, femee cu o superioară cultură, care-i făcu prima educaţiune artistică, punîndu-l să citească în cărţi alese, împodobite cu imagini şi ilustrate cu desenuri după capo-d'opeale artei clasice grece şi romane.

De multe ori îl prindea făcînd chipuri în ceară—potrete ale rudelor şi cunoscuţilor, figuri de animale, flori, din mucurile lumînărilor de ceară pe care, fără ştirea cui-va, le lua din cutia de la mir a bisericei.

Cei dintăi profesori de desemn, la Craiova 'i fusese Gh. Lecca, iar la Bucureşti Wallenstein, la colegiul sf. Sava, unde tînărul se perfecţioná şi urmă şeasă clase. Părinţii să, nu voiră la început să'l lase a se face zugrav, sau pictor, căci după ideile timpului, meserii de acestea nu făceau fii de boeri. Totuşi Aman nu se descurăja şi depuse atîta stăruinţă în cît fură nevoiţi să'l lase ca să urmeze la Paris. Aci, în atelierile celebrilor pictori Droling şi Picat se instrui, se perfecţioná în arta desemnului şi picturei şi avu de colegi pe cei mai de seamă artişti ai Franţei contemporane.

In timpul studiilor l'a ajutat marele patriot Vodă-Barbu-Ştirbei.

Dintr'o scrisoare a fiului Domnitorului adresată lui Aman la Paris se poate ceti următoarele: „Jai le plaisir de vous annoncer que S. A. le Prince regnant vient augourd'liui Mardi a 8. h. du soir de vous donner le rang de Pitar. Le Prince a de plus signé en votre faveur une gratification de 200 ducats“.

Această încurajare spune dr. Istrate într'un studiu biografic a lui Aman, a trebuit să aibă loc înainte de 1854, data plecărei sale la Constatinopol.

La 1854 Aman ia parte la marea luptă care se petrecea în faţa Sevastopului. Era deja cunoscut prin admirabila sa lucrare „Bătălia de la Oltenita“ tablou care se află astă-zi în Palatul Sultanului din Constantinopol şi care este cunoscut în lumea întreagă, de oare ce casa parisiană Vibest et Goupil „l'a răspîndit sub formă litografică, după ce l'au expus la acea dată în vitrina lor.

(Va urma)

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că dela 9 Iunie curent şi pînă la noi dispoziţiuni oarele de cancelarie pentru serviciile interne vor fi numai dimineaţa de la 7 jum pînă la 12 jum. Serviciul Casieriei păstrează oarele actuale.

Accesul publicului prin biurouri nu va fi permis de cît de la ora 10 a. m.

No. 09752
1907 Iunie 6

Monastirele românești

— Regulament pentru primirea oaspeților —

Sf. Sinod a stabilit, privitor la primirea oaspeților în mănăstiri, regulamentul ce urmează.

Art. 1.—Monastirile fiind locașuri de pietate creștină și de înaltă moralitate oaspeții, care ar dori a le vizita, sunt obligați a se purta în timpul șederei în monastiri, cu toată buna cuviință datorită unor asemenea locașuri.

Art. 2.—Ori-ce vizitator sau oaspete ar veni la monastire, va fi primit în ori-ce timp al anului, cu toată buna voință, la arhondărie; iar în casul cînd nu ar fi încăpere la arhondărie, superiorul sau superioara îi va destina locul unde să găzduiască fără însă a pretinde întreținere dela monastire.

Art. 3.—Nu este permis oaspeților a-și alege singuri gazda în monastire nici călugărilor sau călugărițelor de a închiria chilii la oaspeți, fără știrea și consimțimîntul superiorului respectiv.

Art. 4.—Nu este iertat nimănui a turbura ordinea și pacea monăstirei prin fapte de acelea cari sunt potrivnice orînduelilor monastricești, iar în atare caz superiorul saŭ superioara pot chema la ordine pe oaspete, și la nevoie a cere chiar intervenirea autorității civile pentru păstrarea ordinei monastirești.

Art. 5.—Nu este îngăduit oaspeților de a face vizite prin chilii dacă nu va fi însoțit de superior sau superioară, ori de altă persoană respectabilă din comitetul monastiresc, orînduită în scopul acesta de superior sau superioară; tot cu aceeaș orînduială se vor face și vizitările monahilor sau monahiilor pe la gazdele oaspeților.

Art. 6 —Nu este ertat călugărilor sau călugărițelor de a însoți pe vizitatori în excursiunile ce vizitatorii ar dori să facă prin împrejurimele monastirii, de cît cu învoirea superiorului sau a cuperioarei.

Art. 7.—Este oprit cu desăvîrșire vizitatorilor de a se distra în monastire cu instrumente muzicale, ori de ce fel ar fi sau de a se deda la jocuri și petreceri în monastire, cum și de a ține conversațiuni deșarte ori sgomotoase, care ar turbura liniștea monastirei, să se poarte cuviincios și să asiste cu toată evlavia la serviciile divine și mai ales la Sf. Leturghie pe cît le va sta prin putință.

Art. 8.—Nu este îngăduit a se vinde: pîine, carne, lapte, ouă și alte alimente ori băuturi în interiorul monastirei; superiorul sau superioara va avea grijă ca toate acestea să fie departe de ograda monastirei. Iar în timpul posturilor este cu desăvîrșire oprit a se vinde carne, lapte, ouă, etc. prin monastiri.

Art. 9.—Superiorului sau superioara va avea o deosebită grijă și privighere ca în monastire să nu se adăpostească persoane a căror moralitate ar fi bănuită; se vor primi însă vizitatori familiști, cunoscuți ca creștini pioși și cu bună reputațiune, cari vin la monastire pentru repaus și închinăciune; nu vor fi primiți însă văduvi și tineri în monastirile de maici și nici văduve sau tinere prin monastirile de călugări afară de cei cari trec de vîrsta de 50 de ani.

Art. 10. Asemenea vor fi primite în monastiri persoane cari vin pentru cercetări istorice și paleografice, ori pentru a scoate copii de pictură de pe tablourile religioase. In nici un caz însă superiorul sau superioara nu va da voie ca, cărțile din bibliotecă ori tablourile religioase să fie luate afară din monastire.

Art. 11. Monastirile fiind înființate de pioșii noștri strămoși; iar noi, urmașii lor având datoria creștină da a le întreține ca pe niște monumente de pietatea strămoșească, suntem datori cu toții să contribuim fiecare după puterea sa pentru menținerea lor în bună stare. De aceea superiorul sau superioara fiecărei monastiri va înființa un registru, în care fiecare vizitator să treacă cu mâna sa proprie suma ce va bine voi să ofere monastirii pentru diferitele ei îmbunătățiri; iar la fiecare trimestru superiorul împreună cu consiliul economic să facă o încheere de sumele adunate și să raporteze chiriarchului respectiv și Casei Bisericei.

Art. 12. Cei ce se vor abate de la dispoziațiunele regulamentului de față, dacă vor fi clerici vor fi raportați de superior sau superioară chiriarchului respectiv, pentru a lor pedepsire; iar de vor fi mireni li se va interzice cu desăvârșire vizitarea pe viitor a vre-unei monastiri.

Ultime informații

Veninosul domn Haret s'a dedat la un ordinar act de resturnare.

D. Haret a anulat, pur și simplu, decisiunea prin care părintele Savin este numit profesor la Seminarul din Iași.

Cazul va fi discutat în Parlament.

A doua comisiune a esaminărei elevilor de curs primar, pregătiți în particular, nu va mai lucra la școala Carol I, ci la școala M. Cogălniceanu.

Ministerul de interne a respins recursurile făcute de evreii din comuna Cepleniță, cari au fost expulsați de acolo.

Un număr insemnat de familii evreești din Podul-Iloaiei, vor emigra în America.

Jurații au cercetat astăzi procesul săteanului Vasile Rîncă, acuzat că pe timpul răscoalelor, și anume în ziua de 4 Martie, a devastat și pradat, împreună cu alți rămași necunoscuți, curtea și avutul de pe moșia Lețcani, arendată fraților Cuperman.

Curtea, în urma verdictului afirmativ cu circonstanțe ușurătoare al juraților, a condemnat pe Rîncă la un an închisoare.

D. M. Serescu a fost numit agent sanitar al comunei, în locul vacant.

Prin o decisie ministerială au fost transferați și numiți în posturi de agenți sanitari în județul nostru următorii: C. Constantinescu de la cercul Sârca-Sinești la comuna Belcești în locul lui C. Martiniuc, demisionat, V. Selemao de la cercul Brăești la cercul Sârca-Sinești. Iar la Brăești a fost numit sub-chirurgul C. Albu.

Comisiunea interimară, în ședința sa de eri, a votat 200 lei pentru statua lui Lascar Catargi.

Am anunțat că conferințele de științe fizice-chimice naturale se vor ține în anul acesta la Iași între 30 Septembrie și 4 Octombrie.

Cei cari doresc să facă comunicări vor trebui să înainteze cereri în cari să fie cuprinse și subiectele comunicărilor cel mai târziu până la 15 Iunie.

Ministerul de interne printr'o circulară trimisă prefecților, în urma unei noui adrese primită de la I. P. S. S. Mitropolitul primat, le-a cerut să dea ordin primarilor comunelor rurale ca să îndemne pe săteni a pune capăt unirilor ilegitime, —concubinagiilor,—contractînd căsătorii civile și religioase.

Tot de odată le-a dat ordin ca prin sfaturi înțălepte să îndemne pe săteni a veni Duminicile și în marile sărbători la biserici spre a asculta serviciul religios, ne mai respectînd însă atîtea sărbători păgîne.

Revizoratul școlar, în unire cu prefectura, a întocmit lista cărților ce se vor da ca premii anul acesta, copiilor silitori.

D. Gh. Chelaru, învățător în Ceplenița, a fost transferat la Ghermănești (Fălciu) pe ziua de 1 Septembre.

I. P. S. S. Mitropolitul a inspectat Marți mănăstirea de la Vișan.

Din cauza că șoseaua de la Vișan se află în complectă stare de deteriorare, caii de la trăsura I. P. S. S. n'au fost în stare să continue drumul și a trebuit să intervie oameni ca să isbutească să împingă caii până la mănăstire.

Cînd se vor gîndi cei în drept și la această nenorocită șosea?

La secția I-a a Curței se va judeca mâine apelul fostului polițai de Bacău, d. Sascău, acuzat că a maltratat pe d. Vassian, medic veterinar.

Tribunalul a condemnat pe d. Sascău la trei luni închisoare și 5000 lei amendă.

D-l G. D. Șerban, președintele Camerei de Meserii, a dispus pregătirea tuturor lucrărilor în vederea congresului Camerelor de Meserii, care va avea loc anul acesta, la 15 Septembrie, în Iași.

D. doctor Cr. Missir, medic comunal la disp. IV, fiind numit medic al băilor Slănic, a obținut un congediu pe timp de 2 luni.

D. Missir va fi suplinit de d. doctor Herdan.

In mult discutata afacere a „camarilei" Curței germane despre care se ocupă acum toată presa europeană a jucat un rol de seamă și un t î n ă r romîn, din diplomație. Acesta făcea parte, pare-se, din faimosul cerc al prințului de Eulenburg, zis și „cercul de la Liebenburg" unde se puneau la cale afacerile imperiului și mai cu seamă influențele în toate chestiunile politice. „Neue Freie Presse" care amintește de tînărul diplomat romîn, nu ne spune însă și numele acestuia.

Intre 12 și 20 Iulie se va proceda la examinarea tinerilor aspiranți a întra în școala de fii de militari Iași, la vacanțele ce se vor produce. Se pune în vedere regulamentul acelei școli publicat în „Monitorul Oastei" No. 36 din 1905.

Intre 10 și 18 Iulie se va procede la examenul tinerilor aspiranți a întra în gimnaziul de fii de militari la vacanțele ce se vor produce, avîndu-se în vedere acelaș regulament.

Toate condițiile examenului sunt publicate în „Monitorul oficial" de azi, cu data de 6 Iunie.

Din *Acțiunea Conservatoare*:

Pe ușa secției a IV de la tribunalul din Capitală, eri era afișată o ordonanță a președintelui acelei secțiuni, într'un proces de divorț dintre doi soți evrei.

Acea ordonanță semnată de însuși președintele d. Mavrus, se termina astfel:

„Prezenta hotărîre de divorț dintre··· (aci urmează numele soților evrei divorțați), va fi publicată în *Monitorul Oficial* și în *Neamul Romînesc*".

Ce ironie pentru *naționalistul* d. Iorga, să dea ospitalitate în revista sa naționalistă (!) unei publicațiuni plătite, relative la niște interese dintre puri... *semiți*.

La Botoșani și Dorohoiu se vor deschide sesiunii extra-ordinare de curți cu jurați, pentru a judeca procesele țărănești de rebeliune. La Iași, de oare ce puțin răzvrătiți au fost trimiși în judecată, toate procesele se vor judeca în actuala sesiune ordinară.

D. I. Toneanu, grefier contabil la penitenciarul cetral din Iași, a fost mutat la închisoarea Bucovăț.

La Iași a fost numit d. Ernescu.

Cu ocazia parcelărei și vînzărei moșiei statului Iacobeni, s'a rezervat pentru școala din acea comună un teren de 5 hectare.

Ele vor fi arendate în folosul școalei.

Viitoarele alegeri comunale. — Până astă-zi nimene nu poate afirma precis data cînd vor avea loc viitoarele alegeri comunale. Și aceas'a nu doară fiind-că cei care dețin puterea guvernamentală fac un secret din data alegerilor, ci fiind-că ei singuri nu sunt încă fixați în această privință.

Și lucrul nu va surprinde pe nimeni. Nici cînd o alegere comunală nu s'a făcut în condiții mai dificile pentru partidul de la guvern cum sunt acele în care urmează să se efectueze viitoarele alegeri comunale din Iași.

Căci, orce s'ar spune, partidul liberal local a eșit zdrobit din alegerele generale. Zdrobit prin marele număr de locuri ce a perdut—lucru aproape necunoscut în Iași— ; epuizat prin extra-ordinarele sforțări ce a trebuit să facă pentru a putea cuceri cele cîteva locuri la care a reușit.

Dar mai presus de toate, partidul liberal se resimte în rău de aceste alegeri, căci nuanțele diferite care se rezboiau pe ascuns, dau acum o luptă fățișă, urmărindu-se cu o înverșunare extra-ordinară.

Și în timp ce partidul liberal esă sleit din alegeri, partidul conservator esă oțelit din luptă, căci opinia publică și-a afirmat că tărie încredere și dragostea ce-i poartă.

Mai sunt și naționaliștii care au pretenția de a se afirma și în pretenția aceasta au și unii liberali o parte din vină, căci de multe ori au susținut și au exploatat mișcarea anarhică a acestora și s'au bucurat de un succes efemer cucerit pe baza unei idei anarhice, numai și numai spre a lovi în partidul conservator.

*

Dar pe lîngă slăbiciunea partidului de la guvern și a puterei incontestabile a opoziției mai este și o altă chestiune care face să se prevadă un mare eșec al guvernului la viitoarele alegeri. Această chestiune privește viitorul primar.

Intr'adevăr cine va fi cap de listă din partea liberalilor pentru primăria de Iași? Chestiunea părea a fi tranșată în ajunul alegerilor comunale cînd se găsise formula a mulțumi pretențiunele șefilor tuturor grupurilor și grupuleților. Acuma, însă, cînd alegerile au făcut ca unii să cadă, pretențiunele și nemulțumirile și-au luat iarăși zbor, și din cauza luptei de suprimație în lăuntrul partidului, primariatul este solicitat din nou de mulți și astfel liberalii perd și ultima licărire de energie pe care ar fi putut să cheltuiască.

*

Din complexul acesta de împrejurări rezultă constatarea ce am făcut'o la începutul acestui articolaș.

Lupta de data asta va fi din cele mai interesante și de pe acum se poate prevedea că succesul va fi al conservatorilor, cari, puternic organizați și cu cadrele bine strînse vor merge la luptă cu o vigoare extraordinară.

Și în fața partidului conservator se va zdrobi slăbănogul partid guvernamental, ros de lupte interne de suprimație, precum se vor spulbera și pretinșii naționaliști, care au drenat spre ei toate nemulțumirile și resentimentele personale—lucru ce nu va mai fi acum cu putință, căci înregimentații nu-și vor mai putea permite luxul unor v o t u r i date din pură simpatie, căci la comuna e scrutinul de listă—și care naționaliști se pretind o forță pe baza voturilor adunate în felul aci arătat.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

București 7 Iunie

Deschiderea corpurilor legiuitoare

București.—*La ora 12, în fața unui număr însemnat de senatori și deputați, s'a oficiat, la Mitropolie, serviciul divin pentru deschiderea corpurilor legiuitoare. După aceea cu toții s'au dus la Cameră.*

Pe banca ministerială toți miniștrii.

D. D. A. Sturza, în numele M. S. Regelui, dă citire următorului

MESAJ REGAL

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

In urma dizolvărei Adunărilor legiuitoare, colegiile electorale au fost convocate pentru ca Țara să-și arăte vroința în împrejurările prin care trecem.

Liniștea internă și pacea d'între cetățeni sunt o necesitate de prima ordine pentru dezvoltarea normală și propășirea neîntreruptă a unei țări.

Aveți o frumoasă chemare, aceea de-a stabili un echilibru satisfăcător între păturile sociale, cari formează baza existenței Statului.

Ploile din ultimele săptămîni au împrăștiat îngrijorarea unei secete amenințătoare și speranța într'o recoltă satisfăcătoare a revenit și deci munca agricolă vă reclamă la cămiminurile dv.

De aceea v'am convocat numai într'o sesiune extra-ordinară, pentru a vă constitui. Pînă în sesiunea de toamnă aveți timp îndestulător a studia aducerea la împlinire a măsurilor anunțate, în numele Meu, de Manifestul guvernului din 12 Martie a. c.

Asigurînd bunul mers al Țărei și așezarea relațiunilor d'intre proprietarii mari și săteni, veți desevîrși o mare și bună reformă care va rămînea trainică.

Urez ca această legislație să fie spornică și să asigure progresul economic și fericirea scumpei Noastre Țări.

Sesiunea extra-ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol

Ședința Camerei

După citirea Mesajului regal, d. Sturza a invitat pe deputați să vie la ședința de la orele 2.

Ședința s'a deschis la orele 2 jum. sub președinția de vrîstă a d-nului Anton Antonescu.

Presenți 142 deputați. Pe banca ministerială, domnii: I. Brătianu, E. Costinescu și Toma Stelian.

D. Emil Costinescu propune constituirea imediată a Camerei pe județe și să se valideze de urgență acele alegeri contra cărora nu exista contestații. Aceasta pentru ca să se poată proceda fără întîrziere la constituirea biuroului Camerei.

Camera admite. Deputații trec în secțiuni.

Ședința Senatului

Se deschide la ora 2 jum. Președinte de vrîstă este proclamat d. Stroe Beloescu, D-sa spune că țara așteaptă cu nerebdare ca parlamentul să dee soluție conflictului dintre marea proprietate și săteni.

Se aleg 4 secretari dintre cei mai tineri și anume, d-nii: Ermil Zaharia, Frățilă, Dobrineanu și Olănescu.

Senatul se constitue apoi în 4 secțiuni pentru validarea reciprocă a titlurilor.

Consfătuirea majorităților

București.—La consfătuirea de astă-zi seara a majorităților parlamentare vor lua cuvântul domnii: D. A. Sturza, I. I. Brătianu, P. S. Aurelian și M. Ferekide.

Regiunea în flăcări

Petersburg.—*Regiunea Volga este în flăcări. Revolta agrară a izbucnit cu o violență fără precedent.*

Sătenii, într'o pornire sălbatecă, distrug tot ce le esă în cale.

Totul este dat prada flăcărilor, iar păzitorii ordinei sunt uciși.

S'au trimis mari forțe militare în acea regiune.

In Rusia continuă starea critică

—Lupta muncitorimei.—Operațiunele poliției. — Desfășurarea de forțe armate.— Un cuib de propagandă socialistă.

Petersburg. *—Situația continuă a fi gravă. Forma teribilă a luptei pe care clasa muncitoare o dă contra autocratismului rus și anume greva generală a adus după sine consecințe aproape imposibile de prevăzut din punctul de videre al stingherirei vieței economice și sociale.*

Rusia merge cu pași repezi spre ruină dacă nu se vor da satisfacții legitimelor cerinți ale partidelor progresiste.

*

Poliția desfășoară o activitate extraordinară, Nu mai departe de cît astănoapte au fost arestați 500 de persoane între care și unul din vicepreședinții dizolvatei Dume.

Puțin după ce s'a efectuat această arestare, au venit ordine speciale în baza cărora vicepreședinte arestat a fost pus în libertate.

*

Din Varșovia noui știri excesiv de rele din cauza mișcărei agrare și socialiste din acea parte. Trupele locale sunt insuficiente și din această cauză au fost trimiși în circumscripția Poloniei opt regimente de dragoni.

De aseminea au fost trămise la Tarskoe-Zelo numeroase trupe de infanterie și cavalerie, întru cît trupele de acolo nu prea inspiră încredere.

*

Poliția a reușit să descopere la Welma un mare centru de activitate și propagandă socialistă.

Aci funcționa și o mașină tipografică secretă de care se serveau socialiștii pentru a putea tipări diiferite manifeste și apeluri.

Au fost efectuate numeroase arestări, între care și mulți din foștii deputați socialiști din dizolvata Dumă.

Turburările în Sudul Franței

Situația la Narbona. Ofițeri fluerați. Primar arestat. Arestarea principalului agitator. O interpelare. Forțe mari militare.

Paris.—*Situația în Sudul Franței continuă a fi foarte serioasă deși guvernul a reușit să facă cîte-va lovituri care însamnă că guvernul și-a afirmat autoritatea.*

S'au făcut numeroase arestări, s'au trimis trupe multe, s'au făcut acte de energie.

Populația este foarte agitată, dar începe să se resimtă de puterea guvernului.

*

Primarul din Narbona, acel care a dat semnalul grevei primarilor a fost arestat.

In urma acestui fapt populația e extraordinar de îndărjită.

Zece mii de soldați ocupă stradele și piețele.

Mulțimea huidește și fluieră pe ofițeri.

Toate magaziile, fabricele și întreprinderile particulare sunt închise.

*

Din Montpellier vine știre că Marcelin Albert, conducătorul podgorienilor revoltați, a fost arestat.

Autoritățile au reușit să efectueze această arestare în perfectă liniște.

Marcel Albert va fi dat judecății pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 122—126 codul penal, iar fapta se pedepsește cu închisoare pe timp de șase luni.

*

Ziarele cuprind știri detailate asupra celor ce se petrec în regiunea resculată.

Din Bordeaux, Toulouse, vin știri că pe acolo trec mereu trenuri militare.

Ziarul «Patrie» află din Toulouse că spiritul de disciplină a trupelor lasă, însă, foarte mult de dorit.

Generalul comandant de corp, cu reședința în acel oraș a fost fluerat de mulțime și soldați, în momentul când intra în lagărul trupelor. Opoziția caută să facă dificultăți guvernului. Astfel d-l. Millerand va anunța Vineri o interpelare asupra politicei generale a guvernului.

Cu toate aceste toate cercurile consideră situația guvernului ca ceva mai consolidată mai cu samă în urma ultimelor acte de energie de care a dat dovadă.

OPINIA

Ziar conservator cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende in modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sĕ se lua 3 hapuri; unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacĕ bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

Iași la Konya, Racovița Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PRFȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorŭ de țară, familiielorŭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEI, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAȘĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

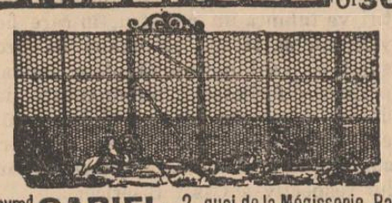

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 2 o Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 166.— Sîmbătă 9 Iunie 1907

NAŢIONALISMUL

Ca un răspuns la mişcarea socialistă din vremi, care îmbătase cu misticismul său umanitarist minţile tinerimei s'a ridicat mişcarea naţionalistă de azi.

Nevoia unui ideal a călăuzit vecinic tinerimea şi nu se poate concepe aceasta epocă a vieţei fără să nu aibă câteva sentimente comune şi mai cu seamă un ideal comun, capabil de a încheia cîteva legături morale între toţi.

Ori care e acel ideal mai superior, mai nobil de cît iubirea de neam? Noţiunea de patrie reprezintă acea moştenire de sentimente, de tradiţii, de gîndiri şi interese comune, cari unesc toate inimile unei naţiuni.

Nu ar putea exista o ţeară dacă n'ar fi călăuzită de un ideal naţional.

Acest ideal însă e in noi, el face tăria noastră morală. Nu trebue ca să il manifestăm ca el să poată exista. Existenţa lui e existenţa noastră însă-şi. De aceea ne pare curioasă o grupare de cetăţeni a unei ţări într'un partid care are drept ideal: iubirea de neam, ca şi cum acest sentiment ar putea lipsi din oricare altă grupare politică, ca şi cum acest sentiment ar putea fi monopolizat de anumiţi oameni.

A-ţi afişa iubirea de neam, a striga patriotismul tău, ne pare tot aşa de curios cum am vedea grupată într'un partid o massă de oameni avînd drept ideal iubirea părinţilor.

Că sunt oameni cari nu'şi iubesc părinţii, că sunt cetăţeni cari nu îşi iubesc ţara, e posibil—dar aceştia sunt aşa de rari în cît a constitui o întreagă luptă in potriva lor ar insemna a da unui lucru o insemnătate pe care nu o are.

Majoritatea unei ţări, îşi iubeşte ţeara. Sentimentul acesta e fixat prin ereditate in suflete. El e indiscutabil. Dacă alergăm la subterfugii şi explicări îi dăm un alt caracter şi atunci naţionalismul, nu mai este acea iubire de ţeară, ci devine port drapelul unui partid şi gingăşia sentimentului se intinează in promiscuitatea luptelor, pe cînd ar trebui să stea mai presus de ori-ce patimi.

Naţionalismul e ascuns în inimile noastre, el n'are nevoie să fie manifestat la fiecare moment, de altfel ca şi toate sentimentele ereditare. Unui părinte i s'ar părea curios dacă fiul său i-ar spune în fiecare moment că-l iubeşte, că uumai el singur poate să iubească astfel pe un tată. Sentimentele adînci săpate în noi s'arată în anumite clipe, în ceasurile de nevoi şi pericol. Politicianii noştri cari nu sunt înregimentaţi în nici o grupare naţionalistă, cînd au văzut însă ţeara în peire, au uitat totul şi mai presus de vederile lor s'a aratat iubirea de neam. Oare n'a fost acesta un gest patriotic mai nobil de cît agitaţia pe care în aceaşi vreme o făceau naţionaliştii, agitaţii cari împingeau ţara la ruină şi poate la perderea independenţei sale?

Un partid politic are nevoie de un program economic şi social, singura iubire de ţeară nu poate face substratul unei acţiuni sociale şi de aceea pe cînd unii se luptau a menţine ordinea în Romînia, alţii aprindeau satele cu răsvrătitoarele lor cuvinte. Naţionalismul nu poate fi o doctrină politică. Strigătul de: Franţa, Franţezilor, China, Chinezilor, e un strigăt de alarmă, un ţipăt de războiu, care resună frumos dar e un strigăt şi nimic mai mult.

Şi cum nici o pricepere a nevoilor reale ale ţărei, nu călăuzeşte gîndirile acestor naţionalişti, de aceea vedem că reacţionarismul cel mai înverşunat e aliat cu programul lor. Adevăraţii Ruşi, adevăraţii Francezi şi Boxerii, nu reprezintă idealul popoarelor lor de şi ei pretind că'şi iubesc ţeara mai presus de cît ori şi care cetăţean.

Şi aşa este în totdeauna cînd se ia ca lozincă de luptă un sentiment care este al tuturor; ipertrofiarea unui sentiment nu poate de cît nimici celelalte sentimente şi de acea naţionalismul nu vede mai departe de cît acea ce el simte. Neavînd alt concept social, naţionalismul recurge la subterfugii la chestia militaristă ca şi cum naţionalismnl ar fi militarismul şi xenofobia.

Intrat şi în moravurile noastre, naţionalismul va trebui să se arunce ori în apele unui demagogism dăunător sau să se restrîngă la rolul reacţionar al coreligionarilor săi politici de aiurea. In orice caz, e curios ca oamenii cari au cea mai sinceră iubire pentru ţeară, aşa o pretind ei sunt cei mai puţin folositori şi deseori cei mai periculoşi evoluţiei normale ale unei patrii.

MESAJUL REGAL

Mesajul regal, care a fost cetit ieri nouelor Camere, este foarte scurt. Abea dacă cuprinde 25 de rînduri. Dar rîndurile acelea trebuesc citite cu luare aminte. Nu fiind că ar cuprinde lucruri extrem de importante, dar fiind-că nu cuprinde nimic.

Ce spune, în adevăr, Mesajul? Vorbeşte în mod trecător despre criza agrară prin care a trecut ţara; arată imediat după aceea că seceta îngrijorase ţara, că ploile au fost bine-venite, că acum va începe munca cîmpului şi deci representanţii naţiunii, foarte mulţi din ei agricultori, au nevoe să fie la vetrele lor.

In ce priveşte programul guvernului, el va fi executat la toamnă.

Atît cuprinde Mesajul şi mai mult n'ar fi cuprins faţă cu realitatea lucrurilor.

Căci scopul real al sesiunei extraordinare nu este altul de cît constituirea noului Parlament.

Pe guvernul actual nu l'a preocupat chestiunea ţărănească de la venirea sa la putere. In opoziţie s'a exploatat chestia, s'a intrigat şi instigat, dar în scopuri cu totul inavaabile.

Unde sînt soluţiunele? Se spunea că la ele ar lucra toţi miniştrii, că proiectele sînt toate gata şi acum şarlătănia şi minciuna s'au dat de gol.

Atunci, ne întrebăm, ce rost a avut convocarea noului Parlament? Ţara aşteaptă măcar un început de ameliorare în chestia ţărănească.

Vine, însă, Mesajul regal şi spune: „întoarceţi-vă acasă, căci vă aşteaptă munca cîmpului“.

De acum la toamnă.

Guvernul n'are nici un proect. E treaba comisiunei parlamentare speciale să se ocupe de chestie.

Să sperăm că la toamnă va fi bine. Căci în această chestie mare, în chestia agrară, dorim ca soluţiunile, indiferent cine le va da, indiferent ce anume camere le vor voti, să fie spre folosul şi liniştea ţărei.

Să sperăm dar pentru la toamnă.

Acum, însă, ştim ce ie: minciuna şi şarlătănia.

Gestul d-lui Stere

D. C. Stere este profesor—şi profesor eminent—la catedra de Drept Constituţional a Universităţei din Iaşi.

Cursul d-sale la Universitate este audiat de studenţi.

D. C. Stere, în afară de Universitate, este om politic; situaţia partidului liberal, în a doua Capitală, o are, în foarte mare parte, eminentul profesor universitar.

In timpul alegerilor generale şi anume la balotajul colegiului II de Cameră, d. Stere a avut dese ori prilej să vină în conflict cu studenţii cărora le predă curs la Universitate.

Profesorul şi studenţii, în timpul acelei alegeri de balotaj, se aflau în tabere hotărît adverse: profesorul susţinea pe candidatul liberal; studenţii patronau candidatura unui profesor al lor.

In alegeri, dacă nu te şi baţi, dar de certat te cerţi cu siguranţă.

D. Stere poate că n'ar fi voit să se certe cu adversarii săi; dar aceştia, mai tineri, mai iuţi, au făcut'o profesorului: l'au huiduit, l'au apostrofat şi au placardat afişe cu conţinut insultător pentru d. Stere.

A voit însă, călindarul să aranjeze lucrurile astfel, că a treia zi după manifestaţiunile acestea, să fie examene la Universitate şi că studenţii să se prezinte înaintea d-lui Stere nu ca adversari politici, ci ca studenţi înaintea profesorului examinator.

Aci începe istoria cu gestul d-lui Stere. Inciudat contra studenţilor, profesorul şi-a zis că nu va putea fi profesor sever dar drept, că figura studentului i va reaminti fluerătura, insulta şi că, ori cîtă oboseală şi-ar da, nu va putea da examinatului bila ce va merita.

Admitem lucrul acesta. Il admitem de şi credem că politica nu trebueşte transplantată la Universitate.

Atunci ce era de făcut?

D. Stere a dat chestiei următoarea soluţie: a renunţat de-a examina pe studenţi şi a dat tuturor nota de trecere.

Gestul acesta este extra-ordinar. El tălmăceşte, din partea profesorului, un patent sentiment de frică şi inaugurează un sistem cu totul condemnabil.

Pe cît de condemnabil a fost acest gest, pe atît de înălţător a fost gestul acelor studenţi, cari au refuzat să primească... darul d-lui Stere.

Balotajul de la Iaşi

La Roumanie revine în chestia balotajului dela Iaşi.

Excelentul nostru confrate declară că atitudinea şefului partidului în această chestie n'a fost numai demnă şi patriotică, dar şi necesară.

Trebuia să se ştie, în adevăr, dacă partidul conservator înţălege să alunece pe panta anarhiei—şi încă pe panta celei mai rele anarhii, a aceleia pe care d. A. C. Cuza, sub pretextul antisemitimului furibund, o stîrneşte la Universitate—sau dacă sîntem un partid de ordine şi de progres.

D. P. P. Carp a vorbit la timp fiindcă, din nefericire, s'au găsit conservatori cari nu-şi dădeau socoteală de datoria pe care fiecare conservator trebue s'o aibă faţă de un început de anarhie cu atît mai periculoasă, cu cît ea se împodobeşte cu eticheta înşelătoare a naţionalismului. Cînd, într'un oraş, se formează un centru de anarhie, adică de revuluţionari, cari sub pretext de naţionalism, fac apel la cele mai joase instincte ale mulţimei şi otrăvesc sistematic sufletul tinerimei, un partid conservator cu drept cuvînt demn de acest nume, nu poate să-şi încrucişeze braţele şi mai cu deosebire să cocheteze cu acea clică. El trebue să se afirme şi să favorizeze pe ori ce candidat, ori cari ar fi opiniile lui politice, al cărui succes ar constitui un eşec pentru o întreprindere de agitaţie nesănătoasă, periculoasă în cea mai adîncă accepţie a cuvîntului antipatriotic.

De aceea gestul d-lui P. P. Carp îi face cea mai mare onoare.

CATE-VA NOTE

Bile roşii.—

D. C. Stere a inaugurat, la Universitatea din Iaşi un nou soi de examene. Ele au un nume foarte curios: ne-examenele.

In ce constau?

D. profesor C Stere vine la examen. Studenţii aşteaptă emoţionaţi.

— Domnilor, zice d. Stere, între Dv., şi mine există chestiuni personale. Mă recuz de a vă examina, dar îmi închipui că am făcut'o şi, odată cu felicitările mele, vă dau la toţi bile roşii.

*

D. Stere doarme şi visează. Visează o fluerătură stridentă. Speriat, se trezeşte şi strigă:

— Dacă mai flueri încă odată îţi dau o bilă albă.

*

— Cum îţi esplici tu, întreabă un student în drept pe unul în medicină, gestul lui Stere cu bilele roşii?

— Eu cred, respunde medicinistul, că afacerea aceasta ie naturală adecă că bilele lui Stere sunt *calcule biliare.*

*

— De ce bile roşii?

— Fiindcă ie generos.

— Nu, fiindcă ie colectivist.

*

— De ce fluieri, bre?

— Mă prepar: mîine am examen la Dreptul Administrativ.

*

Boală de familie.

Ziarele au arătat că d. Stelian, ministrul justiţiei, continuă a practica avocatura, de şi ministru.

In familia liberală asta e o boală: d. D. A. Sturza, pe cînd era ministru al cultelor, avea procură generală de la prinţul Sturza şi reprezinta pe aceasta în toate daraverile; reposatul Stătescu, interesat în procese, muta pe magistraţi pe cînd aceştia deliberau, altfel cum voia reposatul, în procesele în care ministrul era avocat.

E o boală prin urmare.

OAMENI ŞI LUCRURI

LA MONASTIRE!

In toţi anii odată cu apropierea lunilor de vacanţă—cînd o bună parte din lumea oraşelor caută adăpost şi odihnă în munţi şi în locaşurile mănăstirilor, vedem apărînd diferite instrucţiuni, circulări şi dispoziţiuni simptomatice. Zicem simptomatice, pentru că acei cari au îndatorirea de a păzi prestigiul şi ordinea în mănăstiri, prin feliul cum redactează circulările respective, ori-cât de discret ar fi tonul întrebuinţat, ne lasă să întrevedem umbra grijii şi bănuiala neorînduielilor fatale la care dă loc viaţa mănăstirilor, mai cu seamă odată cu atingerea temporară între lumea din oraşe şi lumea de acolo. Intrezărim ca printr'o ceaţă toată frămîntarea unei clase de oameni pe care împrejurările i-au înstrăinat, i-au îndepărtat de la una din esenţialele manifestări psihice şi fiziologice ale traiului omenesc: iubirea.

Nu e locul aici de provocat discuţiuni largi ori de adâncit probleme grave, cum ar fi bună oară acest tainic şi poate dureros conflict între trebuinţe organice şi sufleteşti pe deoparte şi condiţiile unui traiu izolat şi steril, adoptat şi ales de bună voie. Scriitori mari ca Diderot, Zola, Maupassant şi D'Annunzio n'au putut istovi materialul abondent al acestui ciudat şi etern conflict, dar nu putem să nu relevăm—din cea mai nouă circulară a Sf. Sinod cu privire la primirea oaspeţilor în mănăstiri—oarecari detalii cari ating ele însuşi, fără de voie probleme serioase şi dau loc la meditări interesante.

„Nu vor fi primiţi însă văduvi şi tineri în mănăstirile de maici şi nici văduve sau tinere prin mănăstirile de călugări afară de cei care trec de vârsta de 50 de ani“.

Este aici o indicaţie clară, precisă asupra unui punct mult discutat încă în lumea filosofilor şi a medicilor şi anume vrâsta la care încetează cineva de a fi.... primejdios mănăstirilor, ca să nu întrebuinţăm termenii tecnici de „vîrstă critică“ sau cum spun francezii „l'âge critique à grand orchestre“.

Prin această vorbă critică ei înţeleg epoca în care, în chip subit, barbatul îşi schimbă modul de a fi, sufere o profundă transformare şi trece printr'o adevărată criză de nervi şi temperament, pînă cînd se resemnează şi se deprinde cu ideea că şi-a îndeplinit... misiunea pe pămînt, ca să nu uzăm de pastica expresie populară romînească: „l'a iertat d-zeu...“ Simptomele sunt uneori aceleaşi pe care le-a atribuit Emile Zola abatelui Mouret în oarele de criză supremă, iar analiza largă, discretă, profundă a tuturor acestor stări şi crize se găseşte în opera lui Balzac, atît pentru barbat, cît şi pentru femee începînd cu opera „Femme à trente ans“.

Atît din operile medicale cum sunt ale d-nului Valleteau de Moullac cît şi din cele literare nu reiese însă de loc că vrîsta de 50 de ani încetează a fi incompatibilă cu manifestările temute, ci din potrivă, ea dă loc uneori la marile frenezii ale simţirilor cu totul primejdioase acelui calm şi repaos visat cu drept cuvînt pentru locaşurile de rugă şi resemnare,—întru cît resemnarea de natura aceasta e posibilă pentru om în genere.

Literatura uşoară—operetele în deosebi—vor fi încă mult timp bogate în satirizarea „liniştei“ mănăstireşti,—acea poetică şi ideală linişte sufletească la care se gîndeşte Hamlet cînd exilează pe Ofelia:

— La mănăstire! Du-te la mănăstire!

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

— 4. Ţaranii sub raportul economic —

In general vorbind ţăranii stau rău sub raportul economic şi nu mai încape îndoială că pricina capitală a nemulţămirei şi răsvrătirei lor este mizeria dusă pînă la forma cea mai crudă în cel puţin jumătate din vetrile ţărăneşti. Adăpostul lor în de obşte este cunoscuta casa cu pereţii din vălătuci făcuţi din şumuege de paie amestecate cu pămînt, foarte rar din bîrne sau îngrăditură, cu o singură odae pentru locuit în capacitate de cel mult 25—30 m. c., acoperită cu stuh şi paie. Imbrăcămintea lor constă numai din izmene şi cămaşe din pînză de cînepă rareori mai cu îngrijire lucrate, opinci şi mai rar cisme (ciubote), căciulă de miel şi mar rar pălărie; pentru vremi mai friguroase suman şi cojoc. Toate aceste purtate ani de zile până se rup cu desăvîrşire, foarte puţini dintre ţărani avînd două rînduri de haine; cel mult au mai multe rînduri de albituri, dar pe care nu le schimbă în toată săptămîna Femeile se îmbracă numai cu cămeşă făcută din cînepă sau bumbac, mai mult desculţe cu o fustă şi mai rar polcuţă din stofă de tîrg, broboadă şi ca haină mai groasă caţaveica cu blană de miel, de nu chiar sumanul şi cojocul bărbătesc ca de împrumut.

Hrana ţăranilor constă numai din mămăligă făcută dintr'un păpuşoiu (porumb) sarac de substanţe azotoase (hrănitoare) dacă nu-i cele mai adeseori şi stricat ori necopt. Ca udătură, adica ceea ce constitue în deobşte felurile de bucate, dînşii au în primul loc borşul şu cartofi, fasole diverse legume, etc., apoi cartofile, fasolele, etc,. numai fierte, murăturile de castraveţi şi curechi, ceapa şi usturoiul crude; iar ca mîncări de frupt, de cari fac uz cu mult mai rar, carnea de mascur (porc), laptele de vacă şi de oae cu derivatele sale. Dar hrana de frupt este mai mult un articol de lux pentru ei obişnuind mai degrabă ca puţinele îngrediente ce le obţin să le vîndă.

De aceea se poate chiar spune că ţăranii n'au plăcere pentru paseri, lăpturi, ouă, etc.

In jurul casei lor, înafară de câteva găini, mai rar gâşte şi raţe, la marea lor majoritate nu mai găseşti nimic. Aceştia sînt adese cu desăvârşire lipsiţi de pământ şi viaţa şi-o agonisesc numai din munca braţelor, fiind angajaţi şi necurmat datori proprietarului sau arendaşului. Ei sînt aşa zişii codaşi ai satelor, porniţi veşnic spre gâlceavă şi în neputinţa lor de-a-şi duce viaţa mai cu priinţă, gata ori-când a-şi da câştigul lor la cârciumă. Felul lor mizerabil de viaţă întreţine în sufletul lor un fel de filozofie cinică şi, neavând nimic a pierde, stau totdeauna gata pentru vre-o acţiune fie cît de primejdioasă, care le rădică importanţa, după care se înţelege că rîvnesc cum râvneşte ori şi cine pe acest pămînt. Codaşii în de obşte sunt elementul de zurbavă, fiind-că este pătura cea mai oropsită şi mai ţinută în afară de civilizaţie şi de lege.

Intr'o măsură mult mai redusă sânt apoi ţăranii mijlocaşi, cari pe lângă casă mai au şi vre-o bucăţică de pământ, ceea ce le îngădue să ţină pe lângă ei şi cîte-o vită: vacă, cal, câte-va oi şi rar de tot doi boi. Viaţa lor deşi ceva mai uşoară ca a codaşilor, este totuşi legată de proprietar sau arendaş: avutul lor personal neîngăduindu-le a-şi agonisi tot de cât au nevoe, sânt constrânşi să se găsească într'acelaş raport de atârnare faţă de proprietari sau arendaşi; şi mijlocaşii rămân din an în an îndatoraţi cu lucrul ce s'au angajat. Se înţelege că în această îndatorire necurmată a ţăranilor pentru lucrul moşiilor joacă rol nu numai propria lor nevoe; ci cel puţin tot pe atît tendinţa spre jaf şi nedreptăţire ale celor mai mulţi dintre proprietari şi arendaşi. Dar chiar cea mai riguroasă cercetare nu te poate lămuri unde se isprăveşte nevoea ţăranului şi unde începe lăcomia boerului. Sigur însă este că lăcomia acestuia se sădeşte pe nevoea ţăranului; căci numai în nevoe fiind, omul cedează să se speculeze atît asupra eventualei dreptăţi ce-ar avea-o.

Intr'o minimă proporţie sînt şi ţărani cuprinşi sau fruntaşi. Aceştia se deosebesc economiceşte de marea majoritate nevoeşă printr'aceea că pot ţinea doi boi cel puţin, având ceva mai mult pământ pentru îndestulare, până la 2, 3, şi chiar 4 fălci de gospodar. Cei mai puţini dintre ei trăesc cu totul neatârnaţi de proprietar sau arendaş; cei mai mulţi se angajează şi ei cu lucrul la boer. Făcînd însă un atare angajament sub alte con-

diţii, nu numai sub imboldul nevoii, munca lor se plăteşte în general cu preţul curent şi înlesnirea lor este cu atât mai mare: dânşii cedează pentru munca de angajament sau salariată partea timpului disponibilă, după ce şi-au pus la cale trebile lor. In genere fruntaşii ţărani, putând să se ridice uneori şi până la prisos, pot să depue ceva bani la băncile populare. Dânşii, împreună cu popii, învăţătorii şi funcţionarii comunali, formează pătura ţărănească foarte restrînsă care stă mai binişor. Această pătură, deosebindu-se economiceşte de rest, tinde tot mai mult să se deosebească şi sufleteşte, şi de aceea dânsa formează mai mult ca o prelungire a elementului orăşănesc la ţară, neidentificîndu-se în aspiraţiuni şi, în orice caz, neîncercînd măcar a se îndruma pe o cale bună cu mulţimea mare nevoeşă dela ţară. Ne-ar plăcea să vorbim cît s'ar putea de bine despre această pătură mai sus pusă care ar trebui să fie trăsătură de unire dintre oraşe şi sate pentru o apropiată solidaritate; nu putem înse să nu relevăm că adese dînsa împinge nepăsarea şi neprevederea de interesele generale ale ţării pînă la a specula chiar asupra nevoilor şi suferinţele clasei ţărăneşti.

Aceste triste constatări asupra economiei vieţei ţăranului şi asupra faptului că ori-ce amînare a situaţiei sapă tot mai mult prăpastia dintre oraşe şi sate, impun ocîrmuitorilor datoria unei intervenţiuni serioase spre a se determina şi legifera strict raporturile dintre ţărani şi proprietari sau arendaşi în senzul unei mai echitabile şi mai drept răsplăţi a muncei: în special a se paraliza abuzul care îmbracă o desvoltare cu atît mai mare cu cît ţăranul este mai redus la sapă de lemn. O dată acest raport stabilit şi chezeşuit printr'o atentă observare şi un control serios, a se înlesni desvoltarea gospodării ţăranului pe calea dobîndirei pămîntului prin arendare, sau prin primire în loturi, sau prin cultivare în obştii, după loc şi după împrejurări, astfel ca în cel mai scurt timp să putem avea satisfacţia de-a-l vedea pe ţaran aspirînd şi tinzind a se ridica tot mai sus, căci poporul care nu aspiră, încezeşte şi moare.

Dr. Zosin

Portul uniformei

D. General Averescu, ministru de războiu, a trimis comandanţilor corpurilor de armată din ţară un important ordin circular relativ la portul uniformei soldaţilor şi ordonanţelor ofiţereşti:

Iată pe scurt acest ordin:

O toleranţă, neexplicabilă se observă în ţinuta oamenilor de trupă cînd merg în oraş în interes de serviciu sau fără interes şi mai ales în ţinuta ordonanţelor ofiţereşti.

Această stare de lucruri fiind în dezacord cu stricteţa şi spiritul de ordin şi disciplină ce trebuie să domnească în armată trebuie să înceteze.

D-nii generali comandanţi de corpuri de armată sunt rugaţi a bine voi să pună în vederea comandanţilor de piaţă şi de garnizoană următoarele dispoziţiuni, pentru a căror întocmai observare sunt singuri răspunzători:

1) Oamenii isolaţi cînd merg în oraş trebue să aibă ţinuta de serviciu. Numai în detaşamentul de corvoadă, oamenii vor fi în ţinuta zilei dar şeful lor trebue să fie în ţinuta de serviciu.

2) Ordonanţele ofiţereşti vor purta uniforma complectă de ordonanţă, interzicîndu-se imbracarea a parte cu efecte de ordonanţă şi parte cu efecte de trupă.

Acolo unde corpurile de trupă nu vor avea în destul efecte de ordonanţe, se vor da ordonanţelor ofiţereşti efecte de trupă, avînd voe de a umbla în oraş descinşi însă purtînd totdeauna asupra lor un bilet special de ordonanţă.

3) Ordonanţele ofiţereşti care vor circula în oraş jumătate desbrăcaţi, sau disculţi, cu capul gol, în papuci etc. vor fi luate ofiţerului întîi pe un timp mărginit. Dacă lucrul se repetă vor fi luate definitiv şi li se va trimite un soldat de trupă la anumite ore spre a-i face serviciu.

4) Aceleaşi măsuri se vor lua şi contra ofiţerilor ale căror ordonanţe, vor fi întrebuinţate în uniformă la servicii nepotrivite pentru militari.

Examenul de Violină

la Conservatorul de muzică şi declamaţiune din Iaşi

Ieri 7 a. c., orele 3 p. m., s'a început examenul de violină la conservatorul din localitate sub preşidenţia însuşi a d-lui Inspector general Sihleanu, care a ţinut să asiste la acest examen. fiind cursul cel mai important.

Sala cea mare a conservatorului nu era suficientă pentru publicul care venise să asiste la acest examen.

Au mai asistat la examen d-nii profesori ai conservatorului şi anume: *At. Theodorini* profesorul respectiv al cursului, *D-na Drăghici* profesoară de piano. *D-ra Sion* profesoară de piano, *Dl. Aurescu* profesor de oboiu, *Dl. Racovitză* profesor de flaut, *Dl. Cirillo* profesor de trombon şi corn, *Dl. Moldrih* profesor de violoncelo, *Dl. State Dragomir* profesor de declamaţie.

Examenul începe cu elevii anului preparator între care se disting elevii *Săvescu* şi *Gheorghiu* c a r e a u fost admiraţi pentru preciziunea şi seriozitatea cu care au executat diferite studii şi concerte, micul şi drăguţul *Bîrsan* menit să facă mult răsunet în lumea muzicală, *D-ra Dimitrovici* şi elevul *Romeo Drăghici* cari au lasat distinse aprecieri juriului şi publicului. *Anul al 4-lea* se remarcă talentata şi cunoscuta *D-ră Buliga* care va deveni o violonistă de forţă în viitorul ei, şi va face fala conservatorului, esemenea şi elevul *Strasberg* a fost la înălţimea aprecierei publicului.

Din anul absolvenţilor—elevul *Barbu* cunoscut lumei noastre muzicale—a fost serbătoirt de întreaga sală cu ovaţiunile ce i s'au adus pentru secretul artei sale, neîntrecut în felul cum execută şi redă cele mai grele studii —adoptînd în totul şcoala distinsului său profesor.

După ce s'a terminat examenul de violină, D-l Sihleanu a felicitat viu pe D-l Teodorini pentru succesul elevilor acestui curs şi a rugat pe *D-ra Sion* să prezinte în examen elevele absolvente la cursul de piano—după care imediat am putut admira talentul neîntrecut al d-relor Antoniu şi Hogaz, cari executînd cea I-iu *Etude de Liszt* şi cea II-a *Balade de Chopin*—au fost îndelung aplaudate de toată asistenţa pentru farmecul cu care au interpretat pe aceşti grei autori muzicali—D-ra Sion a fost viu felicitată de d-l Sihleanu—ca şi D-na Drăghici la al cărui examen asistase cu o zi mai înainte.

Imediat apoi se aranjază orchestra conservatorului—formată absolut numai din elevi şi eleve sub conducerea d-lui Director At. Teodorini — cari executînd *Haydn* symphonien 1—3 au încoronat şi sfîrşit succesul examenului şi chiar al serbărei—căci rar să văzut o afluenţă de lume atît de aleasă asistînd la un examen de violină prezidat şi de un distins cunoscător în ale artelor—cum ie *D-l Sihleanu.*

Litere-Ştiinţe-Arte

Mesagiile Regale—e ştiut acum de toată lumea—sunt redactate cu o deosebită îngrijire şi într'un stil ireproşabil. Regele Carol e, de altfeliu, nu numai un Monarc superior prin însuşiri militare, dar şi prin calitatea recunoscută de cugetător şi scriitor, iar în discursurile rostite la diferite ocaziuni în sinul Academiei Romîne a dat dovadă că e înzestrat cu toate calităţile scriitorului de rasă: concis, clar, sobru şi sugestiv.

Ultimul mesagiu, cetit la deschiderea actualei seziuni extra-ordinare a corpurilor legiuitoare cuprinde numai un rezumat seurt al unicei probleme care preocupă actualmente toate gîndirile şi toate straturile poporului romîn: conflictul dintre proprietari şi ţărani, problema agrară într'un cuvînt, Şi vorbind despre aceasta, mesagiul zice, motivînd scurtimea seziunei parlamentare: „speranţa într'o recoltă satisfăcătoare a revenit şi deci munca agricolă vă reclamă la căminurile Dv.“

Dar este oare parlamenlul alcătuit numai din proprietari agricoli, ori este el măcar în marea lui majoritate compus din aceştia? In mare parte reprezentanţii actuali ai Camerelor sunt avocaţi, profesori, medici, proprietari urbani, iar o minoritate aparţine exclusiv clasei agricole. Şi în acest caz motivarea aceasta a scurtimei seziunii parlamentare sună oarecum bizar şi pare pripită. Intr'o lucrare aşa de meditată şi îngrijită cum este de obiceiu Mesagiul Regelui Carol, această frază, din punctul de vedere literar, este aceea ce se cheamă un lapsus calami.

*

Doctorul Roux a comunicat zilele trecute Academiei de ştiinţe din Paris o descoperire, permiţând de a se constata în chip singur, la om ori la animale, indiciile teribilei maladii. Meritul se cuvine medicului vienez von Perquet.

Operaţiunea este extrem de simplă. Ajunge să se facă pe piele o cît de uşoară tăetură şi să se frece cu un tampon imbibat cu cîte-va picături de tuberculină de Koch. Dacă nu există tuberculoză, incisia se cicatrisează fără nici un accident. Dacă, din potrivă, individul este atins de oftică, chiar de n'ar avea nici o simptomă, incisia frecată cu tuberculină se acopere cu o pojghiţă care după puţine zile, devine o pustulă asemănătoare cu acea a vaccinului.

*

Cel mai frumos monument al gloriei lui Beethoven va fi teatrul ce i se va consacra în Olanda. El va fi rîdicat într'una din frumoasele dune ale Nordului. Artiştii vor fi cu totul nevăzuţi şi se va putea asculta Beethoven şi avea marea înaintea ochilor.

*

Celebrul artist şi director Angelo Neuman publică „Amintiri asupra lui Ricard Wagner“ al cărui amic intim a fost multă vreme interpret şi curagios impresar. Neuman e acela ce a avut ideia să se străbată Germania, în tren special, cu „Tetralogia“ acea serie de patru mari drame lirice de Wagner, pe care nici un teatru nu îndrăznea să le primească.

I se făgăduise de maistru să aibă şi pe *Parsifal.* Cînd aduse contractul Wagner luă condeiul, dar se opri de odată: „Neumann, ai cuvîntul meu. Dacă pretinzi, iscălesc. Dar dacă voeşti să'mi faci o mare plăcere, mai aşteaptă,“ şi vocea îi tremura.

Neumann se înclină. Plecând el spuse fiului său: A trebuit să renunţ la *Parsifal,* adică la milioane.“ In 1913, privilegiul lui Bayreuth asupra lui *Parsifal* expiră. Care să fie oraşul — şi directorul care îl va juca întâia oară.

*

STRUNA ZILEI

FABULA MODERNA

A fost arestat Gr. Mieluşel din jud. Romanaţi care a tras cu puşca asupra deputatului conservator P. Brătăşanu.

Ziarele.

Nu ştiu sunt vremile ciudate
Ori eu de nume mă înşel?
Pricep să ai de... Lupu teamă,
Dar să te-omoare un... Mieluşel!?

Informaţii

Infamia *„Patriotului“. Excelentul nostru nostru confrate* la Roumanie *scrie în privinţa afirmărei că d. Virgil Arion n'ar fi fost invitat la consfătuirea de la clubul conservator:*

Patriotul afirmă din nou că d. Virgil Arion, deputat conservator, „n'a fost invitat *intenţionat* la întrunirea deputaţilor şi senatorilor conservatori“.

Patriotul n'a fost desemnat nici odată ca representînd vederile şefului partidului conservator şi e mai mult ca îndrăsneţ de a se arăta ca atare.

Dacă d. Carp ar fi voit, în adevăr să nu convoace pe un deputat conservator, ar fi procedat, potrivit bine cunoscutei sale franchiţe, prin a face comunicare despre aceasta colegilor săi—şi aceştia s'ar fi simţit autorizaţi a proceda după cum li-ar fi dictat conştiinţa.

Dar d. Carp n'a făcut şi n'a zis nimic. Şi *Patriotul* n'are dreptul să se amestice în tăcerea şefului partidului.

Fiind-că d. Carp este şeful unui *partid* şi nu a unei *coterii* şi lealitatea sa e prea bine cunoscută pentru ca să se găsească cine-va care să creadă manopera ce'i pune în spete *Patriotul.*

In ce priveşte limbagiul *Patriotului* el ne este cunoscut şi nu ne face nici cald nici rece. Mica fracţiune ce inspiră *Patriotul* nu este de cît o infimă minoritate a partidului conservator — şi această infimă minoritate nu ne-a interesat şi nu ne va interesa nici o dată.

—

La fabrica de ţesetorie Leo Gheller, din str. Socola, a făcut explozie eri un cazan de aburi, opărind piciorul drept lucrătorului Costică Ghiţescu zis Popovici.

Nenorocitul a fost transportat imediat la spitalul evreesc.

—

In numărul de eri s'a tipărit greşit că comisia interimară a votat 200 lei pentru statuia lui Lascar Catargi. Comisia a votat în acest scop *2000* lei.

—

In ziua de 10 August se va ţinea în localul prefecturei de judeţ, o licitaţie pentru vânzarea mai multor loturi mici de pe moşiele Zagavia—Buciumi din judeţul Iaşi.

—

D. A. A. Bădăreu a sosit în Iaşi ieri seara, cu expresul de 6 ore.

—

De la Primărie ni se comunică următoarele:

Vă rugăm a insera că din listele emise de comună pentru a se veni în ajutorul urmaşilor celor patru funcţionari de la căile ferate romîne care şi-au găsit moartea în nenorocitul accident de la Sîrca, în afară de sumele adunate de ziarul Liberalul şi Opinia s'a primit:

Lei 100 de la Creditul Urban.
„ 42 de la Direcţiunea Atelierelor C. F. R. cu lista No. 15.
„ 10 de la Prima Casă de Economie din Urbea Iaşi.

—

In numărul nostru de eri am subliniat faptul că d. Spiru Haret a anulat pe nedrept decisia ministerială prin care părintele Savin era numit profesor de Istorie la Seminarul „Veniamin“ din Iaşi.

Părintele Savin ne roagă să nu mai revenim asupra acestei chestiuni şi să închidem incidentul.

L'am închis.

—

„Carusso“ în Iaşi. Iaşul este un oraş mic, foarte mic. Apariţia unui străin în oraşul nostru, se observă imediat. Mai ales dacă acel străin ar fi un bărbat elegant, dacă ar purta o pălărie de Panama —veritabilă sau nu; dacă ar avea cu ce face curse în trăsură şi dacă roţile acelei trăsuri ar fi de cauciuc—atunci prezenţa acelui străin nu numai că va fi imediat observată, dar ea va constitui şi un eveniment.

Zilele trecute a venit la Iaşi un asemenea străin. Străin de localitate numai —căci altmintreli dl. Angelescu—acesta este numele străinului ie romîn precum arată numele şi e de fel din Giurgiu.

Prezenţa d-nului Angelescu în Iaşi a stîrnit senzaţie. D-sa a fost obiectul discuţiunei generale, mai ales în urma reuşitei unei farse, care a făcut pe lume să creadă că d-l. Angelescu ie domnul Carusso, cunoscutul tenor.

Nimeni nu s'a întrebat ce l'a putut aduce pe d. Carusso în Iaşi, dar fiecare a crezut că d. Angelescu dela Giurgiu ie, în adevăr, d. Carusso tenorul.

—

In urma intervenţiilor făcute de comitetul de asistenţă din Iaşi societatea filantropică I. C. A. a decis a relua opera de înlesnire a emigrărilor pentru familiile evreeşti cu totul lipsite de mijloace, dar exclusiv a acelor cărora li s'a interzis acum în urmă şederea în sate. In primul rând vor fi transportaţi meseriaşii, cărora li se vor acorda ajutoare însmnate. In al doilea rând vor fi înlesniţi acei cari vor să se ocupe de agricultură. Aceştia din urmă vor fi trămişi în Canada cu preţuri reduse.

—

Pentru Duminică 10 Iunie Corul din atelierile C. F. R. — Iaşi, organizează o **o mare serbare** în vasta grădină de la **3 sarmale** com. Bucium (C. Luca). Din bogatul program menţionăm:

I. De la ora 6 seara, mai multe camioane împodobite cu verdeaţă vor transporta pe cei ce vor sosi cu tramvaiul, în mod absolut gratuit până la grădină.—Camioanele vor circula din 20 în 20 minute până la sfârşitul serbărei.

II. La grădină. Focuri de artificii. Granate, fanfară, apoi declamaţii, o piesă teatrală şi bucăţi pentru voce astea executate de cor şi asociaţi.

III. de la 12—6 dimineaţa dans, în grădină şi salon—apoi nu vor lipsi nenumărate surprize—Intrarea în grădină, dus şi întors cu camionul e de 1.25 bani.

—

„Roumanian Relief Committee“ din Newyork care a colectat şi trimis pentru ajutorarea evreilor devastaţi din tîrgusoarele şi satele romîneşti suma de 175000 lei şi-a încheiat activitatea, după cum anunţă un ziar vienez.

Adevărul este că comitetul e permanent dar că a încetat cu colectele de bani şi se va ocupa numai pentru a înlesni evreilor romîni condiţiunile de emigrare

Totalul ajutoarelor acordate de către organizaţiile americane împreună cu instituţiile filantropice din Europa se ridică la 500000 lei.

—

In curînd va fi pus în consumaţie „Lapte Maternizat“ pentru alăptarea copiilor, preparat de doctorii Buzenchi, medic veterinar primar al oraşului şi Jean Rothbard, farmacist.

—

DIVERSE

— D. profesor E. Constantinescu, din strada Carol No. 5 a reclamat poliţiei că i-a dispărut din serviciu, basarabeanul M. Caliu furându-i mai multe lucruri de valoare.

— Au fost arestaţi pentru furt indivizii H. Herş sin Iancu, Iţic Segal şi Solomon Segal.

— Agenţii siguranţei au arestat pe individul Sarieli Spacorescki supus rus, găsit vagabondînd pe stradele oraşului. Asupra lui nu s'au găsit actele de supuşie.

— A fost găsit vagabondând pe stradele oraşului individul V. Poleacu de loc din Paşcani. El a fost arestat.

— Agenţii siguranţei au arestat pe femeia Anica Gh. Olaru din mahalaua Ciurchi No. 8, existînd în contra ei un mandat de arestare.

— Au fost arestaţi indivizii Ştefan N. Samoil şi concubina sa Şusana, de loc din Ploeşti, bănuiţi ca autori ai unui furt.

— Supusul otoman Anton Alexa, de profesie muncitor, a reclamat poliţiei că eri după amează, pe la ora 1, adormind pe o bancă la rondul al II-lea i s'a furat dintr'un chimir suma de 220 lei în aur, bani ruseşti şi italieneşti cum şi suma de 3 lei 50 bani din vestă.

— Locuitorul N. Anton a găsit eri pe malu Prutului, un cap de om şi mai multe oase.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

2

Muzeul Aman

Acesta e un tablou plin de viaţă şi în care se poate vedea crîncena luptă între Ruşi şi Turci în toată puterea ei.

De aseminea Aman ia parte la marea luptă de la Crimeea unde într'o scrisoare adresată fratelui său spune:

„Ca artist am văzut lucruri pe care nu le voi mai vedea nici odată.

Soldaţii ce se văd pe cîmpurile bătae nu sînt aceiaşi ce se văd în oraş; plini de praf sau de noroiu şi nu sunt raşi, sunt puţin hrăniţi şi aşteaptă necontenit moartea fără a cunoaşte momentul, dar fiind tot deauna siguri de victorie“.

Aceste rinduri îmi amintesc de pictorul rus Vasile Verşaghin, care ca şi Aman a luat parte diferite campanii ca să vadă cu ochii săi realitatea îngrozitoare a războiului.

A luat parte la războiul dintre Ruşi şi Turci alături cu Scobelev, cu acest războinic fără frică, pe care'l împingea focul tinereţei şi o ambiţie nemărginită şi care zicea adesea:

„Şi dacă nu biruim vom muri plini de slavă“. Veraşaghin mergea în tot deauna spre punctele cele mai periculoase, această îndrăzneală a fost pedepsită de soartă, căci o ghiulea inamică a stîns viaţa acestui suflet de artist în războiul Ruso-Japonez.

In pînzele acestor doi mari pictori se poate vedea un realism puternic căci şi Aman şi Veraşaghin iubiau natura, realitatea şi adevărul.

In opera lor se vede acea amănunţime de observaţie, dea cerceta totul, de a reproduce întocmai.

Senzaţia şi actualitatea nu'i încîntau ei zugrăveau numai lucruri văzute şi simţite, de aceia poate opera lor e cea mai caldă expresiune a unor suflete adevărate de artişti.

S'a reîntors în ţară la 1858, după ce luă pentru tabloul „Bătălia de la Oltenița“ frumoasa sumă de 20 mii de lei.

Aci încearcă să deschidă expoziţiuni şi intemeiază prima şcoală de pictură.

Discursurile de deschidere de la 14 Decembrie 1765, a rămas una din paginele cele mai frumoase în cartea de aur a artelor romîne, :

Reproduc următoarel pasagii: „Solemnitatea de astă-zi este pentru romîni cel mai mare pas de civilizaţiune; zic, d-lor, cel mai mare, căci prin arte se consideră culmea de civilizaţiune în care se află o naţiune.

Franţa, d-lor, de atrage astăzi la dînsa mai pe toţi locuitori globului n'o face de cît prin magica putere a artelor; frumosul este pentru imaginaţiune, ceea ce este moralitatea pentru suflet.

Prin frumos ajungem la developarea imaginaţiunei, prin imaginaţiune la sublim şi prin sublim la Dumnezeu.

Aceasta d-lor, a fost destul de bine simţită de strămunii noştri şi noi vedem în paginile istoriei că prin tendinţa lor la arte au ajuns la civilizaţiune, la moralitate, la iubirea de patrie şi prin urmare la glorie.

Vedeţi, d-lor elevi, cît de mare este misia d-stră; aveţi necontenit în vedere că sunteţi că sunteţi chemaţi penfru a glorifica patria în viitor; îndoiţi, prin urmare, ardoarea şi puteţi fi siguri de succes“....

Această şcoală după doi ani de funcţionare a fost închisă din causă de economii budgetare, aşa că Aman şi-a impus sacrificiul de a ţinea-o în această vreme cu cheltuiala sa propie.

Intre elevii săi putem cita pe Georgescu şi Jolnay, care ilustrează Romînia în Statele-Unite prin talentul lor sculptural.

(Va urma)

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia: I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

E. HEROVANU

AVOCAT

Strada Tăutu No. 1.

NOUTAŢILE ZILEI

Uniunea artiştilor lirici pariziani, a oferit o plachetă d-lui Clémenceau, în semn de a-i mulţumi pentru decretul din 18 Decembrie 1906 prin care se interzic „chetele“ în cafelele concerte din Franţa.

Placheta reprezintă o scenă cu mai mulţi artişti în diferite costume cari vin să salute pe preşedintele consiliului. In josul plachetei se observă profilul d-lui Clemenceau care ocupă un loc în orchestră ca spectator.

„Artiştii lirici recunoscători. lui Georges Clémenceau“ e inscripţia ce o poartă placheta.

***

Un nou sistem de pavaj se încearcă actualminte la Paris. O parte din strada Saint-Martin s'a pavat cu oţel.

Modul de pavare e acelaş ca şi cel de lemn, adică pe un strat de beton şi spaţiile umplute cu ciment.

Se crede că această nouă stradă de oţel va dura mult mai mult de cît cele de lemn sau alte sisteme de pavare.

***

La Bruxela au fost arestaţi doi italieni Manicaci şi Caltatogia, care au vrut să vîndă unui bancher de acolo bonuri şi obligaţiuni în suma de 300.000 fr.

Poliţia avînd indicii că aceşti italieni sunt suspecti i-a arestat.

***

Asociaţiile antimilitariste din Holanda au organizat un meeting, sub cerul liber, contra congresului de pace de la Haga. La acest congres au luat parte şepte mii de oameni, reprezentînd o sută de organizaţii antimilitariste şi socialiste.

D-nii Hervé din Paris şi Schweitzer din Berlin anunţaţi că vor lua cuvîntul la acea întrunire n'au venit.

Şese oratori au protestat contra congresului de Pace. Anarhistul Niuvenhuis declară că se joacă o comedie cu această conferinţă de pace, cînd în acelaşi timpa Dum este dizolvată cu forţa. Oratorul a vestejit discursul lui Nelidoff, preşedintele Congresului, şi a terminat invitînd pe lucrătorii serviciilor de transport ca să se pue în grevă în timp de resboiu pentru ca să impedece ast-feliu transportul merindelor şi al muniţiunilor.

Socialistul Verhcelen constată că popoarele n'au nimic de aşteptat de la cei puternici. El denunţă Belgia, unde guvernul clerical strigă: „Jos militarismul, dar trăiască pacea armată!“ Ceea ce se dovedeşte prin continua mărire a fortăreţei Anversului.

Intrunirea s'a terminat fără dezordine.

***

La Nimes (Franţa) femeea şefului de gară în momentul cînd telefona, a fost lovită cu un cuţit de un necunoscut.

Nenorocita grav rănită a căzut în nesimţire. Copilul ei, de şeapte ani, martor neputincios al acestei crime, a fost şi el lovit de acel asasin.

După două ore, cînd şeful de gară a sosit acasă, el a găsit pe femeea şi copilul lui scaldaţi într'un lac de sînge.

Starea victimelor e desperată. Se crede că e la mijloc o resbunare.

***

Zilele trecute au sosit la Paris 72 poloboace de aur. Ele conţineau 18 milioane de bare şi au fost dirijate către Banca Franţei. Preţiosul transport a fost obiectul unei supraveghieri speciale.

Ultime informaţii

In pagina întăia a ziarului reproducem un splendid articol al eminentului nostru confrate „La Roumanie“ cu privire la intervenţia d-lui P. P. Carp, şeful partidului conservator, care a indicat să se combată cu energie candidatura d-lui A. C. Cuza.

Fiind-că unii cred că chestiunea mai comportă discuţie, suntem în măsură de a şti ca d. Carp, şeful partidului, a repetat indicaţiunea că datoria partidului conservator este de a combate cu energie anarhia ori unde şi sub ori-ce formă, se va presenta ea.

De alt-fel avem cuvinte a crede că în curînd acei care au crezut a fi de altă părere şi mai cu seamă să încerce a pune la îndoială indicaţia şefului partidului vor putea şti ceva mai precis asupra celor ce gîndeşte d. P. P. Carp în chestiune pe care o pun acum în discuţie.

—

Exemplu fără pereche în vre o ţară din lume!

Pentru a nu fi bănuit de părtinire d. Stere a dat nota de trecere la toţi studenţii care s'au prezentat în această seziune.

Morala întîmplărei: Studenţii în loc să înveţe carte şi să urmeze la cursuri, trebuie să combată candidatura profesorului, să facă campanie electorală, să huiduiască şi să fluere pe profesor. Ei obţin cu siguranţă nota de trecere căci profesorul face aceasta.... spre a nu fi bănuit de părtenire.

Dacă esemplul acesta s'ar generaliza atunci universitatea ar deveni o vastă agentură electorală, cursurile vor fi înlocuite printr'un permanent caţen-musik, în locul salutului studenţii ar întîmpina pe profesor cu huiduieli şi fluerături, iar examenele ar fi înlocuite prin discursuri patriotice pronunţate de profesor şi un delegat al studenţilor care se presintă la examen.

Toate bune dar—pe lîngă partea morală a chestiunei ce te faci cu afurisitul de regulament care cere numai de cît ca studenţii să fie examinaţi.

Or poate fiind-că sesiunea examenelor a coincidat cu perioada electorală, regulameutul n'are nici o căutare?

Frumoasă pildă! Fericită ţară!

In piatra-N. a făcut mare senzaţie faptul că d-ra Aneta C. I. Cantemir, aparţinând unei distinse familie din acel oraş, s'a sinucis.

D-ra Cantemir se afla la Rosnov. Alaltăeri seara ea s'a sinucis cu un foc de revolver.

Nu se cunosc cauzele.

—

D. judecător D. Cihodariu dela secţia a II-a a tribunalului Iaşi, a fost delegat să figureze ca membru asesor la Curtea cu Juri din Dorohoi, de oarece judecătorul de acolo a instruit afacerile de la juraţi.

*

Tribunalul sacţia a II-a avea să cerceteze astăzi o cerere pentru declararea în stare de faliment a comerciantului H. Dickstein.

Tribunalulul, în urma cererei unui creditor, a amînat procesul.

—

La juraţi urmează să se judece mîine procesul celor 6 săteni din Holboca acuzaţi că, pe timpul răscoalelor, au devastat curtea de pe acea moşie şi au jefuit pe arendaşul Simionovici.

Se crede că procesul se va amîna.

*

La secţia a II-a a Curţei se cercetează astăzi acţiunea în revendicare ce-a fost intentată direcţiunei tramvaiului de d-na Maria Ţintilă. Reclamanta, ale cărei pretenţiuni au fost respinse de tribunal, susţine că terenul pe care se află construită uzina tramvaiului i aparţine ei şi cere 200000 lei despăgubiri.

*

Foarte mulţi bacaoani au sosit în Iaşi la procesul privitor pe d. Sascău, fost poliţai de Bacău, acuzat că-ar fi maltratat pe d. Vesbian.

Se crede că procesul nu se va putea judeca nici astăzi.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 8 Iunie

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti. — Guvernul a convocat majorităţile parlamentare la o consfătuire, care a avut loc ieri seară în sala de şedinţi a Senatului.

Vre-o 200 de deputaţi şi senatori erau presenţi la consfătuirea care a început la orele 8 jum.

Au asistat şi toţi miniştri. A presidat d-l. Stroe Beloescu, presidentul de vrîstă al Senatului.

D. Dimitrie A. Sturdza a luat cel întăiu cuvîntul.

Primul-ministru a arătat dificultăţile prin care a trecut guvernul pînă a vedea întrunite şi constituite camerele de astăzi.

Datoria actualului Parlament este ca să procedeze la realizarea reformelor pe cari guvernul le-a promis prin manifestul din Martie dat în numele M. S. Regelui.

Pentru aceasta va fi nevoe să se aleagă o comisiune parlamentară care să se ocupe cu elaborarea diferitelor proiecte. Din acea comisiune vor face parte: membrii guvernului, mai mulţi membri ai majorităţei şi minoritatea conservatoare.

Guvernul este dator să ceară concursul minorităţei conservatoare, să-i spună franc părerile sale, să caute să-i obţie asentimentul, pentru ca legile ce se vor vota să capete o mai puternică dovadă de trăinicie. Iar streinătatea să vadă că ţara a intrat pe calea reformelor sănătoase în materie economică.

Comisiunea va trebui să se intrunească cel mai tîrziu în Octombre, iar în sesiunea din toamnă, proiectele definitiv întocmite, vor fi votate şi la iarnă vor fi puse în aplicare aşa că primavara viitoare să găsească ţara sub domnia noilor legi agrare.

Sesiunea viitoare nu va dura de cît pînă la 15 Februar.

In această sesiune Camerele nu se vor putea ocupa de cît cu votarea legilor agrare şi a cîtor-va proiecte de interes general.

Continuînd d. Sturza a spus: trebue să facem astfel ca rescoalele sîngeroase cari au sguduit Ţara, să fie uitate prin punerea în aplicare a unor legi bune şi sănătoase.

Am spus tot ce aveam să vă spun, a terminat d. Sturza, acum aştept să-mi spuneţi şi dv.

S'a produs o mare tăcere. Nimeni n'a cerut cuvîntul.

Atunci se rîdică d. Ferechide şi spune că tăcerea majorităţei tălmăceşte deplina aprobare pe care Parlamentul o dă vederilor primului-ministru.

D. Ferechide aduce elogii d-nului Sturza pe care, spune oratorul, partidul îl va urma la guvern precum l'a urmat şi în opoziţie.

Atunci d. Sturza s'a rîdicat enervat şi oprind pe d. Ferechide de a continua zise: *nu v'am chemat ca să mă urmaţi ci v'am chemat ca să lucraţi. Grea sarcină mi-aţi dat cînd m'aţi chemat la şefia partidului,* **căci ie foarte greu** *să conduci o mulţime,* **chiar** *dacă ea s'ar compune numai* **din oameni cuminţi,** *cînd ie vorba să faci lucruri bune pentru Ţară.*

M'am aştaptat să mă contra-ziceţi şi vă rog să spuneţi tot ce aţi avea de spus, căci numai aşa se poate face o guvernare bună şi Ţara are nevoie de multe guvernări bune.

D-nii C. Stoicescu şi Rîmniceanu spun că ţara nu trebue desamăgită de actualele camere, cari sunt voinţa ţărei.

D. *Sturza* ia din nou cuvîntul şi spune că guvernul nu va întîrzia să stărue ca reformele ce le-a promis să fie realizate.

Fie-care să lucreze în sfera activităţei sale, ceea ce este foarte necesar de oare-ce proectele n'au fost elaborate încă.

D-nii *Culoglu* şi *I. Mitescu* propun ca din comisiunea parlamentară să facă parte şi oamenii de la sate.

D. *Dragu*-Bărlad, propune ca să se numească o comisiune care să se ocupe cu adunare de material.

D. *Brătianu* spune că guvernul a făcut deja lucrul acesta şi are abondenţă de material în materie agrară.

D. *Sp. Haret* exprimă satisfacţia că întregul partid e de acord în chestia ţărănească.

Consfătuirea a luat sfîrşit la ora 11.

Camera

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 jum. 135 Deputaţi sînt presenţi. Pe banca ministerială, domnii: Sturdza Morţun, Haret şi Stelian.

Se validează restul titlurilor. In momentul în care vă telefonez se votează alegerea preşedintelui Camerei.

Se proclamă ales d. M. Ferekide.

Votarea continuă pentru alegerea celor 4 vice-preşedinţi.

Contra d-lui Arion

Bucureşti.—Un ziar obscur ce apare aci, continuă cu infamiile contra d-lui Virgil Arion. In numărul său de astă-zi spune că d. V. Arion a fost invitat la consfătuirea conservatoare în urma scuzelor ce ar fi presintat d-lui Carp.

Se înţelege că ziarul obscur minte.

Noul prefect

Dorohoi.—Este vorba ca în locul actualului prefect de Dorohoi d. G. Văsescu, să fie numit d. Manolescu Teţcanu deputat. Prin această numire rămânînd un loc vacant în Cameră, se va pune candidatura d-lui G. Văsescu.

Neînţelegeri liberale

Craiova.—*Intre liberali din Craiova există mari neînţelegeri cari au isbucnit şi mai puternic cu ocazia formărei listelor comunale. Se vor forma două liste una având în frunte pe d. Mitescu, iar cea l' altă pe d. Nicolae Romanescu.*

Intrunirea de la clubul conservator

Bucureşti.—In privinţa consfătuirei care a avut ieri la clubul conservator iată cîteva amănunte interesante:

Au participat la această întrunire d. P. P. Carp, Titu Maiorescu, Take Ionescu, S. Cantacuzino, Alex. Marghiloman, Const. Dissescu, Jean Lahovary, Petru Missir, C. Olănescu, Nicu Filipescu, C. C. Arion, Toma Cămărăşescu, N. Cananău, Cantilli, Ghica-Comăneşti, Virgil Arion, I. Grădişteanu, Toader Cincu, Nestor Cincu Paul Brătăşanu, Generalul Teleman, Victor Fillotti, N. Botez, N. Ghica Comăneşti şi Dr. Gruescu.

Au lipsit dd. A. A. Bădărău, şi Cantacuzino Paşcanu, absenţi din capitală şi M. Cantacuzino care era reţinut la cameră.

Asupra intrărei în comisiunea parlamentară, fiind dat că partidul liberal nu şi a formu'at încă proectele de legi, părerile s'au despărţit în sinul aleşilor conservatori. D. D. Take Ionescu, Ioan Lahovary şi C. Dissescu au fost de părere că conservatorii să primească de a face parte din comisiunea parlamentară, iar dd. Carp, Cantacuzino şi Marghiloman au fost de părere contrară.

Un acord s'a stabilit şi anumé că partidul conservator e gata să conlucrèze cu partidul liberal, tratările urmînd săse facă pe baza proectelor propuse de liberali, tratîndu-se de la partid la partid. In ce priveşte însă participarea în comisiunea pentru pregătirea reformelor, fiecare din aleşii conservatori rămîn liberi în acţiunea lor fără să angajeze prin aceasta, partidul.

In timpul consfătuirii d. P. P. Carp, s'a întreţinut în mod foarte afectuos cu d. Virgil Arion şi a făcut orude zeflemele pe seama diferitelor comunicate din ziare relative la pretinsa neînvitare a d-lui Virgil Arion.

Evenimente grave în Franţa

— La Narbonne lupte în strade.—Omorîrea unui căpitan.—Arestarea primarului Ferroul din Montpellier. —Decisiuni energice luate de d. Clémenceau.

Paris.—*Ziarele publică detalii asupra evenimentelor grave petrecute în Sudul Franţei. La Narbonne s'au ridicat baricade şi lumea a tras asupra armatei; un căpitan din regimentul 139 a fost omorît. Armatele au făcut uz de arme şi sunt mai mult de 20 de morţi şi foarte mulţi răniţi.*

Montpellier. *Aci s'a ţinut un meeting enorm. Primarul oraşului Ferronl a fost arestat şi depus în citadela oraşului. Pe la ora 10 seara populaţia a voit să elibereze pe primar, atacînd palatul justiţiei. Au fost încaerări,*

Poliţia a atacat cu energie şi lucrurile au fost într'un cît-va potolite.

Paris.— Un consiliu de miniştri a fost întrunit sub preşidenţia d-lui Clémenceau care a explicat telegramele sosite şi ordinele pe care le-a dat să se potolească revolta

S'a decis o anchetă. Şedinţa de azi a camerei a dat un vot de încredere ministerului Clémenceau, invitîndu-l a lua conduita hotărîtă.

Montpellier.—Incăerările începute au degenerat în adevărate lupte. S'au tras focuri din ambele părţi. Sunt 6 morţi şi foarte mulţi răniţi.

Perpignan.—Aci, ţăranii au dat foc prefecturei şi răsculaţii au interzis administraţiei de a potoli focul. D n Narbonne se mai telegrafiază că luptele continuă.

Sunt foarte mulţi răniţi şi morţi. Situaţia e gravă. Se aşteaptă forţe militare mai numeroase.

După închiderea Dumei

Măsuri de represiune Recolta compromisă

Petersburg.—Faţă cu numărul colosal al soldaţilor indisciplinaţi şi al actelor de revoltă întâlnite în toate corpurile de armată. Ministerul de răsboi a dat un ordin de zi pe care la trimes tuturor şefilor şi comandaţilor, de a lua măsurile cele mai severe în potriva agitatorilor revoluţionari, pedepsindu-i cu cea mai mare asprime.

*

In potriva întelectualilor se continuă aceaşi goană. Intre alţii şi Korolenko cunoscutul literat rus a fost pus sub supravegherea poliţiei.

*

Social democraţii au decis să nu încurejeze mişcarea pentru greva generală, găsind'o nèavenită în momentele aceastea, cînd proletariatul rus nu este pregătit de a resista unei aşa puternice mişcări.

*

Din toate ungherele marelui imperiu vin ştiri triste. Recolta în cîteva gubernii e cu totul compromisă şi foametea va fi cu siguranţă; într'alte gubernii recolta dacă n'a fost compromisă complect totuşi ea este mai pre jos de mediocră şi această criză economică nu va fi de cât un ajutor real adus mişcărei revoluţionare care sub aceste condiţii poate va avea un rezultat desăvîrşit.

*

Viena.—Socialiştii de aci au protestat în potriva închiderei acelei de a doua Dumă şi în potriva măsurilor extra-ordinare luate în potriva corelegionarilor lor politici, trimiţîndu-le expresia simpatiei lor.

*

Din Petersburg se mai telegrafiază că la Moscova au fost trimise 22 de regimente de infanterie din alte regiuni ale ţărei spre a înlocui regimente aflate acolo, căci s'a constatat că mai toată garnizoana din Moscova este în mănile agitatorilor revoluţiouari.

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

—

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 4 Iulie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru darea în antrepriză a serviciului curăţirei latrinelor şi cisternelor din oraşul Iaşi şi tîrguşoarele dependinte de el, pe timp de 5 (cinci) ani cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caietul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 09654
1907 Iunie

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

Biuroul FOKSCHANER

s'a mutat strada Primăriei No. 25, în rînd cu Tip. H. Goldner.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

Med. Dr. Alfred Schaffer

din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

cousultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazā la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE în BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si în tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil traetat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.— Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare. 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.—. No. 167. - Duminică 10 Iunie 1907

UN ANARHIST

E vorba de Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar din Ministerul Instrucţiunii publice.

Spiridon Popescu trece drept un psiholog în cercetările sale de psihologie populară romînească; şi prin scrierile sale fie prin reviste, fie prin volum se dă de drept cel mai adînc cunoscător al sufletului poperului romînesc.

Născut şi crescut la Rogojeni, Covurlui, dînsul a legat toată psihologia ţaranului romîn în felul de a fi al ţăranilor din Covurlui şi pe tema aceasta, încă de cînd era student s'a dedat la cercetări de cunoaşterea şi dezvălirea sufletului poporului.

Mai în urmă prin situaţia sa creată în minister s'a pus şi a vîrît chiar în programul şcoalelor normale— în aşa zisele datorii ale învăţătorului—o serie de chestiuni, a căror tratare implicit ne-a obligat a o face după felul său de a vedea în cartea sa tipărită ad-hoc în vederea programelor normale.

Dacă ar fi să fie d. Spiridon Popescu numai un cercetător obiectiv calea-valea; afirmările lui s'ar lovi de ale altui cercetător etnograf. D sa se prezintă şi ca artist; împrumută un stil popular; dă creaţiunilor sale forma dramatică a acţiunei directe; ne face să vedem ţăranii vorbind, gîndind, simţind, şi deci punîndu-se în pielea lor ne face şi pe noi să credem aidoma în mentalitatea acestor ţărani iscodiţi prin pana artistului.

Şi—s'o spunem - reuşeşte d. Spiridon Popescu a ne da iluzia realităţii prin dialogul scurt, rupt, ţărănesc, curat vorba ceia: *vorbeşte după port* şi se *poartă după vorbă*.

De cît o întrebare se pune: ne redă el tipul adevărat al ţăranului? îi cunoaşte pe deplin sufletul lui? şi nu cumva oare cultura acestui fiu de sătean, şcoala politică şi literară din care face parte, tendinţele ce le nutreşte această şcoală politică literară, îl fac pe artistul nostru sociolog să vadă un fel de ţăran de carnaval, cu un suflet îndopat de doctrinele scriitorului, aşa că în loc să prindem pe adevăratul ţăran, vedem pe săteanul aşa cum îl vede scriitorul, croit după mentalitatea sa, iar nu un ţăran în carne şi oase, cum îi vedem şi-i ştim că sunt la ţară.

Iată de ce e vorba: Spiridon Popescu a găsit prilejul ca cu vizitarea Expoziţiei din 1906 de către săteni, să-şi inventeze un tip de sătean de la Horincea—pe moş Gheorghe—care îl duce dracul să vină în Bucureşti şi văzind cu ochii lui civilizaţiunea îngrămădită în Capitala ţării, să-şi facă reflexiile lui asupra păturii suprapuse.

Că moş Gheorghe se mira de tot, aşa e ţăranul, dar iată cum gîndeşe ţăranul de pae a lui Spiridon Popescu:

Trecînd pe lîngă ministerul de justiţie. moş Gheorghe rezumă aprecierea sa că pe toţi judecătorii din ţară i-ar chema la Bucureşti şi *le-ar tăia gîtul la toţi, să-i învăţ eu să facă dreptate în ţară... Cunoane, cheamă pe toţi judecătorii la Bucureşti şi le tae gîtul.*

Una la mînă.

Trece pe la finanţe. Moş Gheorghe a lui Spiridon Popescu, închee reflexiile sale că de oare ce birurile sătenilor se duc pe lefuri, şi Vodă neputînd face nimic de răul slujbaşilor, nu el e vinovatul că se ia birul în ţară, ci căpcînii de slujbaşi. De aşi fi Vodă, ce *i-aşi chema la Bucureşti şi le-aşi tăia gîtul fără pic de păcat!*

Două la mînă.

Trecînd la palatul Regal, Moş Gheorghe îşi leagă amintirile de Cuza Vodă şi după ce face reflexiuni necuviincioase la adresa Regelui, inchee că Vodă Cuza *taia capul la boieri, şi-i învăţa minte*, că el ţinea cu norodul, *pe cînd Vodă de azi totul face inadins numai pentru boeri!?*

Trei la mînă!

In felul acesta ne face să vedem Spiridon Popescu că e ţăranul romîn.

Noi protestăm contra chipului tendenţios al artistului de a ne reprezenta pe ţaranii noştri ca anarhişti! Anarhia in gîndul lui moş Gheorghe e ceva factice şi intr'adins vărâtă de artist prin mentalitatea lui.

Toată civilizaţiunea noastră e pentru ţăranii lui Spiridon Popescu bună de pus la spînzurătoare, iar orăşenii şi boerii de pus în ţeapă, şi de tăiat capul.

Şi cînd ne gîndim că un asemenea tip de anarhist intelectual ocupă un loc aşa de sus in învăţămînt, ne întrebăm care poate fi valoarea educativă a celui chemat a dirigui învăţămîntul, dacă slujbaşul artist crede că civilizaţia e demnă de spînzurătoare, iar pătura suprapusă bună de tăiat gîtul ca la pui!

Şi ce contrast mare intre doctrinarul anarhist, care in toate vede lupta de clasă şi cuvintele frumoase ale Regelui din mesaj care vorbind de chemarea noului parlament zice: *„aveţi o frumoasă chemare, aceia de a stabili un echilibru satisfăcător intre păturile sociale, care formează baza existenţei statului“.*

Gh. Ghibănescu

APRECIERI JUSTE

„Noul partid“ şi „noii şefi“ de la Iaşi —partidul naţionalist şi d-nii Iorga—Cuza sunt apreciaţi, la justa lor valoare, de d. G. Panu.

Directorul Săptămînei *nu poate lua în serios pe nici unul din cei doi slabi Luegeri romîni, iar „partidul“ lor d. Panu în taxează de gogoriţă electorală.*

Pînă a afla din Neamul Romînesc *că revista d-lui Panu a primit cuvenita subvenţie de la Moki Fischer, ne facem o plăcere—nouă şi cititorilor—a reproduce aprecierile deputatului de Iaşi:*

Prin urmare îmi pare foarte rău că nu pot lua în serios pe d-nii Iorga şi Cuza, ca întemeetorii unui nou partid; consider lucrul ca un simplu expedient electoral.

De asemenea nu se înfiinţează partid nou nici cu studenţii, care mîine eşind din Universitate se duc ca să îngroaşe rîndurile partidelor politice, nici cu o gazetă sau două, care fiind reduse forţaminte a repeta aceleaşi şi aceleaşi lucruri, sfîrşesc prin a nu mai interesa opinia publică.

Sunt nevoit deci a consideră pe d-nii Iorga şi Cuza ca simple individualităţi, în afară de cadrele organizaţiei noastre politice.

Au mai fost în ţara aceasta individualităţi mult mai marcante, mult mai talentate, ele n'au făcut nimic real pentru cultura şi viaţa politică a acestei ţări.

Faţă de d. Iorga, în special d. Panu îl face pe proorocul: 'i prooroceşte că nu se va mai întîlni cu mandat de deputat din partea alegătorilor ieşeni. Pe aceaştia d. Panu 'i cunoaşte d'intr'o lungă practică şi ştie că accidente la fel cu alegerea d-lui Iorga nu se repetă, nici n'ar fi avut loc dacă d. Stere, care calcă cam prost, nu s'ar fi dedat la bezele cu Mîntuitorul „Neamului Romînesc“.

Şi d. Panu prooroceşte Mîntuitorului:

Fac o proorocie. Pentru prima dată în condiţiile în care s'a prezentat d. Iorga, s'a întîlnit cu un mandat de deputat; la alte alegeri d-sa va cădea, căci farmecul va fi trecut, noutatea va fi demodată, alegătorul ieşan este un alegător care se blazează repede şi asupra oamenilor şi asupra lucrurilor.

Să ţie minte d. Iorga cuvintele mele.

LEGILE AGRARE

La intrunirea de joi seara a majorităţilor parlamentare, guvernul a declarat că reservă sesiunea din toamnă a Camerelor pentru votarea diferitelor legi agrare.

Guvernul—mai drept M. S. Regele—doreşte ca acele legi să nu fie opera unui partid, pe care celalalt partid să le poată răsturna la vreme, ci doreşte ca legile menite să impace reaua situaţie d'intre proprietar şi muncitorul pămîntului, să garanteze că, in viitor, nu se vor mai repeta acele groaznice rescoale din Martie.

Soluţiunile agrare ar trebui să fie, in adevăr, produsul unei colaborări a ambelor partide, căci numai astfel trăinicia legilor ar fi garantate.

Sistemul, că reu este tot ce face adversarul, ar trebui să dispară cu prilejul traducerei in fapt a proiectelor agrare şi nu vedem cum s'ar putea proceda altfel in asemenea imprejurare, de cît cînd fruntaşii tuturor partidelor ar lucra cu puteri unite.

Nu fiindcă guvernul conservator trecut luase acest angajament. Dar fiind-că seriositatea chestiei, marea ei importanţă şi marea ei gravitate, cer să i se dee inchei re cît mai serioasă şi ea nu va putea fi, dacă partidele amîndouă n'ar fi unite in această privinţă.

Imprejurările grave cari reclamă rezolvirea chestiei ţărăneşti, lămuresc prea bine, că aci nu ie vorba de legi liberale, nici de legi conservatoare, ci de legi sănătoase şi patriotice.

Patriotice in inţelesul inalt al cuvintului. Căci patriotic ie să aduci pace intre clasele sociale, intre avuţie şi muncă şi patriotic ie să asiguri, prin legi bune, liniştea in inăuntrul ţărei şi bunul ei renume in afară.

Şi de va fi bună credinţă şi bună-voie —şi sperăm că va fi—se va face operă mare şi ea nu va fi a liberalilor sau a conservatorilor, ci o operă comună a ambelor partide politice, care va trăi pentru că va representă dreptatea şi pacea intre fraţi.

CATE-VA NOTE

Urmare şi sfîrşit la „Bile roşii“.

La Universitate s'a placardat ieri următoriul Avis: „se aduce la cunoştinţa domnilor studenţi, cari n'au dat încă examene, că acestea au fost suspendate.

In locul tuturor examenelor, indiferent la ce fel de facultate, s'au înfiinţat secţiuni de fluere. Note rele la aceste examene nu se dau; profesorul este ţinut să acorde o bilă roşie studentului“.

*

In nobleţa ce-a făptuit'o acordînd studenţilor bile roşii fără a-i examina, d. Stere a comis şi unele erori. Ele merită a fi relevate: a acordat bile roşii la doi studenţi morţi; la unul bolnav în spital şi la 2, cari au plătit taxele, dar nu s'au presintat la examene.

*

Esclamaţia unui student, naiv în ale politicei: „acum înţeleg şi eu ce ie aceea Suveică: cînd te trece profesorul fără să te examineze.

*

Din regulamentul monăstirelor: „nu vor fi primiţi însă, (ca mosafiri) văduvi şi tineri în monăstirile de maici şi nici văduve sau tinere prin mănăstiri de călugări, afară de cei cari trec, în vrîstă, de 50 ani“.

Articolul acesta este cam nebulos şi va da loc la interpretări. Ce înseamnă văduv? Om căruia i a murit femeea, becher sau om care, nevoind să vie cu struguri la vie, vine singur la mînăstire?

Şi ce înseamnă tînăr care a trecut de 50 ani?

Şi de unde va şti maica dacă cineva ie văduv sau dacă a trecut de 50 ani?

Articolul ie nebulos, dar are părţi foarte bune!

*

D. Dimitrie Jugănaru-Popescu, duiosul poiet asupra versurilor căruia am insistat într'un număr trecut, ne roagă să revenim şi să ne dăm părerea asupra poiesiei din volumul său intitulată „Două păserele“:

Mă confunzi în reveria unor ochi frumoşi căprii
Imi arăţi vedenii care le-am iubit sublim o dată
Episoade dulci, trecute, amintire tu îmi depui...

D. Jugănaru-Popescu este, probabil, un bărbat practic şi ca atare trebue să se fi asigurat contra accidenelor, în momentul în care s'a cufundat în reveria ochilor căprii.

In ce priveşte faptul că poietul iubeşte sublim, noi găsim că episoadele trecute de care vorbeşte sunt şi mai sublime încă.

Sublime cele trecute, căci cele presente îs hîde tare!

OAMENI ŞI LUCRURI

„Un an de luptă“

Printre operele cele mai puţin cunoscute ale d-lui Al. Vlăhuţă este cartea care poartă acest titlu şi apărută acum vre-o doi spre zece ani—în urma luptei teribile ce se încinsese în ţeară la noi între partizanii „artei pentru artă“ şi acei ai „artei cu tendinţi“. Aceştia din urmă se grupase cu deosebire în jurul „Evenimentului literar“ din Iaşi, de unde şi pornise campania, iar conducerea lor o avea actualul director al „Vieţei Româneşti“, d. C. Stere. In Capitală grupul era mai mic, mai puţin entuziast şi aprins în luptă şi se strânsese în jurul regretatului şi spiritualului Toni Bacalbaşa redactor al „Adevărului literar“ Organul „celorlalţi“ era „Vieaţa“ d lor A. Vlăhuţă şi dr. Ureche. De oparte şi de alta discuţia ajunsese în scurtă vreme pătimaşă, părtinitoare, aproape lipsită de urbanitate şi numai după încetarea ei şi mai cu seamă după dispariţia celor trei ziare literare, autorii acelor discuţiuni putură constata că n'au lăsat pe cîmpul de resboiu decît cartuşe oarbe, argumente în mare parte puerile, rezultatul.... practic, adică artistic, fiind cu desăvîrşire neînsemnat. Volumele „Un an de luptă“ al d-lui Vlăhuţă şi „Ghiveciu“ al d-nului Ureche, cum şi colecţiile de pe vremuri ale ziarelor amintite sunt singurele cari au păstrat amintirile şi dovezile acelei lupte de exterminare reciprocă, pe care toată lumea o urmăria pe atunci cu cel mai mare interes. Un singur om—vorbim fireşte de literaţi—privia rîzînd la duelul în chestiune şi-l numia o batrachomiomahie,—era Caragiale care, în loc să ne strige pe nume, se mulţumea să ne apostrofeze pe fiecare după categoria căreia aparţinea:

— Buna ziua, domnule „artă pentru artă“, ori

— Ce mai face nenea „artă cu tendinţi“?

O singură dată ţin minte c'a făcut haz. Noi, cei de la Iaşi, cam plictisiţi de „argumentele“ celor de la „Vieaţa“ hotărîsem, după propunerea d-lui Stere, să transformăm în „poemă“ ultimul articol al poetului Vlăhuţă, punîndu-i astfel în evidenţă lipsa de logică. Versurile le făcuse subsemnatul şi la prima întîlnire, Caragiale îmi spuse mulţumit:

— Aşa înţeleg şi eu. Discuţie — nu merge... Perodiaţi!

Fireşte, maestrul, nu ştiu din ce motive, înclina mai mult în partea „tendenţioniştilor“—deşi îşi bătea joc şi de noi.

Mi-am reamintit acum de toate aceste, în faţa vîlvei ce-a stărnit ultima poezie a d-lui Vlahuţă—de sigur cea mai tendenţionistă ce s'a scris cîndva la noi. Apostolul de odinioară al artei pure, fără ţintă practică, a dat acum semnalul artei luptătoare, chiar dacă poezia nu se rîdică la înălţimea „lubirei“ — poezia pur artistică pe care a publicat-o într'o revistă tendenţionistă a d-lui Gherea. Iar noua producţiune apare astăzi în revista crîncenului adversar de altă dată E drept — şi aceasta e una din cele mai frumoase amintiri,—că împăcarea s'a făcut după acel nemilos război şi pacea fu cu osebire consfinţită aici în Iaşi în seara cînd d. Stere şi-a susţinut teza pentru licenţa în drept. Pe o seară splendidă de vară un mic grup între care se afla şi poetul Vlăhuţă făcu o admirabilă delicioasă în afară de oraş şi în strălucirea lunei pline îşi infiripară cu toţii visele şi inimele, colo în mijlocul naturei frumoase şi eterne. Dîndu-şi seamă cît sunt de mici urile cît sunt de zădarnice scopurile noastre faţă de imensitatea ei, rîseră cu sinceritate de tot ce a fost altă dată şi dădură uitărei urmele, pe atunci neşterse încă, ale unei duşmănii neîntemeiate; dăruiră anilor celor mulţi rănile vechi ale unui singur an de luptă...

Rodion

Dumnezeesc şi pamântesc

de Leon N. Tolstoi

Nici una din vederile noastre n'au o temeinicie eternă ca şi fiinţa noastră însă şi pe acest pămînt. Tot ce gîndim şi credem aşa cum gîndim e supus întîmplărilor şi timpului şi ideile noastre pot să să schimbe de la un minut la altul. Şi dacă e aşa, cum avem noi dreptate să propăvăduim ideile noastre? Ele sunt pămînteşti muritoare; azi frumoase şi nobile, mâine vor fi schiloade şi de râs. Avem noi dreptul să cerem schimbarea lucrurilor şi a ordinei lor pe acest pămînt în numele vederilor noastre, cînd ele n'au nimic puternic, neschimbător, Dumnezeesc în ele?

Putem noi vărsa sângele semenilor noştri, ucide, fura, în numele unui ideal făurit de mintea noastră? Iată, ce Tolstoi se întreabă. Ah! dacă idealul nostru are ceva divin, Dumnezeesc, dacă el purcede dintr'un isvor etern, atunci credinţele noastre singure au o altă înfăţişare ele sunt fără sfârşit. Ideile blândului Christos au rămas aceleaşi după atâtea veacuri, neschimbate în adevărul lor, pe când în câteva decenii idealul socialist sau anarhist a luat întrupări diferite. Pentru că cele din urmă au un isvor pămîntesc, sunt schimbătoare şi muritoare, ideile fiului lui Dumnezeu sunt însă vecinice, Dumnezeeşti, că însă şi puterea fără de limite a Dumnezeului tată.

Pe o aşa temă Tolstoi a scris nuvela sa în aceste vremuri când se omoară atât în ţeara Rusească în numele atâtor idei şi principii diferite.

Un tânăr student Svetlogub a fost arestat pentru că în odaia lui s'a găsit dinamită. Revoluţionar numai el a devenit un terorist sub propaganda unui om de caracter Megerewski pe care l'a cunoscut la Kiev.

Condamnat la moarte pentru faptul de a fi ţinut în odaia lui, dinamită, Svetlogub, aşteaptă esecutarea sa, sau amnestia, căci a făcut recurs la Imparat. Şi în vremea asta în închisoare în dureroasa aşteptare a evenimentelor, el citeşte evanghelia. Din lectura pe care o face întâia oară în viaţa lui, el pricepe multe din greşelele activităţei sale revoluţionare, "Dacă oamenii urmând perceptele lui Christ n'ar uri pe vrăjmaşii lor n'ar fi nevoie de revoluţie, lumea ar fi fericită: „Atunci, spuse Isus, ucenicilor sei: Dacă vr'unul din voi, voeşte a mă urma să iee crucea şi să mă urmeze. Acela însă care voieşte a-şi pastra viaţa sa, acela o perde; iar acel ce o perde pentru mine, acela o va regăsi. Ce folos pentru om dacă el îşi conservă pacea şi sufletul său, e păcătos?

Da, da, aşa este, striga Svetlogub plin de lacrimi. Asta e adevărat, asta şi eu am voit să fac. Asta am găsit şi eu bun în lume: a îmi da viaţa, viaţa toată de a nu pastra nimic. Asta e toată bucuria vieţei mele. Mult din ceea ce eu am făcut, am făcut'o pentru vanitatea pământeascâ, pentru glorie şi renumele acelor pe cari i-am iubit. Acum, el, pricepea doar, reformele adevărate şi adinci!

„A trăi pentru toată lumea, nu pentru tine însuţi, iată ce trebue! Dacă oamenii ar trăi aşa, n'ar fi nici sărăcie, nici lipsă, nici dureri. „Şi Svetlogub dori libertatea spre a putea să sacrifice şi să moară pentru toţi, aşa cum religia lui îi o spunea“. El nu credea, aşa de mică era vina lui, că va fi condamnat la moarte. „Ori cum, liber sau închisoare, eu voi urma viaţa aşa cum o pricep acum“.

Dar Svetlogub fu condamnat la moarte. In prezina morţei el scrise astfel mamei sale:

„Scumpa mea, iartă-mă, iartă tot răul ce ţi l'am pricinuit. Drept sau nedrept eu n'am putut fi alt-fel. Un lucru însă te rog: iartă-mă. Nu te întrista pentru mine. Puţin mai tîrziu, puţin mai de vreme, nu e oare acelaşi lucru? Eu nu mă tem, eu nu mă căesc de conduita mea. Eu n'aşi fi putut lucra alt-fel. Numai, tu, eartă-mă nu te mînia nici în potriva mea, nici în potriva acelor cu cari am lucrat, nici în potriva acelora care mă vor omorî. Altfel nici nu s'ar putea. „Iartă-ii ei nu ştiu ce fac“ cuvintele acestea mă fac să suport chinurile toate. Eu plîng, dar nu de durere şi suferinţe, dar de căinţă în faţa celui mai maestos moment al vieţei mele şi de asemeni pentru că vă iubesc. Nu acuza pe tovarăşii mei, iubeşte-i, în special pe Prohorov, nu îl uri de şi lui îi datoresc moartea. A iubi pe vrăşmaş e aşa de plăcut.“

In aceste rînduri se vede sufletul nou al lui Svetlogub. Revoltatul de eri care sămănă ura de clase şi oameni, a devenit umilul şi ertătorul creştin, dar ade-

vărat creştin. Iar mai departe în scrisoare el spune :

„Noi trăim fericiţi şi veseli cînd iubim. Da, cînd iubim ! Eu am scris scrisoarea asta, iubind şi mă simt fericit. Aşa ar trebui să trăim iubind pe toţi şi în închisoare şi în libertate, azi ca şi mîine şi în veci vecilor“.

A doua zi oficerul de jandarmi îi anunţă că moartea îl aşteaptă.

— Moartea ! Bine... merg... aşa e bine...

Şi Svetlogub a fost esecutat, ţinând în mîni evanghelia. In momentul cînd calăul îi punea streangul el l'a întrebat timid şi cuviincios :

— D-tale nu'ţi e milă de mine ?

In aceaşi închisoare a fost un sectaut religios, un rascolnic ; aceasta văzînd de pe fereastra închisorei pe Svetlogub murind cu evanghelia în mîni a zis :

— Acesta a găsit împărăţia cerului. In aceasta descriere, Tolstoi, a arătat cît de bine face iubirea de oameni sufletilor, cîtă putere de a îndura până şi moartea. Dar nu numai pe sectant moartea stoică a adolescentului îl impresionează, chiar calăul văzînd cum moare un adevarat creştin, aruncă meşteşugul său şi neputînd să uite privirea muribundului şi să-şi scoată din urechi întrebarea : D-tale nu ţi e milă de mine, s'aruncă într'o beţie care îl omoară.

Această moarte a lui Svetlogub, aceasta renunţare la ideile de ură, e întronarea iubirei între oameni, adevăratul creştinism, triumful asupra tuturor teoriilor de vrajbă, de lupte de clase, de lupte de oameni. „Iubiţi pe toţi, trăiţi numai în iubire,“ iată ce se degaja din aceasta prima parte a nuvelei lui Tolstoi.

*
* *

Revoluţionarul Mejerewski după 12 ani de închisoare la Petropavlovsk e trimis în Siberia. Incă la Petropavlovsk el găseşte pe bătrînul răscolnic care a văzut murind pe Svetlogub şi care mereu sub împresia acestei morţi întreabă pe toţi şi pe Mejerovski, care era părintele în idei al tînărului revoluţionar :

„Ce idei a avut Svetlogub ?

Cînd Mejerewski, care nu ştiuse evoluţia ce se operase în vederile elevului său, îi răspunde că Svetlogub era un ateu şi revoluţionar sectantul fuge scîrbit şi nu poate crede că omul acela murind cu evanghelia în mîni, n'a crezut în D-zeu. Pentru sectant ca şi pentru Tolstoi istoria revoluţiei e istoria răului, istoria unor abstracte concepţii de fericire cari se poate stinge prin ură şi moarte criminală.

Şi această concepţie de revoluţie şi revoluţionar el o desvălue în persoana lui Mejerevski.

Acesta e un răŭ, demonul răului. Dacă Svetlogub e un apostol care se sacrifică pentru o idee, Mejerevski e spiritul demoniac, care a împiedieat pe Svetlogub de la adevărata cale. Pe cînd cel din urmă în închisoare citeşte evanghelia şi e fericit în idealul pe care îl găseşte, Mejerevski trăieşte 7 ani cu el însuşi într'o celulă şi în aceşti ani nici o remuşcare, nimic, nu îl frămîntă. El concepe o nouă societate în care el va fi preşedinte. Acest suflet rău, convins în vederlie sale, nu va găsi nici mîne, cînd vederile acestea, vor fi distruse puterea de a pricepe că el a fost greşit, ci el va preferi să moară de cît să renunţe la rău. Căci, cum am zis'o Mejerevski e demonul însă-şi după Tolstoi.

Aşa se şi petrece. In Siberia unde e deputat, el găseşte tovarăşi de idei. Intre alţii e unul Roman, care e un Marxist, un adept al lui Kautzki. Acesta arată lui Mejerevskĭ că terorismul lui a fost o nebunie, că viitoarea societate va triumfa doară pe o cale evolutivă, pe un drum legal, ci nu prin bombe. O tînără studentă amanta lui Roman, îl întreabă pe terorist : Ai cetit pe Kautzki ? Nu ! de acea nici nu pricepi nimic.

Zeflemisit, ridicul, Mejerevski, se înspăimînta văzând că el şi-a perdut o viaţă, a îndurat 12 ani de închisoare, ca s'ajungă a vedea toate vederile lui batjocorite, aruncate în noroiul dispreţului. Capul, lui e gol, nici o licărire în privirile lui de şi în acea ocnă din Siberia bătrînul rascolnic, îi arată prin răbdarea şi constanţa vederilor sale că ideile pămînteşti pot să se schimbe, ideile lui Christos, Dumnezeeşti, prin eternitate lor rămîn neschimbate. Mejerevski e perdut. Răutatea în el nu se poate pleca în faţa religiei iubirei şi el preferă să se sinucidă; pe cînd bătrînul sectant moare în tihnă şi în plină stăpînire a credinţei sale Dumnezeeşti. „Dumnezeescul a învins pe cele pămînteşti.

S'ar putea face multe comentarii asupra acestei nuvele şi vor reveni odată cu cîteva observaţii care mi-au fost suggerate din citirea şi din rezumarea acestei ultime lucrări a lui Tolstoi.

I. Duscianu

Profesoare cu contract

— Reziliarea Contractelor —

D. Haret ministrul cultelor şi instrucţiunei publice a reziliat sub diferite motive următoarele contracte dintre minister şi profesorii de curs secundar.

Contractul cu d-na Zoe Marinescu angajată pe 10 ani, la 2 Iunie 1906, ca profesoară de limba franceză la azilul „Elena Doamna“ secţia profesională ;

Contractul cu d-şoara Sacară Ecaterina care posedă certificatul german ce-i dă dreptul de a preda în şcolile primare mijlocii şi superioare de fete, angajată pe 10 ani, la 1 Aprilie 1905 ca profesoară de limba germană la şcoala secundară de fete de gradul I din Craiova.

Contractul cu d-şoara Panaitescu Lucreţia, doctor în filosofie (specialitatea geografie) de la Universitatea din Zürich angajată pe 10 ani, la 1 Septembrie 1905, ca profesoară de limba germană la şcoala secundară de fete de gradul I din Tulcea ;

Contractul cu d-ra Kernbach Viorica, licenţiată în ştiinţele naturale dela Universitatea din Bucureşti, fostă elevă a unei scoli private din ţară şi a unei şcoale Berlitz, din Geneva, angajată pe 10 ani, la 12 Martie 1907, ca profesoară de limba germană la şcoala secundară de fete de gradul I din Ploeşti ;

Contractul cu d-şoara Blanche Niculescu absolventă a şcoalei superioare de fete din Birmingham, de sub direcţia d-nei Emma Hudson, reangajată pe 10 ani, la 1 Aprilie 1906, ca profesoara de limba engleză la scoala secundară de fete gr. I No. 2 din Bucureşti.

Cele patru catedre de mai sus se vor declara vacante ; cea d'a cincea se va desfiinţa.

PRODUCŢIUNEA ELEVILOR CONSERVATORULUI

Această producţiune va avea loc la 14 Iunie, ora 2 p. m., în sala teatrului Naţional.

Reproducem programa şi alte detalii :

Partea I-a

1) Emil Popp : 5-lea concert pentrn flaut Andante şi finale executat de elevul Constantin Stihi.

2) Golterman : Concert în si minor pentru violoncell Andante şi finale executat de elevul M. Ciolan.

3) Rachmaninoff : a) Prélude b) Rondes des Gnomes executate la piano de absolventa C. Lack din clasa d-nei profesoare Drăghici.

4) M. Eminescu : Luceafărul, recitat de eleva M. Horga.

5) Kaliwoda : Concert pentru oboe, executat de absolventul Alexandru Steinhamer.

Partea II-a

6) Haydn : Simfonia No. 2 : Adagio, Allegro, Andante, Menuetto, Allegro spiritoso: executate de Orchestra Conservatorului, sub conducerea d-lui Ath. Theodorini directorul Conservatorului.

7) Liszt : Studiu de Concert pentru piano executat de absolventa Anetta Antoniu.

8) Chopin : Balada în sol minor pentru piano, executate de absolventa Sidonia Hogaş, clasa d-şoarei profesoare Aspasia Sion.

9) Verdi : Cavatina din Rigoletto pentru suprano executat de absolventa El. Cornescu.

10) Mendelsohn : Concert pentru violină.

a) Allegro, molto appasionato executat de absolventul Gh. Sprinceană.

b) Andante, c) Allegretto non troppo şi d) Allegro molto vivace executate de absolventul Mihail Barbu.

Partea III-a

„Poetul Romantic“. Comedie într'un act de M. Millo, jucată de d-ra Luca şi d-nii Bogdan, Beligan şi Ianuş elevii clasei de Declamaţie. După care va urma : Darea de seamă anuală, precum şi citirea listei premianţilor şi absolvenţilor.

Venitul net al acestei Producţiuni, se va distribui elevilor saraci ai Conservatorului.

Preţurile locurilor : Stal I 1 leu. Stal II 75 bani, Stal III 50 bani, Loja 4 persoane 4 lei, Loja 5 persoane 5 lei, Loja 6 persoane 6 lei, Balcoanele 50 bani, Galeria 25 bani şi Loja balcon 2 lei.

Biletele sînt depuse la „Thalia“.

NOUTAŢILE ZILEI

Prinţ explorator. — Principele de Monaco a părăsit Joi portul Havre. De aci el merge la Kiel şi apoi începe expediţia sa spre regiunile arctice. El e înconjurat de un stat major ştiinţific, printre care : Doctorul Richard, profesorul Hergesell, etc.

Decât oceanul glacial, nu ar fi mai nimerit ca Alteţa Sa să se plimbe pe la marea neagră şi cea roşie, care corespund mai mult cu ruleta Alteţei din Monte-Carlo....

*
* *

Drepturi femeilor.—Sunt cunoscute cetitorilor noştri manifestaţiile tumultuoase ale sufragetelor engleze în camera comunelor din Londra.

Acum vine rîndul sufragetelor franceze. Acestea au făcut alaltăeri o vizită la palatul Bourbon.

Un grup de mai multe femei reprezentând societatea „Solidaritatea femeilor“ conduse de d-na Pelletier, prezidenta societăţei, s'au prezentat la Camera deputaţilor.

Delegatele purtau la corsaj o insignă albă cu iniţialele : S. F. şi în mînă aveau mici steguleţe pe cari se citea : „Sufragiu femeilor“.

Introduse în sala de aşteptare, ele au vrut să vorbească cu deputaţii Vaillant şi Sembat, aceştia însă lipsind, ele au fost primite de deputatul Jaurès.

Ele expuseră deputatului socialist diferitele lor revendicări, rugîndu-l să le susţie la Cameră.

Jaurès, a promis afară de aceasta că va asista şi la conferenţa sufragetelor care se va ţinea în curînd la Paris.

E inutil să mai adăogim că aceste femei au produs o vie mişcare de curiozitate în culoarile Camerei.

*
* *

Poliţie în grevă.—Din Teherau se scrie că agenţii poliţiei de acolo au închis pe şeful ameninţîndu-l de a-l lăsa în arest tot timpul cît nu li se vor da restul salariilor. Ministerul de interne al Persiei, promiţînd a da satisfacţie poliţiştilor, şeful lor a fost eliberat, dar nesosind banii datoriţi, toţi agenţii s'au pus în grevă.

Ei au făcut manifestaţii pe străzile Teheranului şi nefiind „poliţie“ ca să-i liniştească, procesiunea lor a fost foarte tumultoasă.

*
* *

Foc.—Edificiul maturului corp al Franţei —Senatul—era să fie consumat de flăcări, dacă n'ar fi dat alarma un băiat care se afla în biblioteca Senatului. Băiatul observînd o coloană groasă de fum ce venea din camara de alăturea şi dînd repede deştire s'a putut observa pe perete un pardesiu arzînd. Un servitor, care atîrnase acel pardesiu uitase în el luleaua aprinsă.

Peretele unde a fost atîrnat pardesiul fiind de scânduri a luat şi el foc care a fost imediat stîns.

Probabil că răspunderea servitorului nu va fi tocmai gravă de oare ce s'a constatat că acesta a fost beat... lulea.

Litere-Ştiinţe-Arte

De-abia reîntors în Bucureşti, deputatul Iaşului d. N. Iorga şi-a reluat rolul de... jandarm al tuturor manifestărilor artistico-literare şi teatrale. Dovadă ? La nu ştiu care şcoală secundară din strada Icoanei s'a jucat o pantomimă în limba germană : D. Iorga amintind aceasta în „Neamnl Romînesc“ adaogă următoarele : „păcat că n'am putut fi în Bucureşti în ziua cînd s'a reprezentat o pantomimă în limba germană“.

Ce feliu de pantomimă o fi aceea că se reprezintă „în limba germană“ nu ştim. Ne închipuiam pantominele ca spectacole mute, internaţionale prin urmare. Dar să admitem că şcoala în chestiune, ca un examen de limba germană, a montat o piesetă în această limbă. Care e crima ? Şi ce-ar fi făcut oare d. Iorga dacă era în Capitală ? Ar fi orgauizat vr'un 13 Martie în o nouă ediţie ? Ar fi montat, la rîndul d-sale, vre-o nouă pantomimă, cu studenţii drept figuranţi ? Ar fi pus să se insulte femeile cari veniau la spectacol?

Ne surprinde grozav această lipsă totală de logică—ori, mai bine, nu ne surprinde de loc din partea deputatului iaşan. Regretăm numai că într'adevăr n'a fost atunci în Bucureşti. Ar fi împiedecat pantomima din strada Icoanei, dar n'am fi avut poate în a doua Capitală pantomima din piaţa Unirei, cu atîtea discursuri şt muzici şi—poate—„Neamul romînesc“ ar fi fost mai cu îngrijire redactat, d. Iorga ne avînd—între atîtea ocupaţii, şi pe acea de deputat al Iaşului.

*

Joi 14 Iunie, oarele 2 p. m, va avea loc în sala teatrului Naţional, producţiunea anuală a elevilor conservatorului de muzică şi declamaţie.

Programul foarte bogat şi interesant îl dăm în No. de azi.

Locurile se vînd cu preţuri mici la „Thalia“.

*

La Revue din 1 Iunie semnalează părăsirea proectului săpăturilor la Herculanum, ca urmare a unui sentiment de orgoliu neînţeles, din partea Italiei.

Italia nu vrea să primească nici un concurs străin. Profesorul Frazer din Cambridge, a luat iniţiativa convocărei profesorului Naldstein, iniţiatorul proectului comandantului Boni, eminentul explorator al anticei Rome ca să ajungă la o înţelegere. El scrie că e nădejde, pentru toţi prietenii ştiinţei antichităţei, ca un proect comun să fie suficient pentru începerea săpăturilor la Herculanum, care se poate să ne păstreze tot atât de frumoase surprize, ca Pompeiul.

*

Scriitorii englezi se plâng amar, de cât-va timp, că nu găsesc aceiaş favoare pe lângă public, ca odinioară.

Influenţa autorilor descreşte, Ei atribue cauza acestei lipse de interes literaturei populare, al cărei succes se întinde în fie-care zi, şi care conrupe gustul publicului. Dar critica nu e de aceeaşi părere, greşala zice ea, e a scriitorilor. Pricina că nu mai găsesc public, e că scriu lucruri prea plate, sau de acelea ce trec peste priceperea şi gustul lectorilor. Si apoi, adevărul, e că poeţii şi romancierii îşi au întors atenţia de la viaţă, de la viaţa mijlocie, de la viaţa simplă şi firească, pentru a se deda la rafinamente de-o rafinerie pur estetică, în bisericuţele lor. Asta înseamnă, cu un cuvânt, să părăseşti domeniul moral pentru cel numai artistic. Altă dată spiritele se puteau pasiona pentru Carlyle, Emenson, Ruskin, Georges Eliot, pentru că se încălzeau pentru sau contra unor idei. Acest sport moral lipseşte autorilor nedemni ai Angliei. E încă vreme să se adreseze inimei naţiunei. S'ar putea spune acelaş lucru şi de Franţa....

*

Universitatea din Iena va împlini curînd 350 ani de existenţă. Cu această ocaziune va fi strămutată într'o nouă clădire splendidă care se construeşte acum

*

Chirurgia vieneză a înregistrat un succes operatoriu original. O tigroaică din grădina zoologică suferea de unghie încarnată şi a fost supusă operaţiunii respective care a reuşit pe deplin.

*

Savantul francez Bernard-Leroy se întreabă care e *natura halucinaţiilor*. In primul rînd, grupurile de imagini care le constitue sunt independente de legile psichologice normale ; în al doilea rînd e o exagerare a atenţiunei automatice trupeşti D. Dupuis, un alt savant francez vede în halucinare o desagregare specifică a cunoştinţei personale.

*

O revistă engleză publică amănunte puţin cunoscute asupra *teatrului în epoca reginei Elisabetha*. El se deosibea considerabil sub raportul mizei în scenă de teatrul de astăzi. Aşa, piesa nu era împărţită în acte, şi unitatea subiectului nu exista de fel ; din potrivă erau două sau mai multe subiecte cari evoluau separat şi paralel, şi dibăcia autorului consista în ale relua rînd pe rînd, în chip de a ţine mereu încordată atenţia publicului, lăsîndu-i în acelaşi timp libertatea de a prefera cutare doamnă în locul celei lalte. De aceia teatrul lui Shakespeare, aşa cum e reprezentat actualmente în Franţa bunăoară nu-şi mai produce ealul efect voit de însuşi autorul.

Adolf Wilbrandt, renumitul autor dramatic şi fecundul romancier serbează acum împlinirea a 70 de ani. Wilbrandt, ca director la Burg-Theater a avut prilejul să aprecieze din primii ani marele talent al artistei romîne Agatha Bîrsescu şi în „Memoriile“ sale ne descrie debuturile acesteia la „Burg“.

*

STRUNA ZILEI

BILE ROŞII

De profesor Stere a dat bile roşii, de trecere, tuturor studenţilor naţionalişti, fără a-i mai supune la examen. Roşul este simbolul socialismului.

Un ziar

Pentru 'ntăia dată astăzi
Toate cadrele cuziste
Datoresc a lor izbîndă
Bilelor...socialiste.

Informaţii

Marea comisiune parlamentară care va avea să studieze proiectele agrare va fi aleasă în şedinţa de Marţi a Camerei.

—

La 13 Iunie se va ţinea la conservator examenul elevilor preparaţi în particular.

In totul s'au presintat 3 eleve pentru piano. Ele vor fi examinate de d-ra Aspasia Sion şi de d. Teodorini.

La anul nu vor mai avea loc examene pentru elevii preparaţi în particular.

—

Intre studenţii în drept care au a trece examenele anului al III e şi d. Panaite Sufleţel, fost profesor la gimnaziul Anastasie Panu din Huşi. D-sa luînd licenţa se va înscrie în baroul avocaţilor din Huşi, unde va şi profesa avocătura.

D. Pan. Sufleţel e un devotat partisan al ideii conservatoare şi furia colectivistă s'a vărsat în primul loc asupra-i şi a soţiei sale, d-na Elena P. Sufleţel, institutoare la şcoala No. 2 de fete. Pe cînd prefectul N. Lupu aplauda la 10 Maiu defilarea în costume naţionale a fetiţelor de la sc. No. 2, unde era directoară d-na El. Sufleţel, incuviinţa să i se ia direcţia pentru a i se da doamnei Gheorghiu, soţia fostului privighitor liberal V. Gheorghiu.

—

Domnului P. Poni i s'a oferit un loc de vice-president al Senatului.

D. Poni a refuzat. Dacă va persista se va alege d. C. Climescu, seuator de Iaşi.

—

Ni se scrie din Bucureşti că secretarul general al ministerului de interne, d. C. Niculescu, se va retrage pentru a face loc d-lui N. N. Săveanu, actual prefect de Putna.

—

La 15 Iunie a. c. urma să se judece procesul intentat de minister d-lui Ţilenski, profesor din Iaşi, acuzat de d. Spiridon Popescu că a comunicat tezele în prealabil candidaţilor. Cum acuzarea era gratuită, iar dovada o copilărie demnă de un anarhist, ministrul în persoană a ţinut să dea satisfacţie d-lui Ţilenski, amînînd de o cam dată *sine die* acest proces pentru a se avea timpul necesar ca să nu se mai ţie.

Vom avea prilejul să vorbim mai pe larg de *gafa* directorului învăţămîntului primar, care ca anarhist în gîdire a ţinut să facă şi pe anarhistul în administraţie.

Dar nici nu-i va merge, căci ulciorul nu merge de multe ori la apă.

—

Elevii clasei a VI de la şcoala Normală „Vasile Lupu“ proectează a face o escursiune cu directorul şi profesorii şcoalei, îndată după isprăvirea examenului de capacitate.

Itinerariul proectat pare a fi acesta : Paşcani, Timişeşti, Neamţ, monastirile, Petru Vodă şi Ceahlăul, plutele pe Bistriţa, Piatra şi intorsul la Iaşi.

Escursiunea se va face între 20 şi 30 Iunie.

Numai de-ar fi rezultatul examenului pe dorinţa tuturora !

—

Ni se scrie din Huşi că a incetat din viaţă bătrînul avocat Gh. Alexandrescu, iar d. Jenic Atanasiu, directorul prefecturei se află în Bucureşti greu suferind.

—

Ultimele 5 reprezentaţiuni ale excelentei trupe franceze de sub direcţia d-lui Monfils vor avea loc cu un repertoriu foarte atrăgător. De aci trupa va pleca la Botoşani unde va da o serie de reprezentaţii în grădina Hotel de France.

—

D. Ibrăileanu, membru în comitetul teatral, se ocupă cu întocmirea repertoriului pentru viitoarea stagiune.

Domnişoarele A. Cîrjă şi Fr. Trandafirescu absolvente a conservatorului din Bucureşti, au fost angajate gagiste ale teatrului din Iaşi.

—

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

3

Muzeul Aman

Această şcoală după doi ani de funcţionare a fost închisă din causă de economii budgetare, aşa că Aman şi-a impus sacrificiul de a ţinea-o în această vreme cu cheltuiala sa propie.

Intre elevii săi putem cita pe Georgescu şi Jolnay, care ilustrează Romînia în Statele-Unite prin talentul lor sculptural.

Atelierile sale a fost vizitate de toţi străinii care veneau în Bucureşti şi se interesau de starea noastră culturală. Aşa Don Carlos, Alteţele Lor Principii Leopold şi Fredinic, fraţii Majestăţei Sale Regelui, mama Majestăţei Sale Reginei, o natură de elită şi un suflet înalt, care nu a voit să plece până ce nu va vedea pe acel ce făcuse aşa geniale lucrări.

Aman bolnav, a fost condus în o piesă alăturată pentru a fi prezentat Alteţei Sale, care îl felicită călduros. El a fost acela care a ajutat pe nemuritorul Exarcu la facerea Ateneului. El a fost un colaborator preţios al muncei mele la Ateneu, zicea Esarcu către un elev a lui Aman.

Aman însă nu a fost numai pictor. El a fost înzestrat de natură cu multe daruri artistice. Era un violoncelist pasionat Un sculptor de talent. O mare parte din mobilele sale erau datorite daltei lui.

„Din toate artele pictura şi sculptura m'au atras mai mult, pictura mai cu osebire ca mobilul cel mai puternic de înălţarea cugetărilor şi al desvoltărei simţimentelor de mărire şi de naţionalitate. Ea pune Istoria în acţiune, conservă patriei portretele oamenilor mari care s'au devotat pentru dînsa şi au ilustrat-o, dă scrierilor un corp şi o culoare şi le împodobesce cu inspiraţiunile imaginaţiunei pictorului care fiind artist e tot de-odată poet şi creator“.

*
* *

Opera lui Aman e mare şi despre ea voi vorbi într'un articol viitor.

Muzeul care în curînd va fi deschis, este un mic templu a artelor. Dorinţa ultimă a lui a fost, ca locuinţa sa, cu toate lucrările să nu fie înstrăinate şi rămîe generaţiunilor viitoare. Această dorinţă a fost îndeplinita de d-na Anica Aman, care a păstrat cu sfinţenie marea operă.

Fiecare trăsătură de penel, zicea dînsa cu lacrămi în ochi, s-a gravat în sufletul meu. Intrînd în atelierul şi casa lui Aman, ai impresia că el e tot bolnav în camera sa şi aşteapţi să-l vezi. Dar aceasta e o iluzie, caci Aman nu mai este. Sufletul lui s-a eternizat prin lucrările sale, şi va rămînea ca un simbol de muncă, adevărată dentru vremile viitoare.

Octav Minar

E. HEROVANU
AVOCAT
Strada Tăutu No. 1.

DIVERSE

Primarul comunei Mironeasa, raportează că prin pădurile de prin prejurul acelei comuni umblă doi indivizi mascaţi îmbrăcaţi în costum de deţinuţi. Au fost luate măsuri pentru prinderea lor.

— Ministerul de domenii a cerut un tablou de starea sămănăturilor din jud. Iaşi.

— Consulul Franţei, representant şi al intereselor Italiei, a cerut să fie pus în curent cu toate măsurile ce s'au luat în urma morţei Italianului Carlo Prisoni din Galata, cerînd şi un inventar al averei defunctului pentru ca rudele din Italia şi Franţa să poată fi puse în stăpînirea averei rămase.

— In comunele: Tunari, Obileşti, Dobreni, Cimpurel, Creţeşti, Sireteşti, Otoţeni, Baneasa, Tuicabeşti şi Afumaţi din Ilfov s'a declarat febra aftoasă. In comuna Tuicabeşti s'a declarat şi variola ovină.

— Astăzi s'a celebrat la Primăria locală cununia civilă a d-rei Maricelle Rotarescu cu d. Alexandru Constantinescu, secretarul Revizoratului şcoalelor din Iaşi. Transmitem felicitări noilor căsătoriţi.

— Evreica Ţirla Conta din mahalaua Stu. Ştefan No. 21 fiind atinsă de alienaţie mintală s'a sinucis, înecîndu-se într'un poloboc cu apă de ploae.

Ultime informaţii

Comitetul executiv al partidului liberal din Iaşi a primit demisiunele din club ale domnilor Efrem Mazlîm, Leonida Panopol şi doctor L. Cosmovici.

Aceste demisiuni vor fi urmate curînd de foarte multe altele. In clubul liberal local domneşte o adevărată anarhie: pe de o parte este disidenţa ce s'a format în contra dictaturei socialiste, disidenţă provocată prin căderea d-lui Gr. Buicliu la alegeri; pe de altă parte este disidenţa celor nemulţumiţi că n'au fost încă satisfăcuţi.

Cu prilejul intocmirei candidaturilor pentru alegerile comunale, vor isbucni nuoi certuri.

Situaţia în partidul liberal local este rea din toate punctele de vedere.

Partidul conservator şi reformele guvernului.—Excelentul nostru confrate „La Roumanie" comentînd fraza din mesagiu cu privire la înţelegerea dintre partide scrie următoarele:

Această „comună înţălegere" este un lucru de dorit în cel mai înalt grad; dar nimenea nu poate profetiza dacă ea se va realiza sau nu, fiind-că aceasta depinde de ideile respective ale fie căruia, dat fiind-că manifestul de la 12 Martie e mai curînd un sumar de chestiuni de cît o enunţare precisă de soluţiuni.

Cît priveşte „colaborarea" nu încape îndoială că ea se va produce. Ea a fost promisă în consiliu de miniştrii prezidat de Majestatea sa Regele, de către toţi membrii cabinetului Cantacuzino, apoi în şedinţă publică—la cameră de către d-nii Take Ionescu, Jean Lahovary, P. Carp şi a doua zi de către d. G. Gr. Cantacuzino — la senat de representanţi partidului conservator avînd în fruntea lor pe d. Const. Dissecu, şi au sancţionat prin frenetice aplauze promisiunele şefilor lor.

Credem a fi informaţi cînd afirmăm că eri, la întrunirea senatorilor şi deputaţilor conservatori—care, să nu se prea supere o ciupercă care apare la Bucureşti, se găseau adunaţi la club nu în baza unor rugăminţi personale, ci în virtutea dreptului lor indiscutabil de senatori sau deputaţi conservatori—toţi cei prezenţi, fără nici o excepţiune, au recunoscut şi declarat că partidul este decis a examina proiectele de reformă ale guvernului, fără nici o preocupare de partid şi că, în concursul pe care este gata a-l da în elaborarea acelor reforme, gîndul de a pune piedici guvernului şi de a trage vre'un profit oare-care este absolut exclus.

Dacă au existat—de ce am ascunde lucruri ştiute de toată lumea?— divergenţi de păreri, aceasta era asupra modului, procedurei prin care acest concurs să fie numai acordat, ca el să devie cu adevărat eficace.

Nu ne înţălegem astă-zi în această privinţă. Să notăm cu toate aceste —contrar unei informaţiuni a aceluaiaşi neînsemnat ziar care, neavînd acces la deliberările consiliului partidului are scuza că nu e bine informat—că şeful partidului însu-şi a recunoscut libertatea individuală a senatorilor şi deputaţilor conservatori cari, în sufletul şi conştiinţa lor se cred ţinuţi de a urma cutare linie de conduită, chiar în chestiune de procedură, şi pe care o vor putea face în numele lor personal şi fără să angajeze partidul.

D. doctor G. Bogdan, decanul facultăţei de medicină, a fost însărcinat să ţie loc de rector pe timpul în care d-l. Climescu va fi reţinut la Bucureşti de lucrările Senatului.

—

După cum am anunţat ieri, president al Camerei a fost ales d. M. Ferechide. Vice-presidenţi au fost aleşi, domnii: G. Panu, Em. Porumbaru, V. Misir şi M. Orleanu.

Biroul Senatului va fi constituit astăzi precum urmează: d. P. S. Aurelian, preşedinte şi domnii: Al. Nicolaid, Al. Constantinescu, C. Climescu şi C. Costescu-Comăneanu, vice-preşedinţi.

—

Mâine la ceasurile 2 va avea loc o întrunire generală a membrilor camerei de meserii.

—

D. Neculai Argintariu a fost numit ajutor de perceptor în serviciul Halei, în locul d-lui N. Stati, demisionat.

—

D. Panu, sub-casierul casei Sf. Spiridon a demisionat din această funcţiune în urma unui incident ce-a avut cu un alt funcţionar.

—

D. Emil Gros, sub-intendent la spitalul central al Sf. Spiridon, a fost înlocuit şi apoi imediat reintegrat în această funcţiune.

—

Două zeci săteni, între cari mulţi minori, băieţi de 16 şi 19 ani, stau astăzi pe banca acuzaţilor la curtea cu juri.

Ei sunt din comunele Holboca şi şi Ruseni şi sunt învinuiţi că, cu prilejul rescoalelor, au devastat şi jefuit curţile şi hambarele moşielor Holboca şi Ruseni, arendate d-lor Solomon şi Simionovici.

Multă lume ia parte la desbateri. Pe banca apărărei, d-nii: J. C. Ghica, Osv. Teodorcanu, Al. Stoica şi Avgar Buicliu.

Acuzarea o susţine d. procuror de Curte Stoienescu.

Acuzaţii se numesc: C. Harapaciuc, T. Harapciuc, T. Cojocariu, A. Cojocariu, A. Cojocaru, Gh. Stan, Simion Munteanu, N. Munteanu, N. Anicăi, Gh. Dărăbăneanu, St. Dărăbaneanu, I. Timofti, I. Pesianu, V. Tuduriu, I. Antigui, P. V. Chincu, St. V. Puică, Gr. Ocă, şi D. Cuciuresi.

In momentul în care scrim se ascultă marturii.

*

In procesul Sascău-Vassian, din Bacău, curtea s. I dupe ce a ascultat o parte din martori, a amînat continuarea pentru Septembre.

In procesul pentru revendicarea terenului pe care se află clădită uzina tramvaiului, curtea s. II, admiţînd proba cu martori invocată de reclamantă, d-ra M. Ţintilă, a amînat procesul.

—

De la 18 Iunie (1 Iulie st. n.) şi pînă la 18 Septembrie (1 Octombre st. n.), vor circula trenuri speciale între Iaşi—Paşcani şi vice-versa, în legătura cu expressul Berlin.

De la Iaşi trenul va pleca la orele 1. 25 p. m., iar de la Paşcani la orele 1 şi va fi în Iaşi la 2. 55 p. m.

—

Duelul Stere-Cuza. — In oraş nu se vorbeşte de cât despre provocarea la duel a d-lui A. C. Cuza de către d. C. Stere.

Se ştie că această provocare s'a făcut în urma unei polemici de presă între cei 2 profesori universitari.

Cum între martorii d-lui Cuza figura d. L. Cosmovici, martorii d-lui Stere au declarat că nu pot primi pe acesta, de oarece, în ultimul timp d. Cosmovici a atacat, dese ori, prin ziare, pe dl. Stere.

Martorii d-lui Cuza nu primesc, însă, acest motiv, ei susţin că d. Cosmovici poate servi de martor provocatului.

Chestiunea se va tranşa definitiv la ora trei, cînd va avea loc o nouă şi ultimă consfătuire a martorilor.

Se crede că la acea consfătuire se vor dresa procesele verbale, care vor cuprinde divergenţa de păreri dintre martori.

Ştirile contrarii ce circulă în această privinţă, precum că duelul ar fi avut loc şi că d. Cuza ar fi fost rănit, sau că martorul Cosmovici a fost schimbat cu un altul, sunt simple fantazii.

—

D. P. Poni, care a plecat la Bucureşti în seara de 6 Iunie, avea să fixeze, de acord cu ministrul internelor, data alegerilor comunale.

Pentru acest sfârşit, d. Poni, ca president al Comisiei interimare, luase toate măsurile pentru convocarea colegiilor şi garantase chiar că alegerile vor avea loc în zilele de 28 şi 30 Iunie.

Trei zile au trecut de atunci şi datele n'au fost fixate. Liberalii sunt îngrijaţi de aceasta şi explică faptul prin două motive: sau că d. Poni nu s'a putut înţelege asupra persoanei viitorului primar, sau că d. Brăteanu nu vrea să fixeze data alegerilor fără de avizul d-lui Stere, pe care ba călcările greşite, ba duelurile îl reţin în Iaşi.

Ori cum fie—colectiviştii de la Iaşi stau aşternuţi pe trandafiri!

—

Pentru Duminică 10 Iunie Corul din atelierile C. F. R. — Iaşi, organizează o **o mare serbare** în vasta grădină de la **3 sarmale** com. Bucium (C. Luca). Din bogatul program menţionăm:

I. De la ora 6 seara, mai multe camioane împodobite cu verdeaţă vor transporta pe cei ce vor sosi cu tramvaiul, în mod absolut gratuit până la grădină.—Camioanele vor circula din 20 în 20 minute până la sfârşitul serbărei.

II. La grădină. Focuri de artificii Granate. Fanfară, apoi declamaţii, o piesă teatrală şi bucăţi pentru voce astea executate de cor şi asociaţi.

III. de la 12—6 dimineaţa dans, în grădină şi salon—apoi nu vor lipsi nenumărate surprize—Intrarea în grădină, dus şi întors cu camionul e de 1.25 bani.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 9 Iunie

Camera

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la ora 2.30. 145 deputaţi presenţi. Presidează d. Ferechie. Pe banca ministerială domnii: Sturza, Brătianu, Stelian, Costinescu şi Morţun.

D. D. A. Sturza depune un proect de lege prin care se ratifică frontaria d'intre Austria şi Romînia, în dreptul judeţului Suceava.

D. Costinescu depune două proecte: unul prin care se suprimă taxa de 5 lei pentru asigurarea recoltei ţăranilor şi altul prin care guvernul este autorizat a garanta imprumuturile pe cari proprietarii şi arendaşii devastaţi le vor face la Banca Naţională.

D. Al. Iliescu declară că renunţă la candidatura sa ca chestor. D-sa atrage atenţia că tot liberalii bătrîni sunt acei pătrunşi de simţu disciplinei.

D. Iulian Vrăbiescu este ales chestor.

D. Iuniu Leca, cere ca să fie adus înaintea Camerei textele învoelilor agricole pe moşiile unde au avut loc rescoale.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—D. Sturza a convocat pe senatorii guvernamentali la o consfătuire cu privire la constituirea biroului senatului.

Din această cauză şedinţa Senatului nu s'a deschis până în momentul în care vă telefonez ora 3.

Inchiderea Parlamentului

Bucureşti.—*Parlamentul va fi închis pe ziua de 14 Iunie a, c.*

In aceiaşi zi familia regală va lua reşedinţa la Sinaia.

Un preşedinte de trib. dat judecăţei

Bucureşti.—In cercurile politice şi judiciare se discută mult trimitirea în judecata curţei de apel de Galaţi a d-lui Bălăşescu, preşedintele tribunalului Tutova şi pentru care proces a fost sorocit termenul de 13 Iunie.

Motivele dărei în judecată sunt următoarele:

1) A refuzat să asiste la Te-Deumul de la 10 Mai.

2) Are relaţiuni dubioase cu avocaţii politiciani din localitate.

3) A făcut raport contra unui ajutor de grefier numit direct de minstru, înainte chiar ca acel ajutor de grefier să fi intrat în funcţie.

Săteni Condemnaţi

Piteşti.—Curtea cu juri din acest judeţ a condemnat eri la munca silnică pe viaţă mai mulţi săteni acuzaţi că în timpul răscoalelor au dat foc conacurilor d-lui Agapie Vasiliu.

Comisiunea parlamentara

Bucureşti.—*In şedinţa de Marţi se vor alege membrii cari vor face parte din comisiunea parlamentară mixtă pentru studiarea proiectelor agrare.*

Comisia se va compune din 13 Deputaţi şi 12 Senatori. D'intre aceştia şase vor fi aleşi din minoritate şi anume domnii: P. P. Carp, Take Ionescu şi I. Lahovari, din partea Camerei şi G. Gr. Cantacuzino, C. Dissescu şi C. Olănescu din partea Senatului.

Revolta unor soldaţi

Paris.—*Din Beziers vine ştirea ca 300 de soldaţi din trupele care au lagărul la Auch au părăsit cazarma şi luînd cu ei armele s'au dus de s'au aşezat în piaţă.*

Agenţia Havas primeşte în astă privinţă următoarele ştiri. După ce s'a făcut apelul trupelor două batalioane avînd cu ele armele au plecat din localul cazărmei şi s'au dus în piaţă, unde au făcut cunoscut poporului că de acum luptă împreună cu el.

Imediat cei 300 de soldaţi au fost înconjuraţi de o mulţime imensa, care au manifestat pentru ei.

Puţin după aceia soldaţii în chestiune urmaţi de mulţime se îndreptau spre cazarma a doua, sparg porţile de intrare şi invita pe soldaţi să vie împreună cu ei.

Cei care nu vor să se supuie sunt atacaţi. Asupra unora se descarca chiar cîte-va focuri.

Se produce o panica extra-ordinară.

Pe dealtă parte populaţia din Beziers a silit pe cei care ţin restaurante şi cafenele să arboreze drapele negre şi semn de doliu.

Camera Franceză şi turburările din Sudul Franţei

Paris.—Camera s'a ocupat ieri cu turburările de la Sud. Azistă foarte multă lume. Toate tribunele sunt tixite.

D-nii Denoy şi Laferre interpelează pe preşedintele consiliului asupra situaţiei de la Sud şi se plîng de brutalităţile săvârşite de autorităţi.

D. Clémenceau spune că cuirasierii însărcinaţi cu menţinerea ordinei au fost foarte moderaţi căci deşi atacaţi şi brutalisaţi la Norbona de către mulţime cu ocazia arestărei primarului Ferroul, nu s'au dedat la nici un exces. Dovadă despre aceasta este faptul că răniţii, care sunt în număr de câte-va sute sunt în rîndurile soldaţilor şi autorităţilor.

Opera aţâţătorilor este evidentă şi deci reprimarea trebuie să fie imediată.

Trebuie aprobat generalul, spune d-sa mai departe, care n'a voit să angajeze lupte cu răsculaţi în actuala stare de dispoziţie a trupelor. Cea mai mare nenorocire posibilă ar fi să capitulăm astăzi în faţa nedisciplinei trupelor. Revoltaţii au voit să meargă asupra corpurilor şi să îndemne trupele la răzvrătire. Se va ţine socoteala de supunerea şi disciplina celora care au datoria de a lupta contra dezordinei.

Nu este exact că răsculaţii sunt dezertori (murmure la centru) şi nu s'a făcut nimăruia nici o concesiune, autorităţile n'au dat dovadă de nici o slăbiciune faţă de nimene.

Avem nevoie de o represiune imediată pentru asigurarea liniştei şi salvarea bunului renume al Franţiei (aplauze).

D. Aldy blamează represiunea şi spune că populaţia de la sud. manifestînd pentru cerinţele sale, n'a eşit nici un moment din legalitate (murmure în diferite părţi)

D-sa insinuiază că cuirasierii s'au dedat la acte nepermise. Astfel au atacat o cârciumă fiindcă li s'a refuzat băutură. Soldaţi se amuzau trăgînd focuri de revolver.

Clémenceau şi Picquart protestează cu energie în contra insinuărilor d-lui Aldy. Se produce un zgomot extra-ordinar iar extrema stângă huiduеşte pe Clemenceau cînd se restabileşte liniştea. Aldy în continuare aprobă atitudinea soldaţilor revoltaţi şi condamnă arestarea primarului Ferroult.

Aţi trimis, spune d-sa, în sudul Franţei cinci corpuri de armată. Are el guvernul calificarea de a face reprimarea?

Aldy sfătueşte pe Clemenceau de a renunţa la represiunea pe această cale şi este viu aplaudat de extrema stângă.

Deputatul Broust cere represiunea fraudei şi pedepsirea defraudatorilor.

Leroy-Beaulieu ia cuvîntul dar se produce un zgomot extra ordinar. De abia se disting cuvintele sale prin care cere reprimarea anarhiei.

Deputatul Laferre declară că se duce în sudul Franţei spre a se interveni între popor şi soldaţi. D. Clémenseau ia din nou cuvîntul şi spune că fraudatorii vor fi urmăriţi cu rigorile legei. D-sa respinge cu indignare afirmările d-lui Aldy cum că soldaţii s'ar amuza trăgînd focuri de revolver asupra mulţimei.

In privinţa stărei spiritelor care domneşte în regiunea resculată d-sa spune că au dezertat din armată 507 soldaţi. Mulţimea a spart porţile regimentelor, uşile închisorilor.

Lucrurile nu pot continua astfel ei deci o reprimare energică se impune.

Camera votează o moţiune de încredere în guvern cu o majoritate de optzeci şi ceva de glasuri.

Interpelare

Buda-Pesta.—Deputatul romîn Aurel Vlad va interpela astă-zi guvernul cu privire la mişcarea factorilor poştali.

Atentat contra Regelui Italiei

Roma.—Poliţia de aci a descoperit un vast complot în contra vieţei regelui Italiei, pus la cale de anarhişti.

Intrunirile pregătitoare au avut loc la Zürich şi după ce anarhiştii au căzut de acord asupra modului cum trebuie să fie ucis regele Italiei, doui din ei au primit însărcinare să aducă faptul la îndeplinire şi au şi plecat la Roma.

Din fericire poliţia a descoperit că se pune la cale un atentat.

Dezmintire

Paris.—*Cercurile în măsură de a şti dezmint, ştirea că Briand, ministrul cultelor, ar avea intenţiunea să se retragă.*

Demisii de miniştri

Petersburg.— Ministrul agriculturei, Wassilov, şi acel al Cultelor, Kauffman, au demisionat.

Acesta din urmă se retrage fiind că n'a fost suficient susţinut în privinţa reformelor ce voia să le introducă în Universităţi.

Din regiunea resculată

Paris.—*Ziarele cuprind bogate amănunte asupra scenelor care au loc pe cîmpul răscoalelor.*

Ast-fel «Figaro» află că luptele de astă-noapte din Narbona sunt teribile.

Pe strade s'au dat adevărate lupte. Sunt 3 morţi şi 18 răniţi. Mulţimea s'a arătat de o îndărătnicie necunoscută pînă acum.

In urma atitudinei trupelor şi a celor întîmplate ieri şi astă-noapte colonelul regimentului 139 cu reşedinţa aci, a demisionat.

Ziarul «Petit Journal» ăăa din acel oraş că luptele din stradă au fost teribile.

Armata a sarjat. Sunt numeroşi morţi şi răniţi. Au fost operate trei zeci de arestări.

Mulţimea a pus stăpînire pe primăria din Narbonne şi a arborat drapelul roş. Ea a prins pe un comisar al guvernului, l'a arestat şi-l deţine ca ostatic.

Trenuri militare oprite

Paris.—Ştiri din Sudul Franţiei arată că diferite trenuri militare trimise în acea parte n'au putut înainta fiindcă resculaţii au scos şinele.

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 10 Iulie 1907 oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie în conformitate cu art. 72—83 din Legea asupra comptabilităţei publice, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei serviciilor comunale cu aproximativ 700 decastere lemne de foc.

Condiţiunile de licitaţie şi caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 09942
1907 Iunie

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatorului*, în aceiaşi stradă.

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de aceastǎ branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE pânǎ la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiazǎ de un rabat de 5 la sutǎ.

O vizitǎ şi vǎ veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 168.— Mercuri 13 Iunie 1907

CHESTIA AGRARA

— ISLAZURILE —

Graba, cu care s'a constituit manifestul Regal, este probabil cauza care a făcut pe guvernul actual de a nu înscrie în reformele urgente şi rezolvirea chestiei islazurilor comunale care, după părerea tuturora cari cunosc chestia agrară e una din cele mai însemnate.

Lipsa de imaşuri nu e un neajuns numai pentru ţărani cari suferă direct neavînd cu ce întreţine o vită, dar e un mare neajuns şi pentru proprietar care nu are posibilitatea de a întrebuinţa munca ţăranului fără a nu-i pune la dispoziţie vitele sale, acesta neavînd de cît braţele sale spre vînzare.

Legiuitorul în 1864 împroprietărind pe ţăran i-a dat pămînt pentru muncă, dar nu s'a mai ocupat şi de hrana vitelor. Ori, această stare de lucruri a atras după sine atîtea nedreptăţi în cît cea mai mare parte din nevoile ţăranului pot fi aruncate şi pe socoteala lipsei de islazuri. Ţaranul cu greu poate întreţine o vită, şi aceasta vînzînd o parte din munca sa în schimbul învoelii pe care o face cu proprietarul de a-i permite păşunatul şi în schimbul fînului pe care îl cumpără tot cu munca, spre a întreţine dobitoacele sale, earna. Strîns, de scumpetea învoelii, ţăranul nu poate întreţine de cît dobitoacele trebuincioase muncei cîmpului şi de aceea rar veţi vedea un ţaran avînd o vacă, o capră, care i-ar permite o alimentaţie mai bună.

Ce este de făcut? Din statisticele economice vedem că numărul animalelor de muncă în raport cu munca ce se cere de la ţarani, e îngrozitor de mic. Scumpetea dobitoacelor de asemeni s'a mărit şi această ridicare în preţ are şi asupra populaţiei urbane o înriurire, scumpindu-se carnea. De altă parte statisticile medicale arată o moarte colosală în populaţia copiilor de la ţară şi această mortalitate e datorită în parte şi lipsei de lapte, alimentul absolut necesar pruncilor. Chestia imaşului e o chestie vitală şi economică şi de la resolvirea ei se pot aştepta îmbunătăţiri enorme.

In alte ţeri problemul acesta a fost resolvat odată cu darea de pămînt ţaranilor. Aşa în Rusia în cîteva gubernii în cari după revoluţia Poloneză s'au confiscat averi şi s'au forţat mulţi proprietari a vinde averile lor la pravoslavnici, chestia imaşului a fost uşor resolvată. In aceste localităţi fiecare avere, fie comunală, fie a proprietarului are un imaş comunal, pus la dispoziţia ţăranilor; pe lîngă aceasta în toate pădurile, în toate crîngurile proprietarilor, ţăranii au drept a-şi lasa dobitoacele a paşte. Proprietarul îşi poate vinde pădurea, lemnul, pămîntul însă rămîne totdeauna imaşul comunal.

Bine înţeles cu progresul zilnic al economiei agricole, întinderea imaşurilor se poate restrînge, cu cultivarea plantelor furagere nu e nevoie de atîtea fălci de pămînt pentru un izlaz. Dar cum se poate convinge populaţia rurală a cultiva lucerna, trifoiul, astăzi cu spiritul ei îngust şi înapoiat? Tolstoi are dreptate de multe ori în afirmaţiile sale utopiste.

Ţaranii de pe moşia sa cu toate insistenţele sale, n'au vroit să incerce măcar cultivarea lucernei, pe cînd în alte proprietăţi au început de la sine şi fără a fi împinşi a o face. Nu trebue uitată această parte psihică a ţăranului in chestia agrară. A aştepta însă ca evoluţia mintală să ducă la resolvirea chestiei ţărăneşti ar fi să pregătim încă un Martie 1907, de aceea pînă la vremurile cînd se va cultiva trifoiul şi lucerna in imaşurile comunale, e nevoe ca ţaranii să aibă un imaş după vechea metodă, dar să îl aibă.

In viitoarea comisie parlamentară se va vorbi, o sperăm şi de aceasta chestiune ca una pe care o doresc a fi rezolvată atît ţaranii cît şi proprietarii.

Vom reveni într'o viitoare serie de articole, asupra acestei chestiuni; azi am voit să atragem atenţia celor in drept de a nu trece cu vederea şi in comisiunea ce se deschide, cum au uitat şi in manifestul regal, de a găsi o soluţie a imaşurilor ţărăneşti.

Agricola

Alegerile comunale

Colegiile comunale din Iaşi vor fi convocate pentru zilele de 3 şi 5 Iulie spre a alege noul consiliu comunal.

In aceste alegeri liberalii locali se presintă şi mai slabi şi mai divisaţi ca în alegerile generale.

Fiind-că de atunci şi până 'n present, s'au mai intins încă nemulţumirile, s'au mai accentuat disidenţele şi s'au ivit pretenţiuni nuoi.

In asemenea imprejurări grele se presintă partidul liberal local în alegerile comunale şi se presintă cu mare teamă, căci lupta va fi din cele mai grele, fiindcă şi în afară, ca şi în club, partidul liberal are o situaţiune din cele mai critice.

Intrebarea primă ce şi-o pune alegătorul este cine va fi primar. Intrebare foarte logică în vedere că, de această dată, primarul Iaşului, va avea să supravegheze executarea marilor lucrări de apă şi de edilitate.

Să fie adevărat ceea ce se spune de ieri seara, că primariatul, în grelele condiţiuni de astă-zi, va fi incredinţat demodatului domn N. Gane?

Dacă lucrul acesta s'ar realiza, ne-ar fi noua ruşine de ruşinea liberalilor. D. Gane, acum câţi-va ani, gospodărise atît de ridicul la Primărie, în cît, la penultima guvernare, liberalii însă-şi îl trimiseră pe d. Gane la indiferentul post de prefect al judeţului şi-i dădură, tot-odată, prilej ca, luînd leafă de prefect, să poată traduce în tihnă şi în versuri condemnate *Infernul* lui Dante.

Şeapte ani mai tîrziu şi tocmai în vremuri când administraţia comunală este chemată la treabă foarte serioasă, se hotăreşte—aşa se spune—ca d. Gane să devie primar.

Această farsă proastă nu o vor tolera alegătorii, nu o vor admite nici mulţi din liberali.

Şi dacă nu se va spune oficial cine este desemnat primar şi dacă acea persoană nu va fi om cu chemare pentru insemnatul post—liberalii vor ţinea minte pentru multă vreme alegerile comunale sorocite pentru inceputul lui Iulie.

Cazul Bălăşescu

Presidentul tribunalului Tutova, d. Bălăşescu, a fost trimis în judecata curţei apelative de Galaţi. Acuzările ce se aduc acestui magistrat inamovibil sînt—ca toate lucrurile bune—în număr total de trei.

Trei—dar solide toate: presidentul Bălăşescu a refuzat *să iee parte la un Te-Deum de 10 Mai; întreţine legături prieteneşti cu „unii“ avocaţi; a făcut raport contra unui ajutor de grefier, înainte ca acesta să fi fost numit în slujbă.*

Cînd citeşti acuzările acestea pe baza cărora un president de tribunal a fost trimes în judecată superioară, te întrebi ce fel de gust a voit să-şi facă ministru justiţiei, care a ordonat judecata, în cazul special. Voit-a să-şi bată joc de momentana victimă? S'au de neatîrnarea în magistratură? Sau de curtea, care, pe aceste zile tropicale, va avea să cerceteze acest proces umoristic?

Să analizăm punctele de acuzare şi să vedem.

Presidentul tribunalului a refuzat să iee parte la serviciul religios din ziua de 10 Mai. Ce înseamnă că a refuzat? Presidentul tribunalului este din persoanele oficiale, care iau parte la asemenea servicii. El nu poate refuza să vie, fiind-că, cu asemenea împrejurări, nu se implinesc anume forme, nu eşti ţinut să răspunzi dacă vei fi faţă la Biserică sau nu, nici nu iscăleşti în condică, de presenţă.

Un lucru se poate presupune dar: că, în ziua de 10 Mai, presidentul Bălăşescu n'a fost la Te-Deum.

Dar d. Bălăşescu întreţine legături prieteneşti cu „unii“ avocaţi! Cu unii numai fireşte, căci dacă ar întreţinea cu toţi, n'ar mai fi avut prilej să fie judecat la Galaţi.

D. Bălăşescu a mai comis încă o mare abatere de la datoria sa: s'a pronunţat contra numirei unui ajutor de grefier, înainte ca acesta să fie numit în slujbă.

Şi ce a făcut cu aceasta? Cel mult un act de naivitate! Probabil că acel funcţionar era un favorit al prefectului, care urma să fie numit fără de avizul prealabil al presidentului. Atins astfel în demnitatea sa, presidentul s'a grăbit să facă un raport pe care ar fi trebuit să-l facă după numirea grefierului, dacă acesta, în adevăr, n'are calităţile trebuinţate.

Magistraţii din Galaţi vor rîde de operata proastă a d-lui Stelian. Căci acuzări de acestea nu mai găsesesc loc de cît doar in operete proaste.

Impresiunile d-lui Iorga

Domnul N. Iorga descrie în revista d-sale impresiunile ce a cules cu prilejul deschiderei Parlamentului.

Impresiunilor acestora trebue să li se facă o mai mare publicitate, mai multă reclamă, căci, altmintreli, ele ar rămînea cunoscute numai prea restrânsului cerc de cititori ai „Neamului Românesc“.

Şi ar fi păcat. D. Iorga scrie foarte mult. Cea mai perfecţionată maşină de scris nu l'ar putea concura.

La deschiderea Parlamentului au luat parte şi alţi oameni cu uşurinţă la condei, dar nimeni nu s'a gândit să-şi aşterne impresiunile şi să le aşterne pe vârtos, cum a făcut deputatul de Iaşi:

> Zi ploioasă—de ploae urîtă, rea, nu de ploae mănoasă.... N'avem o înaltă noţiune personală sau de corp.
>
> Ce tristă era Mitropolia *aceasta de zi mare*, cu compania de onoare în ploaia *deasă*....

Domnului Iorga nu-i place ploaia. Şi, din nefericire, ea n'a voit să lipsească în ziua de 7 Iunie. Nu numai că n'a lipsit, dar, după impresiunile d-lui Iorga, a fost o ploae extra-ordinară: urâtă, rea şi deasă, şi nu frumoasă, bună şi rară! Poate că s'a întîmplat astfel fiind-că, precum în mod foarte obscur observă d. Iorga, „n'avem o înaltă noţiune de demnitate personală“ sau de corp. Şi tot motivului acestuia, că „n'avem noţiune de demnitate de corp,“ —trebue să se fi datorind şi faptul că „Mitropolia *aceasta* (care?) *de zi mare* (există, probabil, şi una de toate zilele) era tristă cu compania de onoare de tot în ploaia deasă (mai sus era urâtă şi rea, apoi a devenit deasă).

De la Mitropolia *aceasta de zi mare*, cu compania de onoare în ploaia deasă, d. Iorga trece peste drum, la Cameră. Aci, fireşte, nu mai plouă în nici un fel. Ci din contra:

> S'a mai luminat ceva urâta sală de şedinţe, la care ajungi prin atâtea *ganguri negre*, ce trec (gangurile?) prin multe odăiţe sărăcăcioase, unde sânt biurourile şi unde *ar fi* să lucreze secţiile Adunărei. Vine lumină de sus, dar, fireşte, numai pentru odaie (ce fel de odaie?) şi nu pentru oameni.

Clădirea Parlamentului nu place, aşa dar, d-lui Iorga. D. Iorga, ca să ajungă în „odaia“ de şedinţi, a rătăcit'o reu: a trecut prin atâtea ganguri negre, aceste ganguri trec prin multe odăiţe sărăcăcioase până ce, în fine, dai de „odaie“. In odaia ceea vine lumina „de sus“, dar la acea lumină ie abonată numai „odaia“ nu şi oamenii!

După ce s'a citit mesagiul, un „scurt, sters şi naiv mesaj“, d. Iorga a asistat, în „odaia“ în care lumina vine „de sus“, la următoriul eveniment:

> Groase bătăi din palme *unde* marii proprietari, auzind de *armonia claselor sociale*, cred că ie vorba de dânşii.

Fie că face să treci prin atâtea ganguri negre, ca să aşişti la groase bătăi de palme *unde* marii proprietari aud de armonia claselor sociale!

Şi după aceea?

> Apoi Camera, cu bătrânii în frunte, face mare zgomot spre a opri să vorbească pe cel ce scrie aceste rînduri şi se găteşte a scrie altele şi mai triste.

Mai triste încă? Să vedem dacă va fi în stare!

OAMENI ŞI LUCRURI

GLOSSE FURTIVE

Un necunoscut—să-l numim cu termenul oficial un făcător de rele—mi-a intrat noaptea în camera de dormit şi a profitat de primul moment disponibil ca să mă lipsească de un obiect de primă necesitate: ceasornicul de aur cu toate anexele lui.

Sarcina bietului tâlhar n'o fi fost tocmai uşoară, căci nu poate fi plăcut lucru şi lesne să escaladezi noaptea o fereastră să pătrunzi în o locuinţă străină, să pindeşti pînă şi răsuflarea oamenilor, să dibueşti prin întuneric cu paşii năbuşiţi, cu respiraţia înecată să te tîrii în labe condus doară de tic tacul trădător al unui ceasornic şi, cînd ţi-e lumea mai dragă să fugi cu acest mic obiect, marcat şi greu de vîndut.

Dar în fine profesionistul a izbutit să mă lipsească de o bunătate de ceasornic şi să mă facă să meditez asupra unei ciudate soarte a lucrurilor ca şi a oamenilor în anumite împrejurări. In adevăr primul gest pe urma întîmplării a fost ca să desmormîntez din noaptea uitării şi a înstrăinării un ceasornic vechi de nichel, a cărui origine se pierde în valul trecutului şi al anilor de student proletar şi la care nu aşi fi crezut să revin vre-odată—fie şi pentru un timp scurt—cum revine cineva la o dragoste dintâiu.

El însă şi-a reluat locul şi mersul tacticos în buzunarul hainei ca şi pe masa de lucru, cu liniştea şi resemnarea de odinioară; şi-a reluat rolul de altă dată la care, de sigur, renunţase cu părere de reu cînd a cedat locul său, celui nou venit, ceasornicul strălucit de aur, ferecat de lanţ de aur şi împodobit cu brelocuri de aur,—ceasornic burghez care atrage favoarea..... tâlharilor nocturni. Şi acum, privind ceasornicul vechiu, fără străluciri deşarte, dar cu aceiaşi ritmică bataie sub învălişul ieftin de nichel—inimă sinceră sub haină săracă—îmi pare că revăd într'adevăr pe un tovarăş vechiu şi credincios,—martor nelipsit dar răsplătit cu nerecunoştinţă al anilor de muncă, veghiere şi năzuinţi, amic statornic al tinereţei în luptă şi avînturi. Cu dânsul doară am petrecut serile târzii şi nopţile treze închinate viselor şi scriselor; arătătorii lui au numărat clipele de aşteptare, oarele de exaltare şi în bataia lui se ritmau bătăile nerăbdătoare ale inimei în preajma fericirilor sau desamăgirilor trecătoare, dar intense. El măsura şi zăbava şi graba şi temerea şi speranţa şi emoţiunea şi extazul, pururi în intimitatea aşteptărilor şi dorinţelor. Şi cu toate aceste a fost aruncat cu dispreţ, de îndată ce a sosit cu capriciile şi schimbările vremei—ceasornicul sclipitor, mare în preţ, dar mic în glorie, bogat la port dar sarac în legături sufleteşti şi care acum va fi rătăcind ori va fi stînd ascuns cine ştie în ce mîni nelegiuite. Dispariţia lui însă adase un moment de mulţumire şi de izbândă vechiului ceasornic, reînviind o clipă şi gloria lui şi valul amintirilor şi al vremilor pe care el le-a măsurat şi stăpînit odinioară.

Vine o vreme pentru toate în lumea asta plină de schimbări şi de..... făcători de rele.

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

5 Ţăranii sub raportul sanitar

Reaua stare economică a ţăranului atrage după sine şi reaua stare sanitară. Nu-i de conceput lucru ca un om trăind în mizerie sa se poată păstra sănătos şi viguros. E drept că sînt boale cari nu aşteaptă numai de cît mizeria pentru a se încuiba; sînt boale cari lovesc deopotrivă pe bogat caşi pe sărac. De această însuşire se bucură mai ales boalele infecţioase cu caracter trecător, cînd nu sunt mortale, cum sînt: vărsatul, coriul, lingoarea, scarlatina, holera, etc. Inse boalele infecţioase cu caracter persistent, cum sunt frigurile de baltă, sifilisul, tuberculosa, etc. se fixază mai cu deosebire în organismele sleite de puteri, trăite în mizerie. Iar cît pentru intoxicaţiunile alimentare, cum este mai ales pelagra, ţin numai şi numai de mizerie, de faptul că individul este constrîns a se hrăni insuficient şi rău.

Ţăranii prin felul lor de trai, neavînd nici de unele, neputîndu-se bine adăposti şi îmbrăca, vieţuind mulţi în regiuni neasanate, plătesc tribut tuturor boalelor infecţioase. Această expunere a lor la diferite boale este înlesnită şi printr'aceea că n'au deprinderea de-a se spala şi curăţi. Obiceiul îmbăierii nu există la dînşii; cel mult copiii şi bărbaţii mai tineri pe timpul verii, cînd e arşiţa mai mare, se duc de se scaldă în vre-un rîu sau în vre-un iaz sau lac. Majoritatea lor şi femeile mai toate nu obişnuesc să se spele peste tot corpul; de aceea s'a şi zis, şi spusa-i adevărată din nenorocire pentru ţara noastră, că ţăranul să îmbăiază de două ori în viaţa lui: la botez şi la moarte. Căci de alminteri, dînşii păstrează obiceiul romanilor de-a spala cadavrele înainte să le îngroape; numai pacat că nu şi-au apropiat şi obiceiul romanilor pentru îmbăiere, doar ştim că aceştia aveau un adevărat cult pentru curăţenia trupului, cu care stă în aşa de strînsă legătură şi curăţenia sufletului.

Aşa că neobişnuinţa îmbăerii ca adaus la mizeria, în care hălăduesc, îi expune pe ţărani, pe lîngă toate, şi la numeroase boale parasitare de piele. In cât tabloul sanitar sub care ni se înfăţişază ţărănimea în deobşte este dintre cele mai triste. Şi de n'ar fi plodirea destul de mare a lor, cum şi mortalitatea noilor născuţi, tot din pricinile arătate, este foarte mare, populaţia ţării ar scădea. Dar plodirea mare face că populaţia, cu toate boalele de cari a fost şi este vitruită, creşte; ceea ce ne indică cît ar putea să se înmulţească ţărănimea şi să înflorească în desvoltarea ei, dacă condiţiile de viaţă i s'ar îmbunătăţi.

*

Cea mai primejdioasă şi mai grozavă dintre boalele ţărănimii este aceea care provine din neajunsul hrănii şi din păpuşoiul stricat, *pelagra*. Statisticele din anii din urmă dau grozava cifră de 100.000 de persoane ca fiind atinse de această boală. Oricine a avut prilej să vadă un pelagros s'a putut încredinţa de săcătuirea de putere şi de vlagă prilejită de această boală, care sfârşeşte mai totdeauna prin a altera şi mintea: contingentul cel mai mare de smintiţi ţărani sînt din cauza pelagrei. Bunele condiţiuni igienice cari se aplică în spitale, vindecă această boală; dar vindecarea e vremelnică, pentru că relele condiţiuni igienice de acasă îl fac pe ţaran să recadă în boala lui şi să se reîntoarcă la spital, dacă nu pleacă la groapă. *Nimicirea pelagrei cere imperios şi absolut numai îmbunătăţirea condiţiunilor de trai, şi mai cu deosebire de hrănire, ale ţăranilor.*

A doua mare meteahnă pentru sănătatea ţăranilor, care meteahnă vine ca un ajutător al ruinării organismului spre a cădea în pelagră şi în toate celelalte boale, este *alcoolismul*. In lipsa de ocupaţie persistentă, în lipsă de preocupări mai ideale referitoare la interesele lui şi ale ţării lui, în lipsă de distracţii nevătămătoare, şi printr'o aplicare stimulată prin ereditate, ţăranul se alcoolizază: bea peste măsură băuturi spirtoase; moldovanul bea mai ales rachiu, iar munteanul bea mai ales ţuică. Spirtoasele, intrând în sîngele lui, îi stimulează şi îi predispune sistemul nervos pentru acea îmbătătoare senzaţie de fericire ce-a putut s'o încerce oricine cu vre-un prilej oarecare. Dar la fiece nouă îmbătare organismul cedează ceva din vlaga lui, treptat treptat se sleeşte, şi fiece nouă tendinţă de îmbătare reclamă o doză tot mai mare

de alcool spre a se atinge gradul acela de fericire, care cu vremea nu mai este atins nici urmărit de beţiv, şi beţivul bea ca sa beie întocmai ca şi avarul, care un timp a putut avea un scop oare-care pentru strîngerea banilor, dar sfârşeşte a strînge bani pentru a strînge. Şi astfel se prăpădesc prin alcoolism ţăranii; în cît este neaparată nevoe, restrîngându-se uzul spirtoaselor prin propagandă, monopol şi orice alte mijloace, să se trezască în sufletul ţăranilor aspiraţiuni mai înalte, să-şi găsească ocupaţiuni mai serioase pentru orice anotimp şi distracţiuni folositoare, cum ar fi tir, joc de minge, alergări de cai, lupte, etc.

In a treia linie vin celelalte boale, cari, pe lîngă din mizerie, provin şi din neigienă, cum sunt frigurile palustre, tuberculosa, sifilisul, rîia, etc. Pentru aceste toate în primul loc este a se recomanda şi chiar impune obicinuinţa curăţirii corpului în întregime cel puţin odată pe lună precum şi primenirea săptămînală a albiturilor. Apoi, ca specială împotrivire pentru friguri palustre, asanarea satelor prin curăţirea pîraelor şi săcătuirea bălţilor şi mlaştinelor, cum şi chininizarea preventivă ce-a început deja să se facă în unele regiuni cu destul de frumoase rezultate.

Sifiliticii trebuesc urmăriţi, trimeşi la spitale şi neeliberaţi pînă la deplină vindecare a accidentelor manifestate: mai departe urmăriţi spre a-şi continua tratamentul şi retrimişi în spitale la vre-o eventuală isbucnire acută. Tuberculoşii trebuesc căutaţi pe la locuinţele lor, în satele lor fiind de altfel în cele mai bune condiţii climaterice pentru tratare.

Numai în acest chip îndreptată fiind starea sanitară a ţăranilor, se poate nădăjdui să se reducă pînă la dispariţie numărul pelagroşilor, să se atenueze uzul spirtoaselor ca să rămîe numai pentru rarele ocaziuni de veselie, cari nu se pot concepe fără o stimulare artificială, şi celelalte boale să nu se poată întinde nici odată întru a afecta în adînc generaţiunile şi a ameninţa cu ruină întreaga ţărănime.

Dr. Zosin.

OPINIA LA HUŞI

(*Conrespondenţa specială a ziarului Opinia*)

Prevederile mele din prima corespondenţă par a se împlini înainte de vreme. Arătam acolo că cei 6 representanţi locali ai Huşului; căci socotim ca nefăcînd parte din borşul liberal local pe d-nii *Porumbarul* şi *Duca*, plecau la Bucureşti nu cu acelaşi gînd, nu cu aceleaşi tendinţe, ci duşi cu vrăjmăşie unul contra altuia să-şi miroase cît mai curînd puterea.

Astă-zi vedem pe unul din membrii comisiei interimare dîndu-şi demisia. E d. Jorj Andriescu, fratele d-lui D. P. Andriescu, fostul senator conservator, *bădia Mitică* al băeţilor.

De ce d. Jorj Andriescu şi-a dat demisie? L'a obosit slujba, care încă n'a făcut'o? Nu era atmosfera politică de la primărie prielnică lui?

Ori veleităţile acestui tînăr ambulant în politică erau mai mari de cît de un consilier comunal?

D. Jorj Andriescu are de frate pe un conservator, căci prin o ciudată concidenţă, pe cînd bădia Mitică întăreşte prin atitudinea sa politică de familie în partidul conservator, el nu a ştiut sau n'a putut ţinea politicește pe lîngă dînsul pe singurul lui frate.

Ce s'ar fi făcut doi Andrieşti în partidul conservator!

Dar demisia d-lui Andriescu se leagă cu alte fapte. De la început s'a căutat că dacă se dă primăria d-lui Nicu Cişman, de fapt să-i pue tovarăşii tot din cei greoi de treabă şi cu predispuneri la demisii.

I s'a dat tovarăşi pe Alecu Răşcanu, azi deputat, contra căruia era o luptă surdă în alegerile generale. După ce Cişman a mîncat la colegiul I de Senat pe dr. Munteanu, socrul lui Alecu Răşcanu, ţinea să-l mănînce şi pe Răşcanu la col. II de cameră, impunînd candidatura independentă a lui Alex. Calciu. Dar lucrurile s'au împăciuit la alegerea colegiului II de Senat şi s'au ogoit trebile de o cam dată;

Ori unde e Cişman nu poate fi A. Răşcanu şi de andoasele, alt tovarăş e *At. Popovici*, cumnatu lui Gh. Vîntu defensorul eclesiastic, la cuţite cu Cişman. Cine zice Vîntu nu zice Cişman şi At. Popovici va fi la ordinele cumnatului său, iar nu ale lui Cişman.

Rămîne trimis Gheorghiu, vestit prin ţinerea de cuvînt cînd cu primariatul lui cel întăiu.

Urmarea acestora, conu Nicu Cişman nu poate lucra cu tovarăşii săi din comisia interimară, tovarăşii iar vroesc să-l lucreze pe conu Nicu; şi asta de cît de curînd.

Azi a demisionat Andriescu; mîine va demisiuna Popovici; iar cînd va demisiona şi Alecu Răşcanu va sări pana de pe fotoliul de preşedinte a lui Cişman, pentru a se începe jocul macabru al ultimei stăpîniri liberale în Huşi.

E frumos la noi; şi deci hora a început.

Corespondent

„ŢESATOAREA"

Din partea societăţei *Ţăsatoarea*, aflătoare sub Inalta ocrotire a M. S. Reginei, primim următoriul avis:

Societatea Ţăsătoarea, care a împărţit anul acesta 300 kgr. sămînţă de gîndaci de matasă, în mai toate comunele rurale din ţară, văzînd recolta gogoşilor, care se presintă într'o stare cît se poate de abundentă; pentru a face ca sătenii să profite de îndată de această recoltă, a făcut contract cu Băncile Populare, însărcinîndu-le de a cumpăra pe la diferitele localităţi, acest produs.

Aceasta nu exclude ca societatea să cumpere direct de la vînzători, orice cantitate de gogoşi de mătasă, ceea ce face în localul ei, în Bucureşti, str. Popa Lazăr No. 4 (Oborul Nou) Moşi, unde vînzătorii din judeţele apropiate aduc produsul lor, iar din cele mai depărtate, le trimit prin calea ferată, mare viteză.

Preţurile anul acesta sunt şi ele mai favorabile ca anul trecut, căci şi calitatea mătasei este mai bună. Ele variază între 2.40 pînă la 2.80 kilogramul.

De oare-ce produsul anului curent este rezultat parte din sămânţa selecţionată, dată de societate, a căreia recoltă este excelentă şi parte din sămînţa indigenă a căreia recoltă este mai slabă, de aceea rezultă diferenţa de mai sus a preţului.

La Atelierul Societăţei, tot în localul aratat mai sus, s'a făcut de Societate o creştere model, cu diferitele specii de sămânţă, unde fiecine poate vedea deosebirea ce există între diferitele categorii de vermi, convingîndu-se despre superoritatea sămânţei selecţionate dată de societate.

„Opinia" în Provincie

Focşani 11 Iunie

Acum că s'a apropiat lucrul viilor, este o mare luptă pentru locul de primar al oraşului nostru. Având câte o vie, atât d. Poenaru cât şi d. Săveanu tatăl, fie care caută să se aleagă primar, pentru ca oamenii primăriei să le poată folosi la lucrul viilor lor.

Nu e vorbă că bătrânul Săveanu şi noaptea visează proectul aprobat al introducerei *luminei electrice* la Focşani, care de sigur că îi va folosi un *frumos ecleraj* dacă ar fi el primar.

*

In curând vom vorbi despre activitatea ca poliţaiu a d Căpitan Olănescu—ginerele şi cumnatul familiei Săveanu. Toată activitatea acestui brav ginere se rezumă în 2 vorbe:

Când poliţaiul operează, *Herman* plăteşte.

*

Preotul comunităţei armene B. Mamigonian a fost caterisit de Patriarchia din Constantinopol pentru abateri grave şi rea purtare.

Numitul a bătut cu o lumânare mare de la altar pe dascal chiar în biserică, până ce l'a lăsat în nesimţire şi scaldat într'un lac de sânge.

*

Ziarul local al meseriaşilor *„Isbânda Muncei"* aduce grave acuzaţiuni d-lui Inspector Nicolau şi zice că e trist şi umilitor pentru meseriaşi cari muncesc din greu în lupta pentru existenţă, ca să aibă în fruntea lor un reprezentant incapabil şi care patronează desordinea şi incorectitudinea în corporaţie.

In vederea nemulţumirei generale într'o întrunire publică se vor arata toate abuzurile şi se vor cere îndreptările pe calea legală.

*

Scumpetea traiului.—Se face o mare speculaţiune cu objectele şi alimentele de prima necesitate fără ca primăria sau poliţia să ia vre-o măsură. Oare până va merge rapacitatea acestor oameni fără pudoare?...

Şi până când se va tolera de autorităţi această speculaţiune?..

Informaţii

Alegerile comunale.— *Alegerile comunale, în Iaşi vor avea loc în zilele de 3 şi 5 Iulie, iar alegerea delegaţilor în ziua de 24 Iunie.*

Datele acestea au fost cunoscute Sâmbătă seara şi ieri au fost confirmate oficial prin o telegramă a ministrului de interne.

Noul consiliu comunal se va constitui la mijlocul lui Iulie.

Ca primar este din nou desemnat d. N. Gane, cu condiţia ca, de fapt, conducerea s'o aibă d. P. Fîntânariu, viitorul prim-ajutor de primar.

Se va reînfiinţa pentru d. Xenofon Eraclide postul de ajutor de primar.

O afacere de onoare

— Duelul Stere-Cuza —

Foarte multă lume considera ca inchis incidentul ivit intre d-nii Stere şi Cuza, aceasta in urma motivului invocat de martorii d-lui Cuza că nu d. Stere avea calitatea de ofensat.

Se pare, însă, că in urma ultimei scrisori pe care d. Stere o adresează martorilor d-sale şi in care d. Cuza este atacat cu violenţă, afacerea intră intr'o nouă fază şi nu va putea remîne definitiv inchisă.

Iată acum şi actele dresate cu această ocaziune.

*

Procesul-verbal din 9 Iunie sună astfel:

„Intrunindu-ne, conform procesului verbal din 8 Iunie a. c., la locuinţa d-lui Lot. col. Manolescu Mladian, d-sa ne-a prezentat pe d. prof. Emil Severin, care înlocuia pe d. Lct. Demi. Sion, acesta fiind impiedicat de serviciu de a veni la întrunire, lucru ce ni s'a afirmat prin o scrisoare ce ne-a prezentat-o d. Lct. Colonel Manolescu Mladian.

Intrînd în discuţiunea afacerei ivite între d-nii prof. A. C. Cuza şi C. Stere după îndelungate discuţiuni, neputînd cădea de acord asupra soluţiunii de dat acestui incident, ne-am retras, rămânînd ca fiecare din părţi să justifice prin un proces-verbal punctul său de vedere.

Martorii d-lui C. Stere: d-nii Cap. M. L. Negruzzi şi N. Cozadini. Martorii d-lui A. C. Cuza: Lct. col. I. M. Mladian şi dr. E. Severin".

*

Iată acum şi procesul-verbal încheiat de martorii d-lui Const. Stere:

—Subsemnaţii N. Cozadini şi căpitan M. Negrutzi, martorii d-lui deputat profesor C. Stere, în diferendul ce-l are cu d. profesor A. C. Cuza, conform procesului-verbal No. 2, din 9 Iunie a. c., am încheiat următorul proces-verbal:

Noi, martorii d-lui C. Stere ám expus martorilor d-lui A. C. Cuza motivul demarşei noastre şi anume, am precizat că în articolul din ziarul *Evenimentul* No. 95, cu data de 8 Iunie a. c., însă apărut în seara de 7 Iunie a. c., este un pasagiu ofensător pentru clientul nostru, căci ofensa este adresata direct d-lui Stere, acuzîndu-l de un fapt nefondat şi de o acţiune necinstită, sub semnătura d-lui A. C. Cuza.

La obiecţiunea martorilor d-lui A. C. Cuza, că acel articol de jurnal nu este altceva decît o polemică asupra unui act politic şi că enervarea în timpul alegerilor explică acel articol, am spus că chiar dacă am admite că polemicele politice la noi sînt în deobşte violente, totuşi în acel articol este o frază prin care d. C. Stere este acuzat de un fapt infamat, şi deci înzistăm ca d. A. C. Cuza să revie asupra acelei invinuiri, sau dacă menţine cele scrise, în senzul care reese din ele, să acorde d-lui C. Stere, care este nevinovat de faptul imputat, satisfacţiunea de a'şi susţine pe teren onoarea atacată.

La obiecţiunea martorilor d-lui Cuza, că d. Stere a fost atacat şi de alţii şi că de ce nu i-a provocat şi de aceia, am opus următoarele:

In urma campaniei electorale, d. Stere a fost atacat simultaneu de diferite persoane, d-sa este în drept a cere pentru acelaşi fapt produs de aceleaşi cauze, retractarea sau satisfacţia aceluia care crede d-sa că a adus acuzaţiunea mai cu sânge rece şi în formă a-i da o aparenţă de dreptate,—obiecţiune care nu a atras din partea martorilor nici o contrazicere.

Martorii d-lui A. C. Cuza ne-au propus a redacta un proces-verbal în care domniile lor să'şi exprime convingerea că d. Cuza nu a vrut să atace onoarea d-lui C. Stere.

Această propunere găsind-o nesatisfăcătoare, căci noi cerem ca ea să fie făcută în numele d-lui Cuza, am cerut să ni se dea satisfacţie prin arme.

Martorii d-lui Cuza, menţinîndu'şi modul lor de vedere, că incidentul provocat prin polemică asupra unui fapt politic nu comportă altă urmare, noi ne-am retras, hotărînd a pune în cunoştinţă pe clientul nostru, că nu am putut obţine satisfacţia cerută.

Subscrişi: *căpitan M. L. Negrutzi, N. Cozadini.*

*

Martorii d-lui Stere adreseaxă clientului lor următoarele:

Iubite amice,

Conform însărcinărei pe care ne-ai dat-o, de a cere satisfacţie d-lui A. C. Cuza, pentru ofensa ce ţi-a adus-o prin ziarul *„Evenimentul"* ne-am achitat cum am putut mai bine de această însărcinare. Regretăm că cu toate inzistenţele noastre, nu am putut obţine satisfacţia cerută. Rămîne ca tu să avizezi ce urmare să dai acestui incident.

Asigurându-te de stima noastră sinceră, primeşte o prietenească strîngere de mână.

La care d. Stere respunde prin următoarele rânduri:

Iubiţi prieteni,

Recunosc *că aţi făcut tot ce este cu putinţă, ca să-l determinaţi pe d. A. C. Cuza să'mi dea satisfacţiunea la care este ţinut orice om de onoare.*

Tergiversările acestui domn şi refuzul definitiv de a-mi da satistacţiune, dovedesc că am greşit, că e un mişel, cu care n-ar fi trebuit să vă pun în contact.

Cerîndu-vă scuze pentru aceasta, vă rog odată cu mulţumirile mele, să primiţi asigurarea prieteniei şi a consideraţiunei ce vă păstrez.

Iaşi, 9 Iunie 1907. (ss) **C. Stere**

Insistăm în pagina I-a a numărului de azi asupra dărei in judecată a d-lui Bălăşescu, presidentul tribunalului Tutova.

In adresa către primul president al Curţei de Apel, d. Stelian vorbeşte de «apucăturile» d-lui V. Balaşescu, care „făcea politică incă de pe cînd era prim prpcuror la Prahova".

Toată infamia la care s'a dedat d. Stelian, impropriul puritan, îşi are căutarea in faptul că d-sa şi colectiviştii de la Tutova, ar dori să-l vadă president pe d. Turbure, actual jude-instructor la tribunalul Tutova.

Sîntem convinşi, că curtea de Galaţi nu se va preta la această infamie.

—

Eri a fost producţiunea literară-muzicală a elevelor de la şcoala Normală „M. Sturza" de sub conducerea d-nei Agripina Gh. Buţureanu.

Un public numeros a ţinut să asiste la această frumoasă serbare şcolară, unde s'a avut ce asculta şi aprecia.

Corurile în genere s'au achitat bine ceia ce e o notă bună pentru d-na maestră de muzică vocală.

Recitările au fost destul de bogate şi s'au zis versuri şi în limba franceză şi germană. In special şcoala de aplicaţie s'a achitat destul de drăguţ de programul ei şi s'a aplaudat creaţiunea originală jocul de vocale şi diftongi întovărăşit de canto.

Nu mai puţin bine răuşit a fost tabloul viu reprezentînd Romînia şi ţările surori.

Bucăţile din vioară şi mandolină, arată că şi cultura muzicală instrumentală a prins rădăcini în şcolile normale; în mare parte acest succes se datoreşte maeştrilor Chirilo.

Serbarea începută la oarele 3 abia s'a ispăvit la oarele 6 p. m. şi publicul care a azistat a eşit cu impresia că şcoala a făcut progrese simţite, cu atît mai mult cu cît elementele din care se recrutează elevele acestei şcoale, fiind fice de săteni şi de învăţători, viitoarele noastre învăţătoarea vor duce la ţară pe lîngă o cultură pedagogică specială şi o educaţie literară şi artistică, ceia ce face cinste şcoalei normale, o podoabă a şcoalelor noastre secondare.

—

DIVERSE

— Primarul comunei Hermeziu a reclamat în contra cantonistului Vasile Calancea de pe şoseaua Iaşi—Botoşani care găzdueşte diferiţi indivizi veniţi de prin Basarabia şi care comit diferite furturi.

S'a cerut să fie indepărtat din acea funcţie.

— A fost eliberat din închisoarea centrală din Iaşi, deţinutul Ioan Pristopan de loc din comuna Galata.

-- Locuitorii Vasile Ciobanu Gh. Codreanu şi Neculai Sălvianu din com. Focurele avînd mai multe vite bolnave de febră aftoasă şi tăindu-le a făcut ca boala să ia proporţii nuoi în acea cotună.

— S'a declarat epidemia de Scarlatină în comuna Hermeziu şi de morbili în comuna Miroslava.

— D. Mihai Sorescu, agent sanitar la Cârniceni şi-a dat dimisia.

— D-na Natalia Bucur, moaşa comunei Cucuteni, a obţinut un concediu de 20 zile.

— Consulatul Austro-Uugar a rugat prefectura de judeţ să i se înainteze de două ori pe lună rapoarte de starea sănătăţei vitelor din judeţ.

— Primarul comunei Coarnele-Capre face cunoscut că în noaptea de 9—10 curent băiatul Vasile Grigoraş mergînd pe şoşea spre Coarnele-Caprei, pe la locul numit „Lungo" i-au eşit înainte doi indivizi care au voit să-l jăfuiască.

Băiatul cu-n foc de revolver a împuşcat pe unul în picior. Totuşi ei n'au putut fi prinşi încă.

— Poliţia capitalei cere urmărirea şi prinderea individului Marin Alexandru din comuna Tăunceni dispărut în urma unui furt.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

1

Examinarea medicală

INAINTEA CĂSĂTORIEI

Se ştie că pentru îndeplinirea actului cununiei civile se cere de la candidaţii respectivi oare-cari formalităţi care să pună părţile la adăpostul diverselor neplăceri ulterioare cum ar fi deturnarea fondul dotal şi altele. Legea pentru efectuarea căsătoriei nu cere însă nici o formalitate, nu garantează cu nimic, nu pune la adăpostul imperios necesar, părţile contractante, contra ruinărei sănătăţei, în cele mai multe casuri, a viitoarei soţii şi contra nenorocirei viitorului soţ din punctul de vedere al sănătăţei şi aptitudinei de a se căsători, a candidaţilor.

Un examen medical anterior căsătoriei se impune; ca fiind tot atît de necesar, dacă nu mai mult chiar, de cît presentarea formalităţilor îndeplinite asupra Actului dotal.

Sunt într'adevăr casuri cînd candidata, de un exterior plăcut, presentabil, voinic chiar; să fie neaptă de a se căsători, din causa unor viţii de conformaţiune, care i pot primejdui viaţa, nu numai sănătatea; de la prima concepţiune.

Sunt iarăşi casuri cînd candidata pentru măritiş din causa unor abnormităţi ale unor organe importante sunt într'atîta expuse în timpul graviditătei, în cit starea lor sanitară nu le mai îngădue purtarea fructului până la maturitate; ci intervenţia medicală se impune foarte riguros şi salvarea vieţei mamei este rescumpărată cu preţul provocărei unui avort admis de legi şi impus de ştiinţă.

Cele arătate numai până aci ne indrituesc a susţine că examinarea medicală inainte de efectuarea căsătoriei este de o incontestabilă necesitate.

Din cele ce urmează însă se va vedea că examenul medical al candidatului asupra căruia insistăm este cu atît mai imperios necesar; cu cît une ori fiinţele cele mai curate, cele mai inocente, fiinţe cari 'şi leagă pentru totdeauna viaţa şi soartă de tînărul care corespunde (se pare) idealului lor, se văd desamăgite, pângărite, nenorocite şi imbolnăvite poate pentru tot restul vieţei lor [1]).

Din causa nesănătăţei candidatului, boala, cu tot cortegiul ei de suferinţe fisice şi morale dau navală în casa nou constituită şi urmările sunt funeste, desastroase.

Nu hesităm a susţinea că starea maladivă a candidatului, devenit soţ e comunicată soţiei şi dă naşterea la o serie de urmaşi plăpînzi, degeneraţi, etc.

Toţi ne plîngem de degenerarea rasei, recunoaştem alcolismul, syphilisul, tuberculosa pelagra, paludismul drept cause, luăm măsuri de combatere; dar una din causele cele mai de căpetănie: Comunicarea diferitelor boli pe cale legală. prin căsătorie, nu o vedem, nu o combatem.

Este just că codul penal pedepseşte pe individul care cu bună ştiinţă a causat semenului său un rău, o pagubă, fie chiar că ia comunicat o boală, dar între candidat şi candidată deveniţi mîine, poimîine, soţ şi soţie dintre care în 99 din 100 casuri, cea pin urmă nici idee n'are că draguţul ei soţ i-a comunicat o boală venerică s. e. cum poate interveni codul penal cu pedepsile sale?

Ori, nu e mai bine. mai raţional a preveni aceste neajunsuri, aceste nenorociri, prin un examen medical ce legea ar impune candidaţilor înainte de a păşi la altarul căsătoriei civile şi religioase? Medicul găsind pe candidata neaptă ar şti să convingă pe părinţii ei despre nenorocirea la care fiica lor s'ar expune prin măritiş şi desigur ar înlătura prin aceasta ulterioară. Tot medicul examinînd pe candidat şi găsindul bolnav nu iar libera certificatul de bună sănătate pînă după complecta vindecare şi ar înlătura ast-fel continuarea viitoarei soţii: cum şi ar preveni o procreaţiune de stîrpituri, de scrofuloşi, rachitici etc.

(Va urma)

1). Asupra acestei teme vezi articolul publicat în No. 15 al «Opiniei» de Dr. S. sub titlul Femei cinstite-necinstite. (Not. Red).

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatorului*, în aceiaşi stradă.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi

NOUTAŢILE ZILEI

Fără moarte.— Savantul Metcinicof, în opera sa recentă „Incercări optimiste“ rezumă frumoasele sale lucrări asupra bătrîneţei şi mijloacele de a prelungi existenţa omenească. Un capitol curios din această operă este consacrat „Morţei naturale in lumea vegetală“.

Sunt arbori, cari nu per, ori cît de bătrîni ar fi, doar sub acţiunea unei influenţi extra-ordinare: uraganale, intervenţia brutală a omului etc. Arborele care a fost găsit la descoperirea insulelor Canare, în secolul al 15-lea, venerat de indigenii de acolo, a fost distrus de un uragan în 1868. Era imposibil de a se stabili esact vechimea lui, dar ea e evaluată la multe mii de ani.

După botanistul Sargeant, chiparosul trăeşte 5000 de ani.

Ar fi oare fericiţi oamenii să ajungă vrîsta acestor arbori?

***

Egipetul pelagros.—In ultima şedinţă a Academiei de Medicină din Paris, doctorul Marie, arată că examinînd în Egipet azilurile de alienaţi, a constatat că cea mai mare parte a acestor bolnavi sunt atinşi de pelagră, boală datorită întrebuinţărei continue a cerealelor stricate şi mai cu seamă a popuşoiului.

Arabii pelagroşi devin repede nebuni şi multe cazuri sunt din cele mai grave.

Cît de departe şi cât de aproape suntem de Egipteni.

***

Oameni în stele.—Savanţii cercetează mereu dacă planeta Marte este locuită de oameni.

Astronomul american Lowel a construit un observator cu cele mai perfecţionat telescoape spre a studia special această planetă. Lowel a observat pe acest corp ceresc linii drepte şi linii care se întretae şi presupune ca aceste linii ar fi canaluri—conducte de apă, făcute de mînă omenească, pentru că în natură propriu zisă, nu există linia exsct dreaptă, nu există linia care se întretaie.

Lowel a observat apoi că aceste canaluri dispar după un timp oare care şi ele se observă în alte regiuni şi explică acest fapt în următorul mod: Planeta Marte, nu ar poseda apă suficientă şi aceste canaluri servind pentru irigaţia cîmpiilor, ele sunt strămutate în alte districte spre a fi şi ele udate şi apte la vegetaţiune. Această explicaţie a lui Lowel este cu atît mai probabilă, că după apariţia liniilor în alte locuri se observă acolo o schimbare oare care a acelor regiuni, se observă umbre care înainte nu existau şi aceasta ar denota vegetaţiunea produsă în urma irigaţiunilor.

Bine înţăles că totul e vag pînă acuma, totuşi sperăm că ştiinţa va face să se dezlege acest mare mister cosmic.

Ultime informaţii

Biroul redacţiunei „Opiniei“ se află instalat de astă-zi strada Stefan cel Mare 38, casa societăţei de asigurare «Patria».

D. T. Stelian este furios pe liberalii din Iaşi, pe cari i acuză că au lucrat contra sa la alegerea col. 1 de deputaţi, alegere la care, precum se ştie, ministrul justiţiei a avut numai 4 voturi mai mult de cît d. N. Cananău, candidatul conservator—şi mult mai puţine voturi de cît ceilalţi duoi liberali, domnii Pennescu şi Gheorghiu.

Mulţi din liberalii din Iaşi, deputaţi şi senatori, cari au fost, zilele trecute, la ministerul de justiţie, spre a se interesa de mişcarea în magistratură ce se va face pe ziua de 15 c. n'au fost primiţi de d. Stelian.

A trebuit, în cele din urmă, să se prezinte însă-şi d. Poni, dar şi acesta a plecat cu impresia că, în chestia numirelor în magistratură, d. Stelian va face ce va voi el, nu ce voieşte clubul.

***

Tinerii liberali nu admit ca d. P. Fântânariu, desemnat a fi prim-ajutor de primar, să ocupe, în adevăr, acest post.

La întrunirea viitoare a comitetului executiv, când se va discuta asupra candidaturilor liberale la alegerile comunale, va lua cuvântul d. G. G. Mârzescu şi, în numele tinerilor liberali, va combate candidatura d-lui Fântânariu.

***

La clubul liberal din Iaşi «cei cari aşteaptă încă», au făcut ieri gălăgie mare.

D. Ath. Gheorghiu, deputat, a fost aşa de asediat, că, la un moment dat, a adresat înjurături unuia «care aşteaptă încă».

—

D. Alex. Ioanid, revizor de vite la Voineşti, a obţinut un concediu de 30 zile.

—

Mâine, Mercuri dimineaţă vor începe examenele de clasa a IV-a a şcolilor primare, iar mâine după amează vor începe examenele pregătiţilor în particular de curs primar.

—

Ministerul de instrucţie a luat dispoziţia ca instrucţia militară, exerciţiele de tragere la tir şi exerciţiile de teorie militară să formeze o grupă a căror note adunate să dea o medie ce se va ţinea în samă la promovarea elevilor.

—

S'a aprobat deschiderea tîrgului de vite din Tîrgu-Frumos şi Podu-Iloae cu măsurele indicate de inspectorul veterinar Drăghescu.

—

Din Huşi ni se comunică incetarea din viaţă a bătrînului Iorgu Mihaihailescu.

—

Din comisia interimară din Huşi a mai demisionat şi d. deputat A. Rîşcanu; rămîne a mai demisiona şi d. Popovici Atanasie, pentru a se disolva, şi a se constitui o nouă comisie interimară în cap cu d. Irimia Gheorghiu.

In vederea mîncăturilor din lăuntru d. Nicu Cişman, voeşte a trage sforile prin d. G. Panu şi în acest scop a chemat telegrafic la Bucureşti pe d. Dobre Dobreanu, fost deputat, căruia se vorbeşte a i se încredinţa prefectura de Fălciu, în locul d-lui dr. N. Lupu.

Lăsa-l-va însă d. Ionel Brăteanu pe de-oparte?

Iată ceia ce se discută la Huşi.

—

D. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar, se află în oraşul nostru. D-sa, între altele, e chemat a pune noi cercetări în privinţa examenului de înaintare pe loc şi în special în cazul d-lui profesor M. Ţilenski, aşa pe nedreptul acuzat de incorectitudine şi dat în judecata consiliului permanent de Instrucţie.

Se ştie că toate acestea se datoresc escesului de zel din partea inexperientului director, cum şi slabelor cunoştinţe pedagogice ce posedă înaltul demnitar din ministrul Instrucţiunei Publice.

—

D. Gr. Patriciu, fost inspector general al învăţămîntului primar, a fost eri în oraşul nostru; venirea sa stă în legătură cu cercetarea ce s'a făcut cu examenul de înaintare pe loc, casat de ministrul Haret, în urma raportului tendenţios al directorului Sp. Popescu.

—

Incendiul de eri.—Un violent incendiu care ameninţa să distrugă o mare parte din mahalaua Socolei, a izbucnit ieri la atelierul de stolerie, proprietatea d-lui Lupu Mihailovici şi situat în strada Arapu 58.

Provenienţa focului, după constatările făcute de autorităţile poliţieneşti, ar fi următoarea: un ucenic din acel atelier a scapat pe jos nişte cărbuni într'o şură unde se afla o mare cantitate de străjituri de gealău.

De aci a izbucnit focul care s'a întins cu o iuţeală fenomenală căci era ajutat de un vînt puternic. Curînd întregul atelier este în flacări, care se intind şi cuprind apoi casele din apropiere, anume acele care au numerile 60 şi 62, proprietatea d-lor Şaie Leibovici şi A. Heinig, precum şi o şcoală evreiască din apropiere.

Curînd după izbucnirea incendiului au sosit la faţa locului autorităţile şi toate secţiile de pomperi. Primejdia era mare căci vîntul puternic întreţinea în mod extra-ordinar flăcările.

Mulţumită energiei desfăşurate incendiul a fost localizat şi n'au fost distruse de cît casele mai sus indicate.

Pagubele sunt însemnate iar clădirile au fost asigurate la societăţile Dacia şi Naţională.

D. Procuror Scarlet face astă-zi ancheta pentru a se stabili în mod exact sorgintea incendiului.

—

Din Roman ni se scrie că actori din Iaşi, sub direcţia d-lor Vlad Cuzinschi şi Mircea Pella, au dat acolo, cu desevîrşit succes, o serie de spectacole.

Acum trupa va pleca la Bacău.

—

Examenele de doctorat la facultatea de Medicină vor începe după 20 Iunie.

—

Direcţia serviciului sanitar a trimis serviciului sanitar al judeţului Iaşi ser anti scarlatinos pentru injecţii preventive.

Ministrul instrucţiunei a hotărît prin decisie că exerciţiile militare, cunoştinţele teoretice ostăşeşti şi exerciţiile de tragere la ţintă formează un obiect separat din grupa dexterităţilor.

Media anuală acestui obiect va intra în calcularea sumei mediilor anuale a tuturor celorlalte dexterităţi, şi suma împărţindu-se prin numărul obiectelor din grupă, va da media anuală de promovare la grupa aceasta.

—

Colegiile electorale pentru alegerea membrilor consiliului comunei urbane Dorohoiu, au fost convocate:

Colegiul I pentru ziua de 5 Iulie a. c.;

Colegiul II pentru ziua de 7 Iulie a. c.;

Alegerea delegaţilor va avea loc în ziua de 24 Iunie a. c.

—

Ajutorul de grefier de la secţia III-a a tribunalului Iaşi, d. Musteaţă, fratele colonelului şi al fostului revizor şcolar, a încetat din viaţă.

Trimitem condoleanţe familiei.

—

D-ra Maria Filotti, gagistă a teatrului din Bucureşti, a fost angajată să dee trei representaţiuni în Iaşi, în Noemvre.

—

D. Dim. Handoca a fost numit secretar al gimnaziului Ştefan cel mare din Iaşi, în locul d-lui Creţu.

—

D. general Tătărescu se va întoarce în ziua de 13 c. din inspecţiunile ce face aatualminte garnizoanelor aparţinînd corpului IV de armată.

D. general Tătărescu va inspecte apoi garnizoanele locale, începînd cu regim. XIII Ştefan cel Mare.

—

Scrisoarea d-lui Carp.—Şeful partidului conservator a adresat d-lui D. A. Sturza, scrisoarea ce urmează:

Domnule Prim-Ministru

Am comunicat Comitetului dorinţa ce mi-aţi exprimat de a vedea partidul conservator conlucrând la opera de reformă ce a întreprins partidul liberal. Am comunicat asemenea amicilor mei că, în mintea D-voastră această conlucrare s'ar manifesta prin intrarea noastră în o comisiune parlamentară însărcinată cu studiul soluţiunilor ce propuneţi.

După matură chibzuinţă ni s'a părut că, sub forma aceasta, nu se atinge ţelul unei conlucrări a ambelor partide. A intra într'o comisiune aleasă de Cameră nu ar însemna alta decât că admiteţi ca şi minoritatea să fi represintată ceea ce ar fi un progres fericit în moravurile noastre parlamentare dar nimic alt.

Conlucrarea însă, de la partid la partid, are o însemnătate mai mare şi ea nu poate avea loc de cât în forma următoare:

Să bine voiască partidul liberal a'şi pregăti proectele şi ale comunica partidului advers, care, la rândul lui, ca partid, iar nu ca minoritate parlamentară, îşi va face contrapropunerile sale. In caz cînd concesiuni mutuale ar duce la o înţelegere, numai atunci şi numai aşa s'ar putea verbi de o conlucrare serioasă făcută într'un mod demn de ambele partide.

Primiţi, vă rog, Domnule prim-ministru încredinţarea sentimentelor mele de înaltă consideraţiune.

P. P. Carp.

Anunţăm cu multă plăcere că starea sănătăţei directorului nostru, d. Gr. C. Buţureanu, s'a ameliorat mult şi că peste puţin va putea părăsi casa.

In ziua de 20 Iunie va avea loc o licitaţie publică pentru darea în exploatare a 18 păduri proprietatea statului.

—

Eri fiind sfînta Treime, corporaţia cizmarilor şi-a sărbătorit patronul.

La ora 9 dimineaţa membrii adunându-se la sediul corporaţiei au pornit cu drapelul şi muzica militară înspre biserica sft. Treime, din Păcurari, unde s'a oficiat serviciul divin.

La festivitate au mai luat parte, pe lîngă meseriaşii cismari, o delegaţie din partea Camerei de meserii şi reprezentanţii celorlalte corporaţiuni din localitate.

Seara a avut loc o frumoasă serbare în grădina Zimbru.

—

Răscoalele.—La curtea cu juraţi din Iaşi se judecă azi procesul sătenilor, cari cu prilejul răscoalelor, s'au făcut vinovaţi de rebeliune şi devastare în comuna Cotnari, judeţul Iaşi.

Acuzaţii, în număr de 16, se numesc: Petrea Lungu, Anton Cojan, Martin Cojan, I. C. Săndulache, Gh. Săndulache A. Cuteanu, I. Grossu, T. Canană, Greţu V. Andronic, I. Curuliuc, M. Lucaci, P. Boboc, G. Focşăneanu, A. Marcu şi Gh. Boboc.

D. Spiridon Popescu, director al învăţămîntului primar, va asista la examenele de absolvire a elevilor din clasa IV de aici.

Ministrul Ţărei la Petersburg, d. Rosseti-Solescu, după ce a stat cîteva zile la familia sa din Iaşi, a plecat ieri la moşia sa Soleşti.

Urmările destrăbălărei şcolare.

Studenţii făcultăţei de drept, ocupaţi prea mult cu diversele campanii şi motive de agitaţii, nu admit ca un profesor sa pretindă cunoştinţi suficiente şi serioase la examen.

De aceia n'au găsit ceva mai bune de făcut de cît să trimită scrisori de ameninţare cu moarte, unui tînăr profesor, care, foarte conştiincios în privinţa predărei materiei, ie tot atît de conştiincios cînd e vorba să dea nota de trecere.

Scrisoarea a fost comunicată decanului facultăţei care a şi pornit o anchetă severă.

Senatul Universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de Medicină din Bucureşti, se vor întruni Sîmbătă, 16, c. spre a se pronunţa asutitlurilor d-lor Becherescu şi Şumuleanu, candidaţi la catedra de chimie agricolă de la facultatea din Iaşi.

—

Alegerile comunale.—Alegătorii colegiului II comunal, cu vot indirect, se vor întruni în ziua de 24 Iunie şi vor alege 23 delegaţi. Alegerea se va face în două secţiuni: alegătorii dispărţirilor I, II şi III se vor întruni în localul primăriei; alegătorii dispărţirei IV şi V vor vota în localul şcoalei primare „V. Adamache“, str. Albă.

Alegătorii col. I comunal, chemaţi să aleagă 10 consilieri, vor vota în ziua de 3 Iulie, în trei secţiuni: la primărie, alegătorii dispărţirei III; în localul şcoalei „G. Asachi“, str. Negruţi, alegătorii disp. I şi II; în localul şcoalei „V. Adamachi“, alegătorii disp. IV şi V şi restul alegătorilor dis. III, de la No. 750 înainte.

Alegătorii col. II, cu vot direct, se vor întruni în ziua de 5 Iulie, spre a alege 9 consilieri, în 2 secţiuni şi anume:

Secţiunea I, alegătorii disp. I şi III, se vor întruni în localul primăriei; toţi ceilalţi în localul şcoalei „V. Adamache“.

Samsarii de procese

— *Ordonanţa Procurorului general* —

In vedere că samsarii de procese continuă cu a opera prin sălile palatului, procurorul general de Iaşi, va publica mîine următoarea ordonanţă:

Noi procurorul General de la Curtea de Apel din Iaşi, motivat de adresa d-lui Decan al ordinului avocaţilor de pe lîngă această Curte, cu care ne comunică lista unui număr de persoane despre care s'au informat că se ocupau cu procurare de procese servind ca mijlocitori între avocat şi clienţi.

Văzând art. 24 şi 25 din legea pentru organizarea corpului de avocaţi promulgată în „Monitorul Oficial“ din 12 Martie 1907 cu următoarea cuprindere:

„Art. 24.—Ori cine, pentru renumeraţiune promisă sau dată, fie de client, fie de advocat, va interveni în mod obicinuit pentru a procura acestuia procese sau orice lucrări privitoare la misiunea sa, se va pedepsi cu închisoare corecţională dela 3 luni până la un an“.

„Advocatul care va întrebuinţa unul sau mai mulţi mijlocitori renumeraţi, sau cu promisiune de a fi renumeraţi, fie din partea lui, fie din partea clientului, pentru a dobîndi clientela, va fi pedepsit cu pedeapsă disciplinară“.

Art. 25. „In Bucureşti, Iaşi, Galaţi şi Craiova Procurorul General al Curţei de Apel, în cele-l-alte capitale de judeţe Procurorul Tribunalului, are dreptul să interzică accesul în localurile instanţelor, judecătoreşti şi în imprejurimi persoanelor cunoscute că se oferă ca mijlocitori de procese“.

„Ordonanţa de interdicţiunea accesului va fi imediat executorie prin agenţii administrativi şi poliţieneşti“.

„Dacă însă persoana coprinsă în o aseminea ordonanţă va justifica un interes de a se prezenta în justiţie, executarea se va suspenda, însă numai pentru timpul necesar“.

„In virtutea acestor texte de lege, facem cunoscut numele tuturor acelora care ni sa raportat de către D-l Decan că s'a ocupat in mod obicinuit cu procurarea de procese servind ca mijlocitorĭ între avocat şi clienţi, şi anume: Lupu Lehrer, Valdman Ţapu, Valdman Iosef, Moise Robuşnic, Şmil Ştein, Herşcu Veis, Buium Stein,

Moise Grinberg (otelier str. Gărei), Zeilic Şfarţ (otelior strada Gărei), Iancu Rabinovici, Şapira H., Leizer Măcelar, M. I. Faer, Herşcu Faerştein, Nadler Iţic, Moise Goldstein, Herman Lazer (cu birou ilicit), Iţic Şafer (hangiu strada Palat), Const. Silion, Ion Moşuleţ, Barză Neculai, Enescu Ioan, Enescu Gheorghe, Neculau (şeful muzicei din Tataraşi), C. Dediu, Sîrbovici, Iosepescu Anton, Ştefăniu B. N., Botez Gh., Vălcu Leon Ştefănescu zis şi Ciclade, Rozneanu Iancu Barbă Lată (cîrşmar, piaţa sft. Spiridon) Bardae (ţiganu cu chioşcu din Palat) şi

Ordonăm: tuturor agenţilor administrativi şi poliţieneşti pentru a urmări şi constata prin proces-verbal pe toţi acei care i-ar afla că se ocupă cu procurarea de procese şi a ne comunica lucrările.

Aseminea, că de îndată să opească pentru totdeauna intrarea în sălile Curţilor de Apel, Tribunalelor, judecătorilor de Ocol, şi a'i îndepărta din împrejurimele acestor localuri pe cei notaţi în prezenta listă.

Aprozii Curţilor, Tribunalelor şi Judecătoriilor de Ocoale, îndată ce vor surprinde în sălile instanţelor judecătoreşti pe vre unul din cei din listă sau pe alţii care se ocupă cu mijlocire de procese sunt obligaţi a'i duce imediat la Parchet sau judecătorul de Ocol, care vor constata faptul şi uzînd de forţa publică îi vor scoate din sală şi îndepărta din împrejurimi, comunicîndu-ne lucrările pentru a'i da în judecată corecţională conform legei.

Dată la Parchetul nostru astăzi în 12 Iunie 1907.

Procuror General, **N. Leonescu**

Secretar, *Gh. Costişanu*

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 10 Iulie 1907 oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie în conformitate cu art. 72—83 din Legea asupra comptabilităţei publice, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei serviciilor comunale cu aproximativ 700 decastere lemne de foc.

Condiţiunile de licitaţie şi caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 09942
1907 Iunie

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11.

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

Biuroul FOKSCHANER

s'a mutat strada Primăriei No. 25, în rînd cu Tip. H. Goldner.

Vaccinărĭ şi revaccinărĭ

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

Med. Dr. Alfred Schaffer

din **VIENA**, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de aceastǎ branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE pânǎ la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiazǎ de un rabat de 5 la sutǎ.

O vizită şi vă veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III. 50 Bani
« » » » IV. 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 || Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU || Anul IV.—. No. 169. —Joi 14 Iunie 1907

Partea partidelor in chestia agrară

Scrisoarea şefului nostru, d. P. P. Carp, pune o chestie de principii: conlucrarea de la partid la partid în soluţiunile agrare, va înlesni rezolvirea chestiunii, dînd putinţa fiecărui partid de a-şi semnala soluţiunile ce le are în această privinţă.

Comisiunea parlamentară chemată a studia soluţiunile de propus e una, şi răspunderea partidelor în găsirea şi formularea acestor soluţiuni e alta. Una are chemarea de a strînge materialul necesar, a-l coordona şi sintetiza; altul—partidul—are chemarea de a stabili acordul între factorii sociali şi a imbina în mod fericit realitatea lucrurilor cu tendinţele politice ale doctrinei sale.

De cît o chestiune în prealabil se ridică; şi anume aceasta:

Ce se cere de la legiuitorul chemat a legifera într'o materie dată: cunoaşterea realităţii faptelor, ori doctrina politică ce cată s'o întru-întrupeze în reforma sa? Iar dacă materia asupra căreia eşti chemat a legifera e aşa de variată în natura ei, că e greu de prins firul sintezii, nu se greşeşte cînd se anticipează cu reforma plecînd de la principii date, fără să cunoşti realitatea tristă şi goală?

Eu cred că ne înşelăm amar dacă am crede că legiuitorul e omul, care n'are alta de făcut de cît să deducă din premise date reforma sa; că adică e de ajuns ca legiuitorul să aibă capul îmbâcşit cu fel de fel de doctrine, isvorîte sau nu din o serie de fapte specifice ţării, unde are a legifera, şi apoi să scoată din acele doctrine toată ţesătura legii sale;

A concepe în acest fel pe legiuitor, am cădea în greşala metodei deductive, care admite întâiu permanenţa ideilor generale, şi apoi să scoţi prin deducere încheerea ce-ţi convine.

In domeniul politico-social, formulele generale şi seci, *premisele maiore* au aşa de puţin rost, că ar fi un rău legiuitor, ca şi un slab politician, acela care numai ar deduce.

Metoda inductivă, şi aferenţa de la particular la particular trebue aşa de des aplicată; că tu legiuitor departe de a te crede stăpîn pe formulele generale ale articulelor delege, cea întâiu chemare a ta stă în adunarea şi coordonarea materialului dat, şi numai mai tîrziu trebue să faci sinteza prin inducere a principiilor şi normelor generale.

Parlamentul e chemat a legifera în materie agrară. Chestia agrară e una din cele mai grele la noi, grea prin complexitatea ei, cum şi elementul tradiţional şi pasional pus în joc. Pe lîngă antagonismul factorilor puşi în discuţie; pe lîngă opozitul intereselor puse în joc; pe lîngă elementul tradiţional şi cel mai tradiţional în ţara nonstră, care aşa de mult cîntăreşte în cumpăna legiuitorului: pe lîngă complexitatea lucrurilor care variază de la judeţ la judeţ, de la regiune la regiune, ne întrebăm ce mai rămîne părţii politice a partidelor în afară de aceste elemente?

Cînd legiuitorul voeşte să legifereze desăvîrşit asupra unei chestii, trebue să cunoască desăvîrşit chestia; atunci însuşi această cunoaştere desăvîrşită a chestiei *indică* norma de urmat. Tendinţa, rezultă din faptă; şi aceia e cea mai sănătoasă, cea mai durabilă, căci isvorăşte din însuşi firea lucrurilor, asupra cărora se legiferează.

Şi cum faptele prin firea lor n'au alt colorit de cît că sunt fapte, şi reforma ce se face îşi păstrează în mai mare măsură caracterul său practic şi sănătos al satisfacerii momentane a unor anumite serii de nevoi, de cît că e corolarul logic al unei doctrine politice şi economice.

Eu unul prefer mai mult pe legiuitorii din categoria întâia de cît pe cei din a doua. De aceştia am avut prea mulţi pînă acum, rodul unei educaţiuni politice străinofile. Şi ar fi cel mai mare dezastru politic dacă şi în materie agrară romînească s'ar continua cu vechiul sistem al indoctrinării politice în chestii agrare şi sociale.

Nouă ne trebuesc cunoscute faptele sociale din ţara noastră; ne trebuesc cunoscuţi mai întâi oamenii noştri cu lipsurile lor morale şi politice; să pătrundem pînă în oase sistemul abuziv al exploatării neumane a celui slab; să cunoaştem lipsurile etnice a celor mici şi mulţi, şi numai atunci să avizăm la mijloacele legale de îndrumare spre bine.

Altfel ne vom ascunde în dosul unor formule, sau premise de doctrină politică şi ne vom complace a nesocoti realitatea lucrurilor.

Iată de ce e greu de formulat soluţiuni în chestia agrară. Aici trebuesc o serie de soluţiuni, unele privind oamenii, altele raporturile economice, deci lucrurile.

Iată cum ne explicăm noi, de ce ambele partide se trezesc descoperite cu lipsa de soluţiuni în chestia agrară, şi mai ales partidul liberal, care e mai dispus a se agita pe chestia agrară de cît a găsi soluţiuni.

E în tradiţia şi mentalitatea partidului liberal, de a recurge la formule simpliste: *Vreţi pămînt*? crezînd, că şi în materie economică e tot procedura din materia politică-electorală; ceia ce e o mare diferinţă!

Şi partidul liberal cu tot manifestul în numele Regelui se găseşte după 4 luni de putere, încă în căutarea unor soluţiuni, şi parlamentul deschis vine fără soluţiuni, şi comisiunea parlamentară va căuta soluţiuni şi tare mă tem că formula şefului nostru: conlucrarea de la partid la partid în chestia agrară va fi aşa de tîrzie, că se vor repeta şi în 1907 cele petrecute în 1863: liberalii erau în camera lui Cuza Vodă numai cu critica legii agrare, fără soluţiuni, conservatorii erau cu o lege, care însă nu satisfăcea nevoile momentului şi domnitorul Cuza a adus pe 2 Maiu, tăind în parte nodul gordian.

Partea partidelor e aşa de puţină şi de neînsemnată în găsirea soluţiunilor în chestia agrară, că cu cît se va studia şi cunoaşte mai bine realitatea complexă a lucrurilor, cu atîta se vor indica mai bine soluţiunile priincioase rezolvirii chestiei.

Pînă atunci comisiunea parlamentară poate lucra în voe bună şi toţi oamenii de bine din ambele partide *trebue* să dee ajutor cu luminile lor, chiar neînsemnînd aceasta de cît un progres fericit în moravurile noastre parlamentare.

Iată ceia ce şeful nostru indică, iată ceia ce trebue să se facă.

Gh. Ghibănescu.

Interpelarea d-lui Iorga

Debutul.—D. Iorga guvernamental.—Impresiunea.—Rolul D-lor Stere şi Panu. — Fraze şi Imagini clasice. — Respunsul d-lui Brătianu.

Domnul N. Iorga a debutat ieri in Cameră. Debut extrem de nenorocit asupra căruia ni se scrie din Bucureşti:

Tot Bucureştiul politic era astăzi la Cameră. Curiositatea lucrului nou îl atrăsese. Interpelarea d-lui Iorga era la ordinea zilei.

Mare, extraordinară decepţie.

Lumea credea că va auzi pe un revoluţionar, pe un violent. A auzit, însă, pe un curtenitor ai oamenilor la ordinea zilei. Mai mult tîrîtor de cît revoluţionar. Nici chiar independent.

S'a recomandat la fiecare punct de frasă, că este un om cuminte.

Lumea se aştepta la o interpelare cu miez. Un pustiu de idei scandalos. In chestiunea cea mare a programului nimic. O umilă rugăminte ca guvernul să-şi ţie programul anunţat.

O teorie foarte hazardată: pedeapsa n'are nici un rol educativ.

Formă detestabilă. Dicţiune de şcolar, care doreşte să debiteze toată lecţia, înainte de a avea timp profesorul să înceapă a se plictisi.

Frase aruncate cu ţăpoiul. Franţuzisme cu ghiotura. Exemplu: „ţăranii au umplut tîrgurile de 10 Mai cu speranţa că vor vedea oficialitatea rechemată la sentimente mai bune".

Naivităţi colosale la fie care pas. Imagini forţate. Armonia care acopere cele 2 partide, comparată cu apa care nu poate acoperi un întreg şes etc.

D. Stere, care fusese chemat telegrafic să opue formulele sale democratice, formulelor demagogice ale d-lui Iorga şi a pus notele în buzunar înainte ca d. Iorga să fi ajuns la jumatatea interpelărei.

D. Panu, care se aprovisionase, pentru împrejurare, cu o tolbă plină de săgeţi a rugat să fie şters din lista oratorilor... Probabil că şi-a zis că nu se pot zeflemisi cu succes oameni carî inspiră milă publicului.

D. I. I. Brătianu s'a executat, dar cu o vădită ră voinţă. Abea a îngăimat un răspuns. Nici o dată n'a fost mai slab în vorbirea sa în Camera. Camera n'a putut să-l aplaude, cu toate că buna voinţă nu i-a lipsit.

D. Iorga a declarat de o sută de ori cel puţin, că e om cinstit.

Despre aceasta mîine.

CATE-VA NOTE

In secţiuni unite Curtea apelativă de la Galaţi va avea să decidă astă-zi dacă ministrul justiţiei, d. Stelian, ştie pune în scenă o operetă cu cîntec, dar fără de cîntece.

D. Stelian a trimis în judecata zisei curţi pe d. Vasile Bălăşescu—acesta e eroul operetei—pentru că acesta, în calitate de president al tribunalului Prahova—nu l'a felicitat pe prefect de 10 Mai, cînd ştiut este că 10 Mai, e onomastica tuturor prefecţilor; pentru că trăeşte în termeni buni cu „unii" avocaţi, care acei „unii" sînt în politică, neolectivişti şi, în fine că d. V. Bălăşescu şi-a permis să facă raport contra unui funcţionar, cari nu primise încă decretul de numire în slujbă.

Acesta este sujetul operetei, pe care gravul, imaculatul, mîndrul şi roşul d-n. Stelian, a comis'o în momente de sublime inspiraţiuni.

Ce va zice curtea despre opera d-lui Stelian—asta se va şti peste zi.

Un singur succes va avea opereta d-lui Stelian: se va rîde de dînsa—deşi e proastă a dracului!

*

Un cîrciumar spunea eri altuia:

— Scrie la gazetă că în străinătate e revoluţie fiind-că se vînd acolo vinuri artificiale. Cînd se va face la noi o lege ca să nu se mai vîndă vinuri contrafăcute, o să facem şi noi revoluţie.

*

Politica în şcoalele primare.

— Cine alege pe primar, întreabă institutorul pe elev?

— Domnul Stere.

— Cum aşa?

Fiind-că tata a spus ieri la masă: „Nu tot ghiciţi. Are să fie primar pe cine îl va voi d. Stere.

*

Alt răspuns.

— La ce serveşte cheia? Ce face mama ta cu cheile?

— Mama nu face nimic Dar tatei i-a zis de multe ori: „du-te la vot şi nu uita cheia.

CRONICA ECONOMICA

Comerciul nostru exterior

Pe trimestrul Aprilie-Iunie 1906

Comerţul nostru exterior pe al doilea trimestru al anului 1906 se rîdică la cifra de 162.205.480 lei, care cifră comparată cu trimestul corespunzător din 1905 avem o creştere de aproape 18 milioane de lei.

Despărţind importul de export avem:

Import . .	72.272.586 lei
Export . .	89.936.894 „

Din cifrele acestea rezultă dar un spor de peste 17 milioane şi jumătate la export.

Importul.—Cele mai principale categorii care formează importul nostru sunt:

Metale	17.444.242
Maşini	9.767.132
Textile . . .	9.636.330
Confecţiuni . .	3 355.638
Lână	3.141.418

Printre obiectele de metal trebue să cităm importul tunurilor şi armelor de război, cari represintă suma de 2696463 l.

Exportul.—Totalul exportului în trimestrul Aprilie Iunie 1906 se rîdică la cifra de 89 932.894 lei. Comparat cu trimestrul corespunzător din 1905, al cărui export a fost de 62.115.606 lei represintă o creştere de 27.817.288 lei. Cea mai mare parte din exportul nostru îl formează în primul rînd cerealele, lemnele şi petrolul cu derivatele lui, cari represintă peste 92 la sută din total:

Cereale.	68.066.055
Lemne.	8.902.177
Petroleu.	5.805.713

Urmează apoi în al doilea rând lâna şi produse alimentare animale.

Cerealele ocupă primul rang de importanţă în exportul nostru, articolele mai însemnate sunt:

Grâu.	30.349.715
Porumb.	29.805.735
Orz.	2.042.504
Făină de grâu. . . .	3.013.902

De remarcat exportul mereu crescînd al făinei de grâu. Piaţa mai principală de desfacere este Turcia, vine apoi Olanda, Grecia, Egipet, etc.

In ceiace priveşte, principalele articole de export suut:

Lemne de construcţie de esenţe râşinoase.	7.007.796
Trunchiuri de brad . .	559.468
Stejar.	364.308

Exportul petroleului a crescut cu aproape 3 milioane lei, principalele articole sunt:

Petroleu rafinat . . .	3.785.447
Benzină	1.740.161
Petroleu brut.	253,912

Celelalte categorii de mărfuri exportate au o importanţă mai mică şi de aceia nu vom inzista.

O observaţiune generală de făcut este următoarea: la prima ochire s'ar părea că comerţul nostru exterior ar fi în suferinţă, adevărul însă e că la 16 Februarie a. c. întrând în vigoare noul tarif vamal şi acest tarif prevăzînd în genere taxe vamale mai rădicate la import, a determinat pe comercianţi să se aprovizioneze cu mari cantităţi de mărfuri ce au trecut peste nevoile deatunci, iar importul trimestrului Aprilie—Iunie 1906 s'a resimţit de acestea. **St. A.**

OAMENI ŞI LUCRURI

Apărătorii vinului

Deşi aproape sfârşită lupta fără izbîndă sau „revoluţia" din sudul Franţei pe tema falşificării vinurilor, va rămânea memorabilă prin proporţiile ce-a luat şi prin energia cu care a fost dusă. Detaliile se cunosc prea bine din ziare, ca să mai fie trebuinţă a le reaminti: a fost o revoltă epică a cultivatorilor de vii în potriva acţiunii nelegiuite, dar tolerată—a intreprinzătorilor fără scrupul, cari au izbutit a înlocui, treptat, treptat vinul bun şi natural al Franţei de sud prin vinuri artificiale, combinaţii ingenioase imitînd în deajuns gustul vinului, dar care are două urmări fatale: una de natură sanitară, căci s'au constat nenumărate accidente de uşoare otrăviri şi una de natură economică, decăderea complectă a comerţului de vinuri, odinioară atît de înfloritor şi de întins. Viile au scăzut cu desăvîrşire,—ajungînd aproape fără preţ; proprietarii lor au sărăcit, valoarea terenului cultivat scăzând pe zi ce merge şi de aici acea rezvrătire generală, aproape unică în analele luptelor economice şi care are şi consecinţi funeste, căci a adus victime, morţi şi răniţi, rămaşi pe câmpul de luptă dintre soldaţi şi cetăţeni franceji.

Se ştie că ţinta răscoalei a fost de a se sili guvernul să scumpească zaharul, elementul esenţial în falşificarea vinurilor. Soluţia părea uşoară, dar guvernul se afla în acest caz într'o nouă dilemă, poate chiar în primejdia unei nuoi revolte— a fabricanţilor de zahăr cari la rîndul lor ocupă zeci de mii de lucrători. Iar odată exemplul reuşitei prin revoluţiune triumfînd, — s'ar fi putut înlocui spiritul de liniştită şi chibzuită legislaţie prin revoluţii organizate şi sistematice,—burghezia ar fi adoptat măsura revoluţionară şi astfel statul s'ar fi găsit înaintea unui spectacol cu totul nou în actuala organizaţie socială.

Cu toate aceste e ceva epic de frumos în această disperată luptă dusă în folosul unui factor atît de însemnat al vieţei moderne: vinul. Nu mai e nici o îndoială că între acest produs natural şi între cele mai ingenioase imitaţiuni artificiale simpatiile merg către cel dintâiu, cere e un element de belşug şi de voioşie în acelaşi timp şi care cere, pe lîngă toate, o muncă şi o supraveghiere continuă, care e supus la nenumărate fluctuaţiuni şi capricii ale naturei şi care orice s'ar zice—joacă un rol însemnat în societatea omenească. Cultura viţei de vie e anevoioasă, nigăioasă, plină de peripeţii şi primejdii de pierderi. Un poet — Charles Baudelaire—a cîntat în accente entuziaste această complicată cultură a vinului, idealizîud şi produsul şi pe acei care-l smulg prin necontenite oboseli şi prin pricepere, din sinul pămîntului ingrat. Şi cu toate aceste, graţie zăharului dulce dar viclean, întru atîta s'a întins falşificarea vinurilor încît la Paris, bună oară, e curentă gluma că vinul se face din orişice, chiar şi din poamă... Iar acei revoltaţi — care stau, cum ziceau ei, cu pivniţile pline şi stomacul gol, au luptat nu numai pentru stărpirea unei concurenţe, dar totodată pentru viaţa unui produs din cele mai alese în natură — pentru vinul dătător de plăcere şi de bucurie, vinul dătător de iluzii şi de credinţă într'o omenire mai bună; vinul — care e prietenul bun al cîntecului şi al adevărului. **Rodion**

Importanţa educaţiei fizice

„Cum e cu putinţă să se zică că edu-„caţia fizică la fete să ne preocupe *ina-„inte* de chestiile de morală? Şi cum se „poate susţinea că energia caracterului „numai fiinţele robuste o pot avea, cînd „vedem că celor prea robuşti le vin do-„rinţi nu tocmai conforme cu moralitatea?" sunt reflecţii care procură plăcerea de a mai reveni asupra importanţei subiectului.

Să vedem ce se înţelege prin cuvântul moralitate.

Evident că nu vom încerca a aduce diferitele teorii ale filosofilor, nici nu vom lua de bază cunoscutul cod al prejuduţiilor şi al manierilor elegante, care—de cele mai multe ori—ţine loc de moralitate, ci vom lua ceea ce trebue fiecărui om pentru a trăi mulţumit, într'adevăr.

Prin moralitate se înţelege totalitatea regulelor de purtare către noi înşine şi către societate, ceea ce însamnă puterea de a deosebi ce-i bine de ce-i rău.

Cum vom ajunge la aceasta? Invăţînd pe de rost regulele moralei? Sau sprijinindu-ne numai pe preceptele religioase aşteptând recompensa sau pedeapsa vieţei viitoare? Puţini vor fi acei cari să susţie această critică în timpul de faţă, când s'a ajuns la convingerea că adevărata moralitate derivă din experienţa personală: din aprobarea şi neaprobarea ce dă fie-care fapt împlinit. Să vadă individul prin el însuşi, că singura recompensă e numai: lucrul, economia, ordinea, inima curată şi cuviinţa către ceilalţi—baza adevăratei moralităţi.

Pentru aceasta să deprindem pe copil a se conduce singur şi a fi îndestul de *forte* pentru a putea lupta prin valoarea lui personală şi prin aptitudinele lui proprii în potriva greutăţilor existenţei. Exemplul cel mai viu avem pe cele două Americi care represintă tocmai cele două şcoli: America de sus, şcoala nouă iar America de jos, şcoala veche. Cea dintâi e societatea viitorului îndrumată către marea desvoltare a agriculturei, industriei şi a comerţului, iar cea de a doua reţinută în viaţa trândavă a funcţionarismului şi a revoltelor politice. La Nord viitorul, care se rădică şi la Sud, trecutul care se duce, după cum ne spune Edmond Demoulins. Prin ce mijloace au ajuns locuitorii Americei de Nord să înainteze aşa de mult? Considerând pe copii, din primii ani, fiinţe ce vor fi neatârnate, şi având numai o grijă suverană: *sănătatea*,—puterea, desvoltarea deplină, *energia fisică*.

Sănătatea corpului a fost preocuparea nu nu numai a strămoşilor noştri, dovadă maxima: *mens sana in corpore sano*, dar şi a tuturor pedagogilor şi oamenilor mari ai veacurilor trecute: Montaigne, J. J. Rousseau şi alţii. Pentru Herbart toată pedagogia stă în perfecţionarea tuturor aptitudinilor înăscute în individ, dar care comportă sănătatea corpului în acelaş grad ca şi cea a spiritului. Tot Herbart e acela care a zis că valoarea unui om nu se măsoară după ştiinţa ce posedă ci după voinţa ce are. Prima grijă a educatorului e dar de a-i forma caracterul şi de a i-l forma *moralminte*. Principalul însă nu numai de a *voi* sau a *nu voi* un lucru, ci de a şti ce trebue de ales sau de respins. Cum trebue procedat?

O voinţă să naşte în urma unei idei susţinută de un sentiment—dorinţa. Dar nu putem dori de cît ceea ce cunoaştem: un fapt, care a fost executat, esperimen-

tat. Deci baza voinţei este *acţiunea*. Acţiunea reală e precedată de acţiunea în imaginaţie, care combină planurile după experienţa făcută mai înainte, ceea ce dă *siguranţa*. Această siguranţă depinde de la *constituţia fisică* care impune *mai înainte* de orice vegherea asupra sănătăţii şi asupra desvoltărei corpului. Această siguranţă însă mai atîrnă şi de la buna funcţiune a activităţii mentale, dar care nu poate avea loc dacă temelia pe care se sprijină—mecanismul organic—nu va fi solidă.

Deci susţinem cu toată puterea că întâi să ne preocupe fisicul—*temelia*—că apoi pe acesta să putem clădi tot edificiul pompos şi strălucit al moralităţii, în orice stil am dori.

Iată ce zice J. I. Rousseau în privinţa aceasta:

„Pentru a întări corpul şi a-l face să crească, natura are mijloace pe care nu trebue a le contrazice. Nu trebuie nici odată a constrînge copilul să stee cînd el vrea să meargă, nici să se ducă cînd el vrea să stee locului. Cînd voinţa copilului nu-i alterată prin greşala noastră, el nu voeşte nimic zadarnic. El are nevoe *să sară*, să *alerge*, să *strige* când îi vine gustul. Toate mişcările sunt trebuinţele constituţiei lui, care caută a se întări; dar trebuie a se feri de ceea ce doresce fără să poată face el singur, fiind nevoe ca alţii să-i facă. Atunci trebue deosebit cu atenţie adevărata trebuinţă—naturală—de trebuinţa fantastică, care începe a se naşte, sau de trebuinţa care vine din prisosinţă de viaţă".

De aici se poate deduce şi importanţa ce trebue dată jocurilor, a căror trebuinţă e pusă în îndoială de către unii.

*

Cît priveşte a doua reflecţie în privinţa energiei caracterului, se susţine iarăşi cu toată puterea că numai fiinţele robuste o pot avea, iar pentru casurile nefericite în care energia serveşte rău individul sunt numai nişte excepţii provenite dintr'o cale greşită de educaţie, din mediu şi din moştenire sau de cele mai multe ori de natură patologică.

Ce se înţălege prin energia caracterului?

Puterea de a esecuta imediat ceea ce crierul comandă „vouloir c'est pouvoir". Care-i condiţiunea de a ajunge la energia dorită? „Corpul să fie servitorul docil al minţei"; căci biologia are o maximă: slab şi păcătos, corpul comandă, pe când sănătos şi robust, se supune. Prin urmare energia fisică e condiţiunea energiei morale, pe care Dr. Leshaft în „Del'Education de l'enfant dans la famille" iată cum o explică. „Să presupunem un copil ale cărui organe superioare ale simţurilor au fost ferite de orice influenţă a lumii înconjurătoare. Acest copil nu va putea manifesta nici o activitate conştientă. Inteligenţa fiind inactivă, nutriţia organelor şi centrelor corespunzătoare va fi compromisă—facultatea de a primi impresii exterioare va suferi o diminuare.

Această diminuare a impresionabilităţii opreşte puterea observaţiei şi deci nu se poate căpăta experienţa. Acest copil va presinta slabiciune de spirit". Ceea ce ne dă alt îndemn pentru atenţia jocurilor.

„Cultura omului, subt raportul fisic e nu numai întâiul lucru de considerat în educaţie, dar *cel mai important*, căci de la buna stare a facultăţilor fisice depinde zilnic buna stare a facultăţilor intelectuale. Un corp sănătos şi robust uşurează desvoltarea inteligenţei şi dă mai multă forţă şi energie facultăţilor spiritului, unui corp slab şi bolnăvicios îi lipseşte seva necesară desvoltărei tuturor facultăţilor; atunci facultăţile sale intelectuale au preocuparea penibilă de a conserva slaba sa constituţie. (Bonnin)

*

Puterea şi sănătatea sunt indispensabile oricărei fiinţe, femeei însă mai mult căci ea are sarcina a transmite şi a perpetua sanatatea şi vigoarea rasei. Slăbiciunea nu-i o graţie precum nici alterarea artificială a organelor nu ajută frumuseţei. Destulă diformitate are faţa prin ereditate şi prin condiţia socială în care s'au găsit străbunele noastre şi ne găsim şi noi încă: e timpul să căutăm a ne corija. Timpuri bune vor sosi când *morala positivă* va preciza obligaţiile pentru corpul şi crierul femeei, înmormântând pentru totdeauna morala isvorâtă din aspiraţia la o *bună partidă* şi la o *reputaţie bună*.

Virtutea—oricât de sus i-am pune isvoarele—nu poate exista de cât prin bunul echilibru al nervilor şi nu se poate manifesta decât printr'o cheltuială adeseori, enormă de energie fizică. Aşa dar să lucrăm întâi pentru a ne înmagazina provizii mari de energie fizică pentru a avea de unde întreţ ne energia psihică.

Nervii nu se pot *domoli* de cât prin *muşchi*, oricare ar fi sarcasmele la care ar da loc această părere.

Aer curat, *libertate în mişcări*, jocuri libere şi cât de multe, primblări plăcute, escursiuni, somn destul, cât mai puţin timp brodatului şi împletitului care mai mult strică ochii de cât îi educă, oprirea de la visare—activitatea musculară pe lângă cea intelectuală—ar trebui să formeze programa după care să ne creştem fetele—viitoarele mame.

Maria C. Buţureanu
Institutoare

NOUTAŢILE ZILEI

Sarah Bernhardt, tragediana franceză, a fost dată în judecată de către zidarii care au reparat teatrul, proprietatea artistei, care poartă numele ei. Zidarii cer suma de 1200 lei şi Sarah Bernhardt se opune a plăti, declarând înaintea Tribunalului că suma pretinsă de zidari e exagerată şi cere amânare pentru a se înţelege cu reclamanţii. Tribunalul însă fără a amâna a condamnat-o să achite zidarilor suma cerută cu o reducere de 20 la sută. Hotărârea cuprinde şi o „uşurinţă de plată" pentru bogata artistă şi anume: o jumătate din sumă va plăti-o zidarilor în opt zile de la data hotărârei şi restul la 1 August. Dacă Sarah Bernhard nu va achita întâia rată la termenul aratat, întreaga sumă devine exigibilă imediat.

*
* *

Chulalonkorn, regele Siamului a părăsit Parisul şi a plecat la Londra. Serbările proiectate în onoarea Majestăţei negre, au fost contramandate, din cauza turburărilor din sudul Franţei.

In tot timpul şederei sale la Paris, regele Siamului a fost aproape nedislipit de Preşedintele republicei franceze. Se putea spune cu drept cuvînt că sunt „fraţii Siamezi".

Din Londra Choulangkorn se va reîntoarce la Paris.

*
* *

Atentat.—E cunoscut deja cetitorilor noştri atentatul din Camera grecească. Un individ a zvîrlit o bombă în plina cameră, fără însă ca proiectilul să facă explozie.

Atentatorul dus imediat la poliţie, s'a putut constata că e un detracat totuşi nu lipsit de spirit. El a declarat că „a vrut să vadă groaza ce va produce fapta sa" şi a adaos că „o dovadă că intenţia mea nu era ca să fac moarte de om e că boamba nu-i încarcată ci deşartă ca şi capetele deputaţilor.

*
* *

Crimă.—Un tînăr lucrător din New-York James Vardele este urmărit că şi-a omorît femeea cu un glonte de revolver, în timpul cînd femeea era asfixiată de gaz aerian.

Wardel se disculpă înaintea judecătorului de instrucţie în modul următor: Desgustaţi de viaţă eu şi femeea mea, ne-am hotărît a ne sinucide cu gaz aerian şi dacă unul din noi va scapa neasfixiat să descarce revolverul asupra celui lalt şi apoi să se sinucidă. Eu trezindumă din asfixie am împuşcat pe femeia mea şi apoi am fost surprins. Se crede însă că-i o crimă ordinară a acestui lucrător.

Litere-Ştiinţe-Arte

Pe masa redacţiei se adună mereu invitaţiile la diferitele producţiuni şi serate artistico-literare şcolare. E un vechiu şi un frumos obiceiu al şcolilor secundare particulare, adoptat cu timpul şi la unele din şcolile statului—liceele—de a se închide anul şcolar printr'o serbare de feliul acesta, ba pansionatele obicinuesc a încheia orice trimestru prin cîte o producţiune muzicală şi literară.

In genere ziarele dau prea puţină atenţiune acestor solemnităţi şi in special părţii lor artistice, considerîndu-le ca producţiuni de diletanţi de prea puţină însămnătate ca să fie date în vileag ori comentate. Cel mult cîte o notă comunicată „oficial" prin intermediul direcţiunii ţine loc de dare de seamă şi serveşte uneori drept profeţie pentru viitoarele talente ce se relevează uneori cu aceste ocaziuni.

Ori-cum momentul e bine venit şi data aceasta a încheiărei cursurilor şcolare e de o reală însemnătate şi frumuseţe prin faptul că ne aduce o abundenţă de manifestări artistice. După lunile cele multe de muncă şcolară, după o epocă de griji, meditări şi surmenagiu intelectual, ce poate fi mai frumos şi mai bine venit decît un atare moment de voioşie şi armonie care mai înalţă sufletele, mai înfloreşte gîndirile într'un elan de artă, de succese şi de exaltări—atît de potrivite cu tinereţa?

*

„Deutsche Musiker Zeitung" arată că la Aprilie au trecut 200 de ani dela moartea lui Iohann Christoph Denner, la Nurnberg Acesta e născocitorul clarinetei. Abea însă din mijlocul veacului 18 a început a se întrebuinţa acest instrument în orhestră fără de care azi nu putem să ne închipuim operile lui Mozart, Beethoven, Weber, Wagner etc. Berlioz a zis: Cine cîntă frumos din clarinete pare că face declaraţie de dragoste lumei întregi".

Denner s'a născut la 13 August 1652 în Leipzig de unde a plecat cu părinţii la Nurnberg, cu care a şi lucrat, a făcut diferite fluere, cari să imiteze glasurile dobitoacelor. Apoi făcea flaute. Abia fiii lui au tras folos din clarinetă.

*

O societate internaţională de lectură întemeiată acum doi ani la Grenoble, intruneşte vre-o sută de membri. Aceasta e o preţioasă resursă intelectuală pentru studenţii Universităţii, francezi şi streini. Discuţiuni bimensuale, urmate de conferinţe, permit să se trateze subiectele cele mai diverse. S'a vorbit acolo asupra Universităţilor scoţiene, asupra rolului literaturei în risorgimento italian, asupra instrucţiunei publice în Bulgaria, asupra activităţii femeei ruse în mişcarea liberatoare, etc.

*

Doctorul francez Charles Blondel publică o lucrare asupra psichonevrozei şi asupra psihoterapiei. Intre neurastenie şi isterie este între altele şi această deosebire, că cel întâi e logic sau vrea să fie că'şi explică starea şi diferitele impulsiuni. El oboseşte înainte de a fi lucrat, în vreme ce omul normal e obosit după muncă.

*

Ernst Tappolet caută în *Deutsche Rundschau* sa tragă cîteva concluzii din limbajul copiilor; trebue plecat din punctul că limbajul nu este o operă ci un fapt.

E vorba să se ştie care sunt legile cari prezidează la desvoltarea copilului. Pentru Rousseau copilul este o bucată din natură; pentru Darwin un om viitor. In aceste cercetări, limbajul este cheia sufletului copilului. Cum învaţă el să vorbească? Această educaţiune se împarte în trei perioade: ceea a strigătelor, a gîngăvelii şi a cuvîntului.

*

Informaţii

Se crede că Parlamentul va fi închis Sîmbătă şi nu Joi.

Alegătorii col. II de Deputaţi din Dorohoi au fost convocaţi pentru ziua de 3 Iulie spre a alege un deputat în locul rămas vacant prin numirea de prefect a d-lui Manoliu Teţcanu.

Va candida d. Văsescu.

Biroul redacţiunei „Opiniei" se află instalat de astă-zi strada Stefan cel Mare 38, casa societăţei de asigurare «Patria».

S'a inzistat în diferite rînduri asupra extra ordinarei estinderi pe care a luat'o pelagra în ţară. Judeţul Iaşi nu era socotit între judeţele unde pelagra ie în mare desvoltare.

Iată însă ce grăeşte statistica oficială, în privinţa cazurilor de pelagră constatate în comunele din judeţul Iaşi:

Sîrca 11 cazuri, Bădeni 83, Popeşti 20, Băiceni 20, Movileni 12, Buciumi 3, Sineşti 15, Belceşti 38, Coarnele Caprei 27, Stînca 19, Copou 6, Mironeasa 11, Mogoşeşti 4, Holboca 4, Prisacani 15, Golăeşti 20, Păuşeşti 30, Bîrleşti 40, Bosia 37, Şipote 31, Poeni 7, Cepleniţa 50, Buznea 6, Cotnari 36, Rediu Mitropoliei 18, Voineşti 11, Costuleni 3, Brăeşti 26, Roşcani 16, Ciurea 13, Galata 3, Tg. Frumos 9, Ţuţora 7, Hermeziu 26, Epureni 28, Tomeşti 8, Podul-Iloaie 10, Cucuteni 21, Gropniţa 20, Bivolari 15.

Tabloul acesta, interesant din toate punctele de vedere, dovideşte că măsurile de pînă acum întru combaterea pelagrei sunt absolut insuficiente şi că trebuie avizat la mijloace mai puternice pentru a combate acel flagel care distruge sănatatea şi viaţa sătenilor.

Deputaţii şi senatorii de Iaşi s'au intrunit ieri la ministerul de interne spre a stabili, de acord cu d. Brătianu, lista candidaţilor la alegerile comunale din Iaşi.

In zilele de 16 şi 17 Iulie va avea loc în oraşul Iaşi al doilea congres al corpului didactic evreesc organizat de asociaţia generală a institutorilor izraeliţi. Primul congres a avut loc la Brăila. Aceste consfătuiri au escluziv menirea de a discuta soarta acestor institutori şi relaţiunea lor cu comitetele şcolare respective.

Curtea de vacanţă.— Consilierii curţei de Apel din Iaşi, intruniţi de ieri, au stabilit, de comun acord, ca, în timpul vacanţei, curtea să se compună din d-nii consilieri: C. N. Buzdugan; D. Grigorovici şi G. Sturza.

D. C. Hamangiu, procuror de Curte, va fi probabil delegat să susţină acuzarea în procesele de rebeliune de la curtea cu juri din Botoşani.

Sesiunea curţei, în acel oraş, se va deschide la 15 c. şi va fi presidată de d. consilier Porfiriu.

D. Mehtupcire, co nandant al companei de jandarmi rurali din Vaslui a fost numit în comisia disciplinară pe ziua de 15 a. c.

In locul d-lui N. Arbore, care a care a mai figurat acum trei ani într'o comisiune de examinare a elevilor pregătiţi în particular, a fost numită d-na Elena Stătescu.

Mîine seară Joi 14 Iunie are loc în grădina berăriei Regale prima reprezentaţie a trupei de operă şi operetă a *Liliputanilor*, care au obţinut un formidabil succes—în raport invers cu mărimea artiştilor—în capitală. Prima reprezentaţie este *Bărbierul de Sevila*.

Emigrările din Iaşi.—Eri a fost în oraşul nostru d. I. Astruc, reprezentaotul „Alianţei Izrailite", în vederea organizărei emigrărilor pentru o parte din evrei izgoniţi din sate şi în special a meseriaşilor. D-sa a alcătuit primul grup care va pleca împreună cu grupurile corespunzătoare din judeţele Botoşani, Vaslui, Roman etc. Grupurile cuprind o parte de meseriaşi care şi-au putut dovedi prin carnete feliul profesiunii lor şi din foşti mici agricultori care au putut prezenta contracte de arendă sau acte respective.

Peste două săptămîni se va forma al doilea grup urmînd ca să se succeadă emigrările în grupe sistematice pînă la toamnă. Destinaţia emigranţilor este Montrealul său alte localităţi în Canada.

D. Spiru Haret a hotărît să caseze unele examene de capacitate ţinute sub ministeriatul d-lui Vlădescu, sub cuvînt că ele ar fi fost ţinute in mod viţios.

Alegerea domnului C. Climescu ca vicepresident al Senatului, nu se datoreşte popularităţei de care senatorul de Iaşi s'ar bucura în maturul corp, ci unui truc al Ocultei.

Desemnat pentru această demnitate era d. Al. Constantinescu. Oculta, însă, nu-l agrea şi atunci s'a recurs la... moldovanism. S'a zis anume că Moldova ar trebui să fie represintată în biroul senatului şi că alegerea d-lui Climescu se impune.

Iar Moldova nu mai poate de bucurie.

In proectul pentru noua repartizare a excedentului budgetar pe 1905—1906, Iaşul figurează cu următoarele sumi:

16000 lei pentru construirea unei capele la şcoala „V. Lupu". 28458 pentru plata picturilor şi altor lucrări făcute la Mitropolie; din suma de 11000 pentru cumpărare de paturi la Seminarul „Veniamin"; din suma de 100000 lei pentru iustalare de calorifere la manufactura de tutun. Se ştie că toate aceste sumi au fost înscrise sub guvernul conservator.

Secţiunele Camerei au admis ieri proiectul prin care se declară incompatibilă demnitatea de deputat sau senator cu acea de primar.

Primarul de Bucureşti a fost exceptat fiindcă primar al Bucureştiler va fi dl. Vintilă Brătianu.

Se va depune un proiect de lege prin care profesorii de religie nu vor putea fi recrutaţi de cît dintre teologi.

DIVERSE

— In noaptea de Duminecă un necunoscut s'a introdus în locuinţa d-lui dr. A. Steuerman furîndu-i de pe masă în camera de dormit un ceasornic de aur.

Până acum poliţia—deşi situată în faţa casei cu pricina—n'a izbutit să afle cine a fost iscusitnl autor al furtului.

— In ziua de 20 Iunie se va ţinea o licitaţie publică în localul prefecturei de judeţ pentru arendarea dreptului de vănat pe domeniile statului.

— In ziua de 5 a. c. a fost isgonit prin .Burdujeni supusul Austro-Ungar Melmezuc Imencu.

— A fost isgonit prin punctul Constanţa supusul otoman Rufat Saduş, care care s'a făcut vinovat de delapidări.

— In comuna Ciurea cotuna Lunca s'a declarat epidemia de Morbili; S'a stins Scarlatina în Băiceni comuna Cuculeni şi Morbilii în comuna Bădeni cotunele Scobioţi şi Bîrleşti.

— Comerciantul Sin Moise din Bucium venind dinspre Poeni, şi caluI luând vînt l'a răsturnat rănindu-l grav.

— Primăria Ţuţora raportează că eri sară locuitorul Dumitru Urgei din comuna Şipote ducându-se să întoarcă nişte raţe pe apa Prutului—nu s'a mai întors.

Hainele lui au fost găsite pe mal de grăniceri.—Se crede că s'a înecat.

— Locuitorul Petru Moraru din comuna Copou a cerut autorizaţia de a deschide în acea comună un stabiliment de băuturi spirtoase.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

2

Examinarea medicală

INAINTEA CĂSĂTORIEI

Adesea însă boala de care suferea candidatul e recalcitrantă, tînărul nu se vindică nici pînă la termenul prelungit.

Părinţii fetei zoresc pe tînăr a se căsători de teama, poate uneori justificată, de a nu'l perde.

In zădar acesta invocă diferite cause pentru o nouă amînare. Imposibil; E strîns cu uşa de viitorii socri şi ori cît şi-ar simţi conştiinţa încarcată, nu poate opune atîta rezistenţă cît comportă situaţia penibilă în care se află şi cu o mustrare de cuget care 'i produce nelinişte şi nopţi de isomnie cedează totuşi de ruşine a nu se demasca.

Aceasta în cazul cînd candidatul e conştiincios şi în acelaşi timp conştient de răul ce comite faţă de aceia care în curînd îi va fi soţie şi pe care în sufletul său o compătimeşte şi conştient de consecinţele pe care inevetabil le va suferi mai tîrziu, ca tată de familie. Cum văzurăm în acest caz însăşi părinţii candidatei au atras şi grăbit în mod fatal nenorocirea fiicei lor.

Sunt însă casuri, cînd candidatul de şi conştient de starea sănătăţei sale rele, comite mişelia de a se căsători, cu toată buna ştiinţă ce are că va nenoroci o fiinţă absolut inocentă.

Atît în primul cas, cît şi în acest al II-lea nenorocirea s'ar fi putut evita dacă legea căsătoriilor ar cere pe lîngă celelalte formalităţi şi pe aceia de a se presenta un certificat medical de dată foarte apropiată.

Cu acest chip s'ar pune la adăpost femeia de a contracta diferite boli de la soţul ei şi s'ar înlătura neajunsul unei procreaţiuni de degeneraţi.

Sunt cazuri iarăşi şi acestea destul de frequente, în pătura cultă a societăţei, cind candidatul bolnav de o boală contagioasă nu'şi dă seamă măcar, de nenorocitele urmări ale căsătoriei sale în acest stadiu al boalei de care suferă; din contra, merge cu ignoranţa şi graţie sfaturilor băbeşti pînă acolo, în cît crede că prin căsătorie se va însănătoşi, aşa că numai conştiinţa nu'l mustră dar din contra zoreşte el căsătoria ştiind că prin aceasta se apropie şi izbăvirea sa de boală.

Aşa dar examenul medical, dacă s'ar avea în vedere numai siphilisul şi boale diverse ale organelor genitale, se impune ca o necesitate imperioasă, înainte de celebrarea ori cărei căsatorii.

Dar mai sunt şi alte maladii transmisibile de la bărbat la femee şi de la femee la bărbat.

Intre acestea: „Tuberculosa".

Cine nu ştie că printe bolnavii de tuberculoză sunt cazuri cînd bolnavul e atît de bine conservat, ca fizic, în cît nici lui, nici celor din jurul său nu iar trăsni vre'o dată prin cap că au a face cu un condamnat la moarte şi un mediu de contaminare a ori cui trăeşte în prea apropiată intimitate cu dînsul.

Ba ceva mai mult. E în deobşte cunoscut că o mare majoritate a bolnavilor de tuberculosă simt un de jenă de a se afişa ori măcar de a fi recunoscuţi ca suferinzi de această boală. Une ori ascund boala de teamă a nu se vedea isolaţi, baicotaţi, dacă pot întrebuinţa termenul acesta, alte ori dine rea voinţă.

(Va urma)

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

Med. Dr. Alfred Schaffer
din **VIENA**, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.
Va domicilia în casele Ch. Schaje.

Ultime informaţii

Unii cari îşi închipue—ei ştiu de ce—că ar fi în curent cu cele ce şeful partidului conservator, d. P. P. Carp, *nu* gîndeşte, povestesc, în cafenele, că ar fi o simplă invenţiune că d. P. P. Carp, cu prilejul balotajului colegiului II de deputaţi din Iaşi ar fi scris că conservatorii din Iaşi, spre a combate demagogismul antisemit, ar trebui să combată candidatura d-lui Cuza şi să sprijinească pe acea a candidatului liberal.

Adevărul este că d. Carp şi-a dat avisul în scris şi în sensul acesta.

Mai mult. Un fruntaş conservator a primit o scrisoare din partea d-lui Carp, prin care acesta îşi exprimă mirarea şi nemulţumirea că o gazetă conservatoare s'a făcut gazda ideilor bolnave ale demagogismului antisemit.

Domnii membri ai comitetului executiv al clubului conservator din Iaşi se vor întruni în şedinţă, în localul clubului din Piaţa Unirea, Vineri, 15 c., orele 5 p. m.

Căldurile au devenit escesive, s'ar părea că ne aflăm într'un cuptor arzînd. De cîteva zile fluidul termometrului se tot înalţă şi astăzi a arătat 33 grade Celsius, la umbră.

Mijlocitori de procese.—Procurorul general de Iaşi a trimis astăzi tuturor parchetelor din circomscripţia curţei de apel de Iaşi o circulară referitoare la mijlocitorii de procese.

Iată cuprinsul circulărei:

Domnule Procuror,

Articolul 25 din legea pentru organizarea corpului de advocaţi, vă dă dreptul ca să interziceţi accesul în localurile instanţelor judecătoreşti şi în împrejurimele lor, a tuturor persoanelor, cari practică mijlocirea între client şi avocat; iar art. 24 din numita lege prevede pedeapsa acelor mijlocitori de procese.

Vă rugăm, d-le Procuror, ca, în virtutea acestor texte de lege, să luaţi imediat măsuri care să se afişeze prin ordonanţă, atît în localul tribunalului, cît şi al Judecătoriilor de Ocol din oraş şi Judeţ, ca să se interzică accesul în localul acelor instanţe judecătoreşti şi îndepărtarea prin forţa publică din împrejurimele lor a tuturor mijlocitorilor de procese.

Ori ce contravenţie la art. 24 din numita lege o veţi constata şi trimite în judecata coreclională pe contravenienţi.

Procesul rebeliunei dela Cotnari care după cum am anunţat, urma să se judece ieri la juraţi, s'a amînat din cauza lipsei de martori.

Cu procesul de astăzi Gh. V. Filip şi I. A. Neamţu, acuzaţi de omor, sesiunea curţei cu juri din Iaşi se va declara închisă.

D. deputat N. Cananău a sosit astăzi în localitate.

Consiliul de judecată a cercetat ieri procesul învăţătorului Alexandrescu din Hudeştii Mari, acuzat că a instigat cu prilejul rescoalelor.

Alexandrescu a fost achitat.

Şcoalele secundare vor lua vacanţă cu începere dela 14 Iunie seara şi până în ziua de 8 Septembrie.

D-ra Lucia Dimcia a fost numită maistră la atelierul de mode la şcoala profesională de fete Sf. Sava în locul D-nei Eugenie Petit trecută la pensie.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 13 Iunie

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Mihail Orleanu.

Presenţi 115 deputaţi.

Pe banca ministerială d-nii Sturdza, Haret şi Stelian.

D. Sturdza a declarat că optează pentru col. I de senat de Brăila, preşedintele declară vacant col. I cameră de Dolj.

D. Const. Stoicescu citeşte proectul de delimitare a frontariei Austro-Romîne prin regularea albiei rîului Suceava. Proectul e votat.

D. N. Zugrăvescu depune un proect pentru recunoaşterea ca persoană morală a unei societăţi de binefacere din Vâlcea.

Se pune la vot şi se admite o modificare a art. 30 din legea electorală. Se citeşte apoi proiectele pentru anularea unor credite D. Ioan Lahovary cere graţie pentru un credit de 20,000 lei prevăzut pentru nişte experienţi asupra influenţei pădurilor asupra producţiei vânturilor şi a ploilor.

Şedinţa continuă.

Senat

Bucureşti.— Şedinţa se deschide la ora 2 jum.

Pe banca ministerială d General Averescu.

Se aleg d-nii Bastaki şi Ghimpa, membrii ai casei pentru dotaţiunea oastei.

Suspendarea împroprietărirei veteranilor

Bucureşti.— Guvernul conservator inscrisese suma de 500.000 lei, din excedentul budgetar 1905—1906, pentru a continua cu împroprietărirea veteranilor în Dobrogea.

Actualul ministru al Domeniilor a luat acel credit şi a dispus suspendarea tuturor lucrărilor privitoare la împroprietăriri.

Important proiect de reorganizarea armatei

Bucureşti.—*D. general Crăiniceanu însărcinat să întocmească un proiect pentru reorganizarea armatei, a terminat această însemnată lucrare.*

Proiectul prevede:

Infanteria va cuprinde 36 regimente, a trei batalioane fiecare şi cîte o secţiune de mitraieleuse.

Trupele teritoriale vor fi compuse din 18 regimente a 3 batalioane.

Brigadele de infanterie vor fi compuse din 2 regimente permanente şi unul teritorial.

Miliţiile vor fi şi ele compuse din 18 regimente a trei batalioane cu cavalerie şi artilerie de miliţie. Miliţiile acestea vor forma armata de a doua chemare în caz de resboiu.

Infanteria va fi deci compusă din 2 regimente şi 9 batalioane de vînători sau 225 batalioane de infanterie plus batalioanele de depozit.

Cavaleria se va compune din 9 regimente, cîte un regiment de fiecare divizie.

Roşiorii vor forma o divizie independentă compusă din trei brigăzi a trei regimente plus un divizion de artilerie călăreaţă şi de mitraieleză.

Artileria va fi compusă din 18 regimente împărţite în 9 brigăzi pentru cele 9 divizii.

Vor mai fi trei diviziuni de obuziere.

Se înfiinţează un inspector general al armatei, iar pentru timpul de campanie trei comandamente de corp de armată a trei diviziuni fiecare, fără serviciu de administraţie.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—*Astă-zi dimineaţă a avut loc la ministerul de interne un consiliu de miniştri, la care au azistat şi presedinţii şi vice-presedinţii corpurilor legiuitoare.*

Chestiunea care a făcut preocuparea acestui important consiliu a fost tot modul cum să fie alcătuită comisiunea pentru întocmirea proiectelor de reformă.

Extraordinare abuzuri de putere

Bucureşti.—Face mare senzoţie în toate cercurile din Capitală amănuntele pe care le publică ziarele în privinţa extraordinarelor abuzuri de putere comise cu ocazia alegerilor de către funcţionarii administrativi din judeţul Teleorman în cap cu însu-şi prefectul Iarca.

Astfel în urma reclamaţiilor primite, d. Toma Stelian a însărcinat pe procurorul general Gr. Ştefănescu cu facerea unei anchete.

In raportul său d. Ştefănescu constată că în ajunul alegerilor au fost arestate peste 120 de persoane care nu aveau altă vinp de cît aceea că se afirmase ca adversari ai politicei d-lui Prefect Iarca.

Dintre aceştia unul numit Cilibescu a fost ţinut arestat şase zile după ce organele judecătoreşti hotărăsseră eliberarea lui. Se dovideşte chiar că prefectul Iarca ordonase în scris directorului penitenciarului să-l ţie pe Cilibescu arestat încă şase zile macar că se ordonase eliberarea.

Jurămînt

Bucureşti.— Noul director general a serviciului sanitar superior, d. profesor doctor Jean Cantacuzino, a depus astăzi legiuitul jurămînt şi a luat serviciul pe seamă.

Lefuri pe vacanţă

Bucureşti.—Ministrii de instrucţiune şi de justiţie au hotărît să plătească lefurile pe lunile Iulie şi August, la sfârşitul luaei curente.

Numire de comisiune

Bucureşti. — Ministerul de răsboiu a numit ca membri în comisiunea pentru examinarea ofiţerilor de cavalerie pe d-nii colonel Pretorian şi maior Portocală.

Credit anulat

Bucureşti.— Creditul de 500,000 lei prevăzut de ministrul instrucţiunei pentru construirea unui palat necesar facultăţei de drept a fost astă-zi anulat de d. Haret.

Palatul nu va mai fi construit iar lucrările abia începute au fost suspendate.

Prefectul de Covurlui

Bucureşti.—Incidentul din birtul Suré de la Galaţi avuse, precum se ştie, ca urmare, că prefectul de Covurlui, d. Jenică Atanasiu, a demisionat.

In incident a intervenit ministrul V. G. Morţun şi izbuti să aplaneze incidentul în coudiţiunele cerute de d. Atanasiu şi anume! Ziarele *Voinţa Naţională* şi *Independenţa* vor reveni asupra notiţelor şi vor da dreptate d-lui Atanasiu; cei 2 ofiţeri, Caloferescu şi Bobeica, presenţi în momentul cînd s'a întîmplat scandalul, vor căpăta 45 zile închisoare în loc de 5.

Mulţumit da acest rezultat, prefectul şi-a retras demisia şi a plecat ieri seara la postul său.

Procesul presidentului V. Bălăşescu

Galaţi.—Curtea de Apel de aci, în secţiuni unite, a judecat astă-zi cazul disciplinar imputat d-lui V. Bălăşescu, presidentul tribunalului Tutova şi adus înaintea acestei Curţi.

Curtea era compusă din domnii: Panait Ionescu, prim-preşedinte; Tanoviceanu, preşedinte de secţiune şi următorii consilieri: I. Tazlăoanu, Fr. Papp, D. Niculescu, V. Tataru N. Dimitrescu, G. D. Maxim, D. Buzdugan, Titus Istrate şi Raicoviceanu.

A lipsit numai d. consilier I. Beştelei, delegat cu presidarea curţei cu juri din Tecuci.

Prin actul de acuzare se imputau d-nului Bălăşescu următoarele trei fapte:

1) că a refuzat de a asista la Te-Deum-ul de la 10 Mai;

2) că a făcut raport contra numirei unui ajutor de grefă, înainte ca acea numire să fi apărut şi

3) că avea relaţiuni prieteneşti cu unii avocaţi din localitate.

Acuzarea a fost făcută de d. procuror general Al. Alessiu.

Apărarea era represintată prin d-nii avocaţi Victor Macri şi Pascal Toncescu.

Apărătorii au arătat Curţei cît de neîntemeiate şi de puţin serioase sunt acuzările d-lui Bălăşescu.

In cursul desbaterilor au produs o scrisoare a d-lui Al. Marghiloman csre, în termeni elogioşi pentru d. Bălşescu, îl apără de imputările ce-i se aduc de ministrul justiţiei şi spune că regretă că nu mai ie înscris în tabloul de ordine al avocaţilor, căci altmintreli şi-ar fi făcut o datorie să vie să-l asiste astăzi înaintea curţei pe d. Bălăşescu.

Curtea, după o scurtă deliberare, **găsind în totul neîntemeiate vinele aduse d-lui president Bălăşescu, le respinge în unanimitate.**

Decisia disciplinară a Curţei a produs o mare satisfacţiune, căci chiar în rîndurile liberalilor măsura luată de d. Stelian era considerată ca îndrăzneaţă.

EVENIMENTELE GRAVE DIN SUDUL FRANŢEI

Excesele unui regiment din Avignon.—Turburările din Montpelier.—Trimiterea unor trupe în Tunis.—Viticuitorii contra lui Marcein Albert.

Paris.—*După o telegramă din Avignon regimentul de infanterie cu reşedinţa în acest oraş s'a dedat la grave excese.*

Colonelul regimentului a fost primit de trupe cu foeuri de revolver în timp ce mulţimea revoltată încercă să sfărîme poarta spre a pătrunde în ograda căzărmei,

Cu multă greutate liniştea a putut fi restabilită, şi aceasta numai în urma intervenţiunei locotenentului colonelui regimentului care este foarte popular.

Montpellier. — Mulţimea infuriată a înconjurat localul poliţiei şi a făcut prizonier pe comisarul Sorand cu soţia sa, care din întîmplare se afla în localul poliţiei.

Faptul acesta de şi n'are nimic a face cu turburările dovideşte, însă, starea spiritelor din această parte a Franţei.

Paris.—Se confirmă că 400 soldaţi răzvrătiţi din regimentul 17 infanterie au fost trimişi în spre coasta şi îmbărcaţi în două cuirasate cu destinaţia spre Tunis.

Aceăsta ca măsură disciplinară deşi ea nu este singura pedeapsă care îi aşteaptă pe aceşti soldaţi răzvrătiţi.

Paris.—Ştiri sosite din Algeliere arată că entuziasmul mulţimei pentru Marcelin Albert a scăzut foarte mult.

Acesta a comunicat comitetului viticultorilor condiţiunile de împacare propuse de d. Clemenceau. Comitetul însă, n'a voit sub nici un chip să le accepte.

Se afirmă că mîine Marcelin Albert se va preda de bună-voie justiţiei.

O mărturie interesantă

Sofia.—Cu ocazia procesului asasinului lui Petroff, unul din martorii importanţi şi anume sergentul major de la arsenal, numit Blaskoff, a declarat următoarele:

— Asasinul a venit la mine împreună cu Kronif şi mi-a cerut să'i dau explozibil ca să comită în Sobranie un atentat contra băncei ministeriale, El mi-a mai spus că trebueşte ucis şi principile regent iar apoi de descoperit moştenitorii principelui Batenberg, care să fie reîntronaţi.

Scandal în camera Austriacă

Viena.—Un mare scandal a izbucnit astă-zi în camera Austriacă în momentul în care presidintele a declarat ales ca vice preşedintele pe d. Kartinsky, susţinut de creştini-sociali. Zgomotul a fost formidabil şi în momentul în care noul ales s'a sculat să vorbească Rutenii şi socialiştii au izbit în pupitre şi au încercat să acopere glasul oratorului.

Rutenii i-au strigat:

— Ai fost ales nişte cîini.

Socialiştii fluerau.

Cu mare greutate preşedintele a putut restabili ordinea.

Convenţia

Paris.—Camera deputaţilor a votat proiectul de convenţie Franco-Romînă comerciala şi în privinţa respectărei dreptului de proprietate asupra lucrărilor literare şi descoperiri industriale.

Importanta şedinţă a camerei franceze

Paris.—La ordinea zilei este discuţiunea în privinţa proectului pentru desfiinţarea consiliului de războiu.

Ribot, fost ministru, spune că împrejurările de astăzi nu sunt de natură de a justifica oportunitatea acestui proiect şi ar fi mai bine ca să se amîe discuţiunea în această privinţă.

D. Clémenceau convine că d. Ribot are perfectă dreptate şi că actualitatea atît de tristă pentru Franţa nu justifică discutarea acestui proect, căci nimene din noi n'ar avea suficienta putere de a judeca în mod obiectiv această chestiune. (Aplauze la stînga).

Continuînd d-sa spune:

— Trebuie să vorbim fără înconjur şi să spunem lucrurile aşa cum sunt:

Disciplina a suferit în ultimul timp o mare eclipsă şi toţi oamenii de bine şi cu iubire de ţară au privit cu groază la cele ce s'au întîmplat în sudul Franţei. Căci dacă lucruri de asemenea natură s'ar generaliza şi cum întreaga organizare a unui stat modern se bizuie pe spiritul de ordine şi disciplină a armatei, disciplina dispărută, aceasta ar însemna sfîrşitul Franţiei. (Aplauze îndelungate la centru şi la stînga. Zgomot la extrema stîngă).

Proiectul acesta să fie adus în viitoarea seziune şi atunci vom aviza.

Amînarea se admite cu 316 voturi contra 223.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publicului că în ziua de 21 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va ţine licitaţie publică orală pentru darea în antrepriză a confecţionărei unui număr de 20 căruţi necesare serviciului curăţirei stradelor pentu ridicarea gunoaelor.

Garanţia provizorie 300 lei în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Modelul căruţelor se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul curăţirei stradelor, iar devizul la Serviciul administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 10082
1907 Iunie 13.

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia: I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

Biuroul FOKSCHANER

s'a mutat strada Primăriei No. 25, în rînd cu Tip. H. Goldner.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Ing. B. DIAMANT & Co.

BIROU TECHNIC

Adresa-Telegrafică S. DIAMANT Iaşi

INSTALAŢIUNI DE LUMINA

(după cel mai nou sistem)

şi

Transmisiune de forţa electrică

toate accesoriile pentru

INSTALAŢIUNI ELECTRO—TECHNICE

Instalaţiuni de apă şi ventilaţiuni

Incălziri centrale prin calorifere

Maşini agricole, Automobile

Maşini de aburi, cazane cu aburi, pompe, armaturi, curele, uleiuri minerale; motoare: cu gaz aerian, Cenzină, petroleu antracită etc. Turbine

Instalaţiuni de mori, de fabrici de spirt, cărămidării etc.

MAŞINI pentru fabricarea GHIEŢEI

Maşini unelte de tot felul

Proecte şi devize la cerere pentru or ce instalaţiuni

Ori ce deviz prezentat de o firmă de concurenţă se efectuiază cu preţ redus

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE" schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne*, Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

a Iași la Konya, Racoviță Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PRFȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Etŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĚ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași, — *strada Stefan-cel-Mare* — Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, FOULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 250 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași. - Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 170. —Vineri 15 Iunie 1907

Un debutant nefericit

D. Nicolae Iorga a debutat în Parlament. Reprezentantul Iaşilor s'a ţinut de cuvântul dat cetăţenilor Ieşeni din balconul clubului studenţesc „Solidaritatea". Ba chiar s'a grăbit să se ţină de cuvînt, căci e *om cinstit*. Cine, mă rog, poate bănui pe un naţionalist că nu poate fi cinstit!

Lumea politică a dat toată atenţia debutantului gălăgios, care dacă n'a ajuns încă la o sută de volume — în scrieri — a răsunat însă trîmbiţa naţionalismului şi toxinul reclamei la cele patru colţuri ale Romînismului.

Iaşii şi-a făcut datoria alegînd pe Iorga. Centrul culturei Universitare din Moldova a mai dat dovadă de elanuri patriotice şi alte dăţi, căci e curios Iaşii în privinţa temperamentului său politic. Alesul Iaşilor de astă-dată a concentrat privirile asupră-i, întâiu că e Iorga, în al doilea rînd că a eşit deputat *cu firmă nouă*.

Taraful deputaţilor liberali, îşi uitase de mult porecla lor din codiţă, că mai sunt şi *naţionali*. Lumea se deprinsese a zice liberalilor sadea *colectivişti*; după 23 ani de poreclă *naţionali-liberali*, venise vremea a se primeni porecla, rămînînd numai cea de naţional, de şi substratul naţional se găseşte şi în doctrina şi în firea îmbelor partide.

Ce nu face însa firma nouă! La adevăratul *naţionalist*; la adevăratul *Romîn!* N. Iorga a trecut în ochii tineretului ca salvatorul neamului românesc. Cu aureola de tribun, *de viţă nouă*, căci cei vechi se demodase, N. Iorga a cercat pulsul parlamentului.

Şi nu i-a succes.

Şi de ce oare?

Să fie oare numai neexperienţa oratorului? să fie oare vitregia tribunei parlamentului? Nu credem.

Iorga este în materie de tribună un Cleone al antiquităţii, vorbeşte cu şi fără rost *de omni re scibile et ejusdem*... Cu torentul vorbei sale nemăsurate ca şi cu condeiul său nesocotit, Iorga a impuiat urechile tuturor de la Dorohoi la Severin.

Doar Iorga fost-a irodul cel mare care a plecat în cutrieră-ţară un an întreg, ducînd potopul urgiei şi patimei vădite contra a toţi şi toate în acele dese şi repetate întruniri şi şezători literare. Fabrica cuvîntului mergînd şi tocînd a prins clienţi noi, neexperienţii în materie politieă.

Nu tot astfel e şi tribuna parlamentului. Oratorul parlamentar, dacă voeşte să cucerească succese oratorice trebue să dea dovadă de o foarte strînsă legătură logică în argumentare; superioritate de cultură politică, bogăţie de fapte, uşurinţă de voce, timbru plăcut; sentimente şi pasiuni puternice, convingere de cele ce spune, *sinceritate*.

Iorga n'a avut de cît unele în parte, dar i-au lipsit cele mai principale.

Chemat a vorbi în faţa fruntaşilor tribunei, a bătrînilor încercaţi în viaţa publică, oratorul debutant n'a adus nici o notă nouă. Fuguosul critic şi diletant ziarist s'a scoborît la neincetatele scuze şi reticenţe. Salvatorul neamului s'a arătat un umil vorbitor incohorent la tribună ca şi la ziar şi revistă.

Intîiu a dat dovadă de lipsa simţului practic: In o sesiune moartă să vii să agiţi o chestie vitală! Oratorul care nu prinde psihologia momentului, îi scapă rezortul principal al succesului, Una e conferenţiarul şi alta e parlamentarul. Ăst din urmă are ripostă şi gradul impresiei ce a produs un discurs parlamentar stă în puterea ripostei. Iar ministrul de interne a răspuns scurt şi fără păs politic.

Iorga se va obişnui cu tribuna parlamentară; îi va lipsi însă ceva ezenţial în toată această viaţă politică: *unitatea sufletului*.

Imposibil ca omul să se dubleze în aşa chip, ca incoherentul în stil, negligentul in frază, grăbitul in sintetizări, nestatornicul în incheeri, schimbăciosul in idei şi exageratul dacă nu patologicul in figuri şi imagini a ţinut să nu se tradeze la tribuna parlamentului, că dacă vine cu o inimă caldă de romîn, vine insă cu mentalitate, care are încă mare nevoe de struneală, de căpăstru.

Iar un orator, care după ce face scuze plate parlamentului, şi-i recunoaşte că cuprinde tot ce are ţara mai cuminte, mai instruit, mai demn, vine şi regretă că nu posedă specialişti ca Comşa, Nae Basilescu, A. Cuza, dă dovadă de soliditatea convingerei ce ce are de valorile politice!

Rominul are o vorbă: la laudă mare să te duci cu sacul mic, Ţara şi neamul romînesc alergase cu sacul mare la buhul cel mare, dar s'au intors cu sacul gol, căci s'a scremut muntele şi.... a debutat la Cameră Neculai Iorga.

Gh. Ghibănescu.

Pocinogul d-lui Iorga

Domnul N. Iorga poate vorbi, cu mare succes, în piaţa Unirei sau de pe sumbra scenă a circului Sidoli de la Iaşi. Acolo se vorbeşte în de-obştie acelora cari sunt „entusiaşti" pentru spectacole gratuite.

D. Iorga poate să scrie, în rău redactata d-sale revistă, după placul şi mai ales, după înţelesul elevilor de curs secundar—dar la cameră, n'ar fi trebuit să vorbească, fiind-că acolo n'au trecere caractere făurite din un anume bronz.

Un singur succes l'a urmărit pe d. Iorga din Piaţa Unirei şi pînă în dealul Spirei: succesul de-a avea un mare auditor.

Cu prilejul desvoltărei interpelărei sale, multă lume a fost de faţă la Cameră, dar acea lume n'a plecat „electrisată" ci fie care s'a întrebat: „de ce-a interpelat Iorga?"

Interpelatorul însă-şi a pus, în această privinţă, o dreaptă întrebare: „de ce n'a fost fluerat?"

D. Iorga n'a zis nimic în interpelarea sa. Deputatul de Iaşi este un mare erudit—nimeni nu va îndrăzni să zică contrariul.

Dar politica n'are de-a face cu materia specială în care d. Iorga este erudit şi nu-i dă dreptul să-l facă pe „Mântuitorul neamului", de cât doar cu condiţia ca să se facă de râs, cum s'a întîmplat alaltăeri.

Atât de puţin este pregălit d-sa în politică, încît s'a dedat şi la contraziceri flagrante, adresând laude plate aceleaşi Camere, pe care a tratat'o de obscură în ultimul număr al revistei sale.

In resumat: un debut prost, mai prost chiar de cît acel din 1888 al d-lui I. Nădejde.

Un singur regret avem şi aci sântem de acord cu d. Iorga: că în Cameră n'a fost şi d. Cuza, perechea Mântuitorului.

„Interpela" poate şi d-sa. Şi atunci dintr'o lovitură, s'ar fi risipit două legende umoristice.

D. STELIAN

In care ţară din lume un ministru şi-ar fi permis să facă un pătimaş act, un act urît şi meschin la fel cu cel pe care l'a făcut d. Stelian în cazul presidentului tribunalului Tutova?

Şi dacă l'ar fi făcut—presupunem această monstruozitate—putea el să mai deţină portofoliul ministerial pe care l'a batjocurit, batjocurind, tot-o-dată, neatîrnarea în magistratură, acest frumos ideal al ori cărei ţări civilizate?

Curtea de apel de Covurlui a respins cu indignare infamul joc politic al ministrului justiţiei.

Nu putea fi altfel.

Magistraţi nu se pot preta la uneltirele politice ale unui ministru; ei n'ar fi putut hotărî zdrobirea carierei unui patent nevinovat, căci aceasta n'ar fi însemnat numai că curţile sînt la ordinele ministrului, dar că toată inamovibilitea magistraturei nu este de cît un slab pretext.

Domnnl Stelian este elevul şcoalei lui Stătescu. El credea că moravurile acelei regretabile şcoli mai vieţuesc încă şi astă-zi; că dacă nu poţi avea o magistratură a ta, la ordinele tale şi a prefectului, atunci să-ţi o procuri, indiferent prin ce mijloace.

Omul acestei şsoli nefaste, este puritanul, este mândrul şi dreptul Toma Stelian, care, la întrunirele colectiviste, avea aerul să afirme că el va reorganiza magistratura şi că proiect pentru estinderea neatîrnărei în magistratură, nu poate fi întocmit de cît de dînsul.

Cazul de la Bîrlad ne-a arătat cine este d. Stelian şi ce pericol ar fi dacă d-sa ar continua să gospodărească inainte la ministerul de justiţie.

Nu ştim ce va fi. Un lucru ştim însă: cariera ministerială a d-lui Stelian este isprăvită.

Cel mai odios colectivist nu va putea aproba purtarea d-lui Stelian în chestia Bălăşescu.

„Operele" d-lui Gane

Ziarul liberal local se preface că ia apărarea d-lui N. Gane. Această prefacere se datoreşte faptului, că noi n'am salutat cu satisfacţie svonul că d. N. Gane ar fi desemnat ca viitor primar al Iaşului.

De ce vrea ziarul liberal ca pe noi să ne bucure o asemenea alegere—nu ştim.

Noi am spus un lucru: că d. Gane, rîndul trecut cînd au fost liberalii la putere, a fost retrogradat prefect al judeţului din primar, iar acum iar îi vorba să fie ales primar—tocmai acum cînd imprejurările reclamă la primărie fiinţa unui mare muncitor, iar nu a unui literat.

Dacă am greşit, dacă nu este adevărat că d. Gane, asistat de defunctul Tacu şi de d. Lepădatu, au gospodarit de rîdeau şi liberalii: dacă nu este adevărat că d. Gane n'are chemare să conducă astă-zi treburile comunei—atunci suntem reu informaţi, n'avem memoria trecutului şi nu ştim cine ie d. Gane.

Să ne lase în pace pe noi—dacă nu ştim nimic.

Dar pentru numele lui Dumnezeu, un lucru am fi ştiind şi noi, fiind-că zilnic îl spun liberalii: că ei nu voesc de primar pe d. Gane.

Atunci de ce umblu cu şoalda acei de la ziarul local şi se prefac că iau apărarea d-lui Gane.?

D. Gane nu este agreat ca primar; dar se prea poate ca să fie ales. Minuni de aceastea am mai văzut chiar cu prilejul ultimelor alegeri: liberalii n'au voit ca să fie aleşi deputaţi domnii: T. Stelian, T. Vasiliu, J. Botez—şi ei s'au ales totuşi.

Aşa va fi, poate, şi cu primariatul d-lui Gane. Vina nu va fi a noastră dacă se va alege.

Bine-voiască să nu mai polemisese pe această temă şi să nu ne sperie cu „operile" de edilitate ale d-lui Gane.

Că doar sîntem ieşeni şi noi—ce dracu!

CATE-VA NOTE

Intr'un cerc restrîns se discuta eri seara asupra minunei că pescarii din Sulina au pescuit un moron de 600 chilograme.

— Aşa peşte, mai rar, zise unul din cerc.

— Aşa peşte, replică un altul, ar trebui să fi şi tu: te-ar mînca alţii pe tine, pe cînd aşa tu mănînci pe alţii!

De la examene.

— Ce devine omul o dată înmormîntat? Incotr'o se duce sufletul său?

— La primărie: ca să voteze.

*

— Care este cel mai interesant spectacol el vieţei?

— Cînd vorbeşte d. Iorga în piaţa Unirei.

* * *

„Trece Tudor Oltul mare" va suferi în curînd o variantă: d. Ştefan Şendrea, care a căzut cu mare succes la Iaşi, va profita de o schimbare prefectorială şi va candida la Olt, la un scaun de senator, care va deveni vacant prin numirea unui actual senator ca prefect de Olt.

„Trece Ştefan Oltul mare", se va zice atunci.

Dacă va răuşi să se înece în Oltul mare precum s'a înecat în Bahlui—asta se va vedea.

OAMENI ŞI LUCRURI

PARINŢI ŞI COPII

Am asistat eri la începerea examenelor particulare de şcolile primare. O lume imensă se îmbulzia prin sălile şi culoarele şcoalei în aşteptarea „evenimentului" căci părea că într'adevăr un mare eveniment avea să se petreacă. Rar am putut surprinde o mai mare cătime de emoţiune intensă adunată laolaltă—şi emoţiunea nu era decît în mică parte a copiilor,—ea era în întregime a părinţilor. In afară de un număr de copii săraci de ai şcolilor particulare conduşi abia de câte vre'un institutor—făcuse însă şi aceşti copii tot ce le stă în putinţă să se înfăţişeze în haine de sărbătoare — un mare număr de copii de amîndouă sexele pregătiţi acasă, din cele mai bune straturi sociale, fără excepţie însoţiţi de părinţi,—de unul din ei sau chiar de amîndoi, de meditatori, de cunoscuţi, de protectori, aceştia din urmă prieteni de ai părinţilor. In general o lume elegantă s'ar fi zis o expoziţie de copii frumoşi; fetiţe drăguţe, scoase par'că din cutie, dame tinere,—mame pe care emoţia momentului le făcea mai frumoase încă şi toţi şi toate rotindu-se, aşezîndu-se, sculîndu-se iar, trecînd dintr'o sală într'alta, purtaţi de aceiaşi emoţiune în aşteptarea momentului deciziv, sosirea comisiunii. Sfîntă şi curată emoţiune, acea a părinţilor alături de primile ciocniri şi greutăţi ale copiilor, a părinţilor înduioşaţi şi intimidaţi de gîndul primelor încercări grele prin care va avea să treacă odraslele lor, scumpe, şi încă streine de lupte şi dificultăţi.

Cum ar vrea fiecare din aceşti părinţi să-i uşureze copilului sarcina, dar în acelaş timp cum ar dori să-l vadă strălucind, deosebindu-se între ceilalţi, cucerind locul dintâiu, uimind pe cei de faţă prin răspunsuri, prin cunoştinţi, prin inteligenţă! Şi în această speranţă supremă ei se strîng în jurul copiilor, îşi unesc cunoştinţele cu ale acestora, le dau poveţe, îi încurageazǎ, îi mângîe, profită de prietenii vechi pentru a descoperi vr'o simpatie în sinul comisiunii, se simt fericiţi de o privire, de o vorbă a vreunuia din membrii acesteia, iar din timp în timp părinţii între ei se întreabă, se consolează, se împrietenesc, se scrutează, se simt solidari în jurul aceleiaşi lupte şi se simt tovarăşi în jurul aceleiaşi griji: copiii. Oameni serioşi medici, magistraţi, comercianţi, oameni cu sînge rece, intelectuali şi oameni de afaceri, stau acum colo sfiioşi, slabi, păzindu-şi copiii cu tremurări de mâni greu de ascuns.

Iată-i aşezaţi—la olaltă elevi şi eleve—în bănci pentru „teză". Părinţii sunt colo nu vor să iasă din sală, zăbovesc încă, li se pare că plecarea lor ar fi un pericol pentru copii, le-ar slăbi curajul, le-ar micşura şansele, le-ar îngreuia memoria. A, dacă ar fi lăsaţi să rămînă aci, macar de departe să-i vadă scriind, să le inspire îndrăzneală şi să le dee siguranţă, să poată sta în colţul sălii, tăcuţi, să-i privească numai, să se simtă aproape de ei în momentele grele...,

Dar nu,—hotărîrea de despărţire e nemiloasă. „Paza tezei e severă iar dincolo, într'o altă clasă a început „oralul". Clipa judecăţei a sosit, hotărîtoare şi emoţionantă,—s'ar zice că e ajunul unui răsboiu: sfîntul răsboiu al părinţilor pentru vitorul copiilor lor.

Rodion

Expulzarea streinilor

Concluziunile d-lui procuror general Ciru Oeconomu în afacerea expulzărei lui Cociu Avrămescu, judecată de Curtea de casaţiune în secţiuni-unite.

Cociu Avramescu, israelit, născut şi crescut în ţară, considerat totuş ca strein a fost, pentru purtarea sa cea rea, expulzat la 10 Ianuarie 1906, conform legei din 7 Aprilie 1881 asupra streinilor şi după ce a staţionat câtva timp în străinătate, aproape 14 luni, la 24 Februarie 1907, a reintrat în România. Cu acea ocazie, el a fost arestat şi trimis dinaintea tribunalului corecţional pentru a primi pedeapsa prevăzută de art. 5 din lege.

Tribunalul Ilfov, fără a ţine în seamă că decretul de expulzare, care constitue un act de guvernămînt, era suveran, nesusceptibil de vre-un recurs, şi că, prin urmare, scăpa de sub competinţa sa; că, dacă ar fi existat vre un recurs contra lui, acest recurs ar fi trebuit să se adreseze instanţei de contenţios administrativ, de curînd înfiinţată la Curtea de casaţie, de oarece era în discuţie revocarea unei deciziuni luate în consiliu de miniştri, de puterea executivă care avusese în vedere când o dase consideraţiuni de siguranţă generală a Statului şi eşea de sub controlul instanţelor judecătoreşti ordinare,—tribunalul, zic, s'a declarat competinte, a întrat în cercetarea pricinei şi pe motive pe care curtea de apel din Bucureşti le-a examinat şi combătut în deciziunea sa, a achitat pe Cociu Avramescu de faptul ce i se imputa, considerîndu-l ca romîn.

In aceeaşi greşală, relativ la necompetinţa instanţelor judecătoreşti, cu sau fără caracter de contenţios administrativ, de a se amesteca în judecarea actelor puterei executive, a căzut şi curtea de apel din Bucureşti, care a primit să judece în fond decretul de expulzare. Cu toate acestea, nu insist asupra părţei acesteia a deciziunei curţei de apel, de oarece nefăcîndu-se recurs contra ei de Ministerul public, recunosc că nu se mai poate aduce azi în desbatere. Imi rezerv totuş dreptul de a o ataca, la vreme, prin recurs în interesul legei, fiindcă crez că nu e bine ca asemenea cestiuni de înalt interes pentru siguranţa şi prestigiul Statului să fie trecute uşor cu vederea şi să devie jurisprudenţe ce se vor putea invoca cu altă ocaziune contra lui.

Să venim acum la motivele ce Cociu Avramescu a invocat la tribunal şi la Curtea de apel ca să scape de pedeapsa ce îi atrăgea, după art. 5 din legea asupra străinilor, faptul său de a fi nesocotit deciziunea de expulzare dată contra sa, reintrînd în ţară, şi la motivele ce el invoacă astăzi contra deciziunei Curţei de apel, care îl condamnă la trei luni de închisoare pentru acel fapt.

Cociu Avramescu a pretins la tribunal, după cum a pretins şi la Curtea de apel, că decisiunea de expulzare nu-i era aplicabilă, de oarece asemenea deciziuni se dau numai contra străinilor, iar el nu e străin, ci pămîntean, căci e născut şi crescut în România, şi pe aceea că nu cunoaşte nici o altă limbă, că a făcut serviciul militar la noi şi că s'a bucurat totdeauna de protecţiunea romînă, călătorind cu paşapoarte romîne afară din ţară.

Dacă aceste consideraţiuni ar fi suficiente pentru a da calitatea de români acelora cari nu o au, puţini ar fi aceia cărora s'ar putea contesta acest titlu în această ţară! Dar cine nu ştie că avem colonii întregi de străini de toate naţionalităţile, greci, bulgari, sîrbi, germani, ungari, etc., cari se nasc şi cresc printre noi, cari vorbesc limba română mai bine decât pe orcare alta, cari fac serviciul militar, cînd nu au interes a invoca vre-o protecţiune străină, cari călătoresc cu paşapoarte romîne, etc. Aceştia, cu toate acestea, nu sunt romîni, fiindcă alte sunt mijloacele prevăzute de lege pentru a dobîndi naţionalitatea romînă, şi, dacă nu sunt Romîni, bucurîndu-se de integritatea drepturilor lor civile şi politice, ei sunt supuşi legei din 1881 asupra străinilor, fiindcă această lege nu admite distincţiuni, nu recunoaşte străini pămînteni sau veniţi din afară, ci împarte suflarea din ţară în două categorii: în Romîni, bucurîndu-se de toate drepturile lor, şi străini, cari au numai parte din acele drepturi, şi supune pe aceştia rigorilor ei, dacă n'au bune purtări, uneltesc contra ţărei, compromit siguranţa şi bunul ei renume.

Că lucrul este aşa, rezultă neîndoios din desbaterile urmate în Adunarea deputaţilor cu ocaziunea discuţiunei legei din 7 Aprilie 1881.

Se ştie că această lege a fost propusă în urma atentatului care a costat viaţa Impăratului Alexandru II al Rusiei. Câţiva străini, israeliţi, din cari, atunci ca şi acum, se recruta de preferinţă socialismul şi anarchismul militant, s'au adunat la Iaşi şi au voit să dea un banchet pentru a glorifica faptul ce se săvârşise. Guvernul romîn, alarmat de acest lucru, care putea compromite viitorul tînărului regat, înfăţişîndu-l în ochii lumei civilizate ca pe un focar de agitaţiune, a propus legea de care este vorba pentru a avea o armă contra străinilor. Răposatul Nicolae Ionescu a combătut legea din punct de vedere constituţional, argumentînd cu art 11 din Constituţiune, care acordă protecţiune tuturor străinilor aflători pe teritoriul romîn, atât în ceea ce priveşte persoana cât şi averea lor. El propunea a se respinge legea, a se face alta prin care să se determine domiciliul străinilor, să se definească lămurit cari sunt străinii cari sunt puşi sub scutul legei, adică cei pămînteni, cu deosebire de ceilalţi veniţi de afară.

— „Mie, nu-mi e de străinii aceştia, zicea el, ci de aceea cari, născuţi aci, nu sunt supuşi străini, ci au lipsă numai de recunoaştere ca să devie cetăţeni. Ei bine cum voiţi ca să admitem o dizpoziţiune ca străinii aflaţi în ţară, ca şi cei din nou veniţi, să fie obligaţi a cere o cartă de liberă petrecere, etc.„.

(Va urma)

CONGRESUL
CAMERELOR DE MESERII

— La Iaşi se va ţinea, în ziua de 15 Septembrie a. c., congresul Camerelor de Meserii, la care vor fi invitate şi autorităţile locale, precum şi ministrul Domeniilor.

In vederea acestui congres, preşedintele Camerei de meserii din Iaşi, d. G. D. Şerban, a trimis camerelor similare din ţară circulara ce urmează:

După cum vă este cunoscut, meseriaşii, această importantă clasă socială, a rămas cu totul în uitare în era de organisare a României moderne.

Vechile corporaţiuni desfiinţate, iar în locul lor neîntervenind nici o legiuire, meseriile au mers din ce în ce înspre ruină fie din cauza concurenţei de peste hotare, fie din cauza concurenţei industriei mari, fie în fine din cauza concurenţei celor străini de meserie; aceasta pînă în anul 1902, cînd sub presiunea mişcărei de protestare a meseriaşilor, în pripă s'a alcătuit actuala lege, însufleţită este drept de dorinţi frumoase, dar care n'a dat roadele aşteptate din diferite cauze pe care noi le găsim, parte în însăşi dispoziţiile legei, iar parte în lipsa de legiuiri complimentare, care să alcătuiască complexul de măsuri proprii şi eficace a readuce meseriile la viaţă şi îmbunătăţi starea morală şi materială a meseriaşilor.

Cei 5 ani trecuţi de la înfiinţarea legei, ne-au dovedit cu prisosinţă, prin experienţa făcută, insuficienţa legei.

Fie-care cameră de Meserii a remarcat acest mare neajuns şi noi la rîndul nostru în toate ocasiunele am pus neîncetat în evidenţă şi lacunele legei şi relele ei rezultate faţă cu aspiraţiile meseriaşilor.

Camera noastră în dorul ei de a servi pe meseriaşi şi interesele lor, a luat iniţiativa convocărei unui congres al camerilor de meserii din ţară, pentru ca împreună, în deplin acord şi cu puteri unite să desăvîrşim marea operă a chemărei noastre, binele şi progresul meseriilor şi a meseriaşilor.

In acest scop, vă rugăm, domnule Preşedinte să bine voiţi ca împreună cu d-nii membri ai Onor. Camerei de Meserii a circumscripţiei, să luaţi parte la congresul camerelor de meserii din ţară, ce vor avea loc lc 15 şi 16 Septembre a. c. în Iaşi localul Camerei de Comerciu şi Industrie, şedinţele ţinându-se de la orele 9—12 a. m. 2—5 p. m.

„OPINIA“ LA HUŞI

(Corespondenţă particulară a ziarului *Opinia*)

Evenimentele politice la noi se precipită mai repede de cît credeam. Dihoniile dintre liberali începute din momentul venirei la putere, au luat o formă preciză şi hotărîtă de cînd cu precăderea dată în parte d-lui Panu de a-şi plasa unii din devotaţii săi la Huşi;—Dar odată cu această intrusiune panistă în politica liberală la Huşi a revenit la suprafaţă conu Nicu Cişman, a cărui rol fusese atît de şters în legislatura dintre 1901—1904.

De cît greutăţile ce se prezintă sunt acestea: N. Cişman cu spate mari şi tari la centru, şi cu toate acestea cată a fi pus pe al doilea plan în Huşi.

De ce? şi cum toate acestea?

Intre N. Cişman şi dr. Munteanu e o veche duşmănie de rivalitate şi întrecere; Dr. Munteanu are în avantajul său *doctrina*, N. Cişman în schimb are cadrele. Partidul liberal cunoaşte pe Cişman ca organizare, şi cu greu vrea să ştie de dr. Munteanu cel cu doctrina, căci dacă este unde-va adevărată vorba, apoi e la Huşi: „că până la D-zeu te mînîncă sfinţii“.

Cişman care a ţinut totdeauna să aibă primăria în mînă, a urmărit consolidarea cadrelor. Şi cu ce alta ar putea să-i ţină de cît dîndu-le primăria pe mînă.

Azi primăria i se ia; ba i s'a luat deja. Ca preşedinte al comisiei interimare s'au pus Cisman, dar i s'a dat patru colaboratori ostili lui. Azi toţi acei 4 tovarăşi au demisionat. Gheorghiţă Andriescu a demisionat, căci ca şi Bacon al Elisabetei din Englitera primăria de Huşi e prea mică pentru un om ca el;

Alecu Răşcanu a demisionat, căci fiind deputat nu poate da concursul său la primărie, de şi de fapt nu putea colabora alăturea cu Cişman, duşmanul socrului său dr. Munteanu;

Atan. Popovici a demisionat, căci în calitate de cumnat a lui Vântu, merge după vînt, iar Irimia Gheorghiu ficiorul babacăi şi împăciuitorul Europei liberale iarăşi a demisionat tot deputat fiind şi văzînd că echilibrul începe a deveni nestabil spre sine.

Zilelele acestea va veni o nouă comisie interimară; fără Nicu Cişman ba chiar ostilă lui Cişman.

Urmarea însă a acestor frămîntări va fi că Nicu Cişman va pune lista deosebită şi deci lupta se va da pe faţă.

In capul cui se vor sparge toate aceste oale de o cam dată?

De sigur că în capul prefectului; care pe lîngă că nu are cu el nici organizarea partidului, mai are desavantajul că la Bucureşti numără între prietenii reci pe d. Gh. Panu.

De altmintrilea şi întîrjirea, ce se pune în numirea nouei comisii interimare încă e o dovadă că se clocoteşte ceva într'a ascuns.

Corespondent

Ps. Noua lege electorală tae nodul Gordian la Huşi şi deschide locul vădit dr. Munteanu. Vorba lui Creangă; politicienii au înghiţit sarmaua şi vor tacea mulcum.

STRUNA ZILEI
FEMENINE

D-na Aglaia Pruteanu a cerut a i se încredinţa postul de director de scenă.

«Un ziar»

Intr'un rol ingrat ca ăsta,
Doamnă, nu poţi izbuti
Decît dacă ai curagiul
Să apari în..... „travesti“.

Litere-Ştiinţe-Arte

Dacă d. N. Iorga va folosi sau nu politicei, este încă o problemă a viitorului,— deşi judecînd după impresia generală lăsată de discursul noului deputat iaşan răspunsul e negativ. Că însă aduce reale daune literaturii, limbei literare prin feliul său de activitate—nu mai încape îndoială. In nenumărate rînduri s'a scos la iveală prin publicitate formele stranii, frazele imposibile în care scrie d. N. Iorga. S'au citat acum şi din discursul d-sale din cameră fraze de acelaşi fel. Revista redactată de profesorul Iorga este cea mai fecundă în franţuzisme şi neologisme imposibile, lucru cel puţin ciudat, din partea unui „apostol“ care a organizat cruciade în potriva franţuzo-maniei. Chiar în ultimul... panegiric politic ce face d. A. C. Cuza scrie despre d-sa: „învăţatul cu idei originale, profesorul admirabil care e A. C. Cuza“.

Cunoaşte oare sintaxa romînească o asemenea frazare... franţuzească? Apoi d. Iorga luptă pentru încetăţenirea provincialismelor triviale. Polemizînd cu un profesor-deputat îi spune prin revistă: „sunt silit a amîna biografia d-tale pe care mi-o cei“. Verbul romînesc: eu cer, tu ceri— nu are altă formă etimologică, literară de cît aceasta din urmă. Tot în acecaşi polemică: „Nu-mi fă însă onoarea...“. Există vr'un scriitor demn de acest nume care să fi întrebuinţat acest mahalagism imperativ, în forma negativă: „nu fă...?“ Şi revista întreagă abundă de atari forme „originale“ —tot atît de originale ca şi ideile d-lui A. C. Cuza în ştiinţă—care se vor fi întîlnind de sigur şi în celalalt organ al d-lui Iorga, mult necitita „Floarea darurilor“.

*

„Să-l urmăm!“ romanul celebru al lui Sinkiewicz a făcut încunjurul lumei şi a fost tradus în toate limbile moderne. Un actor rus Vladimir Selescki a transformat romanul într'o mică piesă—un singur act —plină de dramatismul cel mai emoţionant. Această lucrare dramatică o vom publica în foiletonul ziarului nostru, peste cîteva zile. Traducerea, datorită d-lui Octav Minar, se va bucura negreşit, de favoarea cetitorilor noştri ca şi cele de pînă acum.

*

Bătrîneţea lui Chateaubriand a fost tristă, scrie Paul Ginisty tot în „Revue“. Marele scriitor era bolnav de trup şi suflet. Măreaţa sa inteligenţă n'a avut, în anii săi din urmă, de cît deşteptări scurte. Vîrsta apasă cu greutate asupra marelui om. O anchetă ilustrează spusele autorului din „La Revue“, cu cîtva timp înainte de moartea lui Chateaubriand, o tînără femee, de care el se interesase în tot-de-a-una şi care se măritase, îi făcu o vizită. Ea îi prezintă şi pe soţul ei. Chateaubriand primi perechia cu graţie şi regăsi pentru tînără femee şi pentru soţul ei, prevenenţe de gentilom. Apoi, memoria lui se stinse de odată; el nu'şi mai adu-se minte că nu era singur, ci intonă deodată cu un rîs idiot, un cîntec trivial.

*

Iată şi o scrisoare a genialului scriitor către nora secretarului său, care se informase de sănătatea sa:

„Mulţumesc domnişoarei de Lagrange; prea bună de a-şi fi amintit de un bătrîn bolnav care moare. Îi mulţumesc de prietenia pe care o poartă unei biete ruine de om care nu mai poate scrie.

*

„Criza morală în timpurile noi“ este o carte scrisă de francezul Paul Bureau în care autorul constată şovăiala moralităţii în patria sa şi se nelinişteşte de a vedea viaţa socială, dezagregându-se, descompunîndu-se, dizolvîndu-se. După ce stabileşte bilanţul imoralităţii din Franţa, el îi studiază cauzele şi căutînd remediul el crede a-l fi găsit în „observarea analitică a mentalităţii şi vieţei oamenilor pe cari opinia publică îi consideră fără contestare, ca nişte buni cetăţeni ai cetăţii moderne“.

Informaţii

Incidentul de la Cameră.—La Cameră s'a produs eri prima dovadă că blocul liberal are găuri.

D. Pietrariu, ginerile d-lui Take Protopopescu, a luat cuvîntul şi a combătut proiectul ministrului de finanţe privitor la garantarea de către Stat a creditelor pentru arendaşi şi proprietari.

D-lui Pietrariu nu i-a răspuns nimeni, de cît doar zgomotul şi voci cari cereau închiderea discuţiei.

Independance în darea de seamă asupra şedinţei Camerei, spune că d. Pietrariu a fost aprobat numai de d. Cincu.

—

Guvernul a hotărît să repare marea greşală ce au făcut'o alegătorii col. I de deputaţi din Iaşi, care n'au agreat candidatura d-lui St. Şendrea la acel colegiu.

Guvernul a hotărît să sprijinească ilustra candidatură a d-lui Şendrea la col. II Senat din Olt.

—

Se crede că actualul prefect de Olt, d. C. D. Anghel, va fi numit setar general al ministrului de domenii, în locul vacant.

—

Societatea ştiinţifică şi literară „Arhiva“ intrînd în al 18-lea an al existenţii sale a hotărît a serbători data înfiinţării sale pe ziua de Duminică 17 Iunie a. c. Se va face o mică escursiune la Cetăţuia şi împrejurimi, şi se va lua un dejun la viea d-lui dr. Leon Cosmovici.

Frumoasa revistă Ieşană „Arhiva“ căreia ministerul îi acorda subvenţie 1000 lei, a fost sărăcită de această mică ajutorinţă, graţie măsurilor de economie a d-lui Spiru Haret.

—

D. Teodor Cerquez, fostul prefect de Fălciu, şi fostul şef al partidului conservator, se afiă actualminte la băila Lipik din Haromia, sudul Ungariei, unde urmează o cură foarte serioasă. Retragerea d-lui Cerquez din viaţa politică stă în legătură şi cu starea cronică a boalei sale.

Noi dorim bătrînului fruntaş o deplină însănătoşare pentru a mai da vieţii publice şi partidului său toată munca sa.

—

Ionas Katz din Fălticeni, care s'a sinucis zilele trecute la Roman, era de fel din Paşcani.

Acum 2 ani a venit la Iaşi şi a fost angajat în băcănia d-lui Leon Kleiner, iar în urmă era băiat-vînzător în băcănia d-lui Wechsler, str. Ştefan cel Mare.

Sub pretext că Duminică are loc căsătoria unui frate al seu, în Paşcani, Katz ceru voe de la patronul său şi plecă Sîmbătă. Dar în loc de a pleca la Paşcani, Katz, care avea o ibovnică la Roman, plecă acolo şi se sinucise.

—

In urma unui schimb de vorbe între un avocat şi un student în medicină' ambii s'au încăerat eri în sala paşilor pierduţi a tribunalului.

Incidentul se instrueşte la parchet.

—

Din Negreşti ni se scrie că numitul Iacob Buzatof, în urma unui incident ce l'a avut cu d. Cristea Pascalide, a voit să atenteze, cu revolverul, la viaţa acestuia. Datorită intervenţiunei d-lui avocat Mogoş şi a d-lui inspector comunal Turcanovici, atentatorul a putut fi desarmat. Cazul se instrueşte la parchetul de Vaslui.

—

Cu părere de rău anunţăm moartea doamnei Efrosina Racoviţă, soţia distinsului nostru prieten d. Gheorghieş Racoviţă, cunoscutul explorator.

Doamna Racoviţă a sucombat la moşia Sorăneşti.

—

In urma intervenţiei ministerului de interne, ministerul de lucrări publice a luat dispoziţia ca să se elibereze jandarmilor rurali permise cl. III-a pe anume distanţe şi pe timp determinat—cu un preţ foarte mic—Aceasta pentru ca serviciul să nu sufere.

—

Au fost luate cele mai severe măsuri pentru prinderea contrabandiştilor care lucrează pe o scară întinsă, cauzînd daune regiei monopolurilor. Pentru aceasta a fost mărit numărul agenţilor de urmărire şi s'au fixat premii mari pentru acei ce descopăr contrabande.

—

Printre alte premii ce se vor da copiilor de la şcoalele rurale ministerul a trimis şi cărţi poştale ilustrate reprezentînd pe domniţele Maria Voichiţa, soţia lui Ştefan cel Mare, d-na Despina a lui Neagoe Basarab. d-na Ecaterina a lui Vasile Lupu şi d-na Marica a lui Const. Brîncoveanu, în costume naţionale.

—

Ministerul de instrucţie a luat dispoziţia ca elevii seminarelor, care ar voi să se facă învăţători, după absolvirea seminarului, în loc de a se hirotonisi, pot depune examenul de capacitate cerut de legea învăţămîntului primar şi căpătă diploma de învăţător.

—

Simpaticul nostru electrician, dl. A. C. Bottez s'a reîntors din lunga-i călătorie şi va reîncepe în curînd a distra pe Ieşeni cu neîntrecutele sale serate cinematografice. Dl. Bottez aduce cu dânsul un bagaj piramidal de filme cinematografice: vederi, scene, drame, feerii, sporturi absolut nevăzute aci.

Nu numai atîta; în timpul şederei sale la Paris, d-l. Bottez a studiat întreaga tehnică a confecţionărei filmelor, a acestor vederi însufleţite şi cu aparatele cele mai perfecţionate d-sa a receptat cele mai interesante scene din călătoria sa în Franţa.

Dl. Bottez ne aduce într'adevăr surprize.

Spectacolele vor avea loc la Berăria Regală (Cuza Vodă) şi vom anunţa la timp începerea lor.

—

DIVERSE

— A fost arestat locuitorul Contea Costachi din strada Albineţ care a sărit cu puşca la femeia locuitorului Ioan Ungureanu.

— A fost arestat pentru furt individul Sali Carner.

— In comuna Roşcani s'a declarat epidemia de pojar. Au fost luate măsurile de combatere.

— In cotuna Hodura, comuna Cotnari, s'a declarat epizotia de pneumonie infecţioasă.

— S'au luat dispoziţii pentru prinderea ferarului Dumitru Gogean, de 40 an', a soţiei sale şi a doi băeţi, care în noaptea de 12 a. c. au spart ferăria d-lui C. L. Negruzzi proprietarul moşiei Hermeziu şi furând mulţime de unelte au dispărut.

— Locuitorul Vasile Munteanu din mahalaua Ţicău a reclamat poliţiei în contra fiului său care i-a furat bani şi obiecte şi a dispărut.

— Au fost arestaţi indivizii V. Vasiliu şi I. Brăescu contra cărora existau mandate de arestare.

— A fost arestată femeea Maria Toroaia care a venit în ţară servinduse de un paşaport falş.

— Ministerul a cerut urmărirea şi prinderea individului Francisc Dulacinschi de origine rus, dispărut de sub paza autorităţilor portului Galaţi, înainte de a se fi putut executa izgonirea lui.

— Au fost arestaţi indivizii Ştefan şi Lina Olteanu din strada Baston implicaţi într'un furt săvârşit la Baia Comunală.

— Au fost arestaţi indivizii Calman Tobis şi Elena Ciobanu din Roman, găsiţi vagabondând pe stradele oraşului.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

3

Examinarea medicală
INAINTEA CĂSĂTORIEI

Este ceva caracteristic la tuberculoşi invidia ce'i roade contra celor sănătoşi, fie chiar aceştia membrii ai familiei lor, fiinţe scumpe lor.

Ei bine! Un tînăr ori o tînără, tuberculoşi în primul stadiu nici odată nu se vor opune de a se căsători, fie că au conştiinţă sau nu asupra urmărilor acestei căsătorii.

Sunt casuri cînd dupe 3—4 ori mai multe luni bărbatul tuberculos a infectat soţia şi a comunicat şi viitorului moştenitor germenul acestei grozave boli. După un scurt timp de convieţuire soţul porneşte pe calea celor drepţi de unde nu s'a mai întors cineva; iar soţia devenită focar de infecţie tuberculoasă îşi tîrăşte zilele pînă la producerea nefericitului eveniment al naşterei unui copil debil, slab, prăpădit, tuberculizat gata; ori cel puţin candidat incontestabil pentru această boală.

*

In alte casuri tînăra văduvă, inoculată cu virusul tuberculosei, perfect receptacol al bacilului Koch, nu presintă acel habitus infiorător al bolnavei de tuberculosă şi urmînd a se consola de perderea primului soţ, se remărită dupe un oare care timp; cînd ia din victimă ce a fost a primului soţ care a contaminat'o, devine autoarea tuberculizărei celui d'al doilea soţ, care dacă este de o constituţiune mai debilă subcade, devine el victimă. Nu rare sunt casurile observate că un soţ tuberculos şi rezistent să comunice boala la 2 şi 3 soţii pe cari după ce le-a îngropat să le urmeze şi el, cum şi vice-versa.

O femee tuberculoasă dar rezistenţă să trimeată pea lumea cea laltă o serie de 2—3 şi chiar 4 bărbaţi şi tocmai tărziu să'i urmeze.

*

Toate aceste continuări şi comunicări de boli s'ar evita cu atîta uşurinţă şi consecinţele funeste ale unor asemenea căsătorii s'ar împuţina foarte mult; atunci cînd candidaţii de însurătoare, din ori ce strat al societăţei ar fi supuşi unui riguros examen medical cu 2-3 zile înainte de căsătorie; măcrr atît cît sunt supuşi examinului medicale candidaţii pentru asigurare în cas de moarte la societăţile noastre de asigurare, unde este vorba numai de plata unei oare care sume de bani moştenitorilor.

*

Făcînd comparaţie între examenul medical riguros la care e supus candidatul de asigurare şi la acelaş examen medical riguros, la care ar trebui să fie supuşi *toţi candidaţii* de însurătoare cred că toată lumea ar fi unanimă în a recunoaşte superitatea necesităţei acestui din urmă exmen medical asupra celui din d'întăi.

In casul întăi examenul medical aduce servicii reale numai societăţilor de asigurare; iar în cazul al doilea s'ar servi întreaga societate, omenirea toată.

A. Cîmpeanu

Med. Dr. Alfred Schaffer

din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia: I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

E. HEROVANU

AVOCAT

Strada Tăutu No 1.

Presa şi debutul d-lui Iorga

Iată cum apreciază ziarele debutul parlamentar al „Mîntuitorului Neamului“ cum denumesc agenţii naţionaliştii ieşeni pe alesul „independent“ al col. Il de Iaşi.

„Epoca“ sub titlu „Interpelarea d-lui Iorga scrie:

Deputatul naţionalist al Iaşilor şi-a desvoltat subiectul interpelărei spre mulţumirea tuturor. A fost anodin. Dar mai ales caracteristica cuvântărei sale a fost o mare doză de naivitate, care a provocat de vre-o câteva ori ilaritatea Camerei. Aşa, oratorul, vorbind de răscoalele ţărăneşti în comparaţie cu mişcarea viticultorilor din Franţa, a spus că la noi ele au fost blajine, că s'a dat foc la cîte va conace şi n'a fost lovit nici un reprezentant al autorităţei, pe cînd în Franţa cea cultă—oroare—un comisar a fost bătut, a fost aruncat în apă şi apoi scos pentru a fi iarăşi bătut.

De altfel, însuşi d. Iorga şi—a exprimat dorinţa, în decursul cuvîntărei sale de a rămânea naiv—condamnat la aceasta din pricina ocupaţiilor sale ştiinţifice şi didactice—toată viaţa.

„Adevărul“ un lung articol de critică inzistă pe larg asupra complexului interpelărei, arată inconsequenţele d-lui Iorga şi între altele scrie:

Judecata tuturor a fost de astă dată contra d-lui Iorga. S'a adeverit vorba veche că „la pomul lăudat să nu te duci cu sacul mare“. Ne pare rău că trebue să facem această constatare. Deşi d. Iorga ne este adversar, avînd însă în vedere marea cauză pe care o rîdicase, i-am fi dorit un mare succes. Evident însă că d. Iorga, care a vorbit la Cameră, nu mai era d. Iorga aşa cum îl cunoaştem din discursurile sale dela întruniri publice şi mai ales din cele ce scrie. Nu mai era d. Iorga care a scris faimosul *Dumnezeu să-i ierte* a doua zi după împuşcarea celor patru ţărani din Botoşani. Şi totuşi după aceasta sute şi mii de ţărani au fost ucişi, sate întregi bombardate! Nu mai era d. Iorga dela care te aşteptai să întrupeze conştiinţa publică în faţa guvernanţilor, să le arunce tot crudul adevăr în faţă. Nu mai era d. Iorga dela care te aşteptai ca în camera, în care oricine ştia că izolat cum se găseşte d-sa nu va putea produce vreo lucrare practică pozitivă,—să'şi îndeplinească suprema datorie a democratului, aceea de a exprima *ce este* adevărul curat şi adevărat, fără ură, fără părtinire, dar şi fără hezitare.

Nu mai era în Cameră d. Iorga cum şi'l închipuia lumea.

Deputatul Iorga era un cetăţean blînd, bun şi ideal din stofa aceea din care nu iese oamenii mari politici. D-sa nu avea în nici o chestie o părere hotărîtă, pentru nimeni o acuzaţiune precisă, pentru toţi marii vinovaţi o vorbă de scuză, iar pentru păcatele lor un burete binevoitor.

Prietenii şi adversarii d-lui Iorga se aşteptau ca primul său discurs să fie *o fanfară* şi a fost o *şamadă*.

„La Roumanie“ apreciază ast-fel cele rostite de d. Iorga:

„Debutul d-lui N. Iorga atît de mult a decepţionat în cît mulţi se întrebau dacă n'o face în mod expres, pentru a se face acceptat de Cameră şi mai cu samă de guvern, căruia n'a încetat de a i adresa complimente, de la primul pînă la ultimul cuvînt. Dar chiar acesta ipoteză ne pare imposibilă. Nici odată un om de talent nu ar putea imita atît de bine pe un om care este lipsit de talent. Nu, d. N. Iorga era în naturalul său.

Şi ceea ce dovedeşte acest lucru este faptul că d-sa n'a uitat nici un moment că adevăratul subiect al interpelărei nu era nici amnistia, nici reformele agrare, nici excesele represiunei nici îngerinţele electorale ci pur şi simplu...persoana d-lui Iorga, importanta şi marea d-sale personalitate. Cînd vorbea de amnestie, oratorul vorbea mai cu seamă de d. N. Iorga cînd venea la chestia exceselor armatei şi gloria tricolorului, interpelatorul nu uita să ne vorbească de d. N. Iorga; cînd era vorba fie de reforme, fie de îngerinţi electorale, tot chestiunea Iorga forma centrul în jurul căreia gravita totul.

Efectul debutului d-lui Iorga a fost ast-fel în cît mulţi deputaţi s'au dus la d. Stere şi i-au spus că de acum îl iartă că a lasat ca interpelatorul să între în parlament.

Iar „L'Indépendance Roumaine“, ziarul care publicase cunoscuta notă elogioasă despre d. Iorga, redactată de d. Ionel Brăteanu, glăsueşte astă-zi precum urmează:

„Debutul este foarte inegal, cînd precipitat, febril, cînd ezitant, ca şi cum oratorul ar căuta cuvintele pe care le găseşte cu greu. Voacea este sonoră dar seacă.

Ca ton general s'a observat ieri că „teribilul“ Iorga nu era eri de loc teribil. Era aceasta datorit influenţei mediului sau tactica d-sale. Ar fi greu de respuns. Adevărul este însă că d-sa s'a silit să fie moderat, conciliant, să cîştige bunele graţii ale majorităţei Camerei“.

Ultime informaţii

D. A. A. Bădăreu soseşte mîine, Vineri în localitate.

D. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar, trimes de consiliul permanent ca să facă în Iaşi o anchetă asupra cazului dărei profesorului Ţilenschi în judecată, după ce şi-a adunat materialul care dovedeşte unde duce prostia omenească cînd e căptuşită cu răutate, după ce a cules toate probele prostiei săvîrşite, a plecat în Bucureşti ca să'i convingă şi pe cei care l-au trimes de ceia ce de altfel noi o ştiam de pe cînd o învăţam pe aceiaşi bancă cu distinsul personaj de la ministrul intrucţiei, adică că fapta comisă e aceia a unui om nătîng.

La Universitate a început ieri examenul oral pentru abilitare ca docent a d. Dimitrescu, suplinitor la catedra de drept civil la facultatea din Iaşi şi magistrat. comisia examinătoare se compune din domnii: D. Alexandrescu, M. B. Cantacuzin, St. G. Longinescu şi Iulian Teodorescu.

Societatea „Cantina şcolară“ din Iaşi va da Sîmbătă seara o serbare la Copou, care promite să fie interesantă din toate punctele de vedere.

Scopul societăţei fiind din cele mai nobile şi mai umane: acel de a procura hrană elevilor săraci, este neîndoelnică că multă lume va veni Sîmbătă la serbare.

Ministerul a luat dispoziţia că toate dosarele vechi de la toate administraţiile să nu se mai vîndă ca hîrtie ci să fie trimise ministerului care va alege pe cele ce trebuesc păstrate în arhivele statului.

Ministerul instrucţiei a dat interpretare dublă faptului de a se şti dacă agregaţii definitivi pot face parte din comisiuni pentru examinarea candidaţilor la docenţă.

Ast-fel într'un caz referitor la un examen de docent în medicină, ministrul a răspuns negativ la această chestiune, iar într'un caz referitor la examenul unui docent lo facultatea de drept, ministrul a aprobat ca din comisia examinatoare respectivă să facă parte şi un agregat definitiv.

Birourile electorale.— D. prim President al curţei de Apel a procedat astăzi la tragerea la sorţi a magistraţilor cari vor presida birourile electorale la alegerile comunale din Iaşi, în zilele de 3 şi 5 Iulie şi la acele din Dorohoiu în zilele de 5 şi 7 Iulie.

Secţia centrală la Iaşi, la ambele colegii, va fi presidată de d. consilier Cernătescu; secţia II-a la ambele colegii de d. consilier Suciu, iar secţiunea III la colegiul I, va fi prezidată de d. prim Preşedinte I. T. Burada.

La Dorohoi biroul la ambele colegii va fi presidat de d. D. Grigorovici.

*

Tot la Dorohoi biroul electorai la alegerea parţială pentru un loc la col. II de Deputaţi, va fi prezidat de d. G. Sturza.

Această alegere se va efectua în ziua de 3 Iulie.

Eliberarea răsculaţilor.— In penitenciarul din Iaşi se află încarceraţi mulţime de ţărani acuzaţi de rebeliune şi devastări făptuite în luna Martie, cu prilejul răscoalelor din judeţul Iaşi.

Vre'o 45 din aceşti arestaţi au fost judecaţi şi achitaţi în sesiunea curentă a curţei cu juri.

Ceilalalţi, însă, au rămas a fi judecaţi în Septembrie, fie din cauză că procesele s'au amînat acum în lunie, fie că instrucţia altor procese nu era încă terminată.

Munca cîmpului reclamînd imperios pe cei închişi ca să vie la vetrele lor, s'a dispus astă-zi ca ei să fie eliberaţi.

Procesele lor se vor cerceta în sesiunea din Septembrie. In preziua fie-cărui proces cei acuzaţi vor fi depuşi.

Ministrul justiţiei a făcut astăzi cunoscut primului president al Tribunalului datele alegerilor comunale în Iaşi.

Mîine se va proceda la tragerea la sorţi a asesorilor şi delegaţilor birourilor electorale.

Duminecă va avea loc alegerea preşidintelui la Casa de Economie din Tataraşi.

Se prevede că şi de această dată, ca şi rîndul trecut, vor avea loc scandaluri.

Una din figurile noi, care se ridică acum la orizont şi care promite a ajunge departe de tot e şi d. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar.

Acest domn s'a ilustrat de odată într'un chip strălucit în două direcţiuni.

1) In direcţiunea politico-literară prin articolul socialo-anarhist „Moş Gheorghe la Exposiţie“ care a fost gustat cu atît de multă plăcere chiar de rege în cît ne aşteptam ca să fie chemat zilele aceste la Palat şi felicitat.

2) In direcţiunea administrativă şcolară printr'un celebru referat care a avut drept urmare darea în judecată a d-lui profesor Ţilenschi şi care l'a ilustrat atît de mult pe d. Spiridon Popescu în minister, în cît ne aşteptăm sigur ca zilele aceste să fie şi mai departe avansat, lucru la care el nici nu se gîndea.

Prin „Moş Gheorghe la Exposiţie“ personajul nostru dovedeşte cît de înaintate idei are în politică şi cît respect posedă pentru instituţiunile ţărei, iar din referatul cu darea în judecată se vede inteligenţa vie şi pătrunzătoare a acelui distins demnitar din ministerul instrucţiei.

Noi îi urăm să ajungă cît maî departe în această cale şi cît la mai mare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 14 Iunie

Pregătirea unei infamii politice

Bucureşti. Se zvonêşte că liberalii pregătesc o mare infamie politică spre a putea reuşi la alegerile comunale din Craiova. Se ştie într'adevăr că liberalii în acel oraş sunt foarte divizaţi şi că dizidenţa pune listă a parte.

In vederea că lista guvernului ar fi periclitată, liberalii pregătesc o mare infamie politică spre a împiedeca lupta pe care conservatorii o vor da la acele alegeri.

Ei răspîndesc svonul că d. M. Chintescu va fi depus, pînă după alegeri.

Multă lume nu voeşte să creadă că liberalii vor pune in cele din urmă infamia în aplicare.

Viitorul congres al camerilor de meserii

Bucureşti.—*S'a decis definitiv ca viitorul congres al camerelor de meserii să aibă loc la 15 Septembrie la Iaşi.*

Intre alte chestiuni importante care vor fi supuse desbaterilor camerei de meserii este şi acea a necesităţei modificărei actualei legi a meseriilor.

Plecarea familiei Regale

Bucureşti.—In vedere că astă-zi se închid Camerele familia regală a plecat astă-zi la Sinaia unde va lua reşedinţa de vară.

Pînă la Ploeşti familia regală a mers cu trenul iar de aci cu automobilul.

Ploieştii era pavoazat şi familia regală a fost primită de ploeşteni cu mult entuziasm. Toţi fruntaşii oraşului au intimpinat pe suverani. In dreptul liceului suveranii au fost întimpinaţi de elevii liceului cu fanfara în frunte.

Familia regală a părăsit Ploeştii prin bariera Cîmpinei.

Judecarea lui Vasile Kogălniceanu

Bucureşti.—După ştirile sosite din Giurgiu pare sigur că Vasile Kogălniceanu va fi judecat la sfîrşitul acestei luni, de către o seziune extra-ordinară a Curţei cu Juri din din Vlaşca, căci Camera de punere sub acuzare a găsit că este caz de trimiterea d-sale înaintea Curţei cu Juri.

D-na Kogălniceanu şi d. P. Grădişteanu au avut ieri o intrevedere cu Vasile Kogălniceanu.

Refuz ministerial

Bucureşti. — *D. Ilariu Isvoranu, prefect de Mehedinţi, va dimisiona în curînd spre a intra în parlament.*

D-sa a recomandat ca prefect pe d. Igişoreanu, senator, dar recomandarea n'a fost acceptată de ministrul de interne.

Săteni condemnaţi

Giurgiu.—Curtea cu juri de aci s'a ocupat pe ziua de ieri cu ultimul proces al sătenilor daţi în judecată pentru devastări.

Acuzaţii erau în număr de şapte şi li se imputa că în noaptea de 12 Martie au dat foc conacelor din comunele Copou, Coroiu şi Naip.

Acuzarea era susţinută de d. C. Alimănescu iar apararea a fost represintată prin d. Petru Grădişteanu, care a pronunţat o splendidă pledoarie şi Pascal Toncescu.

Curtea a adus un verdict negativ pentru patru acuzaţi care au fost imediat eliberaţi şi afirmativ pentru trei care au fost condamnaţi de curte la 5 ani închisoare.

Procuror demisionat

Galaţi.—*D. Constantinescu, procuror de secţie la Curtea de Apel din Galaţi, a demisionat.*

Nu se cunosc până acum motivele acestei deciziuni a d-lui Constantinescu.

Marcelin Albert prizonier

Montpellier.—*Marcelin Albert, conducătorul viticultorilor răsculaţi, s'a constituit astăzi prizonier.*

Acest fapt n'a provocat mare impresie în populaţie întru cît influenţa lui Marcelin a scăzut foarte mult de cînd s'a prezentat ministrului Clémenceau.

Teribilă deraiare

Roma.—*In apropiere de St. Antoniu, lîngă tunel chiar, trenul care merge spre Franţa a deraiat, iar zece persoane se află sub dărămături.*

Maşinistul dela locomotiva din urmă nu s'a observat de nenorocirea întâmplată şi a trecut peste sfărămăturele de vagoane.

Şeful locomotivei şi doi funcţionari au fost şi ei ucişi.

Contra cabinetului Clémenceau

Paris.—Toate nuanţele opozitiei se pregătesc să dea un asalt puternic cabinetului Clémenceau. Jaurès aduce prin ziarul „Humanite“ grave acuzaţiuni lui Clemenceau.

Lumea politică aşteaptă cu mare nerăbdare rezultatul noului atac contra acestui cabinet care rezistă sforţărilor neîncetate ale opoziţiei.

Cţuo-Vlach răpit de bandă

Constantinopole.—Autorităţile au fost inştiinţate de faptul că Cuţo-Vlachul Iani Barbă din Grevina a fost tărăt de o bandă grecească cu intenţia de a-l sili pe Iani să se grecizeze.

Complot regalist

Paris,—Corespondentul din Perpignan al ziarului „Matin“ comunică că judecătorul de instrucţie din acel oraş i-a confirmat că a descoperit existenţa unui complot regalist în sudul Franţiei care avea de scop uciderea prefecţilor de la Sud.

Judecătorul de instrucţie a declarat că posedă toate dovezile existenţei complotului în chestiune şi că în curînd dovezile vor fi cunoscute.

Principele Bulgariei proclamat Rege

Sofia.—Ziarul «Den» află din izvor particular dar absolut sigur că prinţul Ferdinand va face să fie proclamat Rege cu ocazia serbărei jubiliare dela 15 August cînd se împlinesc 20 de ani de domnie.

Ziarul în chestiune adaugă că intrevederea de dăunăzi dintre principele Ferdinand şi regele Carol al României a avut de scop această proclamare.

Groaznic atentat

Petersburg.—*O telegramă din Tiflis vesteşte că pe piaţa Evidnu, unde de obicei se află multă lume, au fost aruncate zece boambe, care au făcut explozii.*

Sunt foarte mulţi morţi şi răniţi.

In timpul îmbulzelei s'au tras şi focuri de revolver.

„Agenţia Westnic“ află că atentatul a fost comis în scop de a prada o trăsură în care se afla 250,000 ruble şi care era condusă de doi funcţionari şi cinci cazaci.

Boambele au fost aruncate în scop de a provoca confuzie.

Doi soldaţi au fost împuşcaţi iar iar trăsura cu banii a dispărut nu se ştie unde.

Camera

Bucureşti.—D. Sturza cere camerei să proceadă la alegerea comisiunei de anchetă pentru studiul proectelor agrare. Primul ministru a zis că această comisiune va avea să lucreze de la 15 Sept. pînă la sfîrşitul lui Octombre cînd se vor redeschide camerile.

Se procede la alegerea membrilor comisiunei şi se proclamă aleşi:

Alexiu, Alimănişteanu, Victor Antonescu, Dinu Brătianu, Vintilă Brătianu, Bianu, P. P. Carp, Constantin Cociaş, Emanoil Culoglu, Alexandru Djuvara, I. Duca, Dragu, Gîrlişteanu, Graur, Take Ionescu Iarca, Alexandru Iliescu, S. Lahovary, Mateescu, Emil Morţun, Matei (ţăran), Moisescu, Nae Pop Poenaru, Poroineanu, I. Procopiu, Dr. Radovici, Alex. Radovici, C. Stoicescu, I. Ştefănescu, Dincă Schileru, C. Stere, D. Ursu (ţăran), Enăşescu,

Senatul

Bucureşti.—Se discută proectul privitor la garantarea creditelor pentru arendaşi şi proprietari.

D. C. Disescu, întreabă dacă guvernnl va acorda sau nu despăgubiri devastaţilor.

D. Costinescu răspunde că guvernul trebue să se intereseze întăi de milioanele de ţărani, şi apoi de cele cîte-va mii de proprietari.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon, Iaşi

Face cunoscut că in urma dispoziţiunilor luate de Epitropia Generală prin procesul-verbal din 12 Iunie a. c. serviciile acestei cancelarii se vor face cu incepere de la 15 Iunie şi pînă la 1 Septembre a. c, dela orele 7 şi jumătate şi pînă la 12 a. m.

După amezile nu se ţine cancelarie.

No. 4945. 13 Iunie 1907

Senatul

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon

IAŞI

Băile Slănic

(MOLDOVA)

Stagiunea anului 1907

Băile Slănic din Moldova au o reputaţie bine stabilită atât prin bogăţia şi varietatea principiilor minerale ce conţin, cât şi prin marele număr de pacienţi cari s'au vindecat la Slănic. Analizele făcute au arătat că apele minerale de băut de la Slănic, ca compoziţie chimică şi ca efecte terapeutice sunt similare cu apele de la Karlsbad, Vichy, Marienbad, Ems, Kissingen, etc. iar apele pentru băi sunt similare cu cele de la Kreutznach, Franzensbad, Aix-les-Bains, etc.

Izvoarele minerale de la Slănic sunt următoarele:

A). *Isvoare alcaline Chlorosodice bicar-*

bonate No. I, III, VI pentru băut.—No. II, VI, VII pentru băi.

B). *Izvoare alcaline feruginoase* No. VIII pentru băut.

C). *Izvoare feruginoase* No. IV, V pentru băi.

Indicaţii terapeutice. Aceste ivoare se întrebuinţează cu mare succes şi dau rezultate admirabile în următoarele boale:

Tubul digestiv şi anexe. Boalede stomach şi intestine: dispepsii, hyperchlorhidrie, gastrite cronice, dilataţie de stomach, atonii gastro-intestinale, constipaţia obiciuuită etc. Congestia ficatului, stază în vena porta, gravelă etc. Aceste ape au aşa reputaţie pentru boalele tubului digestiv în cât multe persoane cari au frecventat Karlsbad, Marienbad, Kissingen, Vichy etc. şi-au găsit vindecarea numai la Slănic.

Aparatul respirator. Bronchite cronice, emfisem pulmonar, pleurisii adesive, cataruri nasale şi laringee, faringite cronice etc.

Aparatul urinar. Cataruri cronice, uretrite, bleno-ree, goutte militaire, cistite, pielite, nisip în rărunchi şi urină, sifilis; boale de femei (metrite şi exudate cronice).

Boale nervoase, boale generale şi prin incetinare de nutriţiune: artritism, reumatism, guta, obesitate, scrofulosa, anemia, cloranemie, neurastenie, histerie, surmenaj, migrene, nevralgii, nevrite, intoxicaţii alcoolice etc.

Se vede dar că numărul izvoarelor este atât de bogat şi întrebuinţarea lor aşa de multiplă în câtse poate afirma că este un adevărat miracol de a găsi la Slănic, isvoarele de la Vichy, Ems, Kissingen, Karlsbad, Marienbad, etc.

Pe lângă acestea izvorul No. I este cea mai bună apă minerală de masă, băută simplă sau cu vin; este perfect digestivă şi diuretică.

Pentru ca efectele miraculoase ale apelor de băut să nu fie diminuate întru nimic, restauratorii sunt obligaţi ca să pregătească bucate compatibile cu apele minerale, aşa cum se face la Karlsbad şi alte staţiuni balneare similare.

Hydroterapia. — Stabilimentul de Hydroterapieva fi dirijat de domnul Doctor Al. Brăescu, care a mai dirijat deja, cu mult succes timp de cinci ani, stabilimentul de hydroterapie de la Slănic; d-sa în calitate de medic specialist în boalele nervoase şi de stomach a vizitat şi studiat pe loc, în mai mulţi ani de a rîndul, cele mai mari staţiuni balneare şi stabilimente de Hydroterapie din Europa, şi în special din Scoţia, Anglia, Franţa, Germania, Sviţera şi Austria. D-rul Brăescu va aplica deci Hydroterapia după sistemele cele mai ştiinţifice şi moderne ce a văzut şi studiat în aceste ţări.

Stabilimentul de Hydroterapie de la Slănic este din nou instalat pe baze absolut ştiinţifice şi îndeplineşte toate condiţiunile cerute de Hydroterapia modernă: *apa este de isvor, are o temperatură de 10°R şio presiune de 3 atmosfere, presiune care variază după voinţă şi este măsurată cu precisiune cu ajutorul unui manometru. Amestecătorii duşurilor ecoseze sunt prevăzuţi cu termometre cari indică în mod precis temperatura apei ce se întrebuinţează.*

Posedînd deci aceşti doi factori capitali în Hydrodroterapie (presiune şi temperatură) aplicaţiunile hidriatrice se vor aplica în mod riguros ştiinţific, iar rezultatele terapeutice vor fi foarte salutare.

Instalaţia băilor minerale calde.—Este cunoscut inconvenientul serios ce presintă la Slănic instalaţia băilor minerale calde în vechile barace. Anul acesta aceste băi sunt instalate în parterul hotelului Racovitza; instalaţia este modernă şi indeplineşte toate condiţiile cerute de ştiinţa balneologică modernă. Sunt în total 56 cabine foarte luxos mobilate, iar căzile pentru băi sunt în faianţă.

Electricitate medicală. — Fiind că în boalele nervoase — cari sunt legiune la Slănic — **energia electrică** este un puternic agent terapeutic, de aceia s'a montat o complectă instalaţiune de *electricitate medicală* şi anume: curenţi faradici, curenţi galvanici, *o puternică maşină electrică statică*, aceste din urmă foarte eficace în neurastenie, surmenaj, reumatizm cronic, etc. Se vor asocia deci efectele terapeutice ale electricităţei cu acele ale apei cari sunt specifice în un mare număr da boale nervoase.

Aerul comprimat.—Cura de aer comprimat este una din specialităţile cele mai importante a Slănicului, această cură este cu atît mai căutată cu cît Slănicul fiind situat în mijlocul munţilor are un aer foarte pur şi îmbalsamat cu brad; sistemul de inhalaţie ce se întrebuinţează este acel de la *Reichenhall.*

Tot pentru aerul său curat, pentru clima sa constantă, ferit de vînturi, Slănicul este o *staţiune climaterică* din elec mai importante pentru anemici, scrofuloşi, surmenaţi, debili, convalescenţi etc.

Inhalaţii.—S'a instalat la Slănic un stabiliment special de inhalaţii după sistemul de la Ems şi Gleichenberg; inhalaţiile se fac cu diferite substanţe medicamentoase şi cu ape minerale de Slănic. Aceste inhalaţiuni sunt foarte folositoare în diferite boale cronice ale nasului, faringelui, laringelui şi pulmonilor, boale care sunt foarte frequente în ţara noastră.

Masajul.—Agentul terapeutic mecanic, *masajul* care este atât de eficace în cazuri de reumatism cronic cu tendinţe la anchilose, obesitate (ingraşare), atonii gastro-intestinale etc. se va practica pentru primaoară în România— după sistemul dela *Aix les-Bains* adică masajul sub duş.

Distracţiile.—Slănicul este cunoscut ca staţiune balneară cea mai mondenă din ţară, este Aix-les-Bains a României; la Slănic îşi dă *rendez-vous* toată lumea elegantă şi selectă, care doreşte să petreacă agreabil timpul de vacanţă. Intre distracţii putem cita *Casinul regal monumental* în care este cercul, sala de biliard, sale de conversaţie separate pentru doamne şi domni, căişori, cabinet de lectură cu jurnale străine şi române: apoi magnifica sală de Teatru unde se dau reprezentaţii teatrale, concerte, baluri, conferinţe, matinele literare şi artistice, etc.

Diferite jocuri precum Lawn-tennis, croquet, Foot-ball, batae de flori, etc. ast-fel atît sexul frumos cît şi *intelectualii* vor găsi un adevărat *regal* la Slănic.

Preumblările prin parc, pe splendida terasă, precum şi escursiunile în împrejurimi (Dobru, Puf, Poiana Sarata etc.) sunt căutate chiar de persoanele cu gusturile cele mai dificile şi rafinate.

Muzica Regimentului 4 Roşiori „Principesa Maria" atît de mult apreciată sezoanele trecute de vizitatorii Slănicului, va delecta publicul şi vara aceasta în tot timpul stagiunei.

Ecleraj electric. — Intreaga staţiune balneară este iluminată electric şi posedă poştă, telegraf, telefon. Farmacie complectă, înzestrată cu toate medicamentele necesare, este dirijată de farmacistul Werner din Iaşi.

Viaţa la Slănic.—Băile Slănic erau a proape inaccesibile din cauză că preţurile nutrimentului, ale băilor, ale hotelurilor erau prea ridicate. Epitropia în cei cinci ani din urmă a redus preţurile în aşa proporţie incît le-a pus în raport cu mijloacele de traiŭ ale diferitelor cla se sociale, ceea ce a provocat o afluenţă considerabilă de vizitatori cari s'au folosit de eficacitatea apelor miraculoase de la Slănic. Această consideraţiune a determinat epitropia de a continua să meargă pe această cale spre folosul suferinzilor. Se va putea deci trăi la Slănic în bune condiţii, chiar în sezonul mare şi cu 5 lei pe zi (astfel distribuiţi: odaea 1.50, masa 2.50 şi baia 1 leu.

Oteluri.—Slănicul e cunoscut prin otelurile sale foarte confortabile, luxos şi cu gust mobilate, precum: Racoviţă, Cerbu, Pufu, Zimbru, Administraţia etc. cu preţul de la 1 leu 50 b. pe zi în sus odaia.

Pe lîngă oteluri mai sunt ville particulare: Scurtu, Sion, Maţian, Petrescu, Codrescu, Munteanu, Anastasiu, Smera, Robescu, Pantazi, Langa, Gheorghiu, Dimitriu, Bobinca etc. care se închiriază în totul sau cu apartamente, avînd tot confortul.

Restaurante de primul rang, cu bucătării franceză şi romînă, *table d'hôte* sau *à la carte* cu preţuri de la 3 lei 50—7 lei pe zi. Pentru abonaţi reduceri la preţuri.

Preţul Băilor.—Dimineaţă o bae minerală caldă lei 2.50
După prânz . . „ 2—
O aplicaţie de hidroterapie „ 1.50
Două aplicaţiuni de hydr. în aceiaşi zi . „ 2.50
Una aplicaţie de hydroterapie cu masaj abd. . . „ 2.—
Un masaj general . . „ 2.—
Una bae minerală rece în basen „ 1.—
„ „ rece de piscină cu duşuri „ —.70
„ şedinţă de aer comprimat „ 2.—
„ „ „ inhalaţie . „ 2.—

Pentru copii până la etatea de 7 ani preţurile băilor reci şi ale inhalaţiilor sunt pe jumătate.

Taxa de cură şi muzică.—Aceste taxe sunt:

Clasa I, pentru o familie . 25 lei
„ „ „ o singură persoană 15 „
„ II, pentru o familie . 15 „
„ „ „ o singură pers. 10 „
In Satul nou pentru o familie . 20 „
„ „ „ pentru o persoană 12 „

Taxa de cură nu se plăteşte de persoanele ce stau numai 3 zile în stabilimentul băilor, dacă la sosire vor fi declarat aceasta administraţiei băilor.

In resumat o staţiune balneară cu ape minerale in comparabile, cu instalaţiuni complecte a celor mai importanţi şi moderni agenţi curativi, confort, economie şi viaţă agreabilă, iată ce este Slănicul din Moldova.

Medicii Băilor. *Dr. L. Russ*, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic ispector al băilor şi medic consultant.

Dr. Al. Brăescu, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic inspector al băilor, medic consultant şi director al Stabilimentului de Hydrotherapie.

Dr. Cr. Misir este medic sanitar şi consultant.

Dr. Benno Stenner asistent la Hydroterapie.

Sezonul băilor începe de la 1 Iunie şi durează până la 1 Septembrie.

De la 1—30 Iunie preţurile camerelor sunt reduse la jumatate.

Mijloace de transport.—Vagoane directe până la Tg.-Ocna cu **50% reduceri pe C. F. R.**

Trăsuri confortabile şi elegante de la TârgulOcna la Slănic, cu preţuri convenabile.

N.B. Prospecte se trimet gratis şi franco, la ce rere, de Epitropie până la 1 Iunie şi de administraţia Băilor în timpul sezonului.

Exploatarea apelor minerale de băut se face de dl. I. Werner, farmacist Iaşi, furnisorul Curţei Regale, căruia trebue să se adreseze toate comandele.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini
Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei
No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner*, Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878
DIGESTIUNI ARTIFICIALE
VIN
BI-DIGESTIF
CHASSAING
CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ
Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra
DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.
NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*
Chassaing
Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
la Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —
EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ
TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ
Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS
Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.
Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueliĭ considerabile de medicamente.
Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*
Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*
Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.
Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra
FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.
Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié
DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER
Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.
Casă fondadă în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.
Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile
Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre. Of 25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 50 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSIT
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 || Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU || Anul IV.—, No. 171.—Sîmbătă 16 Iunie 1907

Soluţiuni agrare

Manifestul dat de partidul liberal la 12 Martie în numele Regelui, enumeră o serie de soluţiuni chemate a preîntimpina nevoile sătenilor. Pentru redactorii acelui manifest era lucru absolut încredinţat că propunerile înşirate erau în adevăr o uşurare pentru săteni, nebănuind nici un moment că îngreue pe sătean în loc să-l uşureze unele ca aceste dispoziţiuni.

Iată seria dispoziţiunilor din manifest.

1). Plata în bani a pămînturilor de cultură date în bani, nu *în muncă*.

2). Răfuiala şi plata muncilor agricole după preţurile din timpul cînd ele se fac, *nu după cel al timpului de muncă*, ceea ce era un mijloc de specură neumană şi oneroasă.

3). Limitarea muncii unui cap de familie la puterile sale, *pentru a robi pe mai mult timp toţi membrii familiei.*

4). Interzicerea de a se mai pune sarcini *pe nume*, ci sarcinele să fie proporţionale numai cu numărul de pogoane date locuitorilor ; căci acest al doilea rînd de îndatoriri îngreuiau foarte mult condiţiunile contractelor de munci agricole, în dauna sătenilor.

5). *Dobînzi de 10% la avansuri pe munci sau la rămăşiţele de munci plătite.*

Redactorii acestui alineat uită un punct capital. Art. 24 din legea tocmelilor agricole opreşte în mod expres de a se lua vre-o dobîndă cît de mică de la avansurile de pe munci agricole.

Cînd legea veche era aşa de uşurătoare pentru săteni, ne mirăm de lipsa de cunoaştere a legilor ţării la cei chemaţi a vorbi în numele Regelui, şi a aviza la măsuri uşurătoare pentru săteni tocmai în momentul cînd toţi strigau că săteanul este robit şi spoliat.

De ce legea veche care este aşa de categorică n'a fost luată în samă şi aplicată ? De ce scriitorii manifestului regal, toţi proprietarii mari, uită art. 24 din legea tocmelelor agricole ? Aplicatu-l'au vre-unul vre-o dată ? Fost-au din fruntaşii liberali cineva păsuitor pentru săteni ? Dacă îi doare atît de mult inima pentru săteni, de ce abuzul l'au luat drept normă şi au uitat legea categorică ?

Nu e ceva straniu ca tu legiuitor să ignorezi legiuirile anterioare şi sprijinit numai pe abuzul înrădăcinat să crezi că ai uşurat mult pe săteni silindu-i să plătească o dobîndă de 10 la sută la banii luaţi pe munci, cînd el plăteşte pînă la 523 la sută la cămătari, în loc să fi declarat sus şi tare că guvernul va lua măsuri energice ca să se aplice în toată ţara şi cu toată rigurozitatea prevederile art. 24 din legea tocmelilor agricole : că adică banii luaţi pe munci să nu plătească dobîndă.

A! vor zice unii însă măsura noastră nu e aşa stranie; întru cît desfiinţăm prin legi multe apucături rele şi oneroase, nu puteam lăsa capitalul împrumutat fără nici o dobîndă.

Legea veche nu cerea dobîndă la bani, dar încuraja abuzul, legiuirile nouă cer dobîndă la bani, dar vor stîrpi abuzurile.

Fie ; in ori ce caz ceia ce se va reforma mai greu va fi abuzul nu atît la angajamente, *cât la răfueli.* Acolo e buba.

6). Interzicerea de a se inchiriea ţaranilor pămînturile de pe moşiile arendate *mai scump ca o treime peste valoarea contractului de arendă.*

Această măsură va fi vexatorie ţaranilor in loc de a-i înlesni. In starea actuală a lucrurilor moşiile mari reduse la hectar plătesc o arendă mai mică de cît moşiile mici. Cu cît moşia e mai mare are mai mult teren neexploatabil : văi, ponoare, drumuri, păduri, irugi, ape etc, aşa că reduse la hectar toate aceste terenuri neproducătoare de venit scoboară preţul arenzei la hectar.

In schimb cînd arendaşul subînchiriază la săteni o parte din moşia sa, el trebui să dea numai pămînt bun de hrană, a cărui preţ de arendă une ori se dubla, faţă cu cît îl ţinea pe dînsul, căci îşi socotia ca rele *irugele.*

Prevederea legii nouă va avea ca urmare o schimbare generală în intocmirea contractelor de arenzi, specificînd pe categorii de pămînt venitul la hectar ; şi atunci se vor scoate de o parte ca rele toate terenurile neproducătoare, sau li se vor pune o arendă mică, pentru a se încarca hectarele cultivabile, la maximum. Ori sătenii avînd a plăti cu o treime mai scump, vor fi năpăstuiţi, nu uşuraţi.

Iată dar că numai aceste măsuri vor îngreuia situaţia economică a săteanului, dovada vie cît de puţin cunosc politicianii de azi realitatea legilor şi a vieţii, şi cît de mult avem de făcut în chestiuni aşa de complexe, ca chestia agrară, care atinge atîtea interese, poate provoca atîtea subtrejugii de eludere şi încălcare, că ne indoim nu de sinceritatea, dar de putinţa guvernanţilor de azi de a putea legifera bine şi complect in materie agrară.

Cu unele din soluţiunile manifestului regal ingreuem situaţia economică a sătenilor, iar nu o uşurăm.

Precum ca să se ştie.

Gh. Ghibănescu.

MILIOANELE DE ŢARANI

Guvernul actual are o mascotă rea : despăgubirele. Să nu-i vorbeşti de ele, că se face foc.

La Cameră chestia a fost pusă de deputatul Pietrariu. N'a pus'o în mod direct, dar a arătat ineficacitatea creditelor aşa cum ele se acordă de guvern.

Guvernul n'a respuns, pur şi simplu, la criticele d-lui Pietrariu. S'a cerut închiderea discuţiei nu după respunsul ce se datora întrebătorului—dar fără să i se respundă.

S'a rîs mult de această ridiculă inovaţie şi s'a trecut, fireşte, la ordinea zilei.

La Senat a întrebat dl. Dissescu ce planuri are guvernul în chestia despăgubirelor pentru cei devastaţi.

Senatul n'a repetat farsa Camerei. D. Costinescu a respuns, findcă d. Dissescu nu ie d. Petrariu, nici rudă nu ie cu cine se înrudeşte acesta.

D. ministru al finanţelor a respuns cu un gest foarte ironic : „nu de cîteva mii de oameni trebue să ne ocupăm acum, ci de milioanele de ţărani".

Frază foarte banală ca formă şi nulă ca fond. Nulă—fiindcă nu este adevărat că acele milioane de ţărani stau în grijă mare guvernului. Ne-a dovedit'o ridicola sesiune extraordinară, ne-o dovedeşte şi faptul că „marea" şi alfabetica comisiune parlamentară se va aduna abea în Septembrie spre a se ocupa de milioanele de ţărani.

Dacă este atîta vreme de perdut, s'ar fi putut respunde, dacă nu d-lui Pietrariu, care ie ginerele unui proscris în politica liberală, cel puţin d-lui Dissescu, care reprezintă vederile unui partid şi care nu merită să fie tratat cu fraze goale, mai ales cînd ele se datoresc inspiraţiei actualului ministru al finanţelor.

Şi, mai la urmă, nu importă cine întreabă, ci principalul este că guvernul nu este în stare să respundă, clar la o chestie importantă, indiferent dacă este fondată sau nu.

Dar.... a avut prilej dl. Costinescu să zică o vorbă mare şi a profitat de ocazie.

SESIUNEA „extra-ordinară"

Parlamentul s'a deschis.

Dacă s'a vorbit despre faimoasa sesiune extra-ordinară, extra-ordinară în ridicol, faptul se datora exclusiv debutului d-lui Iorga.

Se va putea spune despre această extra-ordinară sesiune, ceea ce se spune despre slabele trupe de varietăţi : un singur număr pasabil. Şi acel număr va fi fost d. Iorga, care a reuşit să lichideze de urgenţă o pretinsă legendă.

Ce nevoe avea guvernul să provoace extra-ordinara sesiune ?

Pentru a alege comisiunea „mixtă" care va avea să elaboreze proiecte agrare, cu începere de la—15 Septembrie.

Dar lucrul acesta s'ar fi putut face şi în Septembrie şi, în tot cazul, ar fi trebuit să se spună că convocarea Parlamentului are singurul scop de a constitui acea comisie.

Dar s'a procedat altfel.

Odată cu convocarea parlamentului s'a retipărit, în toate ziarele liberale, Manifestul—program din Martie.

Faptul voia să zică—asta ie clar— că Parlamentul va avea să se ocupe, în sesiunea extra-ordinară, dacă nu de toate punctele cuprinse în acel Manifest, măcar de o parte din ele.

Că nu s'a întîmplat aşa, se ştie.

Se mai ştie că cu manifestul din Martie, în care persoana Suveranului a fost direct angajată, se face o adevarată specură, că el serveşte, la fie ce prilej, fie de truc politic, fie de şurubărie electorală— partidului politic lipsit de scrupule.

Tunurile au operat în baza acelui Manifest ; alegerile generale s'au făcut în baza lui ; sesiunea extra-ordinară a fost provocată sub pretextul acelaşi.

In vremea aceasta milioanele de ţărani rămîn în loz, chestia agrară n'a făcut un pas înainte, soluţia nu se vede.

Dacă la toamnă va fi mai bine ?

Cine ar putea respunde la această chestie ?

Condemnarea d-lui Stelian

Toţi am rămas surprinşi de uşurinţa neertată cu care actualul ministru de justiţie, Toma Stelian, şi-a inaugurat începutul seriei actelor sale arbitrare şi de resbunare politică.

Toţi oamenii serioşi erau indignaţi de uşurinţa nepermisă de a se trimite în judecata Curţei de apel din Galaţi pe unul din cei mai tineri şi mai sirguitori Preşedinţi de tribunal, pentru motive de o naivitate ultra-copilărească.

Cazul este cunoscut. Ziarele liberale l'au anunţat, nu fără oare-care ruşine, ele însuşi văzînd netemeinicia şi lipsa de seriozitate a faptelor pretinse vulnerabile ce se puneau în sarcina preşedintelui tribunalului Tutova, Dl. Bălăşescu. Erau trei capete de acuzare, de ridiculă acuzare : 1) că preşedintele Bălăşescu a refuzat de a azista la un Te-Deum. 2) Că Preşedintele Bălăşescu a cerut înlocuirea unui funcţionar incapabil numit fără voia sa de minister, şi 3) că intreţine relaţii prieteneşti cu avocaţii, de sigur cu avocaţii conservatori a voit să zică dl. ministru. Numai cetind aceste naive capete de pretinsă acuzare, vezi ridicolul în care a căzut acest ministru de carnaval. Se ştie rezultatul. Informaţiile sosite de la Galaţi ne-au adus la cunoştinţă aceia ce de altmintrelea cu toţii ne aşteptam. Curtea de apel din Galaţi, în secţiuni-Unite, a achitat în unanimitate pe preşedintele Bălăşescu.

Se poate o mai mare palmă dată unui ministru, la începutul carierei sale ? O palmă pe deplin meritată de altfeliu. Nu-i vorbă Dl Toma Stelian, e cam deprins cu palmele Fără a vorbi de nişte palme vechi primite la Iaşi de d. Stelian la începutul carierei sale de avocat,—D. Stelian a mai primit acum de curînd nişte palme morale de un adînc învăţămînt de la alegătorii laşului. După ce bravii alegători ieşeni au trîntit la col. 1 de cameră pe fostul ministru Şendrea, au lăsat la limită pe însuşi actualul ministru dl Stelian care a plecat ruşinat de Iaşi după proclamarea rezultatului.

A fi eşan,—sau cel puţin a te pretinde ast-fel—a fi ministru, şi a fi egalat în voturi de candidatul opoziţiei conservatoare, e o palmă destul de serioasă dată pe un obraz de fineţa şi cochetăria feminină cum este acela al d-lui Stelian. Lecţia ce de astă dată a primit dela unanimitatea Curţei de Apel din Galaţi, credem că'i va servi d-nului Stelian pe viitor, de a'şi corecta atitudinea, obiceiurile şi impulsivitatea căci numai unui urât sentiment de răzbunare şi impulsivitate se datoreşte grava şi necugetata măsură ce a luat de a da în judecată pe un preşedinte de Tribunal, şi activ şi distins, cum este d. Bălăşescu.

Magistratura trebue ferită de asemenea ofense gratuite, şi deciziunea Curţei de Apel din Galaţi, este răspunsul demn şi pe deplin meritat al întregei magistraturi inamovibile din Galaţi, ce se dă îndrăzneţului ministru care a ofensat cu atîta uşurinţă pe unul din membrii săi.

Recunoaştem că lecţia dată d-lui Ministru Stelian este dureroasă, este umilitoare pentru d-sa.

Ea este însă o consecinţă logică a uşurinţei neertate cu care, — din porniri de curată rezbunare politică — a căutat să atingă conduita ireproşabilă a unui ireproşabil magistrat.

OAMENI ŞI LUCRURI

E NIHILO...

Elevul de tipografie aşteaptă în curte, numărîndu-mi firele de iarbă. E liniştit, flegmatic, indiferent şi vede poate cu plăcere cum trece vremea mai lungă pînă să-i fabrice manuscrisul cerut. La rîndul său e aşteptat la tipografie unde paginatorul îşi va face socoteala coloanelor. Pe acesta îl zoreşte şeful de atelier şi patronul, căci ziarul—la rîndul lui—e aşteptat de cititori la oara fixă. Şi uit-te, nu vine nimic, nici un subiect interesant să se aştearnă colea, cu resemnare, sub pana leneşă ; nu mă ademeneşte nici-o temă, nu mă stăpâneşte acum nici-o idee, nu mă birue nici-o întîmplare, nu mă torturează nici-o impresiune cu destulă putere ca să fiu *nevoit* a scrie :

— Nimic !

E greu de sigur cetitorului sau cetitoarei să-şi închipuiască un atare fenomene....gazetăresc, dar totuşi aşa e realitatea. Survin şi pentru un profesionist momente cînd ar dori să *nu* scrie, să lase gîndul rătăcitor, hoinar pe firele imaginaţiei ori ale simţirei, dar fără să-l apuce, să-l fixeze, să-l dee în vileag, prefăcîndu-l în marfă pentru piaţă. Ii se întîmplă să simtă oarecare jenă de spectacolul acesta zilnic al risipei şi al lipsei de pudoare legate de scrisul neîntrerupt pentru alţii şi care seamănă întrucîtva cu apariţia actorului pe scenă în faţa publicului spectator—cu deosebirea doară că acesta din urmă afectează ori imită simţirea altora, pe cînd scrisul subiectiv diseacă propriele simţiri şi divulgă propriile credinţi ori intimităţi ale cuiva. Şi odată proza tipărită—ea a întrat în stăpînirea şi în indiscreţia tuturor ; ea înlesneşte ori şi cui mijloacele de a te diseca, de a te studia, de a te tălmăci, de a te cunoaşte, de a te rîde ori a te plînge şi vai de cine nu posedă răceala profesionistului, masca de actor, totala indiferenţă faţă de comentariile şi de reflecţiile altora !

Şi totuşi uneori—poate sub impresia nemărturisită a vreunei păreri streine, a vre unui comentar indiscret, nu regăseşti curagiul de a lua pana, nu afli în isvorul impresiilor nici în oceanul amintirilor nimic de aşternut pe hîrtie ; nu vine nimic vrednic de aceasta, afară doar de îndatorirea nemiloasă ce ţi-ai luat de a scrie, de a ocupa zilnic rubrica în chetiune :

—nimic—

La ce ar folosi chinul, munca, silinţa peste măsură, vroinţa încordată ? Odată condeiul încleştat — vapor naufragiat şi prins între stînci — în negura obscură a slăbiciunei şi a lipsei de inspiraţie, zadarnică e orice încercare, zadarnică sforţarea. Din nimic—nimic răsare şi eclipsa momentană e mai tare de cît datoria, de cît voinţa sau parodia de voinţă care nu te mai poate nici mişca, nici inspira.

Gîndul cere repaos şi simţirea îşi are legile, condiţiile ei. Cît despre „inspiraţie"—aceasta e fecioara capricioasă pe care, la un moment dat, o lasă rece toate rugăminţile, toate alintările, toate şoaptele.

E gol pretutindeni şi nimic nu vine să-l umple ; o secetă pe care nu o mîngăie nici un strop răcoritor... un infinit negativ în care se adevereşte vorba filosofului :

„O nimic, cît eşti mare !"

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

6. Ţăranii sub raportul cultural

Proporţia de 87 la sută neştiutori de carte pentru populaţia rurală ne pune în evidenţă înapoiatul grad de cultură în care se află ţăranii. Nici-o altă ţară din Europa şi nici de pe întreaga faţă a pămîntului dintre ţările socotite ca civilizate, nu stă aşa de jos în privinţa ştiinţei de carte. Aşa că, dacă urmează să socotim ca un caracter de civilizaţie necontestat faptul ştiinţei de carte, mai ales că în ţerile occidentale cum sînt Anglia, Franţa, Germania, Elveţia, Belgia, Danemarca, Suedia, Norvegia, Olanda etc., proporţia analfabeţilor rurali cel mult dacă se ridică la 10 la sută, atunci *Romînia sub raportul cultural, este o ţară cu totul inapoiată.*

Căci nu trebue să ne facem iluziuni cu învăţămîntul secundar şi superior, din moment ce acest învăţămînt constitue privilegiul unei restrânse părţi din populaţia orăşănească, şi ori-cît s'ar mai desvolta din cît este desvoltat, ţărănimea tot nu va beneficia de aceasta. Sub raportul cultural o ţară trebueşte apreciată după învăţămîntul popular primar, în cazul nostru mai ales rural, singurul menit a ciopli marea masă şi a scoborî dureroasa şi ruşinoasa proporţie a analfabeţilor, cari prin fiinţa lor constituesc elemente ce nu se pot socoti macar apropiate necum intrate în civilizaţie.

Un om poate să fie deştept fără să fie ştiutor de carte şi cult, precum se poate să fie ştiutor de carte şi cult fără să fie deştept. Dar a fi deştept nu însamnă de loc a fi şi civilizat ; deşteptăciunea este o însuşire naturală care poate sta foarte bine alături cu sălbătăcia. A fi însă ştiutor de carte şi cult, dacă nu însamnă totdeauna a fi civilizat, în ori-ce caz este primul pas ce se face cu dinadins spre civilizaţie. Dacă la cultură se alătură şi deşteptăciune, atunci sălbătăcia-i stinsă şi civilizaţia îi ia locul. Ţăranul în de obşte e deştept ; însă din neştiinţă de carte şi deci din necultură, se află în sălbătăcie.

Nu se mai poate contesta faptul că ştiinţa de carte a fost pentru omenire un mare cîştig, un factor nou care a contribuit la propăşire şi a influenţat în mare grad aşezările popoarelor. Prin ştiinţă de carte şi mai departe prin cultură, omul se leapădă de o sumedenie de idei greşite, supune la critică ideile ce i se propagă, îşi întruchipează convingeri şi se presintă în viaţă, îndreptăţit faţă de sine şi motivînd semenilor purtarea sa. Intre doi inşi de aceiaşi deşteptăciune firească, cel ştiutor de carte şi cult are negreşit întăitatea şi pregătirea mai bună pentru viaţă.

Ne vedem siliţi să demonstrăm oare cum nevoia ştiinţei de carte, pentru că nu puţini sînt de aceea cari socotesc că ţaranul nu are atăta nevoie de aceasta. Dacă în ce priveşte fericirea în sine, se poate susţine în mod sofistic că e mai bine să fii prost de cît deştept, să fii incult de cît cult etc ; în ce priveşte înse rostul şi întrebuinţarea vieţei tot ce te poate pune la adăpost de incalcare personală, de specură şi de înşelare, e un bun ce trebue să ţi-l aproprii. Stiinţa de carte, cultura, vor înlesni ţăranului cunoaşterea mai adîncă a vieţei, cunoaşterea intereselor sale personale şi ale ţării în general, înlăturarea specului ce culţii fac adese cu el. Şi atîte motive, pe lîngă capitalul motiv de-a fi la nivel cu ţăranul din ţările străine, îndreptăţesc cultivarea lui.

*

Dureroasa proporţie de 87 la sută analfabeţi nu însamnă, ceea ce la prima vedere s'ar putea crede, că învăţămîntul primar rural a fost cu totul neglijat. Dimpotrivă s'au cheltuit şi se cheltuesc destui bani: în vreme ce Belgia, la aceeaşi populaţie ca a noastră, cheltueşte 16,000,000 lei cu învăţămîntul public, Romînia cheltueşte 25,000,000 dintre cari, deşi pentru învăţămîntul rural revine mi se pare a 5-a parte, totuşi se vede că se risipeşte destul, numai că rezultatul este neînchipuit de slab. Aceasta provine dintr'aceea că ţăranii se înduplecă tare cu greu a învăţa carte, fiindcă dînşii nu-i văd însemnătatea şi folosul. Şi s'ar putea cheltui chiar îndoit cu învăţămîntul rural de cît se cheltueşte şi încă proporţia analfabiţilor n'ar slăbi simţitor. Se vede adese curiosul caz că mulţi dintre ţăranii ce-au deprins în şcoală cetitul şi scrisul, le uită, pentru că nu-l întrebuinţază în viaţă. Aşa că nu-i de-ajuns numai a-l trage şi a-l sili pe ţăran se înveţe carte;

ci mai trebue a-i da ocazie de-a întrebuința ce-a învățat, de-a sădi într'însul nevoea de învățătură: trebue, precum spuneam, a-i modifica încet-încet sufletul lui.

Ne-am putea mira pentru-ce Belgia bună oară, care cheltuește numai 16.000.000 cu învățămîntul public, are numai 10 la sută analfabeți și să ne întrebăm: care să fie taina acestei stări de lucruri? Taina stă într'aceea că în Belgia, cași în toate țările civilizate apusene, poporul simte nevoea și se trage singur spre învățătură. Țăranul apusan știe că fără învățătură este micșurat și nevalorat în luptă vieței și de aceea caută să învețe și cînd nu-i pune statul la îndămînă învățător, se duce el de-l caută și-l plătește pe învățător. De aici se vede că analfabetismul romînesc numai atunci se va curma, cînd, pe lîngă concursul statului, va fi la țaran și trebuința imperioasă de învățătură.

E drept că noi, în raport cu bulgarii, avem mai puține școale rurale și că-i de dorit macar să-i ajungem. Dar școalele cîte le avem pînă acum n'au făcut tot ce se putea face. Așa că trebue, înmulțindu-se neaparat școalele rurale, să se exercite și un control serios, pe lîngă un îndemn serios și chiar silit, ca să dee învățămîntul rural maximul ce-l poate da pe cale de intervenție a statului. Tot odată însă a se stimula inițiativa țăranului, care inițiativă va crea după sine trebuința de învățătură și astfel vom ajunge la idealul ce trebuia să-l trecem de mult: anume acela că țaranii singuri, pe unde statul nu le va fi pus la îndămînă școale, să-și facă, să-și plătească învățători și să se instruiască. Pînă nu vom vedea fapte de natura aceasta, analfabetismul va bîntui cu destulă furie; căci numai această însușire de inițiativă privată, a curmat analfabetismul în țările apusene.

Inmulțire de școli cu învățămînt cît mai practic, silire pentru urmat școala, ușurare la serviciul militar prin reducerea duratei sau altfel, folosinți mai deosebite pentru exercitarea drepturilor cetățănești mai ales în ce privești alegerile representative, prilejuri de utilizare și desvoltare a cunoștințelor dobîndite în școală prin predici, conferințe, școale de adulți, publicațiuni, etc., îndemn și control la împlinirea datoriei a învățătorilor și supraveghetorilor lor vor scobori mult proporția analfabeților țărani, înlesnind mult desvoltarea inițiativei lor, desvoltarea ambițiunei nobile de a se rîdica tot mai sus, care factor singur va pune definitiv capăt neștiinței de carte.

Dr. Zosin.

Cazul Bălășescu

— Raportul procurorului general —

Est interesant pentru moravurile noastre, pentru magistratura și pentru constatarea mentalității d-lui Stelian, să se cunoască ancheta premergătoare ce a făcut'o procurorul general de Galați, în contra președintului Bălășescu.

Acest raport este un monument de slugărnirie din partea procurorului general și dacă pe baza unui asemenea raport s'a putut trimete în judecată un magistrat inamovibil, apoi d. Stelian nu mai are ce căuta în capul ministerului de justiție.

Domnule ministru,

Am onoare a vă raporta următoarele, ca rezultat al anchetei ce am făcut, conform ordinului d-voastră verbal, în privința atitudinei și conduitei d-lui Bălășescu, președintele tribunalului Tutova:

Ion Gheorghiu, ajutor de grefă la tribunalul Tutova, a fost lăsat pe dinafară din cauza suprimărei postului său pe ziua de 1 Aprilie a. c., în urmă, demisionînd un alt ajutor de grefă, G. Dimitriu, în postul vacant a fost din nou numit Ioan Gheorghiu, în ziua de 5 Aprilie; la această dată numitul se prezintă la tribunal ca să depună jurămîntul, când a fost întimpinat de d-l Bălășescu cu vorbele: „Cum ai îndrăznit să vii fără voia mea; știi că eu te-am scos; n'ai să faci slujbă cu mine".

Gheorghiu l'a întrebat atunci dacă trebue să mai depună jurămîntul și prezidentul i-a respuns: „fă ce știi".

Ion Gheorghiu, față cu această atitudine a prezidentului, s'a retras și n'a venit să depună jurămîntul decât după două ore, când prezidentul i-a zis din nou: „D-ta poți să te plimbi, cu mine n'ai să faci treabă".

Intrat în serviciu, Ion Gheorghiu lucrează corespondență și jurnale, pe care presentîndu le spre semnare prezidentului, acesta rupe corespondență și tae cu condeiul jurnalele; chiamă apoi pe grefier și'i face observațiunea că a călcat ordinul dat de a nu încredința nici o lucrare în grefă lui Ion Gheorghiu; i-a repetat din nou acest ordin, spunînd că, pentru dînsul, Ion Gheorghiu este cum nici n'ar fi numit, de oarece a venit fără voia sa și nu va ține cont de el.

Astfel au mers lucrurile de la 5 Aprilie pînă la 7 Mai, ca și cum în tribunal n'ar fi existat și postul acestui ajutor de grefă, cînd prezidentul a revenit asupra acestei măsuri, dînd însă de astă dată ordin ca Ion Gheorghiu să ia parte la ședințe una după alta; dar la observațiunea grefierului că un singur ajutor de grefă luînd parte la mai multe ședințe succesiv, n'ar putea aduce la bun sfîrșit toate lucrările, prezidentul n'a mai insistat asupra acestei măsuri; a dat ordin însă ca lui Gheorghiu să nu i se încredințeze nici o lucrare, care ar trebui să treacă prin mîinile prezidentului, pe motiv că nu lucrează cu atențiune.

Toate aceste fapte și expresiuni ale d-lui președinte al tribunalului Tutova, perfect stabilite, pun în evidență atitudinea luată de d-sa relativ la numirea lui Ion Gheorghiu, ca ajutor de grefă la acel tribunal.

In ceea ce privește conduita d-lui Bălășescu și manifestarea sentimentelor sale politice, am putut constata numai că viața și-o petrece în cercul restrâns al colegilor săi și nu frequentează și alte case de cît—din cînd în cînd—acelea ale d-lor T. Emandi și Vasile Cristescu și numai în acest cerc restrîns dă curs resentimentelor sale, mai cu seamă la adresa d-lui Gr. Vasiliu, prefectul județului, pe care nu-l gustă, pentru că d-l Vasiliu, care era foarte ocupat cu răscoalele, nu i-a făcut vizită după instalarea sa ca prefect și pentru că bănuește că Gheorghiu a fost numit ajutor de grefă după recomandarea acestuia.

Din această cauză cred că d-l Bălășescu nici n'a luat parte la serbarea de la 10 Maiu, ca șef al tribunalului, deși era în oraș și chiar a fost văzut în timpul primirei defilărei.

Primiți, etc.

Procuror-general, *Alessiu*

NOUTAȚILE ZILEI

Beție de opiu.—Cu toate că s'auluat cele mai severe măsuri în Șangai (China) de a nu se mai permite consumarea opiului în localurile publice, totuși abuzurile sunt numeroase. Intrarea prin fațada localului e într'adevăr închisă de frica poliției, dar clienții găsesc alte intrări și beția de acest narcotic este aproape aceiași ca și în trecut.

Afară de aceasta mulți pătimași cad pe drumuri, beți de această amețitoare otravă.

Guvernul chinez proectează construirea unor spățioase aziluri spre adăpostirea pătimașilor găsiți pe strade și în care ospicii, aceștia să fie căutați spre a se vindeca de această patimă.

* * *

Prea repede.—Miliardarul Rockefeller, a luat măsuri ca pe proprietățile lui rurale, ori ce automobil care va întrece vitesa mijlocie să fie amendat. Această amendă constă în 50 lei pentru întâia dată și tot crește cu cît „delictul" se repetă.

Ce se întîmplă însă; Rockfeller făcînd o escursiune cu automobil, în afară de proprietățile sale, a mers cu atîta repejiune că a fost însăși el amendat.

E probabil ceva inconștient în firea conducătorului, repegiunea exagerată ce se dă acestor vehicule din care pricină se înregistrează zilnic atîtea accidente nenorocite.

* * *

Logodnă princiară. — Prințul Ferdinand al Bulgariei s'a logodit cu principesa Beatrice de Saxa Coburg-Gotha.

Prințul Ferdinand este văduv din anul 1899 de principesa Maria Luiza de Parma, de la care are patru copii. Principesa Beatrice actuala logodnică a prințului, este a patra fiică a ducelui de Edinburg, o nepoată a regelui Eduard VII; ea e în vrîstă de douăzeci și patru de ani.

* * *

Profanare.—Cîți-va indivizi de cea mai joasă treaptă au profanat mormîntul lui Garibaldi. Ei au deschis mormîntul în timpul nopței și au furat hainele și cîte-va obiecte de valeră ale fiului său care este înmormîntat în aceiași criptă. Mizerabilii n'au fost încă descoperiți.

* * *

Serviciu practic.—Un serviciu original pentru călătorii drumurilor de fer s'a înființat de curînd la Paris. Vrai să faci o călătorie e suficient să avizezi biroul printr'o cartă poștală, arătînd locul de destinație și clasa. După cîteva ore se presintă un trimis al serviciului care i-a bagajele și primește apoi într'un plic atît biletul de călătorie cît și recipisa de bagaje.

Călătorul este bine înțeles scutit de așteptare pentru scoaterea biletului, cîntărirea bagajelor etc. Nu-i rămîne altă treabă de cît să se urce în vagon. Și întreaga aceasta manipulare costă.... 10 bani.

* * *

Inapoiare.—După o telegramă a ziarului „New-York Tribune" Imparatul Germaniei ar avea intenția să înapoeze Chinei portul Chiau-Ciau.

Imparatul Germaniei va trimite probabil o ambasadă extra-ordinioară la Pecking pentru a face cunoscut împaratului Chinei această hotărîre.

Ziarul „Tribuna„ comentînd știrea crede că în această manoperă abilă a Germaniei s'ar ascunde o paralizare a influenției Japoniei în China.

Litere-Științe-Arte

D-na Aglaia Pruteanu—ne asigură ziarele—a adresat în chip oficial o cerere comitetului teatral de a-i-se încredința direcția scenei pentru stagiunea teatrală ce urmează a se deschide.

Despre rezultatul acestei intervențiuni nu-și face niminea iluzii, în primul rînd, nu-și face nici simpatica artistă—societară. Dar gestul nu e mai puțin interesant și... teatral în bunul înțeles al cuvîntului, iar chestiunea în sine ar comporta o discuțiune.

Intrucît dovada e făcută că la teatrul din Iași directoratul de scenă se poate acorda rînd pe rînd și după împrejurări cîte unui alt artist—societar de clasa întâia, logica cere ca să nu se escludă din rîndul acestora și artistele de mîna întâia cărora nu le ar lipsi dorul nici vremea de a munci. In genere știm la ce se reduce directoratul nostru de scenă: la o chestiune de disciplină artistică, la o chestiune de frequentare regulată a repetițiilor și la o oarecare ordonare a seriei de spectacole. Sunt oarecare toate aceste îndatoriri incompatibile cu temperamentul sau capacitatea unei artiste? Ori este cumva concepția despre directoratul scenei mai cuprinzătoare, mai vastă, în realitate? Va fi, în tot cazul, interesant să vedem motivul pentru care cererea d-nei Pruteanu va fi respinsă, căci nu poate încăpea nici o îndoială că va fi respinsă. Va fi atunci loc și timp să mai reluăm subiectul.

*

Un nou și elegant volum de nuvele datorite cunoscutului scriitor *Vasile Pop* a apărut în editura casei Minerva din București. Titlul—din cele mai picante posibile—este: *Cum iubește o fată.* Cartea cuprinde un însemnat număr de nuvele și schițe, toate scrise cu acea vioiciune și cu acel humor ce sunt caracteristice d-lui V. Pop, unul din puținii ce s'au impus atențiunii generale în anii din urmă pe cîmpul nouei literaturi. Asupra volumului vom reveni mai pe larg în curînd

*

Un mic supliment la observațiile făcute în numărul de eri asupra limbei literare a revistei d-lui Iorga. D-sa scrie:

„Regele care ni trebuește". Gramatica însă, impune aici pronumile *ne.* Această abatere sau confuzie e generală în „Neamul romînesc", Tot aici se scrie: „Dezvoltarea unei idei ingenioase ale deputatului X..." Și acestea sunt semnate de d. Iorga în persoană!

*

Prima reprezentație a *Liliputanilor*—după mărturisirea cunoscătorilor—a fost un mare și strălucit succes. Un public numeros a putut admira perfecțiunea și preciziunea cu care micii artiști și-au ținut rolurile și în deosebi tecnica în executarea vocalizelor lui Rossini, atîta de dificile pentru artiști în genere.

Vom avea prilegiul de a vorbi pe larg despre această minunată trupă a „Liliputanilor".

Astăseară „Somnabula" în 3 acte.

*

„Să-l urmăm!" romanul celebru al lui Sinkiewicz a făcut încunjurul lumei și a fost tradus în toate limbile moderne. Un actor rus Vladimir Selescki a transformat romanul într'o mică piesă—un singur act—plină de dramatismul cel mai emoționant. Această lucrare dramatică o vom publica în foiletonul ziarului nostru, peste cîteva zile. Traducerea, datorită d-lui Octav Minar, se va bucura negreșit, de favoarea cetitorilor noștri ca și cele de pînă acum.

*

La Sorbonna s'au făcut comunicări interesante cu privire la vocile celor două sexe. Profesorul de fizică Marage a comparat sforțarea produsă timpul conversațiuni de către vocile bărbătești și cele femeești, măsurînd volumul și presiunea aerului care iese din gură. A găsit astfeliu că un barbat, cînd vorbește, cheltuește de patru ori atîta putere cît o femee; aceasta din urmă pierde mai puțină forță vorbind decît ar mișca un evantaliu.

Fizica e dară galantă—explicîndu-ne motivul pentru care „ni se pare" că femeile vorbesc cam prea mult.

*

STRUNA ZILEI

PRIMUL ACT

Cel dintâiu proect de lege depus de d. Dim. Sturza a fost pentru a îndrepta cursul apelor Sucevei.

Multe-s de 'ndreptat în țeară
Unde răul—vai!—aeve-i
Dar guvernu 'ntîiu îndreaptă
Aventurile.. Sucevei.

Informații

La Roumanie *află că situația ministrului Stelian în urma infamiei înscenate presidentelui tribunalului Tutova, a devenit foarte critică.*

D. Djuvara ar fi desemnat să iee succesiunea d-lui Stelian.

—

Mesajul de închidere.—La Cameră și la Senat s'a cititit eri mesajul de închidere al Parlamentului. El sună astfel:

Scurta sesiune extra-ordinară convocată spre a vă constitui a fost întrebuințată în chip folositor.

In afară de votarea mai multor legi urgente, relative în special la chestiuni financiare, va-ți ocupat de numirea unei comisiuni de studii cu menirea de a permite corpurilor legiuitoare să între bine preparate în sesiunea de toamnă spre a examina și discuta proectele de legi pe care guvernul Meu le va presenta.

Sper că, cu modul acesta, se va asigura în chip trainic viața sătenilor și relațiunile d'intre ei cu marii proprietari.

In numele Meu și al Țărei vă mulțumesc pentru zelul cu care ați îmbrățoșat, de la începutul legislaturei, interesele superioare ale Statului".

—

Școala d-lui Iorga.—*Diminiața* află din Ploești că eri, cu prilejul trecerei M. S. Regelui prin Ploești, un elev din clasa VII a liceului de acolo, Alex. Calota, a înmînat Suveranului o petițiune semnată de *toți* elevii acelui liceu, prin care acești băeți cereau amnistiarea țăranilor arestați pe vremea răscoalelor.

Elevii, cari și-au permis acest act *naiv*, sunt discipolii școalei celor cu „caracterul de bronz".

—

In urma unui ordin ministerial cercurile culturale sătești vor funcționa și în timpurile verei.

—

Soldați evrei maltratați? Ziarele *Vossische Zeitung și Independance Belge* au publicat știrea că soldați evrei ar fi fost grav maltratați, cu prilejul concentrărilor din urmă, din ordinul colonelului comandant al regimenlui 29 Dragoș, în garnizoană la Dorohoiu.

Ministrul de războ, întrebat în această privință, a răspuns următoarele:

Am ordonat o anchetă în această privință. Resultatul nu mi-a fost comunicat încă, vă pot afirma, însă, de pe acum, că în armata romînă răul tratament al soldaților evrei nu s'au ridicat, în nici un fel, în sistem și că, în cazul special, dacă el s'ar adeveri n'ar putea fi vorba decît de un caz izolat.

Dacă vor fi vinovați, vă asigur că ei vor fi pedepsiți.

—

Comisia Senatului.— Corespondentul nostru din București ne a comunicat ieri compunerea comisiei parlamentare aleasă de Cameră spre a studia proectele agrare.

Iată acum și pe acea a Senatului:

Stroe Beloescu, Bortaș Aristide, Burileanu Mihail, Gh. Cantacuzino, Ath. Cătuneanu, Al. Constantinescu, M. Corbescu, C. Disescu, Th. Dornescu, Al. Enacovici, D. Ghica, Th. Ioan, C. Leonida, C. Nacu, dr. P. Petrini, C. Olănescu, I. Pilat, Al. Plagino, Gr. Procopiu, I. Plesea, V. Vasiliu, Valerian Urseanu, D. Protopopescu

—

Băiatul Andrei Jurașcu în vrâstă de 13 ani, din Târgu-Frumos, lovind cu o peatră în cap pe copila Paraschiva Belcescu tot din Târgu-Frumos a omorît-o.

Cazul se ancheteză.

—

D. D. A. Sturza, care nu poate mistui pe d. Iorga, a găsit prilej să-l execute și în Cameră, după cum l'a executat și la Academie.

D. Iorga voia să vorbească ieri într'o chestie asupra căreia, cu o zi în urmă, se închisese discuția. In aceeași chestie ceruse cuvântul și deputatul-țăran Matei.

— Să vorbească țăranul, strigă d. Sturza de pe banca ministerială, fiind-că țăranul n'are de unde cunoaște regulamentul Camerei. Ceilalți, însă, dacă nu cunosc acel regulament, să-l învețe.

Și așa s'a făcut că d. Iorga n'a putut vorbi ieri la Cameră.

Pacat!

—

Anchetă asupra reprimărei răscoalelor.—Miniștrii de interne și războiu au decis să facă o anchetă spre a stabili felul cum au fost reprimate revoltele țărănești.

Din comisiune vor face parte: un director al ministerului de interne și un căpitan din marele stat major al armatei.

Comisiunea aceasta se va transporta în toate localitățile unde reprimările s'au făcut cu varsare de sînge și vor proceda la anchete minuțioase.

Ținta principală a anchetei va fi de a descoperi violențele inutile ce s'ar fi comis și din care multe au fost denunțate ministerelor de interne și de războiu.

—

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

1

TABLOURILE

Pictorului Th. Aman

Atunci cînd omul dă o formă înboldirii sale lăuntrice faco artă, care nu e de cît jocul spiritului.

(*Schiller*)

Intr'un articol trecut arătasem că cea mai frumoasă și mai practică faptă cea făcut'o statul, a fost cumpărarea lucrărilor lui Teodor Aamn.

Ele au ramas chiar în locuința pictorului, aranjîndu-se un muzeu, care va fi una din cele mai interesante instituții de artă din capitală.

Cu acea ocazie arătasem biografia și întîmplările mai însemnate din viața marelui pictor, hotărînd ca în articolul de azi, să expun în trăsături generale opera rămasă de pe urma lui.

Desvoltarea talentului său se mai manifestă în atelierile celebrilor pictori franceji Droling și Picot, acchiar concepe marele tablou „Bătălia de la Olteniță" care ia adus gloria și frumoasa sumă de 20.000 de mii de lei.

Iată ce scrie al fratelui său la 1854 despre acest tablou:

„De poci să-mi aduc aminte, pe la începutul lui Februarie lucram la un tablou ce voiam să reprezinteze bătălia de la Olteniță, îmi pare că ți-am scris că fac ceva din chestia orientului. Acest tablou fiind isprăvit, mai mulți amatori îl văzură, dintre care și d. D. Billcocq pe care îl găsi mai bine de cît speram, îmi zise de voiesc să 'l trimet Sultanului și îndată după aceasta recomandă tabloul ambasadorului Vell-Pașa ce se afla atunci la Paris. Ambasadorul dori să vadă tablou și după ce fusese expus pe Bulevard la o magazie de pictură (Goupil), aproape o săptămînă, fu trimis de ambasadă la Constantinopol. Sunt sigur, scumpul meu frate că dorești să afli și opinia jurnalelor Parisului; de acea își trimet cîte va mici articole".

In aceste articole presa franceză își srată entuziasmată numit-o capod'operă, și punînd pe autorul ei în fruntea marilor pictori europeni.

Reîntors în țară deschide prima școală de pictură, care după doi ani de funcționare este închisă.

Aman nu se discurajează și conduce mai departe atelierul pe spezele sale. In această vreme lucrează multe tablouri din istoria națională și politică a țărei. Așa avem: După bătălia de la Pusciuc, un admirabil efect de iarnă. Mihai Viteazul primind soli cu daruri. Lăpușneanu arătînd Doamnei Rucsanda capetele boerilor omorîți de dînsul. Cea din urmă noapte a lui Mihai Viteazu. Ștefan cel Mare și aprodul Purice. Proclamarea Unirei la Craiova. Jurămîntul pe Constituțiune al Regelui Carol I la Camera deputaților și altele.

Toate aceste tablouri au un colorit și o perspectivă admirabilă. In el se vede artistul, realistul care nu se bazează numai pe imaginație și poezie, ci voește a arăta realitatea lucrurilor așa cum s-a petrecut.

Voi mai adăuga o serie de subiecte care iau fost inspirate în călătoriele lui prin Constantinopol, Sevastopol și București.

Inmormîntarea Domnului nostru Isus Christos, efect de noapte. Haremul după eșirea din bae. O venera moartă și o preumblare pe Bosfor seara, de care un ziar francez de pe acea vreme zicea: „M. Aman este incontestablement un artist de grand merite. Ce qui nous plait en lui, c'est qu-il ne jure par aucun maître et que, ne reconnaissant d'aintre école que celle de la nature. Voici une promenade du soir sur le Bosphore. Le soleilment de descendre sous l'horizon. Le ciel est d'un bleu pâle; une lumière douce descend a ir toute cette scéne, calme et vecueile comme un pièr.

Une barque glisse lentement sur les eaux pures et tranquilles. Six jennes femmes s'y groupent dans des attitudes diverses, mais la rêverie semble dominer en leur âme. Le peintre s'est mîs lui-même au gouvernail, dans une attitude pleine de force et de grâce".

Ca lucrări mai mici dar pline de farmec și de poezie citez: Atelierul Pictorului. Țaranca cu flori. O turcă cu mandolina. Natura moartă. Pădurea și casa părintească. Odaia anamei. Cireșe și vișine. Violete de Parma, Ghisdea cu flori și un cuib.

Buchetele sale cu flori și interiorurile patriarhale sunt armonioase și foarte variate în culori.

(Va urma)

DIVERSE

— A fost arestată servitoarea Ileana Popovici ca autoare a unui furt de 340 lei de la d. Eh. Toader din strada Sărărie 149.

— Autoritățile urmăresc pe țiganii nomazi Ion Mihai și Costică Marin împreună cu 5 femei și un unchiaș orb, care în noaptea de 3 Iunie curent au prădat pe locuitorul Constantin Ștefan Tatu din comuna Martinești fărîndui 500 lei în bani, și obiecte și lucruri în valoare de vre-o 400 lei.

— Au fost arestați de serviciul siguranții cunoscuții spărgători Lăzăr Regenstreich, Aizic Șaraga și Gh. Gorovei, ca autori a unor spargeri și furturi de la Singher din strada Bărboi, de la Sache Schwartz din strada Mare, și de la Tabără din strada de Sus, cum și ca autori ai furtului dela d. dr. Steurmann.

— Femeia Ruchla Valder din strada Cuza-Vodă 100, a reclamat poliției că 4 țigani au intrat în casă pentru a-i cumpara ceva și i-au furat mulțime de obiecte. Poliția cercetează.

Expulzarea streinilor

Propunerea lui N. Ionescu a fost viu combătută de G. Chițu și de primul-ministru, Ioan Brătianu.

G. Chițu zicea între altele :

—„Este un articol în Constituțiune, care spune că numai naturalizarea asimilează pe străini cu Românii pentru exercițiul drepturilor politice ale Statului. Numai străinii naturalizați devin Români și numai Românii se pot bucura de protecțiunea legei.“

Iar primul ministru adaogă :

—„La noi vin străinii, le dăm ospitalitate și apoi își bat joc de noi. Doui vagabonzi israeliți au deschis un jurnal și zic reprezentanților țărei *mandarinii din dealul Mitropoliei*. Ei vă place ?“

Camera a aprobat prin aplauze și a votat legea astfel cum se propusese, fără a introduce vre-o deosebire între evrei pământeni și evrei străini, după cum propunea Nicolae Ionescu. (Vezi *Monitorul Oficial* din 4 | 16 Aprilie 1881) ;

Acest lucru e semnicativ și ridică orce îndoială. Fiind vorba, în adevăr, de aplicarea legei asupra străinilor și ridicîndu-se objecțiuni dacă, prin străini, trebuia să se înțeleagă și aceia cari sunt născuți și crescuți în țară, respingerea distincțiunei însemnează că toți străinii sunt supuși legei, fără deosebire dacă au văzut lumina în România sau aiurea, destul numai să nu fi dobândit împământeniroa după formele prevăzute de Constituțiune.

Inalta Curte s'a pronunțat într'un caz identic, în care se invocau identic aceleași motive ca și azi și a respins recursul identic pe aceleași considerațiuni pe cari le recomand deliberațiunei d-voastre. Era vorba de un israelit pământean, Iosub Fior, care fusese expulzat din țară printr'o deciziune a consiliului de miniștri întemeiată pe legea din 7 Aprilie 1881. După câtva timp, el se întoarce în țară fără autorizațiunea guvernului. Dat în judecată pentru delict prevăzut și penal, de art. 5 din legea asupra străinilor, el fusese condamnat la 15 zile închisoare. Apărătorii lui, în recurs, invocau acelaș motiv pe care apărătorii lui Cociu Avramescu îl propun și susțin astă-zi Inalta Curte însă a respins recursul pe următoarele c o n s i d e r a n t e, pe cari le transcrim :

„Considerînd că recurentul dinaintea Curței de apel din Galați, după cum resultă din deciziunea supusă recursului, a susținut în apărarea sa că el nu e străin în senzul art. 7 din legea asupra străinilor din 7 Aprilie 1881, el fiind evreu născut și crescut pe teritoriul Romîniei, și, ca atare, trebue a fi considerat ca pămîntean ;

„Considerînd că Fior, pentru a stabili că nu e străin, n'a invocat dinaintea Curței de apel nici faptul că ar fi romîn din naștere, adică născut din tată romîn, nici pe acela că ar fi dobândit naturalizarea, singurile condițiuni după cari, în virtutea codului civil, conbinat cu art. 7 din Constituțiunea revizuită, o persoană poate fi considerată ca romînă, și a căror lipsă face ca orce persoană să fie considerată ca străin ;

„Considerînd că legea din 7 Aprilie 1881 nu face nici o deosebire între diferitele categorii de străini ce ar putea locui pe pămîntul Romîniei ;

„Că, dându-se d r e p t u l guvernului de a expulza din țară pe orice străin fie numai rezident, fie chiar și domiciliat în țară în sensul legal al cuvîntului, a voit să învestească pe guvern cu această putere față cu orce persoană care nu însușește calitatea de cetățean romîn și care, prin purtarea sa, ar compromite siguranța interioară a statului, ar turbura liniștea publică sau ar lua parte la lucrări avînd de obiect răsturnarea ordinei publice sau sociale ;

„Că recurentul, neputând stabili calitatea sa de cetățean romîn, nu poate fi scutit de pedeapsa pronunțată contra sa prin decizia atacată“. (Decizia No. 18 din 11 Ianuarie 1888). (Va urma)

Ultime informații

Viitorul primar al Iașului

D. N. Gane amenințat a fi sacrificat. — D-rul Bottez cere primariatul.—Consfătuirea din Capitală.—D. Săndulescu în București.—Starea actuală a lucrurilor.

In rîndurilr liberalilor mare frămîntare : d. N. Gane, care avea promisiunea formală că va fi ales primar, este amenințat cu sacrificare. D. Bottez, care de ani de zile așteaptă să i se ofere primariatul — căci de mult nutrește idealul să fie primar al celei de a doua Capitale—s'a hotărît să ceară de astă dată primariatul și pe ziua de ieri a declarat în mod formal că voiește să fie primar al Iașului.

Starea aceasta, obsolut autentică, a provocat o vie frămîntare în rîndurile liberalilor.

Tinerii se agită, nuanța Gane la început stupefiată se arată acum extra-ordinar de îndîrjită, iar amicii d-lor Poni și Stere luvrează pe tăcute și în mod sigur, aci și mai cu samă la centru.

*

De altfel situația este foarte ușoară pentru acei care operează în contra d-lui Gane.

Rezultatul ultimelor alegeri se pretează minunat pentru terorizarea ministrului de interne cu posibilitatea reușitei opoziției în alegerile comunale.

D. Stere care a chemat alaltăseară telegrafic pe d. Săndulescu în capitală, în acelaș scop ventilează înaintea d-lui Ionel Brăteanu spectrul unor lupte grele cînd alăturea de campania acerbă dusă de partidul conservator, vor întra în luptă și naționaliștii, care după cum cît se afirmă vor pune listă.

Și d. Ionel Brăteanu se va preta ușor la cererile d-lui Stere mai cu samă dacă d. P. Poni nu va fi contra.

*

Intr'adevăr d. Ionel Brăteanu este gata de a face tot ce-i cere d. Stere cu o singură condiție ca d. Poni să fie de acord. Or. d. Stere exercită o influență covărșitoare asupra d-lui Poni și deci d-sa va reuși și de astă-dată în cele ce și-a propus.

Speranțele pe care nuanța Gane le nutrește că d. Poni se va opune în cele din urmă, vor fi cu siguranță înșelate : d. Gane va avea cu siguranță soarta d-lui Buicliu.

Un singur lucru se poate întîmpla care să salveze situația d-lui Gane : aceasta însă, din considerente altele de cît acele de situație internă a partidului liberal local.

Dar despre acestă altă dată.

*

In jurul sacrificărei d-lui Gane și a pretențiunei d-lui dr. Bottez s'a stărnit o debandadă ne mai văzută în partidul liberal.

Adevărul este că astăzi se decide la București totul și cine va fi cap de listă. In timpul acesta tinerii țin întrunire, amenință, nuanța Gane înjură pe față pe d-rul Botez și dualitatea Poni-Stere.

Definitiv se va ști mîne totul.

Astă-zi a început la prefectura de județ esamenul de capacitate pentru secretari comunali.

Comisia se compune din Gh Kernbach, directorul prefecturei, Ghinea Ionescu, prim procuror și N. Botez președintele consiliului județan, ca secretar figurează d. N. Tufescu. S'au presintat 10 candidați.

—

Ministerul de răsboi prin adresa No. 1760 face cunoscut că prin articolul 510 din regulamentul asupra serviciului interior, comandanții militari sunt împuterniciți a satisface cererile de trupe ce li s'ar adresa de autorități e civile fără autorizația ministerului de răsboi.

—

Pe ziua de azi urma să se facă o mare mișcare în magistratură. Ea era așteptată și în Iași, fiind-că urma să cuprindă și Iașul.

Ea nu s'a făcut nimic. Și faptul, după cum aflăm din cercuri autorizate, are o explicație foarte caracteristică : d. Stelian a pregătit mișcarea, dar a pregatit'o pe tema că presidentul tribunalului de Tutova va fi găsit vinovat de Curtea de Galați.

Dar cum decisia Curței a lăsat la locul seu pe d. Bălășescu, tot planul d-lui Stelian a rămas baltă.

S'a comunicat serviciilor sanitare din localitate, că consiliul sanitar superior a prohibit vînzarea preparatelor Goudron Guyot și vinului Labarraque.

—

Tribunalul de vacanță.—Magistrații tribunalului Iași, de comun acord, au stabilit astăzi tribunalul de vacanță.

Vor presida : dela 1—12 Iulie d-l. I. Corjescu ; dela 13—25 Iulie, dl. A. N. Gane ; dela 25 Iulie la 6 August, d. D. Cihodariu ; dela 7—19 August dl. Emil Lepadatu și dela 19—31 August, d. Iulian Theodorescu.

Supleanți : dela 1—15 Iulie, d. Dumitrescu ; dela 15 Iulie 15 August, dl. Hipolit Mărzescu și dela 16 August la 1 Septembrie, d. Dimitrescu.

—

D. P. Ștefăniu a fost numit copist arhivar la judecătoria ocolului Copou.

—

Ministerul de instrucție, de acord cu comisiunea examinatoare respectivă, a numit pe d. St. G. Longinescu profesor la catedra de drept Roman la facultatea juridică din București.

După cum se știe d. Longinescu ocupă actualminte catedra similară la facultatea din Iași, al cărei decan este.

La catedra din Iași va fi numit d. C. C. Stoicescu.

—

D. P. Carp, șeful partidului conservator, care se află actualmente la Țibănești va pleca mîine la Vittel unde va rămînea timp de trei săptămîni și apoi va reveni în țară.

—

Lefurile profesorilor pe lunile Iulie și August, vor fi plătite la începutul lui Iulie, și nu la sfîrșitul lunei curente cum s'a zis.

—

Producția conservatorului.— Eri a avut loc în sala teatrului, producția elevilor conservatorului de muzică și declamațiune.

Aceste produceri ale tinerilor elemente conservatoriste au de obicei o dublă menire. Prima, de a obicinui pe viitorii artiști cu scena și contactul cu marele public și în al doilea rînd, vine controlul ce publicul poate exercita, apreciind progresele făcute de elevii în diferite etape.

De observat avem însă faptul, că piesele alese pentru ast-fel de produceri, trebuesc luate după un anume criteriu, potrivit forțelor și aptitudinilor elevilor.

De astă dată ca de obiceiu, observăm în această ordine de idei acelaș defect. Alegerea pieselor s'a făcut nu în vederea scopului arătat mai sus; de ex. Chopin, pentru a cărui esecutare se cere cel puțin un dram de virtuositate și de temperament a r t i s t i c, ceea ce nu se poate cere unui elev, „Poetul romantic“ e o piesă care cadrează bine cu atmosfera unei grădini de vară, dar nu poate servi ca exemplu de școală clasică a esteticei și a artei dramatice serioase.

In general însă, se observă o direcțiune mai sănătoasă, o indrumare spre studiu serios.

Clasele de flaut și violoncel, au fost bine representate, arătînd o muncă serioasă depusă de profesori și elevi ; concertul „si minor“ executat de elevul M. Ciolan, arată multă disposiție din partea elevului și serioasă școală din partea profesorului Moldrich.

Cavatina din Rigoletto, care cere o muncă extraordinară, atît pentru coloratură cît și pentru frazare și intonație, a fost destul de bine cîntată de d-ra Cornescu, deși am avea de remarcat, unele mici defecte de posă și emisiune, care însă n'ar putea fi atribuite de cît sistemului imperfect al procedeului.

Orchestra a fost de astă dată mai îngrijită, interpretarea puțin mai justă și a făcut o bună impresie, culegînd aplause meritate.

Din clasa de violină, s'a distins, cunoscutul elev Barbu, în concertul de Mendelsohn, andante-alegretto și alegro molto, dovedind o tecnică abilă, intonație justă și o siguranță care atinge limitele artistului—școală admirabilă.

Clasa de piano se presintă de asemine cu cîte-va eleve bune, dintre care remarcăm eleva Lack, cu o admirabilă tecnică.

D-ra Horga, zice cu multă vervă „Luceafărul“ de Eminescu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

București 15 Iunie

Memoriul veteranilor

București.—Veteranii cari au fost împroprietăriți în Dobrogia, au adresat un Memoriu M. S. Regelui prin cari se plîng în contra situației lor și în contra faptului că nu li s'a dat de cît cîte 8 hectare de pămînt.

Cantitatea este prea mică și pămîntul e steril și clima insuportabilă.

In afară de aceasta ei se mai plîng în contra faptului că nu s'a dat pămînt și copiilor lor, cum s'a promis.

Discursul doctorului Cantacuzino

București.—Dl. profesor dr. Jean Cantacuzino, noul director general al serviciului sanitar superior, și-a luat astăzi în primire importantul post

Cu acest prilej d-sa a ținut funcționarilor și membrilor consiliului sanitar, cari erau de față, un important discurs în care a subliniat marea chemare ce-o are, în timpul prezent mai ales, serviciul sanitar superior.

In momentul în care întreagă țară este preocupată de chestia agrară, sănătatea țăranului trebuește urmărită mai mult ca ori cînd și de aceea medicii au datoria să se ocupe de țăran și să-l păzească de boli.

Nou vice-consulat

București.—Guvernul italian a decis să înființeze un vice-consulat la Brăila.

El va începe să funcționeze de la 1 Iulie.

Contra elevilor

București.—Dl. Haret va da din nou o circulară direcțiunelor școalelor secundare, privitoare la indisciplina elevilor.

Directorii vor trebui să supravegheze dacă elevii nu iesă în oraș în haine civile și dacă elevii nu iesă în târg, de la 8 seara înainte, fără părinți.

Contra elevilor cari nu vor respecta aceste dispositiuni, se vor lua cele mai aspre măsuri.

București.—Prefectura de Mehedinți comunică că țăranii din acel județ sunt foarte agitați. In comuna Dumbrava a fost ieri un început de rescoală, care a fost înăbușit cu mare anevoie.

Ministrul de interne a luat măsurile de rigoare.

Țărani achitați

Dorohoi.—Eri s'a închis sesiunea curței cu juri de aci. In tot timpul acestei sesiuni nu s'au judecat de cît procese în cari erau acuzați țărani cari au luat parte la ultimele răscoale.

In toate aceste procese jurații au adus verdicte de nevinovăție.

In procesul de eri erau acuzați 27 țărani din Brăiești.

Dupe o foarte scurtă deliberare, jurații s'au întors cu un verdict negativ.

Importantul discurs al primului ministru austriac

Viena.—Cu ocazia depunerei proiectului budgetului general al Statului, primul ministru Beek, a pronunțat un strălucit discurs, în care între altele a spus :

„Rezultatul alegerilor făcute pe bază de sufragiu universal este din cele mai favorabile.

Acest rezultat însamnă înfrîngerea definitivă a tendințelor retrograde iar în ce privește succesul socialiștilor, declar sus și tare că-mi pare mai bine că socialiștii sunt în parlament de cît ar fi fost în afară de parlament.

Acest lucru ar trebui să bucure pe toată lumea căci noi trebuie să facem ast-fel în cît realizarea reformelor sociale prevăzute în programul socialiștilor să fie opera tuturor, a tuturor partidelor burgheze.

Ceia ce va trebui numai de cît să facă de acum înainte un partid politic, spre a putea exista pe baza sufragiului universal este operă de idei, operă de muncă folositoare și fecundă folositoare tuturor patimilor sociale“.

Revoluția în Portugalia

Paris.—*Știri alarmante sosesc din Lisabona. Revoluția este în totul ei, căci Don Carlos continuă a voi să domnească fără parlament. Din toate părțile țării se anunță întruniri, manifestații și încăerari.*

Pe de altă parte Anglia și Spania susțin actuala dinastie, din cauză că se tem de urmările ce s'ar putea pr duce în țările lor și în colonii.

Regele Eduard a trimis bani regelui Portugaliei spre a putea rezista.

Regina Amalia a sfătuit pe Rege să convoace parlamentul și se concedieze pe Franco care este cauza turburărilor de astă-zi.

Regele, însă, refuză categoric și cere sa se reprime cu energie or-ce mișcare.

Vapor perdut

Dunckergae.—*Vaporul „Violeta“ a fost aruncat pe țărmul Irlandei.*

Căpitanul vasului și 18 soldați au fost uciși.

O scrisoare a lui Marcelin Albert

Paris.—Marcelin Albert a adresat d-lui Clémenceau o scrisoare concepută în următorii termeni :

„Vă înștiințez că am executat totul așa cum ne-am înțăles și probabil mîine veți cunoaște rezultatul.

Vă remit alăturat aci suma de 100 lei pe care ați bine voit să mi-o împrumutați cînd am fost la Paris și vă fac tot odată cunoscut că vin astăzi laMotpelier spre amă constitui prizonier“.

Explicația acestei sumi de 100 lei este următoarea : Marcelin Albert plecînd la Paris să vorbească cu Clemenceau avea convingerea că va fi imediat arestat și de aceea n'a luat cu el de cît 50 lei.

Clémenceau convingîndu-l să se reîntoarcă la sud Marcelin Albert a fost nevoit să se împrumute cu 100 de lei de la Clêmenceau spre a se putea întoarce acasă.

Teatrul Național

PUBLICAȚIUNE

Președintele comitetului teatral aduce la cunoștința generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ține licitație în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esență de fag și carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAȘI

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 26 Iunie a. c. oara 11 a. m. se va ținea în Camera acestei Primării licitație publică orală pentru darea în concesiune a dreptului de cantină, în următoarele trei puncte a lucrărilor de aducerea apei de la Timișești.

1) O cantină pe traseul conductei de descarcare și galeriei de captare la Timișești, lungimea șantierului fiind de 3 km.

2) O cantină între km. 0—4+500 a conductei de aducțiune între captare și rîul Moldovei.

3) O cantină în Iași la lucrările de rectificarea Bahluiului între varsarea Calcainei și Bahlui și Podu Roș.

Garanția provizorie 300 lei.

Condițiunile speciale se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispozițiunile art. 72—83 din Legea asupra comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 10100
1907 Iunie 13

Rachell Grunberg

MOAȘA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primește în pensiune *Faceri* și *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

M. Con. Drăcșăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultațiuni 8-10 dim. 5-8 seară și

I. PETROVICI

Profesor conferențiar la Universitate

AVOCAT

consultațiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne.* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

la Iasi la Konya, Racoviţă Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazā la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATĬ KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, — *strada Stefan-cel-Mare* — **Iaşi.**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre..	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.— Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
« » » » IV, 30

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 172.—Duminică 17 Iunie 1907

Să luptăm dar

Alegerile comunale bat la uşă.

După multe tergiverseli, partidul liberal a căzut de acord asupra datei alegerilor, fixând alegerile comunale la 3 şi 5 Iulie.

O întrebare se pune partidelor chemate la luptă:

Merită alegerile comunale actuale a li se da toată atenţiunea politică, pentru ca alegătorul să fie chemat a se pronunţa încă odată între cele 2 partide, ori e mai prudent lucru a părăsi terenul de luptă şi a lăsa mînă liberă guvernului să-şi facă alegerile cum crede el, fără luptă?

Şi apoi, chiar pronunţîndu-se alegătorii pentru noi, fi-vom în stare noi să girăm comuna Iaşi, de şi la ministerul de interne e Ionel Brăteanu, sau lupta politică de la comună e o luptă fără rost pentru alegătorul care trage folos din situaţia momentului şi deci denainte îşi face întrebarea cu cine să voteze?

Toate acestea cîntărindu-le şi judecîndu-le, socotim că mai pre sus de toate precumpăneşte raţiunea de partid: *să luptăm.* In lupta electorală partidele se oţelesc; în lupta electorală se educă alegătorul; în lupta electorală se uzează guvernul.

Dar mai este şi o raţiune locală a Iaşilor, care militează în senzul luptei de la comună:

Intre cele 2 partide istorice, care se succedează rînd pe rînd la diriguirea trebilor obşteşti, s'a mai interpus un aşa zis al 3-lea partid, al *naţionaliştilor*, hultuit pe un puternic antisemitism, hrănit de o studenţime iresponsabilă, şi sprijinit pe nişte mahalale lesne de înferbîntat.

La asemenea elemente şi păturí electorale, disciplina de partid încă n'a ajuns, şi o datorie de înaltă educaţiune politică cere ca această disciplină de partid să răzbată cît de adînc, pînă în cele de mai jos trepte politice.

Şi aceasta nu pentru o raţiune superioară politică, ci pentru menţinerea demnităţii politice a Cetăţii Iaşilor.

Ar fi o ruşine a se crede că Iaşii e un sat fără cîni, unde ori ce nou venit, cu cel mai deşanţat program de acţiune, şi cu cele mai americane procedeuri de reclamă, poate prinde şi pot fi ca la ei acasă. Prea s'au dat frîu elementelor politice fără răspundere, şi cine au sămănat vînt, culege astăzi furtună.

A mai lăsa să crească o asemenea acţiune, ar însemna că Iaşii sufere de o boală, boală care pleacă de sus de la cel mai doct corp al Universităţii, care departe de a fi o făclie de lumină şi disciplină a minţii pentru tinerele generaţiuni, este un lung şi dureros prilej al coruperii moravurilor tinerilor vlăstare.

Iată dar, cu cît mai dese fi-vor prilejurile atingerilor cu cetăţanul alegător, cu atît mai prielnice vor fi pentru el şi pentru noi, sub raportul educaţiunii voinţei acelui alegător, pe cînd lăsat în voia lui, el îşi va perde sărita şi va apuca cîmpii.

Alt motiv e că partidul conservator scapă un frumos prilej de a reaminti alegătorilor leşeni, superioritatea partidului conservator în ceea ce priveşte lucrările de edilitate pentru Iaşi.

Tocmai dar, cînd ai o platformă de politică comunală aşa de frumoasă; cînd ai o înaltă răspundere politică către cetatea Iaşilor de a stîrpi din el pecingina politică, ce cată să se încuibeze în oraşul nostru, a nu lupta în alegerile comunale actuale, ar fi a lipsi de la îndoita noastră datorie.

Pe lîngă aceste considerente generale, avem altele de utilitate oportunistă.

Adversarii noştri naturali—am numit pe liberali—nu se prezintă omogeni. Rupţi în bucăţi în urma perderilor suferite la alegerile de parlament, ei continuă de a avea între ei *răniţii lor.* Cu toţi doftorii şi mijlocirile de la centru, zizania şi dihonia e mare la liberali. Fruntaşii lor sînt deja aleşi în parlament; ceia ce a rămas pe delături ori *e prea uzat*, ori stofe politice *de a doua mînă.*

In lipsa de unitate sufletească la liberali, în lipsa de elemente de mîna întâia pentru consiliul comunal, partidul conservator îi poate opune toate elementele sale de mînă întâia, grele prin autoritatea lor personală, grele şi impuse prin faptele mari săvîrşite pentru Iaşi, şi care se trec la activul lor în numele partidului.

Rari primării fi-vor sorocite în istoria municipală a oraşului ca primariatul prietenului nostru Gh. Lascar; şi dacă vre-un partid are titluri de recunoştinţă la Iaşi, apoi e partidul conservator.

Zice-mi-va însă cine-va:

Te înşeli amarnic dacă crezi că alegătorul Ieşan ţine în seamă satisfacerea intereselor mari ale oraşului şi le dă precădere faţă cu interesele personale satisfăcute sau nedate atenţiei.

Da; toate virtuţile se pierd în interes ca şi fluviile în mare, şi e neîndoios lucru că alegătorul să se facă a uita binele obştesc pentru răul lui personal. Dar unde şi cum se are prilej de a etala superioritatea intereselor obşteşti de cît în luptele politice de la partid la partid, şi deci ar fi a lipsi de la datorie şi din acest punct de vedere neluptînd chiar la alegerile comunale.

Partidul conservator se crede că are în Iaşi o vădită superioritate şi morală şi numerică faţă cu partidul liberal.

Ei bine, pentru menţinerea acestei heghemonii politice, lupta e cîntarul şi criteriul superiorităţei.

Dar; nu veţi răuşi, veţi fi bătuţi, alegătorul judecă altfel ca mine.

Da; dar ori cît au învins Romanii pe Pirus, n'au dorit să aibă întîlniri dese cu acest mare militar, căci s'ar fi întors acasă fără soldaţi.

Şi liberalii înving la Iaşi, dar numai pielea lor ştie cum! Dacă la toate acestea adăugăm că lupta pe scrutinul de listă este un puternic mijloc de disciplinare şi orientare politică, pentru raţiuni interne de partid, încă trebue să luptăm, căci în faţa listei, toate urile încetează, toate asperităţile se limpezesc şi apropierea sufletească se face mai mare.

Şi o dată toate acestea puse, încheerea e lesne de pus:

Să luptăm dar.

Gh. Ghibănescu

Anarhiştii cei mici

La Ploieşti s'a întîmplat un eveniment.... picant: elevii liceului de acolo, vrea să zică băieţi între 11 şi 18 ani, au găsit şi ei o soluţie în chestia ţărănească. Ei s'au hotărît să intervină pentru amnestierea resvrătiţilor întemniţaţi.

In acest scop elevii au redactat o suplică către M. S. Regele, pe care au semnat'o cu toţii, băieţii de 11 ani şi acei mai mărişori şi, profitînd de trecerea prin Ploieşti a M. S. Regelui, au înmînat Suveranului acel clasic document.

Se va zîmbi, probabil, de acest fapt; se vor aduce şi laude acestei „naivităţi" a „dracilor de băieţi". Dar dacă se va da un moment importanţă faptei de la Ploieşti şi dacă, totodată, se va analiza şi situaţia ce domină actualmente în şcoli, atunci nu se va mai zîmbi.

Regele, în tot cazul, n'a citit cu bucurie opera elevilor liceani. Acum 40 ani, cînd Carol I intrase în ţară, n'a găsit situaţia anarhică la fel cu acea de azi.

Căci „evenimentul" de la Ploieşti este rezultatul anarhiei ce s'a încuibat în şcoli. Anumite cursuri, anumiţi profesori şi o anumită desechilibrată literatură, au împins pe elevi pe calea cea periculoasă, pe care ei păşesc uşor şi cu progres, fiind-că acea cale este a entusiasmului falş şi fiindcă anumiţi profesori îi împing pe dînsa.

Că se progresează ie evident. Cercetaţi evenimente d'intr'un trecut nu îndepărtat şi vedeţi ce s'a întîmplat la Ploieşti: elevi au fost acei, cari la Galaţi, Brăila şi Bacău, în cursul iernei trecute, se erijaseră în mentori scandaloşi ai literaturei; la Bîrlad, cunoscutele acte de vandalism, de elevi au fost operate. Şi acum, într'o materie pe care legea o dă esclusiv în rezolvirea Suveranului, în materie de amnistie în care nici Camerele, nici conducătorii treburilor statului n'au cuvînt—elevi sunt acei cari fac pe propunătorii şi pe stăruitorii.

Aci am ajuns. Şi dacă arma ce se va întrebuinţa pentru stîrpirea acestui foarte mare pericol, se va prezinta, şi în viitor, tot sub forma unei banale circulări—anarhiştii cei mici vor creşte şi vor deveni anarhişti mari.

Asta ie sigur.

CU D. N. GANE

Domnul Gane scrie în gazeta liberală locală că ne-a pus cu botul pe labe. Fostul şi „viitorul" primar al Iaşului a mai scris în acea gazetă liberală că d-sa a fost acela care, în calitate de primar, a făcut o serie de vre-o 10 minuni în târgul Iaşului, din care numai 8 — asta n'o spune d. Gane — au fost pregătite de alţii.

D. Gane se gîndeşte, aşa se pare, cu inimă dulce la modul chinezesc cu care s'a gospodărit sub ultimul d-sale primariat. Se gîndeşte aşa, fiind-că, probabil, n'are memoria lucrurilor mici. Lucruri foarte mici, pe cari alţii, poate pentru motivul că n'au fost ocupaţi cu traduceri de versuri, nu le-au uitat.

A uitat d. Gane că primăria ajunsese de rîsul lumei, că unii operau fără de ruşine şi că a trebuit, la reînoirea consiliului comunal, să se aleagă ajutori de primari domnii Stere şi Săndulescu, pentru ca, graţie acelui anturaj, ruşinea să ia sfârşit.

Noi nu inventăm. Probele le posedăm încă şi de vom fi somaţi, de ni se va spune că calomniăm, le vom produce.

D. Gane visează dulce cînd spune că ne-a pus cu botul pe labe. Dacă nu ne ocupăm prea mult de d-sa, faptul nu dovedeşte că articolul său cu „operile" ce le-a făptuit la comună, ne-a convins.

In toate zilele nu ne putem ocupa numai de d. Gane. Vom răspunde, însă, de îndată ce vom fi somaţi a răspunde, că ultimul primariat al d-lui N. Cane, a marcat o destrăbălare fără pereche.

Să bine-voiască să încerce.

Mesajul de închidere

Dacă cuprinsul Mesajului de deschiderea corpurilor legiuitoare a fost un postum buletin meteorologic, adică dacă el arătase ce fel de vreme a fost *înaintea* deschiderei Parlamentului — apoi Mesajul de închidere este şi mai picant.

Acest mesaj constată, în primul rînd, un fapt miraculos: „convocaţi spre a vă *constitui*, aţi întrebuinţat timpul în *mod folositor.*" S'ar crede că acest „mod folositor" este o directă aluzie la constituire. Dar, vai!—nu este aşa, căci: „pe lângă votarea mai multor legi urgente, aţi ales şi o comisiune de studii."

Această comisiune de studii este foarte a dracului, căci scopul ei ie formidabil: „o comisiune de studii având de scop ca *Parlamentul* să intre în sesiunea viitoare bine pregătit, spre a cerceta proiectele de legi...."

Camera şi Senatul au ales, în adevăr, câte o comisiune care vor avea să se ocupe cu întocmirea unor anumite proecte de legi. Din acele comisiuni fac parte vre-o 50 de deputaţi şi senatori. Numai 50. Şi cu toate acestea, Mesajul de închidere ne-o spune, întreaga Cameră şi tot Senatul, graţie faptului că 50 vor studia, vor intra bine pregătiţi în sesiunea viitoare.

Asta ie o minune! Dumneata vei sta zile întregi, vei studia şi vei întocmi. Şi eu, care voiŭ umbla toată ziua fluerînd, eu am să ies bine pregătit, fiindcă—d-ta ai muncit!

Dar Mesajul a mai descoperit încă o minune: că în cele 8 sau 10 ore cît a durat de fapt defuncta sesiune extraordinară, „votând legi urgente şi alegând o comisie", Parlamentul „a lucrat cu rîvnă şi a îmbrăţişat, chiar de la început (nu dela sfârşit) „interesele superioare ale ţărei".

Şi apoi?

Apoi urmează..... iscăliturile miniştrilor!

CATE-VA NOTE

Din Bucureşti vine o ştire care are ceva asemănare cu sfîrşitul lumei: cafeneaua Capşa se închide!

Dar nu pentru tot-dea-una. Cafeneaua aceea, care părea ireproşabilă şi imaculată, are nevoie de meremeturi şi de aceia va fi închisă — temporar.

Hala noutăţilor extra-ordinare şi a minciunelor cari făceau mare concurenţă chiar minciunilor vînătoreşti; făcătoare, răsturnătoare şi dătătoare de ministere—cafeneaua Capşa este un monument al Capitalei

Ca un asemenea monument să aibă nevoie de reparaţii—asta e extra-ordinar!

*

Apropo de numirea d-lui N. N. Săveanu ca director general al închisorilor, ziarul francez al d-lui Brătianu vorbeşte englezeşte şi spune: *the right man in the right place.*

Vrea să zică, închisoarea este *the right place* pentru d. N. N. Săveanu.

„Independenţa" o afirmă!

*

Seria duelurilor cari n'au loc, continuă în pacinicul nostru tîrg.

Se constitue cartele. Martorii se întîlnesc. Se discută. Rezultatul invariabil: duelul n'are loc, fiind-că provocatorul este... discalificat.

In cît e de bănuit că duelurile acestea se înscenează de către o ligă secretă pentru suprimarea duelului.

*

Apropo de aceasta.

Alaltaeri, la teatrul Liliputanilor, se represinta Bărbierul de Sevilla.

In momentul în care contele de Almaviva scoase sabia spre a lovi pe adversarul său, o voce din grădină strigă:

— Nu da: eşti discalificat.

OAMENI ŞI LUCRURI

LACRIMI

Ştiinţa modernă care nu se opreşte în faţa nici unei porţi, nici unui altar—se ocupă acum de o analiză ştiinţifică a lacrimei. Doctorul Lindhal din Copenhaga a descoperit că ea constitue o ucigătoare otravă pentru bacilii unor anumite tumori, deşi faţă de unele bacterii n'au avut nici o putere, bunăoară a pneumoniei. Doctorul în chestiune a făcut numeroase şi diverse încercări din care a conchis că, spre a fi de folos, în înţălesul ştiinţific al cuvîntului, lacrima cată să fie recentă, proaspătă, caldă cum s'ar zice. Conservate şi răcite, lacrimele nu mai au efect, iar încălzite pe cale artificială—nici-o acţiune terapeutică. Intr'un cuvînt: lacrimi adivărate şi sincere—iată cerinţa medicului.

Lumea ştia pînă acum că lacrimile sunt „de folos"; ştia că lacrima linişteşte, mîngâie, ogoaie durerile şi într'aceasta stă însăşi taina lor firească. La primul necaz greu, la prima suferinţă îndurată—lacrimele izvoresc, ferbinţi dar răcoritoare, mîngâind şi uneori tămăduind. Ele sunt semnul exterior al durerilor şi ele manifestă tristeţea, amarul sufletesc din prima vrîstă, acea a copilăriei, pînă în adînci bătrîneţi. Lacrima însoţeşte, ca o martoră duioasă şi un tovarăş nedespărţit vrîsta luptelor şi-a simţirilor, ea caracterizează în deosebi epoca sensibilităţii amoroase şi prin ea se resfrînge raza primelor doruri, primelor decepţii, primelor desperări; ea vindecă acele răni ale sufletului pentru care într'adevăr ştiinţa n'a găsit şi nu va găsi nici-odată mijloc de tămăduire; ea scaldă ca într'o aureolă strălucită vrîsta emoţiunilor; în sclipirea ei se resfrîng speranţele supreme, în ferbinţeala ei se adună aiurările, exaltările, delirurile tinereţelor şi entuziasmului.

Aşa e de cînd e lumea, aşa curg lacrimile de cînd poetul străbun zicea „sunt lacrimae rerum...

Dar nimeni nu s'a întrebat ce este esenţa acestui licid cristalin şi arzător. Şi iată că ştiinţa nu respectă nici lacrima, şi analizînd-o pe obiectivul microscopului, vrea sa-i dee un nou înţeles şi nuoi destinuri în univers,—ca şi cum n'ar fi în deajuns de mare şi de complex rolul lacrimei mici,—un strop necuprinzător dar atît de bogat şi de puternic în viaţa noastră. Ştiinţa îi impune noui aplicări şi noi întrebuinţări—lacrimei calde, lacrimei sincere: cum ar fi bună oară acea a mamei care-şi vede copilul suferind sau lacrima fecioarei care se ştie părăsită în clipa cînd spera suprema fericire...

Veţi vedea,—în laboratorul medicilor lacrima nu va avea nici căldura, nici harul, nici folosul, nici farmecul ce avea în versurile poeţilor.

Omenirea nu va face un pas înainte cu noua descoperire. Să lăsăm lacrimile să curgă ca şi odinioară, să aline şi să liniştească durerile de pînă acum. E prea deajuns!

Rodion

ALTA CREDINŢA

Tu'n ţara asta nu vezi decît raiul
Ce-ai tăi ţi-l ticluesc într'o clipită
Ruină-i sub hărtia poleită,
Sub crengi de brad trosneşte putregaiul
Dar tu eşti fericit. Linguşitorii
Inaltă imnuri proslăvirei tale
Şi fac să n'auzi cîntecul de jale
Cu care-şi adorm foamea prăşitorii.

Al. Vlăhuţă, poezia 1907.

Nu Regele e vinovat
Că'n lanurile încercărei
Au prins a'nvineţi din nou
Putregăirele durerei;
Ci vinovaţii sîntem noi,
Mult *priceputii* fii ai ţării.

Căci ce putea să facă-un om,
Un Nou venit, cu gânduri bune,
Cu-un neam întreg de rîvnitori,
A căror aţâţări nebune
Dorinţe numai două aveau:
A izbuti şi a răpune?

Nu'n dor de ţară-a izbuti,
Nici a răpune-a ei duşmani;
Ci să câştige treceri multe!
Adunături de grandomani
De zeci de ani al ţării trup
Il zvîrl ca pradă la hultani!

Căci unde sînt cei ne'nfruptaţi
Din sîngele ce se sleeşte?
Şi unde-s cei ce nu s'au uns
Din stupul ce nu mai roeşte?
Acuma să-i vedem, acum,
In cumpenirea ce soseşte!

Peirea neamului de jos
Peirea noastră ne-o aşterne;
Şi ori şi cît am fi de mari
Cei şase mii ce stăm pe perne,
La cei ce vin, culcuş de spini
Cu voia noastră le vom cerne.

La ce voim a cercata
Nepomenita umilinţă,
Că n'am fost vii, ci morţi am fost
Fără iubire şi voinţă;
Şi-acum Acelui adoptat
Să-i cerem numai Lui credinţă?

Nu noi doar am făcut metanii,
In hosanale ne'ntrecute,
Acelui ce-astăzi coborâm
Din înălţimi nestrăbătute?...
Să-l judecăm cu-un singur an;
Ni-s încercările perdute.

Căci de-ar vra Dânsul să înjghebe
Un tribunal din morţii mari,
Şi să ne tragă'n judecată
Pe noi, ai Franţei proletari,
Ne-ar spune El: „De simţiminte
„Aţi fost şi aţi rămas samsari;

„Căci aţi rămas străini de ţară,
„De jalea ei aţi fost stingheri;
„Aveaţi un gînd, un dor şi-o fală
„Ca să păreţi *magnaţi, boeri.*
„Nu v'aţi gîndit la azi, la mîne,
„Ci viaţa toată v'a fost ieri.

„Nu voi—prin *sfîntul* glas al ţării
„Ce se numeşte parlament,—
„M'aţi pus, cu-adîncă prea plecare,
„M'aţi pus de viu în monument?
„La mine doar vă prosternaţi
„Cinstindu-mă cu: Domn clement.

„Şi-am fost de sigur domn clement
„Că-am strîns *toţi capii* în dîrlogi;
„In rîvne, patimi, năzuiri.
„Ei se scaldau ca bieţi milogi
„Şi în căruţi cu două roţi,
„I-am tot purtat ca pe ologi,"

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

De-atuncea nu s'a mai văzut
Ca întregitul car al ţării
In plin să mişte, 'n patru roţi
Pe lungul drum al deşteptărei;
Căci un butuc mereu ciuntit
Plesnea 'ntre schiţele—aşteptării.

Cum Regele să aibă vină
De-a noastră tristă deşteptare,
El, ce ne-a dat vecinică pildă:
Economie şi cruţare
Şi ca iubire-a Lui de neam
Tot încunjurul care-l are?

Din roada scurtului trecut
Să nu mînjim acum toţi snopii
Iar cu ocări, să nu stropim,

Căci nouă ne revin toţi stropii...
A desgropa grele-amintiri
E slujba tristă ce-o fac popii.

Căci Cel venit nu-i vinovat;
Mari vinovaţii sîntem noi,
Ce'n frămîntări şi desbinări
Ne-am pus mîndria de eroi,
Lăsînd să spele-ori-ce-amintiri,
Al desfătărilor puhoi.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Uitat-am lesne pe-Acel care,
In şepte ani schimbă toţi sorţii
Şi-a luminat pe-un biet popor
Cu-a desrobirei mîndre torţii...
Ca osîndit a ispăşit
Pe-un ţărm străin, durerea morţii!

Lasat'am oasele-i uitate
Să le umbriască nepăsarea
Slugarnici mici şi făr' de rost
Ne-am dus aiurea închinarea,
Fiind prea siguri că cel mort
N'o să ma sprijine 'ngîmfarea.

Ne-am oţărît, c'Acel ce stă
Pe-aşezămîntul din trecut,
In faţa sfintei încercări
De-a pune'n bronz pe-un Dispărut,
Rămas-a rece, împietrit
Şi tainic a rămas şi mut.

A vrut prin asta să ne-arăte
A noastră cruntă mişelie;
Cum ardem toată ceara ţării
Pentru o singură făclie,
Uitînd toţi morţii ce-au zidit
A ţării sfîntă temelie!

O! de există-un Dumnezeu,
O să ne dea pedepsi camplite;
De n'or slăbi cît de curînd
Dorinţele nelegiuite
Cum stîlpii ţării-au slăbit
De nărăvirile 'nvechite.

«Arhiva» Riria

NOUTAŢILE ZILEI

Balonul engle „Tresher" care s'a rîdicat la Londra în ziua de 16 Mai, a făcut naufragiu.

Nişte pescari au observat un cadavru plutind pe marea Mînecei. Ei l'au păscuit şi au găsit în buzunarul hainei o scrisoare din care s'a putut constata că este locotenentul Caulfield, unul din cei doi ascensori ăi balonului „Fresher".

***

Deraiare.—Trenul din Vladicaucaz (Rusia) a deraiat făcînd o mulţime de victime. Cincisprezece vagoane au fost sfărâmate şi 8 au căzut de pe şine. Sunt două sute răniţi şi mulţi morţi.

***

Bust.—In curînd se va înaugura la Paris bustul poetului Clovis Hugues, decedat de curînd.

Bustul este modelat de d-na Clovis Hugues, văduva defunctului, o sculptoră de mare talent.

***

Operaţie stranie.— La spitalul Necker din Paris, chirurgul Berger a făcut o operaţie foarte curioasă.

Un saltimbane, Hy, avea specialitatea de a înghiţi fel de fel de obiecte de metal: bolduri, cuie, lanţuri de ceasornic, furculiţe etc. După cîte-va luni de asemenea miracole, Hy s'a îmbolnăvit greu de stomac şi a intrat la spitalul Necker. Aci supuindu-l operaţiei, chirurgul a scos din stomacul lui Hy toate obiectele introduse de acest saltimbanc. Ele cîntăresc aproape jumătate chilogram. Intre acele obiecte sunt cuie pînă la 12 centimetri lungime. In totul stomahul lui cuprindea 171 cuie afară de ace, bolduri, un lanţ de ceasornic etc. etc.

Hy e foarte slăbit şi nu crede să reînceapă miracolele sale.

***

Crima unui diplomat.—Curtea cu juri din Brusela (Belgia) judecă procesul lui Waddington care a omorît cu focuri de revolver pe Balmaceda, secretarul legaţiunei din Chili. Tînărul Balmaceda, logodit cu sora lui Waddington, a părăsit logodnica sa pe motiv că ea a avut deja o relaţie amoroasă înaintea logodnei. Fratele logodnicei, Waddington convins de nevinovăţia surorei sale, într'o alteraţie cu Balmaceda, a ucis pe acest din urma trăgînd asupra lui cîteva focuri de revolver.

***

Profanare.—Se crede că Riciotts Garibaldi ar fi profanat mormîntul fratele său. Aceasta, în urma unui denunţ a soacrei lui Riciotti.

Riciotti Garibaldi protesta energic contra acestei acuzaţiuni şi speră ca se vor găsi adevăraţii profanatori.

***

Corfu.—Impăratul Wilhelm II va sta iarna viitoare la Corfu, noua sa proprietate. De aci el va merge în Epir şi va vizita apoi antichităţile grece.

Litere-Ştiinţe-Arte

Liliputanii *sunt la ordinea zilei. In toiul acestui curios şi nemerituos sezon teatral, cînd grădinile abundă de sarbede producţiuni ale trupelor de vară—ne-a sosit această admirabilă trupă artistică, în acelaşi timp una din cele mai mari curiosităţi artistice ce se poate vedea. Căci copiii cari alcătuesc, în cea mai mare parte, această trupă de operă, sunt adevăraţi artişti, consumaţi, stăpîni desăvîrşiţi pe scenă şi înzestraţi cu miraculoase calităţi artistice: voci, mimică, îndemânare şi fineţe în joc. Aseară în opera lui Bellini, publicul a putut din nou admira aceste fenomenale apariţiuni şi să vadă copii între 9 şi 13 ani atăcînd roluri grele cari fac fala şi uneori spaima marilor cîntăreţi...*

E pacat că un atare ansamblu şi un asemenea cor minunat—incomparabil superior acelora cari ne vin de obiceiu în stagiunile de iarnă pe scena teatrului naţional—nu dispune di scena comodă a unui teatru. Grădina, cu scena ei de iarmaroc, este incompatibilă cu manifestări de artă, o bună parte a notelor pierzîndu-se în acompaniamentul muzicelor de la Bragadiru sau a dialogurilor scopiţilor cari reflectează cu glasul lor piţigăiat pe caprele trăsurilor lor—în timp ce micii „enfants terribles" îşi fac acele picante declaraţiuni: „i nostri cuori uniti...", oricînd se lamentează micul erou: „Io son geloso..." sau cînd, la fine—atacă delicioasa „pyrrha" din „Trovatore..."

Vom reveni încă asupra originalei trupe de operă căci e o mare plăcere artistică a Iaşului în aceste seri de vacanţă..

*

A apărut No. 6. pe lunie, din excelenta revistă *„Arhiva"* cu următorul sumar:

Riria—Altă credinţă, Riria—Valuri şi Unde—versuri, A. D. Xenopol.—Mijloacele de îndreptare ale stării ţărănimei romîne, Dr. Leon Cosmovici.—Ştiinţele naturale, T. T. Burada.—Inceputul Teatrului în Moldova, A. D. Atanasiu.—Invăţămîntul desemnului şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Infiinţarea Şcoalelor de Arte-Frumoase. —Cauzele încetei mişcări artistice).

DARI DE SAMA

Mielvoaque. Expoziţia din Bucureşti, trad. de A. D. Xenopol. Edmond Demolins. L'education nouvelle, de Valeriu Hulubei.

*

In numărul nostru de Luni vor găsi cetitorii începutul prea interesantului foileton anunţat: **Să-l urmăm!** de Oskar Weleski, după romanul lui Henrik Synkiewicz.

*

„Le bon temps"—romanul lui Henri Lavedan scos din viaţa „Bohemei"—o slabă imitaţie a romanului lui Henri Murger, a fost tradus în limba germană sub titlul: „Aberdie Jugend..."

*

Literatura inchiziţiei spaniole s'a îmbogăţit cu nuoi documente prin recent apăruta lucrare a Marchizului Isidoro de Hoyos: „Sefardimii". Fostul ambasador, autorul lucrării, a avut la indămînă bibliotecile bogate în documente autentice, aşa că opera restabileşte unele fapte şi adevăruri istorice de mare importanţă, aruncînd noui lumini în această întunecoasă epocă din istoria Spaniei.

*

In „Biblioteca pentru toţi" va apare zilele acestea celebra tragedie a lui Grillparzer, *Hero şi Leandru* tradusă de d-l Haralamb G. Lecca. Această tragedie e o capodoperă a literaturei germane şi o lucrare poetică desăvîrşită. Cei cari au avut bucuria de a vedea pe admirabilele noastre tragediane, d-nele Aristizza Romanescu şi Agatha Bârsescu, în rolul poetesei Hero, vor avea plăcerea de a-şi reîmprospăta, citind volumul, emoţiile şi senzaţiile pe cari le-au avut la reprezentare. putându-se tot-de-odată opri la versurile mai poetice cari fac farmecul acestei tragedii ajunsă clasică. Va fi în vînzare la toate librăriile din ţară. *Preţul 30 bani.*

*

„Să-l urmăm!" romanul celebru al lui Sinkiewicz a făcut încunjurul lumei şi a fost tradus în toate limbile moderne. Un actor rus Vladimir Selescki a transformat romanul într'o mică piesă—un singur act —plină de dramatismul cel mai emoţionant. Această lucrare dramatică o vom publica în foiletonul ziarului nostru, peste cîteva zile. Traducerea, datorită d-lui Octav Minar, se va bucura negreşit, de favoarea cetitorilor noştri ca şi cele de pînă acum.

*

STRUNA ZILEI

LILIPUZIANA....

Toată lumea va recunoaşte că din această primă ieşire în arena parlamentară d. N. Iorga a eşit foarte micşurat.

Un ziar

Cu aşa trei „succese" încă
Cel mai....nalt politician
Pe la noi se va re'ntoarce
Mic, cît un....liliputan.

Informaţii

Manevre sanitare.—Ministrul de război a introdus o inovaţie în materie de manevre: manevre sanitare.

Pentru studiarea şi organizarea lor s'a numit o comisiune din care fac parte toţi medicii şi veterinarii, şefi de servicii ai garnizoanei Bucureşti şi d. locot.-colonel Rovinaru, sub-şeful marelui stat major al corpului II de armată.

—

S'a fixat definitiv luna Noembre pentru examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor.

Numai învăţătorii cari au făcut cereri de înscriere şi cari au fost recomandaţi de revizorii şcolari, vor fi primiţi la examen.

Cereri nuoi nu vor fi admise.

—

Am anunţat ori că în urma ştirei publicate de 2 ziare străine că soldaţi evrei ar fi fost maltrataţi în garnizoana de la Dorohoi, ministrul Averescu a ordonat o anchetă.

Aflăm astă-zi că, cu împlinirea acestei anchete, a fost însărcinat d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată.

—

D. N. N. Săveanu, fost prefect de Putna a fost numit director general al penitenciarelor.

—

Camerele vor fi convocate din nou în sesiune extra—ordinară între 20 şi 25 Octombre. In acea sesiune se vor expedia toate afacerile curente, iar în sesiunea ordinară care va începe la 15 Noembre, nu se vor cerceta de cît proecte agrare.

—

D. Petre Missir, profesor universitar şi senator de Iaşi, a fost numit în comisiunea care va avea să lucreze la reînoirea tratatului comercial cu Turcia.

—

Viitorul primar. — Am anunţat ieri că deputaţii şi senatorii de Iaşi au rămas în Bucureşti spre a lua avisul centrului asupra persoanei viitorului primar de Iaşi.

Nu se putea face de cît astfel, de oare ce, în partidul liberal din Iaşi, nu există nici şef real, nici unitate de vederi.

Rezultatul întrevederei îl găsim în *Independenţa* de astă-zi. Dacă ziarul liberal este bine informat. s'a hotărît eri ca primar să fie d. N. Gane şi prim ajutor d. P. Fîntînariu.

Ce va mai fi, se va vedea.

—

Jurisprudenţa importantă.— Comisia de apel din Bucureşti a stabilit următoarea jurisprudenţă în materie fiscală:

1. De şi este adevărat că rolurile de recensemînt general pot fi modificate în cursul periodului prin adăogiri de noi contribuţiuni sau ştergeri de contribuţiuni existente, când noi baze impozabile s'au ivit sau cînd bazele existente au încetat, dar modificarea lor nu poate fi făcută de cât după cererea contribuabililor iar nu şi după aceea a perceptorilor.

2. Comisiunile de apel, sunt incompetinte a judeca cererile perceptorilor de a se scade din roluri contribuabilii morţi, dispăruţi sau insolvabili, asemenea scăderi întrînd în competinţă exclusivă a curţei de compturi; că afară de aceasta, comisiunile de apel fiind autorităţi judecătoreşti de excepţie, cu o competinţă specială, ele nu pot judeca în afară de cazurile strict limitate şi prevăzute în lege.

3. Dispoziţiunile art. 130 şi 131 din legea comptabilităţei publice sunt privitoare atit la contribuţiunile indirecte cât şi la cele directe, întru cît citatele texte de lege, nu fac nici o deosebire în această privinţă.

—

Premianţii Conservatorului din Iaşi.—La teorie: Artemiza Margareta Apostolidi, Aneta Aritonovici, Ioan Anastasiu, Elena Botez, Maria Buliga, Const. Baciu, Caton Borisov, Elena Cantacuzino, Maria Clemensievici, Maria Dimitrovici, Ioan Gluckman, Ioan Gheorghiu, Augusta Eraclidi Constantin Ionescu, Cecilia Lack, Maria Marta, Margareta Pompilian, Maria Popescu, Petru Popov, Neculae Stoian, Alex. Steinhamer, Gh. Scheleti, Irina Vrânceanu, Constantin Vasiliu, din anii inferiori, iar dintre absolvenţi la Teorie şi solfegiu: Ioan Anastasiu, Maria Buliga, Baciu, Eftimia Balmez, C. Borisov, Maria Clemensevici, Smaranda Cihodariu, Cecilia Caţichi, Maria Dimitrovici, C. Ionescu, Maria Popescu, Gh. Scheleti şi Alexantru Steinhamer.

La piano: Artemiza Apostolide, Aneta Aritonovici, Silvia Apostolescu, Sofia Cuzin, Natalia Dimitriu, Alexandrina Drăghici, Elena Knoch, Margareta Pompilian, Gh Raşcu, Natalia Ştiubei, Paraschiva Vasiliu, Ghiulea Onorina, iar dintre absolvenţi: d-şoara Lack Cecilia şi domnişoarele Aneta Antoniu şi Sidonia Hogaş.

La Armonie: Aneta Antoniu, Eugenia Aritonovici, Pavel Climescu, Alisa Dabija, Florica Ficşinescu, Elena Şuţu, Ghiulea Onorina, D. Munteanu, C. Popovici, Gh. Raşcu, Natalia Ştiubei, C. Stihi, Gh. Slavnicu, Mina Stanciu, iar dintre absolvenţi: Nec. Cazacu, Gh. Cobzaru, Smaranda Cihodariu, Natalia Dimitriu, Ana Florescu, Caliopi Prasin, C. Paraschivescu, Agripina Ştefănescu şi V. Trifan.

La Flaut: I. Anastasiu, Emil Gavrilescu, C. Stihi, V. Cheffneux.

La violină: Maria Buliga, Mircea Bîrsan, Carlo Cirillo, Maria Dimitrovici, Romeo Drăghici, Gh. Ionescu, Emil Strasberg, iar dintre absolvenţi: M. Barbu, şi Gh. Sprinceană.

La contra-bas, corn, trombon şi oboe: C. Baciu, O. Bries, I. Bolea, Gh. Botez, P. Climescu, Const. Constantinescu, Cesar Cantimir, C. Hermeziu, C. Ionescu, I. Mircea, C. Paraschivescu, Simion Popovici, Mih. Popovici, Stoian Neculai, Alexandru Steinhamer, Ştefan Trifan, Gh. Ursan, Şt. Vlădescu.

La Declamaţie: Ioan Bogdan, Felician Botez, Nec. Beligan, Maria Horga, D. Ianoş, Ana Luca, Elena Minculescu, Natalia Maxim, Gh. Slavnicu.

La Bel-Canto: Elena Cornescu (absolventă), Virgil Ionescu.

La Violoncel: M. Ciolan, Adolf Crugher, Ştefan Dimitrescu.

—

Şcoalele secundare au luat vacanţă de ieri şi până la 8 Septemqrie.

—

Rezultatul examenului de capacitate la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi se va cunoaşte Luni.

Comisiunile pentru examenul oral al candidaţilor dela şcoalele normale pentru obţinerea diplomelor, va începe a lucra dela 20 c.

—

Din comuna Şipotele se comunică. că, în ziua de 5 Iunie, fata Ruxanda C. Spătaru a dat naştere unui copil de sex bărbătesc pe care l'a îngropat de viu.

Pentru a nu se descoperi crima comisă, mama numitei a desgropat copilul şi transportându-l afară din sat, l'a lăsat în ţarina satului unde a fost găsit în urmă de delegatul sfatului sătesc. Ambele femei au fost arestate şi înaintate parchetului.

—

Epidemia de febră aftoasă a fost declarată în comunele Bârleşti şi Podu-Iloaei.

Pentru a se opri întinderea boalei, s'au luat măsuri pentru închiderea târgului de vite ce se ţine în Podul-Iloaei.

—

Resultatul examenului de capacitate al secretarilor comunali, ţinut eri, Vineri, la Prefectura de judeţ, se va da Luni. Până atunci comisiunea va avea să se ocupe cu cercetarea probelor scrise ale candidaţilor.

—

D. Er. Iliescu, medicul veterinar al judeţului, a plecat în inspecţie în comunele Movileni Gropniţa şi Şipotele, unde s'a declarat printre vite epidemia de febră aftoasă.

—

Reorganizarea Armatei.—Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat proiectul referitor la reorganizarea armatei elaborat de d. general Crăiniceanu.

Este interesantă o comparaţie între efectivul actual al armatei noastre şi între acel ce-l prevede proiectul cel noul

Actualmente armata posedă 34 regimente de infanterie de cîte 3 batalioane. Proiectul nou prevede 36 regimente de cîte 3 batalioane.

Brigadele de infanterie se compun actualmente din 2 regimente. Proiectul prevede adăugirea unui regiment teritorial.

Miliţiile nu cuprind de cît un batalion de regiment, adică, în total, 34 batalioane. Proiectul statului major prevede 18 regimente de miliţii de cîte 3 batalioane sau, în total, 54 batalioane.

După noul proiect vor fi, în total, 225 batalioane de armată activă, teritorială şi de miliţie, pe cînd acum nu sînt de cît 145 batalioane organisate.

Cavaleria se compune din 6 regimente roşiori, 2 regimente de calaraşi permanenţi şi 9 alternative. Proiectul prevede 9 regimente de calaraşi şi o divizie de roşiori formată din trei brigade a trei regimente.

Cele 13 regimente actuale ale artileriei vor fi sporite la 18.

—

La 14 l. c. distinsa doctorandă d-ra Maria Cicherschy şi-a susţinut teza de doctor în Medicină şi Chirurgie tratînd despre „Biologia şi Criminalitatea femenină„ obţinînd „magna cumlaudae".

Juriul examinator a fost prezidat de distinsul profesor dr. G. Bogdan decanul facultăţei de Medicină care în cîteva cuvinte bine simţite a arătat valoarea şi importanţa acestei lucrări prezicându-i un viitor strălucit în spinoasa carieră ce a îmbrăţişat d-ra Cicherschi.

—

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

2

TABLOURILE

Pictorului Th. Aman

Atunci cînd omul dă o formă înboldirii sale lăuntrice face artă, care nu e de cît jocul spiritului.

(*Schiller*)

O admirabilă aquarelă a făcut el pe patul de moarte. Pe ea e scris: „In ultimele sale momente, Iulie 1891".

Cîtă artă şi ce minunată aquarelă! Ea îţi inspiră atîta duioşie, căci este lucrarea cea din urmă a pictorului, în care a oglindit întreg sufletul său admirator neîntrecut al naturei! Cu această ocazie îmi amintesc de o scenă tristă a genialului peisagist francez Lantara. Inebunit, era internat la un spital de alienaţi afară de Paris.

Intr-o noapte de Ianuare, gardienii îl scăpară de sub supravegherea lor. El se refugiasă în pădurea din apropiere a spitalului. A doua zi îl găsiră înghetat, strîngînd la piept o ramură verde de brad, pe care buzele sale o sărutase. El n-a avut norocul să moară cu penelul în mînă ca Aman; dar sufletul său, amant al naturei, i-a dat ultima bucurie strîngînd la pieptul său natura însuşi.

O altă pînză tot aşa de mare ca Bătălia de la Oltenişa, este Vinerea Mare la Biserica Stravopoleos din Bucureşti. Un capo-d'operă care ocupă un loc de onoare în acest muzeu. Acest tablou a fost reprodus în mic la Lipsca, în 30,000 exemplare, în chromo-litografie, într-un mod foarte răuşit. Ast-fel se va răspîndi în ţară opera unui genial pictor romîn.

Pe lîngă lucrările originale, Aman se mai ocupa cu reproduceri de pe tablourile celebre din diferite muzee din Europa.

Aşa ne-a rămas „Facerea Mariei de Médicis" o admirabilă copie după Rubens, „Iudita şi Holofern" după Vernet, şi multe aquarele foarte bine răuşite.

Pinacoteca din Iaşi are vre'o şeasă tablouri cu subiecte istorice care atrag admiraţia vizitatorilor.

Teodor Aman se mai ocupa cu sculptura şi grava pe aramă. Societatea aquafortiştilor din Paris, posedă o serie interesantă din aceste lucrări şi care au făcut turul lumei, fiind reproduse în marele album al societăţei.

Multe din mobilele pictorului erau lucrate de el. Citez ca curiozitate: Un ceasornic, o masă cu diferite portrete de vechi prinţi romîni, o toaletă, un pat şi alte lucruri casnice.

D. dr. Istrate a găsit la un negustor de vechituri din Paris, o admirabilă aqua-forte. „La danse de la ceinture", alături de prima hartă a Romîniei în relief, datorită lui Cesar Boliac din 1854 care se află în posesiunea Academiei.

***

Spuneam în articolul trecut că Aman se poate compara cu marele pictor rus-Veraşeghin.

In opera amîndurora se vede aceiaşi tehnică, acelaşi entuziasm în reproducerea identică a lucrurilor pînă la acea infimă minuţiozitate.

Totuşi tablourile acestor pictori nu sunt lipsite de poezie, dar poezia ce o avu e realisată. Amîndoi au rupt cu trecutul şi ne-a dat-o nouă şcoală, o nouă direcţie originală, care astăzi este în floare în pictura modernă. Veraseghin şi Aman coboară iarăşi arta din nori pe pămînt.

Asta pentru ei este ceva social iar nu dumnezeesc, este un factor şi tot odată un simptom al desvoltărei societăţei.

De aceia sublima cugetare a lui Goethe că: „Arta este îndelung timp mai mult educătoare, înainte de a fi frumoasă şi totu-şi tot aşa de mare, de adevărată, ba chiar mai adevărată şi mai mare de cît cea frumoasă", distruge ideia că numai frumosul poate fi obiectul unei arte.

Acest adevăr l-a dovedit lucrările geniale ale pictorului rus şi romîn.

Aşi dori din suflet, că aceste lucrări să se popularizeze prin cromolitografii şi prin albume; astfel ca să fie la îndămînă ori cui acest tezaur de artă pe care îl posedă capitala noastră.

Octav Minar

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

Expulzarea streinilor

(URMARE)

Legea din 7 April 1881, n'a voit să admită nici o distincţiune între străinul pămîntean sau venit de afară, şi că toţi sunt cuprinşi în aceeaşi categorie şi supuşi la aceeaşi regulă, mai rezultă şi din alte împrejurări. Aceasta rezultă, mai întâi, din suprimarea art. 8 din codul civil, după care pînă la 1879, copilul născut pe pămîntul României din părinţi străini putea, la majoritate, să declare că optează pentru naţionalitatea romînă şi autoritatea comunală trebuia să ia act de această declaraţie şi să înscrie pe declarant printre cetăţenii romîni. Legiuitorul, suprimînd acest articol, care putea deveni un pericol pentru ţară, căci toţi ovreii născuţi în Romînia şi al căror număr e considerabil, ar fi căutat să beneficieze de acea dispoziţie pentru a deveni romîni, ceeace ar fi echivalat cu o naturalizare în massă, legiuitorul a arătat că nici odată n'a considerat pe ovreii născuţi şi crescuţi în ţară ca avînd o poziţiune deosebită, şi că pe toţi i-a ţinut drept străini pînă la împămîntenire.

Al doilea, în Belgia, unde există asemenea o lege contra străinilor, cea din 12 Februarie 1897, s'a făcut formal deosebiri între diferitele categorii de străini supuşi expulzărei, ceeace, la noi, nu s'a făcut prin legea din 1881, demonstrându-se astfel că toţi sunt supuşi la aceiaşi măsură.

Al treilea, legea din 1881 asupra străinilor a fost luată de pe legea franceză din 1849, şi, în acea lege, nu se face absolut nici o deosebire între străinii supuşi expulzărei, căci deosebirea de text de „orce străin va fi expulzat", din legea franceză, şi de „străinul care are domiciliul sau reşedinţa în România va putea fi constrâns", etc., din legea română, nu constitue un argument serios în favoarea tezei susţinută de recurent.

Recurentul, simţind slăbiciunea argumentaţii sale pe acest tărâm, invoacă un întreg arsenal de hrisoave, anaforale, decrete, etc., pentru a dovedi că totdeauna s'a făcut deosebire între străinii pământeni, născuţi şi crescuţi pe teritoriul român şi cei veniţi din afară.

El se referă, pentru aceasta, la hrisoavele lui Mih. Racoviţă din 1755, ale lui Ipsilante din 1775, ale lui Grigore Ghica din 1777, la anaforaoa lui Const. Moruzi din 1794, la hrisovul lui Ion Sturza din 1823, chiar la un decret al lui Vodă-Cuza din 1865. La aceste argumente răspunde. prin anticipaţie, mai întâi, o hotărâre a Curţei de apel din Bucureşti, din 1873, publicată în „Dreptul" de pe acel an, No. 83, care motivează astfel:

„Considerînd că, în vechia noastră legislaţiune, nu se stabileşte nicăiri, într'un mod pozitiv, că calitatea de romîn ar fi rezultat din singurul fapt al naşterei pe teritoriul Romîniei;

„Că, dacă în vechile noastre moravuri, se admisese, într'un mod tacit, ca străinii născuţi în Romînia să fie asimilaţi Romînilor, această favoare, ce rezultă dintr'un drept cutumiar, nu era făcută decît în privinţa străinilor de cît creştin, cari, adoptînd obiceiurile ţărei, sau absorbit în naţiunea romînă, iar nicidecum în privinţa ovreilor cari, conservînd o naţionalitate şi o fizionomie distinctă, n'au putut a se contopi în elementul romîn". (Vezi Dreptul No. 82 din 1873).

Al doilea, răspunde deciziunea Curţei de Apel din Bucureşti, azi în discuţiune, care, cu drept cuvînt, consideră acele hrisoave şi anaforale ca neconcludente în cauză, atît din punctul de vedere al efectului lor legal, puterea lor fiind desfiinţată prin art. 1912 din codul civil, cît şi din acela al tradiţiunei istorice, de oarece legislaţiunea ţărei s'a schimbat de atunci şi ea se guvernează azi de de alte principii.

Dar se insistă, zicîndu-se:—Dar nu vedeţi că însăşi Constituţiunea face deosebire între evreii pămînteni şi cei străini, dispensînd pe cei d'intâiu de stagiu? Nu vedeţi că asemenea distincţiune o face şi legea comunală din 1864, şi legea meseriilor din 1902, şi circulările prefecţilor pentru libera petrecere a străinilor în ţară, legi şi circulări în care se vorbeşte de evreii pămînteni şi evreii sudiţi? Nu vedeţi că, la 1877, Vasile Boerescu, ministru de externe, adresîndu-se Puterilor pentru recunoaşterea independenţei Romîniei, deosebeşte pe evreii pămînteni de cei străini? In fine, că însăşi Curtea de casaţie a făcut, în diferite rînduri, aceasta deosebire, pronunţînd deciziunile din 1885, 1887, 1902 şi 1904?

La aceste întâmpinări răspund, după cum răspunde şi Curtea de apel, că ele nu dovedesc nimic din ceeace optimismul celor ce le propun ar voi să vază în ele. Dispensarea de stagiu, în adevăr, e o favoare. Art. 7 din Constituţiune zice: „pot fi scutiţi de stagiu", şi această facultate ce o are guvernul de a acorda sau nu dispensa de stagiu străinilor cari au adus vre-o industrie sau vre-o invenţiune utilă în ţară, cari au servit sub drapel sau cari s'au născut şi au crescut în Romania fără a se bucura de vre-o protecţiune străină, nu poate niciodată să fie invocată ca un drept. Ea atârnă, încăodată, de aprecierea guvernului, care, pentru motivele de el cunoscute, poate să o acorde sau să o refuze.

D. Al. C. Cuza contra d-lui N. Iorga

— Un quasi-interwiev cu d. A. C. Cuza —

Dezavuat de ai sei.—Nemulţumirea nevrăstnicilor.—D. Cuza indignat.—Naţionalist şi om de guvern.—Cum a fost tratată chestiunea ingerinţelor.—Cu cine a fost comparat d. Cuza.—Date interesante.

Felul cum d. N. Iorga a crezut de cuviinţă să dezvolte interpelarea sa, a provocat nu numai deziluzia tuturor oamenilor politici, dar şi o mare nemulţumire în rîndurile partizanilor d-sale, de toate vrîstele.

Aceştia, care sunt convinşi de extra-ordinara valoare de om politic a „mîntuitorului neamului", se arată indignaţi, căci, cunoscînd valoarea omului, ei văd în actul d-lui Iorga un fapt de o adevărată tradare a cauzei naţionalismului.

Se părea, însă, la început că numai partizanii nevrîstnici, acei care nu înţăleg fineţele politicei, sunt nemulţumiţi, pe cînd bătrînii, deprinşi cu luptele politice, obicinuiţi a şti că de multe ori trebuiesc sacrificate aparenţele pentru a salva fondul, înţeleg gestul d-lui Iorga şi-l aprobă.

Or, din nenorocire, şi bătrînii sunt nemulţumiţi. Pînă şi fruntaşul între fruntaşii partidului, „caracterul de bronz, învăţatul cu idei originale, omul superior" cum spune „Neamul Romînesc", pînă şi d. A. C. Cuza este nemulţumit.

Lucru acesta l'am aflat şi atunci ne-am zis: Cazul este prea important pentru ca să nu cunoaştem părerea d-lui Cuza şi ce bine ar fi să-l interwievăm.

Şi ne-am hotărît să procedăm.

*

Suit în birjă, constat imediat şi cu regret, că birjarul ie un jidan. Asta nu se poate. Sunt ani de cînd picior de jidan n'a străbătut frumoasa grădinuţă din dealul copoului unde d. Cuza meditează de atîtea ori asupra marelor probleme economice şi sociale!

Schimb trăsura, dar cu neputinţă de găsit un birjar romîn. Trebuia să mă mulţumesc să iau un lipovan, să mă resemnez. La urma urmei mă conduce un pravoslavnic creştin, cetăţean al sfintei Rusii, iar srteinofobia d-lui Cuza îmbracă forma unei monomanii: numai contra jidanilor.

Deci putem urca dealul Copoului.

*

Străbat în curte şi nu fără a încerca un sentiment curios. Ce curioasă instituţiune e şi ziaristica modernă! Să ai dreptul să străbaţi în casa omului,—chiar cînd este un om superior de talia d-lui A. C. Cuza—să pretinzi a şti şi a da publicităţei sentimentele intime pe care le nutreşte cineva faţă de un scump prietin odinioară şi în contra căruia are astă-zi o nemulţumire!

L'am găsit în biroul de lucru. Aşezat în jîlţ, d. A. C. Cuza medita... deci n'avem nimic de înregistrat.

— Am venit să cunosc impresia d-voastre asupra interpelărei d-lui Iorga.

— Spre a o da publicităţei? ripostă d-sa imediat.

Eram un moment în încurcătură dar în cele din urmă respunsei:

— De sigur

— Bine. Atunci sunt gata să vorbesc, căci eu nu înţeleg muncă fără urmare practică imediată şi declaraţiuni fără ca ele să nu ajungă imediat la cunoştinţa marelui public. De sigur că ziarul dv. este mult cetit? Nu este aşa?

— Ziarul cel mai popular din Iaşi şi ne citesc toţi locuitorii, indeferent de credinţa religioasă.

— Bine, asta n'are nici o importanţă.

— Atunci să procedăm. Este ceva exact din zvonul respîndit că nu prea sunteţi mulţumiţi de modul cum d. Iorga şi-a dezvoltat interpelarea?

— Da. Mă grăbesc chiar să adaug că sunt foarte mâhnit şi aceasta din două considerente: unul de ordin general şi altul de ordin personal.

In privinţa primului punct află că eu nu înţeleg de ce d. Iorga a crezut de cuviinţă să facă onhi dulci guvernului. Această atitudine periclitează întreaga mişcare, căci nu se poate concepe o agitaţie pe o temă ca ecea făcută de noi şi să fi guvernamental în acelaş timp. Naţionalismul, aşa cum îl practicam noi, presupune înainte de toate scormonirea patimelor, aţîţarea urelor, desfăşurarea dezordinelor. Or, nici eu, nici partizanii noştri—în mare parte tineri care lucrează pria entuziasm şi de loc prin raţiune—nu pot concepe un şef care în afară de parlament să facă pe omul dezordinelor şi agitaţiunelor iar în parlament să-l facă pe omul de ordine, pe guvernamentalul.

Masele nu se cuceresc şi mai cu samă nu se duc la luptă prin discursuri ca acele pronunţate de alesul colegiului II-lea de Iaşi şi, deşi mi-e drag, nu pot să nu-l compar pe Iorga cu acele pasări cîrîetoare, care la un moment se ridică la înălţimi considerabile în văzduh, curînd, însă, se coboară şi se aşează pe unul din acele animale ce nu pot fi consumate de rasa jidovească. Imi pare rău că spun aceste lucruri, dar adevărul aşa este: ani de zile a electrizat masele, a făcut ca romînii cu adevarat să privească la el ca la „Mîntuitorul Neamului" şi să-l idolatrizeze, pentru ca ajuns la cea mai mare înălţime,—pătrunderea în parlament — să cocheteze cu liberalii ceea ce-i tot una cu a se coborî pentru a se aşeza pe animalul de care îţi vorbiam adiniaurea. Căci, pentru D-zeu, atît avea de spus Iorga despre partea ce o are rasa blestemată în cauzele răscoalelor, atît avea de spus despre mizerabila represiune, infamele ingerinţi şi celelalte? Au dreptate partizanii care, pe furiş, căci infamele direcţiuni şcolare şi poliţia îi supraveghează de aproape, au venit la mine spre aşi exprima indignarea lor.

— Spuneaţi că aveţi şi un motiv de mîhnire de ordin personal?

— *Da. Este vorba de chipul puţin, cum să-i zic, gentil, cum d. Iorga a vorbit despre mine şi cu cine m'a pus în aceiaşi cofa. Mă rog cine este marele necunoscut Comşa despre care a vorbit d-sa?*

Şi ce pot avea comun eu cu acel d. Basilescu, cu care am fost comparat, şi care, nenorocitul, a crezut că-şi poate permite luxul de a polemiza cu mine şi mai cu seamă să mă acuze de plagiat?

De ce mi-a făcut acest afront d. Iorga?

— Şi acum?

— N'ai nici o grijă. Cauzele mari nu pier şi nimene nu este indispensabil. D. Iorga nu mai este al nostru sau mai bine zis numai este ceia ce a fost, dar marea cauză va continua a fi servită şi dacă d. Iorga a dispărut, eu sunt gata—şi mărturisesc că bucuria mea nu e tocmai mică—să iau dirigiuirea.

D. N. Iorga s'a demis de fapt, eu Alexandru C. Cuza mă proclam şeful partidului naţionalist.

*

Cu aceasta interwievul s'a sfîrşit şi am plecat mulţumind „omului integru, caracterului de bronz, învăţatului cu idei originale" cum ar zice „Neamul Romînesc".

Ultime informaţii

In vederea alegerilor comunale.— *Membrii comitetului executiv al partidului conservator ieşan s'au întrunit eri în localul clubului, în urma convocărei făcute de d. Al. A. Bădăreu, vice-preşedinte al clubului.*

S'a discutat, pe lîngă o sumă de chestiuni privitoare la organizarea partidului conservator, chestiunea participărei la alegerile comunale care au loc în zilele de 3 şi 5 Iulie.

S'a hotărît alegerea unei comisiuni care împreună cu vice-preşedinţii clubului să decidă dacă partidul să puie listă la aceste alegeri şi din cine să fie compusă lista candidaţilor conservatori, în caz dacă se va decide ca partidul conservator să lupte în aceste alegeri.

Din acea comisiune fac parte d-nii: A. D. Xenopol, Gh. Lascar, Teohari Antonescu, N. Cananău, C. Meissner, Jean Ghica, dr. Ilurmuzescu, dr. Gh. Bogdan, Lascar Antoniu, P. Sion, C. Leonardescu, Gh. Ghibănescu, Erbiceanu, Ilie Bărbulescu, Al. Dabija, C. Chirilă, Gh. Dobias şi I. Stavăr.

———

Ţăranii din Bivolari sunt foarte agitaţi.

Se crede, însă, că lucrurile se vor aplana.

———

D. C. I. Stoicescu, a fost numit astă-zi profesor suplinitor la catedra de drept Roman din Iaşi.

———

Un inspector financiar inspectând grefele tribunalelor şi judecătoriilor de ocoale, a constatat, la unele din aceste instanţe, că unele acte nu erau suficient timbrate.

Pentru acest fapt 2 judecători de la Bacău, domnii Dionisie Ionescu şi L. B. Opresca, precum şi d. Hipolit Mărzescu fost, pe atunci, ajutor de judecător la Iaşi, au fost amendaţi.

Apelurile acestor magistraţi se vor judeca luni la secţia II-a a Curţei.

———

D. St. G. Longinescu, numit profesor de drept Roman la facultatea din Bucureşti, se va strămuta în capitală în luna Septembre.

———

In numărul de la 15 a. c. al ziarului nostru s'a publicat o ştire din Negreşti privitoare la d. Iacob Buzatoff.

Regretăm că buna noastră credinţă a fost surprinsă, căci lucrurile stau cu totul altfel de cît le-a comunicat corespondentul nostru ocazional.

D. Buzatoff este un om foarte stimat în Negreşti. Nu d-sa a atacat pe d. Pascalide, cum s'a zis in ziar, ci d-sa a fost atacat de d. Pascalide.

Am rectificat cu plăcere.

———

D. G. Beldiman, portărel şef pe lîngă tribunalul Iaşi, a demisionat astă-zi din acest post.

D. G. Beldiman a şi predat serviciul.

———

Uumătorii ajutori de grefieri ai Curţei au fost delegaţi să indeplinească funcţiunele de secretari la birourile electorale pentru efectuarea alegerilor comunale în Iaşi: d. G Vartic, la secţia centrală; d. Gheorghiu la secţia II şi d. Vrînceanu la s. III-a

———

La liceul naţional vor fi afişate astă-zi rezultatele promoţiunelor. Rezultatele claselor IV şi VIII va fi cunoscute la 22 a. c.

———

Din Focşani ni se scrie că pentru locul de prefect al judeţului Putna, rămas vacant prin numirea d-lui N. N. Săveanu ca director general al închisorilor, lupta se dă între d. Clinceni, fratele Mitropolitului Moldovei şi d. P. Slăvescu.

Ca primar este desemnat definitiv d-l. Dimitrie Ţanu. Domnii N. Săveanu şi I. Poenariu vor figura ca membri în consiliul comunal.

———

In urma refuzului d-lui A. C. Cuza de a primi cartelul ce i-a fost trimis de d. C. Stere, s'a pornit o campanie de zefleme şi injurli la adresa d-lui Cuza.

Alaltaeri s'au prezintat la redacţia ziarului liberal domnii locotenent Cantunari şi T. Paladi, ca martori ai d-lui Cuza, cerînd numele autorului acelor articole.

D. M. Carp, profesor, fost revizor şcolar, s'a declarat ca autor şi şi-a constituit martori pe domnii Ibrăileanu, profesor şi loct. Sturza.

Aceştia, în numele clientului lor, au declarat că d. Carp nu poate primi cartelul, întru cît d. C. Cuza, chiar zilele trecute, a refuzat să să se bată în duel cu d. Stere.

Aci stau lucrurile de-o cam dată.

———

Curtea de apel secţia II-a va cerceta la 20 a. c. apelul făcut în contra acordărei moratoriului comerciantului Lehrer. Apelul este făcut de d. Drăgănescu, comerciant în Galaţi.

Speţa are importanţă în acea că, pentru prima oară, s'a făcut apel în materie de acordare de moratoriu.

———

D. N. Iorga vorbind cu un deputat i-a făcut următoarea caracteristică declaraţie:

— M'am convins că nu sunt suficient de apreciat de actuala Cameră şi dacă voi vedea că nu sunt înţeles voi demisiona din parlament şi voi pleca şi eu din ţară.

———

D. Stefan Şendre, s'a plîns amar d-lui Dimitrie Sturdza de înfrîngerea suferită la Iaşi şi de modul infam cum a fost tratat de liberalii ieşeni şi cei din Bacău care au făcut să cadă şi băiatul d-sale în acel oraş.

Intre alte argumente d-sa a mărturisit d-lui Sturdza că a cheltuit la Iaşi 10.000 lei şi la Bacău 5.000 lei.

Toate au fost în zadar.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 16 Iunie

Casa rurală

Bucureşti.—*D. Sturza, primul ministru, s'a hotărît să întocmească un proect pentru crearea unei case rurale.*

D. Sturza va studia proectul împreună cu d. Creangă, care este desemnat ca viitor director al casei rurale.

D: Creangă este originar din Iaşi, fiul marelui povestitor Creangă. A fost căpitan în marină. Este specialist în chestiuni financiare.

Plecarea d-lui Sturza

Bucureşti.—In cursul septămînei acesteia d. D. A. Sturza va pleca la Carlsbad, unde va sta trei săptămîni. D. Sturza va fi întovărăşit de d. Creangă cu care va studia proectul casei rurale.

In timpul absenţei primului ministru, interimatul consiliului de miniştri va fi ţinut de d. Haret, iar interimatul externelor îl va ţinea d. I. I. Brătianu.

Diplomele şcoalelor de comerţ

Bucureşti.—Ministrul şcoalelor a dispus ca să nu elibereze diplome absolvenţilor şcoalelor de comerţ, dacă absolvenţii nu vor dovedi că, potrivit legei, au practicat timp de 6 luni la o casă de comerţ.

Diplomele false

Bucureşti.—D. prim procuror Skina continuă cu cercetarea diplomelor de bacalauriat care au fost falşificate.

Astă-zi a fost citat un actual deputat, ales la Ilvov, acuzat că ar poseda o asemenea diplomă.

Ancheta ororilor

Bucureşti—D. Diamandi, funcţionar superior la ministerul de externe, a fost detaşat la ministerul de interne spre a fi numit în comisia care va avea să ancheteze unde s'au comis orori inutile pentru reprimarea revoltelor ţărăneşti.

Reangajarea d-lui Notara

Bucureşti.—Intre ministerul şcoalelor şi d. C. Nottara, apreciatul artist, a intervenit ieri un contract prin care dl. Nottara este angajat director de scenă al teatrului naţienal din Bucureşti cu 10.000 lei salar anual.

D, Nottara va fi obligat să joace în 30 de reprezentaţiuni.

Candidatură combătută

Bucureşti.—Se ştie că d. D. A. Sturza a optat pentru scaunul de senator al colegiului I de Tecuci. D. Sturza voieşte ca în locul vacant să se aleagă d. St Şendrea care a căzut la Iaşi.

Această candidatură este vehement combătută de liberalii locali, cari susţin candidatura d-lui Iacob Albu.

Se ştie că. d. Albu a căzut în alegerile generale, cînd a reuşit d. Cincu.

Manifestaţie oprită

Bucureşti. — Muncitorii din Bucureşti voiau să organizeze mîine o mare manifestaţiune spre a protesta contra faptului că muncitorii cari au fost internaţi cu prilejul rescoalelor, continuă a fi deţinuţi şi pentru că mulţi muncitori au fost expulzaţi.

Primul-procuror, d. Skina, a intervenit pentru contramandarea manifestaţiei şi a promis că doleanţele muncitorilor vor fi cercetate.

In urma acestora, manifestaţia a fost contra-mandată.

Club romînesc

Viena.—Eri s'a constituit în capitala Austriei noul club romînesc sub preşidenţia baronului Hurmuzachi.

Atentat

Moscova.— Teroriştii condemnaseră de mult la moarte pe colonelul Kuninsk, care a avut un mare rol în reprimarea răscoalelor, dar nu putuseră să execute hotărîrea pînă ieri cînd colonelul a fost împuşcat în momentul cînd părăsea casa.

Asasinul a fost arestat.

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 4 Iulie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru darea în antrepriză a serviciului curăţirei latrinelor şi cisternelor din oraşul Iaşi şi tîrguşoarele dependinte de el, pe timp de 5 (cinci) ani cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caietul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 09654
1907 Iunie

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de această branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE până la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită şi vă veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III. 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 173.—Marţi 19 Iunie 1907

Răspuns la fabulă

Şi poeţii se ciocnesc.

Ciocnirea însă, nu se face pe terenul scuzibilităţii şi a sentimentului atît cît pe terenul ideităţii.

Netăgăduit că mare şi neţărmurit e cîmpul poeziei!

Poetul se poate inspira de la ori-ce moment trecător al vieţei ca şi de cea mai înaltă şi generalnică idee. Prin prizma personalităţei sale artistice se limpezeşte ca cristalul tot ce atinge coarda sentimentului său.

In acest cîmp larg şi variat al subiectelor pentru poezie, viaţa politică îşi are şi dînsa locul ei în cercul poeziei.

Dar cel mai sărbăd şi cel mai puţin apt pentru avîntul poeziei e tocmai cercul vieţei politice.

Şi de ce oare? N'are viaţa politică singură prin sine elementul pasional care ne agită zi de zi pentru a nu vedea şi într'însa cîmp prielnic muzei poetice?

Da; dar pasiunea politică e de o specie deosebită: izvorîtă din interese şi ambiţii personale, hultuită pe rivalităţi şi întreceri, scaldată prin rancune şi pofte, ea e chemată a se etera cu cît vremea trece şi scoate la iveală elementul adevărului, singurul chemat a luci în secoli.

Pasiunea în politică e corolarul adevărului şi dacă îl întunecă pentru moment, ajută la limpezirea lui cu trecere de vreme.

Pasiunea poetului e pură, ideală, permanentă prin îmbrăcarea sa în forme eterne. Şi apoi chiar şi poetul nu urmăreşte adevărul; pasiunea pentru el nu e haina trecătoare a adevărului; din potrivă este însăşi fiinţa sa, idolul său. Prin ochii pasiunei văzînd, prin pasiune simţind, ne face şi pe noi să simţim ca el. Şi cu cît poetul simte mai adînc, cu atît ne tulbură mai tare, ne mişcă mai puternic.

Şi atîta tot!

Adevărul... e lucru sarbăd pentru poet: Pasiunea îl înalţă, pasiunea îl explică.

* * *

Fost-a dat ca anul 1907 să motiveze la cîntăreţii noştri aleşi, versuri politice. Alex. Vlăhuţă ne-a scris poezia *„1907“*, în care aruncă toată vina mişcărilor sociale şi agrare în spatele Regelui. El e marele vinovat, căci stînd la masă cu *Minciuna* şi cu *Linguşirea*, n'a ascultat vorbele drepte ale *Adevărului* şi firea poporului său n'a înţăles'o.

Tema poetului Vlahuţă a stărnit unanime proteste în toată lumea noastră intelectuală. Nu numai noi, oamenii de partid, dar şi critica literară a condamnat opera şi pe autor.

Contra temei poetului Vlahuţă, se ridică scriitoarea ieşană, poeta *Riria*, şi în *„Altă credinţă“*, versuri publicate în numărul anterior al *Opiniei*, tălmăceşte în tot de altfel opera politică a lungii domnii de 41 ani a Regelui Carol.

Iată fondul poeziei „Altă credinţă“. Nu Regele e vinovat, ci noi, mult pricepuţii fii ai ţării, cari roşi de singure 2 dorinţe: de a izbuti şi a răpune, am aruncat trupul ţării la hultani, am ajuns grandomani, şi n'am căutat a izbuti în binele obştesc al ţării nici a răpune pe duşmani, ci lipsiţi de voinţă şi iubire de cei de jos, cei 6000 de inşi ce stăm pe perne, am aşternut culcuş de spini la talpa ţării.

Cum putem noi arunca Regelui vina stărilor de azi, cînd noi i-am cîntat pururi osanale, şi l'am suit în slava cerului ca descălecător de ţară. Iar dacă Vodă ar forma un divan din înalţii morţi ai ţării, ar glăsui strasnic de tare celor 6000 de inşi, proletari ai Franţei, că am fost samsari de sentimente, străini de ţara noastră, stingheri de jalea ei, şi în dorul nebun de a părea boeri, magnaţi, ne-am prosternat Domnului nostru, numindu-l domn *clement*, uitînd însă că în clemenţa lui a mers şi ne-a purtat ca pe ologi în căruciorul cu 2 roate, şi ne-a pus *toţi capii* în dîrlogi.

Regele avut-a calităţi personale; dar ce putea el face în o ţară, unde zizaniile şi dezbinările erau mari, şi deci toată vina trecutului cade asupra noastră

„căci nouă ne revin toţi stropii!

Şi una din marile vini ale noastre, în uitarea trecutului şi în osanarea presentului aduce poeta Riria faptul cu ridicarea monumentului lui Cuza, a cărui întîrziere e o *mişelie*, căci uităm pe marii noştri morţi, cari au format Romînia de azi, şi ne prosternăm Regelui.

„Cum ardem toată ceara ţării
Pentru o singură făclie“.

Incheerea e o imprecaţie că D-zeu are să ne pedepsească că noi stîlpii ţării am slăbit de nărăvirile trecute.

* * *

Aşa gîndeşte Riria

Alex. Vlăhuţă aruncă toată vina Regelui

Riria o aruncă în spatele fiilor pricepuţi şi stîlpi ai ţării, adică celor 6000 de inşi chemaţi a avea cuvîntul întîiu în rostul politic al ţării.

Şi unul şi altul condamnă.

Vlăhuţă aruncă o vină *personală*

Riria aruncă o vină *colectivă*.

Dar cu cît vina e colectivă, nu atinge atît mentalitatea timpului cât elementul tradiţional al ţărei. Şi de la acest element social, la faza *explicativă* nu e de cât un pas.

Riria nu ni-l dă, dar ni-l indică.

In adevăr cînd vine poetul şi arată că o stare de lucruri dintr'un moment dat e rodul unei colectivităţi de interese, unei socializări de stări, ori cât de tare fi-va imprecaţia, ori cât de amară critica şi ori cât de dureroasă constatarea, tot nu putem zice că fondul chestiunei in sine e poetic.

Poeta Ieşană a atins o chestie politică de actualitate şi a răspuns la o cronică rimată prin versuri—obiceiul poeţilor.

Iar haina poeziei dată acestei mentalităţi politice sufere la fie-care pas de exagerări de imagini şi figuri.

„Putregaiul durerei invineţeşte din nou in lanurile incercării“!

„Sânge sleit“,
„a se unge din stup neroit“.
etc. etc.

In orice caz nota Ririei e mai aproape de adevăr, şi dacă ar fi istoricul cu metoda lui obiectivă şi critică ar constata pur şi simplu faptul, ar explica *cum* s'a petrecut, ar scotoci cauzele şi atîta tot.

Nici o incriminare, nici o invinuire.

Dar explicarea o fac istoricii.

Critica o fac politicianii.

Invinuirea o aruncă poeţii.

Iată de ce politicianii nu îngădue pe poeţi de şi îi pun în serviciul lor adesea ori.

Gh. Ghibănescu

Un act mişelesc

La Craiova s'a comis Sîmbătă seara un act mişelesc: la un cabinet de judecător de instrucţie s'a luat, pînă seara tîrziu, interogatorul d-lui Mişu Chintescu, fostul primar al capitalei Olteniei, care, în urmă, a fost depus.

Această depunere s'a făcut în chip cu totul samavolnic: interogatorul fostului primar a început înadins la orele 4, a durat pînă la 8 şi jum., pentru ca, a doua zi fiind Duminecă, depusul să nu poată veni înaintea tribunalului pentru confirmarea sau infirmarea mandatului.

In vederea alegerilor comunale, în cari liberalii craioveni se prezintă divizaţi, această infamie a depunerei d-lui Chintescu era necesară colectiviştilor, fiindcă fostul primar conservator prezintă un pericol pentru lista guvernamentală şi deci trebuia paralizat.

Din punctul de vedere judecătoresc, lucrul nu surprinde. Ce mare minune, în ţara romînească, ca un judecător de instrucţie, o maşină care se lasă învîrtită de acei cari-l ţin în slujbă, să se fi pretat la toată batjocura, care, dacă terfeleşte suveranitatea magistraturei, asigură, însă, judecătorului instructor, dacă nu o avansare, în tot cazul certitudinea că va fi lăsat să mănînce o bucată de pîine.

Norocul este că asemenea maşini judecătoreşti se răresc, dar cînd vrea guvernul găseşte ce-i trebue.

Că, în cazul special, totul era d'inainte ticluit, că acel judecător de la Craiova s'a pretat să execute poronca sau voinţa Nicolaizilor de acolo, dovedesc fapte precise: pe cînd se lua încă interogatorul d-lui Chintescu, au sosit la palatul justiţiei tot soiul de poliţişti, iar cînd prietini de ai fostului primar veniră să se intereseze de soarta acestuia, întrarea în palat le-a fost interzisă.

Infamia s'a consumat deci după poronci şi ea nu se poate califica.

Dacă şi conservatorii, la rîndul lor, vor hotărî să facă lucruri la fel, are să fie nevoe de cheltuială mare: ca să clădească temniţele necesare pentru tot puhoiul colectivist.

STILUL „Mântuitorului“

Motto de N. Iorga:

Jidanii de la «Opinia» ieşană sînt de părere că-mi lipseşte stilul.
Fie-care cu... lipsurile sale, Izraile dragă!
Dar ale mele nu sînt măcar cu voinţă...

Neamul Românese, 17 Iunie.

Cu o mică lămurire introductivă: Jidanii de la *Opinia* nu sînt de părere că-i lipseşte stilul d-lui N. Iorga; jidanii de la *Opinia* au convingerea că nu l'a avut nici o dată—stilul.

Intre a lipsi şi a nu avea, este o deosebire mare: o marfă, care lipseşte unui neguţitor, acel neguţitor o poate aduce. Dar dacă nici marfa nu există—neguţitorul nu mai are încotro.

Asta în ce priveşte lipsurile d-lui Iorga, cari nu sînt „macar“ cu voinţă. In ce priveşte pe ale noastre, cari sînt „macar“ cu voinţă, aci „macar“ sîntem fraţi de suferinţă cu d. Iorga: căci nici lipsurile noastre, cari sînt „macar“ cu voinţă. nici lipsurile de stil ale d-lui Iorga, cari „macar“ nu sînt cu voinţă—nu se mai pot complecta.

In pagubă sîntem „măcar“ noi: lipsurile noastre, altă dată, nu erau lipsuri, ori, dacă ne-am născut cu ele, dacă am venit pe lume lipsiţi gata, vina nu-i „măcar“ a noastră. Pe cînd d. Iorga n'a avut ce păgubi: lipsa de stil i-a lipsit „măcar“ de tot-de-a-una.

Dar dacă n'are stil, are „măcar“ formă la oratorie. Cu sau fără de voinţă „măcar“, asta—forma la vorbă—n'o poate avea un jidan. Noi, jidanii, de sîntem de la „Opinia„ sau de nu sîntem, cîntăm cînd vorbim.

De ce cîntăm? Fiind-că Meyerbeer şi Mendelssohn au fost „măcar“ mari muzicanţi.

D. Iorga nu cîntă „măcar“. Fiind-că are stil la vorbă. Prube a dat despre aceasta în marele său discurs de la Cameră:

Mi-ar fi părut foarte reu dacă interpelarea ar fi fost primită cu *semne de dezaprobare sau de duşmănie* (semn de duşmănie?!), precum nu mi-ar fi părut bine dacă anunţarea acestei interpelări ar fi fost primită cu *semne de simpatie*.

Vrea să zică: cu desaprobare de ar fi fost primită interpelarea—d-lui Iorga i-ar fi părut reu; de-ar fi fost primită cu simpatie interpelarea—nu-i ar fi părut bine. Atunci ce rămîne? Indiferenţa. Cererea d-lui Iorga a fost satisfăcută.

Alta:

Ar fi o adevărată nenorocire dacă, după atîtea Camere zgomotoase, pasionate sau sentimentale, aceasta ar fi o Cameră sentimentală, zgomotoasă şi pasionată.

Lucrul vine pe dos, dar tot acolo vine: atîtea camere au fost zgomotoase, pasionate şi sentimentale (halal imperecheri!); Camera actuală să n'o iee pe dos, căci va fi: 1) sentimentală, 2) zgomotoasă şi, tocmai la sfărşit—aşa se şi cade—pasionată!

După cum vedeţi, dacă duce lipsă de stil, la vorbă „măcar“ ie meşter mare: Noi, jidanii, tocmai din contra!

CATE-VA NOTE

Un ziar a publicat un articol privitor la amnestiarea ţăranilor implicaţi in rescoale.

Acel ziar susţine călduros realizarea acelui act de clemenţă regală — dar cu o condiţie: să se amnestieze pe săteni, dar să se dee şi despăgubiri proprietarilor devastaţi.

Forma ie nouă, dar vorba ie veche: „dă-mi o ţigară de tutun şi puţin in mână“.

*

Un copil, care a fost la teatrul de Liliputani, intreabă pe mă-sa:

— Mamă, cum se zice: Liliputani sau Lilipuzziani?

— Asta ai să şti cînd vei fi mare.

*

Un ziar antisemit publică următoarea ştire: „jidanii umblă pe la valea Bistriţei şi pe munţii Sucevei ca pe lîngă Iordan şi pe munţi Libanului: cumpără ieftin şi cară la Piatra-N, lînă, brânzeturi, vite“.

Vrea să zică jidanii de pe lîngă Iordan şi de pe munţii Libanului cară mărfurile tot la Piatra N!

Pe aşa distanţă, brînza ceea, până a ajunge in Piatra, se preface, cu siguranţă, în lapte acru!

OAMENI ŞI LUCRURI

GLOSSE LILIPUTANICE

Cu cît îi văd mai mult pe scenă, cu atît îmi apar mai interesanţi micii actori şi cîntăreţi cari fac în momentul de faţă admiraţia şi plăcerea Iaşilor. E de sigur o mare artă în faptul recrutării, disciplinării şi formării unei atare trupe: copii luaţi din casele părinteşti la o vrîstă cînd alţii de abea se amuzează cu jocuri propriu zise—deveniţi artişti în puterea cuvîntului, interpretînd bucăţi de ale marilor maestri cu o preciziune şi inteligenţă uimitoare. In locul vocei formate, variate, avem uneori numai jocul, dar un joc fin, de artist consumat. Şi iată—noi stăm colo cu sutele şi aplaudăm scenele atît de bine executate de copiii aceştia, uitînd adeseori că avem în faţă nişte nevrîstnici şi că jocul lor, declaraţiile lor sentimentale, dialogurile şi gesturile lor pretenţioase se pot considera numai ca parodii...Ei bine, nu este aşa: suntem suggeraţi cu aceiaşi putere ca şi de artiştii mari—în înţălesul anilor, mari—dovadă că şi în viaţa de toate zilele jocul pasiunilor nu este decît tot o educaţie, o chestiune de obişnuinţă, de modă, de sport—în afară de partea pur fiziologică sau brutală a simţirilor. Cadrul imens ce îmbracă iubirea—gama infinită a manifestărilor poetice, sentimentalismul, gelozia, idealizarea sforţărilor şi năzuinţelor de cucerire, îngenunchierile şi plînsetele—sunt lucruri studiate şi executate pe scena lumei din deprindere, din spirit de imitaţie şi îmbracă haina spontaneităţii sfinte tot în virtutea studiului şi formulelor. In fond suntem tot nişte—*liliputani* care vor să se impună prin gesturi exagerate.

*

Lucrul stă tot astfeliu şi în alte manifestări ale vieţei, ori unde intervine năzuinţa de înălţare mai presus de puterile şi meritele noastre. Pentru cei cari ne privesc,—partea de ridicul în acţiunile noastre e evidentă, iar noi suntem liliputani cari fac sforţări şi jocuri de parodie pe o scenă mică şi cu săbii de lemn la coapsă.

*

Ieri ziua, pe o altă scenă de teatru, se execută în oraşul nostru un spectacol de natură politică. Representaţi ai unui nou partid în formaţiune, compus pînă acum din cinci luptători—partidul numărul cinci, ar putea zice un maliţios—au apărut şi au făcut declaraţiuni pretenţioase, gesturi de luptă grozavă, o nimică complexă şi bizară pentru a încinge o luptă dinainte ştiută că va fi sterilă şi prin năzuinţele ce şi-a propus şi prin firea luptătorilor. De ce solemnitatea aceasta? De ce tot acest bizar aparat—acum în toiul căldurilor, în plină vară, în zilele de linişte şi oboseală, în ajunul vacanţei parlamentare şi şcolare?

Luptă de Don Chijoţi,—gesturi de liliputanism!

Ce vor deveni talentele acestea tinere, mici, picante şi simpatice—după trecere de cîţi-va ani? Farmecul lor va dispărea şi aplauzele vor fi mai rare, tot mai rare; ei singuri vor privi cu nedumerire îndărăt, către „trecutul“ lor de glorie precoce, către triumfurile legate de o vrîstă cînd vanitatea şi ambiţia nu se născuse încă în sufletele lor. E povestea şi imaginea noastră a tuturor. In tinereţe ne dăm lesne în spectacol, nu ne pare ciudat să ne dăm în vileag simţirea, dorul, slăbiciunele, orgoliul unor decepţii romantice. După cîţi-va ani de zile—nu ne mai recunoaştem noi înşi-ne şi nu mai regăsim parfumul viselor şi idealurilor de altă-dată. Devenim practici, serioşi, prozaici şi sceptici, rîzînd de...liliputanismul primelor neastre avînturi şi iubiri.

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

7. Ţăranii sub raportul administrativ

La cea dintăi privire s'ar părea că neglijenţa administrativă a culminat chiar în timpul răscoalelor, de oare-ce aceste au survenit fără ca elementul administrativ să-şi fi dat samă din vreme şi să le fi putut macar semnala. In realitate în ultimii ani n'a avut loc o mai deosebită neglijenţă administrativă de cît acea ce are loc de cînd există în ţara noastră regim constituţional. Starea spiritelor ţărăneşti era de mult aceeaşi, adică destul de încordată, şi administraţia inferioară a ţării se deprinsese cu acest lucru, în cît nu-i da o deosebită importanţă. Faptul întinderii subite a răscoalelor pare să se datorească altor împrejurări de cît neatenţiei administraţiunii, care în clipa răscoalelor nu era nici mai bună, dar nici mai rea, de cît administraţiunile anterioare.

Fără îndoială că ţărănimea era cuprinsă de o stare de nemulţumire şi gata să isbucnească la cel dintăi prilej şi la cea dintăi aţîţare. De cel puţin 15, poate 20 de ani, se menţinea această stare. Administraţia inferioară, adică primarii şi funcţionarii comunali, o simţeau prea bine; dar se înţelege că, în lipsa unei indicaţiuni din partea administraţiunii superioare, nu puteau face nimic. De aceea administraţia inferioară se perpetua într'acelaş chip înainte, fără a se putea spune că devenise mai rea în ultimii ani. Mişcarea agrară s'a iscat printr'aceea că ţăranii ajunseseră cu totul desnădăjduiţi de nevoile lor şi ea s'a generalizat prin înse-şi măsurile luate de guvern: alarma dată cu concentrarea rezerviştilor din tot cuprinsul ţării.

Chemarea rezerviştilor sub drapel, făcută de guvern mai întăi în scop de a răpi elementul rezvrătitor din mijlocul ţăranilor, apoi pentru a întări cadrele menite a potoli mişcarea răzvrătitoare, a fost împrejurarea hotărîtoare pentru generalizarea revoluţiei însăşi. Vestea că fii ţărei sunt chemaţi nu pentru un război, ci pentru înăbuşirea răscoalei ţăranilor, a răsbătut ca fulgerul întreaga ţară; şi ţaranii printr'aceasta s'au simţit îndatoraţi să se rîdice cu toţii. Se înţelege că vor fi fost şi aţîţători; dar nu lor se poate atribui mişcarea: ei n'au fost de rît un factor în mişcare; căci nu aţîţătorii pricinuesc revoluţiile, ci revoluţiile scot la iveală aţîţătorii. Astfel s'a făcut că administraţia în general a fost tot atît de surprinsă de mişcarea agrară pe cît au fost de surprinşi şi acei cari nu vin în contact cu ţăranii.

Dar dacă administraţia în general nu poate fi făcută vinovată deadreptul de mişcarea agrară, totuşi în decursul atîtor ani îşi are partea ei de mare neglijenţă cu privire la ţărani. Neglijenţa administrativă merge pînă acolo că mulţi oameni politici văd într'insa factorul capital al răului de care sufăr ţăranii. Nu putem să ne înverşunăm atîta împotriva administraţiunii rurale, ridicînd-o la o însemnătate ce n'o comportă; dar trebue să recunoaştem că printre laturile vieţii rurale, laturea administrativă este cît se poate de neglijată, şi aceasta e cu atît mai de condamnat cu cît în această privinţă voinţa omenească condiţionează totul. Sub raportul psihologic se poate învinovăţi rasa, care nu e aşa de lesne de modificat; sub raportul economic tradiţia şi sistemul social, cari nu se pot aşa de lesne înlătura; sub raportul administrativ vinovată este aproape numai pătura ocîrmuitoare, pentru că de dînsa în deosebi atîrnă felul de administraţie.

*

In general vorbind pentru statornicirea raporturilor dintre lucuitori şi pentru îndrumarea progresivă a vieţii lor sunt la noi dispoziţiuni şi legi destul de bune. Au unele neajunsul că nu se prea potrivesc cu moravurile ţăranilor noştri; dar cele mai multe, fiind luate de-a gata din legislaţiunile streine bazate pe o îndelungă şi largă experienţă, se potrivesc destul de bine şi ar fi de un real folos dacă s'ar aplica. Chiar legile cari reguleazǎ astăzi raporturile dintre moşieri şi ţerani ţin samă îndestul de interesele acestora din urmă şi aplicarea lor dreaptă ne-ar fi ferit de revoluţia agrară. Marele neajuns administrativ este însă că legile nu se aplică, legile se calcă; şi ori-ce legi nouă se vor mai face vor fi de prisos, pe cât timp nu se va reveni asupra sistemului de administraţie, ca să se ştie o dată pentru totdeauna că administraţia

se face pentru interesul obștesc, iar nici de cum pentru interesul personal.

In deobște, dacă nu în totdeauna, ceea ce mi se pare a fi mai adevărat, administrația comunală rurală este la voia moșierilor, pentrucă primarul, consilierii și funcționarii comunali se mențin în posturile lor prin moșieri. Aceștia, cari fac politică și toți fac politică, adică stau bine cu prefectul județului, îndată ce ar fi deserviți în interesele lor, cari nu țin samă mai niciodată de interesele obștești, intervin pe cale erarhică până și la ministru, pentruca funcționarii comunali să fie înlocuiți prin oameni cari să fie la ordinele lor. Inalții demnitari ai Statului, din motive politice, adică spre a nu-și înstreina adesiunile, cedează foarte ușor intervențiunilor și administrația comunală rurală se întocmește totdeauna după gustul moșierilor, mai niciodată după cum cer interesele generale, pentrucă dacă trebuesc mărgeniți o dată țăranii în pretențiunile lor neavenite, de sute de ori trebuesc favorizați boerii în pretențiunile lor nedrepte.

Instabilitatea funcționarilor administrativi în general, căci alegerile comunale nu trebuesc socotite ca o condiție de stabilitate chiar ori cât de timpurară, menține în sufletul lor frica înlăturării din funcțiune și deci năzuința permanentă de a satisface pe oricine are trecere la guvern. Așa că prefectul se mulțumește să încaseze leafa fără să părăsească reședința pentru a nu incomoda cu inspecțiile sale; inspectorul comunal se mulțumește numai să-și facă vizitele obișnuite pe la comuni semnând numai de prezență și de trecere, nu cumva să incomodeze pe vre-un moșier sau chiar pe vre-un primar cu vază și cu trecere; primarii rurali, ca iepurii de hotar, se uită în toate părțile, satisfac toate gusturile, tolerează jaful și impilarea țăranilor, pentrucă altfel sunt lesne înlocuiți. Și astfel, în ordine erarhică, dela ministrul de interne și până la cel din urmă vătăjel, în loc să se uite la lege și să urmeze stricta ei prescripție, se uită la mutra mai de sus, îi urmăresc dispoziția, căci legile sunt un moft, pe cînd capriițiile și interesele celui sus pus sunt legea de urmat.

Ce poate fi dar de făcut în ordine administrativă mai ales pentru țărani? Nimic alta decât stricta aplicare a legilor prin oameni vrednici, cari să aibă încredințarea că îndeplinirea datoriei lor numai îi consfințește în posturile ce le ocupă. Ministrul de interne să urmărească pe cît posibil de visu activitatea prefecților și inspectorilor comunali în tot ce comportă misiunea lor. Prefecții la fel să urmărească activitatea inspectorilor comunali și primarilor rurali, înlocuindu-i numai cînd vădesc nedestoinicie și nepricepere. Inspectorii comunali la fel să urmărească activitatea primarilor rurali și funcționarilor comunali îndemnându-i și încurajîndu-i să se ție în prescripțiile legilor. Primarii rurali și funcționarii comunali să poată astfel capata convingerea că îndeplinirea datoriei lor și vrednicia îi pune la adăpost de orice intervenție menită a le periclita situația. Atunci țăranii simțind binefacerile unei bune și drepte administrațiuni, își vor arăta nevoile și durerile lor agenților administrativi, cari le vor comunica celor în drept; nu le vor îngrămădi ca astăzi în sufletul lor spre a se descărca apoi prin răscoale.

Dr. Zosin.

Conservatorii și Fuziunea la Focșani

Afară de d. Teodor Enibace și prea puținii săi prieteni, nimeni din județul nostru nu zice că s'a făcut vre-o alcătuire conservatoare, avînd de bază fuziunea.

Și de ce oare nu se poate face concentrarea într'un singur mănunchiu a tuturor forțelor conservatoare putnene, cînd știut este că aceasta este dorită de toți conservatorii din localitate?

Să examinăm puțin situația și de sigur că vom avea cu ușurință răspunsul.

Cum? Să vrea cu toții și cu toate acestea să nu se ajungă la nici o înțălegere?

Pe cît pare lucrul de curios, pe atât însă, e de adevărat.

Partidul conservator din Putna, a avut, încă din timpuri destul de îndepărtate, de luptat cu 2 grele împrejurări:

1) Pe de o parte erau membrii marcanți, cari luptau între ei pentru întâetate, luptă care, dacă momentan, putea aduce avantaje personale celui favorizat de împrejurări, slăbea, totuși, forțele partidului. Și au fost multe, grele și înverșunate aceste războiri interne ale conducătorilor partidului conservator putnean, pentru ca ele singure să fi fost în deajuns ca să-l discrediteze mai întâi, iar apoi să'l distrugă conp'ectamente.

2) Și apoi, mai avea de luptat și cu cel mai vajnic adversar politic, cu bătrânul N. Săveanu. Om fără scrupule și de și absolut fără nici o instrucțiune, înzestrat însă cu o incomensurabilă doză de *șiretlic*, a știut să profite, ba chiar să provoace certuri între conservatori, urzind fel de fel de intrigi între diferiții membri, spre a trage foloase și a distruge apoi partidul conservator, care îi era protivnic la împlinirea scopurilor sale, cele mai adese ori nepermise.

Și a durat această stare de lucruri timp de aproape 30 de ani.

Rezultatul a fost că pe de o parte partidul conservator din Putna a fost complectamente distrus, iar pe de alta că șeful liberalilor localnici s'a întărit în așa fel în cît nu mai avea nimic de temut și ca consecință își permitea ori ce.

Aceasta era starea de lucruri de acum cîțiva ani, așa situație am găsit noi acei cari astăzi suntem—deși fără partid,—conservatorii din Focșani.

Situație neîndoelnic tristă, dar totuși a fost un moment cînd fusese îndreptată, datorită muncei fără preget, dezinteresării și dorinței de a pune sfîrșit a tot puterniciei bătrînului Săveanu, care era dăunătoare conjudețenilor noștri, a activității am zis, a câtorva conservatori convinși și activi sub conducerea d-lui Gogu Constantinescu.

In adevăr, acei câțiva, puținii la număr la început, fără a descuraja, de și succesele noastre erau minime la început, am reușit până la urmă să concentrăm la o laltă un număr de elemente de reală valoare, care a dat de gândit bătrînului făuritor de intrigi.

Venind partidul conservator la cîrma țărei sub conducerea d-lui G. Gr. Cantacuzino, în Putna sub conducerea d-nului Gogu Constantinescu, atît puternicia d-lui Săveanu a fost înfrîntă, valoarea sa s'a redus la absolut ceia ce ar fi trebuit să rămînă în totdeauna—*la nimic*.

Invinsul însă nu s'a lăsat și a alergat iarăși la vechile arme de luptă—la intrigă,—care totdeauna i-a reușit așa de bine.

I-a reușit și de data aceasta!

A știut să ademenească pe unii dintre noi, făgăduindu-le sprijin. A deșteptat la unii pofte de mărire—se înțelege irealizabile—dar omul e așa de vanitos, că la mulți au prins. A mers chiar până acolo că a reușit ca, chiar șeful partidului, veneratul d. G. Gr. Cantacuzino, să acorde mai multă încredere d-lui Săveanu, adversarul său politic, de cît acelora cu cari conlucrase împreună și cărora nu avea nimic de bănuit, decît doar că însfîrșit reușiseră să formeze chiar în Putna—*țara suveicei*—un partid conservator, demn, cinstit și cu tragere de inimă pentru binele public.

Odată venit partidul conservator la putere, d-l. Gogu Constantinescu, șeful nostru, în urma înțelegerei ce a avut cu noi, a convins pe toții de oportunitatea unei concilieri cu fracțiunea conservatoare răzleață, cu conservatorii de sub conducerea—pe atunci a d-lui P. P. Carp. Și a oferit spre o mai ușoară realizare a acestui deziderat 2 locuri în parlament și anume D-lor V. Apostoleanu și Th. Enibace.

Dl. V. Apostoleanu a răspuns prin d. N. Bibescu la această ofertă că: intru cît are altfel de instrucțiuni de la șeful său, regretă că nu poate accepta propunerea, de și e convins că această e făcută numai în dorința întregirei și întărirei partidului conservator.

Cu propunerea făcută d-lui Enibace lucrurile însă nu s'au petrecut tot astfel.

D-sa de și solicitase sprijinul șefului nostru, totuși voia să se aleagă sub auspiciile d-lui Săveanu. Era deci firesc ca d. Gogu Constantinescu să-i refuze orice ajutor în asemenea condițiuni, oferindu-i totuși a-l alege la colegiul al II-lea de cameră dacă primește o conlucrare împreună fățișă.

D. Enibace nu a primit, și nici nu s'a ales.

Ei bine, cine ar crede că cel supărat este tot D-sa?

Și știți care e vina ce o impută d-lui Gogu Constantinescu?

Că nu și-a înșelat partizanii politici spre a-l sprijini pe sub ascuns pe D-sa?

In adevăr, când cineva vorbește în numele assanărei moravurilor, când cineva vorbește de moralitate atunci, atunci de sigur că are tot dreptul să găsească o strașnică vinovăție aceluia care are vina că nu a știut sau nu a vrut să fie necinstit în avantajul d lui Teodor Enibace, valorosul Sub-șef al foștilor junimiști locali cari și-au schimbat numele,—fără a schimba sau adanga ceva—*în partid conservator fuzionat.*

Adică. în rezumat, se bănuește d-nului Gogu Constantinescu că a făcut din partidul conservator putnean, un partid demn și incriticabil și iarăși se mai invinuește șeful nostru că nu s'a pretat la acțiuni incoreete.

Ei bine! Pentru aceste considerente a devenit *el* și amici lui politici *intolerabil în partidul asanărei moravurilor.* Trebue deci și el și amicii lui politici—și s'a dovedit la alegeri cît sunt de numeroși—îndepărtați, căci altfel s'ar da aceiași direcție cinstită și demnă și pe viitor partidului, cea ce nu convine d-lui Săveanu.

Litere-Științe-Arte

Acum cînd se făcuse puțină tăcere în jurul poeziei d-lui Vlahuță—1907—o împrejurare originală și literară în același timp o readuce la actualitate. După atîta proză— critică, polemici, răspunsuri, comentarii—ce s'a scris în jurul acelei bucăți, iată un răspuns de altă natură: o poezie a d-nei Riria *apărută în ultimul număr din „Arhiva".*

Autoarea luînd ca punct de plecare, strofele d-lui Vlahuță, restoarnă unele afirmări ale poetului prin altele, mai aproape poate de adevăr, mai științifice din punctul de vedere istoric și avînd de scop a restabili adevărul că nu Regele Carol—ci alți factori sociali—poartă cea mai grea vină în tristele evenimente cari au încununat ca un epilog sîngeros, glorioasa lui domnie de 40 de ani.

Cetitorii „Opiniei" cunosc frumoasa poezie a d-nei Riria și vor judeca argumentele aduse de poetă în favoarea tezei tratate. Intrebarea ce ne preocupă este alta: de cînd oare în țară la noi polemizează poeții asupra unui subiect istoric? Ce valoare va atribui viitorul lucrărilor de acest feliu, chiar dacă sunt datorite unor mari talente? Acestea din urmă au altă menire de îndeplinit pe cîmpul literelor; altul cată să fie domeniul lor și altul e rostul cîntării și inspirației lor. Să sperăm că frumosul își va relua locul ce i se cuvine,—mai presus de adevăr și de știință istorică, pentru care avem erudiți și specialiști.

*

„Arsurile din punctul de vedere medico-legal" se intitulează cea mai nouă teză pentru doctorat în medicină și aparține d-lui Enrik Pekelman; o lucrare de un real interes științific și în același timp scrisă de un publicist talentat.

*

Vorbind despre „Scrisorile" lui Emile Zola, apărute acum în volum, Max Nordau destănuește, între altele, următoarele din viața și intențiile marelui romancier:

Zola era un idealist înverșunat. Murea după Musset și Hugo și visa ca și capul sau să fie într'o zi încoronat cu laurii poeților epici.

In Iunie 1860 el scria: „De trei ani îmi făcu mereu în cap planul unei poeme. Titlul este: Inlănțuirea viețuitoarelor. Ea va cuprinde trei cântări pe care le voi numi: Trecutul, Prezentul și Viitorul. Prima cântare se va ocupa de crearea lumei și va ajunge până la om. A doua cântare.—Prezentul—ia omenirea de la existența ei, în stare de sălbătăcie, ducînd o până la organizările sociale. A treia cîntare—Viitorul va fi o lungă și frumoasă visare.

Așa dar, prima cîntare: știința; a doua: filozofie; a treia: poetice....

Informații

D. A. A. Badareu a plecat ieri seara la București.

—

După cum am anunțat Sâmbătă, ministrul instrucțiunei a numit profesor suplinitor la catedra de Drept Roman la facultatea de Iași pe d. C. C. Stoicescu, fiul fostului ministru.

Aflăm acum că d. Stoicescu a refuzat să vie la Iași.

—

Proectata mișcare printre funcționarii județeni, s'a amînat pînă după alegerile comunale.

Mulți funcționari, chiar inferiori, vor fi sacrificați, de și n'au altă vină de cît aceia de a nu fi partizani de ai d-lui C. Stere.

—

Cu incepere de azi 1 Iulie stil nou, a început a circula trenul de plăcere la Ungheni.

De asemenea și trenul ce pleacă la 1.25 p. m. și cel ce sosește la 3 p. m. în legătură cu expresul București—Berlin.

—

Tinerii liberali sunt foarte revoltați de faptul că proectata mișcare în magistratură s'a amânat până la găsirea unui nou caz Bălășescu.

La o întrunire recentă la clubul liberal, unul din cei mai guralivi a debitat injurii până și la adresa d-lui Poni.

—

Contra d-lui Haret.—*De la venirea sa în fruntea ministerului școalelor, d. Spiru Haret, secundat în opera sa de o potaie de anarhiști, s'a dedat la o serie de acte de vandalism și de resbunări, asupra cărora am insistat la vreme, mai ales că furia meschinului s'a deslănțuit cu osebită patimă contra Iașului.*

Profesorii secundari, îngrijați de atîtea acte anarhice, au hotărît să pornească o campanie de protestare contra acestui foarte veninos și foarte periculos ministru, spre a face ca operațiunele lui să înceteze.

Semnul l'au dat un mare număr de profesori din București. Ei se vor întruni, spre a discuta, în astă seară, Luni, acasă la d. A. A. Badăreu. în București.

Dorim din suflet ca demersurile ce le vor face profesorii din București, să pună capăt poftelor de urîtă răsbunare ale hidosului de la instrucție.

—

Colegiile electorale ale comunelor rurale Buznea, Brăești și Bădeni au fost convocate respectiv pentru zilele de 20, 22 și 29 Iulie curent.

Pentru urba Tîrgu Frumos, data convocării se va face ulterior.

—

In urma raportului Prefecturei de județ, ministerul de Interne a revocat pe Gheorghe M. Oncea din calitate de delegat al sfatului satului Ciorani, pendinte de comuna rurală Belcești, pentru neglijență în serviciu.

—

Consulatul Austro-Ungar din localitate a cerut prinderea și arestarea individului Iosef Meder din Kimpolung (Bucovina) aspirant poștal la oficiul din acea localitate.

—

Conform art. 80 din legea pentru organizarea corpului de avocați din 1907, funcționează pe lîngă baroul din localitate, un serviciu de asistență judiciară, compus dintr'un avocat ca director, asistat de 2 avocați stagiari, a cărui îndatorire este să dea consultațiuni și să pledeze gratuit pentru persoanele sărace, fără distincțiune de naționalitate.

Serviciul acesta funcționează de la 9—10 a. m. în zilele de Luni, Mercuri și Vineri din fie-care săptămînă.

—

Cărțile de alegător pentru comună se vor elibera cu începere de la 20 a curentei luni.

—

Azi se termină la liceul național, examenele elevilor pregătiți în particular.

După ținerea conferinței ce va avea loc astă seară, se va da rezultatul promoțiunilor.

—

Examenele la facultatea de drept vor dura pînă la 24 Iunie corent.

—

Examenul de admitere în școala de meserii a județului Iași, va avea loc în zilele de 24, 25 Iunie curent.

—

D. C Stere revine.— S'a făcut multă zarvă în jurul faptului—fapt foarte curios—că d. C. Stere, care nu s'a putut înțălege în politică cu studenții, a declarat răușiți pe aceștia la examenul de drept Administrativ, materie pe care d. Stere o predă la Iași — fără ca să mai fi examinat pe acei studenți.

Bilele roșii ale d-lui Stere, au făcut turul presei. In cele din urmă rectorul Universității a avut o sfătuire, în această privință, cu decanul facultății de drept. Ce s'a vorbit între rector și decan s'a comunicat d-lui Stere la București și rezultatul se cunoaște astă-zi; prin un afiș placardat în sala Universității, d. Stere invită pe studenți să se presinte la examenul de Drept Administrativ și Constituțional.

Se naște acum delicata chestiune: poate d. Stere să examineze *acum* pe studenți, cu cari, pînă eri, se afla în dușmănie.

Principiul de a examina pe studenți este tot atît de legal, pe cît de nelegală a fost procedarea ne-examenului cu bilele roșii.

Dar d. Stere a declarat că urăște pe studenți. Cum va putea el examina pe acești uriți de dînsul?

Iată punctul delicat al chestiunei.

Profesorul Stere va fi acuzat, și cu drept cuvînt, că este și om politic și că este chemat să examineze niște dușmani politici.

In d. Stere vor lupta deci 2 sentimente: ale profesorului, chemat să judece imparțial și ale omului politic, care a fost insultat de acei pe care îi examinează.

Prin urmare, de cît s'ar da loc la acuzări, la nemulțumiri și la critici, noi credem că cel mai nimerit lucru ar fi ca d. Stere să se recuze de la aceste examene și să delege pe cineva care să examineze în locul d-sale.

Lucrul ar fi drept și echitabil.

—

D. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, va inspecta Sîmbătă batalionul de vînători din Iași.

DIVERSE

— In comuna Cârniceni a ars cu desăvârșire casa femeei Paraschiva I. Cojocaru.

— Ministerul a admis intrarea în țară, prin punctul Burdujeni, a unui număr de 420 muncitori străini, ceruți de d. Gutman, arendaș. Idem a 80 muncitori agricoli din Austro-Ungaria aduși de d. M. Males, arendașul moșiei Hodora.

— Haim Moșcovici, din satul Munteni, comuna Belcești, fiind isgonit din comună în urma decisiunei consiliului comunal aprobată de minister, a cerut un termen de 2 luni, în care interval să poată desface recoltele semănate și să strângă datoriile ce le are pe la locuitori.

— In comuna Tomești s'a declarat epidemia de tusă convulsivă.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

1

Să-l urmăm!...*)

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

PERSOANELE:

Caius Septimus Cina (Guver. Alexandriei)
Antoniu (amicul său din copilărie)
Pontiu Pilat (Guver. Ierusalimului)
Antcea (soția lui Caius)
Rufinus } (centurioni)
Pelador }
Umbra lui Christ
— Soldați și o Sclavă —

*) După romanul lui Henrick Sienkiewicz; jucată pentru prima oară pe scena teatrului polonez din Warșovia.

ACTUL I-iu

Vila lui Pontiu Pilat aproape de Golgota. O grădină aranjată în stil roman. In fund o stîncă de unde se poate vedea în perspectivă cetatea erusalimului. La dreapta se vede fațada vilei lui Pontiu, cu trepte de marmoră care conduce în interior. La stînga o bancă de grădină sub un maslin bătrîn. Din toate respiră un aer măreț și impunător, care într-cîtva se apropie de frumusețea vilelor din împrejurimele Romei.

*

(La ridicarea cortinei Antoniu și Caius sunt în grădină unde are loc o convorbire intimă).

SCENA I

CAIUS (după o mică pauză)

Antoniu, de ce oare singurătatea redește amintirile?

ANTONIU

Pentru că ea este locuința acelora care au înțeles îndeajuns folosul sgomotului. Iar amintirile sunt tablouri din viață a căror colorit încă ne impresionează. Acărui farmec rămîne ca o mîngîere a sufletelor noastre. Ce vrei? în tinerețe n-avem timp să ne gîndim la dînsele, prezentul și sperarea în viitor ne răpește aceste dulci iluzii ale trecutului. Așa că deabea la bătrînețe, în nenorocire, cînd ești singur părăsit de toți, îți mai aduci aminte de ele ca de ceva stins, dar care tot încălzește. Uite în ce se mărginește întreaga noastră viață cu cortegiul ei de fericire. Din toate nu ne mai rămîne de cît acest verum... amintirile.

CAIUS

Iți dau dreptate. Nu cred să fi fost vre'un om care să fi petrecut mai mult ca mine și totuși ce folos am. Fericirea nu'i de cît o clipă, și putea zice că nici nu există.

Ț'aduci aminte că îndată ce m'am întors la Roma ca învingător strălucit al barbarilor din Apulia; am început să m-adîncesc în plăceri de tot soiul. ce'mi desvăluia fermecătorul oraș. Nopțile le petreceam în vilele mele mărețe de prin suburbii, în orgii sgomotoase pe care le dădeam în onoarea Zeiței Afrodita. Zilele în exerciții cu laniști, în discuțiuni cu retori, în băi, unde se auzea tot felul de dispute și se povestea despre toate minciunile din oraș. Mai moștenisem și de la Luculus, unchiul meu de mamă, gustul pentru bucate alese. Masa îmi era încărcată cu vinuri grecești, cu stridii de Neapole, cu lăcuste cărnoase de Pont, gătite cu miere de Numidia. In fine, tot ce avea Roma mai bun în ale mîncărei, începînd de la peștele din Marea Roșie și pînă la potîrnichea albă de pe malurile Borestinei, se găseau la masa mea. Din toate aceste bunătăți ale vieței mă bucurasem nu ca un soldat lacom ci ca un patrician rafinat.

ANTONIU

Cunosc în deajuns viața mai mult ca zgomotoasă pe care ai dus'o la Roma. Sfîrșitul ei nu'l cunosc, din cauză c'am plecat la Alexandria pentru a studia noua doctrină-filozofică ce se ridicasă acolo contra Olimpului, a cărei credință a murit. Dar cred că acest lucru, în împrejurările fericite în care te găseai, nu te-ar fi interesat de loc. Altă ceva, te-a hotărît să părăsești Roma și să vii prin aceste ținuturi singuratice.

CAIUS

Numai trei lucruri: rușinea, nevoia și silința. Ascultă sfîrșitul și vei înțălege totul. Acest lucru a ținut atîta timp cît am avut bani. De îndată ce i-am isprăvit a'm început ami vinde mărețele mele vile, a'mi amaneta lucrurile de preț, a le vinde chiar, pînă într'una din zile m'am despărțit de cea mai scumpă comoară. Armura mea de viteaz Roman, Antoniu, mi-am vîndut'o pentru zece sesterți! Tu știi ce vrea să zică a'ți vinde demnitatea de Roman.

(va urma)

D. G. PANU

despre interpelarea d-lui N Iorga

D. G. Panu publică în *Săptămîna* impresiunele sale despre interpelarea d-lui Iorga.

Articolul d-lui Panu. pe care-l reproducem aci, va explica de ce deputatul de Iaşi, care se inscrisese se respundă d-lui Iorga, a renunţat, în urmă, să mai vorbească :

Cea mai mare parte din presă şi din publicul care a ascultat pe dl. Iorga în desvoltarea interpelărei sale, au rămas decepţionaţi, şi şi-au comunicat unul altuia această impresie.

Mărturisesc că eu n'am fost de loc decepţionat, că mă aşteptam atât la ceea ce are să vorbească dl Iorga, cît şi la felul cum are să vorbească.

Şi n'am fost decepţionat, fiindcă cunosc pe d. Iorga.

Numai când cineva nu cunoaşte un om, sau 'l cunoaşte cu totul greşit, în bine, atunci poate avea decepţie auzindu-l.

Numai cînd cunoşti un om, în rău, şi'l auzi într'o chestie oarecare, şi 'ţi face impresiune cu totul alta, numai atunci este o revelaţie.

Faţă cu mine d. Iorga nu era nici într'un caz nici într'altul.

In adevăr, d. Iorga este un scriitor istoric foarte cunoscut, i-am urmărit studiile şi cercetările sale.

D. Iorga este în acelaş timp şi un literator, amestecîndu-se în toate dezbaterile de pe terenul literar ; l'am urmărit şi sub această manifestare.

D. Iorga face de vre-o trei ani un fel de agitaţie politico-naţionalistă ; în această privinţă toată lumea a putut să-l judece.

Cum voiţi ca să nu cunosc pe d. Iorga ? Şi atunci de ce a-şi avea decepţiuni ?

Un om n'are decît o mentalitate şi nu poate să şi-o schimbe.

A mă aştepta la altceva în Cameră, decît aşa cum d. Iorga s'a manifestat în toate, ar însemna că eu cred că un om îşi poate schimba mentalitatea.

Cu mai multă competenţă în istorie, cu mai puţină-multă în literatură, şi cu pretenţii enorme în toate şi mai cu seamă în agitaţia politică, d. Iorga rămîne acelaş, a fost acelaş şi va fi acelaş.

***

Dacă în unul din numerile trecute, ziceam că-l aştept pe d. Iorga ca să-şi arăte măsura şi valoarea în Cameră, cred că toată lumea a înţăles că era o ironie, în tot cazul o formă de a'mi rezerva o părere care o aveam foarte lămurită, şi pe care credeam că nu e nevoe să mi-o exprim prin anticipaţie. Mă aşteptam ca din cele întâi zile d. Iorga să ia cuvântul şi să atace toate chestiile de la ordinea zilei şi cele care nu sunt la ordinea zilei, cum de exemplu este amnistia ; căci aşa este noul deputat dela Iaşi.

Un om care are despre dînsul părerea pe care d. Iorga o are, nu putea ca să nu se producă imediat, să nu caute ca să facă zgomot în jurul producţiei sale.

Şi ce subiect putea să aleagă mai nemerit, pentru felul mentalităţei sale şi pentru punerea în relief a personalităţei d-sale, altul decît amnistia ?

Amnistia este una din ariile favorite pe care orice pretins virtuos politic caută s'o cînte, numai împrejurările să-i dea ocazie.

Imprejurările, e dreptul că i-a dat d-lui Iorga ocazia.

Ce frumos lucru ca a doua zi după o răscoală, să iei ghitara de naţionalist cu sentimente mari, de blîndeţe, de dreptate, de uitare, şi să ataci aria amnistiei cu tot felul de variaţii.

D. Iorga a căutat să cînte această a rie ; trebue să spun că a cîntat-o mediocru şi fără nici o variaţie.

***

Chestia amnistiei nefiind la ordinea zilei, nefiind în sufletul opiniei publice,—căci afară de d. Petrache Grădişteanu şi o gazetă mi se pare, precum şi cţiva tineri visători, nimeni nu a agitat această chestie—tot interesul în interpelarea d-lui Iorga se reducea la o chestie de sport, de virtuositate.

Pentru diletanţi era vorba să vadă cum d. Iorga va trata această chestie, şi ce merit personsl sau ce demerit va putea scoate din ea.

Ei bine, d. Iorga, cum am spus mai sus, nu a tratat chestia ci a maltratat-o ; a fost deplorabil ca artist, deplorabil ca gînditor şi mai deplorabil ca naţionalist politician, căci a pus în vinul său, mai bine zis în turburelul său, atîta apă, în cît mai la urmă n'a putut să se ştie ce fel de băutură era aceea pe care o oferea Camerei ; nici turburel, nici apă.

De ce d. Iorga a fost deplorabil tratînd chestia amnistiei ? Pentru că nu a tratat-o de loc.

In asemenea chestii, ori te ridici prin elevaţia gîndirei sus, îmbrăţoşînd o formulă largă sau găsînd o frază generoasă şi absolută, şi atunci cu riscul de a fi absurd eşti mare şi grandios în dovedirea temei ce ţi-ai propus, ori dacă nu poţi face acest lucru sau nu îndrăzneşti să-l faci, mergi sigur la un eşec.

D. Iorga trebuia să abordeze chestia franc, aşa cum o făcuse în toiul răscoalelor ; trebuia să declare că ţăranii nu sunt vinovaţi ci sunt nişte rătăciţi, nişte rătăciţi pe care cauze profunde sociale şi economice i-a adus acolo, şi că a-i trata ca pe nişte vinovaţi ordinari, dîndu-i înaintea tribunalelor, este un act neuman, cel puţin este o nedreptate.

Pe această temă, bogată în resurse muzicale şi în variaţii, d. Iorga putea din ghitara d-sale să scoată oare care accente care să impună, dacă nu să placă, prin elevaţia tonului, dacă nu a gîndirei.

In loc să facă acest lucru, d-sa s'a apucat ca să discute amnistia, să caute să dovedească prin distincţii şi sub-distincţii, necesitatea amnistiei.

Desigur că şi aceasta este o temă, dar ea nu este pentru ghitara d-lui Iorga nici pentru felul de a fi a d-sale.

Nu orice om e făcut ca să dem nstreze un lucru ; sunt unii prin mintea lor meniţi că să proclame şi să formuleze idei fără ca să le dovedească, demonstraţia nu aparţine repertoriul unei ghitare politice, nici unui orator popular. Deputatul colegiului al II-lea de Iaşi n'a înţeles acest lucru.

Şi fiind-că nu l-a înţăles, amnistia a rămas alăturea de interpelare.

***

In adevăr, pentru ce, spune d. Iorga, ţăranii trebuesc a fi amnistiaţi ? Pentru că vinovaţii, cei mai mulţi, au scăpat de urmărire, iar cei arestaţi sunt în genere cei nevinovaţi sau mai puţin vinovaţi.

Şi argumentarea d-sale este în adevăr adorabilă. Vinovaţii au fost mai şireţi, ei au fugit mai repede, armata a prins pe cei mai domoli, care erau de multe ori nevinovaţi !

Iată un fel de a considera lucrurile într'o răscoală, cel puţin curios !

Arestările s'au făcut după denunţări false, ne mai spune, uitînd să adauge că în imensa majoritate a cazurilor, armata a arestat pe oamenii prinşi în flagrant delict.

Aici d. Iorga să năpusteşte teribil în contra curţilor cu juraţi, iar judecata lor o califică de o ruşine. De ce? Fiind-că o curte cu juraţi a condamnat la muncă silnică pe nişte ţărani care au dat foc şi jefuit un conac.

Interpelatorul 'şi face o idee foarte curioasă de fapta de a jefui şi incendia o curte boerească ; aceasta se pare că o consideră ca un delict politic, pentru care se cuvine toată indulgenţa.

Ba chiar 'mi amintesc că a spus că poate s'a întîmplat p'aiurea ca cineva să arunce un cărbune, avînd aerul de a spune : ei, ce mare lucru că cineva a aruncat un cărbune !

Să înţelege că un mititel cărbune poate să incendieze o exploataţie agricolă costînd milioane, dar cărbunele ca micime rămîne tot un mititel cărbune.

***

Nu cu asemenea argumente să apără o chestie ca acea a mnistiei ; cu dînsele se compromite chestia.

Sau mai bine zis, chestia nu se compromite, ci susţinătorul ei.

Chestia amnistiei rămîne în picioare, ea va fi adusă la timpul ei cu toată măreţia şi cu tot sentimentul de uitare şi de ştergere a trecutului, pentru cei vinovaţi dar rătăciţi, pentru cei care să căiesc, şi cărora nu le mai rămîne în suflet nici un sentiment de ură de clasă sau de veleităţi de a reîncepe.

Ultime informaţii

In jurul viitorului primar. — Respiraseră un moment liberalii de nuanţa Gane, se văzură nevoiţi să se resemneze şi tinerii liberali,—şi nu cu oare-care regret, căci din nou s'a perdut o ocazie de agitaţie—căci se zvonise că s'a decis definitiv primariatul d-lui Gane şi ziarul „L'Independance Roumaine" înregistrase chiar această ştire.

Cu toate aceste lucrul nu era definitiv sigur şi nici pe ziua de astă-zi, cînd ar fi trebuit să se ştie totul în modul hotărît nu se va putea şti în mod precis—dintr'o anumită cauză—cine va fi viitorul primar de cît spre seară.

In ce priveşte pe d. dr. Botez, suntem în măsură de a şti ce gîndeşte d-sa şi aceasta din următoarele împrejurări : Un prietin intim al d-lui dr. Bottez,—care om politic a cărui stea urcă mereu, nu are prietini politici care se cred obligaţi a veni pe la gazete şi a căuta să îndrepte o eroare înregistrată în privinţa gîndului, vorbei sau faptelor aceluia pe care îl urmează ?—a crezut de cuviinţă să intervie spre a restabili oare care fapte

In primul loc acel prietin afirmă că nu este exact că d. dr. Bottez a cerut cîndva primăria de Iaşi. Ştirea aceasta a „Opiniei" nu este exactă ne spune acel amic al d-lui dr. Botez şi cum ziarul dv. se fereşte de a nedreptăţi cît de cît pe cine-va sunt sigur că vă veţi grăbi a stabili faptele aşa cum sunt.

Continuînd amicul d-sale ne-a spus :

— In organizarea vacufuurilor din Turcia este prevăzut că pentru a deveni Nazir—o funcţie importantă—se cer două condiţiuni :

1) Să nu fi cerut nici odata această funcţie, şi

2) Să fie sănătos, la trup şi minte.

Ori veţi conveni că d-sa întruneşte perfect de bine ambele aceste condiţiuni.

— Toate bune i-am ripostat noi, dar cine e viitorul primar !

— Atît e adevărat pentru moment şi anume deseară se va şti totul în mod definitiv căci se prea poate ca in ultimul moment să intervie o importantă schimbare.

———

D. Petre Poni s'a presintat d-lui T. Stelian cu o listă de 15 numiri în magistratură.

D. Stelian a primit lista, dar n'a făcut decrete de cît pentru *trei* numiri, din cari una trebuea făcută ori cum, de oare ce locul ie vacant.

Domnul Stelian a spus d-lui Poni, că nu înţelege să facă pe placul clubului liberal de la Iaşi, cînd acel club i-a făcut aşa mare ruşine cu prilejul ultimelor alegeri.

Mişcarea în magistratură, care va cuprinde şi aceste trei numiri pentru Iaşi, va apărea Sîmbătă.

*

Demisiunea d-lui G. Beldiman, fost portărel şef pe lîngă tribunalul Iaşi, a fost primită de ministrul justiţiei.

Avocatul Averescu va fi numit, probabil, în locul rămas vacant.

———

Suntem nevoiţi a apărea astă-zi fără telegrame din cauză că firul Bucureşti este deranjat.

———

Aflăm cu părere de rău că părintele Ion Vasiliu, valoros membru al clubului conservator, fost consilier comunal, se află greu bolnav.

Facem urări pentru grabnica însănătoşare a prietinului nostru.

———

„Intrunirea" **de ieri.**—D. N. Iorga a ţinut şi eri o întrunire publică. D. Iorga a debutat în sala Pastia, de oare ce sala Sidoli ar fi fost prea mare ca să găzduiască pe acei vre-o 150 de „oameni", cari *mai* veniseră să asculte pe d. Iorga

D. Iorga a zis că ţara românească are trei stăpâni şi anume : pe d. D. A. Sturza tambur-major ; Take Ionescu şi... un domn de la *Adevărul*.

Adevărul este o gazetă „parşivă". Codiţa *Adevărului* este *Opinia*.

D. Panu nu este un caracter. N'are nici talent oratoric, nici la condei.

Nu este adevărat că el—Iorga—se va înregimenta într'un partid istoric. In ziua în care va face aceasta, dă voie să-i se dee cu bolovani în cap.

D. A. C. Cuza a fost violent cu domnii Bădăreu şi Take Ionescu.

D. Cosmovici a salutat curînda înfiinţare a partidului naţionalist.

In urmă s'a trimis o telegramă M. S. Regelui prin care cere amnestiarea ţăranilor.

Punct.

———

Se ştie că muzica regimentului 13 Ştefan cel mare din Iaşi a luat premiul I la concursul muzicelor militare din ţară, ţinut anul trecut, cu prilejul Expoziţiei.

Ca o resplată a acestui succes, capelmaistrul muzicei, d. Locotenent Vlăduţu, va fi trimis la Viena pentru a-şi complecta studiile,

D. Vlăduţu va fi ataşat la regimentul I geniu din Viena.

———

Azi începe oralul examenului de capacitate cu elevii cl. VI dela şcoala Normală „Vasile Lupu".

Din 55 elevi prezentaţi la lucrările în scris au reuşit 53, căzînd 2 elevi. (Cozma şi Pavlov).

Examenul oral consistă din o disertaţie asupra unei chestiuni luate dela cercurile culturale, o schiţă de desemn după natură a unui obiect uzual în gospodăria rurală şi o lecţie de practică pedagogică.

In 5—6 zile examenul va fi gata, cînd comisia va merge la Bărlad spre a examina şi pe elevii absolvenţi de acolo.

———

D. T. Stelian, ministrul justiţiei, a trimis o adresă primului president al curţei de Apel, ca să recomande un supraveghetor pentru moluzul şi dărămăturile palatului administrativ.

Acest supraveghetor va fi plătit de minister cu 90 lei lunar.

Angajarea acestui supraveghetor dovedeşte că angajamentul luat de ministru de-a continua lucrările de restaurare ale palatului, a fost un simplu angajament electoral.

Căci e clar că dacă ar fi fost vorbă să se continue lucrările, n'ar fi fost nevoe de supraveghetor pentru moluz, care s'ar fi cărat de acolo.

———

D-nii Hipolit Mărzescu, supleant, şi Emil Lepadatu, judecător de şedinţă, au fost delegaţi de tribunal să supravegheze, în ziua de 24 lunie, distribuirea cărţilor de alegător la col. II indirect.

D. Mărzescu va face distribuirea la judecătoria sec. II şi d. Lepadatu la ocolul III.

Biurourile electorale la alegerea col. II cu vot indirect, în ziua de 24 lunie, vor fi presidate : secţia I de d, D. Cihodariu şi secţia II de d. Alfred Winkler.

———

Unii, cari nu ştiu să citească printre rînduri, au crezut că cele publicate de noi sub titlul „D. A. C. Cuza contra d-lui N. Iorga" ar cuprinde într'adevăr declaraţiuni autentice ale d-lui A. C. Cuza. Intre aceştia au fost şi unii gazetari.

Tonul in care erau redactate acele rînduri oare-care detalii caracteristice indicau clar că este vorba de un persiflagiu, care cuprinde în sine, însă, o mare doză de adevăr.

Un profesor universitar, care cunoaşte în deaproape credinţele şi simţămintele d-lui Cuza, ne-a spus :

— Sub formă de glumă aţi redat sufletul d-lui Cuza, cu o perfecţiune cu carè nici cel mai perfect artist-fotograf nu i-ar fi putut lua chipu fizic.

Cum că cele ce am spus noi oglindesc însă perfect gîndurile d-lui Cuza se poate vedea şi din divergînţa *de opinii manifestate la întrunirea de ieri, în privinţa felului cum d. Iorga a atins chestiunea ingerinţelor în interpelarea sa.*

De altfel după întrunire d-nii Cuza şi Iorga au plecat fiecare deosebit, inconjuraţi de cîte un număr de tineri partizani.

———

Privitor la viitorul primar al Iaşului, s'au urmat discuţiuni aprinse la Bucureşti.

Fapt este un lucru : nimeni din Iaşi n'a voit ca primar să fie d. N. Gane.

Dar d-nul Gane va fi primar al Iaşului. Va fi al Iaşului, dar nu al ieşenilor. D. Gane a fost călduros susţinut de primul-ministru.

A fost oare cum susţinut şi de d. I. I. Brătianu. Zicem oare-cum, fiindcă dacă d. Brătianu ar fi voit să se ralieze la părerea d-lor Poni şi Stere, care nu era favorabilă d-lui Gane, apoi erau chestiuni familiare care pledau pentru d. Gane, care este bine văzut în familia lui I. Brătianu.

*

Comitetul executiv al clubului liberal se va întruni în astă seară Luni, la orele 9, spre a se ocupa de candidaturile la alegerile comunale.

Se va alege apoi o comisiune electorală, care va lucra cu permanenta comisiune de 9.

La centru s'a hotărît de asemenea ca prim ajutor de primar să fie ales d. P. Fîntînariu şi ajutor d. X. Eraclide.

———

D. G. Kernbach va fi numit, pe ziua de 15 Iulie, prefect al judeţului Iaşi.

Tot atunci se va face şi numirea de director al prefecturei.

———

De şi căldura ie tropicală, deci nu-i nici furtună, nici n'a căzut ploaie torenţială, telefonul Iaşi-Bucureşti, acest copil cu totul ne-reuşit al d-lui Gr. Cerckez, a reuşit sa se deranjeze şi pe ziua de azi.

Din această cauză n'am putut comunica astă-zi cu Capitala.

———

Alegerea de eri.—Colectiviştii din Iaşi se dau în vânt după Case de economii. După ce au perdut Casa de Scont şi Casa de Economii din strada Palatului, au pus ochii pe una mai mititică, situată în Tataraşi.

La această societate era president, un şir de ani, d. Gh. Darabană, un om foarte cinstit.

Colectiviştii au hotărît să dee preşidinţia d-lui C. Grigorescu, un bărbat foarte ridicol, care a fost president şi la altă casă de economii, de unde *a plecat*, tocmai fiind-că era ridicol.

Pentru alegerea de ieri s'au înfiinţat de cu vreme în localul societăţei, fostul actor Păuşeşti şi cu avocatul Nanu şi alţi agenţi liberali.

Cum acţionarii casei de Economie din Tataraşi, sunt, în cea mai mare parte, mici funcţionari şi ciurcheni, presiunile s'au putut uşor exercita.

D. Ath. Gheorghiu a început a opera de Sîmbătă, ameninţînd şi apostrofînd pe votanţi, cărora li s'au dat buletine cu numele C. Grigorescu.

Ridicolul personaj a fost ales cu 200 voturi, pe cînd d. Darabană s'a ales membru în consiliul de administraţie cu 284 voturi.

Două cifre care explică prea bine situaţia.

—

La secţia I-a a Curţei urma să se judece astăzi apelurile făcute de procurorul de Vaslui şi de procurorul general de Iaşi, în contra achitărei de câtră tr bunalul Vaslui a d-lui Pavel Michiu, fost prefesct de Fălciu, precum şi a d-lor Sc. Michiu, care a fost condemnat la 500 lei amendă şi N. Caia, cdndemnat la 100 lei amendă, pentru arestare ilegală.

Afacerea s'a amînat.

A apărut No. 6. pe lunie, din excelenta revistă „*Arhiva*" cu următorul sumar :

Riria—Altă credinţă, Riria—Valuri şi Unde—versuri, A. D. Xenopol.—Mijloacele de îndreptare ale stării ţărănimei romîne, Dr. Leon Cosmovici.—Ştiinţele naturale, T. T. Burada.—Inceputul Teatrului în Moldova, A. D. Atanasiu.—Invăţămîntul desemnului şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Infiinţarea Şcoalelor de Arte-Frumoase. —Cauzele încetei mişcări artistice).

DARI DE SAMA

Mielvoaque. Expoziţia din Bucureşti, trad. de A. D. Xenopol. Edmond Demolins. L'education nouvelle, de Valeriu Hulubei.

———

REGATUL ROMANIEI

Comisiunea Interimară a Comunei

IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 4 Iulie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru darea în antrepriză a serviciului curăţirei latrinelor şi cisternelor din oraşul Iaşi şi tîrguşoarele dependinte de el, pe timp de 5 (cinci) ani cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caietul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 09654
1907 Iunie

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia : I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

E. HEROVANU

AVOCAT

Strada Tăutu No 1.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Biuroul FOKSCHANER

s'a mutat strada Primăriei No. 25, în rînd cu Tip. H. Goldner.

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de aceastǎ branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri pănă la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE pănă la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită şi vă veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 174.—Mercuri 20 Iunie 1907

ELEVII NOŞTRI

Suntem la încheierea unui an şcolar. Examenele nu mai sunt. Experienţa de ani de zile a arătat inutilitatea lor din punct de vedere didactic. Şi şterse odată la licee, azi s'au şters şi la cursul primar, de unde trebuia să se şteargă mai întâiu.

Pentru unii desfiinţarea examenelor e un prilej de critică că învăţătura dă îndărăpt. Şi în şcoală—mai mult ca ori şi unde aiurea—tradiţia joacă mare rol. Noi nu judecăm aşa, căci şi practica de peste 20 de ani în învăţămînt şi experienţa cu atîtea serii de copii, ne-a făcut a judeca de mult că examenele şi-au trăit traiul.

Decît, desfiinţarea examenelor presupune un nex de măsuri, cari pînă acum nu s'au luat, nici nu văd putinţa ori imboldul de a se lua.

Examenele presupun o cunoaştere adîncă a puterii şi priceperii de muncă a elevilor. Pentru cine are prilej să cunoască des pe copii, examenul e prisoselnic; dacă nu-i cunoşti, nu-i poţi trece fără examinare.

Dar în starea actuală de lucruri, cu clasele numeroase de elevi, cu acele cursuri comune diferitelor secţii de la licee; cu un corp didactic rupt şi asvîrlit la câte 2 şi 3 şcoli de odată pentru complectare de ore, prilej de muncă repetată şi obositoare pentru aceiaşi materie, cu hărţuiala de muncă pe apucate, cu o tendinţă de încarcare de programe într'un timp relativ redus, e posibil ca profesorul să-şi cunoască clasa, şi elevii să aibă unitate sufletească cu profesorii lor!

Nu; de o mie de ori nu.

Multe licee au un corp atît de numeros de profesori, că ei în de ei nu se întîlnesc şi nu se văd cu lunile; comunitate de vederi didactice n'au, concertări în comun nu; conferinţe didactice nu se ţin; apropieri de metoade nu; ci fiecare cuprins în persoana lor, îşi resfrîng această diversitate şi răzleţire a sufletului lor în clasele unde se perindează cu regularitatea ceasului; şi ne întrebăm dacă prilej se dă elevului de a sintetiza ştiinţa ce o capătă, de a o transforma în muşchi ai crierului!

Iarăşi nu.

Iată de ce odată cu scoborîrea disciplinei intelectuale, s'a scoborît şi puterea educativă a şcoalei, căci ceasul de şcoală fiind ceas de recreare pentru elevi, cum vroiţi ca ştiinţa să fie prin sine educativă!

Mai puneţi pe lîngă aceasta şi însuşirile ce le capătă mulţi din dascalii noştri: hurzuzi, morocănoşi, retraşi în viaţă, sau cu moravuri cari trădează menirea chemării lor, şi vom vedea că şi sub raportul înrîurirei personale puterea educativă a corpului didactic e redusă.

Şi corpul didactic nu e compus de cît tot din fii ai ţării, cu toate cusururile, cu toate calităţile neamului, şi deci nu facem escepţie de la mediul nostru social.

Dacă la acestea mai adăugăm şi considerentul nu tocmai măgulitor pentru democraţie, că, cu cît învăţămîntul s'a extins la masa poporului chemînd la viaţa intelectuală toate stratele, apoi fiii acestei democraţii nu ne aduc cu dînşii şi o puternică disciplină de muncă intelectuală, fie că le lipseşte ereditatea forţelor psihice, fie că mentalitatea mediului lor e sfădită încă cu normele unei educaţiuni superioare.

O destrăbălare domneşte de sus şi pînă jos. Sub aparenţa bluzei de elev, se ascund atîtea lipsuri morale şi intelectuale, că dau de gîndit cînd isbucnesc colo şi colo.

Simţul datoriei nu-l educă în totul şcoala. Respectul de cei mari îl cultivă slab, şi avînturile adesa bolnăvicioase ale unui sentiment şovin, îşi găsesc încuibare în inimile lor fragede.

Şi înrîurirea aceasta se resimte de sus. Educaţiunea Universităţilor noastre lipseşte. Studentul cetăţan e o invenţie a democraţiei moderne, foarte la modă în lumea noastră romînească! Studentul cetăţan chemat a-şi exercita dreptul său de vot, a devenit un prilej de mişcări ce trec sfera activităţii universitare.

Mai pune că din motive de utilitate a momentului unele partide, ca şi unii profesori, au pus în serviciul lor această masă nouă de cetăţeni iresponsabili şi ne vom explica rostul acestei înrîuriri dăunătoare desvoltărei normale a simţului public.

Cum voiţi ca viaţa şcolară să fie curată şi senină; cum voiţi ca tinerimea să fie scutită de patimile societăţii, cînd în jurul ei mişună la fie care pas exemplul rău! De-am încunjura cu ziduri chinezeşti această tinerime şcolară şi încă n'am scuti-o de relele exemple ale mediului!

Să ne îndreptăm într'un mod mai serios atenţiunea noastră nu atît la ceia ce avem să predăm, cît cum să desvoltăm in sufletul acestei tinerimi dragostea de ştiinţă, respectul de cei mari, supunere legii şi puterile lăuntrice morale să le fie călăuza vieţii.

Catedra să fie nu atît un prilej de comunicare de idei, ci un izvor de înalte sentimente de neam şi ţară, de biserica şi mai marii noştri.

Ideile bolnăvicioase, care sunt patrimoniul omului matur şi trecut prin ciur şi prin dărmoiu să nu le împărtăşim tinerimei învenindu-i sufletul. Căci omorîtor e cel ce otrăveşte sufletul cu învăţături ne la locul lor.

Tinerimea e dispusă prin vrîsta şi firea ei a prinde la baza minţii lor vre-o idee, şi pe cînd omul matur o cerne prin sita minţei lui, tînărul o primeşte şi o înghite pe deantregul.

Vinovat e cel ce nu ştie deosebi binele de rău, adevărul de minciună, exagerarea de bunul simţ, rătăcirea de calea cea dreaptă.

După cum se zice că un clown venit într'un tîrg e cel mai bun higienist prin rîsul ce-l provoacă—şi rîsul este un puternic element terapeutic,—tot aşa şi un profesor iscusit şi întreg poate îndruma pe căi frumoase tinerimea; iar altul apucat o rătăceşte şi o pierde!

Ce înrîurire însă poate avea din contra profesorul lipsit de asemenea calităţi! Putem face regulamente voluminoase şi pline de sute de articule; dacă acele articule de regulament nu izvorăsc din voinţa şi inima omului ce stă pe catedră, degeaba sunt prevăzute. Şi elevii şi profesorii vor căuta la fie care pas să treacă peste el; iar dacă sunt şi bucheri cu atît mai rău!...

Corpul didactic trebue chemat la datorii nouă şi sfinte!

Corpul didactic nu e încă bine organizat pentru opera sa educativă în stat.

Corpul didactic n'are călăuza în aceasta. Patimele zilei îl întunecă de la datoria lui în loc de a-l îmboldi.

Oglinda acestui corp didactic se găseşte în elevi.

Cu toată personalitatea lor înăscută, rod al eredităţii, e încă mult în sufletul copiilor noştri care se modelează după noi.

Să le modelăm sufletul lor cel curat şi tînăr spre înalte năzuinţi, fără să cădem în extreme şi vom bine merita de la patrie! De altfel vom înota în o mocirlă, care va face ca nu arare ori şcoala să fie vecina parchetului în instruiri de afaceri criminale de minori.

E urît, dar aşa e!

Gh. Ghibănescu

In contra anarchiei

De la Bucureşti vine semnul unei lupte foarte importante: profesorii secundari de acolo, îngroziţi cu drept cuvânt de actele de vandalism ce zilnic le comite ministrul şcoalelor, au hotărît să se pună în gardă contra vandalului.

La d. Spiru Haret lucrează vădit două sentimente sălbatece: o inclinare, din ce în ce mai pronunţată, câtră anarchism şi o continuă sete de resbunare.

Inclinarea câtră anarchism s'a manifestat la d. Haret încă din timpul ultimei guverndri conservatoare. Pe acea vreme, d. Haret lucra pe ascunsele şi, numai la zile mari, apărea şi în public, când sub formă de articole de revistă, când în întruniri publice.

Opera cea cu adevărat rea, actualul ministru o făcea ca şef al unei bande de bandiţi, anumiţi profesoraşi şi institutori sau învăţători, pe cari-i comanda să pregătească, sub forme „literare", revoltele de mai târziu.

Ca ministru al şcoalelor, d. Haret a pornit-o, de la început, pe calea resbunărilor: a tăiat capitole întregi din budget, a anulat contracte, a casat examene, a anulat concursuri.

Toate cu o poftă de fiară nesăţioasă. Fiindcă tăieturile şi anulările acelea nu s'au făcut pe dreptate, ci tăind o cifră din budget, d. Haret tăia pe un om, pe un adversar politic, şi anulând un concurs tăia alţi oameni, ca să-i poată pune pe ai lui.

Operaţiunele acestea, d. Haret le continuă şi le va continua. Şcoala, sub o asemenea nefastă conducere, ameninţă să se prăbuşească; profesorii sunt trataţi ca, altădată, comisarii de poliţie: nimeni nu este sigur ce infamie va putea clădi peste noapte veninul fără de sfârşit al acestui foarte reu ministru.

Se înţelege că la această stare de lucruri a contribuit foarte mult nepăsarea profesorilor. D. Haret îşi esplica această nepăsare sau prin faptul că dăscălimea nu-şi dă seamă de ticăloşiile ministrului, sau că actele sale de banditism au infricoşat aşa fel pe profesori, că aceştia nu mai îndrăznesc să se agite.

Semnalul de la Bucureşti, al profesorilor de acolo, trebueşte deci salutat cu mare satisfacţie.

La protestul Capitalei se va asocia, de sigur, protestul întregei Ţări şcolare, căci de pretutindeni se rădică voci în contra anarchistului Haret.

CA IN VREMURI... BUNE

Incetul cu încetul, guvernul actual cu oamenii săi încep să... guverneze.

Se comit acte de samovolnicie d'intre acelea, ce păreau a fi trecut în domeniul istoriei. Acte d'intre acelea, cari aveau fiinţă acum mulţi ani şi de cari generaţiunea mai tînără aflase din povestirele celor mai bătrîni.

Depunerea fostului primar al Craiovei, a fost o pildă de veche samavolnicie. Ce era înainte vreme să găseşti, tu prefect, pe un oarecare judecător de instrucţie, care să facă cum îi vei bate din picior?

Voiai să scapi de un adversar? Sistemul era foarte practic: trimeteai poruncă judecătorului să-l depuie la criminal.

De ce? Asta nu se întreabă. Judecătorul era al prefectului, criminalul al prefectului. Prin urmare....

Dar nu numai la Craiova s'a dezgropat istoria trecutului. La Teleorman, prefectul de acolo, un oarecare Iarca, a operat şi mai subţire cu prilejul alegerilor generale din Mai.

Prefectul Iarca s'a constituit într'un fel de instanţă judecătorească aşa de superioară, că nici Inalta Curte de Casaţiune nu se poate compara cu el.

In adevăr: Inalta Curte de Casaţiune poate respinge un recurs; poate casa o decisie cu trimitere la altă curte şi mai poate—şi cazul se întîmplă mai rar—să caseze o decisie fără trimitere.

Astea toate le poate Casaţia.

Dar ce poate prefectul de Teleorman?

Acest prefect s'a apucat să facă concurenţă tribunalului de acolo. O concurenţă, care dacă este ilegală şi necinstită, are, însă, şi un mare avantaj: farmecul noutăţei.

Dacă tribunalul de Teleorman confirma un mandat de arestare, prefectul se apuca şi îl infirma: dădea ordin directorului penitenciarului să elibereze pe deţinut.

Dacă, din contra, tribunalul se pronunţa pentru confirmarea unui mandat de arestare, prefectul dădea ordin directorului să dee drumul deţinutului.

Cum penitenciarele nu se aflau sub diriguirea ministerului de justiţie ci sînt administrate de ministerul de interne; cum deci directorul penitenciarului are de şef pe prefect, directorul dela Teleorman nu executa adresa preşedintului tribunalului, ci pe acea a prefectului.

Ast-fel, cînd venea adresă dela tribunal ca să menţie închis pe un deţinut, directorul respundea preşedintului: „regret, am ordin dela prefect să-l eliberez; iar cînd zicea în adresa tribunalului, că mandatul cutărui a fost infirmat directorul răspundea: cu profundă părere de rău: am ordin dela prefect să menţin în chis pe cutare.

Procedarea aceasta clasică a prefectului de Teleorman, ne reaminteşte o dulce şi adevărată anecdotă.

Acum foarte mulţi ani, într'un oraş din nordul Moldovei, făcu faliment un mare negutitor evreu.

Evreul fu depus la penitenciar. Interesul falitului era, însă, să poată trece graniţa, ca să pue la loc sigur banii creditorilor săi şi să scape de aerul urît al criminalului.

Tribunalul nu voia să elibereze pe evreu. Prefectul, însă, era un bărbat de înţălegere. Tratativele cu el reuşiră.

Prefectul trimise vorbă directorului penitenciarului, că are să vie peste un ceas să facă inspecţie la penitenciar.

Prefectul veni. Bărbat conştient de misiunea sa, prefectul se interesă de fiecare deţinut în parte.

— Aista cine-i, întrebă prefectul, când ajunse rîndul falitului?

— Aista ie Grinberg, falit.

— Grinberg? Jidan, care vrea să zică. Imediat să-l dai afară: să nu văd jidan aici!

Ordinul fu imediat executat şi jidanul o şterse drept la gară.

Sub altă formă, istoria s'a repetat la Teleorman.

Săracele vremuri.... bune!

OAMENI ŞI LUCRURI

TEATRE DE VARA

In afară de neajunsul serios că scena e mică, neîncăpătoare pentru montare, pentru desfăşurarea unei însemnate acţiuni dramatice,—avem toate motivele de a prefera teatrul de vară, în grădini,—acelui de iarnă. Dacă cel dintâiu nu are decorul elegant şi mobilierul pretenţios, are însă în schimb frumuseţea naturei şi avantagiile unei atmosfere plăcute. Scena mică, de-abia vrednică de numele acesta, se întregeşte în afară şi împrejur, continuîndu-se cu măreţia firei-încunjurătoare şi făcînd corp cu dînsa. Copacii se estompează în fund, reflectîndu-şi siluetele înalte şi mari în valurile luminei electrice; din cînd în cînd un susur uşor stîrnit de un vînticel văratic însoţeşte melodia glasurilor, făcînd par'că un ecou discret pasiunilor în joc. E răcoare, e spaţiu larg, uneori ai încă norocul de a vedea colo în fund, apărînd par'că printre coroanele arborilor luna roşie, urcîndu-se tot mai albă, tot mai pală pînă se opreşte să străjuiască din mijlocul cerului, să asculte—martoră tăcută şi rece ca o supremă ironie—şi să privească desfăşurarea micului joc de patimi, în care noi avem micimea de a ne recunoaşte, conştiinţa de a figura.

Cei vechi—Grecii şi Romanii—erau adînci cunoscători şi înţelegători ai artei.—De aceea teatrul lor nu cunoştea nici săli elegante, nici scene cochete, nici montare cu pretenţii; ci totul se desfăşura sub cerul liber, în întinderea infinită a împrejurimilor şi în tovărăşia naturei.

*

Un singur lucru şi un singur neajuns lipsea, de sigur, celor vechi: pălăriile de damă. Ce păcat într'adevăr că cele mai frumoase capete femeeşti ne procură—în grădinile de vară—neplăceri şi supărări. S'ar zice o expoziţie de pene, flori şi cordele, atâta e de infinit variată specia pălăriilor. O singură asemănare între toate: că ne împiedică vederea către scenă, lucru care a dispărut în teatrele de iarnă. A, dacă s'ar găsi mijlocul că şi în grădini să avem dinaintea noastră numai capetele variate, blonde şi brune, fără chinuitorul aspect al pălăriilor care ne fac uneori să privim cu necaz un cap frumos care ne stă în drum..

*

Pe zidul sau gardul ce împrejmueşte grădina, vezi din cînd în cînd apărând cîte un cap. Băeţii, lacomi de teatru şi lipsiţi de mijloace pentru a gusta o atare plăcere, fac sforţări uriaşe şi izbutesc, cu riscul de a se vedea atacaţi ori bătuţi, să privească cîteva clipe. In mintea noastră a tuturor, vechi iubitori de artă şi de spectacole, e proaspătă amintirea unor atari încercări şi îndrăzneli. Câte seri petrecute pe vr'un gard de teatru, cu frică şi cu tremur! La ce strategii şi trucuri nu alergam pentru realizarea acestui vis suprem: o intrare gratis în grădină unde se joca teatru! Numai grădinile sunt altele,—dar băeţii îndrăzneţi şi curioşi, înfruntînd totul pentru o seară de spectacol, s'ar zice că suntem noi, cei cu două decenii înainte...

Rodion

Expulzarea streinilor

Asemenea, legea comunală din 1864, astăzi desfinţată, permitea evreilor născuţi şi crescuţi în ţară, să exercite drepturile comunale, sub condiţiune de a arăta că au simţiminte şi moravuri româneşti, şi aceasta numai până la modificarea acelei legi. Acea lege s'a modificat, şi, în modificările ei, nu se cuprinde şi aceea pe care se întemeiază motivul propus. Prin urmare, din cuprinsul ei nu se poate trage nici un argument valabil că străinul pământean scapă de sub legea de expulzare din 1881.

Tot astfel, legea meseriilor din 1902 nu conţine nici o dispoziţiune favorabilă străinilor meseriaşi din punctul de vedere care ne ocupă. Ea admite pe străini în corporaţiuni, dacă dovedesc că există în ţara lor dreptul de reciprocitate pentru români şi scuteşte de condiţiunile legei pe străinii cari au luat o întreprindere oarecare inainte de punerea ei în aplicare.

Cât despre circulările prefecţilor în privinţa liberei petreceri a străinilor în ţară şi despre notele fostului ministru de externe către Puteri, ele nu pot constitui un drept pentru nimeni, fiindcă nu au fost transformate în legi, singure cari creiază drepturi, şi cu atât mai puţin, cu cât în 1881, cu ocazia votărei legei străinilor, nu au fost luate în seamă, după cum am spus, pentru a se acorda israeliţilor din ţară o poziţiune privilegiată.

Poziţiunea acestora a rămas, deci, identică cu a celorlanţi străini. Spre a se convinge şi mai bine, să citească recurentul art. 4 din legea comunală din 1887 şi art. 5 din legea comunală din 1904, şi va vedea că streinilor pământeni sau veniţi deafară—şi cuvântul străini, aci, e un eufemism care înţelege pe evrei—nu li se permite a se stabili prin comunele rurale decît cu autorizaţia consiliului comunal şi sub condiţiuni, printre cari şi aceea de a dovedi că au bune purtări, că au satisfăcut legea de recrutare şi că pot justifica de un capital de cel puţin 1000 lei.

Rămân deciziunile acestei Inalte Curţi din 1885, 1887, 1902 şi 1904, din care ar rezulta, zice recurentul, că s'a recunoscut evreilor pământeni o situaţiune excepţională. Aşa să fie oare? Dacă ar fi aşa, lucrul ar fi grav. Insă, liniştiţ-vă! Curtea nu putea comite şi n'a comis un asemenea păcat!

Iată ce dispun aceste decisiuni:

Prin decisiunea No. 291 din 1885, fiind vorba de a se şti dacă un Şloim sin Croitorul, dat în judecată pentru mituire, în complicitate cu un militar, era, ca străin, justiţiabil de tribunalele civile sau militare. Inalta Curte a zis cu cuvântul *străin* din art. 73, alin. II din codul de justiţie militară, se rapoartă la persoane supuse unei protecţiuni străine, şi că numitul Şloim sin Croitoru, nefiind supus nici unei asemenea protecţiuni, era justiţiabil de tribunalele ordinare. Dar lucru e evident, căci mai toţi israeliţii născuţi şi crescuţi în ţară sunt în această categorie! Cu toate acestea, ei nu sunt români decât după ce au obţinut împământenirea. Deciziunea citată nu contrazice în nimic această regulă.

Prin deciziunea No. 16 din 1887, ea a înscris în listele electorale pe Christea Balcea, străin, de religie creştină, fiindcă el dovedise că se născuse în ţară şi făcuse, în timp oportun, declaraţia cerută de vechiul art. 8 din codul civil.

Prin deciziunea No. 286 din 1902, Inalta Curte a judecat şi casat pe un motiv întemeiat pe omisiune esenţială trasă din art. 13 din codul civil, după care un Leib Naftalson, deşi nu avea domiciliul în România, putea fi acţionat dinaintea tribunalelor române pentru îndeplinirea de obligaţiuni contractate de el în străinătate.

Prin deciziunea No. 213 din 1904, relativă la statul personal al unui israelit care se căsătorise cu nepoata sa la Cernăuţi, căsătorie nulă după legea română, însă valabilă după legea austriacă, Inalta Curte zice că legea română reguleazâ statutul personal, de oarece israelitul în chestiune se născuse şi locuia în ţară.

Aceasta este cuprinsul deciziunilor invocate. Intreb dacă se poate deduce din el ceva în favorul celor susţinute de recurent?

Acesta a mai adăogat un argument, care are aceiaşi valoare ca toate cele examinate pînă acum. A spus că expulzarea nu i se poate aplica, de oarece el, nefiind supus al nici unei naţiuni străine,

n'ar avea unde să se ducă, toate naţiunile putînd să refuze de a-l primi.

La acest argument se poate răspunde, cu Curtea de apel, că ordinea publică a unei ţări nu se poate preocupa de consideraţiuni pur personale, ca cea invocată de recurent. Atît mai rău pentru aceasta dacă, prin purtarea sa, s'a expus a fi dat afară din orce ţară! Cu toate acestea, nici una ca aceasta nu s'a întîmplat, căci el a fost lăsat să treacă fruntaria şi ă rămas peste graniţă aproape 14 luni. Ar fi putut rămîne unde se află pînă la revocarea decretului. Dar n'a voit, ci a preferit să intre în ţară şi să se pue, astfel, în rebeliune cu legea. Să sufere, deci, consecinţele faptului său!

Acest fapt, dealtmîntrelea, nu e rezultatul nevoei, al lipsei, al dorului de ţară. El a voit, deliberat, pot zice chiar interesat. Cociu Avramescu, reintrînd în ţară şi încercînd procesul de faţă, a voit să deschiză uşa tuturor expulzaţilor, lui Goldvurm şi atîtor altora, cari stau la spatele lui şi urmăresc rezultatul. El s'a devotat pentru ca, în caz de succes, să creeze un precedent, să procure un mijloc legal de a se reîntoarce conaţionalilor săi, expulzaţi ca şi dînsul, şi cari ne iubesc aşa de mult, încît, în timpul revoltelor ţărăneşti, pentru a-şi dovedi şi mai bine simţimentele de *pămînteni*, după cum le place să spue că sunt, umpleau ziarele din Viena de calomnii contra ţărei şi ne numea Congo al Europei.

Vă rog, prin urmare, să binevoiţi a respinge recursul, care nu se poate sprijini pe nici o bază temeinică.

NOUTAŢILE ZILEI

Divors.—D-l Adrien Lachenot. avocatul tui Leopold Wolfling, a pledat in procesul de divors introdus de arhiducele Austriei contra soţiei sale născută Adamovici

Avocatul a insistat asupra preceptelor religioase ale d-nei Wolfling. Ea practică vegetarianismul intr'un mod exagerat fiind o adeptă a sectei din Ascona, ai cărei credincioşi nu poartă decît o simplă pînză. Această viaţă a soţiei sale a devenit imposibilă pentru fostul arhiduce, care nu putea să bee vin la masă şi trebue să se nutrească cu legume verzi şi fructe. Afară de aceasta, arhiducesa nu se spală nici odată.

***

Cărciume.—Iată o statistică care ar trebui să dee de gîndit mult Francezilor.

Londra care are patru milioane şi jumătate de locuitori numără 4900 debite de alcool; New-Yorkul cu trei milioane şi jumătate locuitori numără 10900, pe cînd Parisul cu două milioane şi jumatate locuitori ţine recordul cu 30000 cîrciume.

Liga antialcoolică din Franţa are cu ce să se ocupe.

***

Testament.—Americanii, in ceea ce priveşte jurisprudenţa, nu au scrupulele şi miile de formalităţi ce ne covărşesc pe noi.

Acum câteva luni, un magistrat a declarat valabil un testament care a fost scris cu cridă pe o poartă. Zilele trecute producătorii din Mexico, au făcut ceva mai mult: fără nici o greutate ei au omologat testamentul unui bătrân celibatar, care şi l-a tatovat pe pieptul său.

***

Căsătorie.—O foastă coristă de teatru, s'a căsătorit la New-York cu miliardarul William Carrey, preşedintele trustului oţelului din America.

Cheltuelile „preliminare" ale căsătoriei ating suma de 17 milioane franci.

Banchetul dat cu ocazia nunţei a costat 25,000 franci. Trandafirii naturali care au împodobit sălile au costat 5,000 fr. şi tot la această sumă s'a rîdicat onorarul preotului care a oficiat.

Pentru călătorie de nuntă s'a destinat un milion.

Cât aur dă.... oţelul.

***

Căsătorie princiară.—Prinţul Adalbert, al treilea fiu al lui Wilhelm al II-lea, împaratul Germaniei, se va căsători cu Principessa Thyra, fica regelui Danemarcei.

Imparatul, împărăteasa şi principele Adalbert vor sosi la Copenhaga la 3 Iulie.

***

Nenorocire.—In strada „Madison Avenue" din New-York s'a prăbuşit o casă în patru etaje.

Cinci persoane au fost grav rănite şi de subt ruine au fost scoase şepte cadavre, victime ale acestei nenorociri.

Litere-Ştiinţe-Arte

Naţionaliştii sunt admiratorii cei mai fervenţi ai domniei lui Alexandru Ioan I Cuza. Nu doară pentru faptul că o simplă coincidenţă, neistorică, a dat numele gloriosului domnitor unuia din şefii naţionalismului,—dar pentru că tăgăduind o bună parte din progresele realizate în ultimele patru decenii, ajung fatalminte la constatarea că cei 7 ani de domnie a domnnlui pămîntean Cuza au fost mai fecunzi şi mai folositori ţării. E o chestiune de judecată istorică şi judecata e liberă, ca şi presa, în ţara romînească.

Iată însă că prin subscripţie publică s'au adunat 60,000 lei pentru ridicarea unui monument lui Alexandru Cuza, în piaţa Unirei la Iaşi. Organul autorizat al mişcării naţionaliste prin pana d-lui N. Iorga, ştiţi ce părere are despre executarea statuei lui Cuza? Să nu se execute de loc, ci să se aştepte pînă va exista un sculptor romîn care să poată lucra statuia. Cu alte cuvinte: aşteaptă, gloriosule Domnitor, pînă la calendele... artei romîneşti, pînă vom avea vre-un sculptor maestru care să rivalizeze cu artiştii mari ai străinătăţii.

Un poet—e o poetă, dar scriitorii n'au sex—afirmă că e o mişelie amînarea necontenită a acestei nefericite statui, răsplată meritată a unei fecunde şi glorioase domnii. Iată însă că un deputat naţionalist admirator şi al lui Cuza şi al... domnului Cuza, nu primeşte glorificarea Domnitorului prin mîna profană a vre-unui franţuz sau german.

Nu cumva e vre-o intenţie nouă de a complace unei majorităţi parlamentare? Căci altfeliu naţionaliştii ar fi uzat de acelaşi argument... artistico-naţionalist în chestia statuiei lui Alexandri, poetul Unirei.

Atunci?

*

„Despre hygiena gurei şi a dinţilor" se intitulează teza pentru doctorat în medicină şi chirurgie susţinută de Josef Craus. Un subiect prea interesant care priveşte ambele sexuri şi cu deosebire sexul frumos.

*

„Die am Weibe Kranken".—Acei care sufăr din pricina femeei„—se intitulează un nou roman apărut la Viena şi scris de o femee, Betty Winter. Cartea se ocupă de iubire, numai de iubire. Autoarea merge foarte departe cu obiectivitatea încît consideră femeea ca o..... boală a bărbatului. Cu un calm rar ea ne arată că pătimesc de boala femeei tineri, adolescenţi, barbaţi mai tineri şi mai în vrîstă cari trăesc pururea sub stăpînirea instinctelor, viselor şi închipuirilor erotice, a căror existenţă e ocupată esclusiv de gîndul femeei aşa că ajung incapabili de ori ce altă acţiune până se ruinează şi se nimicesc de acest rău devenit organic—care a crescut şi a doborît pe individ.

*

Opereta „Mikado" care fusese interzisă la Londra în timpul prezenţei prinţului japonez Fushimi în metropola Angliei, a fost acum autorizată şi va fi reprezentată în toată libertatea, Lucrul a fost anunţat în Camera Comunelor de către însuşi primul ministru.

*

Savantul american Th. Pickering, directorul observatorului din Universitatea din Harard a expus în cursul unei recente conferinţe o nouă teorie asupra formaţiunei lunei.

După profesorul Pickering luna ar fi constituită de un fragment de pămînt, detaşat prin forţa centrifugă. In momentul cînd globul nostru începea să se solidifice, o mare parte a continentului care se afla în locul actualului ocean Pacific, se ridică sub efectul forţei centrifuge.

Acestei mişcări îi respunse o enormă fractură a coajei terestre pe coasta opusă a globului. Această fractură formă patul oceanului Atlantic. Şi cînd o notabilă parte a globului se ridică spre a forma luna apele năvăliră în scobitură formînd actualul ocean Pacific.

*

Scriitorul Maurice Maeternic l'a dat în judecată pe un compozitor de muzică ungur, din pricina că acesta din urmă a făcut fără consimţimântul autorului, un libreto din presa „Mona-Vana" pe care l'a pus în muzică.

*

Intelectualii din toată Europa aşteaptă cu nerăbdare apariţia „Istoriei Janei d'Arc, scrisă de maestrul francez Anatole France. Volumul va fi intitulat „La Sacre".

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare:

In ţară, o lună lei 1·50
In străinătate o lună „ 2·50

Consiliul de resboi al corpului IV de armată va judeca mai multe procese de mică importanţă în zilele de 26, 27 şi 28 Iunie.

—

D-na şi d. general Sytenko au fost eri oaspeţii noştri. Azi cu trennl de 12 şi jum. d-lor au plecat în Rusia prin Ungheni pentru Petersburg.

—

Sîmbătă conferinţa prolesorilor şcoalei normale „Vasile Lupu" a hotărît clasificarea şi promoţiunea elevilor. Vom da în curînd rezultatul definitiv al promoţiunii din acest an.

—

La alegerea de Duminică a consiliului de administraţie al casei de Economie din Tataraşi, au fost aleşi d-nii C. Grigorescu, preşedinte; Gh. Daraban, I. Popescu, V. Drăghici şi Munteanu, membri.

—

Senatul universitar din Bucureşti şi consiliul profesorilor facultăţei de medicină vor întruni Sîmbătă seara la Universitate, pentru a recomanda un titular la catedra de anatomie descriptivă vacantă la facultatea de Iaşi, în urma morţei regretatului doctor Peride.

In aceiaşi seară se va intruni şi colegiul facultăţei de litere spre a recomanda pe un titular la catedra de latină de la facultatea din Iaşi.

Pentru această catedră sînt doi candidaţi, domnii: X. Gheorghiu şi Caloianu.

De la Iaşi a fost recomandat d. Gheorghiu.

—

In numărul nostru de Duminica anunţînd faptul că d. Creangă a fost însărcinat cu elaborarea unui proiect referitor la casa rurală, am zis că d. Creangă ar fi originar din Iaşi, fiul marelui povestitor Ion Creangă.

Informaţia noastră, în această privinţă, este eronată. D. Creangă nu este de fel din Iaşi, nici nu e fiul lui Ion Creangă.

D. Creangă este de fel din Săcele (Braşov).

—

D. D. I. Ghimiş, îndepărtat din învăţămînt, în mod arbitrar, de d. Haret, a făcut recurs la secţia Contenciosului administrativ, în contra actului arbitrar al ministrului instrucţiei.

—

Direcţiunea Muntelui de Pietate din Bucureşti a hotărît să creeze o filială in Iaşi.

—

La 1 Octombrie expiră mandatul actualului rector al Universităţei din Iaşi, d. C. Climescu.

Se crede că d. doctor C. Botez va fi ales rector pentru noul period.

—

Ministrul instrucţiunei a dispus ca suplinitorii, cari au inlocuit pe profesori timp de 5 luni, să primească jumătate din leafa pe vacanţă a titularilor, iar acei cari au suplinit 7 luni să primească întreaga leafă a profesorilor.

—

Muncitori agricoli.—Ministerul de interne, fiind informat că un mare număr de muncitori străini, agricoli sau industriali, introduşi în ţeară de către proprietari, arendaşi sau industriaşi, rămîn prin diferite localităţi ale ţărei, din cauză că acei ce au obţinut autorizaţiunea ministerului spre a-i aduce în ţară nu se conformă obligaţiunei ce-şi iau de a-i repatria, şi cum urmările acestei procedări sunt dăunătoare muncitorilor cît şi unei bune supravegheri poliţieneşti necesară pentru garantarea siguranţei publice, a cerut prefecţilor şi primarilor comunelor rurale să aibă în deaproape priveghere pe aceşti muncitori şi să oblige pe proprietari, arendaşi şi industriaşi să-i expatrieze pentru că în cazul contrar nu li se va mai acorda sub nici un cuvînt asemenea autorizaţii.

—

Mulţi tineri avocaţi liberali, la auzul că d. Stelian nu va putea să-i plaseze în Iaşi, şi-au pregătit geamandanele să plece la noile locuri în provincie.

Parte din cei mai ghigherli, s'au îngrijat mai întâi de gulere şi manşete pe care le-au dat la spalat, pentru a fi gata pentru ori ce eventualitate.

Cum mişcarea s'a amînat, bieţii băeţi se văd siliţi să-şi ia la purtare gulerele.

Rugăm pe d. Stelian să grăbească mişcarea că de nu, băeţii o să murdărească gulerile din nou şi o să se vadă siliţi să plece murdari.

Nu de alta, dar e ruşine pentru club.

—

Iată rezultatul examenelor elevilor pregătiţi în particular, cari s'au presentat la examen, în sesiunea actuală:

Cl. IV-a: promovaţi: Braunştein Iacob, Holban Irina, Baraş L. Dvoira.

Un elev corigent şi 2 repetenţi.

Cl. VIII: promovaţi: Brăescu P., Löbel R., Nelken Ed., Trantomir Cecilia, Nădejde Camilia, Păun A. Alex., Alexandrescu V. şi Marcovici St.

Trei elevi sunt corigenţi.

Elevii promovaţi vor depune împreună cu cei ai Liceului Naţional, examenul de capacitate.

—

Spiritualul Conzistor al Eparhiei Sf. Mitropolii s'a întrunit astăzi să judece procesul preotului Georgescu din comuna Ungureni, jud. Botoşani.

In urma cererei reclamanţilor, procesul s'a amânat.

—

Aflăm că Domnul Administrator al Casei Bisericilor a desfiinţat, pe ziua de 1 Iulie, cinci posturi de redactori dela revista „Biserica Ortodoxă".

Au fost scoşi toţi redactorii numiţi în timpul guvernului conservator şi nu s'au menţinut de cît pe redactorii liberali, pentru că revista să devie iarăşi o citadelă colectivistă.

Fostul administrator conservator nu s'a atins de nici un colectivist, ci pentru bunul mers al revistei a mai numit cîţva redactori dintre cei mai buni scriitori, iar actualul administrator îndrăzneşte să loviască oameni mai pricepuţi şi mai harnici, de cît d-sa.

Are însă grija să se menţie pe sine şi pe administratorul casei şcoalelor în comitetul de redacţie, chiar contra legei. Vom mai reveni asupra acestei neomenii.

—

Examenul plutonierilor-bacalaureaţi, pentru gradul de ofiţer în rezervă, va începe, în Bucureşti, la 2 Iulie.

—

Ni se telefonează că d. N. N. Săveanu, care a fost numit director general al închisorilor, refuză să primească acest post.

—

Militare.—Institutul geografic al armatei a fost ataşat pe lîngă marele stat major, ca serviciu de divizie.

*

Ministerul a primit demisiunea d-lui loct. Costescu Matila Ghica, din marină.

*

Secţiunea de cavalerie a şcoalei militare din Bucureşti va fi ataşată, pe ziua de 1 Sepsembre, pe lîngă şcoala de cavalerie din Tîrgovişte.

—

Promovaţi.—Următorii elevi din clasa IV, a Liceului Naţional, au fost promovaţi la finele anului şcolar: Baciu St., Borcea N., Botez Al., Coroi Eug., Dogaru Val., Fişler S., Harnagea P., Heul Dionis, Iuliano Gh., Lărgeanu T., Motăş C., Neculau Titu, Popescu D., Popescu I., Scorţescu Paul, Scriban N., Şaraga Lascar. Rastul, 25 sunt corigenţi, 15 repetenţi, 1 retras şi 1 eliminat pentru taxă.

Din clasa VIII Reală:

A Ilincăi Mihai, Goldenberg Lazăr, Miclescu Ion, Popovici Eduard, Rezmeriţa Teodor, Sion Florea, Teodoru Henri, Vartolomei Costache, Barilag Aurelian.

2 corigenţi şi 1 retras.

Clasa VIII Modernă:

Axinte Const., Beinih Moise, Borş N., Brumă C., Diamant Carol, Dima Ion, Droc Horia. Ecstein Moses, Ghica Emil, Grănescu V., Grigoraş N., Holben Ilie, Holbau Ion, Horovitz Iosef, Ionescu Virgil, Leon Gr., Manisale Ion, Mardare Manole, Munteanu Ed., Pănn Gh., Popovici Virgil, Radu Eug., Răşcanu T., Rosin Ion, Schiller W., Setlane Iohan, Softa Gr., State N., Stavrat Olimpiu, Emil Iosub, Spaner Troisu, Tanasachi Evdochim, Tironovici M., Tufli Eduard, Wilke W., Wisznewscki I., Simionescu Costache.

2 corigenţi şi 3 eliminaţi pentru neplata taxei.

—

Ne deprinsesem pînă acum să auzim la liberali de scandaluri în club între tineri şi bătrîni.

Iată însă că şi bătrîni au început ei în de ei să se ia de păr.

Un profesor ar fi strigat actualului director al liceului externat, d. Bîrsan, să demisioneze din demnitatea de director, ca incapabil.

In ce consistă însă această incapacitate?

Putem afirma, că adevărata cauză e severitatea d-lui Bîrsan, care în ruptul capului nu voeşte să dea nota de trecere elevilor cărora le lipseşte cîte-va puncte la unul, două sau trei obiecte de studiu şi din care causă parte sunt ameninţaţi să rămînă corigenţi iar parte repetenţi:

Aşteptăm să vedem cum se va tranşa acest diferend.

—

DIVERSE

— Pe moşia Zabolotenii Fotei din comuna Hermeziu, a ars eri noapte o şură proprietatea d-lui V. Manisale, arendaş.

Focul a durat 3 ore, cauzînd pagube însemnate.

— Prefectura judeţului Tutova comunică că în acel judeţ s'a declarat epizotia de febră aftoasă şi brinca infecţioasă printre vitele locuitorilor, din care cauză s'a închis tîrgurile de vite ce urmau să se ţină în oraşul Bârlad şi comuna Banca.

— Locuitorul Malafei Mironov reclamă că în noaptea de 11 Iunie i s'a furat din ogradă o vacă cu viţel.

S'au luat măsuri pentru prinderea furului.

— De către d. medic Primar al judeţului, s'a acordat un concediu de 30 zile moaşei Maria Mocanu dela comuna Ceplinţa, pentru cas de boală.

— Moise Leibovici din strada Broscăriei, a fost atins de alienaţie mentală.

S'au luat măsuri pentru internarea numitului.

— Vagonul de tramvay No. 21 a izbit eri în strada Nicolina pe copila lasa Marcovici în etate de 9 ani, cauzîndu-i mai multe lesiuni.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

2

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

CAIUS

Această armură care mi-a adus numai glorie şi fericire, această armură care mi-a supt sudoarea corpului meu tînăr, ce ferbea în tot deauna de ură şi răsbunare contra duşmanilor, această armură care arătase tuturor ce vrea să zică a-ţi iubi patria şi neamul, această armură am vîndut-o ca cel de pe urmă ticălos!

Ruina venise. Bunurile mele trecuse la creditori, iar mie nu-mi rămînea de cît oboseala, ca după o muncă înpovărătoare, sila, precum şi o simţire pe care pînă acum n'o încercasem, o neînţeleasă dar adîncă nelinişte.

Intr'adevăr mă bucurasem îndestul de bogăţia mea, gustasem din iubire, mă depărtasem în lux şi mă mîndrisem cu gloria mea de militar, simţisem chiar emoţiunile primejdiei apropiate mai mult sau mai puţin de marginile cugetării omeneşti, mişcat de poezie şi de artă, puteam deci să mă folosesc, că am luat de la viaţă tot ce-mi putea da. Acum numai am nimica! Mulţumită influenţei rudelor mele, am plecat să guvernez Alexandria, cu gîndul că poate acolo soarta va fi mai indulgentă cu mine.

ANTONIU

Mulţumeşte-te şi cu atîta. Aşa poate a fost scris în cartea vieţei tale. Să sperăm că lucrurile se vor îndrepta şi că acolo îţi vei reface averea perdută.

CAIUS

Dar nu şi numele dragă Antoniu. La Roma sunt considerat ca cel mai ticălos, mai conrupt şi mai viţios patrician. Mamele pe viitor mă vor da ca pe un exemplu de destrăbălare. Creditorii şi prietenii de altă dată vor rîde şi vor şopti în urma mea. Se zice că acest lucru a ajuns chiar la urechile împăratului, care a sfatuit pe rudele mele să mă trimeată guvernator la Alexandria. Şi asta vezi mă tulbură, mă roade. Neliniştea s'a îmbracat cu mine în postul Brindişi. Mă urmăreşte şi nu pot scapa. Nădăjduiam să scap de supărătorul meu tovarăş, de îndată ce voi încheeia noi cunoştinţi şi voi avea noi inpresiuni în noua lume în care voiu trăi. M'am înşelat. Trecu o lună, trecură două, dar după cum grăuntele Demetrei adus din Italia rodeşte mai bogat în pămîntul producător al Deltei, tot aşa şi neliniştea mea, dintr'un copăcel ce era, deveni un codru stufos şi aruncă din ce în ce mai multă umbră în sufletul meu. Mai întâi încercai să înprăştii această turburare ducînd o viaţă la fel cu cea pe care o dusesem odinioară la Roma. Dar, de îndată ce şi în aceasta recunoscu-i deşărtăciunea, îmi veni gîndul sinuciderei.

ANTONIU

Ce nebunie!

CAIUS

Nu-i nebunie Antoniu! Mulţi din amicii mei, prin acest mijloc au scăpat de grijile vieţei şi pentru lucruri mai puţin însemnate: unii din plictiseală sau pentru că simţiau zădărnicia existenţei lor, alţii pentru că le lipseau poftă de a se bucura de plăcerile vieţei. Ajungea pentru aceasta un sclav, care ştia să ţină un moment cu siguranţă sabia în mînă şi totul era sfîrşit.

ANTONIU (cu curiozitate)

Şi cine te-a împiedecat?

CAIUS

Un vis ciudat. Visasem că treceam un rîu, cînd pe celalt mal zării neliniştea mea în chipul unui sclav obosit, care salutîndu-mă îmi zise: „Ţi-am luat o înainte, ca să viu într'u întîmpinarea ta".

Pentru întâia oară îmi fu frică, înţălesesem că dacă nu pot să mă gîndesc la viaţa de dincolo de mormînt fără să nu se amestice nelineştea, aceasta nu va lipsi să mă urmeze şi acolo. Hotărîi atunci să mă apropii de înţelepţii care furnicau la Serapeum, cu speranţa că voi găsi la ei dezlegarea enigmei.

Printre filozofi era unul care avea o înfăţişare distinsă, şi era cel mai muncitor dinte toţi. Se numea Timon Atenianul.

(va urma)

Ultime informaţii

Consiliul general al judeţului Iaşi va fi disolvat la începutul lui August.

Alegerile judeţene se vor efectua către prima jumătate a lunei Septembrie.

Comitetul executiv al clubului liberal local, s'a întrunit eri seara spre a alege comitetul electoral de 9, care va avea să fixeze candidaturile pentru alegerile comunale.

Cum au lipsit mai mulţi membri, comitetul se va întruni, din nou, în astă seară.

*

D. C. Stere va introduce în listă pe mai mulţi din prietenii săi. Intre aceştia se află d-nii P. Bogdan şi C. Botez, profesori.

Postul de ofiţer al stărei civile, îl pretinde d. P. Cujbă. După noul budget acest post ne-fiind retribuit de cît cu *50 lei* lunar, d. Cujbă cere bine înţăles şi sporirea acestei diurne

Grevă.—Mai mulţi lucrători de la atelierele de stolerie din localitate, in urma unei consfătuiri avute eri la cercul „Romînia Muncitoare", au declarat greva generală.

De aci au plecat la fabrica de mobile „Scântei" pentru a îndemna şi forţa şi pe lucrătorii acestei fabrici, să adereze la grevă. Ei însă au refuzat să părăsească lucrul.

Cauza grevei e că lucrătorii stoleri sunt prost salariaţi.

Eri s'a dat rezultatul de fine de an la liceul naţional pentru cl. IV şi a VIII.

Examenul de capacitate la aceste clase începe mâne.

In clasa a IV sunt 17 promovaţi, 25 corigenţi şi 15 repetenţi.

In clasa VIII reală: 9 promovaţi şi 2 corigenţi.

In clasa VIII modernă: 37 promovaţi şi 2 corigenţi.

Resultatele pentru celelalte clase, se vor da în ziua de 22 Iunie.

D. C. Cr. Cerchez, actual primar al comunei Lungani-Sîrca, va fi numit, pe ziua de 15 Iulie, director al prefecturei judeţului Iaşi, în locul d-lui G. Kernbach, care, după cum am anunţat, va fi numit prefect al judeţului.

D-na Verona Cuzinski, societară a teatrului naţional din Iaşi, a fost muşcată de un cîine turbat, la Bacău.

D-na Cuzinski a sosit în Iaşi şi s'a supus tratamentului la institutul antirabic de aci.

Absolvenţii Gimnaziului „Ştefan cel Mare", clasa IV.— Avram L., Carp G., Carp P., Cerchez G., Constantinescu P., Corpaciu V., Grigorovici Alex., Grosman S., Haifler M., Hefter A., Locker I., Magder B., Manisaly N., Manoilescu O., Mayer I., Niculau D., Onescu D., Perlitz H., Popovici I., Reghenstraich M., Siriteanu I., Ştefănescu T., Veinştein Ch., Vicol I.

D-na Eugenia Petit Beauchamp, retrăgîndu-se din învăţămînt. i s'a acordat o pensie, cu începere de la 1 April 1907, de 282 lei lunar.

Examenele de capacitate.—Examenele de capacitate pentru obţinerea diplomei clasei VIII, vor începe mîine, Mercuri, la liceul naţional şi la liceul internat

Comisiunele examinatoare se compun: la liceul naţional, d-nii: Călugăreanu, preşedinte; G. Ciolac, Botez Vasile, Al. Ionescu şi Nicolae Iancu, membri.

La liceul internat: P. Rîşcanu, preşedinte; T. Nicolau, Emanuel Constantinescu, Valentin Bude şi Axente Frunză.

Liceul de la Pomîrla.—Preşedinte Dimitriu G. M. membri: Galin, Valeriu Al., Lupu P. şi Constantinescu Aug.

***

Comisiunele pentru examinarea elevilor de clasa IV se compun:

Liceul Naţional. Preşedinte: C. Climescu; membri: Bîrsan Gr., Vasiliu Teod., Xenof. Gheorghiu şi M. Tomida.

Liceul internat. Preşedinte: Alesseanu T.; membri: Gh. Lascăr, Scriban A., Prassa I şi Hogaş C.

Gimnaziul Alexandru cel bun. Preşedinte: Pop Gh.; membri: Scobai Gh., Bîrjoveanu Gr., Atanasiu V. şi I. Tufescu.

Gimnaziul Ştefan-cel-Mare. Preşedinte: D-trescu A.; membri: Brüll Emil, Ciolan Daniel, Patrognet Alb., Petrovanu N. D.

Liceul din Pomîrla. Preşedinte: Petrovici-Iaşi; membri: Binig, Popescu Gr. N., Ardeleanu G. C. şi Bănărescu St.

—

Azi a apărut lista comisiunelor de capacitate şi ca să ne dăm seamă de *capacitatea* celor cari le au întocmit, vom cita un singur caz, din oraşul nostru, după care se va putea judeca cum au fost întocmite comisiunile şi pe la alte gimnazii şi licee, de prin alte oraşe.

La liceul naţional, pentru cl. VIII, au fost numiţi în comisiune: preşedinte Călugăreanu, membri Ciolac Gh., **Botez Vasile, Iancu N**, şi Ionescu A.

Pentru lumea din oraşul nostru, credem că ajunge sublinierea numelor respective, şi ne dispensează de a mai face alt comentar, dar acela, poate, de a intitula această comisiune de *comisiune de incapacitate.*

De o cam dată, asupra comisiunelor din alte oraşe, avem de zis: că la liceul din Bacău pentru cl. VIII, s'a numit d. Topliceanu, care, după cît ştim, e profesor la acelaşi liceu, pe cînd regulamentul cere un profesor universitar; iar pentru clasa IV, se caută şi acum un preşedinte, de oare ce, pînă în prezent, nu s'a putut încă găsi.

Apoi d. Bujor a fost numit ca preşedinte în două comisiuni şi, după ştiinţa noastră, d. Bujor nu s'ar putea duplifica pentru ca, în aceleaşi zile, să presideze şi comisiunea cursului superior dela Buzeu, şi dela Ploeşti, cu toate că aceste oraşe nu's departe unul de altul. Halal de chibzuială! Şi apoi d. Haret mai caută nereguli? incorectitudini? şi nepricepere? sub ministerele conservatoare şi nu caută mai degrabă să vadă ce boroboaţe comit oamenii de cari s'a încunjurat.

—

A apărut No. 6. pe Iunie, din excelenta revistă *„Arhiva"* cu următorul sumar:

Riria—Altă credinţă, Riria—Valuri şi Unde—versuri, A. D. Xenopol.—Mijloacele de îndreptare ale stării ţărănimei romîne, Dr. Leon Cosmovici.—Ştiinţele naturale, T. T. Burada.—Inceputul Teatrului în Moldova, A. D. Atanasiu.—Invăţămîntul desemnului şi al artelor la noi. Desemnul în mişcarea economică. (Infiinţarea Şcoalelor de Arte-Frumoase. —Cauzele încetei mişcări artistice).

DARI DE SAMA

Mielvoaque. Expoziţia din Bucureşti, trad. de A. D. Xenopol. Edmond Demolins. L'education nouvelle, de Valeriu Hulubei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Iunie

Profesorii contra arbitrarismului d-lui Haret

— Intrunirea de la d. Al. A. Bădărău —

Bucureşti. — *Aseară s'au întrunit, acasă la d. Al. A. Bădăreu, un foarte mare număr de profesori, spre a aviza la măsurile ce trebuesc luate contra arbitrarului de care dă dovadă d. Spiru Haret, actualul ministru al instrucţiunei publice, care prin simple deciziuni ministeriale anulează diferitele numiri făcute de miniştrii precedenţi şi loveşte ast-fel în drepturi cîştigate.*

După lungi şi foarte interesante discuţiuni în privinţa celor ce urmează de făcut spre a se pune capăt apucăturilor periculoase ale acestui ministru sectar, s'a hotărît, între altele, ca decretul privitor la institutorul Ioan Cruţescu să fie adus înaintea Contenciosului administrativ.

Intr'adevăr prin decizia ministerială No. 33.633 din 11 Iunie 1907 d. Haret, după ce arată că Ion T. Cruţescu, institutor din Ploieşti, e pedepsit cu exluderea din învăţămînt pe timp de trei ani şi cu transferare în altă localitate, prin sentinţa comisiunei din Bucureşti cu data de 11 Iunie 1901;

După ce inzistă asupra ordinului No. 11,084 din 4 Martie 1905, prin care se suspendă pedeapsa,

După ce analizează motivele invocate pentru a se hotărî suspendarea şi crede a putea justifica că acea suspendare de pedeapsă nu putea avea loc, continuă ast-fel, în decizia sa mai sus pomenită,

Avînd în vedere că, după art. 69, al. III din lege „hotărîrile comisiei de judecată sunt executorii şi fără recurs, se înaintează îndată, împreună cu dosarul afacerii, ministerului", care este dator să le execute;

Avînd în vedere că aşa fiind, ministrul nu are drept ale modifica, nici a le anula pe cale de interpretare sau pe baza unor presupuse intenţii ale comisiei care nu ar figura în mod expres în sentinţă;

Avînd în vedere că bunele purtări ale d-lui Cruţescu, după ce i se aplicase pedeapsa din 1901, care în cele din urmă se invoacă ca singur argument pentru în ăturarea legii în favoarea sa, nu pot justifica această înlăturare, pe cîtă vreme legea cere ca aceste bune purtări să fi avut o durată de cel puţin 5 ani pentru ca să poată da loc la măsura de favoare prevăzută de lege, pe cînd de la 11 Iunie 1901 până la 4 Martie 1905 erau mai puţin de 4 ani;

Avînd în vedere că în aceste condiţii suspendarea pedepsei d-lui Cruţescu este ilegală şi trebue anulată;

Avînd în vedere că, dacă suspendarea pedepsei este anulată *ipso facto*, trebue anulate şi toate măsurile cari au fost create pe baza ei;

Decidem:

Art. 1. Se abrogă dispoziţia din 4 Martie 1905, prin care s'a suspendat pedeapsa eliminării şi a transferării aplicate d-lui Ion T. Cruţescu.

Art. 2. Ca urmare a dispoziţiei de la art. 1, se abrogă dispoziţia prin care d. Ioan T. Cruţescu a fost transferat ca institutor în Capitală.

Recursul la contencios în contra acestei deciziuni s'a şi făcut pe ziua de astă-zi iar termenul a fost fixat pentru ziua de 2 Septembrie.

In acest proces, pe lîngă alţii, va pleda şi d. Al. A. Badareu, fost ministru al justiţiei şi autorul legei prin care se creiază Contenciosul administrativ.

Alegerea din Tecuciu

Tecuci. Alegerea pentru un scaun la colegiul I Senat devenit vacant prin optarea d-lui Dim. Sturza, a fost fixată pentru 12 August,

Agitaţia Muncitorilor

Galaţi.—Agitaţia muncitorilor de aci, continuă ba sporeşte chiar cu energie.

Proclamarea grevei care la început n'a fost ascultată de muncitori, începe a fi urmată, deşi poliţia a făcut numeroase arestări şi chiar astă-zi dimineaţă au fost arestaţi doi muncitori care voiau să împiedice pe alţii să se ducă la lucru.

La fabrica Greierul, din 150 lucrători n'au venit la lucru de cît 30; la fabricele Kantelman. Cultofeanu, Grünberg, Wolf şi Babag, lucrul continuă dar foarte slab; la toate celelalte fabrici greva ie generală iar la Docuri din opt vapoare nu se lucrează decît la patru.

In localul Societăţei „Romînia muncitoare" domneşte o vie mişcare şi agitaţie.

Pînă acum însă nu sunt de înregistrat conflicte cu poliţia.

Infirmarea mandatului emis contra d-lui Chintescu

Craiova.—**Tribunalul de Dolj a infirmat ieri mandatul de arestare emis contra d-lui M. Chintescu, fost primar al Craiovei.**

Iată acum şi amănuntele primite în această privinţă:

D. M. Chintescu a fost adus ieri la ora 12 la palatul justiţiei şi imediat a fost întrodus în cabinetul judecătorului de instrucţie, care i-a luat un lung interogator care a durat pînă la ora 3 d. a.

In tot timpul acesta în palatul justiţiei se află o mulţime mare de lume veniţă să vadă pînă unde se va merge cu infamia montată contra d-lui Chintescu.

La ora 4 d. a. fostul primar a fost adus înaintea tribunalului compus din d-nii Radian, prim preşedinte şi Cernătescu, judecător.

Motivele care se învocau de către instrucţie pentru menţinere în stare de arestare erau următoarele:

Că este nevoie de aceasta pentru a se putea face confruntare cu Christia Nicolescu şi Ilie Georgescu, în privinţa furniturei lemnelor—deşi în treacăt fie zis se dovedeşte că licitaţia pentru acea furnitură s'a ţinut în perfectă regulă şi că a fost publicată şi prin „Monitorul Oficial"; şi,

Nevoia pentru ca să fie permanent la dispoziţia instrucţiei.

D. Chintescu era azistat de d-nii I. Saita, N. Economu, Roşianu, Iuniu Tulpianu, Nae Guran, Oroveanu, Procopiu şi alţii.

D. Saita a vorbit mult timp, spulberînd toate punctele de acuzare, iar d. N. Economu şi-a exprimat indignarea că pentru meschine motive politice, unii nu se dau înlături de a distruge onoarea unor oameni nevinovaţi.

Tribunalul s'a retras în deliberare şi după o oră jumătate apare anunţând că mandatul a fost infirmat.

Sentinţa a produs o excelentă impresie, dar colectiviştii, insenzibili la teribila palmă pe care din nou le-o aplică magistratura ţărei, au pus pe primul procuror să facă opoziţie la camera de punere sub acuzare.

In urma acestui fapt şi în conformitate cu legea d. Chintescu a fost retrimis la arest.

Agitaţia socialiştilor Unguri

Buda-Pesta.—Un mare meeting socialist a avut loc eri, cu ocazia terminărei congresului socialist

Meetingul a avut loc în parcul oraşului şi au azistat peste 30.000 de muncitori.

Deputatul socialist Bernsdorfer a vorbit mulţimei sub cerul liber.

El a fost salutat în ungureşte de deputatul socialist Weltzner şi Bernsdorfer a răpuns că se simte fericit a putea vorbi unui aşa de numeros proletariat ungur. Problema ungară nu-i aşa de simplă şi a vorbi despre ea acum cînd poliţia e în faţă iar armata la spate, nu poate fi opera unui socialist căci pentru aceasta trebuie mult curaj iar socialiştii sunt oameni fricoşi (rîsete în mulţime).

Trebueşte însă ca regimul sufragiului universal să fie introdus şi în Ungaria şi dacă acest lucru nu se poate vom găsi mijlocul de a face să fie admis întocmai ca în Austria.

Bersnsdorfer a fost eri la şedinţa camerei ceea ce a provocat nemulţumirea independenţilor. Ei ar fi voit în tocmai ca pe Waida, să'l elimineze dar dorinţa lor n'a putut fi îndeplinită.

Bernsdorfer vorbind cu un ziarist i-a spus că deputaţii socialişti vor veni foarte des la Buda-Pesta pentru a face propagandă printre proletarii unguri.

D-sa a mai declarat că atunci cînd va fi vorba ca parlamentul să voteze înţelegerea Austro—Ungară, socialiştii vor face dificultăţi guvernului căci ie greu acordul într'un parlament ales pe baza sufragiului universal şi un parlament ales pe diferinţă de clase.

Dezertori sosiţi

Paris.—Ziarul „L'Eclair" află din Geneva că în acel oraş au sosit doi dezertori din reg. 17 infanterie din Besièrs, lihniţi de foame şi rupţi de oboseală.

Ei au declarat că din regimentul 17 au dezertat 70 de soldaţi.

Revoluţia în Portugalia

Lupte în strade.—Demisiunea Cabinetului.

Londra.—Ziarul Standard află din Madrid că la Lisabona situaţia continuă a fi din cele mai critice. Mişcarea este foarte violentă şi nu mai departe de cît astă-noapte poliţia a operat 200 de arestări. Pe de altă parte două ziare au fost suspendate. Hotărârea aceasta a guvernului a provocat mari nemulţumiri, iar lucrătorii remaşi fără lucru s'au pus în capul unei mişcări de protestare.

*

Ziarul „El Liberal" protestează contra faptului că ziaristul german Badaiof a fost expulzat. Ziaristul se află actualmente la Sevila.

Ziarul „Centrals News" află că în oraşele de lîngă graniţă revoluţia este în toiul ei. La Braga, Vilariol, Viana del Cartel, au loc manifestaţii cu strigăte de: „Jos Tiranii".

Armata a atacat mulţimea şi a făcut uz de arme. Sunt mai bine de 100 morţi şi 600 raniţi. Numărul morţilor nu poate fi controlat fiind-că îngroparea cadavrelor s'a făcut în timpul nopţei şi într'o groapă comună.

*

După ultimele versiuni acordul ar fi perfect între rege şi Franko, preşedintele consiliului de miniştrii.

Unele ziare afirmă că din cauza situaţiei excesiv de critice, regele a ajuns la convingerea că dinastia este periclitată din cauza lui Franko şi de acea guvernul va fi silit să demisioneze.

Rezboi Civil

Londra. Din Teherau vine ştirea că în Persia a izbucnit rezboiul civil.

Se dau lupte îngrozitoare.

Spre ştiinţă

Am trimis din Vaslui la adresa d-lui Iosef Taube la Iaşi o scrisoare nerecomandată conţinînd o poliţă pe suma de 669 lei şi 10 bani, cu scadenţa la 21 August 1907, emisă la 21 Iunie şi plătibilă la Iaşi.

Acea scrisoare n'a ajuns la destinaţie şi prin urmare declar de nulă şi fără de valoare acea poliţă de 669 lei 10 b. în mîinele ori şi cui se va găsi.

U. Witzling

Vaslui, 19 Iunie 1907.

Se caută lucrătoare

La fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Ecaterina Răşcanu

MOAŞA PREMIATA

— Strada Uzinelor No. 60 —

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hectare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

E. HEROVANU

AVOCAT

Strada Tăutu No 1.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

De inchiriat

de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende in modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiințez onor clientelă că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacist i.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne.* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

și Iași la Konya, Racoviță' Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PRFȚURI MODERATE

UVRAGE

în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĚ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 51

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-fleurs pillier, pour 10 Places.....	7 »

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : Of 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 175.—Joi 21 Iunie 1907

Injustiţia de la Craiova

Străbunii noştri romani, cari au ridicat dreptul la concepţia cea mai înaltă şi peste care doctrina modernă nu s'a putut ridica mai sus, au zis: *Justiia est fundamentum regnorum!*

In adevăr, nu poate exista stat, nu poate fi idee de libertate şi de adevăr, fără existenţa unei adevărate justiţii.

E firesc dar sentimentul de adîncă atenţiune ce-l am în totdeauna faţă de instituţia căreia'i este încredinţată distribuirea celui mai preţios bun cu care se poate mîndri şi onora o ţară: justiţia.

Actul odios de acum cîte-va zile ce s'a săvîrşit sub acest regim al colectiviştilor şi care constă în siluirea conştiinţei magistratului instructor de a aresta preventiv, cînd nimic nu determina o asemenea riguroasă măsură—pe fostul deputat şi primar al Craiovei, Mişu Chintescu, m'a determinat să relevez cu această ocazie un adevăr pe care cu toţii îl şopteam la ureche, dar care din diferite împrejurări îl ţineam numai pe buzele noastre.

Orice om de bine nu mai poate rămînea indiferent faţă de infamia de la Craiova. Trebue să recunoaştem că a sosit vremea, acuma mai mult ca ori cînd, de a se rupe lanţurile sclaviei care leagă magistratura amovibilă de puterea executivă. Organizarea complectă a magistraturei a devenit din acest moment o chestiune politică de prima ordine, de la a cărei resolvire atîrnă nu numai calitatea justiţiei ci şi garantarea drepturilor cetăţeneşti, ceea ce 'i mai preţios de cît orice în o societate cum e a noastră, organizată pe baza regimului constituţional. Nu se mai poate merge înainte cu actuala organizare judecătorească, căci, de vom continua a lăsa libertatea cetăţeanului şi cariera magistratului pe mîna unui ministru ca d. Toma Stelian, sau pe a oricărui alt pătimaş, care să decidă în mod suveran de soarta noastră şi de viitorul magistratului, puterea judecătorească nu va întârzia să dispară ca corp ponderator în stat, sfîrşind prin a distribui teroarea sau binefacerea în loc de justiţie!

Cînd văd modul scandalos cum un ministru de justiţie smulge din mînele judecătorului de instrucţie mandatul de arestare în contra adversarului politic, sunt în tot dreptul meu de a zice că chestiunea reorganizărei magistraturei, în special a judecătorului de instrucţie, a devenit o cestiune de imperioasă utilitate socială.

Starea précară a magistratului instructor, de sub actuala organizare, influenţează hotărîtor asupra independenţei lui, fatal asupra instrucţiei pe care o face.

Iată ce spunea în această privinţă valorosul nostru fruntaş d. Ioan Lahovari, cu ocazia legei de organizare din anul 1890:

„Intr'o ţară ca a noastră, în care pasiunile sunt vii, luptele violente, în care schimbările politice ating atîtea interese şi aduc o sdruncinare în toate administraţiunile, de la centrupînă la cea mai mică comună, este mai necesar de cît ori unde ca să existe corpuri judecătoreşti statornice, dezinteresate de rezultatul luptelor electorale şi de vicisitudinele politice, cari să ocrotească toate drepturile şi toate interesele; să apere pe cei învinşi, să reprime excesele învingătorului şi să facă astfel să între în inima şi în conştiinţa tuturor, încrederea salutară în neatîrnarea judecătorilor şi eficacitatea legilor".

Nu greşesc dar cînd susţin că mai ales în urma injustiţiei de la Craiova, cestiunea inamovibilităţei judecătorului de instrucţie a ajuns o chestiune socială pentru ţara noastră.

Nu este suficient ca libertatea să existe în constituţie iar drepturile să fie garantate prin legi; ne trebue şi judecători pentru a face să se respecte libertatea, dreptul şi legile. Cum ar putea exista siguranţa cetăţeanului atins în drepturile sale cînd judecătorii depind în totul de puterea executivă, de un ministru ca d. Stelian!

Azi cînd pînă şi unii funcţionari inferiori administrativi sunt inamovibili, s'ar putea oare ca întreaga noastră magistratură să nu'şi dobîndească mai repede demnitatea şi independenţa ei, ştirbită de patima sectarului politician de la justiţie?

Numai inamovibilitatea ar putea face reală această independenţă, numai principiul inamovibilităţei însoţit de o bună şi sănătoasă selecţiune ar putea înalţa demnitatea şi prestigiul magistratului la rangul ce trebue să ocupe după importanţa şi măreaţa sa menire socială. Am convingerea că tot partidului conservator îi va fi dat onoarea de a realiza această nevoe.

Lascar Antoniu.

Intunerec şi Lumină

Tribunalul ţine să vă comunice, că n'a găsit contra Dv. nici un indiciu de culpabilitate şi, în consecinţă, a infirmat mandatul.

Aceste cuvinte le-a rostit presidentul Radian către d. Chintescu, după ce tribunalul primise apelul fostului primar al Craiovei şi, în consecinţă, infirmarea mandatului de arestare ce-a fost lansat la instrucţie contra d-lui Kintescu.

Ne place gestul presidentului de la Craiova. El a voit să protesteze contra ruşinei, că mai sunt încă magistraţi la ordinele unei politici ticăloase. Şi a mai voit încă un lucru, un lucru curat omenesc: să spună o vorbă de mângâiere unui nevinovat, a cărui onoare a fost, un moment, terfelită.

Intre ticăloşia săvârşită Sâmbătă seară, şi între dreptatea distribuită de tribunal, am asistat la o luptă între intuneric şi lumină.

Intunerecul acela ne-a întors cu o jumătate de veac îndărăpt şi a făcut dovada unui lucru foarte trist: că moravurile rele, pe cari progresul şi umanitatea păreau că le-au curăţat, există încă şi că ele se pot manifesta chiar şi în lăcaşul Dreptăţei!....

Uite un om, care, până mai ieri, fusese primul magistrat al unui oraş de importanţa Capitalei Olteniei. Contra acelui om se rădică acuzări. Să închidem ochii şi să credem că acele invinuiri erau drepte.

Chiar în cazul acela ar fi fost de rigoare, pentru prestigiul acelui om, pentru o mai aproape cercetare a invinuirilor, pentru omul acela care, ieri încă, reprezentase o valoare, ar fi fost de rigoare să se procedeze cu mare luare aminte şi să se fi încredinţat instrucţia, nu unui de nevoie devotat, unui magistrat străpuns de chemarea sa.

Dar cum s'a procedat cu un fost primar sub paşalîcul colectivist, nu se procedase, sub conservatori, nici măcar cînd fuse vorba de micii escroci de la Creditul rural!

La Craiova, însă, s'a dat iar lupta între întunerec şi lumină; între paşalâc şi conştiinţă—şi lumina a învins.

De ce a învins, a zis'o presidentul tribunalului de la Craiova.

Politica în Universitate

Ziarul liberal local, într'o notă căreia-i găsim scuza—felul obscur cum este redactată—ne invinueşte pe noi de un fapt extraordinar: că noi am fi cerut d-lui Stere să demisioneze din profesorat şi, prin urmare, am făcut pe placul d-lui Cuza şi al agenţilor sei.

Acuzarea aceasta este imens de ridicolă! Dacă şi noi susţinem demagogismul şi anarhia, apoi să ştiţi că ele sînt susţinute de toată lumea. Dar noi am cerut ca d. Stere să demisioneze de la Universitate!

Noi am cerut, în adevăr, ceva d-lui Stere privitor la Universitate, dar dacă acei de la ziarul liberal cred serios că noi am cerut demisia d-lui Stere, apoi ei nu ştiu citi romîneşte.

Privitor la revenirea d-lui Stere de a examina acum pe studenţi, noi am emis o părere: fiind-că între profesor şi studenţi există actualmente neînţelegeri politice, ar fi echitabil, am zis noi, ca d. Stere să delege pe alt cineva la aceste examene.

O părere, prin urmare, şi nu tocmai deplasată—credem şi astă-zi încă.

De la această părere şi pînă la demisie, distanţa este colosală.

D. Stere n'a făcut nimic la fel, ca fapta sa să reclame ieşirea d-sale din Universitate, tocmai a d-sale, care este o ilustraţie a Universităţei noastre.

In afară, însă, de „acuzarea" ce ne-o aduce gazeta liberalilor locali, este, în notiţa ei—şi un punct foarte important: că tot mai mult se accentuiază nevoia ca politica să fie înlăturată de la Universitate.

Aci sîntem perfect de acord şi să dee Dumnezeu ca acei în drept să se convingă cît de mult de această necesitate şi să pună umăr pentru înlăturarea rădului.

Să citeze nume

Sub titlul un mic scandal, *citim în l'*Indépendance *de astăzi*:

In cercurile politice nu se vorbesce de cît de situaţia prea delicată in care se găseşte un fost secretar general al ultimului regim conservator, care a reuşit să-şi procure poliţi acceptate de prefecţi şi alţi sub-alterni ai sei, in valoare de 300,000 lei.

Indépendance *citează printre garanţi pe domnii Faranga, fost prefect de Brăila şi doctor Subia, fost prefect de Vâlcea, cari, afirmă ziarul francez, s'ar fi adresat justiţiei.*

Ştirea ziarului francez ie atat de gravă, că noi nu o putem crede. Şi credem că ar fi foarte nimerit ca confratele francez, care a precizat fapte şi nume, să precizeze şi numele fostului secretar general.

Nu de alta, dar ca să vedem şi noi dacă nu-i la mijloc o mica infamie.

CATE-VA NOTE

Momsen, Treitschkeidolul, cavalerul Corneilleau şi debutul d-lui N. Iorga.

Cîte s'au scris despre debutul parlamentar al d-lui N. Iorga, nu preţueşte atît, cît preţueşte părerea ce o are, în această privinţă, excelentul ziar *Secolul* al d-lui Păun.

Iată ce zice d. Păun:

Nu lipsirăm, totu-şi, să adăogăm, la sfârşit o reflexiune sceptică a lui Bismarck despre valoarea intrinsecă parlamentară a Istoricilor încurcându se prin politica militantă, anume că izprava acestora ar fi semănând cu a sbîrnîetoarei muşte pe oiştea unui car—o reflexiune suggerată în mintea ilustrului om de Stat german de politica practică ce învîrtiau cu mare vuet un „Mommsen" un Treitschkeidolul studenţimii de pe atuncia.

Reflexiunea este, în adevăr, foarte sceptică, mai ales că atît Mommsen, cît şi un Treitschkeidolul al stundenţimei de pe atuncea, sămăna, ca două picături de apă, cu sbîrnăitul muştei pe oiştea unui car...

Dar ce s'a întîmplat cu discursul d-lui Iorga?

Lumea se aştepta, întocmai ca şi domnul Iorga, însuşi, ca al domniei sale „premier coup" să fie „un coup de maître", ca al mândrului cavaler Corneilleau....

Ziua sosi; „marele" discurs al domnului Iorga fu rostit după toate regulile Artei oratorii; el, însă, eşi o scurtă dar politicoasă, battologie....

Mîndrul cavaler Corneilleau, care cu drept cuvînt putea fi mîndru, dacă dădea cîte un „premier coup", care era „coup de maître" n'a putut fi imitat de d. Iorga, carele, de şi un Treitschkeidolul al studenţimei, nu este, însă, şi un Goliath.

Aşa că *battologia* la care s'a dedat d. Iorga, nu putea fi de cît scurtă şi politicoasă, iar nici de cum lungă şi grobiană.

Incît se poate spune că *Secolul* a reuşit să fie foarte subţire în chestia debutului d-lui N. Iorga.

A se vedea în corpul ziarului amănunte interesante asupra celor petrecute în sinul consiliului profesoral al facultăţei de drept, în chestia cazului d-lui Stere, precum şi importantele telegrame interne şi externe.

OAMENI ŞI LUCRURI

NOCTURNA

Astă noapte re'ntors într'un târziu acasă am putut admira în liniştea camerei obiectul drăguţ, strălucitor, elegant, pe care de cîtva timp—graţie unui furt îndrăzneţ—il pregătim la îndemînă: revolverul. La o oră aşa de tîrzie nu-l privisem încă şi de aceea nici odată nu mi-a părut mai suggestiv, mai interesant de văzut de cât acum, în mijlocul tăcutei nopţi de vară.

Şi privindu-l, oţelul scînteietor îmi spunea, par'că, povestea îndelungată, taina închisă în strălucirea lui imaculată,—o taină a viitorului, iar nu a trecutului căci nu are încă nici un trecut.

Văzut de aproape, cu sînge rece, nu e nimic extraordinar. Mica unelta scînteind în noutatea oţelului nepurtat şi neîntrebuinţat, de o albeaţă argintie în contrast cu negrul micului mîner de lemn ce-o susţine nu are nici o conştiinţă despre puterea-i formidabilă, despre primejdia atingerei sale, despre menirea ei în univers. O mică ţevie, prelungind un mic mecanism inert; o gaură la un capăt şi şase găuri în trupul rotund al armei,—încolo nimic. Iar alăturea, în cutiuţa nichelată, o citime mare de gloanţe neatinse—unul singur doară lipseşte, pus fiind în gura armei,—metal rece, indiferent şi inofensiv, care aşteaptă: ce aşteaptă oare?

Şi imaginaţia, încălzită şi suggerată de apropierea armei, vede înşirându-se înaintea ei tablouri mari, variate şi complexe, având toate ca punct de plecare micul instrument ucigător ce stă colo, având forma par'că, a unui mare punct de întrebare pe o pagină nescrisă.

Un zbor violent după o apăsare de o clipă—şi neînsemnatul metal inert distruge tot ce-i stă în cale, seamănă în preajmă-i sfârşitul de veci, doboară vieţi şi aduce schimbări în lume. Vederea armei neliniteşte, dar în schimb cît de mult apără şi asigură în potriva unor încercări primejdioase, cîtă poezie e în înfăţişarea şi în rostul ei!

Intr'un feliu ori într'altul ea însamnă puterea de a înlătura ori a curma suferinţi în univers—şi pe urma zgomotului asurzitor ce naşte zborul de o clipă al glontelui—vine liniştea cea de a pururi, calmul infinit, pacea eternă a morţii.

In camera obscură—ea are rolul de a asigura, de a linişti, de a păzi,—ea respândeşte raze de lumină şi oţelul rece se încălzeşte par'că de gîndul lipsei de primejdie care il însoţeşte: este arma inofensivă care a petrecut luni de zile în liniştea şi umbra unor garderoburi ospitaliere şi va dispărea tot acolo în curînd,—căci aşa a vrut destinul ei: nici odată poate nu va avea în lume altă menire, urîcioasă sau îngrozitoare. Poate însă—după ani şi ani de zile va ajunge în alte mâni, în altă atmosferă, în alte împrejurări; poate va fi chemată să omoare, să verse sînge—cine ştie!

Şi în timp ce gîndurile împăinjenite intră în calmul somnului—văd parcă mica ţeavă de oţel îndreptîndu-şi scînteierea curată către mine, ca o ironie blajină, ca un cîntec adormitor şi inocent, ca un „memento mori" blajin şi împăciuitor.

Rodion

Rolul Preoţilor parohi

Rolul preoţilor parohi este tot aşa de însemnat ca şi rolul profesorilor. După cum profesorii sunt datori să lucreze la instruirea şi educarea copiilor, tot aşa şi preoţii parohi sunt datori să se devoteze desvoltărei sentimentului religios şi să lucreze cu dragoste la învăţarea şi educarea creştinilor. Ei trebue să lupte pentru ca biserica naţională să-şi atingă scopul, sfinţirea şi perfecţionarea morală a Romînilor.

Unul dintre mijloacele cele mai însemnate, pentru atingerea scopului bisericei, este învăţarea şi educarea creştinilor, deci parohii au rolul de a învăţa şi educa.

Activitatea învăţătorească şi educativă a parohilor noştri este neînsemnată.

Cei ce se ispitesc să înveţe şi se educe sunt rari. Nu mai zic nimic de discreditarea învăţăturei şi educărei creştinilor chiar de către unii din cei meniţi să fie exemple vii în această direcţiune.

Parohii nevestitori ai învăţăturei Mîntuitorului se aseamănă cu profesorii, care se mulţumesc să dea lecţii elevilor fără să le lămurească. După cum ei dau lecţii şi nu le lămuresc, tot aşa şi parohii se mulţămesc cu săvîrşirea serviciilor religioase, fără să înveţe pe creştini însemnătatea acelor servicii şi fără să le arăte foloasele morale ce decurg din ele. Şi dacă sunt rari la noi profesorii care nu se ocupă cu instruirea şi educarea pedagogică a elevilor, apoi din nenorocire sunt tot aşa de rari parohii, cari se ocupă serios cu învăţarea şi educarea creştinilor.

Ca să ne facem o idee dreaptă de parohii învăţători şi educatori să luăm cîte va exemple, care vor fi mai instructive decît teoria!

In oraşul Iaşi, leagănul curentelor literare, oraşul intelectualilor, nu se îndeletnicesc cu predicarea Invăţăturei Mîntuitorului decît 2 parohi. Amvonul nu-i locul de unde se vestesc preceptele morale ale moralei Mântuitorului. Pe el se citesc numai Sf. Evanghelii, dar nu se tălmăcesc pe înţelesul tuturor, ca să se înveţe şi să se educe poporul.

Se predică învăţătura Domnului câte odată la Sf. Episcopie a Romanului, a Argeşului, a Huşului şi a Dunărei de Jos. Numai la Episcopia Râmnicului Vâlcei servitorii bisericeşti sunt însărcinaţi dinainte cu ţinerea predicilor Duminicile şi sărbătorile. Tabloul afişat la intrarea în biserică arată aceasta. Aici se predică mai regulat, iar P. S. Episcop predică însuşi spre a stimula pe preoţii licenţiaţi, dintre care unii au dat dovezi de pricepere şi muncă.

La Mitropolia Ungro-Vlahiei s'a dat anul trecut ordin circular ca pe viitor să nu lipsească predica dela nici o biserică. Mă îngrijesc însă să nu se fi uitat ordinul, căci la noi tocmai cele mai înţelepte măsuri nu se aduc la îndeplinire.

La Bucureşti s'au afirmat, câţiva tineri parohi ca buni predicatori, şi au mai impus puţină rezervă defăimătorilor predicei.

Se priveşte învăţarea şi educarea creştinilor mai mult ca lux de cît datorie. Prin aceasta se reduce rolul parohilor numai la efectuarea serviciilor religioase.

Ceeace contribue la neglijarea vestirei învăţăturei Domnului e faptul, că sprijinitorii îndărătnici ai ignoranţei şi ai lenei au popularizat ideia greşită, că obligarea parohilor la predică ar fi spre nenorocirea Bisericei Româneşti. Şi cu toate acestea, dacă s'ar fi lucrat cu tragere de inimă măcar de la 1894 la învăţarea şi educarea creştinilor, apoi de sigur, nu s'ar fi putut pregăti revolta, fără ca apostolii moralizărei satelor, părinţii sufleteşti ai ţăranilor, să nu prindă de veste şi să nu înştiinţeze autorităţile în drept.

Nu se preţueşte şi nu se iubeşte învăţarea şi educarea creştinilor, iar unde-i dragoste puţină, lesne-i a găsi pricina.

Se trâmbiţează că nu-i nevoe de predică, fiind-că citirile şi cântările de biserică înlocuesc predica.

Chiar de ar fi aşa, încă e nevoe de lămurirea lor, pentrucă nu toţi creştinii cunosc limba cărţilor bisericeşti. Spre a se înlesni propăşirea morală a fiilor bisericei, e de nevoe ca parohii să se transforme în vestitori zeloşi ai doctrinei morale a Mântuitorului Isus Christos şi în apostolii devotaţi ai Românismului.

Apostolii Mântuitorului n'au primit porunca numai să boteze, adică să săvârşească cele sfinte ci să înveţe şi apoi să boteze. Ei au îndeplinit porunca Domnului.

La noi s'a redus rolul parohilor mai numai la săvârşirea actelor sfinte, iar

pentru învăţarea şi educarea creştinilor nu s'a lucrat decât foarte puţin şi efectele sunt neînsemnate. Nu-i de mirare dar, dacă viaţa creştină decade din zi în zi iar conrupţia progresează atât la oraşe cât şi la sate. Canoanele ordonă preoţilor să înveţe şi să educe pe creştini şi pedepsesc cu eliminarea din cler pe cei ce nu învaţă pe popor cinstirea lui Dumnezeu în două Duminici consecutive.

Dacă preoţii parohi doresc ca dispoziţiunile legilor bisericeşti să nu rămâe litere moarte, dacă sunt încredinţaţi de însemnătatea rolului lor, apoi să depună tot zelul la învăţarea şi educarea creştinilor.

Dacă doresc să se opue decăderei vieţei creştine, ce se accentuiază din ce în ce mai mult, apoi trebue să munciască din răsputeri pentru binele credincioşilor.

Numai aşa îşi vor îndeplini rolul.

Numai aşa vor deveni învăţătorii şi şi educatorii poporului, iar aceasta va fi spre cinstea bisericei şi spre binele patriei.

Vasile Oiaga

Scrisoare deschisă

D-LUI G. D. ŞERBAN

Preşedintele Camerei de Comerţ şi al Camerei de Meserii, Iaşi.

Iniţiativa luată de Dv. şi dusă la bun sfîrşit pentru ţinerea unui congres al Camerilor de Meserii în Iaşi, la 15 Septembrie 1907, ne-a întărit nouă, meseriaşilor, credinţa, că am avut şi vom avea întotdeauna, în Dv. pe unul din susţinătorii cauzei noastre; ne-a întărit, în acelaşi timp, înalta stimă pentru omul, care, muncind din copilăria sa în mod cinstit, a ajuns să ocupe astăzi un loc de onoare în mijlocul concetăţenilor săi, un loc de frunte între oamenii vrednici ai ţărei.

Ca unul din reprezentanţii direcţi ai clasei meseriaşe, şi ca unul care, am avut prilejul fericit de a vă vedea de aproape, la muncă şi la datorie, alăturea de cei modeşti, m'am crezut şi îndreptăţit şi dator, a vă adresa cîte-va cuvinte în momentul cînd iniţiativa Dv. a devenit un fapt îndeplinit.

Sunt 15 ani neîntrerupţi de cînd cu cea mai perfectă dezinteresare şi cu cea mai vie pricepere, conduceţi importanta instituţiune a Camerei de Comerţ şi Industrie din Iaşi, dînd dovezi unanime recunoscute de nepărtinire şi destoinicie, rîdicînd instituţia la un nivel de înflorire necunoscut pînă la Dv. In tot acest interval aţi luptat fără preget şi cu un zel neasemuit pentru ridicarea socială şi morală a comerciantului, şi industriaşului.

Aţi fost nelipsit cu sfatul şi cu vorba în toate congresele Camerilor de Comerciu şi drept recunoaştere a meritelor şi a activităţii desfăşurate în această direcţie colegii Dv. v'au proclamat la Congresul din Brăila din anul 1903. Inainte mergătorul Preşedinţilor Camerilor de comerţ din ţară:

In ultimul timp aţi fost ales membru în comitetul superior al comerţului de pe lîngă Ministerul Domeniilor Comerţului şi Industriilor, demnitate rezervată numai celor puţini şi într'adevăr destoinici şi meritoşi.

Reales, acum de curînd, preşedinte al Camerei de Meserii din Iaşi, aţi răspuns acestei onorări printr'un act măreţ luînd iniţiativa congresului meseriaşilor în Iaşi, Va fi un moment într'adevăr înălţător cînd vom vedea strînşi la olaltă în oraşul nostru floarea clasei producătoare romîneşti, meseriaşii odinioară nebăgaţi în seamă, micii producători dar mari prin numărul lor imens şi prin necesităţile la care răspund.

Vor fi cu toţii reprezentaţi în acest congres şi ei în de ei, cunoscîndu-şi nevoile şi lipsurile, adunîndu-şi cunoştinţele şi experienţa, vor chibzui sub inspiraţia unor conducători vrednici, înbunătăţirea soartei lor precare, iar în fruntea acestor conducători veţi fi şi D-v., căruia se datoreşte în primul loc izbînda proectului iniţiativei congresului.

Solidaritatea aceasta prietenoasă, manifestaţiile de sinceră simpatie, ce vi se vor arăta cu acest prilej vor fi negreşit o răsplată a faptei frumoase şi o încurajare pentru Dv. *spre a putea privi cu dispreţul cuvenit încercările pătimaşe, meschine ale unora de a vă micşura meritele recunoscute ori a bârfi intenţiunile.*

Invidia şi micimea de suflet sunt din nefericire, nelipsite în lumea aceasta şi ele sunt umbrele care nu se despart de lumină. Ori-care, prin muncă şi merite a isbutit să se înalţe, are de îndurat, neaparat, pe urmă, geloziile şi urile ce stîrneşte în rîndul gloatei neputincioase.

Ce însă însamnă aceştiea pe lîngă cei mulţi cari văd şi judecă nu după aparenţă ci după fapte, pe lângă cei cu bun simţ şi cu logică sănătoasă?

Acum, în preajma congresului nostru al meseriaşilor, mă adresez Dv. rugându-vă să primiţi primul cuvânt de recunoştinţă pentru opera începută cu atâtea speranţe de izbândă. Fără a lua un moment în seamă calomniile celor interesaţi sau invidioşi; continuaţi mereu a sta şi a conlucra în rândurile noastre care avem atâta nevoe de poveţele Dv., în rândul acelora unde recunoştinţa vă va fi veşnică şi nedesputată de nimeni.

Scriind aceste rânduri nu am făcut altă ceva de cât m'am conformat zicătoarei: să dăm cezarului ce este al cezarului, neţinând seamă de neprieteni cari sunt liberi să interpreteze aceasta cum vor dori.

Cuvântul drept şi nepătimaş triumfă!

N. V. Ştefăniu

Vice-preşedintele Camerei de Meserii şi al Clubului Meseriaşilor Români.

Iaşi, 19 Iunie 1907

Litere-Ştiinţe-Arte

Inceputul verei, toiul căldurilor, sezonul premiilor şcolare...

Ce legătură vezi d-ta, cetitorule, între toate aceste? Dacă nu vezi nici una, însămnează că nu cunoşti în deajuns evoluţia noastră literară şi prin urmare rostul apropierei de mai sus în această rubrică.

Ei bine iată: căldurile acestea grozave aduc cea mai profundă nostalgie, cel mai viu dor de ducă în sufletele poeţilor, doritori de linişte, de vis, ne inspiraţii. De unde însă vrei d-ta să-şi procure un simplu visător, un biet poiet—mijloace de vilegiatură?

Şi atunci—o clipă de inspiraţie apare, mîntuitoare.

E sezonul premiilor. Sute, mii de şcoli primare au trebuinţă de zeci de mii de volume spre a le distribui elevilor şi elevelor cari s'au distins la studii şi la purtare,—o, mai cu seamă la purtare!

Şi atunci mijlocul e indicat de la sine. Poetul doritor de vis şi inspiraţie va calca respectuos, în vîrful degetelor, în cabinetul d-lui primar sau a d-lui prefect de judeţ. Cu o înclinare profundă a trupului îi va expune scopul vizitei — sau, în loc de aceasta, va întinde un plic, o recomendaţie scrisă de vre-o delicată mînă de femee...

Apoi? Un sunet de clopot strident,— o chemare la telefon—un ordin urgent transmis revizoratului sau primăriilor rurale şi poetul va putea a doua zi să'plece în ţeara viselor frumoase.

...Poeţi ai ţării mele acum e momentul! Nu uitaţi recomendaţia scrisă şi închinaţi-vă frumos!

*

Dl. Gr. Perticari a încredinţat d-lui Gh. Ghibănescu, profesor; un frumos pergament dela Petru Rareş Vodă, din ultimul an de domnie din 7054 Martie 25 scris de Mihăilă Borra uricar în Vaslui.

Uricul se referă la proprietatea moşiei Stoişeşti din jud. Fălciu. Iată cuprinsul: Petrul Vodă Rareş întăreşte boerului Badul şi femei sale Muşa cumpărătura făcută în satul Stoişeşti, ce vine sub codrii Leahului, partea dinspre apus (pod bucovinu Leahulova otcu zapada) pe preţul de 200 zloţi tătăreşti dela Anghelina cneaghina lui Hrană fost mare dvornic, fata Maruscăi şi nepoata lui Jurj Pîntecel cum şi dela nepoţii ei Dumitru, Petrea şi Todoria. Iscălesc toţi boerii divanului din acel timp.

E de notat că prin 1546 Stoişeştii veneau supt codrii Leahului, pe cînd azi nici de urmă de asemenea codri nu mai sunt.

Iar familia Pântece e una din cele mai vechi, supt Alexandru cel Bun şi înaintaşii săi, şi-i găsim mari proprietari şi în ţara de sus şi în ţara de jos.

*

A apărut No. 12 din Anul I al excelentei reviste literare „Convorbiri" cuprinzînd un bogat şi variat sumar în care figurează colaboratorii distinşi: Principele Leon Ghica, Dim. Nanu, Andrei Popovici-Bănăţeanul, Lt.-Colonel Căplescu I. Dragoslav, Em. Gărleanu, Cincinat Pavelescu, Donar Munteanu, Mihai Dragomirescu, A. Mândru.

*

Distinsul savant Jules Bois, acela care se ocupă cel mai mult de hipnotism şi fenomenele telepatice, şi a cărui proză plină de adîncime ştiinţifică şi de savoare, cetitorii au avut prilejul s'o guste în bucăţile traduse în „Patria", a tipărit o carte la Paris sub sugestivul titlu: „Minunea Modernă". Această lucrare este rodul unei munci de cinci spre zece ani şi a unor cercetări amănunţite făcute în lumea misterioasă şi cuprinde cele mai interesante detalii asupra tuturor cazurilor celebre de telepatie şi hipnotism.

*

STRUNA ZILEI

ARTIŞTILOR LILIPUTANI

La plecare.

Mici artişti porniţi in lume
Falnici însă hoinari—
Ce să vă urez din toate?
....Ca să nu ajungeţi... mari.

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare:

In ţară, o lună lei 1·50
In străinătate o lună „ 2·50

Elevii declaraţi rînd pe rînd promovaţi, corigenţi şi repetenţi.—E cunoscut că de pe cînd era ministru rîndul trecut, poreclitul „om al şcoalei", prin schimbări de regulamente, prin fel de fel de ordine, de circulări etc., n'a făcut alt-ceva de cît să producă zăpăceală şi să încurce capul directorilor şi a profesorilor. De data asta nu s'a lasat mai pre jos: zilnic direcţiunile şcolilor primesc fel de fel de hîrtii ministeriale, unele schimbînd o dispoziţie mai veche, altele clarificând sau încurcînd mai rău o alta, ori anulînd un ordin dat cu câteva zile mai înainte.

Un efect nostim de desordine al acestui convoiu nesfîrşit de ordine, avem de înregistrat zilele acestea în oraşul nostru, efect care de sigur că s'o fi produs şi în celelalte oraşe din ţară.

La 15 Iunie trebuia să înceapă a se face încheierea situaţiunei de fine de an şcolară şi directorii cetind şi rescetind regulamentul, disposiţiunile, circulările, monitoarele oficiale, etc., ca să vadă norma ce trebue să urmeze în promoţiune, s'au ales în cele din urmă cu o zăpăceală curată. Unii ne mai ştiind ce au de făcut au cerut clarificări dela minister, cari li s'au şi trimes. O astfel de *clarificare ministerială* a venit şi la o şcoală din localitate şi atât de *clar* era concepută încît directorul, în urma cetirei, s'a văzut şi mai nedumerit şi mai desorientat ca mai înainte asupra celor ce are de făcut.

Ne mai înţelegând nimic, a crezut nimerit în cele din urmă să urmeze în promoţiune normele din anii trecuţi, după cari media din trimestrul al treilea poate hotărî asupra promoţiunei, independent de mediele din cele alte două trimestre; acelaş lucru s'a făcut şi pe la alte şcoli. Un director însă dela un gimnaziu face cu totul de altfel. El înţelege că norma ce trebue s'o urmeze în promoţiune e că chiar dacă nota din trimestrul al treilea, la un obiect ar fi mai mică de cît 5 elevul se poate promova la acel obiect dacă media celor 3 note trimestriale va fi de 5 sau mai mare decît 5 şi după această normă afişază în ziua de 16 Iunie situaţiunea definitivă la cl. a IV-a.

A doua zi însă o rupe şi pune o altă situaţie cu un număr mai mare de promovaţi, iar a treia zi o rupe şi pe aceasta, şi afişează o a treia listă de promoţiune după norma din anii trecuţi, urmată şi la alte şcoli şi care neaparat că a trebuit să dee un număr cu mult mai mic de absolvenţi de cît figurau în cele alte 2 liste afişate şi apoi anulate.

Işi poate ori cine închipui starea de enervare a elevilor cari s'au văzut puşi pe listele cele două dintăi ca promovaţi şi a treia zi, în cea de pe urmă listă, se văd declaraţi corigenţi şi repetenţi.

Pentru ca să se pue capăt odată zăpăcelei, pentru ca să nu se mai producă astfel de neorîndueli în şcoală, tocmai sub un ministru care se zice că e omul şcoalei, care pretinde să îndrepte tot ceia ce au încurcat alţii, îi dăm următorul sfat:

In loc să-şi piardă vremea şi energia în goana înverşunată ce a pornit-o împotriva profesorilor socotiţi ca protivnici politici, să pue mai multă grijă în redactarea circulărilor, ordinilor, schimbărilor de regulament, pentru ca directorii să nu mai fie nevoiţi să-şi bată capul zile întregi ca să deslege enigmaticele dispoziţii ministeriale şi la urma urmei să nu să aleagă de cît cu o zăpăceală care să-i facă să comită neorîndueli scolare ca cea de la gimnaziul „Alexandru cel bun".

Credem că nici de data aceasta fiţuica liberală locală sau vre-o altă gazetă colectivistă nu va găsi nici un cuvînt de apărare pentru cei ce întreţin această stare de zăpăceală şi anarhie şcolară.

—

Ministerul de Interne a cerut Prefecturei să ia măsuri pentru prinderea şi isgonirea din ţară a individului Cadâr Halil, supus bulgar, care a dispărut din supravegherea poliţiei oraşului Constanţa.

—

In ziua de 2 Iulie a. c. la ora 11 a. m. se va ţinea la Prefectura de judeţ licitaţie publică pentru darea în antrepriză a reparaţiilor necesare a se face la In-Iaşi, chisoarea învaloare de 500 lei după deviz.

—

La examenele de secretari comunali ţinut în ziua de 15 Iunie la Prefectura de judeţ, din 10 candidaţi prezentaţi la examen, au răuşit următorii: Casian D., Mihai Stamatopol, Vasiliu I. şi Sofiicu D.

—

Pentru direcţia Tramvaelor.— Pentru linia Sărărie— Copou, direcţiunea Tramvaelor a hotărît ca vagoanele Socola—Copou să facă circuitul şi pe linia Sărărie până la farmacia Jelea. Dar un vagon face acest circuit, alt vagon nu face. Vagoanele care fac circuitul se cunosc după banda roşie pusă la felinarul electric. Acest sistem e nepractic, şi toţi conductorii sînt unanimi a declara că direcţiunea perde cu acest chip de circulaţie. Plecarea pentrn Sărărie n'are nici odată coincidenţa cu tramvaele de pe linia principală, iar dacă la capătul liniei Copou—Sărărie ai perdut tramvaiul cu banderola roşie aştepţi 10 minute şi mai bine, până ce vine al 2-lea.

Mai bine ar fi ca linia Sărărie—Copou să fie servită cu 3 vagoane, care ar avea legătură cutoate tramvaele ce merg spre şi de la Copou.

—

Distribuirea premiilor la elevii şcoalelor primare din localitate, va avea loc, la Teatrul Naţional, în ziua de 25 Iunie curent.

—

Au terminat cursurile şcoalei militare din Iaşi în ordinea clasificaţiei d-nii Rozin Gheorghe, Aronovici Ioan, Irimescu Radu, Cocorăscu Cezar, Ignătescu Gheorghe, Ştefănescu Petre, Captea Eftemie, Renescu Victor, Giossan Haralambie, Serghiescu Traian, Milicescu Aurel, Glogojan Ioan, Cocorăscu Traian, Ionescu Emil, Săulescu Teodor, Orăşeanu Ioan, Drăgulănescu Ioan, Tătărăscu Ştefan, Nica Vasile, Eliad Tudor, Demetriade Gheorghe, Băltăceanu Emil, Ionescu Rafael, Gonta Nicolae, Ionescu Ioan, Băltăceanu Grigore, Sfetescu Petre, Ştefănescu Scarlat, Buhlea Gheorghe, Teodorescu Pavel, Arabu Dumitru, Florescu Grigore, Turnavitu Vintilă, Teodorescu Grigore, Crassan Octav, Pester Alexandru, Saint George şi Cristescu Alexandru.

Toţi aceştia vor face cu începere de la toamnă încă d i ani de studii la şcoala militară din Capitală şi apoi vor fi înaintaţi la gradul de sublocotenenţi.

—

Relativ la împământeniri.—Conform art. 7 din Constituţie cei cari cer împământenirea pot fi scutiţi de stagiul de 10 ani, dacă sînt născuţi şi crescuţi în Romînia din părinţi stabiliţi în ţară şi dacă nu s'au bucurat, nici unii nici alţii de vre-o protecţiune străină.

De obiceiu, dovada acestei din urmă condiţiuni, adică dovada subzistenţei se face cu certificate liberate de prefecturile de judeţe, de poliţie, ori de primăriile comunelor respective.

Dovedindu-se însă că unele prefecturi au liberat certificate, mai cu seamă în aceea ce priveşte pe părinţii petiţionarilor, fără să arate nici unde au domiciliat, nici unde domiciliază, nici ce profesiune au, sau au avut părinţii lor, şi nici pe ce se întemeiază afirmaţiunea ce se face în certificat, şi constatîndu-se în dese cazuri, chiar din actele prezentate de petiţionari că părinţii pentru cari se atestă că nu s'au bucurat de protecţiunea străină, n'au locuit nici un moment în circumscripţia prefecturei care liberează certificatul, ministerul a cerut să se ia măsuri ca atît prefectura cît şi primăriile rurale să nu mai libereze certificate de subzistenţă de cît pentru cei cari au domiciliat sau domiciliază in judeţul sau comuna respectivă, arătîndu-se în acelaşi timp de cînd domiciliază, ce profesiune au avut sau au şi pe ce anume se întemeiază afirmaţiunea lor că cutare persoană nu s'a bucurat de vre-o protecţiune străină.

—

In comuna Sîrca s'a ivit epizotia de febră aftoasă.

In satul Crucea, din zisa comună, murind trei vite, s'a convocat de urgenţă comisiunea care se va transporta la faţa locului spre a cerceta caracterul boalei.

—

Comitetul loteriei pentru reclădirea unui templu israelit în oraşul Iaşi a fost convocat la Prefectura pentru ziua de 25 Iunie curent, ora 10 a., m. urmînd ca în acea zi să fixeze ziua cînd are a se efectua tragerea loteriei.

—

Asară comisia examinatoare de la Institutul liceal de Domnişoare de supt direcţiunea d-nei Laura Em. Constantinescu, a dat rezultatul definitiv al examenelor de fiine de an. Rezultatul e peste măsură de mulţumitor. Preşedintele comisiei şi-a arătat adînca sa mulţumire către directoară de seriositatea studiilor şi de buna pregătire a elevelor.

—

DIVERSE

— Azi dimineaţă pe la ora 5, s'a găsit de către călători, înecat în rîul Jijia, la locul numit Huc, cadavrul pădurarului Dumitru Cantea de pe moşia Stinca.

Avizîndu-se familia, soţia numitului a declarat că Cantea a plecat de eri la baltă să adune scoici, şi probabil s'a înecat.

Bănuiala ca la mijloc ar putea fi o crimă, inlăturată.

— Femeea Maranda Chiţvai din str. Mahu, fost mnşcată de un cîne.

Intr'o stare gravă, numita a fost internată în spitalul Paşcanu.

— Alienatul Ion Cimbală, dispărut de la ospiciul Socola, a fost prins eri şi retrimes la ospiciu.

— Zaharia Tudose, servitor la Liceul Internat, tăind lemne cu ferestrăul, maşina i-a apucat trei degete de la mîna stîngă.

A fost pansat la infermeria acelui liceu.

— Băiatul Rostin Radu care dispăruse de la părinţi luînd cu sine suma de 434 lei, a fost prins şi arestat.

— Lucrătorul Matei Codreanu pe cînd lucra la casele lui Lupu Şfarţ din str. Sărărie, a căzut de pe zid de la înălţime de 4 m. cauzîndu-şi grave leziuni.

Numitul a fost transportat la spitalul sf. Spiridon, unde a fost pansat.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

3

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

ANTONIU (întrerupîndu-l)

L'am cunoscut Caius. Mult timp am trăit şi eu în tovărăşia lui, multe lucruri am învăţat de la dînsul. Venise la Alexandria ca şi mine să studieze ştiinţa Egipteană plină de taine. Se spunea că în marea bibliotecă nu se găsea vre-un pergament sau papirus, pe care să nu-l fi citit, şi că, în el era întrupată toată înţelepciunea omenească. Pe lîngă aceasta era un om blînd şi cu mintea pătrunzătoare.

CAIUS

Aceasta am observat-o şi eu, căci printre mulţimea de învăţaţi care făceau pe grozavii şi de comentatori mărginiţi la minte; dibăcia dialecticei bătrînului şi verva cu care vorbia despre însemnătatea omenirei şi a universului, îl deosebia mult dintre-ceilanţi. Atunci am legat prietenia cu dînsul. Mai tîrziu cînd legătura dintre noi ajunsese mai strînsă, simţi o mare dorinţă să întreb pe bătrînul filozof asupra pricinii acestei mîhniri sufleteşti. Prilejul nu întîrziase. Intr-o seară după o discuţie vie despre drumul pe care îl face sufletul în lumile suprapămînteşti; rămăsesem singuri pe terasă de pe care se vedea întinderea liniştită a mărei. Luînd mîna bătrînului îi mărturisi care era supararea cea mai mare din viaţa mea, şi în ce scop am căutat să mă împrietenesc cu învaţaţii şi filozofii serapeumului. Dacă nici tu nu poţi deslega enigma vieţei mele, i-am zis, nimeni altul n-o va putea face. Timon privi lung apele, care se întindeau înaintea lui şi în care se resfrîngea luna nouă, şi apoi zise: „Văzut ai tu Caius, cîrdurile de păsări care sosesc aci iarna din intunecimele de miază-noapte? Ştii tu, ce caută în Egipet? Da, i-am răspuns: lumină şi căldură. Şi sufletele caută de asemeni căldură care nu-i de cît dragostea şi lumina care nu-i alta de cît adevărul. Dar paserea ştie încotr'o să sboare ca să-şi găsească fericirea, pe cînd sufletele sboară în necunoscut în tristeţă, în nesiguranţă.

ANTONIU

Sublime şi adevărate cuvinte. Nu numai tu suferi Caius, ci întreaga omenire sufere! Odinioară credinţa în zei, dădea linişte sufletului, astă-zi acea credinţă s'a consumat întocmai ca oleiul dintr'o lampă. Mai tîrziu s'a crezut că filozofia va lumina sufletele ca şi un soare al adevărului: astă-zi, tu ştii bine că pe ruinele ei în Roma în Atena ca şi pe aici, stau scepticii, care cred că aduc linişte, cînd nu aduc de cît neadormirea. Avea dreptate Timon cînd zicea că a-ţi întoarce faţa de la lumină şi de la căldură, e a-ţi lăsa sufletul în întuneric şi întunericul este neliniştea. Mult am căutat şi eu să găsesc o scăpare, o linişte sufletească....

CAIUS

Şi n'ai găsit'o încă?

ANTONIU

Am căutat'o şi n'am găsit'o nicăeri. Tu ai căutat'o în plăceri, eu în cugetare. Şi amîndoi suntem înconjuraţi de aceleaşi întunecimi.

CAIUS

Atunci nu mai putem nădăjdui nimica.

ANTONIU

Nimica încă nu, totuşi aştept ceva.

CAIUS

De unde?

ANTONIU

Nu ştiu. Dar aştept.

CAIUS

Ciudat! Eu cel puţin mi-am perdut speranţa de a mai întîlni cînd-va o asemenea scapare. Urmînd sfatul lui Timon, pentru un moment îmi găsi o alinare.

Sunt încă tînăr pentru că viaţa să nu-mi fi pastrat farmece necunoscute. Un astfel de farmec găsi în Anteea fiica bătrînului filozof.

ANTONIU

O cunosc şi pe Anteea; renumele ei în Alexandria nu era mai mic de cît acel de care se bucura tatăl ei, întru cît era venerată de nobilii Romanii, care intrau în casa lui Timon, venerată de Greci, venerată de filozofii Serapeumului, venerată de mulţime.

CAIUS

Ei bine Antoniu, această fiinţă ideală, acest Lotus care ştii că se bucură de o veneraţie dumnezească pe ţărmurile Nilului, este astăzi soţia mea.

(va urma)

Ultime informaţii

D. Spiru Haret a întreprins o goană politică contra multor membri ai corpului didactic de nuanţa conservatoare.

In această goană d-sa ia avizul consiliului permanent. In acel consiliu face parte ca membru d. Simeon Mehedinţi, profesor universitar.

Ne întrebăm ce fel de conservator şi coleg e d. Mehedinţi care îşi dă iscălitura sa contra unor colegi, care n'au altă vină de cît că au servit o cauză conservatoare.

Am vrea să ştim ce fel de tîrg a făcut d. Mehedinţi şi care îi e asieta politică, pentru că ştim un caz unde d. Mehedinţi a arătat regrete că şi-a dat iscălitura pe un aviz, care a făcut atîta zgomot, fără să fi cunoscut bine cum sta chestia.

Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor a fost convocată pentru ziua de 25 Iunie, în localul Universităţei din Iaşi, spre a fixa termen de judecată învaţătorului Gh. Ciobanu, de la şcoala din Andrieşeni, com, Epureni, jud. Iaşi, acuzat că ar fi agitat pe ţărani cu prilejul ultimelor răscoale.

Acuzarea în acest proces o va susţinea d. Haliţa, inspector al învăţămîntului primar-normal.

Mişcarea populaţiunei în comunele rurale din judeţul Iaşi, după datele culese la Prefectura de judeţ, e următoarea pe luna Maiu trecut:

Născuţi: 445 din cari opt naşteri gemene.

Din aceştia, 406 sunt născuţi din căsătorie legitimă şi 39 nelegitimi.

După sex, avem: 186 băeţi, şi 223 fete legitime; 18 băeţi şi 18 fete nelegitime.

După naţionalitate, 198 băeţi şi 228 fete născute din părinţi romîni, 1 fată austro-ungară şi 6 băeţi şi 12 fete din părinţi cari nu se bucură de nici o protecţie.

Morţi 256. Născuţi-morţi 10. Băeţi pînă la 18 ani 81 şi fete 62. De la 18 ani înainte 55 bărbaţi şi 58 femei.

După religie: de sex masculin 126 ortodocşi, 5 catolici, 1 lipovan, şi 4 mozaici; de sex femenin: 112 ortodocşi, 1 catolică şi 7 mozaică.

Cetăţeni români 131 barbaţi şi 112 femei, supuşi străini 1 barbat şi nesupuşi, 4 bărbaţi şi 8 femei.

Căsătorii: 15, din care 14 ortodoxe şi 1 catolică, toţi cetăţeni romîni.

N'a urmat nici un divors.

In comuna urbană Tg. Frumos avem: 18 născuţi, 16 morţi şi 4 căsătoriţi.

Se ştie că în regulamentul şcoalelor secondare se spune precis că în ziua de 20 Iunie vor începe examenele de capacitate cu elevii absolvenţi ai claselor IV şi VIII.

La acea dată trebuind să înceapă examenele, comisiunele trebuiau întocmite cu cel puţin două zile înainte şi comunicate direcţiilor liceelor şi gimnaziilor. Ei bine, nu s'a comunicat încă pînă acum comisiunele, examenele nu pot începe, elevii aşteaptă, părinţii şi profesorii îşi perd vremea şi toatea acestea pentru motivul că d. Haret şi cu cei din fruntea serviciilor se ocupă cu ori ce alt ceva afară de bunul mers al treburilor scolăreşti.

Consiliul profesoral contra d-lui Stere. — Aseară s'a întrunit consiliul profesoral al facultăţei de drept spre a discuta cazul d-lui Stere, care, fără a examina candidaţii la examene le-a dat bilă roşie.

Se înţălege de la sine că această convocare avea de scop să creieze un neajuns d-lui Stere şi că întrunirea în chestiune a fost opera duşmanilor profesorului care nu voia să ezamineze pe elevii ce au luptat contra sa în alegeri.

Intrunirea a avut loc şi cum era de prevăzut, au urmat discuţiuni foarte animate—uneori chiar violente—în timp ce studenţii nerăbdători de a şti dacă vor fi sau nu examinaţi stăteau prin săli şi sorbeau cele ce spuneau profesorii, atît cît puteau parveni pînă la ei.

Rezultatul a fost că consiliul a decis ca acei elevi să fie examinaţi din nou de o comisiune din care să facă parte d. Stere şi d. Longhinescu, decanul facultăţei.

D. Stere refuză, însă, să dea consimţimîntul său pentru noua examinare.

Ceea ce este caracteristic, însă, e faptul că şi d. Cuza a fost contra acestei hotărîri.

Motivul se înţelege lesne. D. Cuza înţălege să-şi servească macar sub această formă partizanii şi să le dea drept locma examene luate fără examinare. Doar nu partidul naţionalist refuză vr'odată practica locmalelor.

Ceea ce este mai curios e faptul că vr'o cinci-zeci şi ceva de candidaţi la dreptul constituţional şi tot atîţea la dreptul administrativ aştepta să se decidă într'un fel şi pînă la 25 Iunie rezultatele trebuesc date.

Chiar dacă d. Stere va reveni asupra deciziunei sale, cînd vor mai putea fi examinaţi toţi aceştia?

Elevii liceului „Anastase Başotă" din Pomârla, vor sosi în Iaşi, în escursiune, la începutul septămînei viitoare.

Elevii vor fi conduşi de profesorii Baciu şi C. Botez.

Dl. Emil Zaharia, senator, a fost numit prefect al judeţului Neamţ, în locul d-lui N. Albu, care se va alege senator.

D. colonel Istrati, şeful marelui stat major al corpului II de armată. va presida comisia examinatoare a plutonierilor, aspiranţi la gradul de ofiţer în rezervă.

Din toate părţile ţărei sosesc ştiri îngrijitoare asupra recoltei. După belşugul deploi, a venit o enormă secetă.

Chiar porumbul începe să se resimtă din cauza căldurilor.

Voinţa Naţională se laudă că d. Haret a numit în comisiunile particulare foarte mulţi profesori conservatori.

Ne mirăm de îndrăzneala ziarului de 5 parale. In Iaşi din 56 membri numiţi în comisiunile examinatoare n'a fost numit de cît un singur profesor conservator, şi acela a demisionat;

Zi-i *Voinţa* şi las'o!

Ba pe unii din ai lor îi numeşte în 2 locuri, unde au să lucreze în aceiaşi zi.

Acesta e cazul profesorului C. Botez.

Se zice că noua comisiune interimară de la primăria comunei Urbane Huşi, va fi compusă precum urmează:

Dr. I. Munteanu, *preşedinte*; Gh. Iliescu (bărbier) vice preşedinte, At. Popovici (profesor). P. Harnagea (comerciant) şi D. R. Ralea (proprietar) membri.

Asupra acestei noui comisiuni vom publica în numărul de mîne o corespondenţă, ce o primim de la corespondentul nostru din Huşi.

Pînă astă-zi ministerul instrucţiunei n'a fixat încă comisiunea examinatoare pentru elevii claselor IV şi VIII-a care urmează să treacă examenul de capacitate.

Omul şcoalei lucrează nu şagă!

Inmulţirea furturilor şi spargerilor în oraşul nostru îşi găseşte explicaţia numai în faptul că actualmente toată poliţia în loc să-şi caute de datoria ei de a menţine ordinea şi preîntimpina hoţiile, s'a transformat într'o agentură electorală. făcînd o asiduă propagandă printre alegătorii comunali de a nu vota altă listă de cît acea propusă de club.

Teama că vor avea de luptat în alegeri cu adversari care poate pînă la un punct să le pericliteze situaţia, îi face pe liberali să recurgă la toate mijloacele pentru a'şi asigura reuşita.

Un monstru.— In Ţicău locueşte un ciobotar cu numele de Ion Crudu.

De foarte mulţi ani el trăieşte în concubinaj cu o femee din popor cu care are două fetiţe, una de 9 şi cealaltă de 7 ani.

Ion Crudu este un om foarte liniştit, lipsit, în aparenţă, de ori ce patimă. Cu toatea acestea el a eomis acte monstruoase asupra ambelor copile ale sale.

Faptele s'au comis în Aprilie, cam în ajunul Paştelor. Concubina lui Crudu a descoperit imediat faptele, dar nu le-a denunţat, spre a nu face rău lui Crudu.

De vre-o cîte-va zile, însă, Crudu fu reluat de patima de a-şi necinsti fetele, Spre a pune capăt poftelor sale bestiale, femeea a adus cazul la ştiinţa autorităţilor.

Adus la poliţie, Crudu a afirmat faptele fără nici un încunjur.

El a fost arestat, iar victimele au fost trimise medicului legist al parchetului spre a fi examinate.

Cu vre-o 10 ani în urmă s'a întîmplat un caz monstruos în fel, tot în Iaşi.

Numitul Luca, aprod în serviciul primăriei, necinstise trei fete ale sale.

El a fost condemnat la muncă silnică pe viaţă.

D. Stelian refuză să facă o mare schimbare in magistratură şi politicianilor din provincie le răspunde că mişcarea serioasă o va face la toamnă.

Pentru moment la Iaşi se va face numirea d-lui Livadidi ca procuror, a d-lui G. D. Teodor şi încă a unuia al cărui nume ne scapă, ca judecători de pace.

Actuala comisiune interimară a oraşului nostru, crezînd că-şi poate asigura un succes sigur, a dispus ca să nu se elibereze nici o carte de alegător pentru comună decît numai în preajma alegerilor.

Aseară s'a ţinut la Universitate primul examen de abilitare ca docent a d-lui Dimitrescu, doctor în drept din Paris şi supleant la Trib. Iaşi. înaintea comisiunei alcătuită din d-nii: Longinescu, Dimitriu, Cantacuzino şi Julian Teodorescu. Al doilea colegiu va avea loc Sâmbătă, la oarele 9 seara.

In urma ştiinţelor primite la ministerul instrucţiei de la superioarele Monastirelor Varatec şi Agapia din jud. Neamţ cum că monahii ar putea primi 2-3 elevi de şcoalele primare, vor pleca la 1 Iulie grupuri de mici şcolari de la şcolile primare din localitate pentru cură de aer la acele mănăstiri.

Cheltuelile de întreţinere şi transportul vor privi pe minister.

Comitetul executiv local al partidului liberal, s'a întrunit aseară, la orele 9, şi a ales cele două comisiuni electorale, conform statutelor, pentru întocmirea listelor de candidaţi la alegerile comunale.

In comisiunea electorală, aleasă din sînul comitetului executiv, figurează d-nii: P. Poni, ca preşedinte; Gr. Buicliu, N. Gane şi Climescu, vice preşedinţi; C. B. Penescu, Dr. Botez, C. Sterea, P. Fîntînaru şi At. Gheorghiu, membri.

In comisiunea aleasă de comitetul executiv dintre membrii clubului figurează d-nii: A. D. Handoca, D. Gheorghiu, T. Vasiliu, Al. Teodoreanu, V. Castan, Loct. Col. Lupaşcu, St Posa, C. Lepadatu şi P. Cujbă.

Prima comisiune electorală se va întruni astăzi la d. P. Poni, iar în astă seară ambele comisiuni electorale, mpreună cu comitetul executiv se vor întruni la club, pentru a stabili definitiv candidaturele care urmează să fie aprobate în urmă de adunarea generală a clubului.

Un artist al miracolului soseşte în curând în oraşul nostru.

Parizianul Door-Leblanc începe Sîmbătă 23 Iunie ciclul seratelor sale în grădina Regală (Cuza Vodă). Leblanc este cel mai mare magician, cel mai erudit spiritist al timpului modern. Ceea ce nu ştim noi muritorii, cunoaşte Leblanc, şi ceea ce ştiinţa n'a pătruns încă ne arată acest maestru modern prin interesantele sale experienţe.

„Mai este o forţă în natură, pe care ştiinţa n'o cunoaşte încă" scrie Flamarion în ultima sa operă despre „spiritism", d. Leblanc, în multiplele sale experienţe, care ne uimesc, ne dă dovezi de existenţa acelei forţe misterioase.

Invierea Cleopatrei, Zborul îngerului, neintrecutul său mediu „La Voyante", experienţele sale de magie modernă, ghicirea ori cărui gînd omenesc, extaziază pe spectatori.

Gazetele străine, de la cari împrumutăm aceste rînduri, se întrec în a aduce elogii acestui mare artist.

Suntem informaţi că decisiunea consiliului profesoral al facultăţei juridice, cu privire la anularea examenelor de Administrativ şi Constituţional neconvenind d-lui profesor C. Gh. Stere, d-sa a cerut decanului facultăţei convocarea de urgenţă a consiliului.

Consiliul a fost convocat pentru astaseară.

Se crede că în şedinţa din astăseară se va reveni asupra primei decisiuni, recunoscîndu-se ca bune examenele studenţilor din anul I şi II.

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Iunie

Balotagiul de la Craiova

Bucureşti.—D. N. Romanescu a sosit astă-zi în Capitală şi s'a presentat la ministerul de Interne, D-lui I. Brătianu, pe care l'a pus în curent de toate fazele alegerei comunale de la colegiul I din Craiova, arătîndu-i ingerinţele de tot soiul ce au fost întrebuinţate de administraţie, spre a asigura reuşita listei ce o patrona. D. Romanescu a asigurat pe d. Brăteanu, că ori ce mijloace ar întrebuinţa administraţia, reuşita listei în capul căreia se găseşte d-sa este asigurată la balotagiu.

Altă comisiune agrară

Bucureşti.— Ministrul Domeniilor a hotărît să institue o comisiune de specialişti, care să studieze starea ţăranului şi situaţia agrară în toată ţara,

Instituirea acestei comisiuni dovedeşte, că guvernul n'are gata nici un proiect agrar.

Agitaţia Muncitorilor

Bucureşti.—Aseară a sosit în capitală o delegaţiune a muncitorilor din Galatz, veniţi ca să se plîngă autorităţilor superioare, în contra actelor de samovolnicie la care se dedau autorităţile administrative din Galaţi, în frunte cu d-nul Jean Atanasiu, prefectul de judeţ.

Delegaţiunea s'a prezentat miniştrilor de Interne şi Justiţie, expunînd doleanţele sale.

In timpul cît delegaţiunea se afla în Capitală unul din ei şi anume Andrei Ionescu a fost arestat de poliţişti. Tovarăşii săi presentîndu-se d-lui Emil Petrescu, prefectul de poliţie şi cerîndu-i lămuriri asupra motivelor acestei arestări au primit răspunsul că arestarea s'a făcut în urma cererei exprese a prefectului de Galaţi, care l'a prezentat pe Ionescu ca pe un periculos agitator.

In Capitală, cele ce se petrec la Galaţi au stărnit o mare indignare în rândurile muncitorimei şi într'aceştia domneşte o agitaţiune cum nu s'a cunoscut până acum. Poliţia veghiază mereu pentru a putea preveni întîmplări şi dezordine.

Noul sub-director sanitar

Bucureşti. — D. Dr. Sion, numit sub director al serviciului sanitar, s'a prezentat astăzi spre a depune jurământul şi şi-a lcat postul în primire.

Incetarea ziarului «Patriotul»

Bucureşti.—Ziarul *Patriotul*, în ediţiunea apărută astă-zi în Capitală, vesteşte că-şi suspendă apariţia.

Acest fapt n'ar avea nici o importanţă, întru cât ziarul care încetează n'a existat nici odată decât doar ca gazetă obscură.

Dar dispariţia acestui ziar are şi o parte pur picantă: redactorii ziarului n'au fost înştiinţaţi că „Patriotul" nu va mai apare. Şi au venit deci la redacţie şi au rămas surprinşi de neaşteptatul eveniment.

Cum redactorii gazetei nu erau plătiţi, unii pe câte o lună întreagă, şi alţii pe 15 zile, ei cerură să fie achitaţi atît pe timpul acesta cît şi pe vacanţă.

Administratorul gazetei, un anume Pascu, chelar la moşia Ciocăneşti—un cumul foarte comic—desluşi redactorilor situaţia gazetei, cauza dispariţiei ei din cauza marilor deficite, comunicînd totodată că proprietarul gazetei, care este, totodată şi proprietarul moşiei Ciocăneşti, a poruncit să nu se achite datoriile ce le are ziarul.

La această comunicare a zisului Pascu, redactorii, îndureraţi că un proprietar mare s'a hotărât să-i păgubească de dreptul lor, săriră asupra administratorului şi 'l maltratară.

Redactorii adăugiră că nu se vor opri aci.

In urmă, redacţia a intentat, la judecătoria ocolului respectiv, acţiune contra proprietarului gazetei pentru plata salariilor datorite pentru trecut. precum şi la plata unei sumi, ca îndemnizare pentru reziliarea contractului de servicii, încheiat între ziarişti şi proprietarul gazetei, contract pe care proprietarul l'a denunţat fără drept şi fără nici un motiv de calcarea lui.

Afacerea Chintescu

Craiova.—Camera de punere sub acuzare judecă în acest moment opoziţia prim procurorului tribunalului, contra eliberărei d-lui Chintescu de către tribunalul Dolj, care a infirmat mandatul de arestare a judelui instructor.

Suprimare de director

Buda-Pesta.—Ziarul Lupta a apărut astă-zi fără ca să aibă pe frontispiciu numele deputaţilor Aurel Vlad şi Vaida Voevod.

Aceasta nu trebueşte interpretat ca o dezavuare din partea numiţilor deputaţi ci pentru a da mai curînd o mai mare libertate de acţiune redactorilor acelui ziar, care astfel n'ar avea caracterul unui ziar oficios.

Inarmările Japoniei

Hanovra.—Amiralul Togo a sosit aci şi a făcut o mare comandă de arme, cartuşe şi obiecte de echipament.

Toate cercurile diplomatice se arată îngrijate de această tendinţă a Japoniei şi de modul pripit cum face înarmarea.

Socialistii români din Ungaria

Bada-Pesta. — Socialiştii romîni din Ungaria, din cauza luptei dintre naţionalităţi, care este foarte acută, au voit să încerce o organizare aparte a grupului lor.

Comitetul central al partidului Social democrat din Austria, le-a cerut însă să se unească cu Social-democraţii Unguri, întru cît nu poate fi vorba de luptă între naţionalităţi, între aceia cari să pretind a fi Social-democraţi.

Un atentat

Petersburg.—O telegramă din staţia balneară Levstrabek, unde ia reşedinţa de vară întreg corpul diplomatic, vesteşte că un terorist a tras un mare număr de focuri de revolver asupra unei mese din cel mai mare restaurant din acea staţiune la care se aflau un mare număr de personaje marcante politice.

Nici una din persoanele presente n'au fost atinse, iar teroristul a reuşit să dispară.

Cutremure de pămînt

Hanovra.— Un puternic cutremur de pămînt, care a cauzat mari stricăciuni, s'a simţit astă-noapte.

Populaţiunea a fost viu alarmată; din fericire, nu sunt victime omeneşti.

Atentatorii condemnaţi la moarte

Guatemala.— O telegramă din Mexic vesteşte că Preşedintele Cabrera a dispus cu dela sine putere, arestarea a 160 persoane pe cari le acuză de complicitate în atentatul ce s'a comis acum câteva zile în contra sa.

Toate aceste 160 persoane au fost condemnate la moarte şi printre ele se află unele personalităţi politice marcante.

Deşi corpul diplomatic a protestat contra acestei condemnaţiuni, Preşedintele nu vrea să revie asupra hotărîrei luate.

Ministrul Angliei a fost însărcinat cu redactarea unei note energice, care a fost comunicată tuturor puterilor.

Tulburările din sudul Franţei

Paris. Se telegrafiază ziarului „Le Temps" că în lagărul de la Larzac regimentul 12 de infanterie, s'a rezvrătit pe cînd făcea exerciţii.

Soldaţii au alungat pe ofiţeri şi luînd armele s'au rîsipit în grupuri părăsind lagărul.

Se caută lucrătoare

La fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinşez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se luă 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

a Iaşi la Konya, Roșcovița Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiséste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE NOXYDABLE

Prix. 0f 60c

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 176.—Vineri 22 Iunie 1907

POLITICA și POEZIA

D. Ghibănescu e de părere ca poezia să nu se amestece în daraveli politice, care ar trebui păstrate numai politicianilor în rîndul întâi; apoi istoricilor și eruditilor.

Noi suntem cu totul de altă părere, pentru motivul că mrejele reci ale politicei prind totdeauna în ele vieți omenești, care adeseori plătesc cu soarta și sîngele lor această prinsoare.

Politica deci, ori cît de nepotrivită ar fi de a fi cîntată în poezie, poate, prin urmările ei, să devină subiectul celor mai tragice și mai cumplite întîmplări.

De aceea și toți poeții au cîntat chestiuni ce stau în atingere cu politica. Așa, cînd legăturile politice duc la un război; cînd reaua îngrijire a celor ce conduc statul aduce mizeria publică, revoluțiile și măcelurile, se poate oare spune că nici atunci aceste mari nenorociri omenești să nu poată fi atinse de pana poetului?

Poezia cîntă simțimintele și patimele, plăcerile și durerile, și aceste mișcări sufletești se pot petrece tot atît de bine în sufletul individual ca și în acel al maselor și eu nu înțeleg pentru ce, cînd poetul poate cînta *o tînără fată pe patul morței*, el să nu aibă voe de a se atinge de o nenorocire care îngroapă mii și zeci de mii de vieți omenești.

Dar ce a făcut altceva Homer de cît a cînta în Iliada și Odissea două fapte politice: războiul Troei și surghiunul lui Ulisse?

Ce a făcut Byron cînd a cîntat în *Prizonierul din Schillon* suferințele lui Bonnivard, victima politicei genoveze?

Ce a făcut Dante cînd, în unul din cînturile Divinei Comedii, a cîntat suferințele contelui Ugolin, jertfa politicei pizane?

Ce a făcut Victor Hugo cînd, în *L'année terrible*, a cîntat suferințele Francezilor după rezboiul franco-german și Comuna din Paris?

Este de observat în deobște că suferințele sociale care sunt cele mai mari și mai mișcătoare pentru inima omenească, sunt datorite, în mare parte, politicei, adecă artei de a conduce colectivitățile.

Dar poetul poate să atingă politica și dintr'un alt punct de vedere și atunci chiar să se scoboare în acele sfere ce nu par a fi menite pentru o concepție poetică. Anume atunci cînd poetul biciuiește faptele prin satiră. Nu se poate tăgădui existența poeziei satirice și a se sustrage politica de la acest biciu, ar fi a'i se lua unul din frînele care o mai rețin în căile dreptății și ale adevărului.

Ce a făcut Eminescu în vestita lui *Satira III*, bucata cea mai gustată și mai respîndită a marelui poet, de cît a biciuit o clasă de politicieni?

Ce a făcut Caragiale în *Noaptea furtunoasă* sau în *O scrisoare perdută* de cît și-a bătut joc într'un chip minunat de apucături politice?

Ce fac ziarele mai în fiecare zi prin epigramele, prin satirele lor, mai mult sau mai puțin reușite, de cît a biciui politica și pe politicieni?

Cum se poate deci spune că politica este un cîmp absolut despărțit de poezie, cînd ele se ating din două părți, tot atît de însemnate: prin rîs și prin plîns?

De aceia nu se poate critica poezia lui Vlăhuță *1907*, din punctul de vedere falș că ar fi o poezie politică, ci ea poate fi judecată din acele puncte de vedere din care se judecă lucrurile de artă.

Cît mai nepotrivit judecă d. Ghibănescu poezia Ririei: *Altă credință*, cînd spune și despre dînsa că subiectul ce tratează ar fi trebuit lăsat istoriei!

Vlăhuță întrebuințează mai mult partea satirică în poezia lui, îndreptînd-o mai ales contra M. S. Regelui.

Riria, din potrivă, ia partea dureroasă a efectului politicei urmate de Romîni de 40 de ani încoace și face responsabilă întreaga clasă conducătoare de relele și de suferințele ce au răspîndit asupra țărei și care s'au sfîrșit acum printr'o catastrofă.

Dar oare se judecă o poezie după subiectul ce-l tratează și legăturile în care stă cu mișcările omenești, sau după modul cum poetul știe să 'și întrupeze gîndirile în forme plastice și să le înfigă în minte cu puterea unui piron ce ar fi bătut cu ciocanul într'un lemn?

Frumosul nu trebue numai de cît să fie adevărat, dar el poate să atingă și sfera adevărului. Și superioritatea poeziei Ririei asupra aceleia a lui Vlahuță, stă, chiar fără a lua în privire forma, în faptul că Riria, în poezia ei, aruncă vina greșelelor comise asupra celor ce le-au făptuit în adevăr, căci dacă Regele a fost înconjurat de minciunoși—apoi minciunoși am fost noi, reprezentanții clasei culte romînești; și dacă Regele a fost înconjurat de lingușitori—apoi lingușitori am fost noi; și dacă Regele n'a putut afla adevărul asupra stărei țărei, aceasta s'a întîmplat tot din cauză că noi am avut interes a'i ascunde adevărul, pentru a ne putea sătura lăcomia la umbra acestui adăpost, pentru a putea trăi în bine și în belșug, a petrece și a benchetui, lăsînd în părăsire stratul de temelie al poporului nostru care ne hrănește.

De aceia este foarte justă aprecierea Ririei:

Căci Cel venit nu-i vinovat;
Mari vinovații suntem noi,
Ce'n frămîntări și desbinări
Ne-am pus mîndria de eroi,
Lăsînd să spele ori-ce—amintiri,
Al desfătărilor puhoiu.

A. D. Xenopol

MAGISTRATUL

Ziarul francez al dinastiei Brătianu, a atacat pe d. Bălăşescu, prezidentul tribunalului Tutova, cu prilejul infamiei pe care ministrul justiției a cercat s'o insceneze magistratului de la Bărlad.

Independența, *pentru motive ce o privesc, și-a schimbat astăzi părerea și, într' un articol intitulat* Magistratul, *scrie următoarele:*

Trebue să se ție socoteală de silințele magistratului, de delicata lui pozițiune și să nu acuze un om, care nu poate și nu trebue să se apere.

D. Bălăşescu era perfect în cazul acesta. Acuzat pe nedrept de un ministru pătimaş şi de un magistrat la ordinele acelui pătimaş ministru, prezidentul de la Tutova nu putea şi nu trebuia—ceea ce a şi făcut —să se apere şi nu s'a apărat de cît înaintea instanţei superioare, care l'a găsit nevinovat.

Dar un lucru se prea poate: că Independența, *care, după ce a atacat pe d. Bălăşeşcu, vine acum şi predică o teorie sănătoasă dar în contrazicere cu felul cum acest ziar se exprimase zilele trecute, a emis teoria cu prilejul scandalului judiciar de la Craiova.*

Independența *vrea poate să iee apărarea judecătorului de la Dolj, care a emis mandatul de arestare contra d-lui Chintescu?*

Dacă aşa este—şi probabil că este aşa—reu face că ia apararea—nu a judecătorului—dar a acelei stări deplorabile, care subjugă o anumită parte a magistraturei şi o pune pînă şi în serviciul unui Nicolaide de la Craiova.

„Micul" SCANDAL

Confratele nostru francez *l'Indépendance Roumaine* este organul oficial al partidului liberal. Este dar un ziar serios și nu înțelegem ca un asemenea ziar, care are cetitori și în străinătate, să nu-și dea seamă că o acuzare mare nu perde nimic din gravitatea ei, chiar când ea se publică în ziar sub formă de fapt de divers.

Independența aduce o foarte gravă învinuire unui fost secretar general sub ultimul minister conservator.

Acel înalt funcționar, după spusele ziarului francez, și-ar fi procurat o groază de parale—300,000 lei,—prin aceea că-ar fi reușit să obție semnăturile de garanți ale unor foști prefecți, pe polițe ce-ar fi scontate în piață de fostul secretar general. Acesta, la scadența polițelor, nu și-ar fi onorat iscălitura de acceptant al polițelor, așa că, în mod natural, polițele au fost achitate de giranți.

Independența dă numele giranților, doi foști prefecți, oameni bogați, așa că, din acest punct de vedere, fabula ziarului francez pare a fi adevărată.

Dar acuzarea în sine nu poate fi adevărată. Căci *Independența*, dacă a inventat bine nuvela unor giranți solvabili, n'a inventat bine și povestea cu secretarul general.

Nu este cu putință ca un secretar general de minister să se fi dedat la operațiuni financiare necinstite față de subalternii săi.

Partidul conservator, în ultima sa guvernare, a putut avea secretari generali cari arboreau fanioane, dar d'intre acei cari să fi făcut operațiuni la fel cu acelea pe cari le dă în vileag *Independența*, n'au existat sub ministerul conservator. Dovadă este că afacerea cu cele 300,000 lei *Independența* o numește „un petit scandale", pe cînd, ducă ar exista, în adevăr, ar fi, nu un mic, ci un enorm scandal.

Am cerut ieri lămuriri mai precise ziarului francez și repetăm și astă-zi umila noastră cerere.

Ca ziar conservator, nu putem lăsa nelămurită, din partea *Independenței*, grava ei acuzare. Ca ziar liberal cinstit, *Independența*, la rîndul ei, nu poate să se abție de a nu ne da lămurirele cerute.

Căci dacă nu le va da, va însemna că un secretar general conservator, așa cum l'a arătat ziarul citat, nu poate exista de cît în fantesia vecinic bolnavă a liberalilor.

Noi așteptăm respuns.

O părere a d-lui Panu

Decisiunea disciplinară a Curței de Apel din Galați, cu privire la afacerea Bălăşescu, nu are darul să satisfacă pe d. Panu. D-sa, în *Săptămîna*, ia apărarea d-lui Stelian, și pentru a încerca să ascundă că patima politică a dictat ministrului de justiție darea în judecată, caută să facă din ea o datorie ce-i era impusă. Și de unde trage d. Panu această argumentare? Din legea de organizare judecătorească.

In adevăr, atunci cînd un procuror general face un raport nefavorabil contra unui magistrat, ministrul nu are a-l pune la dosar, dacă acuzațiunele sunt întemeiate.

Rămîne însă ca el, care este instanța de trimetere în judecată, să chibzuiască gravitatea și temeinicia faptelor și atunci pentru niște lucruri neînsemnate să nu facă us de cea mai gravă măsură disciplinară, trimiterea în judecată, cînd la îndămînă îi stau atîtea alte măsuri disciplinare.

Aci a greșit d. Stelian, și a greșit fiind-că nu a judecat drept ci pătimaș, iar decizia Curței de Galați i-a adus un blam personal pe lîngă faptul că acest soiu de *jucării* cu onorabilitatea unui magistrat inamovibil, nu pot fi de cît în dauna prestigiului întregei magistraturi.

Iată de ce d. Panu rău apără pe d. Stelian; mai bine l'ar sfătui de a da altă atenție inamovibilității pe viitor.

CATE-VA NOTE

„Patriotice", cu prilejul dispariției ziarului *Patriotul*:

D. Pascu, chelar la Ciocănești și administrator al *Patriotului* la București, s'a reîntors la ocupațiunele sale de chelar.

— De ce? întreabă cine-va.

— Fiindcă d. chelar Pascu s'a convins că feciorii boerești ce-i are la Ciocănești, fac treabă mai bună de cît feciorii boerești de la *Patriotul*.

*

Patriotul nu s'a abătut de la programul seu chiar după—moarte: scandalos a fost în viață, scandalos a fost în redacția lui și după moarte.

*

— De ce a fost și chelar administratorul *Patriotului*?

— Fiindcă „Patriotul" trăia din tainele șoselei Kiseleff și din tăinuirile foștilor prefecți.

*

— Acum înțeleg și eu, spunea ieri cine-va, de ce *Patriotul* avea misiunea de a chelălăi: fiindcă administratorul său era un chelar.

In corpul ziarului cititorii găsesc amănunte foarte interesante asupra turnurei pe care a luat'o cazul d-lui Stere și cum această chestiune va aduce după sine ca autoritățile superioare școlare să se ocupe de modul cum unii înteleg să profeseze la universitate și să transforme catedra universitară într'o agentură eloctorală.

De aseminea se găsesc amănunte în corpul ziarului asupra întrunirei de aseară de la clubul liberal cu ocazia fixărei candidaților pentru alegerile comunale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Simple constatări

In numărul de eri ziarul făcea observația că de cîtva timp s'au înmulțit în mod spăimîntător, în orașul nostru, spargerile și furturile. Gazeta atribuia faptul acesta unor împrejurări de natură politică, pricinei că în cea mai mare parte acei în serviciul poliției sunt constrînși—de șefii lor probabil—să facă pe agenți electorali în momentul de față.

Deși rubrica de față nu e obicinuită cu subiecte așa de prozaice, găsesc totuși că lucrul merită o reflecție și că pricina nu este esclusiv de natură politică, ci pur polițienească, o fază a evoluției noastre administrative.

Nu de mult, în ziarele pariziane, scriitorul Georges Courteline descria peripețiile unui furt săvîrșit în casă la el. Cu humorul lui cunoscut, arata greutățile ce a întîmpinat de a reintra în posesiunea obiectelor ce-i-se furase. Bine înțăles că tîlharul fusese prins fără întîrziere,—dar dificultățile erau numai niște chestiuni de formă. Cine ar sta la noi să descrie micile aventuri și impresiunile ce a cules în jurul unui furt a cărui victimă s'a întîmplat să fie,—ar avea însă lucruri de un humor mult mai înalt; căci ironia începe nu de la forme,—ci de la fond; nu de jos,—ci mai de sus. O indiferență stranie, neînțeleasă, o întîrziere...orientală, absolut fără seamăn în toate cercetările și o flegmă desăvîrșită pretutindeni te întîmpină în această materie.

Se pare că una din cauzele fundamentale ale răului în această direcțiune este recrutarea personalului polițienesc inferior, în special în serviciul siguranței. De ce oare numele acesta pretențios și necorespunzător cu realitatea: siguranța? A fost un ironist, ori un poiet care a creat această denumire, pentru un serviciu care în multe casuri dă siguranță absolută.... răufăcătorilor, nereușind a-i descoperi din umbra vizuniilor lor.

E poate și altă pricină, de ordine diferită și anume dispariția vechilor măsuri de rigoare, mijloacelor drastice întrebuințate altădată față de autorii bănuiți ai hoțiilor. Ca oameni civilizați și mai cu seamă moderni, nu putem regreta dispoziția brutalităților excesive, gândindu-ne că fi suficient un singur caz ca ele să se aplice din eroare unui nevinovat, ca să avem dreptul a le osîndi pentru totdeauna.

Se cuvine însă să reflectăm cu părere de rău asupra slăbiciunii și insuficienței vădite a sistemelor de astăzi: fie că încep de la persoane, fie că provin de la procedeuri. Orașul și oamenii de treabă au și ei dreptul la ocrotirea legilor și la siguranța publică: ba e chiar un drept elementar care se respectă numai foarte relativ și foarte slab, de cînd în serviciul poliției a pătruns un exces de civilizație și—poate—decînd titlurile universitare predomină. Cu o poliție aleasă, cultă, dar blazată, moravurile au câștigat,—dar locuitorii au nenumerate pierderi de deplîns.

Sunt prea multe uși deschise noaptea și prea multe dosare închise.

Rodion

P. S. Rodhy. Loco.—N'ar fi cu putință—fără anonimat? Discreția garantată.

VIITORUL ROMANIEI

— 8. Țăranii sub raportul politic —

Prin *politică* se înțălege, în senzul adevărat al cuvîntului, știința și îndeletnicirea privitoare la îndrumarea unui stat, astfel ca existența și desvoltarea lui propășitoare să fie asigurate. Am putea spune că ce este pentru un individ igiena, în interesul păstrării sănătății sale, este pentru un stat politica. Urmărirea condițiunilor, în cari un stat se poate dezvolta mai bine, își poate asigura liniștea și prelungi cît mai mult existența, constitue igiena socială a acelui stat sau politica sa. Acesta-i adevăratul înțăles al cuvîntului politică, care, în semnificarea sa etimologică, privește interesele unei cetăți, ale unui oraș, ale unei colectivități, ale unei obștii. De la acest înțăles primitiv mai restrîns politica a trecut la un înțăles mai larg, ce-l are astăzi, de-a privi interesele generale ale unui stat și chiar ale omenirei întregi.

Sîntem nevoiți să specificăm și să determinăm înțălesul cuvîntului politică, pentru că mulți îl iau într'un înțăles cu totul altul, înțăles ce din nefericire este foarte generalizat și cu multă dreptate hulit, pentru că prin politică s'a ajuns a se înțălege în deobște o cale, o îndeletnicire nu tocmai recomandabilă, pentru a izbuti să capeți un loc în viață. Acesta-i înțălesul substituit pe nedrept, înțăles pe care politica nu-l comportă. Dar cum obișnuințele practice ale vieții se abat foarte adese dela normele ce-ar fi de urmat pentru a se da fiecărui om cele ce-i trebue și i se cuvin, ca multe alte îndeletniciri și politica—mai ales politica—se abate de la adevăratul ei înțăles și scop. Cînd căile normale sunt închise, viața apucă pe căile anormale și atunci se naște pentru individ boala, iar pentru societate mizeria, nedreptatea și abuzul.

In viața cea de toate zilele cînd se vorbește de politică, nu se înțălege cuprinsul ei adevărat, care onorează pe acela ce se îndeletnicește cu ea; ci se înțălege politica abătută dela scopul ei real și util: se înțălege înregimentarea într'o grupare politică în scop numai de-a dobîndi oarecari foloase personale. Am ajuns chiar prin practica acestui fel de politică ca să nu mai ținem samă de înțălesul adevărat al politicii, și sub acest raport chiar trebue să-i fericim pe țărani că nu fac politică, adică nu sînt la curent cu detestabilele noastre obișnuinți orășănești, urmărind fiecare pentru sine să-i fie bine, ca și cum ar fi de admis să trăească cineva cu adevărat bine cînd majoritatea semenilor lui sufăr. Fapt este că țăranii din fericire nu fac politica cu care noi ne-am deprins; dar din nefericire nu fac nici politica cea adevărată, cu care încă nici noi nu ne-am deprins.

*

După o jumătate de veac de viață politică constituțională țăranii sunt ca și la început, cînd s'au desrobit. Dînșii nu iau absolut nici-o parte la viața publică a statului, despre care n'au nici cea mai vagă noțiune. Intr'atît sunt de feriți de o conștiință de stat, că, după atîtea decenii de la desrobire răsculîndu-se înverșunat împotriva orașelor, dînșii n'au arătăt de cît că-s peritori de foame și nedreptățiți; dar anume ce vor, ce doresc, n'au putut preciza. Mai ales sub raportul politic n'au cerut nimic, pentrucă ei nu-și dau întru nimic samă de organizarea politică a țării, de modul cum se practică guvernămîntul constituțional, de drepturile și îndatoririle diverselor categorii de cetățeni. Politica, câtă li-i îngăduită să-o facă, o fac fără nici-o conștiință, împinși numai și conduși de acei în interesul cărora trebue să se facă.

In formă întocmirea noastră constituțională cere din partea țăranilor exercitarea unor drepturi politice presupuse ca adecvate priceperei lor, intereselor lor și conștiinței lor de stat: țăranii constituesc al 4-lea colegiu electoral parlamentar, votînd prin delegație, la 50 unul; excludem elementul țărănesc cu vot direct, învățătorii, preuții și unii țărani, cari constituesc colegiul al 3-lea, de oarece acest element îl socotim astăzi numai ca o prelungire orășănească la țară. Se presupune că la atîta nivel se găsește conștiința politică a țăranului și i se concedează să se manifeste politicește numai atît. In realitate țăranii nu exercită nici acest drept, pentrucă dînșii se află politicește sub conștiința politică care să echivaleze acestui drept. Dînșii n'au măcar educația

politică și îngăduința pentru a răspunde acestui drept constituțional de-a vota indirect; habar n'au macar de importanța votului, așa că se poate susține că și acest drept politic este prea mult pentru dînșii.

Dovada celor ce susținem e însă-și revoluția ce-a avut loc și care, cum am spus, nu cuprindea într'însa absolut nici o notă politică. Invățămîntul ce reesă din revoluție este că țăranii nu s'ar răscula niciodată dacă ar avea ce mînca; dînșii se prea mulțămesc să fie niște dobitoace bine îngrijite. E într'adevar trist să nu se degajeze nici-o altă aspirațiune din toată grozăvenia revoluțiunii; ceea ce dovedește înapoiarea țăranilor ignoranța lor.

Toată civilizația noastră, toată organizația noastră constituțională nu-i de cît pentru orașe; satele-s cu totul înafară de dînsa și pînă astăzi nu s'a făcut nimic spre a le introduce in viața constituțională. E neinchipuit de trist să te vezi în plină civilizație europeană, unde fie-ce locuitor ia parte și la politica universală, și țăranii romîni, deși deștepți, deși apți pentru civilizație, să-i vezi tot atît de salbateci cași cînd erau robi, și nefiind îngăduiți a-și exercita măcar acea brumă de drept politic ce-l au.

Ne-am dat o viață politică constituțională; dar pe țăran nu l-am făcut cîtu-și de puțin s'o priceapă. In vreme ce toate celelalte state îmbrățișînd constituționalismul s'au gîndit și au căutat să-i pună pe toți locuitorii lor în măsură de-a se folosi de drepturile politice, ajungînd a generaliza aproape votul universal, care e pîrghia de viață a politicei constituționale și fără de care aceasta nu-i de cît ficțiune și parodie; noi ne am mulțămit să interesăm întru cîtva orașele, iar mulțimea mare de la țară am lasat-o în stadiul de-a dori să fie stăpînită și de autocratismul țarit, numai să nu piară de foame. Revoluția agrară a pus în evidență fictivitatea vieței noastre politice constituționale: deoparte regim reprezentativ ca în toate țerile civilizate, de alta organizare în caste censitare, prin cari nevoile celor mulți nu ajung la cunoștința celor puțini de cît pe cale de revoluție. Nu se poate contrast mai izbitor: orașele de rău de bine stau la lumina civilizației, pe cînd satele se mențin în întunericul sălbătăciei.

Nu voi recomanda deocamdată, cum fac mulți mai mult de paradă, mari reforme politice pentru țarani. Aceste reforme neaplicîndu-se sincer, nu le-ar sluji la nimic, cum nu le slujește la nimic constituția cu tot dichisul ei. Dar voi recomanda chiar de îndată cu toată tăria, educație politică pentru țarani: să li se arăte răspicat ce-i organizarea constituțională a unui stat, ce însemnătate au alegerile și cari pot fi urmările lor serioase, ce foloase pot trage dînșii dintr'o acțiune politică și cum își pot manifesta durerile fără de vărsare de sînge și devastări, etc. După-ce se vor fi deprins țăranii cu exercitarea conștientă a drepturilor ce le au, li se vor da neapărat altele mai mari și mai întinse, pentru-că le vor cere. Altfel a da o reformă înainte ca să se vadă nevoia acordării ei și mai ales înainte ca să se ceară, însamnă a mai adăugi la încurcăturile ce au loc. Căci se greșește tot pe atît cînd se dă reforme nereclamate pe cît se greșește cînd nu se acordă reforme reclamate.

Dr. Zosin

Din trecutul Iașului

— Inceputul Teatrului la noi —

In cele întăi zile ale lunei Octombrie 1843 se deschide teatrul francez cu piesa *La belle écaillère,* dramă, iar mai tîrziu, pe la 12 Oct. 1843, se deschide și opera nemțească.

In această stagiune, teatrul sub direcția d-nei Frisch, mergea din ce în ce mai rău, publicul era nemulțumit de piesele ce formau repertoriul teatrului și din această pricină se ducea în număr mic la teatru. Bine înțeles că în fața acestor împrejurări, Direcțiunea suferea perderi însemnate.

In ceia ce privește teatrul moldovenesc, se vede că el fu părăsit mai cu totul de directoara Frisch, așa că nici nu se mai pomenea de deschiderea lui, în cît publicul iubitor de representsnții în limba țărei, începu a protesta și a arăta mare nemulțumire împotriva Directoarei teatrului care era obligată chiar prin contract să facă toate chipurile ca teatrul moldovenesc să-și urmeze regulat reprezentațiile sale și să progreseze.

In urma acestor manifestări ale publicului contra d-nei Frisch, Ocîrmuirea numi pe boerul Alexandru Sturdza ca director al teatrului Moldovenesc, punîndu'i între altele sarcina să privigheze alegerea pieselor de reprezentații și înființarea unei trupe de actori moldoveni. In acest scop märele Postelnic printr'o adresă cu No. 3258 din 9 Noembrie 1843, îi face cunoscut despre numire, în cuprinderea următoare:

Cinstit D-sale boerului Alexandru Sturza.

„Prea Inalțatul Domn Stăpînitor, luînd în bagare de samă că Dumneaei Madama Friș nu urmează condițiilor contractului ce are încheiat cu cîrmuirea pentru ținerea teatrului din Capitalie, atît întru păzirea bunei orîndueli cît și alegerea pieselor de reprezentație, iar mai ales întru înființarea unei trupe de actori Moldoveni, au bine-voit a rîndui pe Dumneata prin ofisul cu No. 50, Director acestui teatru. Deci jos iscălitul alăturînd Dumitale pe lîngă aceasta pomenitul decret, tot odată îți împărtășește că s'au făcut cunoscut de această punere la cale Madamei Friș, rămînd nădejde Cîrmuirei că după asemene regularisire teatrul va veni prin a D-tale înțăleaptă chibzuire în starea dorită, și că pe lîngă toate celelalte îmbunătățiri cîte împrejurarea cere, înființarea și statornica întreținere a trupei Moldovene va fi obiectul cei mai de aproape îngrijiri a Dumitale".

In urma acestei numiri, Madama Frisch, îmboldită de boerul Alecsandru Sturza, face toate chipurile spre a reîncepe și reprezentațiile teatrului Moldovenesc cît mai curînd, și astfeliu numește regisor al teatrului Moldovenesc pe Macé, iar pe Luzzato casier.

Teatrul Moldovenesc se deschide la 17 Noemvrie 1843, cu piesa *Bădăranul boerit*, făcîndu-se în acelaș timp și un anunciu prin care se arată că în iarna aceasta, se va da 18 reprezentații moldovenești. Iată anunțul despre care e vorba:

„Teatrul național care acum era sub direcția d-nei Frisch, și a regisorului D. Macé, s'a deschis la 17 Noemvrie 1843, cu comedia lui Molière întitulată *Bădăranul boerit.*

„Direcția va da în iarna aceasta 18 reprezentații romînești. Doritorii întemeerii acestui teatru, se vor pute abona la casierul D. Luzzato cu prețurile următoare:

Loja rîndul I	18	galbeni
Benuarul	12	„
Rîndul al II-le	8½	„
Scaunele numite staluri	3½	„
Foteilul	2½	„

„Giumatate de abonament se va număra înainte, iar prețul antrelei pentru cei ne abonați, este cel obicinuit.

Litere-Științe-Arte

„Ziarul Dv. fiind redactat intr'o formă necuviincioasă—refuzăm a face schimbul".

Așa ne scrie, într'o carte poștală neilustrată, administrația revistei „Neamul Romînesc".

Este vădit că aici cuvîntul de administrație reprezintă însăși redacția, căci refuzăm a crede că la revista d-lui N. Iorga, idealistul suprem, administrația este aceea care dă tonul și mai cu seamă care decide cari sunt ziarele a căror formă de redactare este mai mult ori mai puțin cuviincioasă, ca să mărite.... premiul virtuței—consistând în onoarea schimbului cu revista naționalistă.

Dar sentința de condamnare în potriva noastră rostită de severa și moralizatoarea „administrație" a „Neamului Românesc" se bazează oare pe adevăr, pe realitate? Este „forma" ziarului nostru necuviincioasă de fapt? Și este organul d-lui Iorga, vrednic să aprecieze acest lucru și să dicteze asemenea sentințe? Revista care într'un timp așa de scurt a publicat cele mai mari necuviințe ce s'au scris, în genere, vr'odată în presa română—nu e chemată a se rosti asupra bunei și relei cuviințe. Recunoaștem că „Opinia" n'a cruțat observațiile relative la stilul, la literatura ziaristică a „Mîntuitorului" și din acest punct de vedere am meritat a.... nu primi schimbul. Dar să ne-o spuie verde și să nu ne scrie prin mijlocirea administrației. Recunoaștem că aceasta din urmă scrie cuviincios, dar prost: are dar asupra „Neamului românesc" un singur avantagiu, Căci aci se scrie și rău și fără cuviință.

*

Din cercuri literare ni se comunică următoarele:

Dl. Ghibănescu crede exagerate unele rostiri ale Rir ei din poezia ei *Altă credință.* D-sa găsește asemenea neajuns la versurile:

„Că-n lanurile încercărei
Au prins a'nvineți din nou
Putregăirele durerei."

Imagina este luată de la câmp, de la ogoarele în sânul cărora se ivesc rotocoale de spini, cari au o coloare vânătă și care distrug lanul, dacă nu vor fi ei însiși distruși.

De asemenea D. Ghibănescu găsește exagerări în următoarele versuri:

„Căci unde sunt cei ne-nfruptați
Din sângele ce se sleește?
Și unde-s cei ce nu s'au uns
Din stupul ce nu mai roește?

Românul zice: „mi se sleește sângele în vine de frică sau de lipsă etc. iar stupul ce a fost secătuit de miere pentru o prea lacomă prădare din partea omului, nu mai roește.

Toate comparațiile Ririei sunt pe deplin potrivite și mai mult încă ele sunt luate din viața chiar a poporului pe care credem că și Dl. Ghibănescu îl cunoaște cu desăvârșire.

*

Un scriitor francez pretinde, într'o recentă lucrare a sa, că Lamartine a avut de diriginte al conștiinței religioase, filosofice, politice și sociale pe Lamenais.

*

O somitate științifică austriacă susține următoarea părere curioasă: printr'o înrâurire misterioasă, talia și greutatea copiilor se măresc în proporție directă a înălțimei plafondului camerelor unde sunt crescuți acești copii. Cu cât tavanul e mai ridicat, cu atâta copii se fac mai înalți atrași fiind de el printr'un fenomen inexplicabil.

Care ar fi atunci rezultatul influenței astrale, a atracțiunei lunare asupra acelora cari dorm, fără teamă de a crește prea înalți, sub cerul liber?

*

Doctorul francez Doyen a prezentat zilele trecute societății de medicină din Paris pe mai mulți canceroși pe cale de vindecare, grație unor injecțiuni preparate de d-sa.

*

A apărut No. 12 din Anul I al excelentei reviste literare „Convorbiri" cuprinzînd un bogat și variat sumar în care figurează colaboratorii distinși: Principele Leon Ghica, Dim. Nanu, Andrei Popovici-Bănățeanul, Lt.-Colonel Căplescu I. Dragoslav, Em. Gârleanu, Cincinat Pavelescu, Donar Munteanu, Mihai Dragomirescu, A. Mândru.

*

„Opinia" în Provincie

Huși 19 Iunie 1907

E vorba tot de consiliul comunal. Toată țesetura intrigilor politice se învârte în jurul Primăriei.

Erau și sunt mulți aspiranți.

Cel mai slab aspirant era Gheorghiță Andriescu care s'a și supărat cel întâiu. De Gheorghiță Andriescu partidul n'a ținut samă, căci era și nou înscris, și prea tânăr și fără experiență și apoi îi și..... Gheorghiță. Al doilea habotnic pentru primărie e Nicu Cișman. E o tradiție la Conu Nicu Cișman să țină a fi primar. E singurul mijloc de a putea satisface ceata huliganilor săi, și de a ținea în mînă organizarea bandelor din partid. Cișman fără primărie e mort; înfundat în Broșteni sau prin cîteva taverne.

Legea lui Ionel Brătianu că primarii nu pot fi deputați ori senatori a fost o bombă pentru Cișman și ai lui. Câte visuri nu s'au văzut desamăgite! Câte interese nu s'au văzut surpate, câte veleități nimicite! Pare că legea a fost făcută înadins pentru a stingheri pe cei de la Huși, zic ei!

Deci Primăria lui Cișman a fost și... nu va mai fi. Dar Cișman rămîne și cu el rămîn intrigile, cancanurile și toate urziturile printre culise. De aceste intrigi și urzituri ascunse vor ținea samă toți, căci el viază și lucrează.

Cu cine și cum? iată întrebarea.

Al treilea candidat la primărie e proorocul Irimia Gheorghiu. Personalitatea politică a lui Irimia merge spre declin, căci cu cât crede că poate ținea echilibrul între nuanțe, cu atît rolul lui va fi mai șters.

Irimia Gheorghiu și C. Leonida vreau să facă pe împăciuitorii, și ca unii ce văd că e imposibil de adus la unitate reprezentanții partidului liberal, vrea să tragă cel mai mult folos pentru el.

Irimia Gheorghiu a stăruit la ministrul de Interne să i se dea lui primăria, lucru care ministru n'a voit, căci s'ar provoca o vacanță la colegiul I de cameră unde opoziția e tare. Și cu toate argumentele aduse *în specie* de Irimia cam în ce consistă această tărie a conservatorilor, stăruințele sale au rămas fără succes.

Irimia Gheorghiu nu va fi primar, căci a dat pururi dovadă de nestabilitate și prea multă echilibristică, ca și pe drumul la raiul lui Mahomet.

Pentru a i se împedeca însă acțiunea sa deleteră, și pentru a nu se deda la acte de culise, cei mai mari se cred a lua măsuri în consecință. Au plănuit dar ca să pună pe tatăl său, bătrânul Gh. Iliescu, bărbier, în comisia interimară, ca așa fiul să nu lucreze contra tatălui, iar dacă s'ar întîmpla una ca aceasta atunci se va chema în sprijin pe marele primar dela Constanța, fratele său, Cristea Georgescu, ca să aibă cuvintul hotărîtor în pasurile politice ale lui Irimia.

In ori ce caz e o notă personală a familiei lui Irimia Gheorghiu, că nestabilitatea sa și echilibristrica sa are o rădăcină mai adâncă, căci din o familie, unde pe tatăl îl chiamă *Iliescu*, pe fratele mai mare *Georgescu*, pe cel mai mic *Gheorghiu*, și pe soră *Iliescu*, nu poate eși un om statornic, așazat, căci dacă nu-i Gheorghiu, îi Georgescu, dacă nu-i Georgescu îi Iliescu, iar dacă nu-i nici una din acestea îi Irimia și numai unul e Irimia care a dat cu oiștea în gard.

In vederea dar a tuturor acestor cancanuri politice s'a ajuns la următoarea listă a viitoarei comisiuni interimare:

Președinte dr. I. Munteanu
Vice-președinte Gh. Iliescu
Membri: Atan. Popovici, D. R. Ralea și Petraki Harnagea.

Dar despre această întocmire pe mîne.

Corespondent

Informații

Pe timpul verei administrația „Opiniei" face abonamente lunare:

In țară, o lună	**lei 1·50**
In străinătate o lună	**„ 2·50**

D. Uhrinowschi, directorul Băncei Agricole din Iași, s'a întors în localitate din vilegiatură și și-a reluat ocupațiunile.

—

Primim la redacție primul număr din *Curierul Slănicului.*

Ziarul se presintă bine.

—

Școala „V. Lupu".—Iată rezultatul de fine de an la școala Normală „Vasile Lupu" din Iasi.

Inscriși: 227 elevi (47 cl. I+40 cl. III+55 cl. IV+31 cl. V+54 cl. VI).

Clasa II n'a funcționat în cursul anului 1906—1907.

Promovați: 186 elevi (38+23+46+27+52). Toți elevii clasei VI au trecut și esamenul de capacitate, în sesiunea de Iunie. Procentul promovaților e 81·4%.

Corigenți: 13 elevi (7 cl. III+4 cl. IV+2 cl. V), procentul corigenților e de 5·7%.

Repetenți: 8 elevi (3 cl. III+3 cl. IV+2 cl. VI). Procentul repetenților e de 3·9%. Cei 2 elevi din cl. VI au fost socotiți ca repetenți, căci din cauză de boală n'au putut urma tot anul.

Eliminați: 16 elevi (9 cl. I+5 cl. III+1 cl. IV+1 cl. V). După regulament neadmițîndu-se în clasa I nici o corigență, toți elevii cari n'au întrunit nota medie generală 7 și parțial 6, chiar la un singur obiect s'au eliminat. Elevii normaliști pot repeta un an în cursul celor 6 ani de școala Normală, dar nu în clasa I-a, care e an de încercare. Procentul eliminaților e de 7.2%.

Retrași și permutați 4 elevi (2 cl. III+1 cl. IV+1 cl. V-a). Procentul 1.8%.

Examenul de capacitate se ține actualminte la școala Normală, delegații ministerului sînt d-nii I. Stravolca, M. Tomida și C. Botez. In 8 zile examenul va fi gata, cînd se va ști rezultatul definitiv.

—

Tournée Door—Leblanc.—După cum am aratat în numerul nostru trecut, prima reprezentație a celebrului magician și hypnotizator Door—Leblanc va avea loc în Grădina Cuza-Vodă (Bereria Regală) Sâmbătă 23 Iunie curent la orele 9 seara.

Door—Leblanc este pentru mulți necunoscut, dar pentru ca și publicul romîn să știe cine e Door—Leblanc, vom reproduce critica celebrului Francisque Sarcey, cel mai mare critic al Franței, făcută cu ocaziunea reprezentației date de Door—Leblanc la teatrul Châtelet din Paris înaintea membrilor congresului de medicină din 1900:

„.....simplu, nimic deosebit, nici ceva curios care să atragă atenția, cu toate acestea vezi îndată pe omul sigur de talentul său, conscient de valoarea sa; totul în el arată pe cercetătorul asiduu.

Causeur plăcut, cu voacea clară, el știe să captiveze publicul și să-l facă nerăbdător atît prin vorba sa dulce cît și prin varietatea experiențelor sale.

Privirea sa dulce, se înflăcărează chiar dela începutul ședinței și după privirile fulgerătoare ce le aruncă mediumului său, se vede îndată un indiciu sigur al acestei voinți teribile ce se impune tuturor și care produce atît de curioase efecte".

Singurul elev și urmaș al celebrului Donato, cunoscut ieșenilor, Door—Leblanc după moartea maistrului și protectorului său, a plecat în Indii unde s'a pus în relațiuni intime cu fakirii și prezicătorii viitorului, după care s'a aratat publicului francez, englez, german etc. obținînd pretutindeni succese strălucite.

Elevul a întrecut pe maistrul.

—

DIVERSE

— In ziua de 1 Iulie va avea loc, în comuna Podul-Iloaei, o serbare, din produsul căreia se va cumpăra îmbrăcămintea necesară elevilor săraci.

— Individul Ioan Ghinculov a fost isgonit din țară prin punctul Ungheni.

— Intre vitele arendașului Iosif Șfarț de pe moșia Căcărezeni, comuna Păușești s'a ivit epizootia de febră aftoasă.

Comisiunea instituită în acest scop a fost convocată pentru luarea cuvenitelor măsuri de combatere a boalei.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

4

Să-l urmăm!.....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

ANTONIU (mirat)

Soția ta?

CAIUS (amărît)

A mea.

ANTONIU (entuzismat)

O, atunci poți zice că ai găsit ceia ce căutai, că ai găsit fericirea, că ești de acum cel mai de invidiat.

CAIUS

Intradevăr același lucru credeam și eu la început. O iubeam cu pasiune. Doream să-i ridic un altar în atriul locuinței sale, și să-i aduc ca jertfă porumbei albi. Intîlnisem în viața mea multe femei, de la tinerile nordului îndepărtat, cu părul ca spicul grîului, până la Numidele negre ca lava înpetrită; dar nici odată încă nu văzusem o așa față, un așa suflet. O adoram.Ași fi voit să fiu cersitor, dar cu dînsa, de cît împărat și fără ea. In fine astăzi e soția mea și totuși sunt nemulțumit.

ANTONIU

Nemulțumit! Cum zici cuvîntul ăsta! Ancteea nu-i o femee, e o divinitate. Mîndrește-te că ai putut să dobîndești o aseminea ființă. Bătrînul filozof n-a ținut-o închisă în ghiniceu eum se obișnuește cu celelalte femei, din potrivă căuta s'o învețe să cunoască tot ce cunoștea și el. Adesaori am văzut-o cum lua parte la discuții în timpul ospeților date în casa lui, și de multe ori în laberintul chestiunilor grele știa singură să găsească calea ca și Ariana și să atragă pe cei-l'alți din partea ei. Insuși tatăl său rămînea mirat de răspunsuri și o prețuia mult.

CAIUS

Știu că bătrînul o iubia ca pe însuși sufletul său. O iubia încă pentru că se temea să și-o piardă. Ea spunea cîte odată că în vis îi se arătau ființe dușmănoase, înconjurată de o lumină minunată, fără a ști dacă acestea aveau să fie pentru dînsa isvorul vieții sau acel al morții.

ANTONIU

Și pentru niște viziuni profetice te superi și ești așa de nemulțumit?

CAIUS

Nu pentru asta. Sunt însă nemulțumit și cu soarta mea! Odată credeam că viața e o mare peste care suflă vîntul în toate părțile și singura înțelepciune era a întinde pînzele astfel că suflarea vîntului să mie corabia înainte. Insă uitasem că și marea își are valurile ei. Un an a trecut de cînd Ancteea, este înconjurată în casa mea de o venerație dumnezeiască: era pentru mine lumina ochilor, dragostea, înțelepciunea, fericirea. De curînd însă un chin groaznic și ascuns o cuprinse. Vedenii înspăimîntătoare îi turbură somnul și îi seacă izvorul vieței. Razele soarelui de diminiață se stînge pe fața ei, nelăsîndu-i de cît albeața sidefului. Mînele sale au devenit străvezii, ochii s'au afundat în cap și totul trandafiriu pălește din ce în ce pînă ar să ajungă un lotus alb, alb ca fața unui mort. (In stînci se aude un fîlfîit sinistru) (pauză). Auzii?

ANTONIU

Da, e fîșîitul ce-l fac vulturii în stîncii. Sunt obișnuit cu zgomotul ăsta.

CAIUS (după un moment)

Oare asta nu înseamnă prevestire de moarte?

ANTONIU

La Egipteni este credința, la noi însă nu.

CAIUS (înfiorat)

Gîndul acesta mă neliniștește, căci vedeniile Ancteei devin din ce în ce mai înspăimîntătoare.

Cînd se luminiază mai bine și cînd liniștea plutește peste cetate, atunci îi se pare că aude pași grăbiți de ființe nevăzute și că vede în fundul cerului o față de mort uscată și galbenă, care o privește cu ochii săi de tăciune. Ingrozită, e cuprinsă de friguri și din fața ei palidă curg picături de sudoare reci și cu buzele însîngerate strigă, să-i dau ajutor. Dar n'am nici o putere.

ANTONIU (mișcat)

Sermana Anctee! Și n-ai chemat pe nimeni să-i dea vr'un ajutor?

(va urma)

NOUTAŢILE ZILEI

Expoziţie.— In 1910, Bruxella va avea o expoziţie internaţională la care vor fi invitate să iee parte toate naţiunile.

In curînd vor fi lansate invitaţii oficiale guvernelor.

***

Resplată.—Patrioţii engleji sunt bine răsplătiţi. Sunt esemple numeroase care ne arată cu câtă generozitate acest popor ştie să recunoască serviciile credincioase aduse patriei.

Ziarul „Daily Chronicle" anunţă că guvernul englez are intenţiunea să propue încurînd votarea unei recompense lordului Cromer, rechiemat din Egipet, unde a condus timp de două-zeci de ani interesele statului britanic.

Lordul Cromer va primi o sumă de 50.000 livre sterlinge, adică un milion 250.000 lei.

***

Inaugurarea monumentului lui Scheurer-Kestner care trebuia să aibă loc la 3 Iulie s'a amînat din cauza turburărilor din sudul Franţei. Aceasta inaugurare se va face în Octombre a. c.

***

Despăgubire.— In Decembrie anul trecut, pompierii din Paris alergînd la un incendiu, o trăsură de a lor a lovit grav pe restauratorul Cherel. Dus la spital, Cherel a fost atins de o boală mintală şi după cîteva zile a murit.

D-na Cherel a dat în judecată pe Prefectul Poliţiei pariziane, care a fost condamnat să plătească văduvei 30.000 lei despăgubiri, copiilor d-nei Cherel tot suma de 30.000 lei şi 1.500 lei, cheltuelile din timpul boalei defunctului său soţ.

***

130 de ani.—La Vashington a murit de curînd D-na Betsy Ware, care a fost decana neamului omenesc, de oare ce a atins vrîsta de 130 de ani.

Ea era fiica unui financiar englez care a dat lui Necker ideea de a fonda Muntele de Pietate şi casa de scompt.

Betsy Ware a fost crescută în Franţa şi apoi în Englitera. A fost d-ra de onoare la curtea Mariei Antoaneta. Contimporana lui Robespierre ea păstra versuri dela el şi era prietena Josefinei de Buenharnais întăia soţie a lui Bonaparte.

Ea lasă 98 de strenepoţi.

Ultime informaţii

Viitorii consilieri comunali. *— Aseară s'au întrunit cele două comitete, executiv şi electoral, liberal, pentru a fixa lista candidaţilor partidului liberal pentru alegerile comunale.*

Au azistat aproape toţi corifeii liberali între care cităm pe d-nii P. Poni, C. Stere, N. Gane, dr. Botez, Gr. Buicliu, Const. Climescu, Sandulescu, Raki Vasiliu, apoi pe d-nii P. Fîntînaru, M. Tomida, dr. Puşcariu, Nicolaide, George Mîrzescu, I. Botez, Xenofon Eraclide şi alţii.

Comitetul a fixat următoarea listă:

Colegiul I-iu: *N. Gane, dr. Stravolca, dr. Ţaranu, P. Cujbă, dr. Possa, căp. Costandache, E. Ropală, căp. Andronescu, Dim. Gheorghiu şi Xenofon Eraclide.*

Colegiul al II-lea: *P. Fîntînaru, dr. Iuliano, Antoniu, Drăghici, G. Iliescu, Musteaţă, A. Popovici, un comerciant şi un meseriaş, în privinţa cărora nu s'a hotărît încă nimica.*

După cum se ştie, această listă trebuieşte a fi supusă aprobărei adunărei generale a membrilor clubului, adunare care urmează să aibă loc mîine seară. Pînă atunci se prea poate ca să intervie o schimbare mică în privinţa a trei-patru persoane dintre acele care au fost puse pe lista candidaţilor, aceasta din cauză că unii refuză a figura pe lista consilierilor comunali.

Sigur este, însă, că în capul listei va fi d. N. Gane, iar d. Fîntînaru şi Xenofon Eraclide vor fi ajutoarele de primar.

In privinţa faptului că d. Eraclide ie pe lista candidaţilor la colegiul I, iar d. Fîntînaru la colegiul II, precum şi asupra modului cum s'a alcătuit lista, posedăm oorecare amănunte interesante pe care le vom publica în numărul de mîine.

——

Consiliul profesoral al facultăţei de drept convocat din nou pentru aseară spre a se ocupa de cazul d-lui Stere—chestie care o tratăm în altă parte sub titlul *Un caz interesant*—nu s'a putut întruni eri din cauză că n'au respuns la convocare de cît patru profesori.

Consiliul a fost din nou convocat spre a se întruni mîine seară.

——

La 4 Iulie expiră mandatul actualului decan al facultăţei de drept din Iaşi, d. St. G. Longinescu.

Profesorii facultăţei de drept au rugat pe d. M. B. Cantacuzin să primească decanatul.

Dacă d. Cantacuzino va refuza, va fi ales d. D. Alexandrescu.

——

Incercarea de asasinat din Roşcani.— Astăzi dimineaţă a fost adus în Iaşi, la otelul central, Ţalic Bergenstein, fiul arendaşului moşiei Păuleni, lovit de moarte de indivizi, în împrejurările următoare:

Astă noapte pe la ora 1, numitul tînăr e trezit din somn de sgomotul provocat de necunoscuţi, care căutau să forţeze ferestrele, spre a pătrunde în locuinţa arendaşului, din satul Păuleni.

Inţelegînd primejdia, Ţalic Bergenstein se retrage în a doua cameră, dar, fatalitate, indivizii, mascaţi, pătrund în odae pe fereastră şi-l găsesc în odaia în care se refugiase.

Cîte-va lovituri ce-i fură aplicate în cap cu patul unei arme de foc, făcură pe numitul să cadă aproape în nesimţire, iar sîngele să curgă cu îmbelşugare din rănile căpătate. Dar tălharii nu se mulţumiră numai cu atîta; vroeau cu ori'ce preţ se facă să dispară o viaţă omenească şi la comanda unuia dintre talhari, se descărcă şi câte-va focuri de puşcă care din fericire nu atinse de loc pe tînăr.

Victima, de dureri şi spaimă, s'a prefăcut că nu mai dă semne de viaţă şi atunci tălharii au scotocit prin casă şi au furat dintr'un saltar vre-o 300 lei.

Temîndu-se a nu fi surprinşi în momentul faptei lor criminale, hoţii au dispărut înainte de a se da alarma de către chelarul arendaşului, care din timp dădu vestea prin vecinătate.

Ţalic Bergenstein se găseşte acum la otel central unde se află sub îngrijirea d-lui dr. Apoteker. Dînsul presupune ca autori ai acestei fapte pe un pădurar şi un alt om din sat care poseda o armă din acelea pentru care se întrebuinţează cartuşe la fel cu cele găsite în cameră.

Cercetările continuă şi se speră a se da de urma criminalilor.

—

In zilele de 23 şi 24 Iunie de la 9—12 a. m. şi de la 2—6 p. m. va fi deschisă expoziţia lucrurilor elevelor şcoalei profesionale de fete „Sf. Sava"; iar în ziua de 26 Iunie ora 3 p. m. va avea loc la teatru o producţie a elevelor, în urma căreia se va citi promoţiunea lor, în care zile publicul doritor a vedea progresele acestei şcoli este rugat a o visita.

—

Un caz interesant.—Cine şi-ar fi închipuit că chestia bilelor roşii acordate de d. Stere candidaţilor fără a-i examina, va aduce în discuţie marea chestie a disciplinei în Universitate şi a faptului dacă o catedră universitară poate fi transformată într'un loc de propagandă a unor idei anarhice şi într'o agentură electorală.

Şi cu toate aceste lucrul aşa este, căci astfel rezultă dintr'o convorbire pe care un redactor al nostru a avut'o cu un prieten intim al d-lui Stere, care cunoaşte foarte bine ideile şi intenţiunile profesorului de drept constituţional.

— In astă seară este o nouă şedinţă a consiliului profesoral şi d. Stere nici nu se sinchişeşte. L'am văzut intrînd la clubul liberal. Cum îţi explici asta?

— Foarte simplu. Consiliul profesoral a fost indus în eroare cînd a luat hotărîrea ca studenţii să fie din nou examinaţi şi în comisiune. Unii din colegii d-lui Stere, crezînd că d-sa voieşte să i se impue o nouă examinare, pentru ca ast-fel să aibă un paravan în contra acuzărei de a nu fi fost nepărtinitor, au crezut de cuviinţă să decidă examinare în comisiune. Cînd însă, s'a comunicat d-lui Stere deciziunea luată, d-sa a răspuns că nota ce a dat elevilor o menţine şi nu recunoaşte consiliului profesoral dreptul de a interveni în această chestiune.

— Atunci?

— Văzînd respunsul d-lui Stere decanul a convocat din nou consiliul spre a reveni asupra hotărîrei luate.

— In realitate d. Stere n'a examinat pe elevi.

— Perfect. Prin atitudinea sa de astăzi d. Stere urmăreşte rezolvirea a două chestiuni mari de principii:

1) Drepturile consiliului profesoral asupra chipului cum un profesor înţelege să-şi facă cursul şi examenele.

2) Aducerea înaintea instanţelor superioare şcolare a cazului pentru ca astfel să se poată pune în discuţie şi chestia dacă un profesor poate transforma o catedră într'un mijloc de propagandă a unor idei anarhice, menite a răzvrăti pe studenţi în contra celorlalţi profesori şi în acelaş timp catedra să fie şi o agentură electorală în vreme de alegeri.

In modul acesta va fi tradus înaintea instanţelor şcolare chipul cum d. A. C. Cuza profesează şi cum din cauza felului cum d-sa înţelege a fi în universitate, face imposibil ca ceilalţi profesori să-şi facă datoria în conştiinţă.

Ast-fel dar chestiunea se complică şi cazul Stere-Cuza trece din domeniul luptelor politice şi incriminărilor reciproce în acel al unei cercetări şcolare.

——

Concursul de medici primari. — Acest concurs, care a început în primele zile ale lunei Martie, în Bucureşti, s'a terminat.

Rezultatul va fi afişat Sîmbătă.

Din 83 candidaţi, 4 s'au retras, 13 au fost eliminaţi fiindcă, la cîte-o probă, au obţinut sub 50 puncte. Trei candidaţi au fost respinşi.

Locuri vacante sunt 52.

Primul clasificat va fi d. dr. Gh. Russovici, din Bucureşti.

Din Iaşi au reuşit, d-nii: Moga, Antohi, Rîpeanu, Culianu, Andrei Iliescu, Cohn, I. Drăghici şi C. Brăileanu.

—

Duminică, 24 Iunie curent, va avea loc alegerea a unui număr de 23 delegaţi a alegătorilor cu vot indirect din oraşul Iaşi, pentru colegiul II comună.

—

Luni, 25 Iunie, se va deschide expoziţia de lucru manual la şcoala profesională „Reuniunea femeilor române."

—

Mercuri, 27 Iunie, va avea loc împărţirea premiilor la elevele cari s'au distins la şcoala profesională Sf. Sava.

—

Soldaţii cu schimbul din garnizoana Iaşi vor fi desconcentraţi, pe ziua de 9 Iulie.

—

D. Benedict Dimitriu a fost recomandat în postul de secretar al Inspectoratului plăşei Băiceni, cu reşedinţa în Tg. Frumos, post retribuit din bugetul acelei comuni.

—

La 1 Iulie va pleca la M-rea Varatec în comptul Casei Scoalelor un număr de 28 elevi din şcolile primare din localitate.

—

D. general Tătărescu, care so află la Dorohoi în inspecţia cazului unor soldaţi, care ar fi fost bătuţi, se întoarce astă-zi seară în Iaşi.

—

Curtea de Casaţie s. I a făcut eri diverigenţa în recursul făcut de moştenitorii de sînge contra decisiei Curţei de Apel din Iaşi în anularea Testamentului defunctului N. Sofian.

Moştenitorii erau reprezentate prin d-nii P. Misir, V. Msir şi N. Nacu iar institutul Sofian prin d-nii M. Pherekhide şi Rosenthal.

Diveregenta se va judeca la 15 Octombrie.

——

La Liceul internat era eri o ferbere neobişnuită, provenită din cauză ce d. P. Rîşcanu, preşedintele comisiunei de capacitate la cursul superior, demisionase şi examenul nu putea astfel să înceapă, în ziua de 20 Iunie, cum cere regulamentul.

S'au făcut fel de fel de demersuri pe lângă diferiţi profesori universitari, ca să accepte această demnitate, sub rezerva aprobărei ministeriale, bine înţăles dar nu s'a putut ajunge la nici un rezultat favorabil, aşa că, dacă nu se va trimite azi un preşedinte dela Bucureşti, comisiunea va fi pusă în imposibilitate de a-şi începe lucrările.

Aceasta e o indicaţie destul de categorică, că profesorii nu mai vrau să dea concursul Ministrului şcoalelor pentru bunul mers al învăţămîntului, şi atitudinea aceasta protivnică nu- i poate găsi explicaţia de cît în faptul, că profesorii sunt foarte iritaţi şi foarte indignaţi, atît din cauza chipului cum au fost alcătuite comisiunile, cît şi din cauza poziţiunei duşmănoase ce a luat-o dl. Ministru, faţă de profesorii din toată ţara.

—

D. Haret ştie numai să alcătuiască regulamente peste regulamente şi să pedepsească profesori, când i se năzare că nu le au respectat dar Dumnealui şi cei din prejurul d-sale nu vrau să le urmeze să le respecteze.

Un caz recent, care dovedeşte lucrul acesta avea de înregistrat şi acum cu ocazia întocmirei comisiunelor de capacitate. In Iaşi n'a fost numit nici un director de gimnaziu sau liceu ca preşedinte în comisiunele de capacitate deşi după regulamentul au şi directorii dreptul acesta şi desigur că tot aşa au fost nesocotiţi directorii şi prin alte oraşe din ţară.

Din această cauză s'a pronunţat o nemulţumire foarte mare printre directorii de şcoli secundare care după ce depun atâta muncă şi au atâta respundere s'au văzut cu totul nebagaţi în samă de autoritatea superioară şcolară atît cu ocazia alcătuirei comisiunelor pentru examinele particulare cît şi pentru cele de capacitate.

—

Din Bacău ni se telefoniază că d. maior Costăchescu a fost victima unui grav accident.

D. maior Costăchescu fiind calare, calul s'a ambalat l'a trîntit jos şi i-a fracturat piciorul drept.

——

Apelul făcut de d-nii Drăgănescu şi Bunea din Galaţi în contra acordărei moratoriului comerciantului Lehrer, a fost respins de curtea s. II.

*

Aceiaşi secţie avea să judece apelul Elenei Mocanu, vestită prin excrocheriile ce-a făcut ca ghicitoare şi a concubinului ei, Toma Ghica.

Procesul, procedura nefiind împlinită, a fost amînat la 16 Iulie.

——

Scandalul cu telefonul Iaşi-Bucureşti, nu voieşte să înceteze.

Cu toate protestările publicului, cu cu toate protestările noastre, nu se iau măsuri pentru restabilirea acestui nenorocit fir telefonic.

Dacă reul nu se poate repara, să se declare desfiinţat firul Iaşi-Bucureşti.

—

D. Lazăr Teodorescu, fost procuror, va fi numit judecător de pace la ocolul III, iar d. G. Teodoru la ocolul II din Iaşi.

——

Alergări militare.— La 24 Iulie, ora 4 p. m., vor avea loc alergări militare de brigadă, pe hipodromul Jokey-clubului de lîngă abator.

Alergările, cari vor fi militare şi la cari pariurile sunt excluse, vor fi presidate de d. colonel Musteaţă.

La alergări vor lua parte, pe reprize, ofiţeri şi grade inferioare din regimentele 7 călăraşi din Iaşi şi 8 călăraşi din Botoşani.

Vor alerga, în total, 10 ofiţeri.

——

D. George Beldiman, avocat în Iaşi, vărul d-lui V. Cogălniceanu, a fost invitat de acesta să vie la Giurgiu şi să-l apere înaintea juraţilor,

D. Beldiman a acceptat propunerea.

——

Consiliul de rezboi al corpului IV de armată se va întruni în zilele de 26, 27 şi 28 a. c.

Consiliul va fi astfel compus: president, d. colonel Romulus Boteanu; membri, domnii: maiori Boureanu şi Costăchescu, căpitani Balmez şi Bănciulescu.

—

Profesorul de limba română la o comisiune de elevi pregătiţi în particular, a pus pe elevii din cl. I să facă câte o compositiune după placul lor, spre a-şi putea da seamă de inteligenţa elevilor.

Unul din elevi făcu următoarea compoziţie: „Anul trecut comisiunele profesionale, la examenele elevilor pregătiţi în particular, se compuneau din profesori conservatori—fiind-că erau conservatorii la putere; anul acesta, fiind liberalii la putere, comisiunile se compun din profesori liberali".

Iată un elev de clasa I-a gimnazială, care, de pe acum, ştie tot secretul.

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

Se caută lucrătoare

La fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. heca re situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri: o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din **VIENA**, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară şi

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

Strada Tăutu No 1.

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia: I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

D. PEKELMAN

DENTIST

s-a mutat în casele noui ale d-lui architect V. Hălăceanu, strada Alexandri, peste drum de locuinţa d-lui dr. Negel.

A **apărut**

şi se află de vînzare la principialele librării din Iaşi, volumul de

STUDII SOCIOLOGICE

de

ST. ANTIM

Preţul 3 lei

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner*, Iaşi.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
la Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectueazâ la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 177.—Sîmbătă 23 Iunie 1907

Ministru tătăresc

Cele ce se petrec în învățămîntul public, de cînd veninosul Haret conduce ministerul școalelor, ne fac să ne aducem aminte de lucrurile de pe vremea Tatarilor.

Era vai și amar de pielea bieților Moldoveni și scriitorii vechi își amintesc cu groază de ernatul Tatarilor în țară.

S'au schimbat lucrurile și vremurile, dar au rămas unii oameni cu aceleași apucături vechi, ca de pe vremea Tatarilor.

Iată de ce n'am găsit apropiere mai bună între ceia ce face d. Haret în învățămîntul public, în anul mîntuirei 1907, și între ceia ce făceau hanii tătărăști, cînd făceau năvală în țară.

Era vai și aman de biata țară pe atunci.

E vai și aman azi de biata școală romînească.

Văzînd că d-sa și-a isprăvit cariera de legiuitor în materie de învățămînt, căci nu se va pune doar să-și schimbe bunatatea sa de operă de la 1898, și staționar cum e și admirator de sineși în marea lui operă reformătoare, ministrul Haret își foiletează două mari lucrări ale sale: Raportul către Rege și vol. II din colecția Bibiri și Lascar.

Cine vrea să știe ce a făcut Haret ca doctrină de școală, acolo poate vedea. Era pe atunci ministru tătărăsc din Oarda de aur; azi a devenit tatar neaoș din Bugeacul de la Căușeni.

Isprăvit în cariera sa de legiuitor, Haret n'avea nevoe de a se incunjura de oameni de mîna întâia. In locul oamenilor de școală, azi vedem că ministrul Haret și-a ales subalterni, slugi în învățămînt, care la ordinul stăpînului lor, n'are ce face de cît să scotocească dosare și să controleze concedii, numiri și permutări. In cele 3 săptămîni după venirea sa la putere, ciracii din minister i-au presentat un tablou de 200 mutări și abrogări de concedii, așa că de la început Haret și-a încununat cariera cu seria de abrogări.

Incetul cu încetul lucrurile s'au agravat. S'au prefăcut decisii ministeriale, s'au anulat decrete, s'au atins de examene, s'au revocat numiri, s'au anulat examene, s'au lovit sute și mii de interese, și lanțul fără de legilor nu e sfîrșit.

Teroarea a început a domni la minister. Funcționarii din ministerul școalelor au început a lua figuri inchisitoriale; colegialitatea și bonomia care erau caracteristica lor, azi s'au prefăcut în o mutenie și spionaj, că te cuprinde desgustul.

E mentalitatea oamenilor mici cocoțați sus.

D. Haret, în tot ministerul său, n'a întrodus un Universitar. A plasat numai profesori secundari, creațiuni speciale ale sale, ba și institutori. O dată asemenea ipochimene cocoțate sus au crezut că e locul și timpul a da frîu liber patimei mai ales că și șeful nu mai avea alta de făcut de cît să mînjească și să terfelească oamenii.

Ceea ce se cheamă măsură dreaptă și nepărtinitoare nu se cunoaște.

In leafă a lovit pe toți profesorii cari au servit în învățămînt sub miniștrii conservatori, căci ce însamnă a dispune în afară de reglement că de și tu titular ești revenit la catedră și deci suplinitorul tău nu mai e la școală, să-i plătești leafă pe vacanță. Cînd Haret era om întreg la minister, el luase măsura ca suplinitorul să ia și pe vacanță dacă continuă de a suplini pe un titular, de și el cel întâiu nu și-a pastrat măsura, luîndu-și de la Universitate leafa integrală pe vacanță, nedînd suplinitorului Coculescu nici un ban.

Măsura veche tot a lui Haret era de a stărpi un abuz, azi o lărgește pentru a întroduce un abuz, abuzul bunului plac.

A anulat decrete și reziliat contracte. Intru cît puterea executivă e singura chemată a aplica legile așa cum ea le crede de aplicat, e o anarhie să vii să le răstălmăcești după considerente ad-hoc.

In asemenea caz toate anulările d-lui Haret vor da pe la contenciosul administrativ, și nu ne îndoim un singur moment că nu vor fi judecători la Berlin, care să nu pună cu botul pe labe pe verdele ministru.

A! dar d. Haret vroește să readucă învățămîntul cu 40 de ani în urmă. Tot nu de geaba d-sa e proteguitorul literaților cari au aruncat cu noroiu în domnia glorioasă de 40 ani a Regelui; încaltea și în învățămînt voește să readucă iarăși moravurile de acum 40 de ani, cînd lumea dăscălească era revocată cum s'ar revoca azi slujbașii de la primării.

Căci unde e siguranța decretului iscălit de ministrul tău conform legii, cînd interpretarea legii e lasată la veninul unui om mic și îngust ca a lui Haret și al ciracilor săi?

Unde e siguranța și ordinea în învățămînt, cînd din bun plac ministrul tulbură mersul liniștit al școalei, trimețînd care încotro a putut pe dascalii ai căror ochi nu-i plac!

Care e atmosfera moralei ce s'a creat în învățămînt în lumea școlară, cînd se vede că ministrul venit în capul școalelor, n'are altă chemare de cît să ciupească pe profesori în dreapta și în stînga, dînd frîu slobod veninului celor mici, pentru a împroșca pe toți oamenii de bine.

* * *

CAZUL KINTESCU

Judecătorul care instruește afacerea fostului primar Kintescu, a venit să afirme el insuși, că n'a fost impacat cu conștiința sa, cînd a lansat mandatul de arestare contra fostului primar.

In ziua in care Camera de punere sub acuzare avea să se ocupe de această afacere, judecătorul de instrucție a pus in libertate pe d. Kintescu.

Hotărît, un jude instructor este un bărbat foarte important: el poate lansa și retrage mandate de arestare. Își poate face și un gust: să iee pe un nevinovat și să-l bage la temniță.

In cazul special, judecătorul de la Craiova, a spus Tribunalului, cînd a venit rîndul să se explice, de ce vrea să-l dețină inchis pe d. Kintescu: fiindcă vrea să-l confrunteze cu doi martori, cari nu se știe unde sunt.

Motivul ie extrem de puternic și dacă ar exista o jurisprudență care ar admite argumentul acesta, apoi am sta foarte prost cu arestările preventive.

Dacă este adevărat că era nevoe de o confruntare, apoi faptul dovedește că instrucția nu era terminată și dacă nu era terminată, cum de s'a lansat mandatul de arestare?

Dar dacă persoana cu care d. Kintescu urma să fie confruntat, nu s'ar fi putut găsi? Dacă n'ar mai domicilia in țară sau dacă acea persoană ar fi murit? Cum era să se facă confruntarea și pînă cînd ar fi trebuit să stee inchis preventiv fostul primar?

Extremul ridicol al situației l'a înțeles pînă și d. Neculaide și ordine au fost date abuzivului magistrat ca să revie asupra mandatului de arestare.

Cu o asemenea pseudo-justiție, înțelesul cuvîntului Dreptate se traduce in senz cu totul contrar.

Cît timp nu vom scoate și restul magistraturei de sub jug și de sub imperiul poroncelei, gesturi degrădătoare ca acel din Craiova, se vor repeta.

Și cu cît—in raport cu numărul mereu crescînd al licențiaților in drept—va deveni, in mod natural, tot mai anevoioasă lupta pentru traiu, cu atît se vor repeta exemple de acestea de injustiție in justiție, mai ales cînd furia colectivistă va fi la putere.

Frumoasa listă!

Cele trei comitete electorale: 1) comitetul executiv; 2) comitetul electoral al comitetului executiv și 3) comitetul electoral al comitetului executiv al partidului liberal din Iași, au făcut treabă, repede dar bună.

Aceste multiple comitete au combinat o listă de candidați pentru alegerile comunale—o listă care merită o mai de aproape cercetare.

Dacă analizăm lista din punctul de vedere al nuanțelor din partid, vedem că s'a dat din prisos elementului zis bătrîn; că s'au dat trei locuri elementului zis tînăr și nici un loc prietinilor domnului Stere.

Impărțiți, apoi, pe profesiuni, vedem că viitorii consilieri sînt: 4 doctori; 2 căpitani în rezervă; 1 fost registrator la Primărie (element democrat); 1 fost funcționar în biroul administrativ al Primăriei (element democrat); 3 profesori; 1 fost institutor; 1 proprietar și 2 nehotărâți încă

Peste aceste așa de variate profesiuni va fi mai mare d. N. Gane, un bărbat care-și închipue că n'a sosit încă vremea ca să se retragă din politică.

In afară de partea pur spitalicească a listei—4 medici la 19 consilieri—lista aceasta mai are încă două laturi foarte comice: cei doi nenorociți foști candidați în alegerile pentru Senat: domnii doctori Iuliano și Stravolca, au fost satisfăcuți cu cîte un loc în consiliu, și s'a dat aceeași fișă de consolare și domnului Costandache, care a fost cu totul înlăturat în alegerile generale.

Dar ce ziceți de elanul pur democratic al listei: de faptul că 2 foști funcționari ai Primăriei, trecuți la pensie de foasta administrație, au fost chemați să joace rol în viitorul consiliu?

Ajuns-a tîrgul Iașului să apeleze la luminele unor foști copiști, cari au trăit 30 ani în mediul sărac al funcționarilor inferiori?

Și apoi ce înseamnă această întreagă listă în care nu figurează de cît învinșii în alegeri și nemulțumiții din club?

La comuna Iași este în curs de lucru o lucrare de 13 milioane, care va necesita și alte cheltueli de expropiere.

Aceste lucrări, în afară de valoarea lor materială, presintă o luptă ce-a fost dusă 50 de ani de-a rîndul și ele au menirea să rădice Iașul.

....Și va veni consiliul acela de medici, de nemulțumiți, de căpitani și de copiști, sub conducerea d-lui... Gane, ca să facă treabă în asemenea împrejurări!

Cît mai ie vreme, lista votată ieri de comitete, ar trebui schimbată.

A se vedea în ziar: interviewul d-lui D. A. Sturza; de ce nu figurează generoșii pe lista comunală din Iași; permutări de profesori din Iași; apelul samsarilor de procese.

CATE-VA NOTE

Firul telefonic Iași-București, cu sediul în Galați, este de un reacționarism revoltător. De la instalarea lui și pînă astă-zi, mai mult n'a funcționat, de cît a funcționat.

Asta se știe.

Se știe chiar mai mult: că nu funcționase pe cînd funcționa. S'a întîmplat de multe ori că, în mijlocul convorbirei, se oprea.

— Ce s'a întîmplat, domnișoară?

— S'a rupt, domnule.

Eu am pus ramașag, că tocmai cînd va intra lumea în vacanță, telefonul Iași-București se va pune pe treabă.

M'am înșelat: firul e tot în vacanță.

*

Liliputanii fac minuni.

Uite un elev de clasa I-a gimnazială, care știe că comisiunele profesorale pentru examene se intocmesc după culoarea politică a ministrului respectiv.

Elevul acela știe chiar mai mult de cît marele liliputan Nădejde, care a scris la gazetă că d. Haret a numit în comisiuni și profesori conservatori.

Se vede că lucrurile aceste sînt așa de mici, că le știu și plozii.

*

Unul, care a citit lista candidaților liberali la alegerile comunale, a intrebat:

— Pe listă figurează 4 doctori și nici un spițer. De ce?

— Find-că doctorii aceștia au să prescrie ierburi, nu medicamente.

OAMENI ȘI LUCRURI

„EA...“

— „Da, sărmanul, a căzut. Și cînd ați ști cît de mult s'a ținut de noi femeea lui!....

Cu o liniște de ghiață rosti cuvintele aceste în mijlocul nostru, în timp ce fața-i nu trăda nici-o urmă de emoțiune, de tulburare.

Era un fost membru al unei importante comisiuni de examinare la un concurs; iar acel pe care-l căina astfel fusese unul din nefericiții candidați, căzuți—una din victimele grelei lupte de concurență ce se desfășurase pentru ocuparea unor anumite posturi.

Lucrul se înțelege de la sine. Pentru un restrîns număr de locuri venise să concureze un colosal număr de ofertanți. Suntem o țeară mică, dar cu două universități. In afară de imensul număr de titrați, ce ne sosesc în toți anii de prin facultățile străine, licențiați, doctori, laureați, universitățile noastre încă fabrică în fiece an un contigent însemnat de titluri superioare, iar pe zi ce merge numărul devine legiune, legiunea devine oștire; abundența de titrați îngreuiază condițiile de luptă mai curând decât s'ar fi așteptat concurenții, unii încă neînarmați pentru greutăți atît de serioase, pentru condiții așa de îngrate în războiul pentru existență.

Cu atît mai mare și mai dureroasă e surprinderea, cu cît din primii ani de muncă, din timpul generațiilor imediat anterioare, nu izvorește încă educația trebuincioasă unei lupte grele și susținute: condițiile de învățămînt, cu ușurința promovărilor, cu abundența burselor, cu relativa înlesnire a titlurilor—nu pregătiau îndeajuns terenul pentru noile dificultăți provenite dintr'o subită înăsprire a traiului, din pletora neprevăzută a titlurilor universitare.

Și—ne spunea cu mirare același membru în foasta comisiune—s'au văzut candidați înarmați cu recomandațiuni extraordinare, cu stăruinți impossibil de refuzat, cu scrisori cari valorau mai mult decît toate volumele de științi. Oamenii politici cei mai cu vază, cei cari astăzi ori mîni vor avea atot puternicia și vor hotărî destinele în această țeară—toți își aveau candidații, protejații lor.

Și față cu atari condițiuni de luptă—ce rămîne modestului luptător din vr'un colț de provincie, în absolută nevoie de a cuceri, la rîndul lui, un loc în rînd cu ceilalți? Ii rămâne ceea ce, cu o indiferență puțin cam cinică, spunea fostul judecător în acea comisiune:

— Dac'ați ști cum se ținea de noi femeea lui... Intr'adevăr civilizația modernă cu cortegiul ei de rele și greutăți în lupta pentru existență, ne aduse și acest dar prețios, necunoscut la noi pînă nu de mult, de a vedea bărbații în luptă crîncenă pentru traiu, slăbiți de influențele înalte ale unor rivali înarmați politicește sau socialmente, recurgînd—ca la o ultimă speranță—și la acest brutal mijloc...

Intervine *ea*, de-adreptul interesată în succesul tovarășului său de viață, intervine ca să-i dee o mână de ajutor, uzând de puterea ei de femee, punîndu-și în joc armele cu care a înzestrat-o natura, înfrumusețînd și sluțind totodată lupta *lui* pentru traiu... Ea aduce în acea luptă—grația, duioșia, poate frumusețea; ea aduce jerfa prestigiului și demnității numai pentru a smulge favoarea unei ușurări, proclamîndu-se tovarășa *lui* de nevoie, de muncă, de datorie, de suferinți.

Firește, de multe ori izbutește, cîștigă cauza. Dar, în ori-ce caz, pierde,—sacrificînd prea mult din firea sa proprie, din rolul ce i-a indicat natura și de la care e nevoită să abdice un moment.

Este însă fatal mersul civilizației—și în potriva acesteia nu putem nimic!

Rodion

VIITORUL ROMANIEI

9. Indeletnicirile țăranilor înafară de plugărit.

Desvoltarea economico-socială a țării, lăsînd în stare cu totul înapoiată pe țărani, necuprinzându-i în mersul ei, i-a îndepărtat dela o serie de îndeletniciri, cari pe lîngă plugărit le înlesneau mult traiul lor. Astfel, înainte de a se face drumul de fier și de a se îndesi rețeaua căilor ferate, țăranii se ocupau mult, mai ales toamna, cu cărușia, adică cu transportul cerealelor la centrele de desfacere, la tîrguri. Imi amintesc, de pe cînd eram copil, cum țăranii cari aveau boi—și pe atunci erau mai bine de jumătate cari aveau—lipsiau toamna de pe acasă sepămâni întregi, duși fiind la cărăușie, cum se zicea, și se întorceau hăt târziu în toiul iernii cu chimirele pline de bani.

Incet-încet, cu crearea și înmulțirea căilor ferate, îndeletnicirea aceasta a țăranilor s'a tot restrîns, așa că astăzi n'a mai rămas de cît pentru transportul pînă la gara cea mai apropiată prin părțile mai ferite de drumul de fier. In ori ce caz nu se mai poate vorbi despre cărăușie astăzi decât ca de o ocupație excepțională. Transportul pe căile ferate săcând izvorul de cîștig al țăranilor cu cărușia, suprimând unul din principalele scopuri al cultivării și procurării vitelor; la această adăugîndu-se și restrîngerea imașurilor cu urmarea inevitabilă a scumpirii pășunatului și nutrețului pentru vite, țăranii s'au lăsat fără de vite; și astfel odată cu îndeletnicirea cărușiei s'a împuținat treptat și altă însemnată îndeletnicire a lor: creșterea vitelor.

Imi amintesc că bunicul meu de pe mamă, în calitate de cîntăreț bisericesc neavând nici o palmă de pămînt fără decît casa și locul dimprejur, stătea destul de bine ocupându-se mai ales cu creșterea vitelor și cu cărușia, pentru care însărcina pe feciorii lui. L-am apucat om tare cuprins în felul lui. Avea doi cai, două-trei perechi de boi, porci, 40—50 de oi; și-mi aduc aminte cum, toamna pe vremea iarmarocului din Botoșani, numara galbeni și napoleoni. In orice caz făcea anual afaceri cari se ridicau la cel puțin 1000 de lei. Cu vremea însă gospodăria lui declină; auziam cum se tânguia că drumul de fier a înlăturat cărușia, că imașurile s'a scumpit. Și în scurgere de nu mai mult ca zece ani am văzut cum averea bunicului meu s'a redus la un cal, doi boi, o vacă, nici o oaie, etc. Declinul lui, pe care-l moștenesc feciorii și ginerii lui, este imaginea declinului gospodăriei țărănești în general printr'aceea că viața țăranului n'a fost pusă în raport cu noua desvoltare și propășire a țării.

Și am luat exemplul unui gospodar fără pămînt cum era bunicul meu. De acei ce aveau pămînt, prin împămîntenirea de la 64, îmi amintesc că stăteau și mai bine, avînd turme frumoase de oi, porci, paseri, etc. Pe lîngă aceste, nu puțini țărani erau cari, pe lîngă casa lor, făceau o adevărată industrie. Așa îmi amintesc tot de bunicul mieu și încă de alții că se ocupau dimpreună cu nevestele și familiile lor cu lucratul lînii, cu dubitul pieilor, chiar cu stupăritul, cu cânepa și țesutul bumbacului.... Toate izvoare de cîștig cari se adăugiau la cîștigurile mai mari, de pe urma plugăritului și creșterii vitelor, mărind bunastare a celor mai mulți dintre țărani.

Toate aceste au dispărut și, în afară de plugărit, astăzi nu se mai poate vorbi despre vre-o îndeletnicire alta serioasă la țăran. Inainte vreme tot timpul anului îi era prins țăranului: primăvara și vara lucrul pămîntului; toamna strînsul holdelor și cărușia sau transportul cerealelor boerești la tîrguri; iarna îndeaproape îngrijirea vitelor și oilor pentru bărbați, iar pentru femei lucratul cânepei și lânei, scarmanatul, torsul și țesutul. Astăzi țăranii n'au aproape ocupațiuni de toamnă și de iarnă, pentrucă cărușia nu se mai cere, vite n'au; și pentru femei doar lucratul cânepei a mai rămas. Pentru aceea cu dreptate se regretă vremile trecute: cu 40 de ani în urmă țăranii trăiau mai bine, fiindcă se țineau în raport cu întocmirea socială de atunci; astăzi întocmirea s'a schimbat, pe cînd dînșii au rămas înapoia vremilor și nimeni nu-i ajută să se pue în acord și în concordanță cu vremile. Ba de ce trece timpul, de ce viața țării se industrializază

și se perfecționază, țăranii apar tot mai mult ca niște anahronisme : exemplare decăzute ale altor vremi, fără rost și fără noimă cu vremile noastre.

*

....Și totuși cu acești țărani trebue să ne ducem viața mai departe ca stat. Printr'înșii ne-am menținut în scurgerea veacurilor, printr'înșii s'au înfruntat năvalele popoarelor barbare, printr'înșii ne-am rîdicat la rangul de stat liber și independendent; și tot printr'înșii vom mai ființa și de astăzi înainte, dacă nu-i vom lasa doborîți de nevoi și de greutăți. Pe cînd ne credeam rîdicați în sfere cu totul înalte pe cînd visam să ne măsurăm cu cele mai civilizate state, prinși ca într'un fel de îmbătare, țăranii, printr'o acțiune nu tocmai delicată, dar sigur foarte eficace și tare la timp, ne-au scuturat din extasul nostru, ne-a făcut să-i privim, și ne-am îngrozit.

Țăranii nu judecă de cît foarte logic cînd se ridică să dărîme o civilizație care-i stoarce și-i nimicește. E logica cu care proletarii din apus se apucă de sdrobesc mașina, de la care în loc să vadă un bine și o înlesnire cum ar fi de dorit și nimerit, văd o spoliare și mai mare. E logic poporul ca să urască o civilizație care-l oprimă. Nelogici sîntem noi, pătura ocîrmuitoare, care nu înțălegem că de civilizație trebue să se folosască ori-ce muritor și mai ales, cu privire la țara romînească, trebue să se folosească țăranii. Așa că trebue să devenim logici, trebue să ne oprim un moment în loc, să nu grăbim goana mai departe, pînă nu ne vor ajunge și țăranii. Aceasta, ca să nu ne pomenim deodată singuri și cînd nevoia ne va duce cu gîndul la țărani pentru vre-un sprijin să nu se întîmple cumva să nu mai avem pe cine chema la noi.

Țăranii sînt plugari : asta-i principala lor îndeletnicire și-i bine să le rămîe. Trebue înse să li se înlesnească desvoltarea gospodăriilor în raport cu nouele condițiuni de viață, așa că ori-ce perfecțiune să fie și spre folosul lor. Nu-i vorba să-i mai întoarcem la viața de odinioară, căci nu se poate. Acea viață își avea condițiunile ei. Trebue să li se dea o altă viață în raport cu condițiunile de astăzi, adică să li se înlesnească ocupațiuni pentru cîștig și toamna și iarna prin întemeiara de mici industrii pe la țară și mai cu samă ușurarea dobîndirei imașurilor, ca să se poată deda la cultivarea vitelor.

Pe cît sînt legați de pămînt, tot pe atît țăranii sînt legați și de vite. Ele au fost mana gospodăriilor lor în trecut și tot ele trebuesc să fie și astăzi cu șiragul întreg de îndeletniciri ce se leagă de ele ; se va căuta chiar ca micile industrii să stea în legătură cu desvoltarea vitelor : tăbăcărie, țesătorie, etc. Cînd cerința aceasta va deveni realitate, în paralel și cu instrucțiunea ce trebue să se dea țăranilor, se va putea atunci vorbi și de îndeletnicirile lor artistice, reduse astăzi numai la prea cunoscutele povești tradiționale, cari mai scurtează nopțile de iarnă, și duioasele lor cîntice, printre cari doina a fost de atîte ori supapa de revărsare a prisosului durerilor și necazurilor lor.

Dr. Zosin

Cazul de la Craiova

Sub titlul acesta confratele *la Roumanie* scrie:

Aflăm cu plăcere neprefăcută că în sfîrșit s'a făcut dreptate:

D. Kintescu a fost pus în libertate.

Dacă ne bucurăm de această măsură, nu putem să nu insistăm asupra gravei greșeli ce să făcuse cu arestarea d-lui Kintescu. Depus Sîmbătă seara el a fost eliberat Mercuri.

Este deci evident că în această arestare nu jucase nici un rol interesele instrucției.

Dece dar se procedase cu atîta rigoare în contra unui om de poziția socială a d-lui Kintescu ?

In interes electoral ?—Fiind-că a doua zi Duminică era alegere comunală și unii se temeau ca d. Kintescu să nu dee concurs listei d-lui Romanescu ?

Sau era vorba să se răsbune contra unui om care depusese o mare energie și mult devotament în luptele politice de la Craiova ?

— Sau era vorba să se satisfacă fantaziile unor anumiți politiciani care mișună în amîndouă partidele și care vor să joace roluri politice peste puterile și peste talentele lor.

In tot cazul nu motive auabile determinaseră arestarea d-lui Kintescu, așa de repede desmințită prin punerea sa în libertate.

Partidul conservator nu se simte de loc micșorat prin manopera îndreptată contra fostului primar al Craiovei.

Ne-ar fi însă greu să spunem pentru acei care au inspirat și pentru acei care au pus în execuție acest trist gen politic.

Interview cu d. Sturdza

D. D. Sturdza, președintele consiliului și șeful partidului liberal, a făcut noi declarații, unui gazetar german, cu privire la situația internă a Romîniei.

Aceste declarațiuni nu-s, de altfel, de cît o repetire a unor lucruri pe care d. Sturza le-a spus de atîtea ori la întrunirile publice convocate de partidul liberal, în ultima campanie electorală.

Reproducem, totuși, partea ce ni se pare inedită, cel puțin prin limpeziciunea cu care s'a exprimat presidentul consiliului :

Fără îndoială, a declarat d-l Sturdza, marii proprietari vor fi stînjiniți în unele din drepturile lor, dar aceasta nu poate fi numită o politică socialistă. Căci atunci toate legile uvriere din imperiul German ar porni dintr'un principiu socialist și toată organizația statului german ar fi socialistă, pentru că ia apărarea celor mici, contra abuzului patronilor.

La noi în România, situația este pentru moment cu totul alta :

Evoluția economică a țărei a dat naștere unei tendinți, care nesocotește orice lege numai și numai spre a consacra supremația celor mari asupra celor mici.

In această materie, a adăogat presidentul consiliului nu sunt un partizan al principiului „lessezfaire". Legislațiunea germană îmi servește în această privință lucruri foarte interesante și aș voi să fac să se adopte în România aceia ce Reichstagul a stabilit în Germania.

In această privință sunt discipolul prințului Bismark a cărui politică economică triumfă în Germania.

Apoi d-l. Sturdza, potrivit obiceiului său, a expus jurnalistului străin teoriile sale asupra rolului regelui nostru.

După ce a asigurat că Majestatea Sa Regele este convins de necesitatea îmbunătățirei soartei țăranului nostru, d-l. Sturdza a adăugat :

„In ce mă privește, sunt mai conservator decât membrii partidului conservator din România, căci înțăleg să conserv drepturile suveranului. Regele nu trebue să fie o păpușă ; el trebue să împiedice o politică care este după convingerea sa, contrară intereselor Statului.

Miniștrii nu trebue să fie decît consilierii regelui și nu conducătorii săi.

In întărirea autorității regale eu văd cea mai bună garanție pentru realizarea reformei agrare și pentru introducerea unei bune administrații financiare în statul Romîu.

Litere-Științe-Arte

Actualul și fostul director al „Vieței Romînești" s'au întîlnit în fine asupra unui punct comun de activitate și ideal: luptă în potriva d-lui A. C. Cuza. Intr'adevăr se pare că din chestiunea „bilelor roșii", adecă chestiunea promovărei studenților fără de vre-un examen, va reieși ceva mai de seamă, se va relua întreg procesul unei părți din activitatea universității noastre și în fața senatului universitar se va discuta nu numai cazul d-lui Stere— în nici un caz grav—ci și cazul mai vechiu și mai complex al cursului d-lui A. C. Cuza—de economie politică, zis, mai pe scurt, de politică pur și simplu.

Cel d'intâi însă care a dat alarma în potriva procedeului acestui din urmă domn profesor n'a fost însă d. C. Stere, ci d. Paul Bujor, fostul director al „Vieții Romînești" și decanul facultății de științi. In sinul facultății de drept s'au ridicat, e drept, glasuri de protestare sporadice, ca al d-lui M. B. Cantacuzino și C. Stere, dar d. P. Bujor a cercat prin toate mijloacele să transpoarte chestiunea în public, în presă și a reușit numai parțial.

Fără a anticipa, fără a întra în miezul acestei afaceri universitare, vedem cu plăcere apropierea momentului cînd ea va fi dezbătută în sinul celui mai luminat corp și că acesta, în fine, ar putea să se pronunțe pînă la ce punct se pot transporta în sinul universității pasiunile sau chiar credințile politice sub mantia falșă a științei.

*

Poșta Red.— Oct. M. S'a primit manuscrisul, francat. Hoțul pare a avea simpatii pentru intelectuali.

*

STRUNA ZILEI

LES EXTRÊMES SE TOUCHENT...

In chestia bilelor roșii d. Cuza a căzut de acord cu d. Stere. Cei doi crînceni adversari s'au aprobat reciproc.

Acest acord v'asigur, însă,
Nu va dura prea multă vreme.
S'au întîlnit doi adversari
In calitate de.... extreme.

Informații

Pe timpul verei administrația „Opiniei" face abonamente lunare :

In țară, o lună	**lei 1·50**
In străinătate o lună	**„ 2·50**

Ploaia căzută în noaptea de Mercuri și în dimineața de Joi, a fost generală în tot județul, făcînd mult bine sămănăturilor.

Ministerul instrucțiunei a hotărît să facă mai multe reparațiuni la mănăstirele Agapia și Văratec.

Comisia interimară a comunei Iași se va intruni Luni spre a rezolvi mai multe chestiuni.

D. Dimitrie Constantiniu, fost funcționar la serviciul tecnic al județului, fiind redus prin noul buget al drumurilor pus în aplicare, la 1 Aprilie a. c., a intentat proces la contenciosul administrativ, întru cît d-sa, după aproape 25 ani de serviciu și după ce a achitat vre-o 6000 lei rețineri pe timpul cît a servit la județ o serie de ani, se vede acuma pus în disponibilitate.

Din Huși ne vine trista veste despre încetarea din viață a tînărului avocat Kirilă St. Râșcanu. După o scurtă și grea suferință, Kirilă Răşcanu, a dat obștescul sfîrșit, în momentul cînd alergînd după căutarea de medici mai buni, luase trenul spre Iași.

In gara Vaslui bolnavul sucombă, spre jalea tuturor celor din tren și zdrobirea alor săi lăsați acasă.

Născut la 1875, Kirilă Răşcanu a făcut școlile primare în Huși; apoi urmă cursul școalei Normale din Bârlad (1887-1891), după care fu numit învățător la Cozmești și Negrești (Vaslui). Având în el o chemare mai multă decît poziția modestă de învățător, Kirilă Râșcanu a preparat în particular cursul liceal, și o dată înscris la drept, a reușit să ia licența în drept, după multe privații și multă muncă.

Inscris în baroul de Huși, reuși în scurtă vreme să-și asigure o frumoasă reputație și era o podoabă a baroului Hușan, nu atît prin altele cît prin seriozitatea cu care trata chestiunele, ce era chemat a le apăra. El era sprijinul familiei, și cu moartea lui se sdrobește sufletește și material o familie foarte mult încercată, al cărei suflet era Kirilă Răşcanu.

Nu ne putem opri de durere la acest sfîrșit grăbit, în care nu știm ce să zicem dacă nu atît boala cît nesocotirea celor chemați a o vindeca a făcut să arunce doliul într'o familie unde era și vremea să vină bucuria.

Trimitem îndureratei familii, mamă, soră și frate, expresiunea sentimentelor noastre de cele mai adânci condoleanțe

Am anunțat ieri că examenul de capacitate la clasa VIII, n'a putut începe, din cauză că d. P. Rîșcanu, care a fost numit president al acelei comisiuni, a refuzat să primească și că nici un alt profesor nu voiește să primească presidența.

In cele din urmă s'a recurs la d. dr. Pușcariu, profesor la Universitate, care n'a putut refuza propunerea, în vedere că d-sa ocupă și un post politic.

Examenul a început ieri.

„Voința Națională" știe că d. Take Ionescu a publicat un comunicat în „Opinia", privitor la profesorul Mehedinți.

Fostul ministru al finanțelor n'a publicat un asemenea comunicat.

Comitetul partidului conservator din Tecuciu a fixat ieri candidatura d-lui N. Xenopol la colegiul I de Senat, rămas vacant prin optarea d-lui D. A. Sturza pentru locul de senator de la Brăila.

La Tecuciu alegerea se va efectua in ziua de 12 August.

Aflăm că eri s'a pus bazele unei societăți a comercianților romîni din orașul și județul Iași.

Președinte, în întrunirea de eri, a fost ales d. N. Maftei.

Vice-președinți, d-nii : G. Palade și D. Nica ; casier N. Bordeianu.

La întrunire a luat parte un număr de 153 membri, cari s'au și înscris în societate.

Scopul societății e ajutorul reciproc al tuturor membrilor de această branșă și urmărește unirea tuturor elementeior comerciale din întreaga țară.

Județul Iași e pe pragul unui adevărat faliment ; ar trebui numai ca funcționarii să-l ceară printr'o petiție de la Tribunal.

In adevăr sunt mai bine de 10 zile de cînd s'au emis mandatele de plata salarelor pe luna curentă și bieții funcționari colindă zilnic de cîte 2—3 ori cînd la administrația financiară, cînd la percepție, implorînd par'că mila acestora pentru achitarea bani'or și totuși respunsul e acelaș: n'avem fonduri pentru județ.

Județul acesta nenorocit e așa de încurcat în datorii în cît vecinic curg sechestrele pe venituri și fatal deci mandatele funcționarilor rămîn bune de plată, pînă la strîngere de noui fonduri, după ce a urmat ridicarea sechestrelor.

Actualmente județul are un sechestru în valoare de 16,000 lei aplicat pe venituri.

Mai rău ca pe vremea...războiului!

Cercetările în privința cauzelor incendiului care a distrus moara d-lor Grünspan din strada Păcurari continuă încă.

De aseminea tratativele de lichidare cu societatea „Națională" continuă și societatea oferă celor incendiați suma de 250,000 lei.

Moara fusese asigurată pentru sumade 350,000 lei.

Mâne Sâmbătă la 9 ore, vor avea loc în Grădina Cuza-Vodă debuturile celebrului Magician și Hipnotisor Door-Leblanc și ale trupei sale. Programa are cele mai alese numere, dar o parte din ea trebue special menționată. Vroim să vorbim de „Prezicătoarea din Paris" cea mai puternică devinătoare cunoscută până azi ; aceasta era cel puțin ideea profesorului Charcot și a confraților săi cărora. prezicătoarea a fost în multe rînduri prezintată.

In fie-care seară această femee-miracol va arăta experiențele sale de telepatie cerebrală, de cetirea gândului—chiar la cea mai mare distanță.

Masa care se învârtește în fața publicului, Invierea Cleopatrei, dispariția Mehanitei. După moarte etc. sunt experiențe care vor uimi pe spectatori.

Dl. Door-Leblanc a angajat special pentru aceste seri pe d. Bouchevil, artist de mare valoare, supranumit modernul Polin, care în timpul antractelor va interpreta creațiunile ultime din veselul său repertor.

Indemnăm pe cetitorii noștri să asiste la aceste interesante serate.

Voința Națională scrie că, dacă furturile s'au înmulțit în Iași, faptul se datorește opoziției conservatoare.

Adică de ce nu partizanilor partidului de la putere, cari sînt protejați de poliție în operațiunile lor ?

Alegerile comunale din Bîrlad se vor face în zilele de : 1 Iulie pentru colegiul I si 3 Iulie pentru colegiul al II-lea.

Iată și lista candidaților liberali în aceste alegeri comunale.

Colegiul I. D-nii : Gh. Vidra, dr. Cerchez, Gr. Handoca, P. H. Ivanciu, Gh. D. Hristea, preot Blănaru.

Colegiul II. D-nii : N. N. Simionescu, Lascar Hârjescu, Panaite Neacșu, C. Zanetti, Petrache Dinu.

A apărut No. 12 din Anul I al excelentei reviste literare „Convorbiri" cuprinzînd un bogat și variat sumar în care figurează colaboratorii distinși : Principele Leon Ghica, Dim. Nanu, Andrei Popovici-Bănățeanul, Lt.-Colonel Căplescu I. Dragoslav, Em. Gârleanu, Cincinat Pavelescu, Donar Munteanu, Mihai Dragomirescu, A. Mândru.

DIVERSE

— De către Ministerul de Finanțe s'a acordat preotului Cristea Alexandrescu din orașul Iasi, o pensiune lunară de 50 lei, pentru 37 ani serviți în diferite funcțiuni la stat, județ și comună.

— Individul Ion Daniluuc, furînd mai multe lucruri, a fost arestat.

— Jandarmii rurali au arestat pe indivizii Teodor Ionescu, Elena Jonescu și Aglaia Mihailescu din Podul Iloaei, inculpați pentru escrocherie.

— Moise Sfarț din str. Nicoriță No. 26 a fost prădat astă noapte de indivizii rămași necunoscuți cari s'au introdus în locuința numitului prin spargerea geamurilor.

— Herșcu Leib a reclamat poliției că chiriașa sa Dora a dispărut, furîndu-i mai multe lucruri, bijuterii și bani.

— Pacientul Const. Gh. Mîndru, atins de alienație mintală, a fost internat în ospiciul de la Socola.

— Indivizii D. Prodanu, Costache și Ion Cracană, cari în cursul anului 1906 au comis un număr de 7 furturi prin efracție și escaladare în satul Plugari, au fost prinși și arestați.

— In comuna Golăești, s'a declarat epidemia de disenterie.

— D-l Anton Constantin a fost numit în postul de agent sanitar la cercul Mironeasa—Mogoșești, în locul d-lui Vasile Zosin.

— De către Parchetul Trib. Argeș s'a cerut urmărirea comersantului de ferărie Vasile Anghelof, din orașul Pitești, bulgar, supus romîn, declarat în stare de faliment.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

5

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Selski*

Traducere literară de Octav Minar

CAIUS

Aș fi nebunit de mult și eu și Timon, bătrînul ei părinte, dacă zeii nu ne-ar fi trimis o rază de speranță.

Un vestit doctor evreu Iosef fiul lui Khuza, care nu credea nici în zei grecilor nici ai Romanilor, îndepărta cu dispreț bănuiala că răul este datorit influenților demonilor, el era de părere că bolnava să părăsească Alexandria, unde în afară de acești demoni sănătatea ei putea fi sdruncinată de miezmele băltoase ale Deltei. Părerea lui, poate pentru că era evreu—era s'o ducem aci la Ierusalim, oraș în care demonii nu putea să pătrundă și unde aerul este mai curat și mai sănătos.

ANTONIU

Avea dreptate.

CAIUS

De aceia am urmat sfatul lui. Și apoi fiind-că Ierusalimul este guvernat de un prieten al meu, ai cărui strămoși fusese amici ai casei mele. Venii. Pontiu Pilat mă primi cu brațele deschise și îmi puse la dispoziție această vilă în care m'am și așezat.

Aci locuesc aproape de două săptămîni, în care slavă zeilor, Ancteei nu i se mai întîmplă nimic. Vedeniile au dispărut și fața ei a început să se mai îndrepte.

Cred că de aici voi pleca la Alexandria cu Ancteea însănătoșită.

ANTONIU

Ce neferecită soartă ai avut și tu bunul meu prieten.

Iți mai aduci aminte de anii veseli fără grijă, dulci și lenevoși, cînd filozofam ceasuri întregi pe malurile Tibrului asupra vieței. Unde-s? Imi trec mîna peste ochii și văd totul ca prin vis.

CAIUS

S'a dus Antoniu, ei nu se vor mai reîntoarce nici odată ! De aceia poate amintirile mai mîngîe sufletele noastre amărîte.

ANTONIU (sculîndu-se)

Adio Caius.

CAIUS (surprins)

Cum pleci ?

ANTONIU (hotărît)

E și timpul. Sunt mulți ani de cînd am părăsit Roma. Am plecat tînăr și mă reîntorc încărunțit.

CAIUS

Și eu care credeam că vom redeveni din nou prietini ca altă dată.

ANTONIU

Ce vrei, nostalgia de patrie.

CAIUS

Ințeleg prea bine. Iubirea de patrie în sufletul unui roman n'o stinge de cît moartea !...

ANTONIU

Adio.

CAIUS (strîngindu-i mîna)

Iți zic la revedere. Poate ne vom mai întîlni la Roma ! (Antoniu esă condus de Caius. Pauză scurt, și Caius reintră în scenă trist. Se oprește lîngă copacul de maslin).

SCENA II

Ancteea, Caius și Pontiu Pilat

(Pe scările de marmură a vilei coboară Anctea, palidă, îmbrăcată într'un costum alb și cu părul pieptănat pe tîmple. Caius o zărește și se apropie iute de ea).

CAIUS (luînd'o de mînă)

Te simți mai bine Anteea ?

ANCTEEA

Mai bine. Ce liniște și ce umbră e aici. (Oprindu-se din mers). Caius, e adevărat că în acest ținut s'a ivit un filozof care tămăduește bolnavii ?

(va urma)

O SCRISOARE

Prietinul nostru G. Strájescu, fost deputat, trimite direcţiunei noastre următoarea scrisoare pe care o publicăm cu plăcere:

Domnule Director,

Primesc astăzi de la prietenul meu Stefan Bonache, fost prefect de Suceava, un ziar „Patriotul" pe care încă nu-l cetisem şi de a cărui existenţă n'aveam altă ştiinţă, de cît doar după ceea ce zilnic văzusem scris în „Adevărul".

Acel ziar, ocupîndu-se de situaţiunea politică de la Suceava, publică, sub formă de interview, explicaţiunile ce d. C. Popovici—pe care noi însă ne deprinsesem a-l cunoaşte mai cu rost sub numele de *Răcăciune*—se crede obligat a da asupra atitudinei sale politice, *clară, corectă* şi *leală* încă de la 1885, de cînd pretinde a fi intrat în partidul conservator, cum şi asupra atitudinei sale, iarăşi *corectă*, în ultimele alegeri, cînd pretinde că s'a fuzionat, cartelat, ori mai ştiu eu ce drăcie a înjghebat.

Departe de mine gîndul de a intra în polemică cu aşa zisul d. *C. Popovici, fost deputat*, asupra *importantului său interview* din cele trei numere ale „Patriotului"; căci totdeauna am simţit un desgust pentru asemenea polemici-reclame şi mai ales cu persoane care, după ce au fost purtate pe la cabinetele de Instrucţie, au recurs la prescripţie spre a scăpa de respunderea faptelor lor, au făcut apoi parte şi din clientela penitenciarelor.

Mă mulţumesc cu surâsul plin de scîrbă al liberalilor de la Suceava şi al tuturor Conservatorilor cinstiţi, când au citit povestea din Patriotul!

De altmintrelea atitudinea politică a d-lui Popovici—un aluat care ia imediat forma ce interesele-i personale reclamă, ori a generozităţei celui ce'i cade în palmă—nu mai e astăzi un mister pentru nimeni. De ajuns să ne reamintim combinaţia D-sale de la Primăria Capitalei şi păţania d-lui Anastase Simu, cînd acum doi ani, şi-a pus candidatura la Suceava în colegiul II de Senat.

Şi, dacă totuşi întervin, este pentru că d. C. Popovici, fost deputat, în importantul seu interview, îmi face onoarea de a se ocupa de mine, debitînd, după cunoscutu-i obiceiu, *o neruşinată şi proastă minciună.*

Dând la explicaţiuni, care mai de care mai boacăne şi mai neesplicabile, între altele d. Popovici spune: „s'a observat încă şi atitudinea ciudată a d-lui G. Strájescu care şi-a rupt buletinele în patru în faţa preşedintelui biuroului şi înainte de a i le da în mână, în timp ce un om al seu a votat cu cheie aplicată în mod vizibil pe partea exterioră a buletinelor".

Minciună neruşinată, pentrucă, dacă în adevăr am rupt buletinele destinate a fi puse în urna neagră, aceasta am făcut-o nu în faţa Preşedintelui, era ceva imposibil, ci în camera secretă de votare, prin distracţie, preocupat şi enervat cum eram atunci de atitudinea *clară, corectă* şi *leală* a vechilor conservatori, adecă a d-lui Popovici, vechiul conservator de la gara Răcăciuni; iar Preşedintelui, care încă trăieşte, i-am prezentat două buletine, acele ce vroiam să votez, lipite şi celelalte două, pentru urna neagră, rupte, cerîndu-i a'mi da alte patru buletine ca să votez în regulă, ceea ce mi s'a refuzat.

Minciună proastă, pentru că, dacă, după cum caută a însinua Dl. Popovici, ultimele alegeri au cimentat relaţiile numai între junimişti şi conservatorii dizidenţi, Dl. Miclescu fiind junimist, iar eu—fiindcă Dl. Popovici e vechiu conservator, boer vătraş din Liteni—dizident, nu mai rămâne îndoială că aveam tot interesul că Dl. Miclescu să reuşească şi atunci ruperea votului meu nu se poate explica de cât cum am explicat'o şi cum în realitate s'a întîmplat.

Prietenul meu apoi, iar nu omul meu —*conservatorii dizidenţi* n'au oameni, ci prieteni—n'a votat cu *cheie aplicată vizibil pe partea exterioară a buletinelor* şi n'a putut vota aşa pentru că fiind prietenul meu, deci al D-lui Miclescu, avea acelaş interes ca noi; în neştiinţă a lipit buletinele nu ca de obicei, ceea ce s'a întîmplat şi altora, dar votul seu a fost considerat bun.

Sfârşind nu mă pot opri de a face şi eu, ca Dl. Popovici, câte-va observaţiuni caracteristice. Dacă vechii conservatori de la Suceava, adecă boerii, între care se numeră şi D-sa, sunt 25, junimiştii 5 şi conservatorii dizidenţi, adecă mitocani ca Sebastian Moruzzi, Matei Millo, Nicu Catargi, sunt 6; dacă Dl. Cantacuzino-Paşcanu, candidat Col. I de Senat, a obţinut numai 25 voturi, pe când Dl. Miclescu 45; iar Dl. Tatos, candidat Col. I de Cameră a obţinut tot numai 25 voturi, pe când Dl. Sturza 49 şi încă Dl. Popovici lipsind de la votare şi dacă junimiştii cimentaţi cu conservatorii dizidenţi au tras pe şfoară pe Dl. Cantacuzino-Paşcanu.

Cine atunci a tras pe sfoară pe junimistul Tatos? Cum s'au eclipsat cele 5 voturi junimiste şi 6 voturi conservatoare dizidente care trebuia să le aibă pe lîngă cele 25 ale vechilor conservatori?

Enigmă! Dar tot enigmă rămâne şi împrejurarea că, după venirea liberalilor la putere, tot ce a fost conservator în slujbe s'a dat afară, ori trimes să pribegească prin ţară, pe cînd fratele şi toate rudele vechiului conservator, Dl. Popovici, au remas pe la locurile lor!

Primiţi vă rog, Domnule Director asigurarea stimei mele odată cu mulţumiri călduroase pentru ospitalitatea ce daţi scrisoarei mele.

G. Strájescu

Fălticeni, 21 Iunie 1907

Ultime informaţii

De ce nu figurează socialiştii pe lista comunală.—Am spus în numărul nostru de eri că vom da ceva detalii interesante în privinţa eclipsei totale a elementelor generoase de pe lista candidaţilor liberali pentru alegerele comunale. Spuneam de eri că acest fapt are oare-care importanţă din punctul de vedere al situaţiei lăuntrice din partidul guvernamental local.

Iată despre ce este vorba.

Unii au interpretat faptul că amicii d-lui Stere nu figurează pe lista comunală ca o dovadă de înfrîngerea d-lui Stere. Lucrul nu este aşa şi mai curînd această lipsă a socialiştilor trebueşte interpretată ca un refuz de colaborare cu d. Gane.

Că lucrul este aşa se poate deduce şi din faptul că situaţia d-lui Gane e atît de şubredă în partid în cît d-sa trebuia să se mulţumească de a-şi asigura poziţia d-sale necum să pretindă ca cutare sau cutare să nu fie pus pe listă, dar şi din următoarea întîmplare absolut autentică:

Se zvonise că unul din tinerii cu vază în partidul liberal şi duşman hotărît al d-lui Stere s'ar fi pronunţat:

— Dacă vor fi puşi mulţi Ibrăileni pe listă, liberalii riscă să cadă la alegeri.

Acest fapt a fost comunicat d-lui Stere cu un ceas înainte de a se întruni cele două comitete liberale pentru a fixa definitiv lista candidaţilor şi d-sa a răspuns:

— Să fie liniştiţi şi d. Gane şi domnul de care ne vorbeşti. Nici un Ibrăilean nu va figura pe lista comunală.

Răspunsul e destul de caracteristic; d. Stere spunea înainte de a se fixa chiar lista că socialiştii nu vor figura; aveam dar dreptate cînd spuneam că eclipsa generoşilor trebueşte interpretată nu ca un refuz al d-lui Gane de a-i primi pe listă—bietul d. Gane era arhifericit că încăpuse el pe listă, dar mi-te să refuze pe alţii—ci ca un refuz al socialiştilor de a colabora la opera comunală a d-lui Gane.

Hoţia din Păuleni.—D. Ţalic Bernstein din Păuleni, care a fost atacat de hoţi, se află internat în spitalul sf. Spiridon.

Medicii au permis ieri primului procuror să iee un scurt interogator lui Bernstein. El a declarat că hoţii cari l'au atacat erau mascaţi, dar că a recunoscut între ei pe pădurariul Ungureanu.

Primarul din Păuleni şi jandarmii de acolo au fost însărcinaţi să se pună în urmărirea pădurarului.

Mai mulţi elevi silitori şi săraci din Iaşi, vor fi trimişi să petreacă vara în sanatoriul dela Predeal.

Şcoláre.—D. dr. D. Pompeiu, profesor de Mecanică la Universitate, a demisionat din demnitatea de preşedinte al examenului de absolvirea cursului superior dela liceul „Unirea" din Focşani, fiind ocupat la Facultate cu examenele de licenţă.

*

Administraţia Casei Şcoalelor a făcut cunoscut direcţiunilor liceelor din ţară ca să trimeată câte un număr de 3 elevi, dintre primii clasificaţi ai cl. VIII, pe comptul acelei Case, în escursiune prin judeţele Gorj, Argeş şi Dâmboviţa.

Elevii dela toate liceele din ţară se vor întâlni în Bucureşti, la seminarul central, şi de acolo vor porni în escursiune.

*

Ministerul Instrucţiunei Publice, printr'o circulară, incunoştiinţează direcţiunile gimnaziilor şi liceelor că elevii care n'au fost ascultaţi pe trim. III, în scris şi oral, din cauză de boală sau forţă majoră bine constatată printr'un certificat medical, să fie examinaţi în Septembrie la toate acele obiecte.

*

D. I. V. Praja îşi va relua, cu începere dela 1 Septembrie, catedra de matematici la liceul naţional şi şcoala comercială superioară.

*

D-l M. Tomida, profesor de St. Naturale la Liceul Naţional, va fi transferat cu începere de la 1 Septembrie, la Liceul Internat, în locul d-lui Teodor Nicolau, căruia i se vada o catedră în Bucureşti.

*

D-l V. Atanasiu, profesor la Liceul Naţional, va fi transferat de la 1 Septembrie la gimnaziul „Alexandru cel Bun" în locul d-lui I. Prassa, care va trece la liceul naţional.

*

D-l G. Ciolac, profesor de Matematici la Liceul Naţional, va fi transferat de la 1 Septembrie, la gimnaziul, „Ştefan cel Mare" în locul d-lui E. Bril, care va trece la liceul Naţional.

*

D. V. Botez, profesor de istorie la liceul Naţional va fi transferat la un gimnaziu din localitate.

*

D. Dr. Simion Mîndrescu, profesor titular de limba germană la Liceul Naţional, va fi transferat, cu începere de la 1 Septembre, la o catedră similară din Bucureşti.

In locul d-sale la cursul superior al Liceului Naţional va fi transferat d. Grigore Bărsan, profesor la cursul inferior şi actual director al liceului.

In locul d-lui Grigore Bârsan, va fi adus la cursul inferior, cu începere de la 1 Septembre, d. Valentin Bude, profesor de limba germană la Gimnaziul „Alexandru cel bun.

*

D. Traian Bratu, profesor titular de limba latină la liceul naţional, obţinînd titlul de doctor în filologie la Berlin, îşi va relua catedra cu începere de la 1 Septembrie a. c.

Decanatul facultăţei de Drept a primit o adresă din partea ministerului de instrucţie prin care se cere a se deschide o serioasă anchetă în privinţa diplomelor false de bacalauriat şi a certificatelor de absolvire a cursului secundar.

Ministrul cere ca ancheta să fie făcută în mod minuţios pentru că sunt indicii că şi mulţi din studenţii facultăţei de drept actualmennte înscrişi ar poseda diplome false.

La clubul liberal va avea loc mîine seară Sîmbătă, adunarea generală a membrilor, spre a da aprobare listei candidaţilor la alegerile comunale.

Se prevăd oare-care explicaţiuni interesante.

Toţi trei epitropii Spiridoniei vor pleca în concediu: d-nii C. B. Penescu şi D. Botez la Slănic; d. dr. Puşcariu, la Bran, lîngă Braşov.

La decanatul facultăţii de drept s'a primit o adresă din partea ministerului instrucţiei prin care se cere a se convoca consiliul profesoral spre a-şi da avizul în privinţa cererei d-lui George Plastru, doctor în drept de la facultatea din Paris, pentru a fi numit suplinitor la catedra de drept roman de la facultatea de drept din Iaşi, catedră devenită vacantă prin transferarea d-lui Longhinescu în Capitală.

Partea curioasă în această chestiune este că pe cînd se cere avizul consiliului spre a se numi un suplinitor, n'a apărut pînă acum în Monitor, numirea d-lui Longhinescu în Capitală şi nici macar rectorul Universităţei de Iaşi n'a fost înştiinţat despre aşa ceva.

Frumoasă ordine mai domneşte la ministerul instrucţiunei sub diriguirea „omului şcoalei".

Administraţia comunală face cunoscut că, pe tot timpul verei, băile comunale vor funcţiona de la orele 7—12 a. m. şi de la 3—8 p. m.

Un soţ... ideal.—La bara secţiunei II-a a curţei de apel din Iaşi, stăteau eri trei ţigani: un ţigan şi o ţigancă invinuiţi de adulter şi soţul ţigancei.

— Ce pretenţiune ai, întrebă presidentul pe soţul ultragiat?

— Nici una, domnule procuror, m'am împăcat cu muierea.

— Cum te-ai împăcat?

— M'am împăcat, ca să trăiască cu amîndoi: şi cu mine şi cu istalant.

— Cum aşa?

— Apoi dă, săru mîna, celalalt ţigan ie văr cu muierea mea, nu-i un străin.

Cazul d-lui Stere tinde a nu mai lua sfîrşit.

Nici aseară nu s'a putut întruni consiliul profesoral al facultăţei de drept, aşa că, în urma unor inzistenţi a d-lui Stere, decanul facultăţei a convocat consiliul pentru mîine seară Sâmbătă.

Cu această ocazie ie bine de relevat că unii confraţi greşesc foarte mult cînd vorbesc de convocarea Senatului Universitar.

Senatul ie una şi consiliul profesoral altăceva. Senatul n'a fost convocat şi nici n'are cădere de a se ocupa cu această chestiune şi pînă acuma numai consiliul profesoral a fost sesizat de cazul d-lui Stere şi pînă acum nu s'a găsit nici o soluţie.

Samsarii de procese.—Am reprodus la timp ordonanţa procurorului general de Iaşi, relativă la isgonirea samsarilor de procese din interiorul palatului de justiţie.

Persoanele prevăzute în acea ordonanţă au făcut apel. El s'a judecat ieri de către o comisiune specială care se compunea din d-nii: I. T. Burada, primul president al curţei de apel; N. Leonescu, procuror general; M. Ghinea-Ionescu, prim-procuror şi Al. Teodoreanu, delegat al consiliului de disciplină.

Comisiunea a primit apelurile d-nilor Sârbovici, H. Weiss, Dediu, S. Stein, Nicolau şi Văican.

Celelalte apeluri au fost respinse.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Iunie

D. Bădărău la Craiova

Bucureşti.—Din Craiova vine ştirea că d. Al. A. Bădărău, fost ministru al justiţiei, a sosit în acel oraş şi a făcut o lungă vizită d-lui Chintescu, victima infamiei politice montate contra fostului primar conservator.

D. Bădărău s'a întreţinut mult timp cu d. Chintescu şi cu toţi fruntaşii partidului conservator.

Prezenţa d-lui Bădărău în capitala Olteniei a fost prilejul unei frumoase manifestaţii de simpatie pe care conservatorii craioveni au făcut-o alesului colegiului I-iu de Senat de Iaşi.

Dezastrul de la Cîmpina-Bustenari

— Amănunte interesante —

Bucureşti.—Un ciclon de o violenţă necunoscută pînă acum la noi, s'a abătut alaltă-seară asupra regiunei Cîmpina-Telega-Buştenari.

Ruperea de nouri a fost întovărăşită de puternice descărcări electrice şi vijelia a fost atît de puternică în cît se părea că totul va fi distrus. Ceea ce a cvntribuit la panica ce s'a produs a fost zgomotul asurzitor produs prin explozii de la diferite sonde.

La Cîmpina o mare parte din case au fost descoperite iar 40 de sonde de ale societăţei „Steaua Romînă" au fost distruse.

La Telega au fost dezrădicinaţi arborii, iar la Buştenari două sonde au fost aprinse de fulger.

Sunt şi victime.

Pagubele se urcă la 1,500,000 lei.

Doctoratul în Drept

Bucureşti.—La Universitatea de aci a avut loc ieri o întrunire a profesorilor facultăţei de drept.

Ministrul Haret a luat parte la acea întrunire, la care s'a discutat şi admis crearea doctoratului în drept pe lîngă facultatea din Capitală.

S'a hotărît ca profesorii care predau în present cursurile pentru obţinerea licenţei în drept, să predee, în viitor, cursurile la doctorat, iar la celelalte cursuri se vor pune suplinitori, până la ocuparea definitivă a catedrelor.

*

La consfătuire a lipsit d. C. Dissescu, autorul ante-proiectului universitar, care prevedea crearea doctoratului în drept la ambele facultăţi juridice din Iaşi.

Ante-proiectul d-lui Dissescu stîrnise cunoscuta şi regretabila grevă Universitară a profesorilor bucureşteni, cari nu voiau ca Universitatea din Iaşi să fie pusă pe picior de egalitate cu acea din Capitală.

Acum infamia s'a consumat. D. Dissescu, care a prevăzut lucrul, a preferit să nu fie faţă la intrunire.

Dezminţire

Bucureşti.—Telegrame oficiale dezmint zvonul respândit—şi care a influenţat eri în mod considerabil acţiunea burselor—cum că s'ar fi comis un atentat în contra vieţei Ţarului şi că atentatul ar fi izbutit.

Cătră socialiştii streini

Galaţi.—Cercul «România Muncitoare» de aci a intervenit pe lîngă biroul central al organizaţiei socialiste din străinătate spre a face ca vapoarele cu mărfuri ce sosesc în marile porturi din Europa să nu fie descărcate căci fiind grevă aci, acele vapoare au fost încărcate de trupe sau de lucrători negrevişti care au trădat cauza socialistă.

Greva continuă

Galaţi.—Greva generală continuă iar agitaţia sporeşte pe zi ce merge. Aceasta mai cu samă din cauza faptului că prefectul a dispus ca soldaţi şi săteni din judeţ să fie aduşi în port ca să lucreze.

Din cauza grevei două-spre-zece vapoare stau în port şi nu pot fi încarcate.

Autorităţile sunt îngrijate din cauză că socialiştii perzistă în a ţinea aci conferinţa anunţată pentru ziua de 1 Iulie.

Lupte de rasă

Odessa.—Eri a avut loc aci o întrunire a adevăraţilor ruşi. Răspîndindu-se zvonul că evreii ar avea de gînd să atace consiliul comunal, partizanii adevăraţilor ruşi au eşit în stradă şi au tras focuri de revolver.

Şase evrei au fost răniţi şi unul omorât.

Vapor înecat

Berlin.—Din Hamburg vine ştirea că în apropiere de port s'a scufundat vaporul „Toyopembe".

Căpitanul şi personalul a pierit în valuri.

Misterul de la Mayérling

Viena.—In urma contelui Nigra, fostul ambasador al Italiei în Austria, au rămas importante amintiri scrise în timpul cît a fost ambasador.

Intre altele, Nigra se ocupă de drama de la Mayerling şi dovedeşte că arhiducele Rudolf, fiul Impăratului Austriei, a fost asasinat de fratele baronesei Vetchera.

Familia decedatului avocat St. Kirilă Rîşcanu din Huşi, aduce la cunoştinţă, că înmormîntarea regretatului va avea loc, la cimitirul din Huşi, Sîmbată, 23 Iunie, ora 4 p. m.

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon

IAŞI

Băile Slănic

(MOLDOVA)

Stagiunea anului 1907

Băile Slănic din Moldova au o reputaţie bine stabilită atât prin bogăţia şi varietatea principiilor minerale ce conţin, cât şi prin marele număr de pacienţi cari s'au vindecat la Slănic. Analizele făcute au arătat că apele minerale de băut de la Slănic, ca compoziţie chimică şi ca efecte terapeutice sunt similare cu apele de la Karlsbad, Vichy, Marienbad, Ems, Kissingen, etc. iar apele pentru băi sunt similare cu cele de la Kreutznach, Franzensbad, Aix-les-Bains, etc.

Izvoarele minerale de la Slănic sunt următoarele:

A). *Isvoare alcaline Chlorosodice bicar-*

bonate No. I, III, VI pentru băut.—No. II, VI, VII pentru băi.

B). *Izvoare alcaline feruginoase* No. VIII pentru băut.

C). *Izvoare feruginoase* No. IV, V pentru băi.

Indicaţii terapeutice. Aceste ivoare se întrebuinţează cu mare succes şi dau rezultate admirabile în următoarele boale:

Tubul digestiv şi anexe. Boalede stomach şi intestine: dispepsii, hyperchlorhidrie, gastrite cronice, dilataţie de stomach, atonii gastro-intestinale, constipaţia obicinuită etc. Congestia ficatului, stază în vena porta, gravelă etc. Aceste ape au aşa reputaţie pentru boalele tubului digestiv în cât multe persoane cari au frecventat Karlsbad, Marienbad, Kissingen, Vichy etc. şi-au găsit vindecarea numai la Slănic.

Aparatul respirator. Bronchite cronice, emfisem pulmonar, pleurisii adesive, cataruri nasale şi laringee, faringite cronice etc.

Aparatul urinar. Cataruri cronice, uretrite, bleno-ree, goutte militaire, cistite, pielite, nisip în rărunchi şi urină, sifilis; boale de femei (metrite şi exudate cronice).

Boale nervoase, boale generale şi prin incetinare de nutriţiune: artritism, reumatism, guta, obesitate, scrofulosa, anemia, cloranemie, neurastenie, histerie, surmenaj, migrene, nevralgii, nevrite, intoxicaţii alcoolice etc.

Se vede dar că numărul izvoarelor este atât de bogat şi întrebuinţarea lor aşa de multiplă în câtse poate afirma că este un adevărat miracol de a găsi la Slănic, isvoarele de la Vichy, Ems, Kissingen, Karlsbad, Marienbad, etc.

Pe lângă acestea izvorul No. I este cea mai bună apă minerală de masă, băută simplă sau cu vin; este perfect digestivă şi diuretică.

Pentru ca efectele miraculoase ale apelor de băut să nu fie diminuate întru nimic, restauratorii sunt obligaţi ca să pregătească bucate compatibile cu apele minerale, aşa cum se face la Karlsbad şi alte staţiuni balneare similare.

Hydroterapia. — Stabilimentul de Hydroterapieva fi dirijat de domnul Doctor Al. Brăescu, care a mai dirijat deja, cu mult succes timp de cinci ani, stabilimentul de hydroterapie de la Slănic; d-sa în calitate de medic specialist în boalele nervoase şi de stomach a vizitat şi studiat pe loc, în mai mulţi ani de a rîndul, cele mai mari staţiuni balneare şi stabilimente de Hydroterapie din Europa, şi în special din Scoţia, Anglia, Franţa, Germania, Sviţera şi Austria. D-rul Brăescu va aplica deci Hydroterapia după sistemele cele mai ştiinţifice şi moderne ce a văzut şi studiat în aceste ţări.

Stabilimentul de Hydroterapie de la Slănic este din nou instalat pe baze absolut ştiinţifice şi îndeplineşte toate condiţiunile cerute de Hydroterapia modernă: *apa este de isvor, are o temperatură de 10°R şio presiune de 3 atmosfere, presiune care variază după voinţă şi este măsurată cu precisiune cu ajutorul unui manometru. Amestecătorii duşurilor ecoseze sunt prevăzuţi cu termometre cari indică în mod precis temperatura apei ce se întrebuinţează.*

Posedînd deci aceşti doi factori capitali în Hydrodroterapie (presiune şi temperatură) aplicaţiunile hidriatrice se vor aplica în mod riguros ştiinţific, iar rezultatele terapeutice vor fi foarte salutare.

Instalaţia băilor minerale calde.—Este cunoscut inconvenientul serios ce presintă la Slănic instalaţia băilor minerale calde în vechile barace. Anul acesta aceste băi sunt instalate în parterul hotelului Racovitza; instalaţia este modernă şi indeplineşte toate condiţiile cerute de ştiinţa balneologică modernă. Sunt în total 56 cabine foarte luxos mobilate, iar căzile pentru băi sunt în faianţă.

Electricitate medicală. — Fiind că în boalele nervoase — cari sunt legiune la Slănic — **energia electrică** este un puternic agent terapeutic, de aceia s'a montat o complectă instalaţiune de *electricitate medicală* şi anume: curenţi faradici, curenţi galvanici, *o puternică maşină electrică statică*, aceste din urmă foarte eficace în neurastenie, surmenaj, reumatizm cronic, etc. Se vor asocia deci efectele terapeutice ale electricităţei cu acele ale apei cari sunt specifice în un mare număr da boale nervoase.

Aerul comprimat.—Cura de aer comprimat este una din specialităţile cele mai importante a Slănicului, această cură este cu atît mai căutată cu cît Slănicul fiind situat în mijlocul munţilor are un aer foarte pur şi îmbalsamat cu brad; sistemul de inhalaţie ce se întrebuinţează este acel de la *Reichenhall.*

Tot pentru aerul său curat, pentru clima sa constantă, ferit de vînturi, Slănicul este o *staţiune climaterică* din elec mai importante pentru anemici, scrofuloşi, surmenaţi, debili, convalescenţi etc.

Inhalaţii.—S'a instalat la Slănic un stabiliment special de inhalaţii după sistemul de la Ems şi Gleichenberg; inhalaţiile se fac cu diferite substanţe medicamentoase şi cu ape minerale de Slănic. Aceste inhalaţiuni sunt foarte folositoare în diferite boale cronice ale nasului, faringelui, laringelui şi pulmonilor, boale care sunt foarte frequente în ţara noastră.

Masajul.—Agentul terapeutic mecanic, *masajul* care este atât de eficace în cazuri de reumatism cronic cu tendinţe la anchilose, obesitate (ingraşare), atonii gastro-intestinale etc. se va practica pentru primaoară în România— după sistemul dela *Aix les-Bains* adică masajul sub duş.

Distracţiile.—Slănicul este cunoscut ca staţiune balneară cea mai mondenă din ţară, este Aix-les-Bains a României; la Slănic îşi dă *rendez-vous* toată lumea elegantă şi selectă, care doreşte să petreacă agreabil timpul de vacanţă. Intre distracţii putem cita *Casinul regal monumental* în care este cercul, sala de biliard, sale de conversaţie separate pentru doamne şi domni, căişori, cabinet de lectură cu jurnale străine şi române: apoi magnifica sală de Teatru unde se dau reprezentaţii teatrale, concerte, baluri, conferinţe, matinele literare şi artistice, etc.

Diferite jocuri precum Lawn-tennis, croquet, Foot-ball, batae de flori, etc. ast-fel atît sexul frumos cît şi *intelectualii* vor găsi un adevărat *regal* la Slănic.

Preumblările prin parc, pe splendida terasă, precum şi escursiunile în împrejurimi (Dobru, Puf, Poiana Sarata etc.) sunt căutate chiar de persoanele cu gusturile cele mai dificile şi rafinate.

Muzica Regimentului 4 Roşiori „Principesa Maria" atît de mult apreciată sezoanele trecute de vizitatorii Slănicului, va delecta publicul şi vara aceasta în tot timpul stagiunei.

Ecleraj electric. — Intreaga staţiune balneară este iluminată electric şi posedă poştă, telegraf, telefon. Farmacie complectă, înzestrată cu toate medicamentele necesare, este dirijată de farmacistul Werner din Iaşi.

Viaţa la Slănic.—Băile Slănic erau a proape inaccesibile din cauză că preţurile nutrimentului, ale băilor, ale hotelurilor erau prea ridicate. Epitropia în cei cinci ani din urmă a redus preţurile în aşa proporţieîncît le-a pus în raport cu mijloacele de traiŭ ale diferitelor cla se sociale, ceea ce a provocat o afluenţă considerabilă de vizitatori cari s'au folosit de eficacitatea apelor miraculoase de la Slănic. Această consideraţiune a determinat epitropia de a continua să meargă pe această cale spre folosul suferinzilor. Se va putea deci trăi la Slănic în bune condiţii, chiar în sezonul mare şi cu 5 lei pe zi (astfel distribuiţi: odaea 1.50, masa 2.50 şi baia 1 leu.

Oteluri.—Slănicul e cunoscut prin otelurile sale foarte confortabile, luxos şi cu gust mobilate, precum: Racoviţă, Cerbu, Pufu, Zimbru, Administraţia etc. cu preţul de la 1 leu 50 b. pe zi în sus odaia.

Pe lîngă oteluri mai sunt ville particulare: Scurtu, Sion, Maţian, Petrescu, Codrescu, Munteanu, Anastasiu, Smera, Robescu. Pantazi, Langa, Gheorghiu, Dimitriu, Bobinca etc. care se închiriază în totul sau cu apartamente, avînd tot confortul.

Restaurante de primul rang, cu bucătării franceză şi romînă, *table d'hôte* sau *à la carte* cu preţuri de la 3 lei 50—7 lei pe zi. Pentru abonaţi reduceri lapreţuri.

Preţul Băilor.—Dimineaţă o bae minerală caldă lei 2.50
După prânz . . „ 2 —
O aplicaţie de hidroterapie „ 1.50
Două aplicaţiuni de hydr. în aceiaşi zi . „ 2.50
Una aplicaţie de hydroterapie cu masaj abd. . . „ 2.—
Un masaj general . . „ 2.—
Una bae minerală rece în basen „ 1.—
„ „ rece de piscină cu duşuri „ —.70
„ şedinţă de aer comprimat „ 2.—
„ „ „ inhalaţie . „ 2.—
Pentru copii până la etatea de 7 ani preţurile băilor reci şi ale inhalaţiilor sunt pe jumătate.

Taxa de cură şi muzică.—Aceste taxe sunt:

Clasa I, pentru o familie . 25 lei
„ „ „ o singură persoană 15 „
„ II, pentru o familie . 15 „
„ „ „ o singură pers. 10 „
In Satul nou pentru o familie . 20 „
„ „ „ pentru o persoană 12 „

Taxa de cură nu se plăteşte de persoanele ce stau numai 3 zile în stabilimentul băilor, dacă la sosire vor fi declarat aceasta administraţiei băilor.

In resumat o staţiune balneară cu ape minerale in comparabile, cu instalaţiuni complecte a celor mai importanţi şi moderni agenţi curativi, confort, economie şi viaţă agreabilă, iată ce este Slănicul din Moldova.

Medicii Băilor. *Dr. L. Russ*, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic ispector al băilor şi medic consultant.

Dr. Al. Brăescu, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic inspector al băilor, medic consultant şi director al Stabilimentului de Hydrotherapie.

Dr. Cr. Misir este medic sanitar şi consultant.

Dr. Benno Stenner asistent la Hydroterapie.

Sezonul băilor începe de la 1 Iunie şi durează până la 1 Septembrie.

De la 1—30 Iunie preţurile camerelor sunt reduse la jumatate.

Mijloace de transport.—Vagoane directe până la Tg.-Ocna cu **50% reduceri pe C. F. R.**

Trăsuri confortabile şi elegante de la TârgulOcna la Slănic, cu preţuri convenabile.

N.B. Prospecte se trimet gratis şi franco, la ce rere, de Epitropie până la 1 Iunie şi de administraţia Băilor în timpul sezonului.

Exploatarea apelor minerale de băut se face de dl. I. Werner, farmacist Iaşi, furnisorul Curţei Regale, căruia trebue să se adreseze toate comandele.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini
Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei
No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Grădina Bereriei Regale (Cuza-Voda)
Sâmbătă 23 Iunie 1907 şi in zilele urmatoare
— LA OARA 9 SEARA —
Mare spectacol special pentru familii
DOOR-LEBLANC
cel mai mare Magicina, Hipnotisator şi Spiritist al timpului modern, cu trupa sa.
LA VOYANTE
MEDIU DIVIN Celebritate Mondială, desfide ori-ce comparaţie. Prezicătoarea viitorului.
Cunoscută Universal! Aclamată tot-d'auna!
SPIRITISM
prin celebrul Evocator Door-Leblanc
Invierea CLEOPATREI
REGINA EGIPTULUI
NOUTATE SENSAŢIONALĂ NOUTATE SENSAŢIONALĂ
PRINCESA MEHANITA
REGINA AERULUI
Mister o dată văzut! Mister pentru tot-deauna!
PREŢURILE: Loc rezervat 4 lei, Locul I, 3 lei, Locul II, 2 lei, Locul III, 1 leu 50 b. Galerie 75 bani.
IN ANTRACTE ŞANSONETISTUL MILITAR
BOUCHEVIL
O specialitate artistică nevăzută încă în România.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —
EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ
TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ
Preparatŭ de către Paul GAGE, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS
Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.
Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.
Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*
Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*
Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.
Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra
FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.
Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié
DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER
Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.
Casă fondadă în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.
Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile
Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 2 o Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

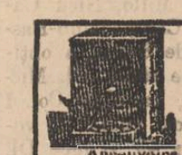
PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢURBANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 178.—Duminică 24 Iunie 1907

Doctoratul in drept

D. Spiru Haret a declarat profesorilor facultăţei de drept din Bucureşti ca va depune la toamnă proiectul de lege referitor la crearea doctoratului în drept la Universitatea din Capitală.

Numai acolo. Căci Universitatea din Iaşi, profesorii de la Bucureşti şi, în special, d. Haret, o consideră ca neexistentă.

Se va putea obiecta, că nu era locul, la o întrunire a profesorilor din Bucureşti, să se ia în discuţiune şi Iaşul. Dar la acea consfătuire a luat parte ministrul instrucţiunei, care nu este profesor la facultatea de drept—şi, prin urmare, dacă ar fi fost vorba să se dee şi Universităţei noastre o secţiune a doctoratului în drept, ministrul ar fi anunţat faptul.

Vrea să zică, numai Universitatea *cea mare* din Bucureşti va fi îmbogăţită.

Acum ie momentul să ne întoarcem la tristele evenimente de astă iarnă şi să ne dedăm la triste reflexiuni.

Ante-proiectul pentru reorganizarea învăţămîntului superior, al d-lui Dissescu, prevedea, între altele, şi crearea doctoratului în drept la ambele facultăţi juridice din ţară.

Acel ante-proiect stîrnise acea faimoasă şi tristă grevă universitară, cea mai cumplită ruşine a unei ţări civilizate.

La greva pusă în practică de rectorul Universităţei din Bucureşti, se asociase, de şi cam în ceasul al 11-lea, şi o parte a corpului profesoral de la Iaşi.

Să zicem că acele greve s'au pierdut în negura vremei. Dar, dacă proiectul d-lui Dissescu, ar fi avut chiar unele părţi rele, cari n'au fost pe placul unor profesori, un lucru nu vor putea tăgădui profesorii de la Iaşi: că acel proiect avea şi menirea să rădice Universitatea locală.

Intre altele el prevedea şi crearea doctoratului în drept la Iaşi şi la Bucureşti.

Cu toată greva, partea referitoare la doctoratul în Bucureşti, a fost călduros îmbrăţişată— bine înţăles după schimbarea de regim.

Pe tema aceasta s'au ţinut consfătuiri, s'au scris memorii şi suplici, s'a adus cazul la ştiinţa ministrului şi, în cele din urmă, chestiunea a fost pornită pe calea cea bună: la iarnă facultatea din Bucureşti va avea, în mod oficial, o secţie a doctoratului în drept.

Dar cum rămîne facultatea din Iaşi? De ce-a fost lasată aci chestiunea în părăsire? De ce nu s'a recurs şi de aci cu aceleaşi simple şi practice mijloace, pentru realizarea acestei îmbunătăţiri universitare?

Profesorii de la Bucureşti declaraseră greva, spre a risipi planul d-lui Dissescu de a avea două Universităţi la fel şi nu una mare—la Bucureşti şi alta mai mică—la Iaşi.

Greva aceea avuse deci, din partea Universităţei din Capitală, un caracter de concurenţă.

La Iaşi se declarase greva pe un fel de bază de solidaritate: „mă pun şi eu în grevă, era argumentul, ca să nu las izolat pe colegii din Bucureşti, de şi păgubaş din grevă voi ieşi numai eu".

Dar astă-zi, faţă cu faptul împlinit la Bucureşti in dauna Universităţei din Iaşi, situaţia se prezintă în modul următor: profesorii de la Iaşi au voit ca doctoratul în drept să fie creat numai la Bucureşti".

Ce a fost iarna trecută, a trecut. Dar faţă de cele hotărîte în consiliul profesoral al facultăţei de drept din Bucureşti, profesorii din Iaşi nu pot sta nepăsători.

Nu pe calea cea rea, fereasca D-zeu, pe calea dreptăţei ei ar trebui să protesteze în contra hotărîrei luate de ministru de a nu aplica de cît unde-i place şi unde-i convine, una din măsurile de seamă ce-au fost cuprinse in proiectul d-lui Dissescu.

Altmintreli se va putea crede în adevăr, că profesorii din Iaşi, cu prilejul grevei, nu făcuseră de cît jocul profesorilor din Capitală.

Această crezare, sperăm, nu se va realiza niciodată, ci profesorii din Iaşi vor stărui să se dee şi Universităţei lor, ceea ce s'a dat celei din Capitală.

Ori să nu se dee nimic nici uneia.

O gravă acuzare

Adevărul dă amănunte asupra unei operaţiuni financiare foarte dubioase, în care, după informaţiunele ce le are confratele bucureştean, rolul de erou l'ar avea profesorul de Economie politică de la Universitatea din Bucureşti, dese-ori citatul domn Nae Basilescu.

Acest domn Basilescu cam profesează diverse comerţuri, ce nu rimează de loc cu titlul unui profesor de Universitate.

Domnul Basilescu acesta fabrică bere; cumpără cu duiumul locuri virane ca să rîdice, pe cont nu tocmai propriu—în ambele înţeles—o filială a Capitalei; exploatează o bererie la Craiova şi alta în Bucureşti şi, totuşi, nu este multiplu comerciant, ci profesor la Universitatea din Capitală.

La adresa acestui profesor-comerciant, d. Iorga—în prea reuşitul seu debut parlamentar—a avut un inimos oftat: regreta d. Iorga, că alături de d-sa, în Parlamentul ţărei, nu se afla şi acel delicios Basilescu!

Păcat, zeu!

Probabil că d. Basilescu n'a candidat. Căci, atmintreli, s'ar fi putut întîmpla şi minunea ca berarul profesor, acuzat de mici escrocherii, să fi ridicat glasul contra exploatatorilor şi marilor proprietari.

Dar în afară de toate aceste, un lucru ar trebui lămurit de urgenţă: ce este adevărat din acuzarea ce se aduce unui profesor universitar, că-ar fi exploatat pe o femee bătrînă?

De ce parchetul, gata să intervie în infamele răsbunări politice, nu intervine el în această afacere de domeniul condicei penale, şi nu cercetează, ca să se ştie: dacă un profesor universitar s'a făcut sau nu vinovat de escrocherii?

Nu se poate umbla cu amînări şi ezitări într'o asemenea gravă chestiune.

Un profesor de Universitate nu poate sta pe catedră în asemenea grave imprejurări.

Acesta ie cazul d-lui Basilescu.

D. Stere şi liberalii

Pe lista candidaţilor liberali la alegerile comunale din Iaşi, nu figurează nici un prietin al d-lui Stere.

Ar fi ridicol să se creadă că d. Stere a stăruit şi n'a putut reuşi ca să aibă prietini în viitorul consiliu.

Pe lista aceea figurează 4 doctori; figurează 2 foşti funcţionari comunali îndepărtaţi de la posturile lor, sub administraţia conservatoare; prin urmare foarte uşor i-ar fi fost d-lui Stere, să mai reducă din rubrica spitalicească a listei, să îndepărteze candidaturile celor 2 foşti copişti—şi să treacă printre candidaţi pe cei trei prietini ai d-sale, profesori, pe care avuse de gînd să-i propună.

Fapt este, că d. Stere hotărîse ca elementul generos din partidul liberal să fie reprezintat în consiliul comunal, nu atît pentru motivul că d. Stere debutase şi el ca membru în consiliu, cît pentru a avea control asupra felului cum se vor administra treburile comunei. D. Sterea mai urmarea încă un scop: ca la o eventuală vacanţă, naturală sau silită, ce s'ar putea ivi în administraţie, să se poată alege gospodar unul din prietinii sei.

Toate acestea sunt perfect adevărate, precum adevărat mai este, că, dacă d. Stere ar fi susţinut, în comitet, propunerea sa, ea ar fi fost combătută şi de o parte a elementului bătrîn, care nu iartă d-lui Stere nereuşita în alegeri a d-lui Gr. Buicliu şi întreg elementul tînăr, care vede cu ochi foarte răi, situaţia bună ce-o are d. Stere la centru.

D. Stere n'a voit, însă, să dee luptă de la cele trei locuri.

Dar un lucru este adevărat: procesul d'intre d-sa şi o parte a clubului rămîne în curs de judecată.

Cine va cîştiga? In tot cazul, partidul liberal din Iaşi, va suferi pierderi pe urma acestui proces.

Tribunalele disciplinare

Decisia curţei de apel din Galaţi în chestiunea Bălăşescu a făcut sânge rău colectiviştilor.

Nu ştim ce-ar fi având a împărţi cu presidentul tribunalului Tutova, dar de cînd curtea de Galaţi a zis că d. Bălăşescu poate sta liniştit la locul său, ziarele liberale revin mereu asupra ruşinei ce-a păţit-o pătimaşul ministru al justiţiei.

Independenţa Română, în numărul seu de eri, pretinde chiar, că întreaga inamovibilitate în magistratură riscă să dee rezultate îngrijitoare, dacă sistemul aplicat în cazul Bălăşescu va continua.

După teoria ziarului francez, un magistrat pe care ministrul seu—ministru liberal, fireşte—îl găseşte vinovat, este, în adevăr vinovat, chiar dacă vinovat îl găseşte un elev al şcoalei Stătescu.

De aceea *Independenţa* se rădică în contra felului cum se judecă, după actuala lege, cazurile disciplinare şi cere o inovaţie: tribunalele disciplinare să se compună din magistraţi luaţi de la toate curţile, la care să se adauge şi persoane *profane* şi anume legişti, cari nu practică avocătura.

Dar de unde să se iee aceste persoane profane? Câţi oameni de legi ne-avocaţi există în ţara românească?

Şi dacă ar exista, cine să-i numească în cazul unui proces disciplinar? Ministrul, fireşte! Un ministru liberal ar numi *profani* liberali şi un ministru conservator, profani conservatori!

Altmintreli, după judecata *Independenţei*, tribunalele disciplinare vor rămînea o funcţiune. Cum era să găsească curtea de Galaţi culpă d-lui Bălăşescu, dacă magistratul acesta face parte din regiunea Curţei de Apel de Covurlui?

Dar aceeaşi curte a judecat, într'un rînd, pe un magistrat chiar din Galaţi şi l'a găsit vinovat.

Curtea de Iaşi găsise—şi cu drept cuvînt—nevinovat pe un actual magistrat din Bucureşti, pentru care ziarul francez are simpatii. De ce nu s'a scandalizat ziarul atunci de „solidaritatea regională" a curţei?

Sînt acestea argumente de-a face glose naive pe socoteala inamovibilităţei, sau cazul de la Bărlad dat-a el loc la discuţie, ca să se poată bănui un moment perfecta echitate a Curţei de Galaţi?

Colectiviştii nu-l vor pe d. Bălăşescu, asta ie fapt. Dar de aci şi pînă a fi crezut că o întreagă curte se va asocia la o infamie—a fost un vis foarte naiv.

Mai naiv chiar de cît propunerea *Independenţei* de-a reforma, prin introducere de profani—tribunalele disciplinare.

Liberalii în provincie

Scriu articolul acesta sub impresia celor culese din situaţiunea liberalilor din oraşul Huşi.

Ca fost reprezentant în 2 rânduri în parlamentul ţărei din partea colegiului al III-lea de Fălciu, mi-am legat prieteniile şi duşmăniile politice cu concetăţenii mei în jud. Fălciu, că mă cred la mine acasă totdeauna cînd mă aflu în Huşi.

Ei bine judecând de la mic la mare, de la parte la tot, rău aşternut şi-au pus liberalii din ziua venirei lor la putere.

Cele 27 luni de opoziţie n'au putut astâmpăra nici o veleitate, n'au putut netezi nici o asperitate. Pupăturile în public şi retractările nu au servit la nimic, căci toate acestea au fost făcute în urma unor planuri de a-şi menţinea fie-care situaţia sa.

Da acestea nu s'au putut îndeplini, căci prin situaţia anormală cu care liberalii au venit la putere i'au sdruncinat multora situaţiunile, creându-se ca din pământ situaţiuni la care nu visau nimeni.

Cazul de la Huşi e tipic.

Dr. N. Lupu care fusese chemat telegrafic la Bucureşti în interes de serviciu, ca mijloc de a-l înfrăna în ţinuta mai mult de cît agresivă în vremea răscoalelor, se întoarce prefect în ciuda tuturor pretendenţilor la prefectorat.

De atunci zizaniile se ţin lanţ; hora începînd de la parlament se duce la primărie, mâne se va duce la judeţ, poimîne iar la primărie, şi deci...nici o armonie, nici o unitate.

Dar zice-va cineva ce interesază situaţia generală a partidului liberal cu cele ce se văd şi pitrec la Huşi!

Da; n'are de a face.

Dar ian mă rog Dumnevoastră, lipiţi judeţ de judeţ, situaţie de situaţie, şi nu ştiu zeu nici cum cântă lăutarii în partidul liberal, nici cum se joacă hora. Lăutarii cîntă *brîul* şi jucăuşii joacă *hora*.

La Vaslui a fost mai boacănă ca pretutindene.

La Bărlad vechii liberali ocărăsc la gazetă în gura mare pe liberalii generoşi.

La Iaşi în lista comunală se dă lupta pe faţă contra prietenilor d-lui C. Stere.

Doar la Craiova e mai bine, vorba ceia

Bate toba la Craiova
Şi s'aude la Moldova.

Acolo situaţia a pus vîrf.

A pus vîrf întâiu că a trecut marginile luptelor de la partid la partid, inscenînd prietenului nostru Chintescu cea mai mărşavă afacere pentru a salva o situaţie electorală.

A pus vîrf în al doilea punct, că n'a putut împedeca căderea de la colegiul I de comună.

Şi suntem în luna lui Iunie, 4 luni după venirea la putere.

Ce va fi la toamnă cînd comisiunea va începe să lucreze.... nimica....!

Ce va fi la toamnă cînd parlamentul se va deschide şi cînd ecoul tuturor acestor zizanii locale se vor închega într'un tot de intrigi, care vor lua fiinţa faţă cu şeful partidului.

Hora liberală a început rău. Scărţacii de lăutări, care conduc hora, cântă pe strune desacordate şi oricât de meşter fiva artistul, acordarea tuturor nu se poate face.

Rezultatul.....

Il dau alegătorii la cele întâi semnale.

Gh. Ghibănescu

OAMENI ŞI LUCRURI

CRIMINALITATE

Am amintit la timp despre „cazul Melchior Dereguzzi" din strada Frecău. Din puţinele detalii cari au pătruns în public se bănuia că e vorba de o crimă,—crima unei femei, săvârşite asupra barbatului.

Raritateai şii nteresul întîmplării i-a asigurat o grabnică celebritate şi mai curînd de cum ne-am fi aşteptat, găsim cazul relatat în detaliu în recenta lucrare de doctorat a d-rei Maria Cicherschi de la facultatea de medicină din Iaşi, unde e reprodus în întregime raportul medicului legist. Din el cităm un fragment, care duce la concluzia sigură că ne găsim în faţa unei crime.

...„Dar plaga de pe gît, a fost ea făcută de însuşi Dereguzzi, sau de o mînă străină? Pentru noi, prima ipoteză, aceea a sinuciderei, trebue îndepartată, iată pentru ce: Un om care voeşte să se sinucidă, tăindu-şi gâtul, operează cu totul altfel şi se găsesc leziuni cu totul altele de acele ce am găsit noi la Dereguzzi.

In adevăr de obiceiu sinuciderile prin secţiunea gâtului nu se fac în decubitus dorsal, adică sinucişii nu se culcă pe pat înainte de a şi tăia gîtul, ci în general stau în picioare, uneori se aşază pe un scaun sau pe marginea patului, cîteodată se pun chiar în faţa unei oglinzi, pentru a-şi da socoteala mai bine de partea ce trebue tăiată, în tot cazul ei nu se culcă, sau cel puţin aceasta ar putea constitui o rară excepţie. Dar admiţînd că Dereguzzi ar fi vrut să se abată de la regula generală şi s'ar fi culcat înainte de a se sinucide, oare în acest caz am fi găsit noi pe gâtul său o plagă analoagă cu acea pe care am descris-o mai sus? Desigur că nu, căci un individ care-şi tae gâtul cu un cuţit, face o plagă cu totul diferită de plaga ce există pe gâtul lui Dereguzzi. In adevăr, dacă individul este dreptaciu, atunci se găseşte pe gâtul sinucisului, o plagă lungă de cel puţin 8—10 cm., oblică de sus în jos, de la stînga la dreapta, plagă care face coadă adică, a cărei extremităţi interesează numai pielea, plagă care secţionează în afară de părţile moi laterale stângi ale gâtului şi vasele subjaciente, carotide, jugulare, etc.

O plagă identică, dar pe partea laterală dreaptă a gâtului s'ar găsi la sinucişii stângaci.

Nu era nimic din toate acestea la Dereguzi. La el s'a găsit o plagă mică în regiunea anterioară stângă a gâtului, plagă profundă, perfect perpendiculară de dinainte înapoi, cu traiect linear, care după ce a tăiat părţile moi, a deschis cârja aortei; or, dacă Dereguzzi s'ar fi sinucis, i-ar fi fost imposibil ca el, fiind culcat, cu atât mai greu fiind în picioare, să-şi poată produce o plagă având caracterele ce am descris mai sus. Dânsa ar fi trebuit în mod fatal să fie câtuşi de puţin oblică în o parte sau în alta şi ar fi tăiat în acest caz şi alte vase, nu numai cârja aortei, care nu a putut să fie incizată decât printr'o lovitură, făcută de o mână străină, care a înfipt cuţitul perpendicular şi drept de dinainte dinapoi."

Se ştie că încheierile acestea în defavoarea femeei criminale au fost apoi întărite de mărturisirea copilei.

Şi astfeliu oraşul nostru a dat literaturei criminaliste o „afacere celebră" demnă de o ţeară civilizată.

Rodion

FEMEEA MEHENCHE

(POVESTE)

Acu într'un tîrg din împărăţia turcească şi pe timpul cînd era o poroncă cum că oricine s'ar fi zăpsit că se are de bine cu cineva, sau s'ar fi văzut primblându-se pe uliţă cu alta decât soţia sa era, cum vă spun, numai de cît până în trei zile spânzurat; acu ci-că era în târgul cela un bacal. Intr'o zi întră în băcălia lui o cadînă frumoasă, da frumoasă cu nişte ochi ca de şerpoaică, ruptă bucăţică din soare, nu altceva. Dar şi bacalul nu era mai urît.

Târgueşte ea ce târgueşte din băcălie şi nu ştiu cum se furişează de sloboade printre lucrurile din băcălie o basma de matasă legată în trei colţuri. După ce mântue ea de cumpărat pleacă, dar inima bacalului, la dânsa.

Când mai pe urmă dă să-şi aşeze şi celelalte lucruri la loc, bacalul nostru nu mai ce găseşte basmaua de matasă a ca dânei.

O ia el, o întoarce, o sucește. Vede că-i de matasă, nu-i de lepadat. Cînd o vede că-i legată în trei colţuri numai de cât îi vine în minte că acolo-s farmeci. De odată se cam temea el ca s'o deslege, dar mai pe urmă se încumetă ş'o deslegă, să vadă ce-i acolo.

Ce să găsească?

Intr'un colţ un cărbune, în altul o. piatră, iar în cel de al treilea o nucă.

— Ce să fie asta? se gândea bacalul Scîrbă pe dânsul de nu-l ţinea pământul.

Dar am uitat să vă spun că băcalul ista şedea într'o mahala cu casa, iar cu băcălia era în mijlocul târgului.

Când se duce el seara acasă nevasta îl vede că-i supărat. N'o rabdă inima şi-l întreabă:

— Da ce ai bărbate de eşti aşa scârbit?

— Ce să am? N'am nimic, grăi bacalul.

Nu se da el să-i desvălească şi nevesti-sa taina de peste zi, ferit-a Dumnezeu.

Dar în cele din urmă îi spuse cele întâmplate. Nevasta atunci zimbind îi zise:

— Şi de asta eşti tu scârbit? D'apoi nu ştii ce vrea să zică asta? Să-ţi spun eu. Ea a vrut să-ţi spue unde s'o cauţi pe dînsa şi iaca cum: *în uliţa Cărbuneşti*, casa îi de piatră şi are un nuc în faţă. Dar tu să nu te potriveşti să te duci!

— Da ferească Dumnezeu, zise bacalul bucuros de par'că toată lumea era a lui.

Se puseră ei la masă, aduse el şi oleacă de chileală şi se chefuiră bine. El cu chip să îmbete pe nevastă-sa şi să se poată duce ca să caute cadâna pe urmă.

Nevasta, după un timp adormi şi el putu ca să se ducă înainte de a se însera bine, să vadă dacă în adevăr va da de urma celeia după care i se rupea inima.

In adevăr că în uliţa ceia era o casă de peatră şi în faţă avea un nuc. Văzând bacalul casa ceia, să învârteşte el

pe acolo, se mai codeşte, ca doar ar zări-o. Cadâna numai de cât îl zări şi ea şi deschise o fereastră.

Bacalul o văzu la fereastră, iar ea îi arată iute o oglindă deodată cu faţa spre dînsul, iar după aceia repede i-o întoarse şi pe urmă se făcu nevăzută de dînsul.

Bacalul văzînd că nu se mai arată, iar scârbit că nu ştia ce înseamnă semnul, care i l-o aratat amanta lui, se întoarse acasă.

Nevasta îl pricepu îndată şi-l întrebă:

— Mă rog ce eşti iar scîrbit? Nu cumva ai fost tu pe acolo?

Ba că-i cîr, că-i mîr, nu voia să se dee pe faţă; în cele din urmă n'avu ce să facă şi-i spuse.

— Apoi iaca ce însamnă semnul cela cu oglinda: că de ce te-ai dus tu ziua? Dar tu să nu te potrivești să te mai duci.

— Da nu se află, grăi bacalul.

Dar asta n'o ţinut de cît până a doua zi seara, cînd iar la masă, aduse o leacă de băutură şi după ce nevasta se mai ameţi de cap o tuli iar.

Ajungînd el iar în dreptul casei, unde şedea cadîna, începu iar să foiască pe uliţă ca doar ar mai zări-o, să-şi potolească focul de la inimă. Umblă el cît umblă, cadîna ca mai ba să se arăte, că se temea să n'o vadă slugile. El temîndu-se să nu fie zărit de vre-unul din partea stăpânirii, ca adică ce-ar căuta el noaptea, să umble horhăind pe uliţă, se uită şi vede în dreptul casei o fîntînă în uliţă.

Bun, îşi zise el în sine.—Am să mă pun aici lîngă fîntînă şi dacă m-a întreba cine-va i-oi respunde că-s un călător şi am poposit, să beau o leacă de apă.

Dar el peste noapte poposi aşa de bine că adormi dus. Cadîna într'un tîrziu eşi din ogradă, îl văzu adormit dar nu voi să-l trezească, ci în grabă îi aduse din lăuntru *nişte alune şi un ciocanaş* şi apoi se duse.

El cînd se trezi se mija de ziuă. Vede lîngă dînsul alunele şi ciocanaşul. Le ia şi nedumerit şi de astă dată pleacă spre casă.

Cînd ajunse, în loc să se culce, el se prefăcu că se îmbracă, dar suparat foc.

Nevasta, care nu-l ştia nici cu capul unde fusese, iar îl întrebă:

— Iar eşt suparat barbate? Se vede că tu te-ai dus iar pe la dînsa?

De-odată nu voi să spună, dar ne-avînd ce face mărturisi adevărul.

Dar nevasta lui se vede că era de cele care a înălbit pe naiba, îi zice:

— Nici aiasta n'o pricepi tu? Apoi ea te-o găsit pe semne dormind, şi ţi-o dat a înţelege ca să-ţi iei totdeauna de lucru, ca să n'adormi.

— Că bine zici tu nevastă. Asta trebue să fie.

— Dar tu să nu te potrivești să te mai duci, adaugă nevasta sa.

Dă Dumnezeu şi vine şi sara următoare. El iar făcu ce făcu că nu mai putea, i se aprindeau călcâile, se duse iar în preajma ei.

Stă el ce stă preţ de cîteva ceasuri şi numai ce o vede că iesă. Atunci dă Doamne bine.... se mai plimbă ei cînd numai ce se întîlnesc faţă în faţă cu unul din partea stăpînirei şi cunoscîndu-i că nu-s soţi îi luă la închisoare. I-o ţinut acolo o zi şi mai bine; cînd a doua zi bacalul amorizat nu ştia cum ar face să-şi vadă nevasta înainte de a-şi da sfîrşitul şi numai ce văd ei un cerşetor trecînd pe acolo. Il chemă la ei şi cadîna face către dînsul.

Iote-ce moşule. Eu îţi dau dumitale toate odoarele aestea (arătîndu-i inele de aur, cercei de aur) numai să te duci în cutare loc' la la cutare casă şi să svîrli c'o petricică pe fereastră.

Moşneagul. la vederea atitor bogăţii, se prinse. Se ia el şi se duce şi svîrle cu petricica după sfatul cadînei. Nevasta bacalului cînd vede trebuşoara asta numai că avea într'insa vr'o coastă de drac, pe loc pricepu că bărbatu-su era închis cu cadîna.

Dădu poroncă la slugi, să gătească ceva de ale gurii şi zise unei slujnice să se desbrace de hainile ei şi să le deie stăpâna-sa.

Şi aşa schimbată în straele slujnicei şi cu mîncarea în blid se duse unde era închis bărbatu-seu.

Custodele închisorii o opri. Dar spunând că ea este slujnica cutărui boer care-i închis acolo şi-i trimisă de stăpână-sa cu de a le mîncării, o învoi să între.

Cînd o văzu barbatu-seu nu ştia pe ce lume-i. In sfârşit tot ea mehenche sfătueşte pe cadînă să schimbe straele ei cu dânsa, dacă voeşte ca să scape. Ş'aşa cadîna în straele nevestii bacalului şi cu blidul eşi din închisoare presupusă a fi slujnica care aduse de mîncare; iar nevasta bacalului remase în închisoare.

Sosind şi ziua cînd trebuia să li se pue capăt zi'elor pentru că au călcat porunca dată, fură scoşi la spînzurătoare.

Cînd aproape să-i spînzure, nevasta bacalului în straele cadînei zise către cel care stătea de faţă să se aducă la îndeplinire pedeapsa hotărîtă:

— Ştiu că porunca spune, să se spînzure acei care se au de bine şi nu-s soţi; d'apoi eu n'am dreptul să mă primblu pe uliţă cu bărbatu-meu? Poate nu mă cunoaşteţi? Eu sunt nevasta cutărui bacal şi dumnealui e soţul meu.

Toţi uitîndu-se la dînşii se încredinţară de adevăr şi le dădură drumul din închisoare, crezîndu-se înşelaţi singuri.

Iar eu mă'ncălecăi pe-o ieapă deşalată şi vă spuseiu povestea toată.

Starea agricolă a ţărei

La finele lunei Iunie st. n.

Din relaţiile pe cari ni le dă Institutul Meteorologic, starea agricolă a ţărei e, la finele lunei Iunie stil nou. următoarea:

Ploile din ultimile zile ale lunei Maiu şi din primele două decade din Iunie, au schimbat mult în bine starea agricolă, care la sfîrşitul lunei precedente era foarte îngrijitoare.

Pretutindeni, şi cu deosebire în Moldova, unde ploile au fost mai dese, semănăturile, fineţele şi păşunele s'au inviorat şi s'au desvoltat bine în această lună.

Grîul

Grîul de toamnă, deşi cam mic în paiu şi rar, a făcut spic mare şi frumos, el a înflorit în prima decadă şi e legat în condiţiuni foarte bune.

Tot asemonea secara şi orzul de toamnă.

In părţile de cîmpie şi în Dobrogea, semănăturile de toamnă s'au copt repede şi în cele mai bune condiţiuni în a doua jumătate a lunei, cînd timpul a fost frumos, uscat şi foarte călduros.

La sfîrşitul lunei secara, orzul şi chiar grîul ajunseseră la maturitate şi începuseră a se secera.

Semănăturile de primăvară ca orzul, ovăsul, porumbul, meiul, paringul, sorgul şi alte plante de nutreţ care încă nu răsăriră sau începuseră a se usca, au revenit şi s'au dezvoltat cu vigoare, crescînd mult şi dîndu-le fraţi noui. Orzul şi cu deosebire ovăsul s'au mai îndesit şi au înspicat.

In definitiv starea cerealelor în urma ploilor, foarte bine făcătoare, s'a îmbunătăţit mult pretutindeni.

Porumbul

Semănăturile de porumb, suspendate în luna precedentă din cauza secetei, s'au continuat cu cea mai mare activitate în primele două decade din cursul aceştia, deşi foarte tîrziu, ele s'au făcut în condiţiuni mulţumitoare. Porumburile semănate sau răsărite înainte de începerea secetei din Maiu sau chiar în cursul acelei perioade, s'au dezvoltat repede şi foarte mult în luna următoare, până la jumătatea căreia ele se prăşiseră în cele mai multe părţi. In ultima jumătate a lunei Iunie s'au răriţat şi muşuroit porumburile semănate timpuriu şi acele mai înaintate în vegetaţiune, cărora la sfîrşitul lunei le dăduse spicul şi chiar mătasea.

In definitiv, dacă seceta din luna precedentă produsese cerealelor şi fâneţelor o perdere foarte însemnată, ploile căzute în Iunie au îmbunătăţit foarte mult această stare. In Moldova şi în părţile unde ploile au fost mai abundente şi au căzut mai de timpuriu, se speră a se obţine mai mult de jumătate ca în anii cei buni. Producţiunea cerealelor de şi nu va fi decît mijlocie, iar în unele părţi din regiunea de cîmpie, chiar mică de tot, în schimb ea va fi de o calitate foarte bună.

Starea porumburilor timpurii este destul de mulţumitoare şi pe alocure chiar foarte bună. Porumburile tîrzii nu pot progresa din cauza secetei din ultima decadă: ele începuseră chiar a suferi din această cauză şi a căldurilor simţitoare.

Litere-Ştiinţe-Arte

Se pare că proiectata bibliotecă din iniţiativa d-lui deputat N. Iorga e pe punctul de a se realiza. Nu cunoaştem amănuntele celelalte în privinţa ei şi anume ce fel de bibliotecă anume va fi şi cu ce destinaţie va fi creiată: va fi oare o instituţie populară după modelul celora din oraşele mari germane şi scandinave, la îndămîna marei populaţiuni ale micilor cartiere? Va fi o altă ediţiune a bibliotecei noastre universitare accesibilă esclusiv straturilor intelectuale, profesori, studenţi, elevii de cursul superior? Cu ce material va fi înzestrată şi din ce resurse se va întreţinea? Căci nu putem crede că unicul mijloc de existenţă a zisei biblioteci va fi—diurna d-lui N. Iorga, iar admiţînd aceasta, ne întrebăm ce va deveni această instituţie după încetarea mandatului de deputat al şefului naţionalist? Căci dacă ar fi să credem profeţia d-lui G. Panu, actualul nou ales al Iaşului nu se va mai întîlni cu acest neaşteptat succes, de a triumfa prin entuziasmul colegiului al doilea de Iaşi.

Se vorbeşte despre o bibliotecă—pe cale de a fi întemeiată. Iaşul nu va profita excesiv de mult, dar—e drept—nici nu va avea nimic de pierdut, din potrivă. Afară doar dacă în meietorul ei nu se gîndeşte s'o înzestreze esclusiv cu operile sale proprii şi cu colecţiile „Neamului Romînesc".

*

Ziarul „Dèbats" scrie următoarele:

Regina Romîniei a oferit Societăţii amatorilor de jucării antice, pentru muzeul în preparaţie delicioasă o operă cu tiragiu foarte restrîns şi scrisă de Augusta autoare: „Domnul Hampelman". E o minunată povestire fantastică scrisă de Carmen Sylva pentru fiică-sa, în limbele franceză, engleză, germană şi romînă, împodobită de un mare număr de desenuri humoristice în culoare datorite d-lui Lecomte de Nouy. Versiunea franceză, foarte spirituală, va fi publicată curînd în buletinul Societăţii.

*

Literatura şi gazetăria sunt ameninţate de o criză serioasă. Consumaţia hîrtiei în statele civilizate ale Europei şi Americei a ajuns excesivă, aşa încît fabricele nu mai pot face faţă cererilor mereu în creştere, dată fiind abundenţa producţiilor literare şi publicaţiilor în general.

Ne cutremurăm la gîndul că d. Iorga nu va avea în curînd possibilitatea să fabrice cele patru zeci de volume de rigoare pentru activitatea d-sale publicistică.

*

După telegrafia fără fir, vom avea acum telefonul fără fir. Un ziar german anunţă că o societate din Berlin a instituit pentru autorităţile militare prima staţiune militară transportabilă servind în acelaşi timp pentru telegrafie şi telefoniei fără fir.

Sperăm că la noi invenţia nouă nu va fi întrodusă, de oarece suferim în deajuns pe urma telefonului *cu* sîrmă.

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare:

In ţară, o lună lei 1·50

In străinătate o lună „ 2·50

Informaţii

Comitetul electoral comunal al partidului conservator din Iaşi, se va intruni mîine, Dumineca, ora 9 jum. a. m., spre a se ocupa de alegerile comunale.

D. A. A. Bădăreu, care se află astăzi în Galaţi, va sosi mîine în Iaşi.

Ministerul de Interne, motivat de adresa d-lui Procuror pe lîngă Curtea de Apel din Iaşi, a cerut Prefecturei să orînduiască o cercetare serioasă în privinţa deselor accidente întîmplate la fabrică de ţesut a d-lui Leo Gheller din localitate.

Cercetarea se va face de o comisiune compusă din oameni speciali, pentru a constata dacă maşinele întrebuinţate nu sunt defectuoase, dacă cei ce le conduc sunt buni mecanici cum ar trebui să fie, posedînd cunoştinţele necesare, şi dacă nu ar fi necesar a se opri funcţionarea fabricei pînă la introducerea unor bune maşini şi sub conducerea şi privigherea unor mecanici speciali.

Voinţa Naţională jubilează un jubileu foarte prost! Fiind-că între un profesor de la Universitatea din Iaşi şi un student cu numele Bădăreu, ar fi avut loc sau a avut loc, un incident, *Voinţa* deduce că studentul Bădăreu ie fiul d-lui A. A. Bădăreu, şi, în consecinţă, trage ţigănismele de rigoare.

Adevărul este că fruntaşul nostru prietin, n'are nici un fiu la Universitatea din Iaşi.

Iar *Voinţa*, tocmai fiindcă ie vorba de profesor şi student, n'ar trebui să uite că student a fost acela, care, acum cîtva timp a fluerat şi insultat pe un profesor universitar, al cărui nume este simpatic *Voinţei*.

Alegerile comunale în Dorohoi, vor avea loc în zilele de 15 şi 17 Iulie.

D-l Ionescu, funcţionar la sucursala băncii Naţionale din oraşul Huşi, s'a logodit cu d-ra Aneta Brighiu, fiica concetăţeanului nostru Andrei Brighiu.

D-l T. Cercuez, fostul şef al partidului conservator din jud. Fălciu, s'a intors de la băile Lipic, Slavonia, unde fusese in cură. — D-sa se află mult mai bine şi stă la moşia D-sale Răşeştii din jud. Fălciu.

La inmormîntarea mult regretatului Chirilă St. Râşcanu cuvîntarea funebră o va ţinea d. Gh. Ghibănescu, fost deputat.

Primarul comunei Prisacani raportează că din cauza secetei, vitele locuitorilor sunt ameninţate a pieri de foame din lipsa de nutreţ.

In vederea acestei calamităţi, locuitorii şi-au învoit vitele în pădurea statului de pe teritoriul acelei comuni, încheind chiar un contract pe timp de 3 luni, cu începere de la 20 Mai.

Gardianul pădurei statului Ion Ciomaga şi-a permis însă cu de la sine putere să pună în vedere locuitorilor ca să-şi scoată vitele din pădure cu începere de la 1 Iulie.

Agitaţia printre locuitori e mare.

S'a intervenit însă la regiunea silvică să respecte contractul, dînd ordine în consecinţă.

Parchetul Trib. Neamţ cere urmărirea, prinderea şi înaintarea către acel parchet a comerciantului falit Marcus Kahane.

La 19 lunie s'a judecat înaintea curţei cu juri din Roman, procesul răscoalelor din Miclăuşeni, Butea şi Hândreşti.

Ţăranii aveau de apărător pe d. Mustea, care e şi deputat.

Avocatul fiind întrerupt în cursul dezbaterilor de presidentul Curţei, d. consilier Buzdugan, a *invitat* pe president să nu-l întrerupă,

D. Buzdugan a făcut atent pe d. Mustea să fie cuviincios.

Atunci avocatul trînti furios codicele ce-l avea pe masă şi zise:

— N'aveţi de cît să-mi luaţi cuvîntul. Vom vedea, însă, urmările.

Presidentul nu s'a intimidat de aroganţa d-lui Mustea şi i-a luat cuvîntul.

Incidentul a fost poate în avantajul ţăranilor, care deşi rămăşi fără apărător, au fost achitaţi.

De către autorităţile bulgare s'a cerut urmărirea şi arestarea individului Bedros Tadorof, secretar perceptor al comunei Bosna din Bulgaria care obţinînd un concediu de cîte-va zile nu s'a mai întors la serviciu.

Cum numitul a luat cu sine cheile de la casa de bani, se crede că ar fi deturnat banii comunei.

Individul Costache Bidirel din Austria a fost isgonit din ţară prin punctul Burdujeni.

D-nei Casuca Gr. Roiu i s'a acordat o pensiune lunară de 250 lei, cu începere de la 8 Martie 1907.

Luni e ultima zi cînd se vor mai ţine examene la facultatea de drept, după care se va da rezultatul celor reuşiţi.

La examenul general de licenţă s'au prezentat vre-o 30 candidaţi.

D. Emanoil Cucu-Starotescu, actual sub şef de poduri şi şosele al judeţului Iaşi, a fost înaintat şef şi mutat la Dorohoi.

D. N. Căpităneanu, fost secretar general al ministerului de finanţe, cenzor al Băncei Naţionale, a fost ieri în Iaşi, în inspecţia sucursalei de aci a Băncei.

Consiliul comunal al comunei rurale Belceşti din jud. Iaşi a fost disolvat.

Comisiunea interimară instituită se compune din D. N. Chiriac presedinte; D. Gh. Chele şi I. Neculcea, membri.

Tot odată s'a convocat şi colegiul electoral pentru ziua de 5 August a. c. spre a procede la alegerea membrilor noului consiliu comunal.

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a luat măsuri ca în timpul verei şi comunele rurale, reputate ac staţiuni climaterice şi unde nu există un serviciu veterinar propriu, să fie vizitate cu atenţiune de serviciul veterinar al judeţului, întru cît acele localităţi fiind frecuentate de mulţi vizitatori, se pune în consumaţiune cărnuri atît de măcelari cît şi de birtaşi, otelieri etc. şi cari din lipsă de control, pune în pericol viaţa vizitatorilor.

In cotuna Mădârjac, comuna Popeşti, s'a ivit febra aftoasă printre vitele locuitorilor.

De asemenea în comunele: Sîrca, Tăuteşti, Bărleşti, C. Caprei.

La Baiceni pneumonie infecţioasă între porci.

La comuna Cristeşti epidemia de rugeolă printre copii.

Petiţiunele de înscriere a elevilor pregătiţi în particular, cari se vor presinta la examene în Septembre, nu vor fi primite de minister de cît pînă 'n ziua de 1 Iulie.

Tournée Door-Leblanc.—Amintim cetitorilor noştri că prima reprezentaţie a celebrului Magician Hypnotizator va avea loc în astăseară la Grădina Bereriei Regale (Cuza-Vodă). Această trupă de elită, care nu trebue confundată cu turneurile aşa zise artistice care circulă din nenorocire prea des prin regiunea noastră, nu va da în oraşul nostru de cît 4 reprezentaţiuni. Avis amatorilor de scene misterioase cari vor avea prilejul de a se distra instruindu-se.

Locaţiunea la Cassa Grădinei.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

6

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

CAIUS

Aci, astfel de oameni se numesc profeţi. Am auzit vorbindu-se despre el şi aş fi voit să-l chiem, dar lumea spune că-i un mag viclean. Ş'apoi el blestemă lucrurile sfinte şi credinţele acestei ţări. Din această pricină procuratorul l'a osîndit la moarte: astăzi trebuie să fie răstignit. (Anteea s'a aşezat pe banca de sub maslin). N'ai frică, cu timpul te vei îndrepta.

ANTEEA (cu mîhnire)

Dar timpul e în serviciul morţii şi nu în al vieţei.

CAIUS

Să sperăm Anteea. Altă dată nu credeam în nimic.

Azi însă m'am convins că este ceva mai presus de noi oamenii....

ANTEEA

Ce bine şi ce frumos e să crezi. Credinţa ne scapă adesea de cele mai grozave ispite?..

CAIUS (voind s'o liniştească)

Vezi, deci ai răbdare. (Anteea deodată tresare, îi se pare că să apropie iar faţa de mort). Nu-ţi fi frică de nimica, aceşti paşi îi aud şi eu. E Ponţiu care vine să ne vadă.

(In fund se zăreşte Ponţiu Pilat care intră în scenă urmat de doi soldaţi, e un om în vrîstă, cu bărbia rotundă şi spînatecă).

PONŢIU (apropiindu-se)

Te salut, nobile Caius şi pe tine divină Antee.

Ce zi călduroasă, după o noapte aşa de rece!... Să v'aducă fericirea la amîndoi, iar sănătatea Antee să înflorească din nou ca şi aceste zambile şi flori.

CAIUS

Te salut şi eu Ponţiu. Fii bine venit. (Ponţiu se aşează pe o lespede de piatră şi priveşte pe Anteea).

PONŢIU (încruntînd puţin din sprincene)

Singurătatea stîrneşte boala şi urîtul, pe cînd în mijlocul mulţimii nu mai poate avea loc teama neîndreptăţită. De asemenea, am să vă dau un sfat. Din nenorocire, aci, nu suntem nici în Antiochia, nici în Cesareea, ca să avem jocuri şi arenă, şi chiar dacă s-ar construi un circ, fanaticii l-ar dărăma chiar a doua zi. Aci nu s'aude pronunţîndu-se de cît cuvîntul: „Lege" şi legea zădărniceşte totul. Aş fi voit mai bine să trăiesc în Sciţia de cît în ţara asta..

CAIUS

Ce voiai să spui Pilat?

PONŢIU

Ai dreptate, m-am îndepărtat de subiect: grijile mele sunt pricina. Spuneam că în mijlocul mulţimii nu mai poate fi loc pentru temeri neîndreptăţite. Chiar astă-zi aţi putea să vă folosiţi de un spectacol. La Ierusalim să te mulţumeşti cu puţin, şi trebue să căutăm mai ales ca Anteea să se găsiască la amiaza în mijlocul mulţimii. Trei oameni trebue să moară astă-zi pe cruce. Ceva e mai bun de cît nimic. Ş'apoi cu prilejul Paştilor, locuitorii cei mai ciudaţi din toate părţile lumii aleargă la cetatea sfîntă. Veţi putea privi acest neam de oameni în toată liniştea. Voiu da ordin să vi se păstreze un loc bun cu totul aproape de cruce. Cred că osîndiţii vor muri cu bărbăţie. Unul din ei—om ciudat—îşi zice Fiu Iui D-zeu. E blînd ca o porumbiţă, şi, drept vorbind, n-a făptuit nimic ca să-i se cuvină osînda.

ANTEEA

Atunci de ce l-ai osîndit la răstignire?

PONŢIU

Ţineam să înlătur tot felul de neplăceri şi, în acelaşi timp, să nu mă ating de cuibul viespilor care sbîrnăe în jurul templului. Au şi trimes la Roma destule plîngeri în potriva mea. Ş'apoi nu-i vorba de un cetăţean Roman, nu-i aşa?

(va urma)

NOUTAŢILE ZILEI

Sfîrşit tragic. — D-na Letitia Tyler Semple, fiica fostului preşedinte al Statelor-Unite ales în 1841, a fost primită în ospiciul femeilor sărace, cunoscut sub numele „Louise Home".

La vrîsta de nouă-spre-zece ani, domnişoara Tyler, strălucea prin frumuseţea şi spiritul său la recepţiile „casei albe" din Washington.

Ea s'a măritat cu bogatăşul Semple, un mare proprietar din Virginia, care şi-a perdut averea şi viaţa în resboiul de Separaţie.

Fiica fostului preşedinte al Republicei, în situaţia ei precară, a început să dea lecţiuni de piano, din cari şi-a putut agonisi mijloacele de traiu, într'un mod destul de penibil. Ajunsă la o vrîstă înaintată ea n'a mai putut să continue cu acele lecţiuni şi a trebuit să găsiască refugiul în zisul ospiciu.

***

Sinuciderea unei principese.—La Fontainebleau, în apropierea Parisului, s'a desfăşurat o dramă care a emoţionat toată lumea.

De vre-o zece zile, a descins la hotelul Launoy din Fontainebleau, baronesa rusă Lubov de Stemheil, sora princesei de Galizine, din colonia rusă din Paris.

De o frumuseţe răpitoare, şi abia în vrîstă de 24 de ani, tînăra baronesă—care dispunea de o avere colosală—s'a divorsat de Andrei Somaloff, ofiţer din cavaleria imperială rusă din Saint Petersburg. Mamă unui copil, pe care îl adora, ea a avut durerea de a nu putea fi lîngă el, de oare ce după hotărîrea tribunalului, creşterea acelui copil a fost dată în sarcina soţului.

Incă în anul trecut. baronesa neputînd suporta supărările acestei despărţiri, a vrut să-şi pue capăt vieţei sale.

Joia trecută, ea a înghiţit în camera sa din hotelul Launoy, cinci pastile de sublimat, preparate pentru fotografie. Şi fără să se arăte cît de puţin mişcată, ea a chemat servitoarea:

— M'am otrăvit, spuse ea servitoarei, am înghiţit sublimat...

Servitoarea a alergat imediat după ajutor chemînd un doctor. Acesta a găsit deja pe baroneasa în cele mai teribile dureri.

Ea a fost imediat transportată la spitalul din Fontainebleau, unde şi-a dat sufletul după o agonie grozavă de 20 de ore.

***

Nenorocire.—Al doilea aeronaut al balonului „Trasher", despre care am vorbit deja în ziarul nostru, a fost găsit plutind pe suprafaţa mărei la o milă de Bridport.

Cedavrul celui dintîiu ofiţer a fost gasit lîngă Weimouth. Nu s'a putut da încă de urmele balonului.

***

Testament.—La Livorno, în Italia, printre hîrtiele vechi ale unui ferar s'a găsit testamentul lui Garibaldi.

Testamentul a fost remis prefectului din Livorno.

Ultime informaţii

Sfăşiat de urşi

— Nenorocirea din strada Carol.—Atacat de urşi.—Pericolul.—Lupta cu căpitanul Popovici şi serjentul din pont.— Breabăn în vizunie.— Inginerul Corban trage cu carabina.—Amănunte.

Aseară pe la orele 8, s'a petrecut în strada Carol un fapt necunoscut pînă acum de ieşeni.

Un servitor a fost sfăşiat de doi urşi în condiţii groaznice, după cum se va vedea imediat din descrierea care urmează.

Iată cum s'au întîmplat faptele:

In curtea prinţului Mihail Sturdza — fiul prinţului Dimitrie Sturdza — există un soi de grădină zoologică.

Sunt cîteva cuşci de fier în care se află diferite animale. Intr'una din ele se afla un urs şi o ursoaică.

La ora 7 şi ceva servitorul Gheorghe Breabăn, un om vînjos, în vrîstă de 50 ani, servea hrana dobitoacelor. Cînd întra în cuşca urşilor era înarmat de o furcă specială cu care ţinea la distanţă urşii.

Se pare că aseară Breabăn n'a fost suficient de atent, căci în loc de a se fi reîntors spre portiţă privind mereu urşii în faţă, a făcut o mişcare greşită, aşa că ursul s'a repezit la dînsul.

*

Cuşca de fer avea două portiţe şi în fundul ei era construită un soi de vizunie de lemn, întunecoasă şi prevăzută şi ea la rîndul ei cu o mică portiţă.

Aci, în dreptul portiţei, şi-au găsit moartea şi nefericitul Breabăn şi bestiile.

*

Cînd s'a repezit ursul spre Breabăn primul lucru ce-a făcut a fost că a sfarămat furca. Apoi la prins în braţe aşa că capul lui Breabăn se afla în dreptul cozei ursului iar piciorul spre botul bestiei.

Nefericitul Breabăn nici n'a putut să ţipe atît de teribilă a fost strînsura în braţe. Breabăn era mort probabil în acel moment chiar.

Ursul începu să sfîşie pulpele, iar ursoiaca se învîrtia pe lîngă gratiele cuşcei, ca şi cum ar fi voit să facă pază.

*

Nişte servitoare auzind mărîitul bestiilor, alergară şi văzură spectacolul oribil. Ele chemară într'ajutor şi o doamnă, care supraveghiază locuinţa, fugi să cheme sergentul din stradă.

In acel moment trecea pe acolo şi d. căpitan Popovici, din vînători.

Străbătură grădina şi cînd au ajuns în dreptul cuşcei spectacolul era oribil de văzut. Ursul sfîşiase pulpa şi sugea sîngele nefericitului Breabăn.

Căpitanul Popovici avu prezenţa de spirit să cerceteze imediat dacă nu cum-va portiţile au fost lăsate deschise şi într'adevăr nu se înşelase: portiţa era deschisă.

Işi poate or-cine închipui marea nenorocire ce s'ar fi întîmplat dacă bestiile ar fi eşit din cuşcă.

Căpitanul Popovici izbi portiţa care e cu automat şi deci pericolul a fost evitat.

D-sa luă apoi un drug de fer şi izbi ursul peste bot. Lovitura a fost foarte puternică în cît ursul se izbi —continuînd a ţine omul în braţe— de partea cealaltă a cuscei.

Izbitura a fost atît de puternică în cît cei de faţă au avut impresia că întreaga cuşcă se prăbuşeşte. Cînd ursul a ajuns la grătii sergentul care se afla tocmai acolo îi vîrî tesaca toată în pîntice.

Din cauza durerei ursul fugi pînă în mijlocul cuscei, lasă ca omul să-i cadă din braţe şi se repezi spre gratii Atunci veni rîndul ursoacei care sări asupra nefericitului Breabăn.

Aceasta dură însă foarte puţin căci curînd ursul luă din nou corpul neînsufleţit al nefericitului Breabăn şi încearcă să-l ducă în vizunie. Portiţa însă era prea mică ca ursul să poată intra odată cu omul şi din această cauză mîna dreaptă şi piciorul stîng—care rămăsese în afară de portiţă— au fost fracturate.

Ursul continuă să muncească pentru a introduce corpul în vizunie şi ursoaica îl urmă.

*

In timpul acesta multă lume fu atrasă de ţipetele celor de faţă.

D. Inginer Corban care trecea din întîmplare în dreptul curţei, se duse îngrabă, vis-a-vis în aleea Principesa Maria, unde locueşte d. Vasile Buţureanu, profesor şi unde ştia, din diferite excursiuni, că se află o carabină şi reveni curînd.

D sa descărcă trei focuri de carabină asupra ursoaicei, care a căzut imediat. Ursul care se afla în acel moment, în fundul vizuniei, apăru în dreptul portiţei şi atunci d. Corban descărca din nou două cartuşe care îl izbiră în cap.

Ambele bestii erau moarte şi căzură peste cadavrul nefericitului Breabăn.

*

In starea aceasta au fost găsite la ora 9 şi ceva cînd a sosit acolo autorităţile în frunte cu d. Ghinea Ionescu, prim-procuror.

Cu greu urşii au putut fi daţi la o parte şi în mijlocul unei bălţi de sînge apăru corpul nenorocitului Breabăn, într'o poziţiune oribilă de văzut.

S'au îndeplinit formalităţile şi apoi a fost adusă trăsura serviciului sanitar care a transportat corpul la morga spitalului sf. Spiridon.

De pe urma lui Breabăn remîne o soţie şi doi copii, unul de şase ani, iar celălalt băiat de tipografie.

A apărut No. 12 din Anul I al excelentei reviste literare „Convorbiri" cuprinzînd un bogat şi variat sumar în care figurează colaboratorii distinşi: Principele Leon Ghica, Dim. Nanu, Andrei Popovici-Bănăţeanul, Lt.-Colonel Căplescu I. Dragoslav, Em. Gărleanu, Cincinat Pavelescu, Donar Munteanu, Mihai Dragomirescu, A. Mândru.

In astă seară are loc, la clubul liberal, adunarea generală a membrilor acelui club.

Se va discuta lista întocmită de comitete pentru alegerile comunale.

Lista va suferi schimbări, de oare ce mulţi propuşi de comitet, refuză să accepte.

D. G. Panu a fost ieri în Iaşi şi a pledat într'un proces d'intre d. I. Dobreanu cu d-na Pastia, pentru reziliarea unui contract de arendă.

D. G. Panu va pleca mîine, Duminică, la Paris.

Sub conducerea distinşilor profesori, N. Baciu şi C. Botez, vor sosi în Iaşi, mâine, Duminecă, cu trenul de 10·40 dimineaţă, 32 elevi ai liceului „Anastasie Başotă" de la Pomârla.

Ei vor fi găzduiţi la liceul Internat. Cu acceleratul de Duminecă seara elevii escursionişti vor pleca la Galaţi şi de acolo cu vaporul la Brăila, de unde vor lua trenul spre Constanţa, ţânta escursiunei lor.

Prefectul Vărnav va face, la Constanţa, primire oficială elevilor escursionişti şi profesorilor conducători.

Răsbunarea lucrătorilor.— Crudă e şi răzbunarea lucrătorilor cîte odată.

Astfel e şi cazul cu mişcarea grevistă din Galaţi. Cine şi-ar fi închipuit vre'o dată că socialiştii vor ataca pe un fost tovarăş pe motiv că în calitate de prefect se dedă la acte samavolniceşti?

Cu toate aceste faptul e perfect exact, dovadă următorul document, apel al greviştilor cătră tovarăşii lor:

Tovarăşi!

Faţă de violarea localului, faţă de violarea domiciliului, faţă de confiscarea registrelor şi mai cu seamă faţă de ideia de distrugere a mişcărei sindicale din Galaţi, muncitorii au declarat greva generală.

Această purtare demnă a muncitorimei gălăţene, nu numai că e un răspuns bine meritată de sălbateca administraţie a prefectului Atanasiu, dar în acelaş timp şi un energic exemplu pentru întreaga muncitorime din România, cînd administraţia va căuta sa'i distrugă banditeşte averea ei comună, să-i răpească fără ruşine drepturile scrise în legi.

Tovarăşi!

Greva generală trebue să coutinue. Şi de aceia datoria noastră a tutulor, e de a o sprijini. In acest scop trebue să facem toate sacrificiile băneşti, pentru a strânge fonduri de rezistenţă.

Să nu uităm că intenţia guvernului, a prefectului Atanasiu şi a capitaliştilor gălăţeni e: de a distruge mişcarea sindicală.

Această coaliţie reacţionară vrea să meargă şi mai departe.

Sîntem informaţi că voesc a proceda cu mişcarea noastră, cum au procedat cu vechea mişcare socialistă: Să expulzeze pe tovarăşii noştri străini, iar pe conducătorii romîni, să-i dea în judecată ca „excroci". Da, nu uitaţi că aceiaşi liberali între cari şi renegaţii de azi au distrus mişcarea trecută la care ei însăşi conlucrase.

Şi apelul continuă pe aceiaşi notă; deci nu credem de nevoie să-l reproducem în totul.

Intre liberalii tineri au început să se ivească serioase nemulţumiri.

Unii din ei, cari n'au fost satisfăcuţi nici pînă astăzi, au început a bate cu pumnul în masă.

Cu pumnul în masă, încă n'ar fi nimic, căci, în cursul săptămînei acestia, doi din liberalii tineri au ameninţat chiar cu bataia pe unul din „şefii" tinerilor liberali.

Dacă se va întîmpla ceva la fel, vom scrie la gazetă.

Un proces interesant. — Inaintea tribunalului de Suceava s'a judecat ieri un proces foarte interesant şi care după expresia d-lui M. B. Cantacuzino rezervă în viitor numeroase şi importante complicaţiuni juridice.

Este vorba despre revendicarea moşiei Lespezi vîndută d-lui Leon Costiner, de cătră d-na Meyerhofer, legatară universală a averei remase de pe urma defunctului Wiehelm Meyerhofer.

Specia este următoarea:

Bătrînul Meyerhofer murind a lasat averea toată fiului său Wilhelm Meyerhofer născut înainte ca tatăl său să fi fost împămîntenit. Fiind strein, conform cu jurisprudenţa Curţei de Casaţie Wilhelm Meyerhofer nu poate să moştenească de cît valoarea imobilului.

Wilhelm Meyerhofer moare însă la rîndul său şi lasă moştenitoare universală pe soţia sa, originară din Germania, care moşteneşte între altele şi moşia Lespezi.

D-na Meyerhofer vinde moşia d-lui Leon Costiner.

D. Holoney rudă cu defunctul Meyerhofer, susţine că d-na Meyerhofer nu putea să moştenească întru cît însă-şi Wilhelm Meyerhofer nu avea drepturi de a poseda imobilul şi că deci numai d-sa, cetăţean romîn şi rudă cu bătrînul Meyerhofer are drepturi asupra acelui imobil şi cu atît mai puţin d-na Meyerhofer putea să facă un act de transmisiune de proprietate a unui imobil e cărei proprietară nu era de fapt.

Eri s'a cercetat cerere de instiiuire de sechestru. Din partea d-lui Costiner a pledat d. M. B. Cantacuzino iar din partea d-lui Holoney d. Dim. Alexandrescu.

Tribunalul a respins cererea de aplicare de sechestru şi a amînat judecarea fondului pentru Marţi.

Parchetul de Iaşi va deschide din oficiu acţiune contra prinţului M. Gr. Sturza, pe care-l va acuza de omor prin imprudenţă, în chestia marei nenorociri ce s'a întîmplat ieri seara cu urşii A. S.

*

Parchetul a ordonat să se facă autopsia lui Gh. Breabăn.

D. profesor doctor G. Bogdan, medicul legist al palatului, va face mîine autopsia.

*

Nenorocitul Breabăn se afla de multă vreme în serviciul prinţului Sturza.

El avea 50 lei lunar şi din aceşti bani îşi întreţinea familia.

Inmormîntarea lui Breabăn va avea loc Luni.

Astă-zi a apărut o mişcare în magistratură, dar ea nu cuprinde nici o numire pentru tribunalul Iaşi.

La 1 Iulie va apare în Iaşi o nouă revistă socialistă lunară „Viitorul Social".

Revista se va ocupa în deaproape cu doctrina socialistă, cu problemele sociale la ordinea zilei din ţară şi din afară şi va conţine expuneri complecte asupra vieţei economice, politice, intelectuale etc., cari stau în legătură strînsă cu mişcare sindicală şi socialistă din toate ţările.

Statistica învăţămîntului primar, urban şi rural.—O lucrare voluminoasă, apărută acum de sub tipar şi datorită d-lui N. S. Dimitrescu, harnicul şef al statisticei din ministerul instrucţiunei. Volumul conţine recensămîntul copiilor în vîrstă de şcoală şi frecuentarea elevilor din şcoalele primare, urbane şi rurale pentru anul şcolar 1904—1905.

Recensământul copiilor în vrâstă de şcoală din comunele rurale s'a făcut în primăvara anului 1905 şi ne-a dat 765 mii 754 din cari 405,550 băeţi şi 360,204 fete.

La facerea recensământului pentru anul 1905, s'a găsit şi 560 surdo-muţi (344 băeţi şi 216 fete) şi 114 orbi (72 băeţi şi 42 fete) sau în total 674, cari nu sunt cuprinşi în numărul de 765 mii 754.

In anul trecut 1903—1904 au fost 753,328 copii, aveam prin urmare pentru anul acesta un spor de 12,426 copii.

După naţionalitate copii în vîrstă de şcoală sunt astfel: 754.716 (399.644 băeţi şi 355.072 fete) romini şi 11.038 (5906 băeţi şi 5132 fete străini).

Frecuentarea elevilor în şcoalele rurale se prezintă astfel pentru anul şcolar 1904—1605:

S'au înscris în şcoală 425.743 din care 292.945 băeţi şi 132.799 fete.

In anul trecut şcolar 1903—1904, se înscrisese 401.016 elevi, prin urmare pentru anul acesta şcolar avem un spor de 24.727 elevi înscrişi în şcoală.

După confesiuni elevii înscrişi se repartizează ast-fel:

415,911	ortodoxi
5,845	catolici
1,731	mozaici
2.256	alte confesiuni
425.743	in total

Cuşca în care se aflau cei doi urşi, cari au sfăşiat ieri pe nenorocitul Breabăn, va fi fotografiată azi în prezenţa primului procuror.

Fotografia aceasta va servi ca dovadă că vizunia n'avea capac.

Urşii au fost dăruiţi mai de mult Primărei, care avea să-i transporte la grădina Copou, dupe ce grădina va fi complect amenajată.

Ultima oră

Bucureşti 23 Iunie

Secretar general

Bucureşti.—D. V. Antonescu, avocat al Statului în Bucureşti, va fi numit secretar general al ministerului domeniilor.

D. Filitti va fi numit avocat al statului.

Mişcare în magistratură

Bucureşti.—Dl. I. Bontăş a fost numit supleant la tribunalul Tutova.

D. I. Stănescu, ajutor de judecător la Olteţu.

D. Ionescu, ajutor de judecător la Drăgăşani.

D. Panaitescu, actual grefier la tribunalul Brăila, permutat în aceeaşi calitate la Vaslui, în locul d-lui I. Lupescu.

D. C. A. Rosetti, supleant la tribunalul Vlaşca.

D. G. M. Popescu, judecător la ocolul Pătârloagele.

D. Nicolaescu cap de portărei la Mehedinţi.

Din Franţa

Paris.— D. Clemenceau va lăsa vacant postul de secretar general al ministerului de interne, pînă la întoarcerea din Sud a d-lui Sarraut.

Camera în şedinţa sa de azi, se ocupă de proectul privitor la fixarea la 8 ore pe zi a muncei în saline.

Lueger greu bolnav

Viena.. — Starea sănătăţei d-rului Lueger, primarul Vienei, s'a înrăutăţit din nou. D-rul Lueger a petrecut o noapte foarte rea şi a avut mari dureri de picioare. El n'a putut lua parte la şedinţa consiliului comunal.

Medicii spun că pacientul n'a voit să ţie seamă de dieta ce-i a fost prescrisă de dînşii şi de aceea bolnavul sufere din nou.

Teatrul Naţional

PUBLICAŢIUNE

Preşedintele comitetului teatral aduce la cunoştinţa generală că Duminică 24 Iunie a. c. la ora 10 a. m. se va ţine licitaţie în cancelaria comitetului pentru furnizarea a 600 m. c, lemne, esenţă de fag şi carpin, necesari teatrului pentru stagiunea 1907—1908.

Nu se primesc de cît oferte închise.

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur boalele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvor.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER**, Furnisorul Curţei Regale,—**Iaşi.**

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

Băile Oglinzi

(prin gara Paşcani)

SEZONUL IUNIE—SEPTEMBRIE

Băi minerale recomandate contra reumatismului, limfatismului, scrofulosei, boalelor de femei, copii.

Inhalaţiuni şi hidroterapie după sistem modern.

Serviciul medical incredinţat d-lor doctori Petroniu şi Eug. Leibschutz.

Hotel şi restaurant de primul rang.

Preţuri convenabile.

Prospecte şi alte lămuriri se trimit gratuit la cerere.

Direcţia: I. Romanovici.

ADMINISTRAŢIA

Se caută lucrătoare

La fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din VIENA, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Națională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Așa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de această branșă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă și de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ȘIFONURI DIFERITE până la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conștiincios. — Prețuri fixe și fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită și vă veți convinge

Desfidem ori ce concurență

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 179.—Marţi 26 Iunie 1907

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Feţele chestiei agrare

In rezolvirea chestiei agrare sunt două feţe, una privind *oamenii*, alta privind *lucrurile*.

Să ne explicăm.

Intre faptele aduse în discuţie cu prilejul răscoalelor ţărăneşti, au fost şi acestea că mişcarea ţărănească a fost mai violentă şi agresivă în acele judeţe, unde ţărănimea sta mai bine, şi în special pe acele moşii unde contractele agricole sunt mai blajine.

Ar urma după aceste constatări că nu atîta *mizeria* a fost cauza mişcărilor, cît *exploatarea*.

Mizeria la sătean o zic unii că este *endemică*. Unii zic că această mizerie merge crescînd, şi că mai înainte vreme sătenii stăteau mai bine; fie că avea mai mult pămînt la îndămînă, cînd putea lua de la proprietar atîta cît îi trebuia; vite avea mai multe, căci şi imaşuri erau mai multe; cărăuşia era mai mănoasă, căci sate întregi trăeau din cărăuşie şi de şi nu aveau pămînt, dar puteau cîştiga viaţa mai uşor.

In sfîrşit trebue să fie ceva adevarat în această constatare, care lăudînd trecutul cată a se ponegri prezentul.

Un lucru însă era mai greu în trecut: abuzul şi nesiguranţa avutului economisit.

Se prea poate ca cu îndesirea populaţiei şi împuţinarea pămîntului de hrană, cum şi cu schimbarea condiţiunilor economice ale vieţii, să se fi adus multe şi mari schimbări în felul de traiu al multor sate şi săteni. Dar ceia ce a fost nu se poate întoarce şi nu ne vom pierde vremea în osanale trecutului, ori cît de admiratori am fi ai acelui trecut îndepărtat sau apropiat.

A pretinde dar că absolut numai *mizeria* a fost cauza răscoalelor, ar fi a necunoaşte realitatea şi complexitatea faptelor.

Partidul liberal şi-a făcut o doctrină din vindecarea ranelor de fapt, prin îmbunătăţirile ce cată să aducă legii tocmelelor agricole.

Am văzut însă că unele din punctele preconizate de liberali sunt departe de a fi uşurătoare, ca acea de pildă care prevede dobîndă de 10 la sută la *arvune*, lucru ne mai pomenit în obiceiul ţării noastre, de a se plăti dobîndă la arvonă; tot aşa de oneroasă va fi încă şi prevederea de a se lua cu o *treime* mai scump la pămînturile date în subarendare sătenilor.

Să dea Dumnezeu ca partidul liberal, prin marea lui comisiune de anchetă, să poată duce la bun capăt lucrarea începută. Dar după cum s'au început lucrurile, suntem departe de a crede acest lucru, necum să se realizeze.

In ciocnirea de interese materiale marii proprietari din partid nu vor îngădui multe concesii, ci condiţii oneroase ca acele de mai sus aratate.

Ca dovadă că deja intre liberali sunt 2 curente, e că se agită din partea unor deputaţi liberali, şi nu dintre cei de duzină, să se întocmească o nouă *comisiune de anchetă* care să propună o serie de măsuri mai democrate, mai înaintate, deci nu pe placul d-lui Sturza şi a marilor proprietari.

Vom vedea deci la toamnă ciocnirea de interese, şi cum toamna se numără bobocii, vom vedea şi noi ce va eşi din această ciocnire de interese şi de idei.

Prin urmare in ceea ce priveşte reformele agrare *in re*, neuniformitate, ciocniri, diferenţieri.

Partea grea însă a acestei chestiuni agrare e în reforma oamenilor. Pe noi nu atît lipsa de legi bune ne mănîncă, cît oameni curaţi la inimă, şi desbrăcaţi de urile trecutului.

In partea de reformă de oameni, şeful nostru, d. P. P. Carp, a apăsat mai mult asupra feţei cu referinţă la oamenii chemaţi a aplica legiuirile agrare....

S'a părut la prima vedere un contrast, că pe cînd şeful partidului liberal vine cu legi agrare, şeful conservatorilor vine cu legea administrativă.

Da; partea oamenilor în legile agrare e mai mare de cît raporturile de fapte materiale.

Ziceam la început că nu atît *mizeria* a fost pricina răscoalelor, cît exploatarea.

De cât şi în această exploatare factorii nu sunt aceiaşi.

In cap stă proprietarul şi arendaşul, în inima căruia noi *bănuim şi credem* că pot încolţi cele mai frumoase resentimente de altruism şi de bunul comun.

Simţul moral progresează de sus în jos şi ori cât s'ar critica păturile de sus, nu în inima celor chemaţi a servi pe proprietar, nu în inima curtenilor şi argaţilor vor înflori întâi sentimentele frumoase, ci în inima stăpânului, *a adevăratului stăpân!*

Ei bine, în această lume de slugi şi feciori boereşti, coade de topor pentru săteni, colcăe cele mai josnice sisteme de exploatare, adeseori în dauna şi pe spatele proprietarului.

Putea-va interveni vre-o lege, care să rădice moralul acestor cohorte de vampiri ai săteanului! Putea-se-va stabili un control eficace în felul lor de a exploata şi răfui pe săteni! Fi-va nevoe de organe nouă de control în aceste daraveri dintre proprietari şi săteni?

Sătenii cunosc pe sfinţii cei mici, cari îl mănâncă până la Dumnezeu; cînd vom putea *ortodoxà* aceşti sfinţi care de şi români de neam şi sânge, dar trăesc pe spetele săteanului, exploatîndu-l.

Gh. Ghibănescu

In chestia doctoratului

Proiectul de reformă universitar al d-lui C. Dissescu, stîrnise cea mai urîtă revoluţiune: greva profesorilor universitari.

D. Dissescu, în faţa acelei greve, a fost nevoit să-şi retragă proiectul, după ce Camera îl votase cu mare majoritate.

Că acea grevă nu fusese altă ceva de cît un foarte detestabil joc al colectiviştilor, aceasta se ştia de pe atunci.

Nu putea fi altăceva, de oarece proiectul in sine, nu numai că nu ştirbea nimic Universităţilor, dar le imbogăţea chiar.

După ce totul fu isprăvit în avantajul colectiviştilor, după ce, in fine, graţie grevelor universitare şi ale turburărilor agrare, colectiviştii luară puterea „prin voinţa Naţiunei“ —foştii grevişti universitari, ajunşi unii miniştri, alţii mari slujbaşi şi alţii mandatari ai Naţiunei, cată să introducă, cam pe furişatele şi cu bucata, ceea ce, în proiectul fostului ministru Dissescu, era prevăzut din belşug.

Infiinţarea doctoratului in drept formase un punct principal in proiectul ministrului conservator. Contra realizărei lui se rădicase greva şi astăzi crearea doctoratului o cere insuşi d. Haret, fost şef de grevă —şi care, ca matematician n'are nici o chemare intr'o chestie a facultăţei de drept.—Totuşi d. Haret a venit la conferinţa profesorilor facultăţei de drept şi i-a *rugat* pe ei să hotărască această inovaţie.

Mîne d. Haret va lua alt punct din fostul proiect conservator şi va cere realizarea lui, aşa că, incetul cu incetul, greviştii vor realiza tot ce nu voiau inainte.

Doar au zis'o colectiviştii: „monopolul reformelor şcolare şi universitare îl avem noi“.

Urîtă şi tristă speţă de oameni!

ACTUL „generos“

Ziarele liberale au ce scrie. Primarul Capitalei, d. Vintilă Brătianu, a renunţat în profitul unor scopuri filantropice, la onorariul său de primar.

Asta ie foarte frumos, dacă voiţi, dar nu interesează pe nimeni. Şi dacă nu interesează pe nimeni, n'are nici o noima ca ziarele liberale să cînte laude d-lui Brătianu pentru hotărîrea sa.

D. Brătianu, dacă este om bogat—şi probabil că este—n'a făcut nici un sacrificiu cedînd leafa sa. Va veni ca primar al Capitalei şi un om sărac, care nu va putea renunţa la salar; va veni unul mai bogat chiar ca d. Brătianu, care nu va voi să renunţe. Fi-vor aceşti primari mai rei, mai interesaţi de cît actualul primar?

De ce atunci atîta paradă în jurul actului „gen ros“ al d-lui Brătianu?

Şi de ce a ţinut noul primar al Capitalei să debuteze cu acest act de pomană?

D. Brătianu ar fi putut face dovezi mai importante despre capacitatea sa de edil şi în urmă să anunţe că şi treabă bună face şi nici leafă macar nu ia.

Dar aşa cum a aranjat'o d. Brătianu, afacerea prea miroase a reclamă proastă şi sistemul întrebuinţat de d-sa prea ie învechit.

Cînd o societate îşi alege un preşedinte, acel preşedinte îşi inaugurează, de obiceiu, activitatea prin a da o sumă de bani societăţei.

Foarte de multe ori tocmeala se face d'inainte: ca să te alegi, trebuie să dai atîta în profitul societăţei.

Dacă şi în cazul special tocmeala a fost d'inainte făcută—nu ştim, nici nu importă.

Fapt este, că actul primarului Capitalei n'are absolut nici o importanţă, că el nu inaugurează o eră nouă în moravuri, nici nu sileşte ca alţii să facă, la rîndul lor, acelaşi lucru.

Nimeni nu se alege primar în vederea lefei: ţelul unui primar, mai ales al Capitalei, este cu totul altul şi prea este mică această leafă în raport cu activitatea şi cu munca ce trebue să-o desfăşoare, pentru ca leafa să poată juca vre-un rol faţă de ele.

Şi dacă toată activitatea d-lui Brătianu se va opri la faimosul seu act generos, apoi trucul s'ar putea schimba: să-i servească salariul şi să nu fie primar.

FABULA „Independenţei“

Reutatea colectivistă inventase un monstru: un secretar general de minister, sub ultima guvernare conservatoare, care ar fi făcut urîte traficuri băneşti cu prefecţii, sub-alternii sei.

Invenţiunei i s'au dat toate formele: s'a fixat la rotunda sumă de trei sute mii lei (fără monedă mai mică) totalul garanţiilor semnate de „prefecţi“ pentru a îndatora pe fostul „secretar general“, s'au tipărit şi numele prefecţilor garanţi, dar nu s'a dat numele acelui imaginar secretar general.

Noi n'am roşit citind acuzarea. Am considerat-o de pură fabulă şi ne-am zis că numai fabulă poate fi o acuzare care în formă şi în fapt, sfidează tradiţia conservatoare.

Şi am cerut respuns. Să se citeze nume am strigat noi, convinşi că totul se va reduce la o infamie.

Strigătul nostru, cererea noastră atît de simplă şi de dreaptă, a resunat, însă, în pustiu.

Mai mult.

Pe cînd noi, ziar conservator, am reprodus invenţiunea ce a pus'o în lume fantezia maladivă a *Independenţei*—şi am reprodus-o spre a invedera că n'o credem —populara *Voinţa*, care, în deobştie, se face ecoul celor mai hidoase infamii, n'a dat nici o atenţie *Independenţei*, căci pînă şi *Voinţa* a inţăles că un secretar general de minister, aşa cum l'a inventat ziarul frances, n'a existat şi n'a putut exista într'un partid cu tradiţii ce nu s'au desminţit.

Un secretar general conservator, aşa cum l'a intocmit ziarul domnilor Brătianu, ar fi fost un monstru, dacă, în adevăr, ar fi existat.

Şi doar nu se va merge cu inverşunarea pînă acolo, ca să se afirme că în partid la noi sînt monştri, sau măcar un monstru.

Ziarul frances inventase deci o istorie cu totul imposibilă.

Ceea ce am spus din capul locului.

CATE-VA NOTE

Urşii Prinţului.

Un prinţ cu parale multe—dacă n'ar avea multe n'ar fi prinţ—avea o pasiune nobilă: în curtea caselor sale, situate în centrul cel mai frumos al laşului, prinţul îşi instalase o mică grădină zoologică: urşi, lupi, magari, cîini, cai—diverse specii ale regnului animal erau represintate în zoologica grădină a prinţului.

Veţi conveni, că o asemenea pasiune ie de preferat chipului cum noi, cei ne-prinţi şi fără de parale, intrebuinţăm, în lupta pentru existenţă, nume din regnul animal: noi tragem mîţa de coadă; vindem pielea lupului în pădure; umblăm cu mîţa în sac; jucăm ca urşii şi, de multe ori, suntem flămînzi ca tigrii.

Cei bogaţi, însă, pot ţinea închis în cuşcă, ceea ce noi, sub formă de pildă, facem în toate zilele, în favor de public.

Şi uite că, pe cînd despre noi nu vorbeşte nimeni, de urşii din grădina zoologică a prinţului, se vorbeşte în toate părţile şi în coloane de ziare.

Urşii prinţului au sfîşiat pe un om. Un om în înţelesul nostru, căci în cercuri mai înalte, omul acela nu era om: era cel mult *un pauvre homme*, un sclav.

Avea 50 lei pe lună. Un franc şi 60 bani pe zi, pentru a face diverse treburi şi, în ore libere, pentru a hrăni urşii. Hrana urşilor costa, de sigur, mai mult de cît 50 lei lunar, leafa din care sclavul trebuia să trăiască cu ai sei.

Dar ce-are de a face! Grădina zoologică a prinţului nu mai are urşi.

Un om, care să facă treabă în curte, se va găsi cu uşurinţă.

Dar doi urşi! Doi nu unul!

Sărmanii urşi!

OAMENI ŞI LUCRURI

Taina scrisorilor

De la procesul milionarului american Taw—ucigătorul artistului White—nu s'a judecat o afacere mai captivantă şi mai emoţionantă ca acea care se desfăşură acum înaintea juraţilor din Bruxelles. In cîte-va cuvinte cauza este aceasta: Tînărul Carlos Waddington a ucis, cu zece gloanţe de revolver pe un ataşat de legaţiune, Balmaceda care după ce compromisese pe sora lui Waddington, a părăsit-o, refuzînd s'o iee în căsătorie, după cum făgăduise. Amîndouă familiile sunt din America de sud, din Chili şi din partea ambelor se cheltueşte acum toată pasiunea meridională în susţinerea cauzei.

La sfîrşitul uneia din recentele şedinţe s'a petrecut o scenă de un rar dramatism. Cum simpatiile toate — ale publicului şi al opiniei generale înclinau, fireşte, către prima victimă—femeea înşelată şi părăsită,—avocatul Bennevie, în dorinţa de a apăra memoria ucisului Balmaceda, recurse la un mijloc eroic,—dînd cetire în public unui mare număr de scrisori adresate acestui din urmă de către d-şoara Waddington. Şi ce scrisori!...

Accente înflăcărate şi pasionate, dintre acele pe care numai amorul în clipele de suprem elan le poate inspira, în clipele acele de romantizm şi inconştienţă cînd iubirea atinge strunele delirului, cînd gîndirea îmbracă, sub imboldul unor delicii visate, graiul divinei nebunii lăsîndu-se purtată pe aripile unei fericiri ce cheamă în înălţimi neajunse şi amăgitoare ca însăşi înălţimele cerului...

E drept că numai atari momente şi inspiraţiuni sunt creatoare; că atunci sufletul inspiră pana şi vedem frumuseţi de stil şi de cugetare pe care nici poeţii mari nu le pot atinge.

Dar cu atît mai bizare şi mai ridicule par toate aceste după irosirea visului, după ce idila romantică sfîrşeşte prin tragedia amară a dezamăgirii, a părăsirii, a uitării sau chiar a urei. De-aceea s'a convenit printr'un principiu de moralitate universală că asemenea scrisori, cuprinzînd taina unor vechi şi pasionate legături, aparţin numai acelora cari le-au scris altă dată şi pentru nici un cuvînt nu pot fi date în vileag, nu pot fi „servite“ publicului, iubitor de senzaţii. Şi în sala juraţilor din Bruxelles s'au petrecut acum lucruri înnălţătoare din acest punct de vedere demne de un public civilizat. Intreaga asistenţă s'a revoltat în potriva avocatului care—fie şi pentru a apăra memoria unui omorît — şi-a permis să cetească în sală scrisorile foastei amante şi să declame cu patos frazele suggestive, delirante din vechile ei scrisori. Un strigăt de indignare, un clocot de protestări s'a ridicat şi avocatul fu nevoit să renunţe la cetire, faţă cu atacurile teribile şi unanime. Un avocat, coleg al lui Bonnevie, i-a strigat: Maistre, eşti dezonorat!“.

E în adevăr o brutalitate vrednică de osîndit, o atare tîrzie disecare a unui amor trecut, încheiat printr'o sîngeroasă dramă. Insuşi romancierii pot cel mult să uzeze de literatură închipuită, pot inventa scrisori de femei—ca acele din volumele lui Marcel Prevost, dar nici odată nu li s'ar erta să publice scrisori reale, rămase pe urma unui amor trăit, ori-care ar fi împrejurările în care s'ar fi stîns. O iubire moartă—nu trebue ucisă încă odată prin ridicul.

Bodion

IO. VIITORUL ROMÎNIEI

Moşierii faţă de ţărani

Se ştie că mai mult de jumătate din terenul arabil al ţării este stăpânit de vre-o 5.000 de inşi în calitate de mari proprietari, şi numai restul este la îndămână ţăranilor, cari se ridică aproape la 1.500.000 capi de familie, dintre cari, în cifre rotunde, 500.000 n'au pământ de loc, 500.000 au pămînt insuficient, adică sub 2 hectare de cap, şi 500.000 au pămînt suficient, adică pînă la 10 hectare de cap cel mult. De unde rezultă că un milion de familii ţărăneşti sînt nevoite, spre a-şi agonisi hrana trebuitoare, să se angajeze la moşieri pentru pămînt şi pentru dobîndit mijloace de satisfăcut alte trebuinţi. Proprietăţi mijlocii nu există, înafară de ici-colo cîte-o răzăşie în întindere de 40—100 de hectare cel mult, căci cele mai multe răzăşii s'au bucăţălit prin moştenire, de-au ajuns înguste ca şi clironomiile scoborîtorilor din împământeniţii dela 64, aşa că se spune cu dreptate că o vacă, culcîndu-se de-a curmezişul proprietăţii, ajunge cu botul la hotarul despre un vecin, iar coada-i stă pe proprietatea celuilalt vecin.

Aceste fiind aşezările economice ale ţăranilor şi ale moşierilor, se înţălege că în raporturile dintre dânşii nu poate fi măsură potrivită şi dreaptă: pe ţarani silindu-i nevoea să primească ori-ce condiţiuni impuse de moşieri prin libertatea firească ce-o au aceştia de-a aduce muncitori din orice parte, chiar şi din străinătate. Afară de aceasta, ţăranii din pricina nevoilor se concurează între dînşii, lăsînd preţul de muncă cît mai scoborît şi pămîntul arendat pentru hrană plătindu-l cît mai rîdicat, astfel că în mod natural moşierii primesc o situaţie, care îi favorizează în vreme ce pe ţărani îi reduce la o mizerie desesperantă.

Zadarnic se vorbeşte despre sentimente mai umane şi se caută a li se imputa moşierilor o prea nesăţioasă sete de cîştig şi lipsă de milă pentru nevoile ţăranilor. Mişcărilor economice se petrec cu o fatalitate care nu îngădue intercalarea sentimentelor, pentrucă o atare intercalare, presupunînd că s'ar putea face, ar fi în desavantajul acelora dintre moşieri cari ar face-o: compătimitorii şi miloşii s'ar pomeni deodată rămaşi înapoia celor lalţi moşieri, şi faptul acesta ar cădea în contrazicere cu legea oarbă a vieţii, care cere a te ridica cu preţul a oricîte victime în drumul tău. Ar trebui ca toţi moşierii să devie miloşi, ceea ce nu-i admisibil, sau să li se impune a fi miloşi, ceea ce iarăşi nu-i admisibil, pentru că sentimentele nu se pot impune.

Sentimentele în de obşte, vorbind de acele zise altruiste, cari nu sunt în definitiv de cît derivate tot din sentimentele egoiste, au un caracter personal şi mărginit. Sentimentele nu depăşesc mai nici odată cîmpul unei familii sau unei prietenii; sentimentele sunt cu atît mai intense cu cît se manifestă mai restrîns, căci prin întindere ele pierd din intensitate şi deci şi din efect. Sunt firi cu totul de excepţie oamenii, a căror dragoste să se reverse asupra unui întreg neam sau unei întregi clase. Admit că pot să fie moşieri cari iubesc pe ţărani şi în

raporturile cu aceştia iubirea acelora de oameni să joace un rol capital; dar nu admit că toţi moşierii pot deveni astfel: compătimitori într'un cerc restrîns, afabili cu cine-i întîlneşte, în marea lor majoritate sunt însă necruţători cu ţaranii.

Această necruţare provine şi de-acolo că majoritatea moşierilor sunt arendaşi, cu deosebire evrei în Moldova şi greci sau bulgari în Muntenia, oameni foarte onorabili în felul lor, dar porniţi spre agricultură cu intenţiunea de-a se îmbogăţi cu orice preţ. Imboldiţi de această năzuinţă, dînşii au rîdicat enorm valoarea moşiilor, spre a-i determina pe proprietari să renunţe personal la cultivarea lor. Aceştia, ispitiţi de cîştig fără de muncă şi preocupare—din nefericire se vede că sunt pe lume oameni amatori de lene, ceea ce-i cam curios—feriţi de risc, convin uşor şi arendează moşiile. Arendaşii la rîndu-le, plătind preţuri prea rîdicate, adese cu mult peste cîştigul ce-l aveau proprietarii îngrijind singuri moşiile, sunt nevoiţi să împileze pe ţărani cu preţul de muncă cît mai scoborît, cu arenda pămîntului de hrană cît mai rîdicat, cu măsurătoarea nedreaptă, pentruca peste arenda ce plăteşte să scoată şi destul cîştig. Se înţelege dela sine că cea mai slabă umbră de sentiment de milă pentru ţărani, l-ar sdrobi pe arendaş şi de aceea arendaşul mai ales trebue să n'aibă milă ori altfel să renunţe la a cultiva moşii.

De sistemul arendărei moşiilor se mai leagă pentru proprietari marele neajuns, că li se săcătueşte pămîntul, arendaşii tinzînd ca într'un timp cît mai scurt să scoată din pămînt cît mai mult; iar pentru ţărani se mai leagă şi neajunsul că li se dau în arendă pămînturi săcătuite deja sau proaste, pentrucă nu atîrna de dînşii ca să-şi ia unde vor. Pe lîngă aceasta, pentru ţărani mai este şi neajunsul că dînşii pămîntul arendat nu-l plătesc bănește, ci cu muncă, la care se angajază nu după preţul ce-l va avea munca în timpul verii, ci după preţul de cu toamnă stabilit sub imperiul nevoilor şi constrîngerilor lor. Şi aşa se face că ţăranul ajunge pe an ce trece tot mai nevoeş şi mai fără vlagă; iar arendaşul se înavuţeşte prodigios, pe cînd proprietarul cu adevărat, neaoş romîn de multeori, se mulţămeşte să digereze renta adese prin ţări străine.

In atari împrejurări de unde să vie minunea, care să schimbe o stare de lucruri pe cale de-a nimici o clasă şi un neam? De la mila proprietarilor! Dar mila aceasta nu există şi nu poate exista. Arataţi-mi vre-un manual de economie politică sau de sociologie, în care să văd tratat ca factor economic sentimentul omenesc! Un atare factor, chiar dacă există, este în ori-ce caz de slabă importanţă. Pe lîngă asta nu trebue să uităm că moşiile au trecut şi trec în proprietate asupra unor inşi, cari le iau nu spre a face sentimentalizm, ci bani. Urmaşii vechilor boieri şi beizadele, neavînd inimă pentru moşie şi pentru ţară, au rămas fără de moşii, au calicit prin ţări străine şi astăzi aşteaptă să se înfrupte din budget. Sunt puţini cari mai urmează îndeltnicirea părinţilor lor. Moşiile se găsesc astăzi în stăpînirea unor oameni cari deocamdată se ţin la idealul practic al inavuţirii.

De unde să vină atunci minunea schimbării stării ţăranilor? De la înşişi ţăranii nu-i cu putinţă; căci încercarea lor inconştientă a fost înnecată în sînge. Minunea trebue să vie de la acei cari au făgăduit îndreptare, minunea trebue să vie de la noi, de la clasa ocîrmuitoare, de la partidele politice, pe cari o clipă le-a unificat perspectiva primejdiei şi poate chiar compătimirea pentru clasa ţărănească. Intre moşieri şi ţărani trebue să apară la mijloc statul spre a ocroti pe aceştia din urmă, spre a tempera pe cei dintăi. Statul, care zice că are menirea de a menţine echilibrul dintre clase, trebue să nu renunţe la intervenţia sa pînă cînd ţăranii nu vor ajunge la o viaţă vrednică şi independentă, care e singura comptabilă cu raporturi libere între oameni, cu raporturi necontrolate şi nesupraveghiate de stat.

Dr. Zosin

Armonia la liberali

E naiv acel care ar mai susţine, că actualmente se mai poate vorbi de armonie în clubul liberal, cu toate asigurările că acordul ar fi perfect între toate elementele din care se compune partidul liberal şi că nici un moment nu poate fi vorbă de manifestări de natură a sdruncina din temelie pretinsă închegare colectivistă.

Insistăm pentru astăzi numai asupra unui singur fapt, din care ne vom putea forma convingerea ce prăpastie e săpată între cele două elemente, tineri şi bătrâni, şi care, dacă nu va întârzia să intervie vre-o înţălegere prealabilă, partidul liberal se va vedea fracţionat în două din cauza intrigilor de o parte din partea elementului bătrân care vede cu ochi rei popularitatea de care se bucură unii dintre tineri, iar pe de alta, setea de mărire a unuia dintre tineri, care n'are nimic alta la activul său decît doar că poartă numele unui personaj, care odinioară a jucat un mare rol în politică.

Iată despre ce este vorba.

Se afirmă că d. Georgel Mârzescu, voind să plaseze cît mai curând pe un agent al său, activităţei căruia datoreşte un mare număr de voturi, ar fi scris d-lui C. B. Pennescu, deputat şi efor la Epitropia spitalului Sf. Spiridon, ca să satisfacă de urgenţă pe acel agent ca unul din cei mai merituoşi care, în lipsa în care se găseşte, nu putea să mai aştepte până după efectuarea alegerilor comunale, când liberalii au a face mari schimbări în toate autorităţile pentru a'şi plasa partizanii.

Aşteptîndu-se la un refuz sau cel puţin la o retractare în urmă că n'ar fi primit scrisoarea, d. Georgel Mârzescu a pretins dela d. C. B. Pennescu o dovadă de primirea acelei scrisori, lucru la care eforul s'a şi executat.

După un timp însă când agentul se presentă la d. C. B. Pennescu să se intereseze de soarta sa, acesta nu numai că-i răspunse că n'ar fi primit nici o scrisoare dela d. Mârzescu, dar s'ar fi exprimat că nici nu vrea să audă măcar de d. Mârzescu, o cantitate neglijabilă în club.

Raportându-i-se cele urmate, d. Mârzescu a remas viu mişcat de acest procedeu veninos al d-lui C. B. Pennescu şi s'a hotărît să'şi răzbune cumplit contra omului care vroeşte să calce în picioare şi pe fiul aceluia care, escomunicat din clubul liberal—e vorba de Gheorghe Mîrzescu—a făcut totul pe vremuri pentru a croi o situaţie d-lui Penescu.

Lupta între d. Mârzescu şi Pennescu e lupta între cele două elemente tânăr şi bătrîn, şi ea promite să fie interesantă întru cît d. Mîrzescu se bucură de multe simpatii între clubişti şi nu e exclusă de loc posibilitatea unei demisiuni colective şi constituirea unui club aparte care să reprezinte numai elementul tînăr.

Ce va mai fi, se va vedea.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Contribuţiune la Studiul Biologiei şi criminalităţei femenine" se intitulează lucrarea pentru doctorat în medicină şi chirurgie, susţinută de d-ra Maria Cicherschi, foastă externă a spitalului sf. Spiridon.

In decursul acestui an universitar lumea medicală s'a îmbogăţit cu mai multe titluri şi lucrări de doctorese, —studiul medicinei fiind, în timpul nostru, unul dintre puţinele cărora se consacră cu succes sexul femeesc şi unde e mai bine întîmpinat. Sunt unii cari cred chiar că acesta e un teren care în primul rînd convine femeei şi anume oarecari ramuri în specialităţi ale medicinei.

In general lucrările inaugurale ale doctoreselor noastre îmbrăţişează subiecte escluziv în legătură cu sexul acestora din urmă, ceea ce încă se explică prin limitarea practicei medicale femeeşti la anumite specialităţi. Şi din acest punct de vedere tema aleasă de d-ra Cicherschi prezintă un real şi deosebit interes general şi fiind sprijinită pe importante documentări şi observaţiuni.

Nu fără interes de relevat este faptul că autoarea lucrării, în Introducere, pune pentru studiarea acestei probleme condiţiunea esenţială—"sacrificarea părţei romantice sau mai bine zis: haina poetică cu care romancierii şi ziariştii îmbracă diferite crime dramatizîndu-le, creînd aşa zise cauze celebre..."

Despre una din aceste „cauze celebre" iaşane, relatate în lucrarea în chestiune, am reprodus o interesantă pagină în numărul trecut al ziarului —şi anume un fragment dintr'un raport al d-lui profesor dr. Gh. Bogdan.

*

Primele reprezentaţiuni ale trupei *Door Leblanc* au atras şi pus în uimire un foarte numer s public ieşan. In special experienţele de *transmisiunea gîndirii* executate de d. Leblanc prin ajutorul interesantului seu medium au provocat în special admiraţia prea numerosului public care a recunoscut în d. Leblanc un foarte abil operator în această obscură materie şi l'a resplătit cu aplauze unanime.

Nu mai puţin şi-a atras simpaţiile cele mai vii cîntăreţul Bouchevil prin delicioasele canţonete şi actualităţi picante şi care dispune de un vast repertoriu.

*

„Fistulele dentare şi cura lor radicală" este teza pentru doctorat în medicină şi chirurghie susţinută astăzi de d. Marcel Pekelman cu un strălucit succes. Tînărul Pekelman se va consacra practicei dentare pentru care are deosebite aptitudeni şi o serioasă pregătire. Suferinzii îi prezic o întinsă clientelă şi mari succese.

*

Criticul Emile Faguet aduce prin ziarul „Dèbats" laude mari unei compatriote a noastre, d-na Lèlia Georgescu, autoarea unei piese de teatru în patru acte: „L'Inassouvie".

D-na Georgescu a mai tipărit un volum de maxime intitulate: „Aphorismes du coeur".

*

STRUNA ZILEI

NEAMUL „URSU"

Cei doi urşi ai prinţului Sturza, liniştiţi în toţi anii, se repeziră cu o cruzime inflorătoare asupra bietului om şi-l sfîşiară.

Ziarele.

Urşii 'n Iaşi sunt fără seamăn
In cruzime şi trufie,
De cînd dintre-ai lor s'alese
Unul în.... deputăţie.

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare:

In ţară, o lună lei 1·50
In străinătate o lună „ 2·50

Expoziţia anuală a şcoalei profesionale de gradul al doilea, a Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi, va fi deschisă, în localul Şcoalei din str. Negruzi No. 1, în fiecare zi, de la 25 pînă la 29 Iunie c. de la 9 -12 dim. şi de la 2—6 jum. după amează. Persoanele doritoare a vedea rezultatul anual, sunt rugate, cu insistenţă. a o onora cu prezenţa d-lor.

—

Se ştie că d. Spiru Haret, reziliase, fără de nici un motiv, 5 contracte ce au fost încheiate sub ministerul trecut cu diferite profesoare.

D. Haret şi-a dat seamă de noua sa infamie şi a revenit asupra 4 din aceste contracte.

—

A încetat din viaţă la Kiev contele Iacov Gatovkyn bunicul defunctului Vasile Gatovkyn şi a fratelui seu Leonida Gatovschi, a d-lor Ivan şi Gusti, toţi fii lui Iacov Gatovkyn fiul fratelui contelui Iacov Gatovkyn decedat la Kiev.

Se ştie că familia Gatovschi este de origină rusă din Kiev. Numele de Gatovschi e o schimbare a numelui originar Gatovkyn ce se află în actele familiei.

Contele Iacov Gatovkyn a lasat o moştenire de 12 milioane ruble neavînd alţi moştenitori de cît membrii familiei de la noi.

S'a început adunarea actelor care se cer pentru probarea titlului de moştenitor al familiei Gatovski.

—

D. C. Botez s'a dezistat din onoarea de preşedinte al comisiunei de examinare a absolvenţilor de la gimnaziul din Huşi. In urmă, s'a însărcinat d. Nic. Neştianu, directorul gimnaziului, cu preşidenţia. Pe cît ni se scrie au răuşit numai 3 elevi din 9 cîţi au fost prezenţi la examen din clasa 4-a.

—

La direcţiunea Liceului Internat din localitate a sosit o adresă din partea ministerului prin care se cere trimeterea a 30 elevi la sanatoriul din Predeal.

Elevii vor pleca în două serii, 15 în luna Iulie şi 15 în luna August.

—

La clubul liberal din Iaşi a fost eri seara adunarea generală a membrilor clubului.

Lista candidaţilor, aşa cum a întocmit'o comitetul, publicată deja de noi a fost aprobată.

Adunarea a decis ca să ceară clubului meseriaşilor să desemneze un meseriaş, care va fi trecut pe lista candidaţilor liberali.

—

La producţia generală a şcoalei profesionale de fete care va avea loc mîine 26 Iunie c., ora 3 d. a., va cînta în antre acte noua orchestră a societăţei muzicale „Hora Iaşului".

—

Doctoratul în drept.—Privitor la doctoratul în drept, extragem următoarele dintr'un articol al *Patriei* semnat *Malatesto*, pseudonimul unui distins profesor al facultăţei juridice din Iaşi:

...Şi, dacă d-nul ministru al instrucţiunei publice şi cultelor ar fi consultat sau ar voi să consulte de aci încolo şi Facultatea juridică din Iaşi, ar vedea că e un alt mijloc la care nu s'au gândit sau n'au vrut să se gândească profesorii din Bucureşti. Acest mijloc a fost propus de profesorii ieşeni acum vr-o doi ani, când ei cereau înfiinţarea doctoratului şi li se răspundea, refuzîndu-i tot pe motive budgetare. Şi mijlocul era simplu. Profesorii de la Facultatea juridică din Iaşi *ofereau să facă gratuit şi cursurile de doctorat*, până se va putea organiza astfel cum se cuvine şi cum este necesar să se organizeze doctoratul în drept.

Ast-fel ei nu lăsau cursurile de licenţă pe mîna unor diletanţi în arta profesoratului universitar.

Fireşce era o jertfă pe care o făceau profesorii ieşeni, jertfă de timp, jertfă de muncă. Dar când lupţi pentru o cauză frumoasă şi lupţi cu convingere, jertfa este resplătită în de ajuns prin mulţumirea sufletească ce naşce din sentimentul îndeplinirei datoriei.

N'ar putea şi profesorii universitari Bucureşteni să dea acelaş exemplu de dezinteresare?

—

Iată ordinea de zi la congresul Camerelor de Meserii ce va avea loc în zilele de 15 şi 16 Septembre, în Iaşi:

1). Reforma legei de organizarea meseriilor, în senzul a se pune pe meseriaşi la adăpostul ori-cărei vicisitudini ce le ar proveni, fie din cauza lipsei unui organ autorisat şi competinte a invedera relele ce bîntue pe meseriaşi.

2). Reforma legei de încurajarea industriilor naţionale în senzul a se acorda aceleaşi avantage şi meseriaşilor cu un capital de la 5000 lei în sus şi avînd 5—6 lucrători.

3). Reducerea patentei şi a celorlalte imposite cu 50 la sută pentru comerciurile avînd de obiect produsele meseriaşilor indigeni.

4). Permiterea alcătuirei de sindicate de meseriaşi, pentru a lua asupra lor lucrări şi furnituri, aparaţi de garanţie şi cu o diferenţă de primă de 10 la sută.

—

Examen de capacitate.—Iată numele reuşiţilor la examenul de capacitate dela şcoala normală „V. Lupu" din Iaşi:

G. C. Adănoaiei, Agapi D. Gh., Apostol D. V., Aramă D. V., Băncescu I. C., Burghele St. M., Carp D. Gh., Carp V. Z., Căldărusi I. Gr., Chiriţă Gr. N., Climescu G. Haralamb; Cocea C. Ioan, Comănescu D. Gh., Costăchescu V. M., Costin I. Sandu, Curei St. Gh., Dănicescu G. St., Dănielescu S. I., Dăscălescu T. Gh., Dimitriu V. Gh., Georgescu C. C., Georgescu Gh. P., Georgescu Stan, Gheorghe C. T., Ghiba M. Gr., Halaicu I. V., Hanga D. M., Iftodin C. H., Ionescu Gh., Marin I. Sava, Marinescu R. Al., Măciuca I. N., Mocanu I. Miron, Munteanu G. N., Nedelcu I. Iordache, Nicolaescu G. Ghima, Oane E. V., Petrescu A. Victor, Podoleanu Gh. Cl., Sava D. Gh., Scurtu C. (Botoşani), Scurtu C. I. (Fălciu), Scurtu G. V., Spînu G. Gh., Stănescu I. N., Teofănescu C. Aristotel, Tomescu I. Gh., Ţiripa I. N., Vioreanu G. Marin, D-ra Georgescu Dobriţa (de la şcoala Centrală). Dragomirescu I. (institutor Bîrlad, examen integral).

*

Examenul de practică pedagogică a început de Sâmbătă, în serii de cîte 10. Ele se trec împreună cu elevii cl. IV.

—

Tournée Door-Leblanc. (Grădina Bereriei Regale).—Reprezentaţia de aseară a trupei Door-Leblanc a avut un succes strălucit. Experienţele de spiritism, precum şi transmiterea gîndului executate de Door-Leblanc cu incomparibilul său medium „La Voyante de Paris" au uimit numeroasa asistenţă.

Nu mai puţin a avut efect strălucit şi incomparabilul comic militar d. Bouchevil în cîntecele sale militare.

Astăseară luni penultima reprezentaţie. Avis publicului care n'a putut azista la cele două reprezentaţiuni anterioare.

Şi în astăseară se prevede o mare afluenţă de public.

—

Absolvenţii Seminarului „Veniamin", în ordine alfabetică:

Anghelescu Gh., Bedreag Panaite, Beldie Ioan, Botez Mihaiu, Bujor Gheorghe, Cădere Pamfil-Buhalniţa, Costiniu Gh., Decusară I., Diaconescu M., Dimitriu D., Dodu Ilarion, Dolinescu V., Florea Neculai, Gavrilescu Marcel, Gheorghiu Gh., Gheorghiu N., Gheorghiţanu A., Ghiea Gh., Grigoraş Gh.-Cobîrceni, Grigoriu Celus-Roşcani, Grigoriu P., Ionescu I., Ionescu Gh., Ionescu M., Manoliu Gh., Mironescu N., Moisiu C., Munteanu Gr., Neguţ N., Nestor D., Niculescu D., Pavlov D., Popescu Ştefan, Procopie N., Rugescu V., Savin N., Scobai-Paşcani, Stoica Teodor, Ştefănescu D., Ştefănescu I. Gh, Ştefănescu K. Gh., Teodorescu Gr., Topoliceanu N., Vasiliu V.-Bălţăteşti, Versescu Gh.

—

DIVERSE

— Autorii hoţiei din satul Păuleni, căreia era să cadă victimă, fiul arendaşului Berghenştein, au fost dovediţi şi înaintaţi parchetului.

— Epizotia de febră aftoasă ia proporţiuni îngrijitoare în judeţ.

Aşa, pe lîngă multele comuni unde s'a declarat epizootie, s'a constatat eri că în cirezile de vite ale locuitorilor din Sineşti există această boală fără s'o fi declarat cineva.

S'au luat serioase măsuri pentru combaterea boalei.

— Femeia Maria, muncitoare cu ziua la bereria Braunştein din piaţa Unirei, fiind cuprinsă de alienaţie mintală, a voit să arunce un copil în privată.

Femeia a fost arestată.

—

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

7

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

ANTEEA

Dar osînditul nu va suferi mai puţin!

PONŢIU (după o pauză)

E un lucru pe care nu-l pot suferi: exageraţiunea. E destul ca oricine să pronunţe faţa de mine acest cuvînt, ca să-mi strice cheful pentru toată ziua.

Calea de mijloc, iată unde 'mi impune înţelepciunea ca să stau. Şi nu-i în lume ţară unde această regulă e de trebuinţă mai mult de cît aci..

Cum mă mîhneşte acest lucru! Nu găsesc nicăeri nici la oameni, nici în natură, pacea şi echilibrul... Uitaţi-vă iată-ne în primăvară.

Ei bine! Nopţile sunt reci iar zilele atît de calde de îţi ard tălpile picioarelor. E încă mai mult pînă la amiază, şi vedeţi ceia ce se petrece; despre oameni, mai bine n'am mai vorbi. Trăesc aici fiind-că sunt ne. voit. In sfîrşit nu-i vorbă despre asta; iarăşi m'am depărtat de subiect...

Duceţi-vă deci spre a fi de faţă la locul osîndei. Sînt sigur că acest Nazarinean va muri cu bărbăţie. Poruncisăm să-l bată cu nuele, crezînd că îl voi putea scăpa de moarte. Nu sînt de loc un om crud.....

Pe cînd îl băteau, era îngăduitor ca un miel şi bine cuvînta poporul.

Şi cînd sîngele ţîşnea, ridica ochii la cer şi se ruga. E omul cel mai minunat pe care l'am văzut în viaţa mea.... De atunci femeea mea nu m'a lăsat un moment în pace: „Nu lăsă să moară un nevinovat!"

Şi nu înceta de a-mi spune aceasta toată ziulica.

Aceasta era şi dorinţa mea. In două rînduri am eşit din pretoriu ca să vorbesc acestor preoţi înfuriaţi şi acestei ticăloase mulţimi. Ţi-ai găsit: Ca un singur om, strigau la mine, cu capetele pe spate şi cu gura deschisă pîna la urechi: „Răstigneşte-l".

CAIUS

Şi te-ai supus voinţii lor?

PONŢIU

Altfel s'ar fi făcut turburări în oraş şi sînt pus aci ca să menţin liniştea. Trebue să-mi fac datoria. Nu-mi plac exageraţiile. Ş'apoi sunt sătul pînă în gît... Dar de îndată ce am hotărît ceva, sacrific fară îndoială, viaţa unui om pentru binele tuturora cu atît mai mult că acesta e un necunoscut şi că nimeni nu se va mai îngriji de el. Păcat că nu-i cetăţean roman.

ANTEEA (cu ironre)

Soarele nu străluceşte numai asupra Romei.

PONŢIU

Divină Antee, aşi putea să-ţi răspund, că peste tot pămîntul, el străluceşte numai pentru puterea romană; de aceia, pentru dînsa trebue să sacrificăm totul... Or, altfel agitatorii o compromit... Dar mai înainte de toate te rog nu-mi cere să reviu, asupra hotărîrii ce am dat, Caius poate să te încredinţeze că e cu neputinţă hotărîrea odată dată, Cezar singur o poate revoca. Aşa, că chiar dacă aşi vrea, n-aşi mai putea. Nu-i adevărat Caius?

CAIUS

E adevărat.

ANTEEA (supărată de aceste vorbe)

Poţi deci suferi şi muri, ori cît de nevinovat ai fi?

PONŢIU

Nu se găsesc nevinovaţi. Acest Nazarinean n-a făptuit nici o crimă: de aceia ca procurator mi-am spalat mîinile; dar ca om osîndesc doctrina lui. Anume am stat de vorbă cu el destul timp; voiam să-l ispitesc şi m-am încredinţat că proveduia lucruri ne mai auzite...

E destul de greu să-l înţelegi. Viaţa lumii trebuie să fie răzemată pe judecată...

Virtutea e necesară; dar cine oare ar putea spune alt-fel? De sigur că nu eu. Stoicii, ei însăşi prescriu să rămîi liniştit în faţa unei opinii contradictorii...

(va urma)

NOUTAŢILE ZILEI

Congresul de pace.—La congresul de pace de la Haga s'a propus ca şi statele necreştine să adopte „Crucea roşie" la ambulanţe şi întreg serviciul sanitar. Reprezentanţii Turciei şi Chinei au cerut avizul guvernelor lor pentru a se pronunţa apoi în această privinţă.

S'a discutat apoi despre „începerea ostilităţilor" şi „dreptul neutralităţei".

Delegaţia franceză a depus următorul proiect, relativ la chestiunile de mai sus:

1). Puterile contractante recunosc că ostilităţile între ele nu trebue să se înceapă fără de un avertisment prealabil şi nu „echivoc" care va avea fie forma unei declaraţinni de rezboiu motivate, sau acea unui ultimatum cu declaraţia de rezboiu, condiţionată.

2). Starea de rezboiu trebue să fie notificată fără întîrziere puterilor neutre.

***

Femei birjare.—Numărul birjăriţelor pariziene creşte mereu. Ele depun un examen înaintea unei comisiuni, dacă sunt apte de a conduce trăsura pe străzile zgomotoase ale Parizului şi apoi li se eliberează un certificat de „liberă practică".

Pînă acuma s'a putut constata că femeile-birjare din Paris îşi îndeplinesc serviciul lor cu toată punctualitatea.

— Poliţia din Paris se serveşte actualminte cu succes de cîni dresaţi.

Ei parcurg străzile şi dau imediat de ştire unde se află cadavrul vreunei victime.

Cînii ştiu bine să înoate şi dau mare ajutor la salvarea înecaţilor etc.

Cîte servicii aduc omului, sermanul cîne!

***

Tempeste.—In Franţa şi Italia s'au dezlănţuit furtuni îngrozitoare. Ele sunt însoţite de ploi torenţiale, grindină şi trăsnete.

Sunt victime la St. Etienne, Toulouse etc.

Viile sunt compromise în acele locuri.

Sîmbăta trecută „a nins" la Paris.

***

Ascesiune.—Doctorul Longstaffe un alpinist englez a făcut o ascensiune pe cel mai în alt pisc al muntelui Himaleia.

Făcîndu-şi drum prin gheţurile şi zapada vecinică, Longstaffe a atins înălţimea de 7130 metre.

Ultime informaţii

Ni se comunică din Paşcani ştirea gravă că ţăranii din împrejurimi sunt aşa de iritaţi că refuză cu încăpăţinare să iasă la munca cîmpului.

Ştirea, comunicată şi autorităţilor din Iaşi, a produs o adîncă neliniste.

Pentru orice eventualitate, s'a dispus ca imediat să plece la faţa locului cîteva companii din batalionul 4 vînători din localitate, spre a preîntimpina o rescoală, ale cărei urmări ar fi prea triste, în împrejurările actuale.

***

Se svoneşte de asemenea că în multe comuni din judeţul Iaşi, ţăranii refuză să iasă la seceriş.

Inspectorii comunali au comunicat vestea aceasta la Prefectura în persoană şi au cerut să se ia riguroase măsuri.

S'a comunicat ştirea autorităţilor militare ca să consemneze armata.

După cum se spune, se prevăd lui cruri groaznice, ţăranii fiind hotărîţi la orice.

—

Consiliul profesoral al facultăţei de drept din Iaşi, întrunit Sâmbătă seara spre a discuta cazul profesorului Stere relativ la faptul că a acordat bile roşii studenţilor fără a-i examina, a găsit că n'are nimic de obiectat, întru cât exista afirmarea d-lui Stere, că d-sa a examinat pe studenţi.

In urma acestora, incidentul s'a declarat închis şi studenţii nu vor mai fi examinaţi, în sesiunea curentă, la Dreptul Constituţional şi administrativ.

—

Un important proces în perspectivă.—In lumea comercială şi advocăţească se vorbeşte foarte mult despre un mare proces în perspectivă. Este vorba de o cerere de anulare a unei vînzări de moşie.

Obiectul contractului de vînzare îl formează un domeniu important dintr'un judeţ din apeoprie şi se spune de unii că vînzătorul va cere anularea actului de vînzare întru cît cumpărătorul ar fi fost incapabil de a cumpara imobile rurale.

Se pare, însă, că chestia nu este atît de simplă, că vor interveni complicaţii—în cazul dacă se va cere anularea vînzărei făcute — atît din punctul de vedere al persoanelor pe numele cărora s'a făcut vînzarea cît şi din punctul de vedere al situaţiunei advocaţilor care au mijlocit vînzarea şi au făcut actele necesare.

Din cauza aceasta procesul capătă o importanţă mai deosebită şi formează obiectul preocupărei multora.

—

La liceul naţional a venit un ordin de la Ministerul instrucţiei, după care în promoţiunea elevilor trebuie să se ţie samă nu numai de notele obţinute în cursul anului, ci şi de absenţe cînd sunt nemotivate şi în număr prea mare.

Ordinul sună ast-fel: Cînd elevii vor avea un număr prea mare de absenţe nemotivate, conferenţă profesorilor va judeca asupra seriozităţei motivelor şi în cazul cînd absenţele vor fi socotite ca motivabile, elevii vor fi lasaţi corigenţi la obiectele la cari au absentat, iar cînd absenţele nu se vor putea motiva elevii vor rămîne repetenţi.

In astă sară se întruneşte conferenţa profesorilor pentru a se ocupa de această chestiune şi dacă ordinul va fi riguros urmat ne aşteptăm la una din cele mai slabe promoţiuni ce a avut până acum loc la liceul naţional, căci numărul elevilor cu absenţe nemotivate, mai cu samă în ultimul trimestru, e foarte mare.

Măsura aceasta pe lîngă că e severă e şi nedreaptă şi nechibzuită.

E nedreaptă căci după cît ştim nu e generală: nu s'a aplicat nici la toate şcoalele şi nici la toate clasele şi în promoţiuni nu se poate avea de cît una şi aceiaşi normă.

E nechibzuită căci dispoziţia trebuia făcută cunoscut din cursul anului şcolar nu după încheierea lui. Neaparat că dacă elevii ar fi ştiut influenţa în un grad atît de mare asupra promoţiuniei ar fi venit regulat la şcoală şi n'ar fi absentat de cît în cazuri de absolută forţă majoră. Inconvenientul ar fi fost ast-fel înlăturat.

—

D. Demion a fost angajat gagist al teatrului naţional din Iaşi.

—

Consiliul permanent al instrucţiunei publice va fi convocat în August, în sesiune extraordinară.

—

Inmormântarea lui Chirilă Răşcanu avocat din Huşi, s'a făcut în mijlocul unei mari afluenţe de lume. La casa dedefunctului a vorbit d. C. Popov, avocat, în numele baroului Huşan, iar în drumul cortegiului a vorbit d. Gh. Ghibănescu.

—

Impărţirea premiilor în oraşul Huşi s'a făcut azi în sala Teatrului, în prezenţa Episcopului Conon Arămescu Donici.

Discursul a fost ţinut de d. Gh. Vezibianu, fost revizor şcolar şi director la şcoala No. 1 de băeţi. D-sa a vorbit despre „Examenele şcolare" explicând raţiune didactică a desfiinţării lor.

Felul cum d. Vezibianu a tratat chestiunea a produs o excelentă impresie asupra publicului.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei însoţit de arhiereul Calistrat Orleanu, au sosit azi dimineaţă în localitate, venind dela Bucureşti.

—

D. Dim. M. Popovici a fost însărcinat de casa Şcoalelor să ţină conferinţe săteşti la şcolile rurale şi urbane în ce priveşte apicultură.

—

In vederea notărilor făcute de comisiunea examinatoare şi pe baza tabloului ce se va înainta ministerului, comisiunea pentru examenele de diplomă a elevilor cl. IV de la liceul Internat a proclamat ca absolvenţi cu diplomă pe următorii elevi, d'intre cari cei 3 din urmă pregătiţi în parţicular:

Agarici, Dămăceanu, Georgeovanu, Gheroescu, Ghiulea, Iliescu, Ionescu N. Gh., Ionescu V. Gh., Krupenschy, Manoliu A., Manoliu V., Marinciu, Mihailescu, Mitulescu, Orevicianu, Popescu, Pavelescu, Popov, Ralet, Teodorescu C., Vasiliu, Velicu, Vidraşcu, Michiu, Baras Leia Dorina, Braunstein Isac, Holban Irina,

—

In a doua jumătate a lunei Iulie, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei va pleca să viziteze Monastirile Agapia, Varatic, Slatina.

—

Individul Avram Ion Ciubotaru, dezertor din Regimentul 3 Arlilerie, a fost extradat şi predat din Rusia autorităţilor noastre.

—

La 16 Iulie 1907 se va ţine la Prefectura de judeţ licitaţie pentru arendarea pădurilor Zamostea, trupul Dealului din judeţul Dorohoiu şi Preuţeşti, cant. Monastirea sau Poiana Cerbului din judeţul Suceava.

—

Parchetul tribunalului Iaşi, cere urmărirea servitoarei Maria din Rusia, care, fugind de la stăpînul său, d. veterinar Boldescu din Huşi, a furat suma de 3.500 lei.

—

Azi s'c terminat examenul de capacitate al elevilor de curs secundar.

—

La 15 August se va ţine la abator obicinuitul iarmaroc anual.

—

D. Locot. Vlăduţ, a părăsit ţara, plecând în străinătate pentru a'şi complecta studiile.

—

D. C. Vasiliu Dorohoiu şi-a susţinut teza în medicină şi chirurgie tratînd despre: „Contribuţiuni la studiul clinic al distociei prin hodrocefilie.

—

Mişcarea în corpul telegrafo-poştal se va face pe ziua de 1 Iulie.

D. Gr. Cerchez, directorul general al poştelor va prezenta din nou tablourile, Luni, d-lui Ion Brătianu, ministru de interne.

—

Alegerile comunale la P.-Neamţ vor avea loc: alegerea de delegaţi la 8 Iulie; col. I la 16 Iulie şi col. la II 18 Iulie.

—

Alergările de eri. — Eri a avut loc pe hipodromul „Jokey-Club" de la abator alergările militare ale brigăzei a 4-a calaraşi, compusă din regimentele 7 şi 8 calaraşi. Au fost 5 curse dintre care trei în care au alergat soldaţi, brigadieri şi sub-ofiţeri şi două pentru ofiţeri. De şi alergările au început poate prea de vreme, pe la oarele 4, în toiul căldurii—ele s'au făcut în condiţii bune şi n'avem de înregistrat de cât accidentul sub-locot. I. Carp, care căzind s'a ales cu o simplă sgîrietură.

Lumea aleasă a Iaşului a ţinut să încurajeze cursele cu prezenţa în cît mai mare număr atît în tribuni cît şi pe platou. Remarc: general Tătărescu, colonel Musteaţă şi aproape toţi ofiţerii garnizoanei, apoi d-nele Hurmuzescu, Văleanu, d-rele Gane, Krupensky, d-nii locot. Gane, Negrutz, Leatris, d-ra Negrutz, d-na colonel Musteaţă, d-na Corjescu, d-ra Tzony cu d-ra Ionescu, d. maior Cătuneanu, d. colonel Tarnoschy cu d-ra, d. maior Miclescu, d. Ivaşcu, d. Carp, d-ra Mavrocordat, d-nele maior Dimitriu, Arion, d-rele Vasilescu, Diamandy, d-na Danielopul, d. col. Lupan, d-ra Dogar, d. dr. Georgescu, d. căpit. Kecais, căpit. Arabu, etc. etc.

Iată acum şi rezultatul curselor:

Cursa I, alergare pentru oameni de trupă soldaţi şi brigadieri din regimentul 7 calaraşi. Repriza a fost condusă de d. locot. Ghenovici. Călăreţii au mers grupaţi în galop de vânătoare în urma ofiţerului care i-a condus pînă înaintea ultimului gard, aci conducătorul dînd călăreţii au mers pînă la stîlpul de sosire în ordinea următoare de reuşită:

I) Ivănuţă, brigadier, premiu 40 lei
II) Foişor „ „ 25 „
III) Mironescu „ „ 15 „
IV) Sava „ „ 10 „
V) Nicodim „ „ 5 „
VI) Brânză soldat „ 5 „

Cursa II, au alergat soldaţi şi brigadieri din regimentul 8 calaraşi sub conducerea d-lui Loct. Opaiţă; au reuşit:

1) Pavlovici N. brigadier, 2) Moisa C., brigadier, 3) Tîrmac, soldat, 4) Anton V., brigadier, 5) Brânzac, brigadier, 6) Axinte, fruntaş.

Cursa III, alergare de vânătoare a subofiţerilor din întreaga brigadă—conduşi de d. Lt. Râureanu, au reuşit:

1) Serj. major Stăncescu, premiu 60 l. şi un ceasornic
2) Serjent Honciuc, premiu 30 lei şi un ciasornic
3) Serjent Kişcaru, premiu 15 lei şi un ciasornic
4) Serjent Silion, premiu 15 lei
5) „ Andrievici „ 10 „
6) „ Crăciun „ 10 „

Cursa IV, alergare pentru ofiţeri. Cai de şarjă. Distanţa 5000 metri; 7 obstacole. Premii în valoare de 400 lei, au reuşit:

1) Silni locotenent, pr. şea complectă
2) Vernescu subloct. calul Duet pr. şea
3) Bejulescu loct. calul Egor pr. frâu
4) Ghenovici lct. calul Bagatell pr. trusă

Sublocotenentul Carp a căzut,—alunecând calul.

Cursa V, alergare ofiţerească „Steeplechasse" cai proprietate de serviciu, au reuşit:

1) Mascotta a căp. Daschievici călărită de proprietar
2) Fulger a loct. Râureanu călărit de proprietar

au alergat 4 cai şi macar că d-nilor loct. Dobrescu Paul din 7 calaraşi şi Dobrescu A. din jandarmi le-au derobat caii au fost clasificaţi al 3-lea şi 4-lea.

Cursa ultimă cea mai interesantă au alergat 3 cai de sânge, reuşind:

1) Gazela călărită de locot. Opaitză
2) Locotenentul Silni pe cal străin
3) Păpuşa a locot. Todiriţă.

—

In mişcarea proectată de d. Haret la începutul viitorului an şcolar intră şi d. Botez, cunoscutul profesor de istorie, de ce liceul naţional. D. Botez va fi trecut la un gimnaziu, ceeia ce nu poate fi luată de cît ca un fel de retrogradare.

Lucrul acesta ne surprinde foarte mult, căci dacă măsura e luată de clubul liberal local nu poate fi la mijloc de cît o ingratitudine, ştiut fiind că d. Botez îşi plăteşte regulat cotizaţiile; dacă e luată de la centru de minister e o inconsecvenţă gravă căci nu înţelegem cum să poate ca în acelaşi timp să găseşti că un profesor merită în lunie să fie numit în comisiunea de capacitate şi încă la clasa a VIII-a şi în Septembrie să îl găseşti că nu mai e bun pentru liceu şi să-l treci la un gimnaziu fără de dorinţa şi consimţimîntul profesorului.

Plecarea d-lui Botez de la liceul naţional va produce de sigur un *gol* foarte simţit.... în cancelaria şcoalei,—căci profesorul de istorie era o figură tare hazoasă... neîntrecut atît prin formă cît şi prin greutate dar mai cu samă prin *volum*.

D. Haret nu 'şi mai cruţă acum nici prietenii.

—

Suntem informaţi că printre cărţile didactice aprobate anul acesta e şi cursul de chimie pentru clasa a V şi VI de liceu a d-lui Mihai Ţilenschi şi cursul de geometrie pentru secţia reală a d-lui Vasile Teodoreanu.

Ambele manuale vor apărea tipărite în Septembrie viitor.

—

D. I. Danfi, actual şef al depositului de droguri de la prefectura jud. Iaşi, va fi transferat că farmacist-intendent la spitalul judeţian din Voineşti în locul d-lui Const. Păun care trece în locul celui dintăi.

—

Azi diminiaţă a avut loc la Teatrul Naţional solemnitatea impărţirei premiilor la şcolile primare de băeţi din localitate.

Au vorbit d. Gane şi Neculai Ionescu, istitutor şcoala la „Mihail Cogălniceanu".

—

Alegerea delegaţilor.— In două secţiuni, una presidată de judecătorul D. Cihodariu, a doua de supleantul Alfred Wincler, s'a efectuat eri alegerea de delegaţi pentru alegătorii col. II de comună, cu vot indirect. A răuşit singura listă liberală, compusă din d-nii:

Gheorghiu Ath. Ath., Manoliu Al. Em., Speranţă I. V., Dimitriu A. Neculai., Mîrzescu Gh. Gh., Dumbravă Ioan, Cuchiriţă Gheorghe, Dimitriu T. Gh. Păuşeşti, Dobrovici Gheorghe, Carp Alexandru, Şuţu N. Grigore, Botez Gheorghe, Cismariu Ştefan, Ilandoca D. Al., Borcea Alexandru, Alistar Ch., Naiman Paraschivescu, Botez Ioan, Chirilă Nicolae, Unire Costache, Dumitraşcu Ilie, Răducan S. Nicolai, Gheorghiade Constantin.

—

La examenul I de licenţă cu studenţii anului I înaintea comisiunei compusă din d-nii profesori: Burada, Sterea şi M. Cantacuzino, au reuşit următorii d-ni studenţi:

Galan, Eliade, Balan, Eftimie, Dornescu, Dorin, Coroi. Chefneaux, Buţureanu, Buhultz, Neculau, Mitescu, Mironescu C., Millo, Cogălniceanu, Hangan, Paşcanu, Răileanu, Popescu, Serion, Scoipan, Obreja, Teodorescu I., Teodoreanu, Spoială, Popescu, Zeilinga, Glasberg.

*

Mîine 26 Iunie vor trece examenul I oral de licenţă în filosofie d-rele Mărioara Gheorghiu şi Lelia Pascu.

—

Ultima oră

Bucureşti 25 Iunie

Montpellier.—*Un număr de 100 primari s'au îutrunit aci şi au protestat în contra respingerei de către camera deputaţilor a articolelor de lege care ar fi putut atenua criza viticultorilor. Primarii sunt hotăriţi a nu relua funcţiunele lor, de cît numai cu condiţiune să fie din nou aleşi, iar guvernul să obţină de la parlament atenarea mizeriei din sudul Franţei. Dînşii reclamă liberarea prizonierilor şi retragerea trupelor.*

Un atentat

Shangai.—Un atentat cu bombe s'a comis în contra guvernatorului din Anhoui pe cînd inspecta pe cadeţii scoalei de jandarmerie. Bomba a făcut exploziune. Trei ofiţeri au fost ucişi şi unul a fost rănit.

Atentat contra unui poliţist

Jecaterinenburg.—Un atentat cu revolverul a fost comis azi la prînz în contra şefului poliţiei oraşului care era însoţit de căpitanul de jandarmerie Pyskin. Şeful poliţiei n'a fost rănit, însă Pyskin a tost ucis cu focuri de revolver. Reu făcătorii au reurit a scapa. In fuga lor ei au rănit pe agenţii de poliţie.

Ciocnire de trenuri

Amsterdam.—*Azi dimineaţă a avut loc o ciocnire lîngă gara Turin, între trenul de marfă care venea din Turin şi trenul electric care mergea la Portoceresio.*

Sunt vre-o 20 răniţi printre care 4 grav. Mai multe vagoane au deraiat, deteriorîndu-se.

Indureraţii: Sigmund şi Betti Diamant, părinţi; Sabatay Aftalion, soţ; Marcel Aftalion, fiu; Carol şi Bernard Diamant, fraţi şi familiile: Ignatz Diamant, Bernard Diamant, Norbert Diamant şi M. C. Drăcşineanu, au profunda durere a vesti prietenilor şi cunoscuţilor moartea prea iubitei lor

Gissella Aftalion

născută Diamant

decedată la Paris (rue de la Boule-Rouge 7) în ziua de 20 a. c.

Inmormîntarea a avut loc Vtneri, 22 c.

Societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindică sigur bolele de stomac, intestine, ficat, rinichi, beşica udului. artritism, diatesa urică, etc.

Cu aceste ape se poate face cura la domiciliu tot aşa de bine ca şi la izvor.

Isvorul No. 1 este apa cea mai higienică şi digestivă, baută la masă cu vin sau simplă.

Pentru comande a se adresa farmacistului **IOAN WERNER**, Furnisorul Curţei Regale, - Iaşi.

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

Se caută lucrătoare

la fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din **VIENA**, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatornlui*, în aceiaşi stradă.

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

AVIS
LA
MARCUSSOHN & SCHVARTZ

în casele Schiller, lîngă Banca Naţională

SINGURUL MAGASIN DE MANUFACTURA EN GROS

CARE VINDE EN DETAIL
CU PRETUL DE EN GROS

Aşa că cumpărătorii se aprovizionează

FOARTE EFTIN

Magasin bine asortat cu tot ce se atinge de această branşă, ca:

LÊNURI de la cele mai haute-nouveauteuri până la cele mai curente,—ATLASURI de lînă şi de matasă, ALPACURI, MATASARII, ALBITURI, ŞIFONURI DIFERITE până la cele mai fine. OLANDA, ZEFIRURI. BATISTURI, DRILURI DIFERITE, DOC etc.

Serviciu conştiincios. — Preţuri fixe şi fără tocmală. —

Cumpărătorii de la 50 lei în sus beneficiază de un rabat de 5 la sută.

O vizită şi vă veţi convinge

Desfidem ori ce concurenţă

MARCUSSOHN & SCHWARTZ

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 180.—Mercuri 27 Iunie 1907

Reformă universitară

Nu cred să fie chestiune care să intereseze învăţămîntul superior ca chestiunea înfiinţarii doctoratului în drept.

Intăiu chestiunea interesează prin aceia că rădică nivelul studiilor din cea mai populată facultate ce avem la ambele noastre Universităţi.

Pe cînd celelalte facultăţi au admis doctoratul, ba chiar au început a libera diplome de doctorat, cum e la filosofie, studiile filosofice şi literare n'au adus mare schimbare în situaţia de fapte, de oare ce aceste studii abstracte au puţină legătură cu lumea romînească, ca şi micul număr al studenţilor ce urmează această facultate filosofică.

Cel mult profesorii noştri vor fi mai lesne pregătiţi nu atît pentru cariera didactică, cît pentru disciplina studiilor superioare.

Nu tot astfel stă lucrul cu dreptul.

Cunoştinţa dreptului, pe lîngă partea lui generală care priveşte cultura generală juridică a viitorului advocat şi magistrat, mai are şi o parte specifică romînească, întru cît în procedură ca şi în întocmirea dreptului, tradiţia juridică joacă un mare rol şi că deci pentru magistratul romîn cunoştinţele juridice romîneşti vechi şi nouă sunt foarte importante.

In general vorbind, în întocmirea studiilor juridice studenţii noştri nu treceau peste 1864, şi dacă unii profesori mai stăruiau ceva în observările comparative cu dreptul vechiu romînesc, cu pravila lui Vasile Lupul, cu condica Ipsilant, cu legiuirea lui Caragea şi Calimah, acele observări se trec sub zăceala şi nu încadrează cu pregătirea de actualitatea juridică.

O adîncire mai mare a studiilor juridice se impunea, şi adîncirea să fie atît în ştiinţa dreptului *în sine*, cît şi în ştiinţa dreptului vechiu romînesc.

Se cerea din iniţiativă parlamentară crearea unei catedre de *Istoria dreptului* în general. Propunătorul umblînd după iscălituri, subsemnatul reuşi a adăuga şi a se trece ca atare, ca pe lîngă această istorie generală a dreptului să se prevadă şi o istorie *a dreptului vechiu romînesc.*

Şi astăzi avem 2 catedre la cele 2 facultăţi juridice, în care profesorul va fi silit să-şi creeze un curs nou de istoria dreptului vechiu romînesc.

Şi aşa alte discipline juridice, care vor contribui la rîdicarea nivelului studiilor juridice.

In al doilea loc, chestiunea are şi o parte de însănătoşire morală a facultăţei de drept. Faţă cu celelalte facultăţi, facultatea de drept din Bucureşti numără cei mai mulţi studenţi din lume:

Berlin 13944 studenţi; 1200 la drept, adică 8.6%.

Paris 12185 studenţi; 5000 la drept, adică 41%.

Bucureşti 4200 studenţi; 2600 la drept adică 61.9%.

Deci la Bucureşti urmează la drept de 8 ori mai mulţi studenţi ca la Berlin şi pe jumatate mai mulţi ca la Paris.

Această atragere a tuturor elementelor şi bune şi rele la drept tulbură bunul mers al echilibrării stărilor sociale, şi roirea spre drept merge crescînd cu cît celelalte cariere îşi îngreuiau recrutarea prin fel de fel de examene, iar la drept tinerimea venea droae, căci era cea mai uşoară licenţă.

Prin crearea doctoratului în drept se vor ingreuia studiile, se vor adăuga 2 ani de studii, se vor provoca cercetări originale şi se va selecţiona mai bine tinerimea noastră în pregătirea ei juridică.

De cît cei ce au crezut în necesitatea creării doctoratului în drept, n'au pus în joc de cât imboldirea unui sentiment de înaltă răspundere intelectuală.

Dar au căzut victimă, căci pasiunea oarbă a politicianilor, cari urmăresc scopuri ascunse, au împedecat la vreme indeplinirea acestei cerinţi superioare.

C. Dissescu a plătit scump înalta sa rîvnă de a grăbi infiinţarea doctoratului la facultăţile de drept, căci a fost silit să-şi retragă proectul votat deja de Cameră.

Dar cea mai mare mulţumire e când vezi că cel ce te-a combătut cu înverşunare vine şi-ţi aplică ideile tale şi face caz din realizarea lor.

Dar despre felul cum d-l Haret voeşte a realiza ideile d-lui Disescu, vom vorbi mâne.

Gh. Ghibănescu

Farsor ca in toate

Sunt puţini aceia cari au uitat atitudinea d-lui A. C. Cuza, cînd a fost depus proiectul d-lui Dissescu in parlament. „Invaţatul cu idei originale, caracterul de bronz" cum ar zice d. Iorga, o luase razna, suspendase cursurile cu de la sine putere, şi toate aceste pentru motivul că prin proiectul d-lui Dissescu se prevedea infiinţarea doctoratului in drept şi la Iaşi şi se urmărea complecta egalizare a celor două Universităţi.

Omul care afişează in fie-ce zi aluri de independenţă, care nu perde nici o ocazie de a vorbi de supremaţia interesului general şi de nevoile Iaşului in special, omul acesta nu găseşte nici un cuvînt pentru a protesta contra veleităţei d-lui Haret de a înfiinţa doctoratul în drept numai la Bucureşti.

Unde este independenţa? Unde este preocuparea de interesul general? De ce nu resună astăzi glasul piţigăiat al d-lui A. C. Cuza?

Noi nu cerem ca să îndemne studenţii la grevă şi scandaluri, dar întrebăm de ce mutismul de astăzi, de ce nici un cuvînt de protestare.

Farsor ca în toate, d-le A. C. Cuza!

Seria cea bună

Despre d. C. G. Stere nu se poate spune, că a călcat cu piciorul drept, cînd, de la Centru, i s'au conferit depline puteri pentru politica liberală de la Iaşi.

D. Stere, primind acea situaţiune, nu şi-a dat seamă de colosala evoluţiune ce-o făcea: să treci, în mod brusc, dintr'o lume ideală, a literelor şi ştiinţelor, într'o lume într'u cîtva comercială, acea a datului şi a primitului: în lumea nuanţelor politice, a invidioşilor şi a concurenţilor politici—saltul acesta ie colosal.

D. Stere l-a făcut, dar cum l-a făcut şi dacă ar voi să repete gluma, asta o ştie d. Stere.

Fapt este că, în afară de ai sei, foarte puţini la număr, d. Stere nu are alţi prietini în partidul liberal din Iaşi.

Că nu-i are, ar fi lucru natural, dacă ne gîndim că, în acel club, d. Stere n'a avut prietini şi, judecînd după felul seu de a fi, nici n'a încercat să aibe.

Dar dacă n'are prietini, are, însă, o serie mare de duşmani. Aproape tot clubul liberal de la Iaşi ie în contra d-lui Stere.

Se prea poate ca d-lui Stere să nu-i pese de club, dar d. Stere trebue să se fi gîndind, că nu poţi fi omul situaţiei dacă n'ai partizani.

Şi aşa s'a întîmplat ca, de la început, să-i fi mers foarte reu d-lui Stere. Acum, însă, a început şi seria bună pentru d-sa: o zi după alta, Sâmbăta şi Dumineca, i-a venit, în fine şi abatajul.

Norocul s'a întins de la Universitate la clubul liberal: la Universitate, consiliul profesoral al facultăţei de drept, în sînul căruia d. Stere ocupă—şi cu drept cuvînt—un loc de onoare—s'a discutat chestia celebrelor bile roşii, adică chestia de-a stabili dacă profesorul de drept constituţional a putut da bile roşii fără a examina pe studenţi.

Consiliul a dat dreptate profesorului şi a stabilit astfel importanta normă, că un profesor este suveran pe inscripţii: că poate să nu examineze şi să declare reuşiţi pe candidaţi; că ar putea, prin urmare, să nu examineze şi să declare căzuţi pe studenţi.

Trecem la celalalt succes.

S'a subliniat faptul că, între candidaţii la alegerile comunale, nu figurează nici unul din redactorii locali ai *Vieţei romîneşti.*

In şedinţa de Duminecă a clubului liberal, s'a dat desmintire şi acestui fapt: d. M. Carp, unul din amicii d-lui Stere, a fost trecut pe listă în locul d-lui Elefterie Ropală, care a declinat onoarea.

Evident, seria cea bună a început pentru d. Stere.

Cam tîrzior—nu-i vorba—dar cu belşug!

D. Stere începe să învingă!

Delicios anonimat

In reclamă, care, după o maximă a agenţilor de publicitate, este sufletul comerţului, se întrebuinţează diverse excitante ale curioziţăţei publicului. Se tipăresc afişe cu cuvintele Vine! *Ele se placardează o bună bucată de vreme aşa că lumea trebue să se întrebe: „oare cine vine"?*

Ceva la fel a fost introdus, cu prilejul alegerilor—şi în politică. In politica liberală şi anume în listele de candidaţi.

Nu s'a mai întîmplat pînă acum, nu s'a întîmplat nicăieri, ca pe lista candidaţilor unui partid, să figureze cîte unul, căruia să-i dai profesia, nu, însă numele.

Minunea aceasta—ori numiţi-o cum voiţi—s'a pornit de la Iaşi, fără multă şansă de a fi pusă în practică şi aiurea.

Ea s'a petrecut de două ori pînă acum, cu prilejul alegerilor generale, acum cu ocazia celor comunale şi probabil, poate din cauza că sistemul a prins, va fi reluată la alegerile judeţene.

In alegerile generale, candidatul liberal la colegiul III, s'a prezintat cetăţenilor, timp de trei săptămîni, sub pseudonimul: un plugar.

Dacă ţara n'ar fi fost ceea ce este: eminamente agricolă; dacă ar fi fost numai număraţi plugari, pseudonimul s'ar fi putut prezinta sub formă de ghicitoare.

Dar aşa cum este, fiecare se întreabă: „cine este plugarul"?

Fireşte, cînd se apropie termenul fatal al celor 5 zile d'inainte de alegerea col. III, a trebuit să se spună că „un plugar" era d. Ursu.

In alegerile comunale plugarul a devenit „un meseriaş". Intre candidaţii la colegiul II, între alţi simpatici necunoscuţi, figurează şi acest tot simpatic dar misterios bărbat: „un meseriaş".

Iar s'a excitat curiozitatea publicului, a meseriaşilor, în special, căci fiecare se întreabă cine va fi fericitul cîştigător.

Faptul este de un comic irezistibil, nu tăgăduim. Dar este şi latura cea proastă: cînd ajunge un partid să recurgă la asemenea bazaconii, partidul acela nu-i sănătos.

Din contra.

CATE-VA NOTE

Excelenta clinică de care d. N. Gane voia să se înconjoare la masa viitorului consiliu comunal, a suferit o regretabilă schimbare: clinica infanticidă nu va mai figura în acel consiliu comunal.

Moaşa Iuliano, căreia partidul voia să-i dee un jîlţ în sfatul obştesc, ca desdăunare pentru avortul de la colegiul 1 de Senat, a refuzat această onoare.

Moaşa a fost înlocuită cu un popă. Mai la urmă tot una face!

*

Buletele roşii ale d-lui Stere, au fost scoase în afară de curs.

Rînd pe rînd roşii, ruşinoase, ruşinate şi fără de ruşine, buletele acestea au fost aprobate de consiliul profesoral şi incidentul s'a declarat închis.

*

D. C. Naiman-Paraschivescu, cunoscutul aderent şi adorator al politicei lui Bismark şi liberal înfocat, a fost, în fine, satisfăcut: d. Naiman a fost ales delegat la colegiul II de comună.

Călduros felicitat pentru această atenţiune, d. Naiman răspunse:

— M'au delegat ca să fac treabă pentru alţii, ca să-mi afirme că ei pentru mine n'au să facă nici una.

*

D. N. Gane s'a gîndit să-şi instaleze şi o mică falangă militară în viitorul consiliu: 2 maiori şi un căpitan vor figura în rîndul viitorilor consilieri.

Locul de colonel şi l'a rezervat d. Gane.

*

Faţă cu greutatea găsirei de preşedinte la examenele de absolvire de gimnaziu şi de liceu, rectoratul Universităţei de Iaşi a crezut de cuviinţă să strige la catalog profesorii, să vadă care ar primi.

De la litera *A* pînă la litera *P* n'au primit nici un profesor. Noroc că s'a găsit dr. Puşcariu, altfel elevii ar fi rămas neexaminaţi.

Şi să se zică că nu merg lucrurile bine sub administraţia omului şcoalei.

Preşedinţi strigaţi la catalog!

OAMENI ŞI LUCRURI

„Omoară-l...."

Celebrul proces despre care am pomenit ieri aici — afacerea Waddington-Balmaceda — s'a încheiat aşa cum trebuia să se încheie. Juraţii din Bruxelles au achitat în unanimitate pe tânărul Carlos Waddington, recunoscînd astfeliu că el a lucrat sub impulsiunea sufletească irezistibilă de a răzbuna pe soră-sa, de a răzbuna cinstea pătată a întregei sale familii. In adevăr avocaţii acuzatului au izbutit să clarifice lucrurile punându-le în adevărata lor lumină. Ernesto-Balmaceda, ataşat în diplomaţie, schimbase de-odată şi fără nici un cuvânt temeinic proiectele sale; legăturile pasionale se prefăcuse în chip subit în consideraţii.... diplomatice şi —cum se întîmplă adeseori—cinizmul indiferenţei luase locul sentimentalismului de altă dată. Iar lucrurile nu s'au mărginit numai aici. Vroind să-şi motiveze răceala subită şi să-şi explice abaterea de la cuvîntul dat—căci se logodise în mod public cu domnişoara Waddington—nu se sfii a spune „în intimitate" că aceasta din urmă nu-i dăruise lui primele clipe de dragoste, că nu lui i-ar fi sacrificat floarea inocenţei sale. Şi atunci apăru braţul răzbunător al soartei. Mama nenorocitei încrezătoare povesti fiului său Carlos noile schimbări în gândul şi simţirea lui Balmaceda.

Fratele înşelatei pînă atunci prieten şi coleg cu Balmaceda, îşi pierdu sîngele rece şi după ce se înarmă cu două revolvere, găsi pe Balmaceda acasă la el, îl întreabă scurt dacă e drept că pleacă în Chili şi că părăseşte pe sora lui. Logodnicul nu se sfii de a afirma lucrul, după care căzu numai decît ciuruit de gloanţe...

Cuvântul juridic, formula, după care se pare că juraţii belgiani au achitat pe Waddington, a fost acesta. Nu fratele a omorât, ci *ea* însăşi, eroina tristei şi romanticei aventuri; ea fu aceea care prin mărturisirea nenorocirei sale imense, a suggerat şi a împins la faptă braţul fratelui său, ocrotitor legiuit, răsbunător fatal al ruşinei şi al nenorocirei căzute asupra unei familii.

In general literatura e mai obicinuită cu atacuri directe, cu vitriolări executate asupra bărbaţilor necredincioşi. In schimb —viaţa socială abundă de execuţiuni de altă natură. Femeia înşelătoare cade cu înlesnire victima braţului înarmat al bărbatului şi literatura a creat în jurul acestor acte o stranie atmosferă de indulgenţă şi iertare—care trădează o admirabilă duioşie bărbătească pentru....sexul său propriu. In oraşul nostru chiar se cunoaşte bine drama „Omoar'o!" jucată şi aplaudată de atâtea ori. Acum însă pare a se naşte un nou curent, o nouă literatură; se pare că la rândul ei femeia îşi reclamă dreptul de a'şi răzbuna pasiunea înşelată, inema trădată şi noua atmosferă va crea o altă literatură, iar alături de drama veche se va reprezenta una nouă, cu titlul:

—„Omoară-l!"

Rodion

Politica la revista «BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ»

De la venirea la putere a partidului naţional-liberal s'a făcut şi se face prea multă politică la toate instituţiunile. Spre binele general însă ar fi, ca să se facă mai puţină politică şi mai multă treabă. Şi dacă s'ar face o politică demnă, înţeleaptă, care să nu urmărească decât binele general, n'am avea nimic de obiectat. Dar se face o politică meschină. Nu se urmăreşte prin ea decât lovirea adversarilor şi a celor bănuiţi de simpatie pentru partidul conservator. Darea în judecată şi achitarea preşedintelui de la Bârlad, înjghebarea unei infamii contra profesorului de la Iaşi, violarea legilor şi persecutarea, sistematică a profesorilor conservatori, dovedesc sălbătăcia şi meschinăria politicei liberale. Pentru a pune în evidenţă politica d-lui Administrator al Casei Bisericei ne vom ocupa cu suprimarea redactorilor de la revista Biserica Ortodoxă.

In urma referatului său s'au suprimat posturile redactorilor: D. G. Boroianu, Ioan Cornoi şi Badea Cireşeanu, profesori universitari, cum şi a profesorilor secondari: Badea Mangâru şi A. Muşetescu. S'au suprimat toţi redactorii conservatori şi s'au menţinut numai cei liberali, de care nu se atinsese guvernul conservator.

S'au menţinut Arhiereul Calistrat, Dragomir Dumitrescu, P. Gârboviceanu, Administratorul Casei Bisericei, M. Popescu Administratorul Casei Şcoalelor şi pensionarul C. Erbiceanu. Pentru ce s'au menţinut unii şi s'au suprimat alţii? Pentru că d. Administrator a crezut de cuviinţă să introducă şi aci politica meschină, ca şi când n'ar fi făcut destule victime în în altă parte. S'au suprimat locurile a trei vrednici profesori ai Facultăţei de Teologie şi s'au menţinut la revistă toate mediocrităţile şi submediocrităţile liberale, numai pentru plăcerea de a se lovi în adversari.

Pentru a ne face o idee justă de lovitura dată profesorilor conservatori, e de nevoe să aruncăm o privire asupra înfiinţărei şi suprimărei posturilor. Ea ne va arata nesocotirea legii, cum şi politica meschină inaugurată de d. Administrator la revista Biserica Ortodoxă.

Cele mai însemnate măsuri luate de administraţia conservatoare pentru binele revistei sunt:

Introducerea controlului Statului, încasarea abonamentelor de agenţii fiscali, cu 5 la sută remiză, iar nu cu 20 la sută ca pînă atunci şi întărirea comitetului redactor. Măsurile erau menite să asigure bunul mers al revistei şi să îndrepteze o stare de decădere, ce nu mai putea dăinui.

Printr'un joc al împrejurărilor, revista ajunsese în timpurile din urmă o *citadelă colectivistă.* La ea năvălise trântorii, iubitori de treabă puţină şi plată multă. Cum deviza liberalilor a fost totdeauna mai numai încasarea lefii, au neglijat revista, iar decăderea era înspăimîntătoare în vremea din urmă. Preoţimea era nemulţumită şi murmura. Se spunea în gura mare, că trântorii au năvălit la revistă şi nu scriu nimic de seamă. Nemulţumirile se manifestase prin presa bisericească şi cea politică. Revista *„Cuvântul Adevărului"* din Râmnicu-Vâlcea şi studiul intitulat *„O citadelă colectivistă"* din *„Evenimentul"* au pus în evidenţă decăderea la care ajunsese revista. Din această pricină, administraţia conservatoare a trebuit să ia măsuri pentru îndreptarea răului. Pentru a ridica nivelul revistei nu s'a îndepărtat rectorii vinovaţi, ci s'au mai înfiinţat 3 posturi, sub rezerva aprobărei Sf. Sinod. Administraţia a recomandat pe: dr. Badea Cireşeanu, profesor universitar şi pe profesorii secondari: Badea Mangâru şi A. Muşetescu. Sf. Sinod a admis persoanele recomandate, iar pentru ridicarea nivelului revistei a mai recomandat d-lui Ministru pe d-nii Dr. D. G. Boroianu şi Ioan Cornoi, ambii profesori universitari, şi cunoscuţi ca eminenţi profesori şi buni scriitori. Aşa s'au înfiinţat posturile de redactori cu voia şi cu votul Sf. Sinod. Aşa s'a întărit comitetul redactor cu oameni pricepuţi şi harnici.

Profesorii: Cornoi, Boroianu şi Cireşeanu au scris cestiuni de actualitate şi au mulţumit cetitorii. Ceilalţi au scris după putinţă, dar toţi s'au ferit de păcatul de a încasa leafa fără a fi scris ceva. E drept, că noii numiţi nu s'au ocupat cu predicele, a căror obiect să fi fost hărnicia şoarecilor; nici cu cronici, în care să

se rezume numai cărţile apărute.

De unde până la numirea noilor redactori nu se auziau decât vorbe rele la adresa revistei, a început să se audă şi vorbe bune, iar aceasta mulţămită muncei depuse.

Dovadă e faptul că însăşi revista „*Cuvântul Adevărului*“, care criticase aspru, dar drept, redactarea revistei, începuse să semnaleze prin cronicile din ea, articole bine scrise din „*Biserica Ortodoxă*“ De unde toată lumea pricepută, n'avea decît cuvinte de dezaprobare pentru revistă şi o privea mai mult ca o pacoste decât ca o armă de instruire şi educare, începuse să se creeze o atmosferă mai prielnică bunului nume, de care se bucurase la înfiinţarea ei.

Demn de observat e faptul, că toţi cei loviţi astăzi au fost votaţi şi recunoscuţi de către Sf. Sinod. După articolul 5 din legea Casei Bisericei, aliniatul K, schimbarea comitetului redactor nu se poate face de cât cu voia şi votul Sf. Sinod. Nu s'a cerut avizul Sf. Sinod, s'a călcat legea, numai pentru a lovi în adversarii mai harnici decît vechii trîntori. Administratorul Casei bisericei a nesocotit legea, a făcut'o pe grozavul şi a tras sabia pentru a lovi pe redactorii conservatori. Cîte odată săbiile ajung pe mâna copiilor. Ei se joacă cu dânsele şi nu arareori se rănesc singuri. Administratorul a rănit cu sabia puterei oameni, cari nu merită de cât stimă şi iubire pentru priceperea şi activitatea lor, dar s'a rănit şi pe sine. D-sa, înaugurând o politică meschină la revista „*Biserica Ortodoxă*“, a impus viitorului Administrator datoria de a scăpa revista de conservator. Guvernul conservator găsise o cetăţue colectivistă la revistă, redactori vinovaţi de decăderea ei, şi cu toate acestea n'a scos pe nimenea. S'au luat numai măsuri pentru îndreptarea răului. **Buanarges**

Refuz de serviciu

— Pe timpul rescoalelor —

Se ştie că la R.-Sărat mai mulţi ofiţeri au fost invinuiţi că cu prilejul răscoalelor n'au voit să tragă asupra devastatorilor cari au operat în oraş, deşi un ordin în acest sens le-ar fi fost dat de către autorităţile judecătoreşti petrecute la faţa locului.

Ancheta militară instituită pentru a stabili responsabilităţile, a conchis la darea în judecată a maiorilor Gh. Gherghiceanu şi Drăgoiescu, a căpitanului Constantiniu şi a sergentului major Ionescu pentru refuz de serviciu.

Pe cît se pare, însă, această chestiune se va complica; de oare ce, suntem positiv informaţi, că apărătorii ofiţerilor trimişi în judecată, vor face responsabili, înaintea Consiliului de răsboiu, pe d. locotenent colonel Anastasiu, care ţinea locul de şef al regimentului pe timpul răscoalelor.

Se impută d-lui colonel Atanasiu faptul că în ziua cînd devastările au avut loc, d-sa n'a ieşit de loc în mijlocul trupelor, cum au făcut comandaţii celor-l'alte regimente, deşi a fost solicitat de ofiţeri în mai multe rînduri şi că a interzis, în mod expres, să se facă uz de arme.

Astfel îşi explică ofiţerii daţi judecăţei faptul că dînşii au refuzat să tragă.

Afacerea promite să ia o turnură gravă.

Netrimiterea d lui colonel Atanasiu înaintea unui consiliu de răsboiu, spune *Epoca*, a nemulţumit mult corpul ofiţeresc din R.-Sărat, care e decis a face cauză comună cu ofiţerii daţi judecăţei.

Actele de stare civilă la sate

— O circulară ministerială —

Unul din neajunsurile pe cari încearcă mai ales populaţia rurală este şi cel privitor la creştinizarea copiilor noi născuţi în cazul cînd declaraţiunile de naştere nu s'au făcut în termenul legal.

Conform art. 23 din regulamentul actelor de stare civilă, naşterea despre care nu s'a făcut înştiinţarea în termen de 3 zile de către persoanele îndatorate la aceasta de Codul Civil, nu mai poate fi înscrisă de oficerul stărei civile de cît cu îngăduirea tribunalelor date cu hotărîre şi după cercetare.

Naşterea neputînd fi înscrisă nu se poate libera nici buletinul de naştere, în lipsa căreia preoţii refuză săvîrşirea tainei botezului, aşa că copilul rămîne nebotezat timp îndelungat şi chiar ani întregi, pînă ce tribunalul se pronunţă şi ordonă înscrierea naşterei în registrele de stare civilă.

Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri prejudiciabile religiunei noastre şi cari nu provine decît din cauza neglijenţei sau neştiinţei ţăranilor.

Ministerul de justiţie şi cel de interne au trimis o circulară prefecturilor prin care atrage atenţiunea autorităţilor comunale spre a procede în aşa chip, astfel ca copii sătenilor să nu rămînă nebotezaţi.

„OPINIA“ LA HUŞI

(*Corespond. particulară a ziarului „Opinia“*

Ştirile date de noi asupra viitoarei comisiuni interimare au produs nu puţină senzaţie în cercurile liberale, mai ales prin spiritul, în care cată să se înjghebe noua comisie interimară.

D. Nicu Cişman nu vrea să se despartă cu una cu două de primărie, singura raţiune de a fi cînd vine la putere. Mai ales cînd se vede silit a ceda pasul la primărie d-rului I. Munteanu, su t înrîurirea centrului şi a d-rului N. Lupu.

Cişman în ruptul capului nu vrea să cedeze pasul d-rului Munteanu, căci căderea ce a suferit la col. I de Senat, este pentru Cişman numai începutul răzbunărilor ce le urmăreşte dînsul. A-i ceda pasul la Primărie înseamnă a şterge peste ceia ce a făcut, şi a reîntări forţa politică a d-rului Munteanu în Huşi, ceia ce nu voeşte N. Cişman.

Prefectul pur şi simplu după instrucţiunile primite de la Centru a cerut lui Cişman demisia din demnitatea de preşedinte al comisiei interimare.

— Eu să demisionez? şi încă să-mi dau demisia în mâna d-tale? Uite că eu sunt N. Cişman şi că chestia primăriei şi a demisiei mele trece peste capul dumitale şi eu Cişman mă voiu duce la Bucureşti şi acolo mă voiu înţelege de-a dreptul la ministrul de Interne.

In adevăr Nic. Cişman a fost la Bucureşti, a avut întrevederea cu Ionel Brătianu, a arătat în culori negre situaţia liberalilor, şi a apăsat tare şi rar — cum vorbeşte conu Nicu — că Dr. Munteanu nu va eşi în alegeri.

Pentru moment impresia este că N. Cişman a reuşit a speria pe Ionel Brătianu şi că socoteşte pe Cişman de cel mai mare elector.

In această credinţă e întărit şi prin sprijinul ce a căpătat de la d. Gh. Panu prin Dobreni, şi curmarea acestei atitudini e că la o nouă întâlnire cu prefectul Lupu, ministrul de Interne i-a cerut *verde* să meargă să se împace cu N. Cişman.

Şi dr. Lupu s'a executat. A fost la Cişman, a discutat modalitatea şi a eşit cu impresia că Cişman a reuşit să grupeze în juru-i pe Dobreni, pe Irimia Gheorghiu şi chiar pe C. Leonida, patriarhul de la Târzii-Ferney.

Ceilalţi doi deputaţi străini de localitate nu se amestecă în borşul local iar Alecu Răşcanu se vede izolat în acţiunea sa.

Mai mult încă, prefectul a eşit cu convingerea adâncă ce gol mare e în jurul lui şi că pretenţia sa de a înjgheba un partid liberal e zădarnică, şi că elementele pe cari să razimă nu fac multe parale în politica locală.

Iar peste toate Cişman a afirmat categoric că el doreşte să fie primar Irimia Gheorghiu, iar nu dr. Munteanu.

Ceva mai mult aflat-a prefectul de la Cişman; că în caz când se forţează mîna şi se pune cap de listă dr. Munteanu, dânsul, Cişman, va lupta pe faţă contra şi ori va avea sprijinul unei fracţiuni conservatoare, dacă nu luptă la alegeri, ori va da voturile sale listei conservatoare, în caz de luptă.

Fiind astfel lucrurile, prefectul a zis că va aviza centrul, va consulta din nou partidul şi că în curând va lua o decizie.

Irimia Gheorghiu urmărind prea mult satisfacerea ambiţiile sale personale, va veni vremea cînd va plăti scump tendinţa d-sale de azi de a servi de ciocan urei Cişmăneşti. Şi apoi dânsul nu voeşte să'şi de demisia din Cameră, şi ori cît va făgădui nu va fi crezut.

Credinţa prefectului e că în cele din urmă d-nul Brătianu nu va ceda, şi nu va provoca o vacanţă parlamentară tocmai la colegiului I de cameră.

Deja s'a comunicat centrului procedura lui N. Cişman de a face alegeri şi deci cu cât Cişman se îndărătniceşte cu atîta voeşte a acoperi slăbăciunea sa cu centrul.

Acestea sînt cauzele întârzierii cu venirea listei comisiei interimare, şi iată de ce ruptura între fracţiunile liberale nu e atât la suprafaţă, cum o cred unii, ci foarte adâncă. *Corespondent.*

Litere-Ştiinţe-Arte

Intr'un frumos decor de muzică şi artă, într'o poetică apoteoză teatrală, aşa s'a incheiat anul şcolar pentru elevele şi elevii cursului primar —şi aşa trebuia să se incheie.

Examenele obositoare şi de prisos cu totul au fost înlăturate. O rămăşiţă doară, atîta s'a mai păstrat: examenul clasei a patra, pînă va fi să dispară şi acesta, ca totalmente inutil,—inutil ca tot ce contribue a îngreuia sarcina copilului, ca tot ce tinde a-i înmulţi temerea şi emoţiunile, nepotrivite pentru vrîsta lui, pentru pregătirea necesară anilor viitori de muncă, de studii şi de adevărate emoţiuni.

Jucîndu-se,—aşa trebuie să înveţe copilul şi să-şi asimileze primele şi puţinele cunoştinţi trebuincioase.

Cu cîntec—aşa trebue să-i se încheie anul de învăţămînt şi de lucru, pentru ca impresiunea rămasă să fie întovărăşită de o dulce senzaţie de veselie şi de socialitate.

De aceea s'a făcut bine revenindu-se la bunul obiceiu de a se distribui premiile în splendida sală a teatrului naţional în mijlocul unei imense şi vesele asistenţe, într'un frumos decor de artă,—mediu aşa de prielnic ca să cristalizeze şi să păstreze de-apururea amintirea primelor izbînzi, mulţumirea profundă a celor dintâiu şi celor mai curate triumfuri. Lumina copilăriei se iradiază cu seninătatea asupra vieţei întregi.

*

După Balzac şi Musset, iată-l şi pe Bèrenger ale cărui opere vor cădea în domeniul public la 16 Iulie st. n.

In ziua aceea se împlinesc cinci-zeci de ani de la moartea cântăreţului Disettei.

*

Din toate părţile globului sosesc veşti despre progresele repezi ale limbei esperanto. In fundul peninsulei Alaska, limba aceasta serveşte de limbă comercială. Japonia o învaţă cu lăcomie. Stînca Gibraltarului este un centru esperantist pentru englezi şi spanioli.

*

Cu prilejul reprezentărei unei drame de Frederic Hebbel, Herod şi Mariomna, împăratul Wilhelm II-a telegrafiat văduvei poetului, o femee de 90 de ani: „Am fost, împreună cu publicul, viu emoţionat de adîncimea dramatică a piesei neuitatului vostru soţ“.

A lăuda pe cei morţi, înseamnă cîte odată a da o lecţie celor în viaţă.

*

Guvernul prusian a votat 75.000 lei pentru participarea sa la publicarea unei ediţii model şi complecte a tuturor operelor lui Heydn, cheltuelile prevăzute sunt de cinci sute de mii de lei. Se aşteaptă şi subscripţiunea altor state pentru glorificarea acestor celebrităţi naţionale germane.

*

Marele filosof Eduard de Hartmann a lăsat o operă postumă considerabilă care va fi publicată în 8 volume, Această operă nu e nici cel mult nici cel puţin de cît rezumatul tuturor filosofiilor, a tuturor sistemelor. Fiecare volum tratează despre o mare divizie a ştiinţei filosofice: teoria cunoştinţei, psichologia, ştiinţele naturale, metafizica, cele dintâi principii, legile moralei şi ale esteticei. Acesta este testamentul unui cugetător.

*

Un filantrop francez, d. Kahn, căruia i se datoresc în Franţa bursele de călătorii pentru profesori, a mai fondat două burse anuale, de cîte 7500 lei, pentru *profesoare*. Beneficiarele vor trebui să viziteze Europa şi Statele-Unite, călătorind împreună. Aspirantele, tinere fete ori femei, vor trebui să fie agregate ale învăţămîntului secundar şi să cunoască o limbă străină.

*

STRUNA ZILEI

CEL MAI NOU SISTEM

Incidentul bilelor roşii s'a terminat prin declaraţia d-lui profesor C. Stere că studenţii au fost.. examinaţi de d-sa.

Pentru mai multă claritate
Vom complecta această ştire:
Studenţii i-a examinat
Cu o lungă, straşnică.... privire.

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei“ face abonamente lunare:

In ţară, o lună lei 1·50
In străinătate o lună „ 2·50

Agricultorii încep să se resimtă din nou de lipsa de ploae, în special în ce priveşte porumburile.

Sunt regiuni în care ploaia este aşteptată cu mare nerăbdare căci altmintrelea recolta porumbului e perdută.

Absolvenţii şcoalei comerciale elementare din Iaşi:

Ciobanu I. Const., Popovici Const., Bembasat A. Anson., Goldenberg I. Iosef., Sapira I. Iosef, Florea Gh. Gheorghe, Krecimar I. Iohan, Ţimand U. Beniamin, Dobrovici S. Neculai, Antoneanu P. Gh. Gheorghiu I. Eftimie, Desilă A. Polidor, Rothman Z. Şloim.

Familia Z. Arbore a fost amnistiată de ţar şi autorizată să reintre în Rusia.

D. Haret nu va mai primi în audienţă până la 15 Septembre.

Grădina Bereriei Regale. Astă-seara Marţi a patra şi ultima serată a trupei Door-Leblanc. Scene nuoi de spiritism. Succes imens a mediului „La Voyante“ care va prezenta publicului istoria unei crime, experienţă executată de ea la Salpêtrière din Paris în faţa ilustrului medic Charcot.

Trupa de elită Door-Leblanc, pleacă mâne la Bucureşti unde o aşteaptă succese mari.

D. V. Jora, fost inspector comunal în judeţul Iaşi, a fost numit directorul prefecturei de Putna.

Furturi de viţe americane.— Casa de credit viticol fiind înştiinţată că furtul de viţe se practică pe o scară întinsă în comunele rurale şi că acesta e unul din motivele cele mai serioase care reţin pe viticultorii săteni, proprietari de mici întinderi de terenuri să facă împrumuturi pentru reconstituirea viilor lor; a cerut prefecţilor să ia serioase măsuri pentru a se pune capăt pe viitor furturilor acestora şi pentru a face ca autorităţile comunale să procure cu cea mai mare înlesnire actele ce li se cer de podgorenii săteni spre a contracta împrumuturi la creditul viticol, în vederea replantărei viilor lor.

Această măsură va trebui cu drept cuvînt să fie cît mai riguros aplicată pentru că mulţi viticultori săteni s'au îndatorat la credit şi şi-au plantat terenurile, iar în urmă li s'a furat viţele, aşa că ei se găsesc azi într'o situaţiune mult mai grea de cît cea din trecut.

Cu începere de eri loja „Samoil“ din localitate a instalat în localul său din strada Primăriei un birou de emigrare unde se vor face în mod absolut gratuit toate lucrările necesare pentru înlesnirea emigrărilor în grupuri mici şi individuale.

Se aşteaptă pentru mâni sosirea în oraş a d-lui I. Astruc reprezentantul societăţei I. C. A. pentru formarea unui al doilea grup de emigranţi dintre evreii izgoniţi din sate.

Corespondentul nostru ne scrie din Bucureşti că astăzi, Marţi, va avea loc un consiliu de miniştri, în care se vor stabili congediile miniştrilor.

Domnii D. A. Sturza, V. G. Morţun şi Emil Costinescu, vor lipsi din ţară în Iulie.

Interimatul consiliului de miniştri, va fi ţinut de d. Haret; acel al externelor de d. Brăteanu; al finanţelor de d. Anton Carp şi al lucrărilor publice de d. Stelian.

D-l I. Roman, contabil la şcoala de meserii a judeţului Iaşi din comuna Bucium, a fost înlocuit pe ziua de 1 Iulie.

Serbarea organizată de personalul tramvayului electric în grădina Copoului a produs un venit net de 1100 lei în folosul societăţei tramvaiului, întemeiată de curînd.

DIVERSE

— Individul Ivan Lanţman, originar din Riga-Rusia, trecînd Prutul în dreptul satului Ungheni, a fost prins de grăniceri şi înaintat autorităţilor, care vor decide asupra soartei lui.

— Zeida Segal din comuna Sârca s'a plâns poliţiei că septămîna trecută a pierdut un mandat în valoare de 300 lei, eliberat de societatea „Cultura“ din Iaşi. Mandatul acesta trebuia să fie achitat de banca Wahtel din localitate.

Cercetându-se cazul în urma plîngerei numitului, s'a constatat că firma Wachtel a achitat deja acel mandat în mâinele unui evreu ce era însoţit de o femeie.

Poliţia caută a stabili acum indentitatea acelor indivizi eari au încasat mandatul ce nu le aparţinea.

— Locuitorul Gh. Prisacariu din şoseaua Salhana No. 42, întorcându-se acasă în stare de ebrietate complectă, şi încercînd a se ridica pe nişte scări, a căzut fracturîndu-şi piciorul drept.

Intr'o stare gravă, numitul a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon.

— Păzitorul Neculai I. David dela magazia de gaz „Steaua Română“ din localitate, dorind să cerceteze dacă mai există gaz într'un cazan, a aprins un chibrit spre a se putea uita în interiorul vasului. De odată însă gazul ia foc, aprinzându-se hainele şi producându-i arsuri la ambele mâni.

La ţipetele numltului, ceilalţi lucrători i-au venit în ajutor şi transportat într'o stare gravă la spitalul Sf. Spiridon, secţia d-lui dr. Sculy.

— Ministerul de Interne, informat prin mai multe denunţuri că debitele de tutun în comunele rurale sunt ţinute de străini a luat dispoziţia ca să se cerceteze amănunţit dacă nu se găsesc comercianţi romîni care să fie brevetaţi ca debitanţi ai Regiei, pentru desfacerea fabricatelor în comunele rurale.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

8

Să-l urmăm!....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

Dar ei nu cer, să te lipseşti de toate, începînd de la avere şi pînă la piinea de toate zilele. Spune-mi, tu Cina, tu care eşti om cu judecată, ce ţi-ai închipui de mine dacă, fără cel mai mic motiv, aş da această casă, în care locuiţi, acelui pierdevară care se încălzeşte la soare, colo lîngă poarta Jafei? Ast-fel de lucruri, e ceea ce cere el... De asemenea spune că trebue să iubim toată lumea fără deosebire: pe Evrei ca pe Romani, pe Egipteni ca pe Africani şi aşa mai departe. Atunci, aceasta mi-a fost de ajuns... De altă parte, chiar în momentul cînd, pentru dînsul era vorba de viaţă şi de moarte, ţinuta lui era ast-fel că s-ar fi putut crede că nu era el cel cu pricina: propoveduia şi se ruga. Deci nu-i de datoria mea să scap pe cineva, care n-are nici o grijă de el însuşi. Acela care nu ştie să păstreze măsura, dovedeşte că-i lipsit de judecată... Insfîrşit, îşi zice Fiul lui D-zeu. El zdruncină temeliile societăţii, deci face rău oamenilor. Creadă el singur tot ce va voi, dar să nu sdruncine temeliile. Intru cît sunt om privat, mă ridic contra doctrinii sale. Să admitem că nu cred în zei, aceasta mă priveşte numai pe mine. Cu toate aceste recunosc trebuinţa religiunei. O afirm cu tărie, căci sunt de părere că religiunea e un frîu de care nu te poţi lipsi cînd e vorba de popor. Caii trebue să fie inhămaţi la căruţă, şi bine înhămaţi... De altminteri, moartea nu trebue să înspăimînte grozav pe acest Nazarinean, pentru că el pretinde că va învia.

CAIUS şi ANTEEA (schimbînd o privire de mirare)

Va învia!

PONŢIU

In trei zile, nici mai mult, nici mai puţin. De asemeni şi apostolii săi propoveduesc aceasta. Am uitat să-l întreb pe el însuşi despre acest lucru... Ş'apoi aceasta n-ar fi slujit la nimic, de oare-ce moartea desleagă făgăduinţele... Şi chiar de nu va învia, nu va pierde nimic, căci urmînd doctrinii sale, adevărata fericire. precum şi viaţa veşnică, nu începe de cît după moarte. Vorbeşte cu o credinţă desăvîrşită.

E mai multă lumină în paradisul său de cît în toată lumea de sub soare, şi cine suferă mai mult acela va intra mai uşor în paradisul său. Şi nu trebue pentru aceasta de cît să iubeşti, iar să iubeşti, şi în totdeauna să iubeşti.

ANTEEA

Ciudată învăţătură.

CAIUS

Şi mulţimea striga: „răstigneşte-l“!

PONŢIU

Aceasta nu-i ceva care să mă mire. Sufletul acestui popor e împetrit de ură: şi care alta, dacă nu ura e în stare să să ceară crucea în schimbul dragostei?

ANTEEA

Şi el e sigur că poţi trăi şi să fii fericit după moarte.....

PONŢIU

Aceasta îl şi face să n'aibă frică nici de cruce, nici de moarte....

ANTEEA

Ce bine ar fi Caius!

CAIUS

Dar de unde ştie el?

PONŢIU

Pretidde căştie de la Tatăl tuturor oamenilor, care e pentru evrei, ceia ce e Jupiter pentru noi, cu singura deosebire că, dupa Nazarineanul, el este unul singur şi milostiv.

ANTEEA

Ce bine ar fi Caius. Aide să-l vedem pe acest Nazarinean!

PONŢIU (sculîndu-se)

Grăbiţi-vă chiar, căci convoiul e gata să pornească.

CAIUS

De vrei, vom merge Anteea.

(va urma)

NOUTAŢILE ZILEI

Escrocherie.—Poliţia din Atena a arestat săptămîna trecută pe Henri de Lorme, amploiat la un agent de schimb din Paris. In afară de atribuţiile lui ca funcţionar el şi-a atras o clientelă considerabilă care îi încredinţa capitaluri mari spre a fi manipulate de el, ca om cunoscător în ale finanţelor.

Lipsa lui de două săptămîni din Paris, era de bănuit şi poliţia sezizată a lansat circulări în toate centrele mari şi a răuşit să dee de urma lui la Atena, unde a fost arestat.

E foarte mare numărul celor escrocaţi şi sumele delapidate de acest de Lorme întrec suma de patru milioane franci.

O doamnă Michalis i-a încredinţat 650.000 fr., fiul ei 3.200.000 fr., d-na Abatucci 300 000 fr., d-na Delambre 280,000 fr.

Parchetul din Paris primeşte în fie care zi plîngeri nouă şi nu se cunoaşte pînă acuma exact numărul celor escrocaţi.

Guvernul francez a cerut extradarea escrocului dar se crede că nu va răuşi de oare ce tratatul de extradare între Franţa şi Grecia a fost semnat la 3 Iulie dată posterioară comiterei delictului. Şi de oare ce convenţiile nu sunt retroactive, e probabil ca de Lorme să nu fie extradat. In acest caz se va interveni la guvernul grecesc ca escrocul să fie expluzat.

In momentul expulzărei se vor afla la portul respectiv cîţi-va poliţişti parizieni şi de Lorme va fi arestat pe vapor.

* * *

Condamnat la moarte.— Curtea marţială din Sofia şi-a dat hotărîrea în procesul asasinilor lui Petcoff fostul preşedinte de consiliu al Bulgariei.

După o deliberare de unspre zece ore, principalul acuzat Petrof care a asasinat pe preşedintele consiliului rănind în acelaşi timp cu focuri de revolver pe Genadiet, a fost condamnat la moarte.

Complicii sei Cranof la munca silnică pe viaţă, Iconomoff la cincisprezece ani de închisoare. Gherof a fost achitat.

* * *

Pentru filatelişti.— Algeria va pune în curînd în circulaţie timbre poştale noue. Mărcile vor fi ca şi cele franceze: sămănătoarea lui Roty şi deosebirea va fi că în josul mărcei va fi imprimat „Algerie".

* * *

Abondenţă.—Recolta vinului în China este de o abondenţă colosală. Chinejii pregătindu-se a face export, Franţa a început să iee măsuri pentru a nu deprecia şi mai mult această băutură care a turburat... capetele francezilor.

Vinul chinezesc este de o calitate foarte bună, poate suporta exportul în cele mai îndepărtate ţări şi se vinde acolo cu zece bani litrul.

Ultime informaţii

Cadrele vechi din partidul liberal din Iaşi sunt în luptă cu cadrele tinere şi amîndouă duşmănesc cadrele Steriste.

Imediat după efectuarea alegerilor comunale, se vor vedea rezultatele acestor diverse lupte. Afirmăm că 40 membri ai clubului liberal, vor părăsi clubul, ca o protestare contra situaţiei ce domină în partid.

In contra d-lui T. Stelian s'a rădicat o furtună groaznică în clubul liberal local.

D. Stelian, în urma insuccesului ce l'a avut în alegerile generale, a renunţat de-a mai avea culcuş politic în Iaşi şi a jurat răsbunare liberalilor.

Aşa, ministrul justiţiei nu vrea să se mai continue cu restaurarea palatului administrativ din Iaşi şi nu vrea să numească în magistratura pe nici unul din numeroşii postulanţi liberali de la Iaşi.

Până acolo merge d. Stelian cu resbunarea, că nu vrea să facă numiri, nici măcar în cele trei locuri ce sunt vacante în Iaşi.

De aceea s'a rădicat o mare furtuna în contra d-lui Stelian.

Asară a avut loc la liceul naţional conferinţa plenara a profesorilor pentru a hotărî în privinţa absenţelor nemotivate a elevilor în urma ordinului ministerial de care a fost vorba în numărul de eri.

Profesorii ţinînd seamă de faptul că dispoziţia trebuia cunoscută din timpul anului atît de profesori cît şi de elevi, au hotărît ca absenţele toate să fie socotite ca motivate şi ca ele să nu aibă nici o influenţă asupra promoţiunei, iar pentru anul viitor cer ca măsura să fie luată pe cale regulamentară şi făcută cunoscut din timp.

Influenţarea absenţelor asupra promoţiunei ceruta prin ordin a fost astfel anihilata.

Lucrările pentru aducţiunea apei şi canalizarea au început şi în partea privitoare la lucrările pentru oraş.

Ast-fel în strada regimentului XIII a început construirea colectorului principal iar în dreptul moarei Klepper au început lucrările pentru rectificarea Bahluiului.

In lista candidaţilor liberali la alegerile comunale din Iaşi, au intervenit modificări: domnii Elefterie Ropală, doctor Iuliano şi loct. colonel Lupaşcu, nevoind să primească „onoarea", au fost înlocuţi cu d-nii M. Carp, profesor; economul Iordăchescu şi T. Mihail.

D. M. Carp este unul din prietinii d-lui Stere.

Acesta s'a opus din resputeri ca d. Carp să intre în consiliu, dar d. Carp a acceptat în urma stăruinţelor d-lui deputat I. Botez.

— Ai făcut o mare naivitate, zise d. Stere d-lui Botez, dupe ce clubul, primind propunerea deputatului trecuse pe d. Carp pe listă.

Camera de meserii din localitate a adresat corporaţiei „Hărnicia" o adresă învitând comitetul de a organiza în cel mai scurt timp posibil serviciul de ajutor medical al acestei corporaţii, în conformitate cu statutul corporaţiei,

Iată lista promovaţilor clasei I de la Liceul Naţional:

Promovaţi: Agapi G. Octavian, Alexandrescu I. Gr. Neculai, Caseti Ionescu Z. C-tin. Comarnescu P. S. Teodor, Cramer Z. Oscar, Cujbă Al., End. M. Eugen, Gatoschi N., Ghiţescu Aurel, Glanzstein Iosef, Goldenberg L. Lascar, Handoca Dimitrie, Hirsch Aizic, Lăzărescu G. Ion, Lintes G. Petru, Manea Zaharia, Mărgulis Albert, Merişeanu Alex., Mertic I. Aurel, Negruş Victor, Olivenbaum Solomon, Paraschiv Costică, Pompeui D. Marcel, Popovici M. Miron, Stanciu Edmond, Stroian V. Gheorghe, Teodorescu Alex., Vachtel Aizic, Vioresсu Ion, Zalmanovici Tobias, Ghiga M. Ionel.

Corigenţi sunt 24; *Repetenţi* 18, eliminaţi 2 şi retras 1.

Comandantul regim. XIII Ştefan cel Mare, a trecut astăzi în inspecţie ultima perioadă a schimbaşilor acelui regiment.

Autorii crimei comise dar neisbutite în comuna Păuleni, asupra d-lui Bergenştein, au fost aduşi astăzi în Iaşi.

Instruirea crimei va începe tot astă-zi.

Cu începere de astă-zi curtea şi tribunalul nu mai judecă de cît afaceri urgente.

Mîine, Mercuri, se va întruni consiliul permanent al instrucţiunei publice spre a se ocupa de chestiunea cărţilor şcolare pe anul 1907—1908.

*

S'a fixat pentru 15 Septembrie concursul pentru ocuparea catedrelor vacante în învăţămîntul rural.

Universitare. — Următorii studenţi au reuşit la examenul al II-lea de licenţă la facultatea de drept:

Lascar Gh. V., Iacob Manea, Cesar Simionescu, V. Roban, D. Botez, I. Boncescu, N. Petrea, Eug. Donici, Eug. Denize, Gh. Laur, Şerban P. Gh., V. Teodorescu, Gh. Pavelescu, Coroi Al. C., Cristofor Victor şi *C. C. Simionescu*, care a obţinut cinci bile albe, reuşit deci magna cum laude.

Dintre cei cari au avut de trecut resturi de examene din anul I şi II-lea au reuşit: Manoilescu, Tr. Gulimănescu, Moise Şarf, Petru Văsescu, Vasiliu C., I. Paraschivescu, M. Condopol, D. Eustaţiu, Octav Vasiliu şi C. Stroian.

*

Azi se mai ţine la facultatea de drept examenul de economie politică, după care sesiunea actuală va fi închisă.

Rezultatul celor reuşiţi la ultimul examen de licenţă se va da la 28 Iunie.

*

Diplomele nouilor licenţiaţi în drept nu se vor elibera de cît în toamnă.

Certificatele, cere odinioară se eliberau imediat după trecerea examenelor, nu mai sunt admise.

La tribunalul secţia I s'a depus astăzi lista candidaţilor liberali la colegiul I de comună.

Se ştie că această alegere va avea loc la 3 Iulie.

De la ministerul de resboiu s'a intervenit pe lîngă comenduirea corpului IV de armată, ca, sub nici un motiv şi în nici un caz, să nu se deie soldaţi pe la moşii pentru munca cîmpului.

Ni se comunică din Căuieşti (jud. Vaslui), că un meseriaş sticlar numit Iţic Simon, a fost grav maltratat de nişte locuitori de acolo.

Maltratatul a fost adus la Iaşi şi internat în spital.

Cerem să se ancheteze faptul şi să se constate, dacă, în adevăr, după cum ni se comunică, şeful secţiei de jandarmi, d. Gh. Ţibuleac, a luat parte la maltratarea meseriaşului.

Anarhismul în şcoală.—Din cercuri şcolare ni se scrie:

Ziarele din Bucureşti ne aduc ştirea că Ministrul instrucţiunei publice a găsit cu cale să aboneze bibliotecele şcolare la revista „Viaţa Romînească". Faptul acesta e de o gravitate extremă. El represintă icoana vie a anarhismului, care domneşte la ministerul instrucţiunei şi care ajuns sus, acum caută să cucerească şi să domine ţara întreagă.

In adevăr, se ştie că revista aceasta e pusă sub direcţiunea d-lui C. Sterea.

Se ştie de aseminea că în revista aceasta s'a publicat în timpul din urmă poezia lui Vlahuţa „1907" care a dat mult de vorbă gazetilor şi „Moş Gheorghe la expoziţie" de Spiridon Popescu care în două numere consecutive 'şi da pe faţă ideile şi sentimentele ce le are pentru rege şi instituţiunile ţărei.

Ei bine! d. Haret găseşte nimerit să aboneze şcolile tocmai la această revistă cu directori şi redactori ultra-socialişti, găseşte nimerit că această revistă trebue să fie pusă în mînele copiilor, o găseşte deci instructivă şi educativă.

D'apoi bine, domnule Haret, ceea ce faceţi dv. e de necrezut!

Nu era de ajuns că i se mai tolerează d-lui Spiridon Popescu să mai ocupe o slujbă în învăţămînt după ce batjocureşte instituţiunele ţărei? Nu era de ajuns că e lăsat să mai steie alături cu d-voastră consilierul regelui, cînd el prin gura lui Moş Gheorghe îşi permite să ocărască pe rege? Nu era de ajuns ca acele necuviinţi să le citească oameni vrîstnici cu mintea şi judecata coaptă acum trebue să le ştie şi copii de şcoală?

Vroiţi ca şi copii să citească cum d. Spiridon Popescu—Director al învăţămîntului primar—prin gura lui moş Gheorghe spune: că sub regele Carol nu mai e dreptate, cum era sub Cuza şi că dacă ar avea o putere ar chema toţi judecătorii la Bucureşti şi le-ar tăia capul, sau că regele nu-i grantos şi darnic cu alte cuvinte că-i un sgîrcit şi cîte alte bazaconii de felul acesta?".

D'apoi atunci de cei îi mai învăţăm noi în şcoală să cînte: trăiască regele? De ce le mai inspirăm sentimente de respect pentru tron şi dinastie?

Cum o să putem, noi profesorii, să mai sădim în sufletul elevilor sentimente de iubire şi devotament pentru rege, cînd li se pun în mînă revista cu articole scrise de un profesor şi slujbaş mare în minister, care le insuflă sentimente şi idei contrare?

Cum o să mai putem noi împedeca tulburări şi desordine ca cele întîmplate cu elevii de la liceul din Bîrlad şi Bacău?

In loc ca revista să fie osîndită şi d. Spiridon Popescu alungat din învăţămînt d-ta încă o încurajezi, o subvenţionezi introducînd-o şi în şcoli!

E de necrezut ceea ce face d. Ministru şi cu drept cuvînt, alarmaţi, trebue să ne întrebăm, să ne mirăm cum se face că d. Haret mai e tolerat să fie consilierul tronului.

Cum? şi pînă cînd?

In primele zilele ale lunii Iulie vor apare de supt presă, în tipografia Dacia, vol. II şi III din Surete şi Izvoade, colecţia d-lui Gh. Ghibănescu.

Vol. II cuprinde doc. slavo-româneşti din cele mai vechi timpuri până la Vasile Lupul (1430—1633).

Vol. III cuprinde doc. slavo-româneşti de la Vasile Lupul (1634—1653).

Imbele volume sunt întovărăşite de un indice de nume de persoane şi lucruri, foarte necesare pentru publicaţiunile istorice.

Cu 1 Iulie se pune sub presă volumul IV-lea, din Surete şi Izvoade, care va cuprinde între altele documentele tîrgului Vaslui în ordine cronologică de la 1453-1816, foarte interesante pentru trecutul acestui oraş vechiu, de pomenit în uricile vol, al XV-lea.

Ultima oră

Bucureşti 26 Iunie

Camera Fracenză

Paris.—Camera a discutat proectul de lege modificat de senat pentru liberarea anticipată a clasei anului 1903.

Deputatul Raiberti a protestat contra menţinerei sub drapel a resculaţilor regimentului 17 infanterie.

D. Clemenceau răspunde că legea în discuţie e o favoare pe care n'o poate acorda resculaţilor. Deputatul Raiberti atribue indisciplina făcută de ei prezenţei în rîndurile lor a condamnaţilor de drept comun.

Discuţia generală e închisă. Ministrul de resboi declară că va concedia pe soldaţii clasei 1903 cu începere de la 12 August pe măsură ce se vor înapoia în garnizoanele lor. Această lege nu constitue o nedreptate pentru că prin lege se impune 2 ani de serviciu efectiv sub drapel.

D. Berteaux, preşedintele comisiunei armatei, zice că e vorba de 22.500 oameni a căror prezenţă nu va fi inutilă de oare ce timp de 3 luni vom avea sub drapel numai o clasă întreagă.

Ministrul de resboi sprijină această teză sperînd că camera o va aproba (mişcări pe diferite bănci).

D. Jaurés se întreabă ce va împedeca pe guvern sub pretextul evenimentelor de la sud, să reţină nu numai pe dispensaţi dar întreaga clasă.

D. Clemenceau intervine şi zice că ministrul de resboi a făcut cunoscut camerei preferinţa sa lăsînd la aprecierea ei.

D. Jaurés replică zicînd că guvernul nu a justificat înaintea camerei nici interesul naţional nici cel militar.

Amendamentul prin care se amînă pînă la 12 August liberarea clasei 1903 se votează cu 447 contra 130.

Furtuni mari

Berlin.—Se anunţă mari furtuni pe marea Baltică. Un mare număr de vapoare s'au scufundat.

Miscarea viticultorilor

Paris.—Reprezentanţii viticultorilor din Bourgogne au ţinut o întrunire la Chalons sur Saone şi au declarat că legea votată pentru represiunea fraudelor vinului e cu totul insuficientă.

Schizmă Catolică

Berlin. — *Intre unii catolici din Germania şi cei din Franţa se urmează tratări în vederea proclamărei unei schizme.*

Aceasta ca o măsură de presiune în contra actualei politici a Vaticanului.

Intrunirea fraudatorilor

Lille.—*Intrunirea berarilor, distilatorilor şi restauratorilor a protestat energic contra pretenţiunilor cultivatorilor de vinuri.*

La această întrunire a asistat numeroşi deputaţi din sudul Franţei.

Ciocnire de trenuri

Milano.—*In apropiere de acest oraş a avut loc o groaznică ciocnire între un tren de marfă şi un tren electric.*

Sunt numeroşi morţi şi vr'o două zeci de de răniţi dintre care vre'o patru în agonie.

Congres

Anvers. — *Congresul internaţional de viticultură s'a deschis azi dimineaţă. Germania, Bulgaria, Serbia, Rusia şi Turcia suut reprezentate prin delegaţi. Congresul a trimes o adresă de simpatie viticultorilor din sudul Franţei.*

Colonel pus în disponibilitate

Paris.—Colonelul Auger, comandantul Regimentul 4 infanterie, a fost pus în disponibilitate cu jumătate soldă pentru că a adresat ofiţerilor săi şi soldaţilor un ordin de zi cu următorul cuprins:

„**Camarazi**" *de toate gradele! nu violaţi nici odată cu intenţiune ordinele mele, dar să nu aveţi nici odată teamă de a contraveni acestor ordine dacă conştiinţa voastră vă spune că lucraţi în interesul serviciului.*

Turburări în Rusia

Petersburg.—*Turburări s'au produs pe teritoriul canalelor Ladoga în urma unui conflict dintre mateloţi şi patroni pentru o chestie de sporire de salarii. Poliţia intervenind a făcut uz de arme.*

Operaţiile Bulgarilor

Constantinopol.— In urma unei scrisori confiscate şi adresate lui Cukow şeful bandei bulgare care a succedat lui Razvigorow, căzut la Istib acum cîteva luni, s'a dat mandate de arestare contra 41 bulgari compromişi la Istib. Ei au şi fost arestaţi. Scrisoarea anunţă că suma de 700 lire adunată de comitetul revoluţionar din Istib sunt destinate la cumpărare de arme.

Greva

Amsterdam.—Lucrătorii aparţinînd secţiunilor din Roterdam şi Dortsechet ai uniunei mecanicilor şi fochiştilor ai vapoarelor şi remorcherelor de pe Rin, au decis să se pună în grevă, patronii refuzînd să le sporească salarele.

Afacerea Waida

Buda-Pesta—Comisiunea de imunitate parlamentară a terminat lucrările sale privitoare la afacerea Waida şi în curînd parlamentul va fi chemat să se pronunţe.

Comisiunea înclină să se dea o anumită satisfacţie lui Waida. Cercurile politice, însă, susţin că parlamentul va refuza or-ce satisfacţie.

Dar Sultanului

Constantinopole.— Se asigură că o misiune romînă înărcinată să aducă sultanului un dar va sosi în curînd aici.

Deplasări la Băile Strunga

D-nu şi D-na Simon Langmantel; D-nu şi D-na B. Finckelstein; D-nu şi D-na Leibovici; D-nu şi D-na Spanier; D-na Perlman; D-nu şi D-na K. Fischler; D-nu Petrescu; Dr. Ghelehrter.

Indureraţii: Sabatay Aftalion, soţ; Marcel Aftalion, fiu; Sigmund şi Bernard Diamant, părinţi; Carol şi Bernard Diamant, fraţi; familiile: Ignaz Diamant, Bernard Diamant, Norbert Diamant, M. C. Drăcşineanu, Emil Ochs, Leo Kirschen, dr. Max Cohl, Leo Hailpern; Victor şi Ioseph Segall, au profunda durere a vesti prietinilor şi cunoscuţilor moartea prea iubitei lor

Gissella Aftalion

născută Diamant

decedată la Paris (rue de la Boule-Rouge 7) în ziua de 20 a. c.

Inmormântarea a avut loc Vineri, 22 c.

Societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sft. Spiridon

IAŞI

Băile Slănic

(MOLDOVA)

Stagiunea anului 1907

Băile Slănic din Moldova au o reputaţie bine stabilită atât prin bogăţia şi varietatea principiilor minerale ce conţin, cât şi prin marele număr de pacienţi cari s'au vindecat la Slănic. Analizele făcute au arătat că apele minerale de băut de la Slănic, ca compoziţie chimică şi ca efecte terapeutice sunt similare cu apele de la Karlsbad, Vichy, Marienbad, Ems, Kissingen, etc. iar apele pentru băi sunt similare cu cele de la Kreutznach, Franzensbad, Aix-les-Bains, etc.

Izvoarele minerale de la Slănic sunt următoarele:

A). *Isvoare alcaline Chlorosodice bicar-*

bonate No. I, III, VI pentru băut.—No. II, VI, VII pentru băi.

B). *Izvoare alcaline feruginoase* No. VIII pentru băut.

C). *Izvoare feruginoase* No. IV, V pentru băi.

Indicaţii terapeutice. Aceste ivoare se întrebuinţează cu mare succes şi dau rezultate admirabile în următoarele boale:

Tubul digestiv şi anexe. Boalede stomach şi intestine: dispepsii, hyperchlorhidrie, gastrite cronice, dilataţie de stomach, atonii gastro-intestinale, constipaţia obicinuită etc. Congestia ficatului, stază în vena porta, gravelă etc. Aceste ape au aşa reputaţie pentru boalele tubului digestiv în cât multe persoane cari au frecventat Karlsbad, Marienbad, Kissingen, Vichy etc. şi-au găsit vindecarea numai la Slănic.

Aparatul respirator. Bronchite cronice, emfisem pulmonar, pleurisii adesive, cataruri nasale şi laringee, faringite cronice etc.

Aparatul urinar. Cataruri cronice, uretrite, bleno-ree, goutte militaire, cistite, pielite, nisip în rărunchi şi urină, sifilis; boale de femei (metrite şi exudate cronice).

Boale nervoase, boale generale şi prin incetinare de nutriţiune: artritism, reumatism, guta, obesitate, scrofulosa, anemia, cloranemie, neurastenie, histerie, surmenaj, migrene, nevralgii, nevrite, intoxicaţii alcoolice etc.

Se vede dar că numărul izvoarelor este atât de bogat şi întrebuinţarea lor aşa de multiplă în câtse poate afirma că este un adevărat miracol de a găsi la Slănic, isvoarele de la Vichy, Ems, Kissingen, Karlsbad, Marienbad, etc.

Pe lângă acestea izvorul No. I este cea mai bună apă minerală de masă, băută simplă sau cu vin; este perfect digestivă şi diuretică.

Pentru ca efectele miraculoase ale apelor de băut să nu fie diminuate întru nimic, restauratorii sunt obligaţi ca să pregătească bucate compatibile cu apele minerale, aşa cum se face la Karlsbad şi alte staţiuni balneare similare.

Hydroterapia. — Stabilimentul de Hydroterapieva fi dirijat de domnul Doctor Al. Brăescu, care a mai dirijat deja, cu mult succes timp de cinci ani, stabilimentul de hydroterapie de la Slănic; d-sa în calitate de medic specialist în boalele nervoase şi de stomach a vizitat şi studiat pe loc, în mai mulţi ani de a rîndul, cele mai mari staţiuni balneare şi stabilimente de Hydroterapie din Europa, şi în special din Scoţia, Anglia, Franţa, Germania, Sviţera şi Austria. D-rul Brăescu va aplica deci Hydroterapia după sistemele cele mai ştiinţifice şi moderne ce a văzut şi studiat în aceste ţări.

Stabilimentul de Hydroterapie de la Slănic este din nou instalat pe baze absolut ştiinţifice şi îndeplineşte toate condiţiunile cerute de Hydroterapia modernă: *apa este de isvor, are o temperatură de 10°R şio presiune de 3 atmosfere, presiune care variază după voinţă şi este măsurată eu precisiune cu ajutorul unui manometru. Amestecătorii duşurilor ecoseze sunt prevăzuţi cu termometre cari indică în mod precis temperatura apei ce se întrebuinţează.*

Posedînd deci aceşti doi factori capitali în Hydrodroterapie (presiune şi temperatură) aplicaţiunile hidriatrice se vor aplica în mod riguros ştiinţific, iar rezultatele terapeutice vor fi foarte salutare.

Instalaţia băilor minerale calde.— Este cunoscut inconvenientul serios ce presintă la Slănic instalaţia băilor minerale calde în vechile barace. Anul acesta aceste băi sunt instalate în parterul hotelului Racovitza; instalaţia este modernă şi indeplineşte toate condiţiile cerute de ştiinţa balneologică modernă. Sunt în total 56 cabine foarte luxos mobilate, iar căzile pentru băi sunt în faianţă.

Electricitate medicală. — Fiind că în boalele nervoase — cari sunt legiune la Slănic — **energia electrică** este un puternic agent terapeutic, de aceia s'a montat o complectă instalaţiune de *electricitate medicală* şi anume: curenţi faradici, curenţi galvanici, *o puternică maşină electrică statică*, aceste din urmă foarte eficace în neurastenie, surmenaj, reumatizm cronic, etc. Se vor asocia deci efectele terapeutice ale electricităţei cu acele ale apei cari sunt specifice în un mare număr da boale nervoase.

Aerul comprimat.—Cura de aer comprimat este una din specialităţile cele mai importante a Slănicului, această cură este cu atît mai căutată cu cît Slănicul fiind situat în mijlocul munţilor are un aer foarte pur şi îmbalsamat cu brad; sistemul de inhalaţie ce se întrebuinţează este acel de la *Reichenhall*.

Tot pentru aerul său curat, pentru clima sa constantă, ferit de vînturi, Slănicul este o *staţiune climaterică* din elec mai importante pentru anemici, scrofuloşi, surmenaţi, debili, convalescenţi etc.

Inhalaţii.—S'a instalat la Slănic un stabiliment special de inhalaţii după sistemul de la Ems şi Gleichenberg; inhalaţiile se fac cu diferite substanţe medicamentoase şi cu ape minerale de Slănic. Aceste inhalaţiuni sunt foarte folositoare în diferite boale cronice ale nasului, faringelui, laringelui şi pulmonilor, boale care sunt foarte frequente în ţara noastră.

Masajul.—Agentul terapeutic mecanic, *masajul* care este atât de eficace în cazuri de reumatism cronic cu tendinţe la anchilose, obesitate (ingraşare), atonii gastro-intestinale etc. se va practica pentru primaoară în România— după sistemul dela *Aix les-Bains* adică masajul sub duş.

Distracţiile.—Slănicul este cunoscut ca staţiune balneară cea mai mondenă din ţară, este Aix-les-Bains a României; la Slănic îşi dă *rendez-vous* toată lumea elegantă şi selectă, care doreşte să petreacă agreabil timpul de vacanţă. Intre distracţii putem cita *Casinul regal monumental* în care este cercul, sala de biliard, sale de conversaţie separate pentru doamne şi domni, căişori, cabinet de lectură cu jurnale străine şi române: apoi magnifica sală de Teatru unde se dau reprezentaţii teatrale, concerte, baluri, conferinţe, matinele literare şi artistice, etc.

Diferite jocuri precum Lawn-tennis, croquet, Foot-ball, batae de flori, etc. ast-fel atît sexul frumos cît şi *intelectualii* vor găsi un adevărat *regal* la Slănic.

Preumblările prin parc, pe splendida terasă, precum şi escursiunile în împrejurimi (Dobru, Puf, Poiana Sarata etc.) sunt căutate chiar de persoanele cu gusturile cele mai dificile şi rafinate.

Muzica Regimentului 4 Roşiori „Principesa Maria" atît de mult apreciată sezoanele trecute de vizitatorii Slănicului, va delecta publicul şi vara aceasta în tot timpul stagiunei.

Ecleraj electric. — Intreaga staţiune balneară este iluminată electric şi posedă poştă, telegraf, telefon. Farmacie complectă, înzestrată cu toate medicamentele necesare, este dirijată de farmacistul Werner din Iaşi.

Viaţa la Slănic.—Băile Slănic erau a proape inaccesibile din cauză că preţurile nutrimentului, ale băilor, ale hotelurilor erau prea ridicate. Epitropia în cei cinci ani din urmă a redus preţurile în aşa proporţieîncît le-a pus în raport cu mijloacele de traiŭ ale diferitelor cla se sociale, ceea ce a provocat o afluenţă considerabilă de vizitatori cari s'au folosit de eficacitatea apelor miraculoase de la Slănic. Această consideraţiune a determinat epitropia de a continua să meargă pe această cale spre folosul suferinzilor. Se va putea deci trăi la Slănic în bune condiţii, chiar în sezonul mare şi cu 5 lei pe zi (astfel distribuiţi: odaea 1.50, masa 2.50 şi baia 1 leu.

Oteluri.—Slănicul e cunoscut prin otelurile sale foarte confortabile, luxos şi cu gust mobilate, precum: Racoviţă, Cerbu, Pufu, Zimbru, Administraţia etc. cu preţul de la 1 leu 50 b. pe zi în sus odaia.

Pe lîngă oteluri mai sunt ville particulare: Scurtu, Sion, Maţian, Petrescu, Codrescu, Munteanu, Anastasiu, Smera, Robescu, Pantazi, Langa, Gheorghiu, Dimitriu, Bobinca etc. care se închiriază în totul sau cu apartamente, avînd tot confortul.

Restaurante de primul rang, cu bucătării franceză şi romînă, *table d'hôte* sau *à la carte* cu preţuri de la 3 lei 50—7 lei pe zi. Pentru abonaţi reduceri lapreţuri.

Preţul Băilor.—Dimineaţă o bae minerală caldă lei2.50
După prânz . . „ 2—
O aplicaţie de hidroterapie „ 1.50
Două aplicaţiuni de hydr. în aceiaşi zi . „ 2.50
Una aplicaţie de hydroterapie cu masaj abd. . . „ 2.—
Un masaj general . . „ 2.—
Una bae minerală rece în basen „ 1.—
„ „ rece de piscină cu duşuri „ —.70
„ şedinţă de aer comprimat „ 2.—
„ „ „ inhalaţie . „ 2.—
Pentru copii până la etatea de 7 ani preţurile băilor reci şi ale inhalaţiilor sunt pe jumătate.

Taxa de cură şi muzică.—Aceste taxe sunt:
Clasa I, pentru o familie . 25 lei
„ „ „ o singură persoană 15 „
„ II, pentru o familie . 15 „
„ „ „ o singură pers. 10 „
In Satul nou pentru o familie . 20 „
„ „ „ pentru o persoană 12 „

Taxa de cură nu se plăteşte de persoanele ce stau numai 3 zile în stabilimentul băilor, dacă la sosire vor fi declarat aceasta administraţiei băilor.

In resumat o staţiune balneară cu ape minerale in comparabile, cu instalaţiuni complecte a celor mai importanţi şi moderni agenţi curativi, confort, economie şi viaţă agreabilă, iată ce este Slănicul din Moldova.

Medicii Băilor. *Dr. L. Russ*, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic ispector al băilor şi medic consultant.

Dr. Al. Brăescu, medic primar al Spitalelor Sft. Spiridon, este medic inspector al băilor, medic consultant şi director al Stabilimentului de Hydrotherapie.

Dr. Cr. Misir este medic sanitar şi consultant.

Dr. Benno Stenner asistent la Hydroterapie.

Sezonul băilor începe de la 1 Iunie şi durează până la 1 Septembrie.

De la 1—30 Iunie preţurile camerelor sunt reduse la jumatate.

Mijloace de transport.—Vagoane directe până la Tg.-Ocna cu **50% reduceri pe C. F. R.**

Trăsuri confortabile şi elegante de la TârgulOcna la Slănic, cu preţuri convenabile.

N.B. Prospecte se trimet gratis şi franco, la ce rere, de Epitropie până la 1 Iunie şi de administraţia Băilor în timpul sezonului.

Exploatarea apelor minerale de băut se face de dl. I. Werner, farmacist Iaşi, furnisorul Curţei Regale, căruia trebue să se adreseze toate comandele.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Grădina Berăriei Regale
(CUZA-VODA)

In curînd încep
Seratele d-lui Bottez
cu noile sale aparate
CINEMATOGRAFICE
de cea mai extremă
preciziune

Nou pentru Iaşi
Nou pentru intreaga ţara

A se vedea afişul zilei

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —
EXECUTA ORI CE LUCRARI
TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT
ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ
TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ
Preparatŭ de către Paul GAGE, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS
Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.
Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.
Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*
Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*
Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.
Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra
FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.
Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié
DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER
Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.
Casă fondadă în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.
Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile
Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 70 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 181.—Joi 28 Iunie 1907

Iarăşi nesocotirea Iaşilor

D. Spiru Haret, ministrul Instrucţiunii publice, voeşte a înfiinţa doctoratul în drept la facultatea juridică de pe lîngă Universitatea din Bucureşti.

De altfel d. Haret revine la sentimentele sale din 1904, cînd mai proiectase înfiinţarea doctoratului în drept tot numai la Bucureşti, aşa că dînsul nu se desminte.

Dar de la 1904 la 1907 au intervenit alte lucruri, cari fac imposibilă rămînerea la aceiaşi stare sufletească a legiuitorului din 1907.

Intăiu, profesori de la Iaşi se oferise a preda *gratuit* cursurile pentru doctorat, ceia ce ar face şi acum, mai ales că şi la Bucureşti este vorba tot de veresie să se facă cursurile pe doctorat.

Al doilea, legea d-lui C. Disescu statuase că şi Universitatea din Iaşi va avea doctoratul în drept ca şi cea din Bucureşti, ba încă lăsase să se înţăleagă că e mai prielnic mediu Iaşii pentru studiile superioare decît Capitala, plus că se servesc mai bine interesele culturale naţionale complectînd Universitatea din Iaşi.

Contra legii d-lui C. Disescu se stîrnise furia politică a tuturora, căci era prilejul de a prinde la strîmtoare—strîmtoarea Termopilelor Universitare — guvernul conservator, şi l'au prins.

Proectul s'a retras şi Iaşii au pierdut prilejul de a-şi vedea încoronată complectarea Universităţii sale.

Dar ideia asvârlită de C. Disescu, elanul său şi dorul său pentru Universitatea de Iaşi nu trebue să lîncezească.

Datoria cade întăiu în sama profesorilor Ieşeni, care dacă au crezut că fac înaltă operă de patriotism demisionînd cînd ministrul de instrucţie înzestra Universitatea de Iaşi cu doctoratul în drept, acum au chemarea ca rămînînd la locurile lor să impue ministrului actual înfiinţarea doctoratului în drept şi la Iaşi.

Al treilea, amănuntele şedinţei colegiului profesorilor Universitari de la Drept sunt instructive. Ministrul Haret a recunoscut utilitatea doctoratului în drept; a recunoscut că nu e atingătoare pentru autonomia Universităţei măsura numirei directe de minister, şi că în mîni bune o asemenea măsură dă rezultate excelente; a rugat pe profesori să facă cursurile gratuit; a stăruit că va muta pe profesori de la cursurile de licenţă la cele de doctorat şi că va numi agregaţi la cursurile începătoare.

Totul, dar absolut totul în vederile fostului ministru conservator.

Şi de ce oare?

Noi ştim că imediat ce legea d-lui C. Dissescu s'a retras profesorii de la facultatea de drept din Bucureşti s'au întrunit şi într'un memoriu înaintat ministerului au cerut imediata înfiinţare a doctoratului in drept, înfiinţarea a şese catedre nouă în vederea doctoratului; absolut ceia ce era în legea d-lui C. Disescu.

De aceste nevoi urgente ale facultăţei de drept a trebuit să ţină samă şi d. Haret.

De cît, în toate aceste se uita Iaşii, se uita cu o vădită desinteresare şi răutate.

E un ce făcut ca liberalii să ştirbească aşezemintele culturale ale Iaşilor sau să le lase în lăncezală. După ce d-l Haret a luat 85000 lei de la şcolile din Iaşi, din care peste 40000 lei de la Universitatea de Iaşi, nu se poate gîndi tot acest d. Haret la complectarea Universităţei de Iaşi.

In curînd avem alegeri comunale. Alegători Ieşeni, dacă au vre-un dor şi drag de oraşul lor şi de interesele obşteşti ale Iaşilor, să întrebe pe cei ce vin să le ceară voturile pentru Comună,—şi avem pe listă oameni cari îşi pot da samă de aceste nevoi,—ce gînd au ei pentru oraşul acesta şi cu ce program nou vin, şi dacă în acest program intră şi complectarea universităţei Ieşene, iar dacă ministrul lor poartă gînd rău Iaşilor, ce mijlocire vor face ei pentru a smulge de la acest ministru aceiaşi dragoste şi interesare şi pentru Iaşi.

Dar tare ne temem că asemenea lucruri nu se vor întîmpla.

Pe lîngă ministrul justiţiei liberalii Ieşeni n'au nici o trecere şi ruinele Palatului vor dăinui ani, fără să se restaureze.

Acelaşi hatâr îl au şi pe lîngă Ministrul de Instrucţie, care în neatenţia sa pentru Iaşi nu va da ascultare cerinţelor drepte ale nevoilor culturale ale Iaşilor.

***

„Edilii" de „mîine"

La tribunalul Iaşi s'a depus ieri o preţioasă comoară: lista candidaţilor liberali la colegiul I de comună.

Această listă constitue cea mai semeaţă îndrăzneală, din cîte s'au făcut pînă acum în politică.

Alegătorii col. I de comună au fost trataţi cu batjocură, căci altmintreli n'am înţălege de ce s'a ticluit, aşa cum a fost ticluită, acea listă de candidaţi.

D. Gane, serios vorbind, nu poate fi primarul Iaşului, în împrejurările actuale. Când era vorba să fie primar cu numele şi să se preumble cu trăsura administraţiei, d. Gane era omul cerut de împrejurări.

Dar astă-zi—nu voim să insistăm mai mult, nici nu-i nevoe să insistăm.

Dar domnii ceilalţi, de pe listă?

Ar fi timpul să ni se spuie dacă acei domni intrunesc măcar calitatea esenţială de a fi din Iaşi?

Noi nu-i cunoaştem. Vedem o serie de doctori şi de militari, dar persoanele nu sînt cunoscute.

Ne aflăm, pur şi simplu, în faţa unor pasageri absolut necunoscuţi, cari au pretenţiunea să administreze Iaşul!

Ajuns a oare Iaşul în starea micelor oraşe de provincii, cari sînt nevoite să-şi importe candidaţi? Ori partidul liberal de la Iaşi, marele şi puternicul, trebuit-a el să recurgă la anonimi, la oameni—şarade, spre a ticlui o listă de 10 candidaţi?

Dar dacă partidul liberal a procedat sau de nevoie a procedat astfel, cetăţenii nu pot rămânea impasibili.

Nu s'a pus inimă şi umăr, nu s'a făcut cheltuială de activitate şi energie pentru ca o chestie mare, odată realizată—să fie dată pe mâna trecuţilor şi necunoscuţilor, ca ignoranţa şi incapacitatea să distrugă opera abea începută.

Cetăţenii să ia aminte!

5000 absente nemotivate

Despre domnii elevi s'a vorbit foarte mult în ultimul timp.

Din toată ţara s'au semnalat triste exemple date de elevi; amestecul lor în politică, presenţa lor zgomotoasă la anumite întruniri publice; manifestaţiunele şi grevele lor.

In ce priveşte Iaşul, aceşti domnişori s'au dedat şi aci la treburi ce nu-i priveau.

Efectele le arată sfîrşitul anului scolastic: un număr insemnat de repetenţi şi de corigenţi.

Dar cea ce invederează acest trist rezultat, este faptul că, anul acesta, după o statistică făcută la o singură şcoală din Iaşi, la liceul Naţional numărul absenţelor, nemotivate de elevi, se urcă la simpatica cifră de 5000.

Dacă ne gîndim că un an scolastic nu se compune de cît din vre-o 7 luni, vedem cît de colosală ie această cifră de 5000 absenţe nemotivate.

Dar nu ie numai numărul, ie şi calitatea absenţelor. Absenţele nemotivate înseamnă că tatăl sau corespondentul elevului nu ştia de lipsa din clasă a elevului, că elevul nu s'a absentat prin forţă majoră, ci că a umblat — după o expresie scolastică — fugar.

Unde au petrecut elevi. absenţele de la şcoală?

Inainte vreme, cînd un elev se absenta de la şcoală, o făcea fiind-că nu ştia lecţia. Cele 5000 absenţe de care ne ocupăm, n'au fost determinate de acelaş scop; căci dacă numărul acesta colosal s'ar fi făcut de elevi ne-silitori, statistica promovărilor ar fi fost şi mai tristă.

Elevii cari fugeau de la şcoală, se duceau la un anumit curs superior şi incendiar. Ridicolul, pe care mintea precoce îl crede lucru mare, atrăgea pe elevi la acel curs.

De pe înălţimea unei catedre universitare, se vorbea copilăreşte pe înţelesul copiilor; se proclamau teorii incendiare, de cari noi rîdeam, dar ele înflăcărau mintea celor tineri.

Şi de ce ar fi stat elevii în clasele lor, atenţi la lămurirele profesorilor, expuşi să fie examinaţi — cînd d'incolo, la şcoala cea mare, ei se simţeau ca la ei acasă, cînd comunitatea de idei între profesorul universitar şi elevii de liceu, era perfectă!

Şi-apoi venea partea pur distractivă: nesărateele glume, proastele anecdote, rîsete, aplauze—ca la un circ oare-care!

Un an scolastic reu s'a încheiat cu un foarte reu bilanţ. A fost anul groaznic al anarhiei, al destrăbălărei.

Ţara va putea spune că a fost norocoasă—dacă acel an va fi fost primul şi ultimul pe care neştiutul şi nenorocul i l'a dăruit.

Să sperăm că aşa va fi!

In anul 1897 Suveranii bine-voiră să viziteze a doua capitală a Ţărei.

Cu acel prilej comuna Iaşi, în fruntea administraţiei căreia se afla d. N. Gane, a făcut însemnate cheltueli de recepţiune.

Intre altele, cu acea ocaziune, s'au cheltuit

40,000 lei pentru năsipul

care s'a împrăştiat pe stradele oraşului.

Suma aceasta este colosală. Şi cum primarul de pe atunci, se află în comisiunea interimară de astăzi, cum acel primar —d. N. Gane — figurează în fruntea candidaţilor la alegerea comunală de la 3 Iulie— îl rugăm să lămurească bine acea sumă de

40,000 lei

Tot cu acel prilej, se luase cu chirie, de la magazinul de mobile al d-lui Hirsch, mobila necesară compartimentelor gazdei regale.

Intrebăm pe d. Gane:

Plătitu-s'a chirie pe acea mobilă, sau dispărut-a mobila, în mod misterios—şi comuna fu nevoită să plătească preţul integral?

Să bine-voiască a se obosi d. Gane, să iee dosarele ce sunt la primărie şi să ne respundă.

Cazul Stere tranşat

Ziarul „L'Independance Roumaine" ne scoate pe noi martori că tot ce s'a spus prin gazete despre modul cum d. Stere a crezut de cuviinţă să treacă neexaminaţi pe candidaţii la dreptul administrativ şi constituţional, ar fi o calomnie. După expresia acelui ziar toate câte s'au spus în această privinţă pe contul d-lui Stere au fost pure calomnii şi imediat ce d. Stere s'a explicat, totul s'a dovedit ca atare, lucru ce l'am fi recunoscut şi noi.

Foaia liberală franceză trage o concluzie greşită dintr'un fapt perfect exact. Asta nu însamnă, însă, că concluzia poate să fie trecută în ochii unora ca justă.

Consiliul profesoral a închis incidentul în urma declaraţiunei categorice a d-lui Stere că a examinat elevii. Lucrul aşa este. Chestiunea, însă, care se pune este: examinat-a într'adevăr d. Stere candidaţii?

Amicul „Independenţei" şi profesorul de drept constituţional a bravat situaţia şi a avut o eşire prin care urmărea cu totul altă-ceva de cât închiderea incidentului—lucru despre care am vorbit la timp într'un interview avut cu un intim al d-lui Stere.

D-sa urmărea ca chestiunea să fie adusă în discuţiunea autorităţilor şcolare şi atunci să se dezvălue întregul sistem nenorocit practicat astăzi în Universitate de unii profesori de a transforma catedra într'un mijloc de propagandă de idei politice sau agentură electorală.

Spusa d-lui Stere a fost luată drept cuvînt de evanghelie şi consiliul profesoral a închis incidentul. Lucrul nu l'a bucurat desigur nici pe d. Stere.

Dar aceasta ie altă chestie. Neexaminarea remîne, însă, un fapt incontestabil şi netăgăduit. Erau doar faţă zeci de studenţi cînd d. Stere a ţinut discursul cunoscut şi a declarat că în neputinţă de a-i examina în mod nepărtinitor le dă la toţi bile roşii.

Evidenţa nu poate fi contestată.

OAMENI ŞI LUCRURI

SUGGESTIUNI

Mulţi dintre cetitorii ziarului sunt fără îndoială sub impresiunea experienţelor de suggestiune şi transmisiune a gîndirilor, făcute cu destulă izbîndă de către d. Leblanc.

Mulţi încă—fără să poată argumenta în potrivă—rămân sceptici, atribuind fenomenele unor viclenii, pentru cuvîntul că explicaţiunea aceasta e mai uşoară, mai comodă, cu aparenţa mai filosofică: nu cred, pentru că nu vreau să cred, pentru că am libertatea de a nu crede în ele... E un dicton modern, tot aşa de original cum în evul mediu era celalalt paradox: credo quia absurdum est...

Şi cu toate aceste, dacă am medita puţin asupra vieţei noastre de toate zilele, ne-am da seamă că suntem, de fapt, în fiece moment încunjuraţi de fenomene de suggestiune, că pilde de transmisiunea gîndirilor se întîmplă în preajma noastră la fiece pas.

Ce exemplu de suggestiune, mai elocvent, decît fenomenul iubirei în toate formele şi timpurile. Tot decorul ce-i constituie esenţa şi tăria, toate manifestările ei ce alte sunt dacă nu fapte de suggestiune curată? Insăşi momentele curioase şi obscure ale naşterei acestui sentiment —amorul,—ceea ce Stendhal numeşte atât de concis cristalizarea dragostei, e un proces bizar alcătuit din clipe de autosugestiuni, în care intră fenomene psihice mici şi neînsemnate ca orgoliul, vanitatea, curiozitatea, imitaţiunea, capriciul, dorinţa de originalitate ori chiar de interesul prozaic. Ceea ce urmează este absolut o serie de momente de suggestie, iar manifestările cele mai înalte şi mai romantice ale iubirei, văzute prin prizma obiectivă a observatorului, nu se pot numi altfel decît fenomene de suggestie—asemenea suggestiei hypnotice—căci altfeliu ar apărea adeseori cu totul ridicule sau prosteşti. In iubirile mari intense, adevărate, una din fiinţele înamorate renunţă totalmente la viaţa şi voinţa sa proprie, trăind exclusiv sub imperiul celeilalte fiinţi, ale cării gânduri, dorinţi, priviri, intenţiuni—devin ordine şi trebuie să fie îndeplinite. Manifestarea cea mai pozitivă a vieţei omeneşti devine astfeliu una negativă,—cucerirea luptă prin renunţare.

Fenomenul se poate studia şi în unele manifestări în afară de iubire. Suggestia se exercită—deşi nu aşa de complect—în relaţiuni de adâncă prietenie. Nu de mult s'a putut vedea în cercurile Curţei imperiale germane un fenomen interesant de sugestie. In afacerea „camarilei" de la Liebenberg, Imparatul Wilhelm s'a dovedit că era complect hypnotizat şi subjugat....

Dar în altă direcţie? Priviţi puţin societatea modernă din punctul de vedere al cugetării în general. Câţi sunt acei cari gândesc realmente? Prea puţini,—acei aleşi şi cari s'au impus. Ceialalţi, marea majoritate se mulţumeşte a primi gândirile de-agata, necontrolate, împrăştindu-le şi apărându-le chiar că ale lor proprii....Mâni—vor primi de-a gata alte gîndiri, cu totul contrarii celorlalte. Ce are a face?....

Ce este eloquenţa în expresia ei superioară—dacă nu o suggestie absolută? Ce este succesul şefilor politici asupra mulţimilor? Exclusiv fenomene de stăpânire prin sugestie, explicabile pe deplin fără să avem trebuinţă măcar să facem a interveni acel „antre chose" de care ne vorbeşte Flamarion în ultima sa lucrare.

Rodion

Uricarul Unghenilor

D. Mişu Buznea proprietarul Unghenilor mia încredinţat un foarte vechiu pergament slavon, cu referinţă la moşia Ungheni. Uricul avea 5 peceţi mici atârnate, din care numai 2 se păstrează şi azi.

Data pergamentului e din 6.970 August (1462), deci din primii ani de domnie ai lui Ştefan—al 5-lea an,—când documentele sînt rari. E scris de vestitul diac al timpului Steţco, pe sama căruia s'a fabricat câteva falşuri de pergamente.

Se vorbeşte că pe locul de azi al Unghenilor,—se zicea pe atunci *Unghiul* şi *Ungul*—a trăit pe vremea descălecatului Moldovei judele *Dumicico*.

Jurii în Moldova sînt o veche instituţie şi administrativă şi judecătorească.

Ei aveau o jurisdicţie nu numai peste satul lor, ci şi în regiuni mai întinse; de unde numele de *judeţ*, dat acelea regiuni supuse jurisdicţiei lor.

Unul din urmaşii acestui vechiu jude Dumicico, şi anume Bratul fiul Procelnicului, vinde moşia Ungul cu 106 galbeni tătăreşti japânesei Marta a boerului Mihail Andronic, şi uricul arată lămurit că moşia se întindea dincoace de Prut până în Jijia, unde erau şi 2 ozere cum şi poenile cu fâneţe.

In jos de Ungheni locurile erau pustii, căci aici erau din vechi *braniştele domneşti*, adică locurile *apărate* şi rezervate pentru fânul de cosit pe sama domniei.

Ţinutul Iaşilor se întindea mai de mult până la gura Jijiei, la Scoposeni, şi deci plasa Braniştea se întindea până într'acolo.

Din această întinsă şi pustie branişte, s'au croit mai apoi aşezări de priseci mânăstireşti, şi sate de slobozii, ca de pildă Cozia, aşezare preferată chiar lui Alexandru cel Bun.

Cum locurile acestea erau în preajma Tartariei şi a Bugeacului tătăresc, cum aici era Ţuţora, punct strategic vechiu, negreşit că autoritatea judiciară dată lui Dumicico judele de la Ungheni nu era mică. Era poate una din cele mai împortante funcţiuni, alături cu a lui *Jurj Atoc*, care îşi avea curtea sa judiciară în Iaşi, unde era un centru vamal din spre Tartaria, cum dovedeşte tractatul comercial a lui Alexandru cel Bun din 1407.

Acest jude Dumicico a trebuit să fie un contemporan cu descălicătorii, dacă cu 100 de ani în urmă se vorbeşte de Bratul fiul Pricelnicului, şi de locul unde a fost jude Dumicico.

Denumirea de *Ungheni*, ce se dă astăzi localităţei, se vede că din vechi era *Ungul*, *Unghiul*, dată după unghiul ce-l făcea Prutul la cotiturile lui.

Forma *Unghiul* e mai nouă faţă cu *angulus*—anglus—înghiu, unghiu; ca şi *umblu* din îmblu; şi deci prin secol. al XV era deja isprăvită transformarea fonetică a lui a+n=*în* în *un* şi *um*.

Preţul moşiei Ungul în 1462 a fost de 106 galbeni tătăreşti, şi mai cuprindea locuri dincoace de Prut până în Jijia, şi 2 ozere mari, care se formase din răvărsările Prutului şi ale Jijiei. Centrul aşezării însă erape locul Unghenilor Ruşi de azi, căci aşezarea Unghenilor români e mai nouă, dovadă că e supusă inundaţiilor şi mâncăturilor apei Prutului.

Cu prilejul acesta facem o constatare generală. Prutul de şi e apă mare şi azi e hotar de ţară, n'a făcut din vechi nici hotare de moşii. Toate moşiile de pe valea Prutului mergeau din zare în zare, şi de obicei peste Prut până în apele afluente Prutului, ca de pildă Lăpuşna.

E o chestiune aceasta, căci pe lângă considerentele economice ale terenului, care ar explica faptul în parte, că adică şesul Prutului fiind mlăştinos şi supus inundaţiilor, apoi acoperit cu lunci şi bălţi şi Pruteţe nu era propriu unei culturi mai întinse şi sigure, mai e şi felul întinderei proprietăţei în această vale, care

a fost supusă la atâtea invasiuni şi întîlniri de oşti duşmane, plus a năvălirilor tătăreşti.

Şi iată de ce, când a venit vremea să se rupă viaţa românească în două prin tractatul de la Bucureşti (1812) şi s'a luat o parte din Moldova de peste Prut, s'a iscodit vorba :

E slut,
la Prut

căci în adevăr plânsetele şi vaetele celor despărţiţi pentru vecie nu puţin au contribuit la naşterea acestei zicale adânc simţite de generaţiune strămoşilor noştri.

Şi azi aici la Ungheni, viaţa românească s'a rupt în două şi cu tot punctul de trecere cu Calea ferată se arată că din vechea proprietate lui Dumicico, a Brocelnicului, a Bratului, apoi a Martei lui Mihăilă Andronic s'a întins de îmbe laturile Prutului până în Jijia, şi cu cele 2 ozere cuprinse între Prut şi Jijia.

Gh. Ghibănescu

Modificarea regulamentului

de ordine şi disciplină al studenţilor universitari

Dispoziţiile d-lui Haret.—Cum se vor forma pe viitor societăţile studenţeşti.—Autorisarea Senatului universitar.—Alegerile.—Suprimarea întrunirilor studenţeşti.—Exmatricularea studenţilor contravenienţi.

D. Spiru Haret ministrul instrucţiunei publice a suprimat şi înlocuit articolele 23, 24, 25 şi 26 din regulamentul de ordine şi disciplină al studenţilor universitari, cu următoarele articole care vor produce de sigur senzaţie în cercurile studenţeşti.

Art. 23. Numai studenţii înmatriculaţi se pot grupa în asociaţii studenţeşti. Asociaţiile de studenţi nu se pot constitui de cît cu autorizarea senatului universitar. Această auterizare e revocabilă.

Pentru a obţine autorisarea se face cerere la rector alăturându-se statutele, regulamentul şi o listă de numele tutulor membrilor fondatori. Rectorul le va prezenta senatului universitar.

Senatul, cercetînd statutele şi regulamentul şi luând act de verificarea membrilor, poate acorda autorizarea cerută.

Orice modificare în statute şi regulament va avea nevoe asemenea de aprobarea Senatului universitar.

Inscrierile de noi membri în cursul anului vor fi imediat comunicate rectoratului spre verificare şi aprobare.

Art. 24. Studenţii cari ocupă funcţiuni nu pot fi membri ai biuroului unei asociaţiuni studenţeşti.

Studentul care a trecut licenţa sau doctoratul este de fapt eşit din asociaţiune.

Alegerile

Art. 25. După ce s'a dat autorizarea, membrii asociaţiunei se adună la sediul ei, spre a-şi alege biuroul, şi vor încheia un proces-verbal, iscălit de toţi cei cari au luat parte la vot, în care se va specifica modul cum a urmat alegerea. Dacă se va ivi vre-o contestare, aceasta se va anexa la procesul-verbal.

Acest proces-verbal, în original, precum şi contestarea, dacă va fi, se vor înainta rectorului de către biuroul care a prezidat alegerea.

Numai după validarea alegerii de către rector biuroul va putea funcţiona.

Orice altă alegere, parţială sau totală, a biuroului, se va comunica rectorului după formele de mai sus.

Indatoririle prezidentului

Art. 26. Prezidentul asociaţiunii sau delegatul său din biurou va prezenta rectorului, în fie-care an, o dare de seamă amănunţită despre activitatea asociaţiunii, precum şi despre gestiunea averii asociaţiunii.

Numai după aprobarea rectorului biuroul se va considera descarcat de gestiunea averei faţă de asociaţiune.

Art. 27. O asociaţiune studenţească nu poate comunica în scris sau verbal cu rectorul şi alte autorităţi, de cît prin organul prezidentului sau delegatului său din biurou.

Cînd un student şi-ar însuşi acest drept al prezidentului unei asociaţiuni, va fi pus la una din penalităţile de la art. 19 alin. a, b, c,. la care se mai adăogă „excluderea din universitate pe timp de un an". Aceste penalităţi se vor aplica de rector.

In caz de recidivă se vor putea aplica penalităţi de la aliniatele d) şi e) de la art. 19.

Suprimarea întrunirilor publice studenţeşti

Art. 28. Nici un anunţ de convocare sau de comunicare din partea unei asociaţiuni studenţeşti nu se pot face prin afipte, fie în interiorul universităţii, fie în afară, fără permisiunea rectorului.

Art. 29. Nu se pot desbate în sînul unei asociaţiuni studenţeşti de cît chestiuni prevăzute în statutul ei.

Nici o asociaţiune studenţească nu poate lua parte ca atare şi nici provoca întruniri publice de orice natură.

In caz de contravenire la acestea asociaţiune va fi dezolvată şi membrii biroului vor fi supuşi, după cazuri, la penalităţile arătate la art. 19.

Studenţii, fie izolat, fie în grupare, nu pot provoca întruniri publice sau întruniri de studenţi şi nici nu pot vorbi în asemenea întruniri în calitate de studenţi şi în numele studenţilor.

Acei cari vor contraveni la aceasta vor fi şterşi din oficiu din registrele universităţii şi nu vor mai avea dreptul a se prezenta la examene.

Studenţii se pot întruni în adunări generale pentru vre-un interes comun studenţesc, cu condiţiune ca aceste întruniri să fie provocate de preşedinţii asociaţiunilor autorizate şi aprobate de rector.

Dacă la asemeni întruniri se va constata că au luat parte şi persoane care nu sunt studenţi, preşedintele întruniri va fi responsabil şi pasibil de pedepsele prescrise de art. 19.

Alte dispoziţii

Art. 30. Studenţii nu pot da sau patrona reprezentaţii publice de orice natură, fără aprobarea rectorului.

Art. 31. Rectorul va putea controla ori cînd va găsi cu cale mersul şi lucrările asociaţiunilor.

El poate delega în acest scop pe unul din profesorii universităţii.

Art. 32. Ori de cîte ori se va constata vre-o abatere dela statutele şi regulamentul asociaţiunilor sau de la regulamentul de faţă, rectorul poate să ceară Senatului universitar revocarea autorizaţiei.

Art. 33. In cazuri urgente şi de turburare a ordinei publice ministerul va putea aplica direct pedepsele prevăzute la art. 19.

REZULTATUL

concursului de medici

La concursul pentru ocuparea celor 52 posturi de medici de oraşe, şi spitale rurale judeţene şi comunale au răuşit în ordinea clasificaţiei următorii doctori.

Rezultatul concursului a fost aprobat de consiliul sanitar superior şi de d. ministru de interne.

Iată numele candidaţilor reuşiţi.

D-nii d-ri :

Rusovici G., Costea G., Popişteanu Iul., Stavrescu., Bogdanovici T., Daniil Anghel, Angelescu G., Cazacu P., Hasnas N., Zvibel I., Florescu P., Mănescu I., Calcântraur Al., Repezeanu G., Mumuianu I., Brăilescu C., Pandelescu C., Etingher Iosef, Iorgulescu V., Vicol Iacob, Cohn N., Danielescu Ghica, Şerbănescu I., Culianu Al., Perieţeanu El. I., Nanu C., Donescu Niculescu, Vrabie Gheorghe, Soiu G., Giuriadis G., Vişoianu P., Nistor G., Sculi G., Cîmpeanu N., Penescu Fl., Scupieschi L., Rădulescu I., Alexiu St., Ionescu Titu, Drăguşescu B., Moga I., Rudescu Al., Babeş Arghir, Ciocîltea C., Ioescu N., Iliescu A., Merinescu C., Urzică I., Ionescu C., Drăghici I., Heberling Max.

Au răuşit dar n'au locuri d-nii d-ri Seteanu, Galian, Răşcanu, Atanasescu, Stamula Ioachimescu, Antohi, Iamandi, Stroescu, Rădeanu şi Titu Pop.

*

Toţi medicii răuşiţi vor fi convocaţi peste 2—3 zile spre a-şi alege locurile în ordinea clasificaţiei.

Litere-Ştiinţe-Arte

O literatură nouă, cu totul necunoscută încă la noi, s'a ivit în ultimile zile : literatura pledoariei, a avocaturei. Să precizăm. La ordinea zilei sunt acum, în mai toate capitalele de judeţ, procesele răscoalelor agrare şi natural e ca—după cum literatura a jucat un mare rol în producerea lor, tot astfel să se.. abuzeze de literatură acum cînd se pledează iertarea lor, invocîndu-se în faţa juraţilor lesne de sentimentalizat—citaţii suggestive din autori, în proză şi mai cu seamă în versuri.

Se cunoaşte psihologia proceselor de la curţile cu juri unde esenţialul este ca avocatul să poată evoca elementele lirice ale vre unei drame în curs de judecată. Lucrul e cu atît mai important cînd este vorba de procesul unei mişcări uriaşe, cu un caracter de revoltă generală a unei populaţiuni obijduite în potriva unor "asupritori"—mai reali ori mai imaginari. De aceia vedem pretutindeni avocaţii recurgînd la paginele vreunui scriitor senzibil ori la stofele vre unui cîntăreţ al poporului de jos. Şi, ca nici odată, citaţia literară e la modă şi e cu efect. Avocaţii—vorbim de unii, bine înţăles—se pun în curent cu producţiile literare mai noui; sunt nevoiţi a cere o mînă de ajutor poeziei pentru care în vremuri normale aveau atît de puţină stimă.

Se poate zice că din acest punct de vedere răscoalele nu ne-au fost fără folos.....

*

O lucrare de o înaltă valoare ştiinţifică şi în acelaş timp artistică, este opera d-lui dr. Nicolae Vicol, întitulată: „Ajutorul dat răniţilor în timp de războiu". Se ştie că medicul maior dr. Vicol a ţinut la Teatrul Naţional o conferinţă cu acest subiect, în folosul „Crucei Roşii". Conferinţa complectată şi îmbogăţită, cuprinzînd şi numeroase ilustraţiuni de o ireproşabilă execuţiune artistică se află reprodusă în acest elegant volum pe care-l recomandăm cu toată căldura luării aminte cercetătorilor ca şi amatorilor.

*

A apărut „Cultura Română" pe luna lunie, cuprinzînd interesante articole didactice şi literare, semnate de d-nii : I. Găvănescul, C. V. Praja, Stefan Popescu, N. Mihăileanu. In acest număr se află ancheta d-lui C. V. Praja, făcută printre elevii Seminarului Veniamin cu privire la recentele răscoale agrare.

*

Fostul ministru francez C. Pelletan a publicat o lucrare asupra lui Victor Hugo ca om politic. O logică riguroasă şi mai ales un sistem sever au prezidat la elaborarea acestei cărţi şi nu acesta e marele merit al autorului.

D. Pelletan şi-a propus să degajeze opera politică a marelui poet de fluctuaţiunile fortuite şi să ne arate un Victor Hugo în totdeauna logic cu el însuşi, cu opera şi cu geniul său, legând astfel evoluţia politică a marelui om cu aceia a caracterului său, a temperamentului său scurt cu psichologia sa.

Iată ideia predominantă a autorului, Victor Hugo avea un geniu republican. „Republican" a rămas el în totdeauna, chiar pe vremea Restauraţiunei, prin dragostea sa de grandios, de sublim, de mari masse populare, cât şi prin spiritul său independent şi combativ instinctiv ostil principiului monarhic. Sub toate latitudinele şi în toate vremurile Victor Hugo era menit să devie republican. Şi evoluţiunea ideilor lui—pe cari duşmanii săi politici au calificat-o de trădare—n'a fost de cât o îndrumare laborioasă către propria sa „personalitate".

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare :

In ţară, o lună lei 1·50
In străinătate o lună „ 2·50

Azi s'au expediat la şcolile rurale din comuni cărţile ce au se împarte ca premii elevilor silitori în ziua de 29 lunie.

—

Eri la ora 3. p. m. a avut loc la Teatrul Naţional producţia elevelor scoalei profesionale de fete, sub conducerea d-lui State Dragomir, profesor la conservator şi C. Mihailescu, maestru de muzică.

Elevele au cîntat în cor mai multe cîntice, după program, s'au reprezentat 2 piese iar la fine elevele au jucat piesa alegorică în două tablouri *Visul Romaniei* după care a urmat darea de seamă anuală şi promoţia

—

Ministerul de resboi va acorda, anul acesta, dispensă de vrîsta tuturor candidaţilor cari se vor presinta la examenul de admitere în şcoala fiilor de militari din Iaşi.

—

D. profesor doctor L. Russ pleacă astă-zi seara la Slănic, unde, precum se ştie, este medicul primar al băilor.

—

D. profesor Tabacovici a plecat astă-zi în viligeatură.

—

Lucrătorul T. Doroftei de la Fabrica de scaune, pe cînd se juca cu un tovarăş de lucru, alunecă şi căzu pe scări de la etagiul II, producîndu-şi lesiuni la cap şi fracturîndu-şi un picior.

Intr'o stare gravă, numitul a fost transportat la spitalul israelit.

—

Am reprodus ieri după *Epoca* ştirea că mai mulţi ofiţeri din garnizoana R. Sărat, ar fi fost daţi judecăţei pentru refuz de serviciu în timpul răscoalelor.

Ministerul desminte formal ştirea.

—

Comandantul corpului IV de armată a telegrafiat ministrului de rèzboi, că ştirea că armata ar fi fost trimisă în mai multe comuni din judeţul Iaşi, spre a potoli răscoale, este lipsită de temei.

—

Privitor la o concentrare a armatei în Iaşi în vederea unor eventuale rescoale ţărăneşti, putem afirma că nimic nu este exact.

Zvonul a luat naştere de la faptul că ieri dimineaţă au plecat la Botoşani soldaţii şi ofiţerii regimentului 8 calaraşi de acolo, cari au participat la alergările militare de Duminecă.

—

Astă-zi au început la Timişeşti lucrările pentru aducţia apei în Iaşi.

Au sosit 125 lucrători străini.

—

Bilele roşii.— Confratele „Independenţa" a tradus greşit informaţia noastră privitoare la modul cum a fost tranşată chestia bilelor roşii şi, profitînd de greşala de traducere, trage concluzia că noi am fi dat dreptate d-lui Stere în chestia bilelor roşii.

Atîta l'am răfuit pe d. Stere în această chestiune, că ar fi de prisos să mai insistăm asupra greşitei traduceri a confratelui francez.

—

D. Take Ionescu va pleca mîine din Sinaia în străinătate.

D. A. A. Bădăreu va sosi Vineri în Iaşi.

—

Eri la ora 1 p. m, au ars cu desăvîrşire casele cu popuşoi ale arendaşilor Saul Fişer şi Svarţenberg din cotuna Totoeşti, comuna Bărleşti, proprietatea d-lui Const. Cantacuzino-Paşcanu.

Pagubele se evaluiază la 38.000 de lei.

Ancheta urmează să stabilească răspunderile.

—

Secţia de conductori de la şcoala de poduri şi şosele, care a fost desfiinţată acum trei ani, va fi reînfiinţată la 1 Octombre.

—

Serviciul statisticei generale din Ministerul de Domenii cere Prefecturilor să-i înainteze de urgenţă noui copii de pe contractele agricole, spre a servi comisiunei de anchetă în elaborarea proectelor de lege agrară.

—

D. vom Kauenberg-Herrlichstein, consul al Germaniei în Palermo, a fost însărcinat să împlinească funcţiunele de consul al Germaniei în Iaşi, tot timpul lipsei titularului, d. Ientsch.

—

Mâine Joi la 9 ore sara, încep seratele cinematografice ale electricianului Botez, în grădina Berăriei regale (Cuza-Vodă).

Simpaticul nostru electrician, dintr'o lungă călătorie în străinătate, s'a reîntors în oraşul nostru, aducând cu el tot ce e mai perfecţionat ca aparate, tot ce e mai bogat şi mai original ca vedere.

Multe scene cinematografice sunt prinse de însăşi d-sa, cu prilejul călătoriei sale, aşa că d. Bottez ne va „vorbi" de multe ori pe pânză, despre cele văzute de d-sa în lunga străinătate.

Catastrofa vasului Iena, tocmai cînd d. Bottez se afla la Toulon, Cânii în serviciul poliţiei pariziene, o inovaţie a Franţei care va aduce mari servicii omenirei, vor rula Joi seara pe pînza cinematografică dela Grădina Cuza-Vodă şi nu putem decît îndemna cu toată insistenţa pe cetitorii noştri să asiste la aceste interesante şi amuzante spectacole.

—

In primele zilele ale lunii Iulie vor apare de supt presă, în tipografia Dacia, vol. II şi III din Surete şi Izvoade, colecţia d-lui Gh. Ghibănescu.

Vol. II cuprinde doc. slavo-româneşti din cele mai vechi timpuri până la Vasile Lupul (1430—1633).

Vol. III cuprinde doc. slavo-româneşti de la Vasile Lupul (1634—1653).

Imbele volume sunt întovărăşite de un indice de nume de persoane şi lucruri, foarte necesare pentru publicaţiunile istorice.

Cu 1 Iulie se pune sub presă volumul IV-lea, din Surete şi Izvoade, care va cuprinde între altele documentele tîrgului Vaslui în ordine cronologică de la 1453-1816, foarte interesante pentru trecutul acestui oraş vechiu, de pomenit în uricile vol, al XV-lea.

DIVERSE

— Femeea Catinca D. Marciuc venind spe Iaşi de la Cucuteni, în dreptul satului Leţcani a fost maltratată de un individ, luîndu-i toate lucrurile ce le avea asupra-i.

— Printre vitele arendaşului S. Costiner din Bivolari, s'a declarat epizotia de febră aftoasă.

— In comuna Coarnele Caprei s'o declarat epidemia de dizenterie printre copii.

— Copilul Constantin Gorea din comuna Copou, a fost înternat în spitalul Paşcanu, bolnav de scarlatină.

— In comuna Roşcani s'a declarat epidemie de cor, iar în comuna Hermeziu epidemia de scarlatină.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

9

Să-l urmăm!.....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

PONŢIU

Vam destinat chiar un loc de minune, unde nu veţi fi supăraţi de mulţime. Zece soldaţi de ai mei vă va apăra de furia şi grosolăniile gloatelor fanatice.

CAIUS (strigînd)

Rufinus, hei Rufinus. (Rufinus intră) S'aducă lectica. (Rufinus esă). (Vro cîţi-va sclavi aduc lectica care e împodobită cu flori)

ANTEEA

Voi merge aşa. Costumul ăsta e uşor şi mă simt comod în el.

CAIUS

De alt-fel na'i nici pentru cine te îmbrăca. Totuşi aşi fi de părere să-ţi ei Stola, văd pe cer nişte nori şi mi-e teamă să nu ploaie. (Un sclav aduce stola).

ANTEEA

Aşa (aşezîndu-se în lectică) de acum putem pleca. (Sclavii es cu lectica. Caius merge în dreapta, după dînşii vin cei zece soldaţi trimeşi de Ponţiu.) Pauză. Scena începe să se întunece. Se aud de departe strigătele mulţimei. Pauză, bubuiri de tunet Pauză, scena începe să se întunece mai tare, se văd luminile fulgerului şi strigătele mulţimei s-au mai apropiat aşa că se înţeleg cîte-va cuvinte ca : „La moarte". „Rege, rege unde-ţi sunt armatele". „Mincinosule". „Tu eşti fiul lui D-zeu", însoţite de şuerături şi strigăte salbatice.

SCENA III

Rufinus şi Pelador

RUFINUS (intrînd prin dreapta cu Pelador).

Ce întuneric, parcă s'a războit Pluton.

PELADOR

Nu, Rufinus astă-zi moare un mare om !

RUFINUS

Ce zici tu, un mare om ? Dar cine poate fi mai puternic, mai înţălept, de cît împăratul nostru ?

PELADOR

Poate să fie. Dar nu cred că a existat vre-o dată un om mai drept, mai înţălept, mai milos şi mai bun de cît acesta pe care procuratorul nostru îl răstigneşte.

RUFINUS

Ce prostie mai vorbeşti. Dar n'ai auzit ce spunea întreaga mulţime, că-i un profet mincinos, că-i un vrăjitor care vrea să se facă împărat.

PELADOR

Taci numai spune. Tu nu l'ai cunoscut pe acest Nazarinean. Avea un suflet nobil, o privire în care se oglindea toată bunătatea Dumneazcă.

El propăvăduia numai adevărul şi iubirea aproapelui. Cît bine, şi cîtă milostenie a făcut el cu acei care acum îl răstignesc. Ce mîrşav şi egoist e sufletul omenesc!.

RUFINUS

Mi se pare Pelador ca-i să înebuneşti caşi Xantip şi el tot aşa vorbea sărmanul.

PELADOR (neluînd în samă vorbele lui Rufinus).

Mi-aduc aminte de o scenă pe care am văzut-o cu ochii mei. Un bătrîn cerşător, orb, a fost adus înaintea Nazarineanului, care întinzînd mînele asupra-i la bine cuvîntat zicînd : „De ai credinţă bătrîne te vei vindica ! „Iar orbul a zis : „Doamne am început să zăresc ! „Despre această minune a aflat întreg ţinutul şi mulţi nenorociţi s'au vindecat prin el. Vezi dar că aceste minuni, nu puteau fi făcute de cît un fiu cu adevărat a lui D-zeu. Fariseii şi cărturari au înţăles că au de luptat cu un mare propovăduitor şi de aceia au cerut moartea lui. (Se aude tunetul). Auzi a murit un nevinovat, crede-mă Rufinus !

(va urma)

NOUTAŢILE ZILEI

Accident macabru.—Călătorii unui tramvay care trecea podul Broklin (New-Iork) au fost înfricoşaţi de o întîmplare foarte curioasă. In momentul cînd tramvaiul trecuse podul, un cadavru a fost aruncat prin ferestrele deschise ale vehiculului. Işi poate închipui oricine groaza de care au fost cuprinşi călătorii. Nu s'a putut da până acum de urmele criminalului.

***

O dramă.—Joia trecută s'a desfăşurat o dramă în trenul Berlin—Aix la Chapelle.

Abia părăsise expresul staţia din Belsingen, cînd de odată se deschide uşa unui vagon de clasa III-a şi sare din el o tînără femeie, fără ca să observe bătrânul său tată care o întovărăşia.

Trenul nemergând încă repede — de oarece plecase abia din staţie—tînăra fata nu s'a pricinuit vre-o lovitură, s'a ridicat, a trecut şinele şi s'a îndreptat spre râul Fulda care curge în apropiere de acea cale ferată. Ajunsă repede la rîu, ea s'a svîrlit în apă. Din fericire, un lucrător care era în apropiere, mai avuse timpul de a se arunca repede în apă, de a înota până la nenorocita femee pe care o scăpa, cu toate opunerile ei din cele mai sforţate.

In timp ce această scenă tragică se petrecea pe valurile Fuldei, trenul era în plin mers de mare viteză. Tatăl fetei în desperarea lui, a cercat să sară şi ei prin uşa vagonului, un tovarăş de călătorie însă l'a oprit, ţinîndu'l de haina lul. Tatăl scoase atunci un revolver din buzunar şi ameninţa să dee foc ; atunci ceilalţi călători atraşi de ţipetele bătrânului au dat alarma prin soneria specială. Trenul fu oprit şi tatăl scapat.

Nu se cunosc încă până acuma motivele dramei.

***

Tip straniu.—Marţia trecută, a fost arestata la Paris—pentru delict de vagabondaj—o negresă. Numele ei este Kiriff-Gal-Michalak, s'a născut în Guatemala şi e în vrîstă de şepte zeci de ani.

Hazardul unei existenţe aventuroase o conduse pe malurile Guadalcvivirului. Şeapte ani ea naviga în calitate de bucătăreasa pe cargoboturile care parcurg fluviul. Intr'una din zile un brahman care se afla pe acel vapor a luat-o în India, unde a devenit preoteasa „Marelui-Tot". Negresa aceasta a fost aci adorată până când un englez, prins de o extra-ordinară simpatie pentru ea a plecat cu dânsa in Manciurea. Ea a văzut răsboiul ruso-japonez, revenise apoi la Londra şi de aci la Paris. Fără resurse, ea se îndeletnicea aci cu o ocupaţie tot atît de stranie ca şi întreaga ei existenţă şi anume s'a făcut fermecătoare de şerpi şi la serbările de la Neuilly a dat „reprezentaţie".

Când a fost arestată la comisie, ea avuse în paner două rept le, care au deranjat foarte mult interogatoriul. Fermecătoarea însă a adormit imediat şerpii cu un cântec special şi apoi îi s'a putut lua interogatorul în linişte.

Ultime informaţii

Constatări interesante. — Excelentul nostru confrate „La Roumanie" publică un splendid articol de fond intitulat „Timpuri dificile", în care vorbind despre marile probleme economico-sociale ce se pun astă-zi în ţara noastră, arată că şi în alegerea consilierilor tronului trebue să intervie o schimbare, trebuesc chemaţi oameni cu pregătire serioasă şi pe care evenimentele şi problemele să nu-i găsească în mod insuficient sau de loc înarmaţi.

Intre altele confratele zice:

„Da, vremurile primitive au trecut şi vremuri grele au venit şi pentru personalul superior politic din Romînia.

Chemarea unui om de stat la noi devine din ce în ce mai grea: după revoltele din Martie, mişcarea muncitorilor din Galaţi şi chiar din Bucureşti sună pentru a doua oară clopotul de alarmă; primul venit nu poate să mai fie ministru cum era odinioară.

Ne oprim la această consideraţie, abţinîndu-ne de la personalităţi cu care am putea ilustra teza de mai sus. Nu denunţăm insuficienţa cutărui sau cutărui membru din cabinetul actual; ceea ce este adevărat pentru unul din partide ie şi pentru celalalt şi nu vom merge pînă a ne expune la paralele care ar face ca publicul să rămîe în ezitare.

Şi mai departe :

Timpuri fericite pentru nulităţile ambiţioase: cine-va devenea odinioară ministru pentru că era bogat, sau pentru că avea dorinţa să devie, sau pentru că ştia sa tacă, sau pentru că ştia să vorbească - - extrema loquacitate putînd, ca şi tăcerea, să disimuleze goliciunea minţei.

Continuînd apoi scrie :

Ei bine, lucrurile nu mai pot merge astfel. Intrăm într'o viaţă politică mai activă, mai turmentată.

Din ce în ce mai mult ţara are şi va avea nevoe dacă nu de genii, cel puţin de oameni de energie şi muncitori. Romînia vremurilor bune nu mai este: abia dacă mai sunt urme răsfirate şi fără coheziune—din care să se poată alimenta folklorul şi nici de cum să se scrie istorie; cetatea bătrînă a fost înghiţită întocmai ca şi legendarul oraş Js,—de abia dacă se mai aud sunînd clopotele sub undele profunde. Fiecare trebuie să aibă rostul său şi să meargă odată cu secolul; trebuie ca fiecare să fie fiul operelor sale chiar dacă are strămoşi.

Splendidul articol sfîrşeşte cu următoarele

„Căci Romînia are un patrimoniu de civilizaţie şi inteligenţă pe care nu numai că nu trebuie să-l lase să scadă, dar trebuie să-l sporească în fie-ce zi sub pedeapsa distrugerei ; căci evenimentele care decurg sau se prepară trebue să facă pe toţi să înţeleagă că domnia mediocrităţilor este sfîrşită, că, pentru a fi la înălţimea misiunei care-i este destinată în lume, pentru a scapa de inamicii din năutru şi din, afară Romînia trebue se fie guvernată de oameni.

Ne venerăm părinţii; dar, în secolul XX, nu te mai porneşti în resboi cu un arc şi zale...

Consiliul de resboiu.—Eri s'a deschis in Iaşi sesiunea din Iunie a consiliului de resboi.

Consiliul este presidat de d. colonel D. Boteanu, asistat de d-nii : maiori G. Boureanu şi V. Teodorel; căpitani St. Baldovici şi T. Balmez.

S'au judecat mai multe procese de mică importanţă.

Procesul interesant. — Am vorbit în ziar despre interesantul proces d'intre d. Holoney, avocat în Bucureşti şi d. Leon Costiner, proprietarul moşiei Lespezi, pentru revendicarea unei părţi a acelei moşii, foasta proprietate a defunctului dr. Wilhelm Meyerhoffer.

Procesul, după cum se ştie, se judecă înaintea tribunalului Suceava.

In audienţa de eri, d. Costiner a cerut chemarea în garanţie a d-nei Meyerhoffer, văduva defunctului W. Meyerhoffer.

Tribunalul a admis incidentul şi a amînat judecarea pentru ziua de 18 Septembre.

Examenul de maior.—Se ştie că statul major al armatei a modificat regulamentul privitor la examenul de maior.

Modificările au fost aprobate de ministrul de resboi şi cuprind, între altele, următoarele puncte:

1) Ofiţerii de cavalerie vor trebui să facă un marş de rigoare, înainte de a se presinta la examen ; 2) vor trebui să execute un plan topografic fără instrumente topografice ; 3) proba scrisă va fi susţinută şi în mod oral ; 4) candidaţii vor trebui să facă teza în 4 şi nu în 6 ore.

Astă-zi s'a depus la Tribunal secţia I, lista candidaţilor pentru colegiul al II-lea comunal.

In locul rezervat pentru anonimul meseriaş, a fost pus numele d-lui Dimitrie Iosipescu, cismar.

E de remarcat că clubul meseriaşilor a refuzat să delege pe un membru al corporaţiei ca să intre în consiliul comunal liberal, şi atunci s'a inventat pe acest dn. Iosipescu mai mult liberal de cît meseriaş.

Aseară s'a declarat un început de incendiu la d. căpitan Botez, pensionar, din str. Păcurar 56, în împrejurările următoare: din neglijenţa servitoarei din serviciul d-lui Botez, s'a aprins o lampă cu benzină, care resturnîndu-se, benzina s'a întins arzînd pe covor, de la care focul s'a propagat la perdelele de la ferestre.

La strigătele de ajutor ale numitei, incendiul a fost stins cu ajutorul serjentului din punct.

Astăzi s'au tras la sorţi magistraţii cari vor prezida birourile electorale la alegerile judeţene din Roman şi Dorohoi.

La Roman alegerile se vor efectua în zilele de 20, 22 şi 24 Iulie şi vor fi prezidate de d. I. T. Burada ; la Dorohoi, în zilele de 15, 17 şi 19 Iulie, birourile vor fi prezidate: secţia centrală de d. Al. G. Hinna , col. III, s. I, de d. G. Sturza şi col. III, s. II, de d. D. Grigorovici.

D. I. T. Burada, primul president al Curţei de Apel, a plecat în vilegiatură.

O colonie de 60 copii : 30 elevi şi 30 eleve de la şcoalele primare din Iaşi, vor pleca—elevii la Varatec şi elevele la Agapia—unde vor sta, pe contul statului, în tot timpul verei.

Ziarul liberal local ne face reproşuri, că am fi anunţat concentrarea trupelor din Iaşi în vederea rescoalelor.

Nu putem primi reproşul, fiindcă noi n'am publicat nimic la fel.

Mîine, Joi, orele 10 dimineaţa, are loc alegerea decanului facultaţei juridice din Iaşi, în locul d-lui St. Gh. Longhinescu, al cărui mandat a expirat.

Se crede că va fi ales d. M. B. Cantacuzino sau d. D. Alexandrescu.

Consiliul de resboiu al corpului IV a judecat astăzi pe soldaţii evrei Haluţă Şmil şi Pădurariu, căci fiind de gardă la proprietatea Dersca, judeţul Dorohoiu, au părăsit postul şi au mers la Mihaileni să-şi cumpere pască.

Consiliul i-a condemnat la 2 luni închisoare. Consiliul a mai judecat şi pe caporalul Boroianu şi pe soldaţii—Sună şi Pandele, din reg. 16 Suceava, acuzaţi tot de părăsire de post în timpul rescoalelor.

Consiliul a achitat pe soldaţi, iar pe caporal l'a condemnat la trei luni.

Situaţia în Fălticeni. — Din Fălticeni ni se dau următoarele detalii asupra situaţiei politice liberale de acolo :

Certurile, cari începuseră încă înainte de alegeri între colectiviştii din judeţul Suceava, au intrat acuma, înainte de alegerile comunale, în o nouă fază.

Intre prefectul Ghiţescu, pe de oparte, şi grupul generoşilor, reprezentat prin deputatul Mortzun, nu s'a putut stabili înţălegere în privinţa persoanelor din care trebue să se compue lista consiliului comunal.

D. Morţun susţine că nu se poate înlătura candidatura farmacistului Blăndu, iar d. Ghiţescu ameninţă cu demisia dacă se admite caudidatura d-lui Bându.

Pentru a se tranşa această chestiune, au plecat, încă de Vineri, la Bucureşti, prefectul Ghiţescu, împreună cu d. Eugen Singuroff, preşedintele comisiunei interimare şi unul din susţiitorii d-lui Blîndu.

Pe lângă d. Mortzun, candidatura lui Bîndu, o susţine şi d. Mănescu, senator, aşa că va fi foarte greu înlăturată.

Sunt mulţi liberali atît din Fălticeni, cât şi din Iaşi, cari *lucrează* pe d. Ghiţescu prefectul de Suceava care este considerat un fel de *zestre veche*. Aceştia răspândesc svonul, că d-l Brătianu n'ar aştepta alta de cât ca d. Ghiţescu să-şi dee demisia, pentru a o primi.

Convingerea tuturor acelor cari cunosc pe d. Ghiţescu este, că va înghiţi şi pe Blându, după cum a înghiţit şi candidatura la Senat a d-lui Mănescu ; căci nu degeaba 'i zice *Ghiţescu*; trebue să *înghiţă* toate!

*

Promisiunile date în dreapta şi în stânga, pentru a se reuşi în alegeri şi se ştie că la colegiul I de Senat, candidatul Albu n'a reuşit de cît cu un vot ; iar la colegiul I de Cameră, d-rului Elian, dacă i-ar fi lipsit 6 voturi rămânea acasă.

*

S'a promis d-lui Verdeanu, alegător în colegiul I de Senat, postul de supleant la tribunal; d-lui N. Comino, actual judecător de ocol, postul de membru de Şedinţă sau procuror, în sfîrşit d-lui G. C. Ioan, deochiatul frate al deputatului Ştefan C. Ioan, postul de judecător de şedinţă. Inainte de a semna numirea lui Ioan, rugăm pe d-l Stelian, a reciti raportul procurorului general din Iaşi adresat în luna Aprilie 1907 relativ la eliberarea ţeranilor arestaţi în urma răscoalelor precum şi dosarul aflat în minister. Şi dacă din aceste acte nu se va convinge că-i este imposibil a semna această numire, reamintim convorbirea avută în luna Mai cu un reprezentant actual în parlament din judeţul Suceava.

ULTIMĂ ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 27 Iunie

Demisiune

Bucureşti. -- D. Toma Dragu, supleant la tribunalul Vlaşca fiind transferat la tribunalul Gorj, a demisionat motivat printr'o lungă scrisoare ce a adresat'o d-lui Toma Stelian.

Ajutor de Primar

Bucureşti.—Consiliul Comunal al Capitalei întrunit aseară a ales că al doilea ajutor de primar pe d. dr. Botescu.

România şi Grecia

Bucureşti.—Eri s'a ţinut un consiliu de miniştri în care s'a hotărât reluarea relaţiunelor diplomatice cu Grecia.

Agitaţii ţărăneşti

Bacău.—Sătenii din trei comuni se arată foarte îndîrjiţi din cauză că nu li s'a făcut oarecare concesiuni asupra învoielelor agricole încheiate de ei astă-iarnă, înainte de izbucnirea răscoalelor.

Din această cauză ei refuză să iasă la munca cîmpului şi se arată ostili autorităţilor care-i îndeamnă la linişte.

Concediu

Galaţi.—D. Jean Atanasiu, prefect, obosit de munca enormă desfăşurată cu ocazia alegerilor generale şi a grevei generale, a cerut şi obţinut un concediu de una lună zile.

Evadare

Petersburg. — Toţi membrii consiliului muncitorilor socialişti, cari au organizat revoluţia din Noembrie 1905, şi cari, din această cauză au fost trimişi în Siberia, au reuşit să evadeze.

General romîn

Viena.—Generalul Romîn Grigorovici, comandantul regimentului 91 de infanterie, a fost înaintat şi numit comandant brigăzei a 19-a ale aceleaşi arme.

Vizită regală

Braşov.—M. S. Regele Carol al Romaniei, împreună cu A. S. Regală principele Carol şi un aghiotant au sosit în automobil aici. Fiind îmbrăcaţi în uniforme au fost imediat recunoscuţi şi atunci a făcut o frumoasă manifestaţie de simpatie Suveranului Romîniei.

Regele însă s'a coborît din automobil şi după o scurtă preumblare prin oraş s'a reîntors la Sinaia.

Turburări mari

Lodz.—*Pe cînd doi copii de evrei se jucau, unul din ei a aruncat cu o peatră cu o putere atît de mare în cît lovind pe Venzel Mazura, acesta a căzut mort.*

Din această cauză, populaţia creştină a venit foarte îndîrjită, a bătut pînă la sînge pe cei doi copii evrei, iar la înmormîntarea lui Mazura, o mulţime enormă a urmat coşciugul şi apoi s'a dedat la atrocităţi în contra populaţiei evreeşti.

S'au produs turburări mari, şi mulţi evrei au căzut morţi şi răniţi.

Lucrătorii au părăsit fabricele p ntru a se uni cu plebea şi a se deda la acte de vandalism. Armata a fost nevoită să întervie, s'a tras şi focuri de armă.

Escroc prins

Viena.—Autoritătile au reuşit să prindă pe cunoscutul escroc Nicu Preda, originar din România, fiul unui judecător. El a fost arestat în momentul când voia să spargă un sertar de la un birou. Nicu Preda, mai comisese odinioară o serie de escrocherii la Viena, fugisă în Franţa, revenise în România şi acum să reîntorsese în Viena spre a reîncepe operaţiunele sale.

Convenţiunea comercială

Paris.—Senatul in ultima sa şedinţă o votat convenţiunele comerciale Franco-Sirbă şi Franco-Română.

Societatea generală de asigurări

Agricola

face asigurări contra: incendiului, grindinei, asigurări de viaţă şi accidente.

Agent general pentru Iaşi

MOSES JURIST

Strada Ştefan cel Mare 44

Rachell Grunberg

MOAŞA PREMIATA

Iassy strada Armeană N-rul 11

Primeşte în pensiune *Faceri* şi *Bolnave* dîndu-le totul necesar.

Aranjamentul corespunzător

INGRIJIRE RIGUROASA

PRETURI CONVENABILE

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

Vaccinări şi revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Se caută lucrătoare

L fabrica de corsete

Ianovici & Vechsler

Str. Lăpuşneanu 37.

Med. Dr. Alfred Schaffer

din **VIENA**, specialist în boli de femei, se stabileşte pentru sezonul de vară la **Dorna** (Bucovina) şi va da consultaţiuni (şi în limba romînă) cu începere de la 20 Iunie 1907.

Va domicilia în casele Ch. Schaje.

I. PETROVICI

Profesor conferenţiar la Universitate

AVOCAT

consultaţiuni ora 8—12

Strada Impas Asachi 3

De inchiriat de la 26 Octombre a. c. în total sau în parte Magasinul, locuinţa şi atenansele ocupate de firma *Brociner* strada Lăpuşneanu 32.

A se adresa la *Magasinul Conservatorului*, în aceiaşi stradă.

De arendat sau de vânzare

CU PREŢ MODERAT

Un loc mare aproximativ 4 jum. hecare situat la extremitatea târguşorului Păcurari numit fabrica de cărămidă No. 70 la şoşia având în faţă cantonul drumului de fer pentru transport. Acest loc e bun pentru instalaţia de orice fabrică.

Actualminte are pe el următoarele clădiri : o clădire mare pentru tăbăcărie cu toate uneltele trebuitoare şi o fântînă cu izvor de apă, foarte mare şi bună, o magazie de zid şi boltită în lungime de 16 m., o clădire pentru soponărie cu cu toate uneltele trebuitoare, şuri, pivniţi.

Aceste fabrici sunt autorizate, mai sunt pe acest loc două părechi case de zid, una cu 6 odăi şi una cu 4 odăi.

Asemine e de vînzare o casă zidire nouă compuse din 3 cameri şi o dughiană spaţioasă cu o pivniţă, şuri situate în strada Abatorului No. 29 foastă a lui Leiba Rainhorn în faţa morii Haer bună pentru orice comerţ, cu moara cu abatorul şi cu iarmarocul.

Amatorii se se adreseze la proprietarul lor C. N. Paraschivescu str. Sft. Andrei No. 48.

A apărut

şi se află de vînzare la principialele librării din Iaşi, volumul de

STUDII SOCIOLOGICE

de

ST. ANTIM

Preţul 3 lei

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Mulţi nu spun

cînd cîştigă şi unde cîştigă. Eu pot dovedi ori cînd, că prin casa mea s'au cîştigat

sumi enorme

Am pus deja în vînzare biletele de clasa I a a loteriei a II priv. de Stat. Un loz întreg 12 lei, o jumatate loz 6 lei, un sfert de loz 3 lei, o optime de loz 1 leu 50.

Această loterie are cîştiguri în sumă totală de

7,322,000 lei

Grăbiţivă şi întindeţi mîna nororocului pentru că el poate uşura timpurile grele de astăzi.

S. HAIFLER

Iaşi, strada Stefan cel Mare

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată țara 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizări în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Grădina Bereriei Regale (Cuza-Voda)

Joi 28 şi Vineri 29 Iunie 1907

— LA OARA 9 SEARA —

Primele Serate CINEMATOGRAFICE

ale electricianului BOTTEZ

Aparatele sunt cele mai recente creaţiuni pariziene cu adaptarea perfecţionărilor proprii ale d-lui Bottez.
Aceste aparate vor funcţiona pentru intâiaşi dată în Iaşi.

Repertor nou **Program nou**

Ieşenii au prilejul să asiste la o serată instrucivă, interesantă şi în acelaş timp amuzantă.

Program cu imense bogăţii

Catastrofa din portul Toulon

a cuirasatului IENA în Martie a. c.

Vasul, explozia, victimele, ajutorurile, înmormântarea victimelor, Preşedintele republicei franceze luând parte la ceremonie, etc. etc.

AMORUL unei SCLAVE

Dramă pasionantă de mare senzaţie.

NEINTRECUTUL COMIC FRANCEZ

D-L BOUCHEVIL

va da bine-voitorul său concurs acestor serate, cu cântecele sale militare, scene de cazarmă, etc.

PREŢURILE: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un loc la mese 1 leu. Galerie 50 bani. Pentru studenţi 75 bani la mese.

Sâmbătă a treia serată cu noutăţi surprinzătoare

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă şi ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familieloriĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediere la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

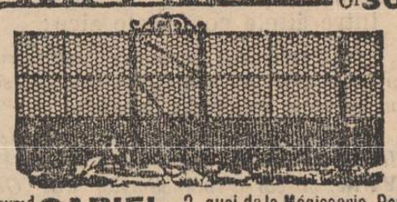

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le metre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 places.....	3 [illegible]

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare 38 | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV.— No. 182.—Vineri 29 Iunie 1907

O reformă importantă

Despre ziua de azi, d. Haret ar putea spune ca poetul latin: *albo dies notanda lapillo.* „Opinia“ îi aduce elogiul său, elogiu al cărui preţ stă în aceasta că vine de la un adversar înverşunat care nu înţălege a-i erta nimic din numeroasele sale păcate.

Fac aluzie la modificările, de fericită inspiraţie, ce se aduc Regulamentului pentru ordinea şi disciplina studenţilor universitari,—modificări, care abea acum dau justificare titlului purtat de acest regulament.

Iată o parte esenţială:

„Nici un anunţ de convocare sau de comunicare din partea unei asociaţiuni studenţeşti nu se poate face prin afipte, fie în interiorul universităţei, fie în afară, fără permisiunea rectorului.

„Nici o asociaţie studenţească nu va putea lua parte *ca atare* şi nici provoca întruniri publice de orice natură...

„Studenţii, fie izolat, fieîn grupare, nu pot provoca întruniri publice sau întruniri de studenţi şi nici nu pot vorbi în asemenea întruniri în calitare de studenţi şi în numele studenţilor.

„Acei cari vor contraveni la acestea vor fi şterşi din oficiu din registrele universităţei şi nu vor mai avea dreptul de a se prezenta la examene“.

Dacă aplaudăm această măsură, pe care nu ştim nici ce intenţii, nici ce sentimente au dictat-o, e că vedem în ea sfirşitul posibil al unei stări de fapt, destul de penibilă tuturor pentru a nu zice că era timpul să înceteze.

De un şir de ani tineretul universitar se afirmă cu zgomot în toate mişcările politice şi sociale. Nu e chestie la ordinea zilei, în care tînărul corp să nu intervie; nu e problemă socială sau naţională, în care să nu-şi deie cuvîntul.

Azi împiedecă pe căi de fapt o reprezentaţie teatrală; mîini, inundă sala unui tribunal sau unei curţi, manifestînd pentru sau contra celui asupra căruia justiţia e chemată a-şi da hotărîrea; altă-dată ameninţă ziarele care nu sunt pe placul lor; şi cînd vor, sunt chiar în stare—cu mijloace electorale exagerate—să trimită în cameră pe preferaţii şi prietenii lor.

Fireşte, nu e mare nenorocire, aceasta. Suferim de rele mai adînci fără a ne încumeta să le găsim îndreptarea. Dar era timpul ca această vecinică tiranie a unei mîni de tineri asupra unei societăţi întregi, să înceteze, şi fiecare luîndu-şi locul său, unul din izvoarele multor neregule, să dispară. Cuvîntul de „student“ începuse a-şi altera înţălesul.

Se ştie ce lucruri bizare se povestesc în această privinţă, din epizoadele ultimelor răscoale ţărăneşti, şi ce uşor s'a putut exploata prin uzurpare titlul acesta, pe care acei ce-l aveau n'au ştiut să-l poarte cu toată demnitatea cuvenită.

Lucrurile se explică de la sine. E psihologia vrîstei: energia, neprevederea, generozitatea, sentimentalismul, patima.... Dar dacă se esplică, ele nu se justifică—şi ordinea trebue întrodusă, cu ori ce preţ în rîndurile acelora de unde n'ar trebui să pornească de cît speranţa viitorului.

Astfel noul regulament poate părea de o rigoare deosebită, poate fi vexator, poate mărgini oarecare libertăţi, (de sigur insă nu libertatea cetăţenească, pe care n'o putea atinge), el trebue primit ca o necesitate corespunzînd dorinţelor tuturor.

El însă nu va putea da roadele dorite, şi nu va introduce ordinea în corpul studenţesc, decît numai prin o aplicaţie severă, egală şi chibzuită,—fără aceasta, ameninţînd să devie o primejdioasă unealtă de prigonire,—ceea ce nu numai n'ar stîrpi şcoala actuală de corupţie de caractere, dar încă ar sprijini-o şi mai mult.

Lipsa de incredere ce o avem pentru tot ce se zămisleşte in creerul marelui om de la departamentul Instrucţiei, ne face atenţi asupra reformei decretate. Suntem prea obicinuiţi a vedea pe d. Haret, amestecat în lucrurile tulbure, în răscoale săteşti, în dezorganizări de servicii, şi în genere în tot fel de acte de destrucţiune, pentru a crede că ceea ce a făcut e pornit dintr'un adevărat spirit de ordine şi o curată dorinţă de linişte.

Cum însă e posibil ca d. Haret să fi greşit; cum e posibil ca d-sa să fi greşit bine; — cred nimerit să dăm asentimentul nostru deplin acestei greşeli, care dacă n'ar fi greşală ar dezminţi pe autorul ei, în chipul cel mai categoric.

Regulamentul studenţesc

Insemnate modificări au fost introduse in actualul regulament studenţesc. Noi le salutăm cu bucurie, fiindcă ele înseamnă, intru cît, fireşte, vor fi şi aplicate, un inceput de indrumare a studenţimei pe calea liniştei.

Regulamentul de pînă acum era o nenorocită ficţiune, care indemna pe studenţi să se amestece in politică şi să guverneze chiar.

Partea cea mai importantă a noului regulament este oprirea studenţilor de a provoca intruniri publice şi de a ţinea alt fel de adunări de cît de acelea cu caracter pur studenţesc.

Aceste măsuri nu ating drepturile cetăţeneşti propriu zise ale studentului. Ele au, insă, o ţintă foarte inaltă: opresc pe politiciani să se servească de studenţi ca de instrumente politice, să-i amestece în lupte şi să-i indemnne să provoace intruniri puclice sau manifestaţiuni, acolo unde politicianilor nu le dă mîna să se arăte direct.

Dacă regulamentul astfel modificat va fi şi aplicat la literă—şi sperăm că va fi—studentul nu va mai putea fi distras dela studii, nu se va mai putea lăsa inflăcărat de idei entusiaste, ci în tihnă se va pregăti pentru lupta de mai tărziu, cînd şi vrista şi titlurile îl vor indritui să pună umăr, inimă şi inteligenţă, in treburile ţărei.

Scriind astfel, noi escludem posibilitatea că asociaţiunile studenţeşti vor fi impărţite in guvernamentale şi in opoziţioniste şi că noul regulament va fi aplicat numai celor fără de simpatii faţă de guvern.

Căci din moment ce se regulamentează excluderea politicei din asociiaţiile studenţeşti şi se stabileşte ca ele să respundă numai chemărei lor naturale, adică să fie cluburi cu caracter pur studenţesc, ar fi indrăzneţ din partea unui guvern ca să-şi caute simpatii prin asemenea cluburi pur culturale.

Ne indoim de o asemenea eventualitate şi sperăm că noul regulament, va da asociaţiunilor studenţeşti caracterul ce-l au in toate ţările civilizate.

„MESERIAŞUL“

Pe lista candidaţilor liberali la colegiul II de comună, se lăsase liber un loc. Acel loc, după dorinţa clubului, urma să fie ocupat de un meseriaş şi anume de unul care, spre a fi expresia voinţei sincere a meseriaşilor din Iaşi, să fie desemnat de aceştia.

Ca în consiliul comunal să găsească loc şi un muncitor, ie o idee pe care o aprobăm.

Muncitorul chiamă la viaţă o ţară, căci ea există graţie lui. Atunci de ce nu s'ar face unui muncitor cinstea de a-l primi într'un sfat orăşenesc şi de a-l consulta în afaceri de meseriaşi?

Dar ce-a devenit, în cazul special, meseriaşul pe care meseriaşii aveau să-l desemneze de consilier comunal?

El a avut soarta plugarului, pe care nu l'au desemnat plugarii ca să fie deputat, ci voinţa unui politician.

Pe lista liberală figurează un meseriaş, asta ie drept. Dar el nu reprezintă voinţa colegilor sei, căci nu ei l'au desemnat, ci face parte din clubul liberal.

De ce nu s'a hotărît din capul locului această alegere şi de ce s'a recurs la reclamă, ca să ştie lumea că liberalii pînă acolo împing democratismul, că primesc în consiliul comunal pe un meseriaş, cînd era de fapt hotărît ca acel domn Iosipescu să fie misteriosul meseriaş?

Esplicaţia ie foarte simplă: liberalii cred că s'au obosit prea mult cînd s'au decis să pună în consiliu, în rînd cu atîtea persoane ridicole, pe un om, care, dacă este cibotar, are să facă, cu toată siguranţa, tot atîta treabă, cît vor face şi ceilalţi iluştri anonimi.

De aceea întrarea d-lui Iosipescu s'a făcut cu un foarte ridicol foc bengal: căci aşa cum s'a făcut treaba, consilierul meseriaş nu poate fi considerat ca reprezintant al meseriaşilor, ci ca membru al clubului, care va face şi va vota cum i se va poronci.

Tot secretul cu „meseriaşul“ se reduce la această de toate zilele banalitate.

Apelul necunoscuţilor

Străinii de localitate, pe cari partidul liberal din Iaşi i-a desemnat ca viitori edili ai Iaşului, au comis un apel către alegători.

Acest Apel cuprinde un lucru foarte hazliu: programul de edilitate al străinilor.

Programul acesta este hazliu, fiind-că, din toate Apelurile ocazionale cîte le-am citit, acesta al străinilor ie cel mai tare.

Ceia-ce a determinat pe necunoscuţii candidaţi să se lanseze în public cu un Apel, este următorul fapt extra-ordinar: „într'o ţară care se bucură de libertăţi constituţionale, nu se poate face alegere fără ca persoanele ce aspiră la onoarea de-a fi alese, să nu-şi expue vederile.“

Mai departe: „vom căuta să introducem în cheltuelile comunei un sistem raţional de economie pentru a ameliora starea ei financiară.. Indreptarea acestei situaţiuni financiare va fi pentru noi greaua problemă de rezolvit, fără bine înţeles a ne gândi să *contractăm nuoi împrumuturi.*“

Relevaţia că numai în ţările constituţionale te poţi adresa cu program alegătorului—această extra-ordinară relevaţie, nu plăteşte cât un ban fără de gaură, faţă de cealaltă asigurare: că se vor face economii raţionale fără d'a contracta nuoi împrumuturi—nici măcar cu gîndul—necum cu fapta.

Dar cum se vor face economii raţionale fără de a contracta nuoi împrumuturi?

Iată cum: „vom căuta să aplicăm un sistem de căutare în regie „bine organizat“ şi controlat în exploatarea unora din veniturile comunei ce sînt date în întreprindere, aşa ca să încasăm mai mult şi să dăm ocazie la muncitori români să-şi poată găsi zilnica hrană.“

Asta e partea pur naţionalistă a apelului şi, ca să învederăm falşitatea ei, vom spune că singurele venituri comunale date în exploatare, decurg din serviciul barometric.

Altă promisiune: „vom întinde reţeaua şoselelor şi pavelelor în părţile mărginaşe ale oraşului, pentru a înlesni locuitorilor buna circulaţiune şi a li ameliora starea igienică.“

Făcând pavele—ameliorezi starea igienică a locuitorului!

In colo apelul spune şi o grosolană minciună: că chestia apei a fost rezolvită de liberali.

CATE-VA NOTE

D'inaintea băncei acuzaţilor, în foarte nesimpatica sală de şedinţi a consiliului de resboi din Iaşi, stăteau ieri doi soldaţi rezervişti, evrei amîndoi, acuzaţi de acelaşi fapt: dezertare de la post.

In Martie, cu prilejul rescoalelor, amîndoi acei soldaţi fură postaţi d'inaintea curţei moşiei Dersca, din Dorohoi, să fie de pază proprietarului contra unei eventuale eşiri violente din partea sătenilor.

Asttel păzit—bietul proprietar de la Dersca, trebue să fi tremurat al dracului!

Intr'o zi cei doi soldaţi evrei îşi aduseră aminte că era Paştele evreesc, sărbătoare la care—spre amintirea ieşirei din ţara lui Faron,—evreii, timp de 8 zile, mînîncă pască.

Pascaţeste pîinea mizeriei. Şi cei doi soldaţi, lăsară pe proprietarul de la Dersca în voia Domnului, părăsiră postul şi o luară, pe jos, la Mihăileni, ca să găsească acolo pîinea mizeriei.

Din punct de vedere al credinţei, al credinţei conştiente sau credinţei din obicei, gestul soldaţilor evrei nu era lipsit de curaj.

Să părăseşti postul militar—ori cît de ridicolă ar fi fost presenţa a doi nenorociţi spre a împiedica, eventual, furia a sute de ţărani—să părăseşti postul, conştient de toate urmările unui asemenea pas—spre a hoinări pe jos, drum lung, ca să găseşti pîinea mizeriei, ca să faci faţă credinţei sau obiceiului—pentru atîta lucru nu se dezertează de la datorie de cît atunci—cînd credinţa este mai tare de cît rigorile legei.

Şi uite că, pentru că trebuiau numai de cît să mănînce pîinea mizeriei, cei doi foşti păzitori de la Dersca, au stat vre-o 3 luni în prevenţie, au fost condemnaţi la alte 2 luni închisoare şi cînd vor părăsi închisoarea după timp de 5 luni de neplăcută viligiatură, cei doi soldaţi o vor lua iar pe jos la Mihăileni şi iar vor mînca pîinea mizeriei—de şi nu va fi Paşti.

OAMENI ŞI LUCRURI

Premii de sănătate

Hotărârea ministerială de a trimite la mănăstiri cîte un însemnat grup de elevi şi de eleve pentru cele două luni de vacanţă, merită o deosebită şi favorabilă luare aminte.

Răsplata elevilor buni constând în premii de cărţi şi medalii, banalul obicei al recompenselor anuale, are de sigur ceva bun într'insul, întrucît e vorba de a întreţinea emulaţiunea, rivalitatea sănătoasă, întrecerea merituoasă între un elev şi celalalt. Dar cu mult mai importantă este pentru viitorul şi pentru intelectul copiilor în general premiul de altă natură,—în genul celui proiectat acum: întreţinerea pe cheltuiala statului a unora din elevii şi elevele cari se vor fi distins şi cari, în acelaş timp, au sănătatea şubredă, fizicul mai puţin înarmat în vederea luptei pentru existenţă.

Pentru copil nu poate exista ceva mai suggestiv şi mai folositor decît primele călătorii, cele dintâi schimbări mai mari de orizonturi şi de privelişti. Cu ce tărie şi durabilitate se vor întipări în mintea lui fragedă impresiile unei călătorii timpurii, mai cu seamă în condiţii de acest feliu: îndepărtîndu-se de oraşul şi de vatra lui să se găsească, totuşi, în mijlocul alor săi, în tovărăşia altor elevi, altor copii. Zilele acelea de odihnă şi de abondenţă, ceasurile de petrecere şi escursiuni, clipele de senzaţiuni nuoi şi vederi neobişnuite, vor rămânea de apururea în amintirea şi în sufletul lui, iar în afară de marele folos al odihnei sănătoase, copilul va avea pe acela al îmbogăţirei cunoştinţilor lui mai mult decît din învăţămîntul şcolar propriu zis.

In ţările mai bogate şi mai pitoreşti ca a noastră, aceste escursiuni şcolare de vacanţă încă se cultivă cu stăruinţă. Am văzut în Elveţia nenumăraţi asemenea premiaţi—cărora comunele diferite le asigurau şederea în vacanţă în cîte un punct superb al cantonului respectiv.

La noi dintre locaşurile cele mai pitoreşti şi mai salubre sunt de sigur mănăstirile Agapia şi Varatecul şi nu se putea găsi localităţi mai nemerite pentru întreţinerea copiilor. La noi mănăstirile acestea şi-au pierdut aproape, în înţelesul general, noţiunea de religiositate, dar sunt încă superbe localităţi pentru escursiuni de vară şi mii de oameni vin în lunile de vacanţă să-şi caute repaos, întremare şi... distracţii în aceste colţuri frumoase, izolate şi istorice în acelaşi timp.

Copiii nu vor vedea în adăposturile acestea, nici locurile tradiţionale de meditare, menite a întreţinea atâtea suflete de bărbaţi şi femei în deplina înstrăinare de lumea cealaltă—a păcatelor şi gândirilor lumeşti—nici nu vor ghici atmosfera frivolă ce se ascunde, poate sub mantia liniştei şi evlaviei. Ei vor sorbi numai puritatea şi bunătatea aerului, se vor îmbăta de priveliştile frumoase ale mândrei naturi, întremîndu-şi sănătatea şi înfiripindu-şi imaginaţiile precoce. Cel mult dacă prezenţa lor, vederea lor va trezi în sufletele acelea stinghere şi îndepărtate de senzibilitatea socială, cîteva clipe de dragoste necunoscută, oftări ale unei simţiri neîngăduite în lumea complexă şi indiferentă a acelora—bărbaţi şi femei—care în aerul sănătos al mănăstirilor duc viaţa bizară şi urîtă a ascetului şi pustnicului, viaţa de agonie a omului de prisos.

Rodion

PAGINI DIN TRECUT

Cum se dăruiau banii ţării la boeri

La anul 1838 Vodă dă poruncă „Buletinului Oficial“ (Monitorul Oficial N. R.) ca să publice în numărul său de la 14 Ghenarie, două *ofiţuri* ale Măriei Sale, „prin care se sloboade gratificaţii din suma banilor ce se arată din exportaţia productelor, la vre'o câţiva din boeri cari pentru rîvna slujbelor ce au arătat în posturile lor, merităză răsplătire.

Aceste persoane sunt:

D. marele Ban Iordache Filipescul lei 35.000;

D. Logofăt Iancu Văcărescu, lei 24.000;

D. Logofăt Iancu Fălcoianu, lei 24.000;

D. Spătar Nicolae Şuţu, lei 24.000;

D. Aga Manolache Florescu, lei 34500;

D. Maior Constantin Kreţulescu, cârmuitorul jud. Brăila lei 15.000;

D. Serdar Alecu Samurcaş, procuror trib. Ilfov, lei 4.800;

D. Medelnicer Constantin Moroi, secretarul Sfatului consultativ, lei 6.000;

D. K. Kulen, şeful Secţiei franţozeşti de la Secretariatul Statului, lei 7.000;

D. Maior Constantin Fălcoianu, cârmuitorul jud. Dolj, lei 12.000.

Peste tot, una sută cinci-zeci şi patru mii şi trei sute lei.

România de la 1838 care dă această notiţă, publică imediat şi o ştire falşă:

„Se aude că Mînăstirea Argeşului (Curtea de Argeş N. R.) *ar fi căzut* (din pricina cutremurului care a fost în ţară N. R.) şi că s'ar fi făcut stricăciuni însemnătoare şi la celel'alte împrejmuiri. Acel monument—continuă *România*—era unul din cele mai mari şi mai frumoase cu care se lăuda Ţara Romînească. Vestea lui era trîmbiţată în toate părţile şi nici un străin călător nu trecea sau nu se preumbla printr'această ţară, fără a se fi dus ca să-l vază“.

*

Anunţuri de gazetă de acum 70 ani

In cel dintâi ziar cotidian ce-a apărut în Bucureşti la 1838, adică în *România*, citim la pagina IV, între altele:

Inştiinţare

Prea plecat *supt însemnatul*, are cinste a înştiinţa înaltei noblete a acestui oraş (Bucureşti N. R.) că a sosit la prăvălia sa un nou transport de *cofeturi franţozeşti* de deosebite feluri şi de cea mai bună *cualitate* cum şi alte lucruri.

Franţ Fall
Uliţa Franţozească 1005,
Numărul una mie cinci!

Alt anunţ:

„La libreria Curţii a lui F. Valbaum a eşit din tipar şi se află de vânzare:

Joc de Ghicit

cu cărţi pentru petrecere în *soţietate*, 32 de cărţi cu deslușire în limba românească, nemţească şi franţozească.

Preţul 10 lei“.

Altul:

„La Libreria Curţii a lui Fr. Valbaum a sosit acum o mare culegere de condee de oţel etc“.

Altul:

K. K. Aghenţie a Austriei publică că are o caleaşcă de vânzare, caleaşcă făcută din lemn ales, şi fier de Sveţia, cu felinare, cu scaun pentru slugă, cu cufere şi cu toate cele trebuincioase de drum.

Dar de ce K. K. Aghenţia a dat anunţul şi în greceşte? Nu ştim.

„*Mia Kalesca metaheirismeni, omos polli gheri, kai kali toson dia dromo....* etc. etc.

Un anunţ teatral:

„Fiind că d. Friş (Frisch N. R.) directorul teatrului a stricat contractul său cu trupa franţozească, artiştii cari o alcătuesc au închiriat sala d-lui Vornic Cornescu, şi vor da trei reprezentaţii pe săptămână.

Reprezentaţiile se vor începe Luni prin vestitul vodevil *Gamin de Paris* (Ştrengarul din Paris)“.

O eroare de tipar de la 1838:

„In numărul 26 al coloanei din urmă s'a făcut greşală la tipar; al treilea şi al patrulea rînd trebuia să fie întăi şi al doilea, şi de aci să urmeze cu rândul cel dintăi şi al doilea, şi să se unească în conţinerea cu cel de al cincilea şi la vale".

Alt anunţ:

„D. Repey care este foarte bine cunoscut prin lucrările sale literare, va deschide acum curând, un curs de literatură franţozească".

O probă despre influenţa limbei greceşti în România pe la începutul şi jumătatea secolului trecut o dă şi următorul anunţ despre apariţia în Bucureşti, a traducerii romanului francez *Gil Blas*. In ce limbă credeţi că a fost tradus? In româneşte? De fel! In greceşte! Lectura se făcea în greceşte,

„Istoria lui *Jil blas* în care ca într'o oglindă se arată viaţa omului în toate stările, şi este *din cele mai plăcute cărţi de citit* pentru petrecere şi folositoare; acum întăi s'au tălmăcit *în limba grecească* şi au eşit din tipar în şase volumuri. La librăria Valbaum. Preţul pentru un trup de şase volumuri este sfanţi 20".

Un ultim:

„Doamna Vaillant are cinste a face cunoscut că primeşte în pensionatul dumneaei scolare externe".

Cea dintăi gazetă cotidiană la 1838

La 1 Ianuarie 1838 apare în Bucureşti cea dintăi gazetă cotidiană numită: *România*.

Curierul Românesc al lui Eliade şi *Albina Românească* a lui Assachy nu eşeau zilnic.

Iată ce scrie pe pagina I a *României*:

„Această foaie ese în toate zilele afară *din* Duminică. Prenumaraţia se face în Bucureşti la librăria Curţii, la d. F. Valbaum, editorul; afară prin judeţe, pe la dd. profesori publici.

Preţul pe un an este *o sută lei;* pe o jumătate de an cinci-zeci lei. Inştiinţările se plătesc câte 30 parale de rînd".

Numărul întăi coprinde un articol de fond întitulat: *Bucureşti* şi are trei zeci şi nouă de rînduri.

Apoi vin articole scurte întitulate: *Turcia, Rusia, Austria, Germania, Prusia, Franţa.* In aceste articolaşe se descrie întâmplări politice din zisele ţări.

Pagina a patra e consacrată la două anunţuri comerciale: K. K. austrieceasca, privileghiata fabrică de porţelan a Fraţilor Haidingher de la Elboghen din Boemia; şi cărţile franţuzeşti sosite în luna Decembrie 1838 la librăria Valbaum. Ele sunt în număr de şaptesprezece.

Iată şi întreg articolul de fond:

„Toată lumea e veselă astăzi; inimele tutulor bat de bucurie; atmosfera e însgomotată de urări norocite şi poftiri vesele.

Tânăra *România* care vede lumina astăzi, poate să rămăe rece la înferbinţeala aceasta de obşte? O să tacă ea cînd toate inimele vorbesc şi îşi scot din fundul lor ce au mai scump ca să 'l aducă dar una alteia?

Anul 1837 trecu! Treacă cu dînsul şi pomenirea lucrurilor neplăcute; şteargă-se din ţinerea de minte a tutulor ori-ce lucru supărător; rămăie săpată adînc în inima fieşcăruia aducerea aminte de minutele acele dulci, care fac viaţă.

Anul 1838 începe! Inceapă cu dînsul toate fericirile dorite pentru inimele cele simţitoare; înmulţească-se pentru cei ce le-au gustat în vremea trecută şi nu se sfârşească nici odată pentru toţi care sunt vrednici de acele daruri cereşti!

Nădejde! *Anchiră* (ancoră N. R.) a vieţii omeneşti, nu parăsi pe nimeni în doririle sale cele drepte; însoţeşte pe toţi la planurile şi întreprinderile lor cele nevinovate; înfiinţează-te în toată intinderea ta pentru cei ce gîndesc bine, lucrează bine şi săvîrşesc lucruri folositoare în parte şi în obşte!

Aceste sunt sentimentele de care este pătrunsă *Romînia*; aceste sunt urările şi poftirile pe care le aduce dar la inima fieşte-căruia în ziua de astăzi.

Dea domnul ca să se împlinească? Fie! Fie! Fie!".

Pentru o fabulă—Prefect.
Din vremea lui Cuza.

In anul 1865 poetul G. Baronzi se vedea cam nebăgat în seamă, şi, ce şi-a zis? Să atrag atenţia lui Vodă asupra mea! Şi iată cum i-a atras-o:

A compus dumnealui o fabulă,—drăguţă de altminteri, dar lipsită de acea naivitate caracteristică operilor marilor fabulişti ai lumei—a compus, zic, o fabulă intitulată: *Câinile şi pisica*, pe care a dat'o să'i-o publice în jurnalul *Trompeta Carpaţilor*.

Fabula s'a tipărit, Cuza a citit-o şi se vede că i-a plăcut.

Care e subiectul fabulei? E acesta:

Un stăpîn are în casă un cîine şi-o pisică cărora nu le aruncă de la masă nici un oscior de ros. Pisica rea şi perfidă blestemă pe stăpîn să'i sară ochii amîndoi ca să poată ea să-i fure bucăţica de la gură. Câinele o aduce şi se supără, ca animal fidel ce e. Ce zice câinele?

Mârrr! îi zise bunul câine
Taci motane că te iau!
Zăt! dulăule dă'mi pace,
Eu cer dreptul meu să'mi iau.
Tu nu suferi ca şi mine?
—Ba, eu rog pe Dumnezeu,
Să dea stăpânului meu
Ochi mai buni, vederi senine,
Să mă vadă şi pe mine,
Căci atunci nu m'ar uita
Ca pe *pisica* ta .."

Poetul Baronzi termină fabula cu următoarea morală:

Dar în timpii cei de faţă
Aste merite sunt nule,
Când vezi câinii morţi de foame
Şi pisicele sătule!

A doua, sau a treia zi, Vodă îl numeşte pe autorul acestei fabule, ce credeţi? Prefect al judeţului Covurlui, prefect nici mai mult nici mai puţin la Galaţi, unde fusese mai de mult chiar Cuza Pârcălab!.

D. Teleor

Litere-Ştiinţe-Arte

Că lunile de vacanţă sunt luni de odihnă şi pentru producţiunile literare nu mai încape îndoială. De pe acum—ca şi în toţi anii la timpul corespunzător—unele publicaţiuni periodice şi-au suspendat activitatea, îşi cer drepturile de repaos, îşi anunţă..... reapariţia la toamnă. In lunile de vară ţeara uoastră îşi reia caracterul de ţeară agricolă prin excelenţă, toată luarea aminte şi toată activitatea publică concentrîndu-se asupra cîmpiilor mănoase şi asupra... odihnei obligatorii după luni de muncă şi oboseală.

Care este însă explicaţia psihică şi fiziologică a dispariţiunii sau cel puţin a scăderei producţiunilor literare? Ea stă în faptul unei slăbiri a atenţiunii, a voinţei şi a puterei de a lucra, condiţiuni perfect aplicabile muncei literare, ca şi muncei sociale.

Dar—se va spune — literatura fiind în primul loc un produs al inspiraţiunii, un dar al firei, un impuls al sufletelor,—cum poate ea atîrna de.... anotimpuri şi de gradele de temperatură? Ei bine, aşa este. In timpul marilor călduri, sensibilitatea e mai mică; se iubeşte în genere şi mai puţin şi se cîntă mai puţin încă. Muzele sunt în vacanţă sau în escursiune la băi şi poţii nu le duc dorul decît foarte relativ.— iar amanţii sufăr mai puţin de lipsa idealurilor decît de călduri excesive. Natura şi inspiraţia îşi au şi ele convenţiile şi artificiile lor.

*

Cavalleria Rusticana, se ştie, este un motiv de libret extras dintr'o dramă a lui Verga. Pînă acum există patru texte diferite scrise pentru patru compozitori. Cel mai celebru dintre ei Mascagni a fost al doilea la rînd. Cea mai nouă prelucrare apare acum şi e datorită lui Domenico Monleone.

*

Ptomoinele microbiene produse de microorganismele patogene pot, după părerea profesorului Gates, din laboratorul psihologiei din Washington, să rezulte din emoţiuni, surexcitări, cari au şi ele un caracter patogenic. Există dar un toxin al mîniei, al mâhnirei, al fricei, etc. Schimbările mentalităţei, oricît de brusce sau oricît de trecătoare ar fi ele, se repercutează în sistemul fisiologic. O modificare a stărei sufleteşti are un efect asupra condiţiunilor chimice ale respiraţiunei, de pildă. Supus aceluiaş reactiv, sufletul individului înfuriat se colorează altfel decît acela al melancolicului sdrobit de tristeţă.

*

O comisiune medicală engleză, însărcinată să afle cari sunt băuturile cari favorisează mai bine mistuirea, s'a pronunţat categoric pentru apă amestecată cu vin.

Ceaiul—băutura naţională a englezilor! —este condamnat fără milă de comisiune. El este stricător chiar când îl luăm cu oare cari alimente şi nu este inofensiv decît luat cu pîine şi cu unt.

*

In revista italiană Lettera, Paola Lombroso îşi publică impresiunile personale asupra şedinţelor de ocultism ale Eusapiei Paladino. Fiica lui Cesar Lombroso convine cu Camille Flammarion că trebue să se facă uz de multă băgare de seamă în judecarea mediilor.

*

Maestrul Anatole France a debutat în literatură printr'un studiu asupra lui Alfred de Vigny, în 1868 dar mai înainte avusese curagiul să ardă manuscrisul unui volum de versuri. *Statune et bas-reliefs*, operă de primă tinereţe. „Imi amintesc, scrie el unui amic, că se găsea acolo şi o poemă asupra Girondinilor. Era un dialog, cel din urmă banchet.

*

STRUNA ZILEI

I E R T A R E

Conferinţa profesorilor de liceu a iertat elevilor prea numeroasele absenţe din anul acesta.

Pentru multe din absenţe
S'a primit, de sigur, scuza
Că elevii frequentase
Cursurile lui A. Cuza.

Informaţii

Pe timpul verei administraţia „Opiniei" face abonamente lunare:

In ţară, o lună	**lei 1·50**
In străinătate o lună	**„ 2·50**

Timpul. — Agricultorii din judeţul nostru se pot bucura de ploaia binefăcătoare căzută eri şi alaltaeri în abondenţă.

A plouat în mai toate comunele din judeţ, pe alocurea grindină.

După căldura excesivă din ultimele zile, agricultorii se aşteptau la un fiasco complect, şi dacă uscăciunea mai continua, pagubele erau să fie incalculabile.

Acum, însă, ori ce temere e înlăturată şi ne putem aştepta la o bună recoltă a porumbului.

Fîneţelor de asemenea, ploaia le-a făcut mult bine.

*

Din Dorohoi ni se comunică că ploile au căzut la timp în tot judeţul şi se prevede o recoltă mai mult de cît de mijloc.

Judeţul Dorohoi e cel mai fericit din întreaga ţară.

Ne putem aminti că chiar cînd o mare secetă bîntuia pretutindeni, judeţul acesta a fost singurul care n'a avut a se plînge de mînia D-zeească.

—

D. G. D. Şerban a invitat pe d. Anton Carp, ministrul Domeniilor, să iee parte la congresul Camerelor de meserii ce va avea loc în Iaşi, în ziua de 15 Septembrie.

Ministrul a acceptat invitaţia.

—

Conform art. 179 din Regulamentul şcoalelor, toţi elevii cari frecventează cursurile unei şcoli secundare, sunt obligaţi să poarte uniforma impusă chiar şi în vacanţă.

Dispoziţiile luate prevăd eliminarea şi chiar pierderea dreptului de înscriere în anul următor, în cazul cînd un elev s'ar abate de la dînsele.

—

Din *Epoca* privitor la nuoi agitaţiuni ţărăneşti:

Din diferite judeţe ale ţărei am anunţat că s'au semnalat din partea sătenilor noui agitaţii refuzînd să iasă la seceriş.

Pentru a se preîntimpina însă orice răscoale cari ar putea avea urmările celor de astă primăvară, autorităţile au început să ia măsuri de prevenire.

Astfel trupele din toată ţara au primit ordin să fie gata pentru orice eventualitate.

Din garnizoana Capitalei, eri noapte a primit ordin să plece la Piatra-Olt, batalionul 2 de vînători; iar astănoapte a plecat un escadron de roşiori. De altă parte regimentele de infanterie concentrate în tabăra dela Cotroceni au primit ordin ca să fie gata de plecare la cea dintăi înştiinţare.

*

Regimentul 2 de roşiori, batalionul de vînători din Capitală şi 4 baterii de artilerie, au fost de asemenea trimise la Piatra-Olt, avînduse în vedere temerea de a reisbucni răscoalele ţărăneşti în Oltenia.

—

Numirea d-lui Longhinescu.—Astăzi a apărut în „Monitorul Oficial" decretul Regal prin care d. S. G. Longhinescu este numit profesor la catedra de drept roman de la facultatea de drept din Bucureşti.

Iată şi raportul d-lui Sp. Haret, ministrul instrucţiunei publice, către M. S. Regele:

Ţinîndu-se concurs de agregaţie pentru ocuparea catedrei de drept roman, vacantă la facultatea de drept din Bucureşti, a fost în unanimitate, rocomandat de comisiunea examinatorie d. S. G. Longinescu, candidatul care a obţinut media cea mai mare, care ar urma, potrivit art. 70 din legea învăţămîntului secundar şi superior din 1901, să ocupe catedra cu titlu de agregat provizoriu.

Avînd însă în vedere că d. Longinescu în momentul de faţă este deja, în urma concursului trecut, profesor titular al catedrei de drept roman de la facultatea din Iaşi, unde d-sa îndeplineşte funcţiunea de decan al acelei facultăţi; că d-sa urmează a continua să se bucure de drepturile ce le posedă deja, prin analogia celor ce se petrec cînd candidaţii sunt direct recomandaţi de Universităţi pentru ocuparea unei catedre, potrivit art. 70, care dispune că un profesor poate ast-fel fi numit la altă catedră numai cu titlul de profesor; că în cazul de faţă nu e nici măcar vorba de o altă catedră, ci de o catedră identică; că dacă un profesor poate fi recomandat pentru o catedră tot ca profesor, fără a trece concurs, cu atît mai mult aceasta trebue să fie posibil cînd la cele l'alte probe se mai adaugă aceea a concursului.

Pentru aceste motive şi în vederea avizului consiliului permanent de instrucţiune şi raportului membrului său delegat, subsemnatul cu profund respect roagă pe Maiestatea Voastră a numi cu titlul de profesor pe d. S. G. Longinescu la catedra de drept roman de la facultatea de drept din Bucureşti, pentru care sfîrşit li supune anexatul proiect de decret spre semnare.

—

Colonia de 60 elevi şi eleve, cari vor sta pe timpul verei la Varatic şi Agapia, vor pleca din Iaşi Luni, 2 Iulie, cu trenul de 10.15 dimineaţă.

—

Azi s'a dat resultatul ultimului examen de licenţă în drept. Din 56 candidaţi cîţi s'au presentat la examen, au reuşit vre-o 25.

Au reuşit următorii: Şerban V., Dorin, Mardare C., Tiron, Anton V., Motaş, Ionescu D., Nicoleanu D., Nicoleanu I., Nicolaide, Bazali, Marţian.

Lista nu e complectă. In numărul viitor vom publica lista întregă a celor reuşiţi.

Escluşi din clubul conservator.— Din Tecuci ni se comunică documentul următor:

Considerîue că, în repeţite rînduri, s'a adus la cunoştinţa comitetului clubului conservator din Tecuci, că d-nii dr. Brat Boteanu şi Petre Sachelarie, cari sunt membri ai partidului conservator, lucrează în contra organizaţiei noastre ca partid, făcînd uz de numele partidului şi acordînd concursul lor partidului liberal;

Considerînd că, cu prilejul alegerilor generale din luna Mai, au susţinut candidaturi neautorizate de partid luptînd cu energie în contra candidaţilor conservatori, şi că la alegerile de balotaj de la colegiul al II-lea de cameră au acordat pe faţă concursul lor candidatului liberal, Nicolai Pelin.

Considerînd că aceşti domni, înainte ca şi în urma alegerilor, au făcut demersuri spre a fi admişi în clubul liberal.

De unde rezultă că conduita politică a d-lor Boteanu şi Sachelarie este de reprobat şi trebueşte a fi dezarmată;

Pentru aceste motive, comitetul, în unanimitate, dezaprobă atitudinea politică a d-lor Brat Boteanu şi Petru Sachelarie şi aduce la cunoştinţa conservatorilor că aceşti domni nu mai fac parte din organizaţia partidului conservator.

Urmează semnăturile membrilor comitetului clubului conservator din Tecuci în frunte cu d-nii Theodor Cincu şi Nestor Cincu.

—

In primele zilele ale lunii Iulie vor apare de supt presă, în tipografia Dacia, vol. II şi III din Surete şi Izvoade, colecţia d-lui Gh. Ghibănescu.

Vol. II cuprinde doc. slavo-româneşti din cele mai vechi timpuri până la Vasile Lupul (1430—1633).

Vol. III cuprinde doc. slavo-româneşti de la Vasile Lupul (1634—1653).

Imbele volume sunt întovărăşite de un indice de nume de persoane şi lucruri, foarte necesare pentru publicaţiunile istorice.

Cu 1 Iulie se pune sub presă volumul IV-lea, din Surete şi Izvoade, care va cuprinde între altele documentele tirgului Vaslui în ordine cronologică de la 1453-1816, foarte interesante pentru trecutul acestui oraş vechiu, de pomenit în uricile vol, al XV-lea.

—

Ministerul de interne a cerut printr'o circulară de la toate Prefecturile, să i se înainteze un tablou de toate societăţile de cultură şi de bine facere străine din cuprinsul fie cărei comuni.

—

DIVERSE

— Herşcu Goldştein trecînd cu cotiugarul prin str. Golia, a fost prins între două vagoane de tramvai la întîlnirea lor.

Cotiugarul a fost complect sfărâmat, iar calul rănit.

— Cofetăria lui Gh. Neculau din str. Colia 27, a fost închisă din causă că numitul, deşi avea un copil bolnav de scarlatină, n'a înştiinţat serviciul sanitar la timp.

In ziua de 23 Iunie a ars o şură şi o parte din gard ce se aflau lîngă o clădire în care se afla instalată o moară cu aburi pentru măcinat porumb, din satul Cărjoaia, com. Băiceni.

— Moaşa Maria Vasiliu de la comuna Rediu Mitropoliei, a obţinut un concediu de 30 zile, pentru caz de boală.

— Pacientul Moise Bercovici din str. Broscăriei, a fost internat în ospiciul de alienaţi de la Socola.

—Serviciul sanitar al judeţului, negăsind regulamentară proba de *urdă* pusă în comerţ de comerciantul Marcu Bărbuţa din comuna Poeni, a luat măsuri prin autoritatea comunală de a se sonfisca şi distruge urda pusă în consumaţie de numitul, ca vătămătoare sănătăţei.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

10

Să-l urmăm!.....

Piesă într'un act de *Vladimir Seleski*

Traducere literară de Octav Minar

RUFINUS

Hei, nu cumva ai dori să mă convingi şi pe mine la ideile smintitului ăstuia? După cum văd tu eşti un discinul de a lui şi asta nu-mi convine. Lecueştete prietene că de nu te spui procuratorului...

PELADOR

Nu caut să conving pe nimeni. Greşeşti cînd crezi că sunt revoltat. Dar am îndurat multă mizerie şi nedreptate. Cînd vezi că un om ca acesta îţi arată calea adevărului, îţi vorbeşte de libertate şi de iubirea frăţească, cînd vezi că pentru toate aceste nu-ţi cere nimica şi mai presus face atîtea minuni; dă-mi voie să-mi întorc şi în conştiinţa mea minuntarul, care arată oarele spre ziuă.. spre lumină. De aceia m'am şi hotărît să părăsesc aceste ţinuturi, şi să mă duc acolo unde sunt bolnavii sufleteşti.

Ei au nevoe de ajutor şi în mine vor avea pe cel mai devotat servitor. Aşa m-a deprins Isus din Nazaret şi aşa voi face. Crede-mă ca nu voi încerca să te conving pe tine rătăcitule, singur te vei pocăii atunci cînd va fi prea tîrziu! (Se aude un tunet puternic).

RUFINUS (înspăimîntat)

Vai, să cutremură pămîntul!

PELADOR

'I adevărat. Ierusalime, nenorocire ţie!.. (Cade în genunchi şi se roagă).

RUFINUS (privindu-l cum se roagă după o pauză).

Cum te rogi, cînd trebue să blestemi pe acest vrăjitor? Ticălosule ţ-ai vîndut conştiinţa de roman, pentru nişte idei false şi conrupătoare chiar pentru statul nostru. Nu ştiam că eşti un vînzător, acuma mi te-ai dat pe faţă..,

PELADOR (urmînd rugăciunea)

... Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi vom ierta greşelele greşiţilor noştri. Şi nu ne duce în ispită.... (Şi vocea se perde iarăşi în murmur).

RUFINUS

A... tot sîngele îmi isbucneşte în faţă, de-aşi avea putere te-aşi zugruma chiar acum. Lasă că nu vei scapa uşor pentru această nelegiuire. Va să zică eşti creştin, te-ai lepădat de credinţa strămoşilor tăi îmbrăţişînd credinţa asta păgînă şi stupidă. Te crezi isbăvit, dar ma-i e timp, pe mîne se va hotărî şi cu tine. (esă înfuriat) Tunetul urmează)

PELADOR (liniştit)

Amin. (îşi face semnul crucei) Aşi mai dori să-l mai revăd odată pe cruce, dar n-am curajul! Scumpe învăţător, în cartea vieţei mele, tu, ai rămas cea mai sublimă filă... Adio... ne vom revedea în viaţa ceilantă, pe care buzele tale a propovăduit-o aşa de frumos... Adio... pleacă prin stînga.

SCENA IV

CAIUS şi ANTEEA

(Pauză. Scena începe să se luminez încetu cu încetu. Din stînga, ultimul plan, să văd cei zece soldaţi care intră în scenă. Apoi lectica cu Anteea, avînd în dreapta pe Caius. Cortegiul se opreşte în faţa maslinului, sclavii pun jos lectica şi esă împreună cu cei zece soldaţi. Pauză. Anteea stă culcată, faţa ei e foarte schimbată).

CAIUS (cu sfială)

Anteea, scumpă Anteea, am ajuns.

ANTEEA (tot culcată)

Atunci dă-mi mîna Caius.

CAIUS (ajutînd-o)

Cum te mai simţi?

ANTEEA (sculîndu-se)

Puţin mai uşurată.

CAIUS

Vezi că rău am făcut de-am mers. Moartea Nazarineanului te-a tulburat.

(va urma)

Ce recoltă vom avea?

In privinţa perspectivei recoltelor, situaţia generală a semănăturilor de grîu se prezintă: bună în 38 comune, unde grîul e frumos şi nu se notează nici o perdere; mijlociu în 842 comune, unde perderile s'au calculat de la 10—50 la sută şi rea în 1.858 comune, în cari perderile s'au stabilit de la 50—90 la sută.

In procente, prin urmare, recolta se poate considera mijlocie în 33 la sută şi rea în 66 la sută din numărul comunelor cercetate.

După datele acestea ar rezulta că starea semănăturilor în toată ţara este submijlocie. Ploile însă, cari au căzut în urmă au contribuit de sigur la ameliorarea acestei situaţiuni, astfel, că după evaluările ce se pot face, producţiunea grâului s'ar putea estima în acest an la o medie de 10 hl. la hectar. In stabilirea acestei producţiuni s'a ţinut seamă de recoltele a 5 ani din urmă, care pentru ţara întreagă dă o mijlocie de 15, 9 hl. la hectar. S'a admis deci că recolta din 1907 va fi inferioară chiar celei de acum 3 ani.

Cum însă suprafaţa semănată cu grâu a fost redusă de astădată la 1.600.000 ha. producţiunea totală a ţării va putea atinge cifra de 16 milioane hectolitri.

Această producţiune va îndestula pe deplin consumaţiunea internă, şi va rămâne şi pentru export un prisos de 7—8 milioane hl.

Mai este de semnalat, că din punctul de vedere al calităţii, se speră că recolta din acest an nu va lăsa nimic de dorit.

Cea mai bună situaţie a grâului în Carpaţii Munteniei este satisfăcătoare. Asemenea şi în unele judeţe din şesul Dunării, unde grîul se cultivă pe cele mai mari întinderi, cu deosebire în judeţul Dolj, unde din 156 de comune avem numai 20 în care recolta se crede că va fi rea.

*

Rapiţa s'a cultivat anul acesta pe o întindere restrînsă, cu deosebire în judeţele de pe şesurile Dunării şi în Dobrogea; din totalul de 41.147 ha, semănate toamna trecută, 30.528 hectare, adică 74 la sută au fost distruse cu desăvârşire.

Situaţiunea sămănăturilor de rapiţă în fiinţă, după datele primite, se prezintă mijlocie, căci găsim în ţara întreagă 7 comune cu starea bună, 90 cu starea mijlocie şi 79 cu starea rea.

*

Orzul în toamna anului 1906 s'a cultivat pe o întindere de 67·315 hectare, şi anume în judeţul Brăila 45·805 hectare adică 68 la sută din total.

Intinderea semănăturilor făcute în primăvară nu o cunoaştem încă, de oarece în timpul de faţă se afla în curs de executare statistica agricolă cu suprafaţa culturilor.

In cercetările preliminarii, ce s'au făcut, ne-am ocupat însă să determinăm în cîte comune s'a semănat acum în primăvară, mai puţin ca anul trecut, şi în câte comune s'a pus mai mult orz. Rezultatele obţinute sunt: 1.103 comune, adică 65 la sută din total s'a semănat mai puţin orz; în 179 sau 10 la sută s'a semănat mai mult şi în 415 comune sau 25 la sută întinderea semănată este egală cu cea din anul trecut.

De aci putem deduce că suprafaţa semănăturilor de orz va fi inferioară culturei din anul trecut, care a îmbrăţişat atunci 458.700 ha.

Cu privire însă la perspectiva recoltelor, situaţia orzului se prezintă mult mai bună de cât aceia a grâului. Recolta s'a notat că va fi bună în 279 comune, adică 16 la sută; mijlocie în 956 comune, adică 56 la sută; rea în 462 comune, adică 28 la sută din totalul comunelor în cari s'a semănat orz şi care este de 1.697.

Este însă sigur că situaţia orzului, în urma ploilor căzute în timpul din urmă, s'a îmbunătăţit mult, după cum chiar ni s'a confirmat din cele mai multe părţi, ceiace ne face să credem că recolta orzului va fi în anul acesta bună.

Dacă privim această situaţie pe regiuni, găsim ca semănăturile se înfăţişează mai bune în regiunea de munte, unde însă nu s'a cultivat de cît într'un număr restrins de comune. Urmează apoi, regiunea de coline, în cari seceta n'a influenţat aşa de mult ca în regiunea şesului.

*

Ovăzul s'a cultivat mai puţin în 961 de comune, mai mult în 266 şi de o potrivă cu anul trecut în 519 comune. Intinderea totală va ajunge, credem, egală cu aceia cultivată anul trecut, cînd, a coprins 382.000 ha.

Situaţia semănăturilor de ovăz e satisfăcătoare; în adevăr recolta se crede că va eşi bună în 313 comune, adică în 18 la sută din totalul de 1.746 comune în cari s'a pus ovăz; mijlocie în 971 comune sau 55 la sută, şi rea în 452 comune adică în restul de 27 la sută.

Ploile căzute în urmă au ameliorat, de sigur, în mod simţitor cultura acestei plante, a cărei recoltă o putem estima că va fi bună, ca şi aceia a orzului.

Ca şi la orz, constatăm că ovăzul a suferit mai puţine stricăciuni în regiunile de munte şi de coline de cît la şes.

*

Porumbul s'a cultivat anul acesta cel puţin pe o întindere tot atît de mare ca anul trecut, cînd a cuprins o suprafaţă de 2.081.000 hectare.

După ştiinţele primite, starea semănăturilor se arată bună în 1.221 comune, adică în jumătate din numărul total al comunelor; mijlocie în 881, adecă 36 la sută, şi rea în 331 comune sau 14 la sută.

Mai bine se prezintă în regiunea de munte, după care urmează cea de coline şi şes.

Ploile căzute în a doua jumătate a lunei Mai au ajutat cu siguranţă ca să meargă spre bine această cultură şi au permis tot-odată să se facă noi semănături, care pe unele locuri s'au continuat pînă la 5 Iunie.

Ultime informaţii

Eri au început la Timişeşti lucrările de săpături necesare aşezărei betonului.

Astă-zi a început lucrarea pentru construirea cantinelor şi a pităriei.

Senatul Universitar se întruneşte astă-zi spre a discuta chestiuni referitoare la modificarea regulamentului asociaţiunilor studenţeşti.

Astă-zi trebuia să se facă alegerea decanului facultăţei de Drept din Iaşi. Cum, însă, cei mai mulţi din profesori lipsesc din Iaşi, alegerea s'a amînat.

Rectoratul va fixa astă-zi data nouei alegeri.

Serviciul statisticei generale din ministerul de domenii a cerut prefecturilor să'i înainteze un tablou de preţurile cari s'au plătit de obiceiu la diferite munci agricole, socotite fie cu măsură de pămînt, fie cu ziua, în anii 1904, 1905 şi 1906. Aceste ştiinţe fiindu-i necesare în vederea studiului asupra tocmelelor agricole.

Serviciul tecnic al comunei Iaşi a întocmit şi depus la primărie planul parcelar şi tabela parcelară a fondurilor situate în comună şi care sunt a se expropria în interesul canalizărei şi rectificărei Bahluiului, conform votului consiliului comunal din şedinţa de la 2 Aprilie 1907.

Mîine se oficiază la biserica sf. Spiridon un parastas pentru odihna sufletelor defuncţilor donatori Elena şi Dumitru Suceveanu, conform legatului testamentar.

Cercul ştiinţific al studenţilor din localitate, va întreprinde în cursul lunei Iulie, o escursie prin valea Prahovei.

In ziua de 26 Iulie stil nou se va ţine la Direcţia generală a C. F. R. licitaţie publică pentru aprovizionarea de lemne de foc.

Mâine Vineri 29 Iunie împlinindu-se ultimul termen acordat celor 14 familii evreeşti din Coarnele Caprei, ele au fost somate să plece şi s'au mutat provizoriu în Iaşi până vor putea emigra. D. Gh. Chernbach a făcut excepţiune pentru două din aceste familii, îngăduindu-le o şedere în sat până la 1 Septembrie, de oarece sunt cazuri grave de boală în sînul acestor familii.

Absolvenţii cursului inferior de liceu.— In urma examenului de capacitate depuz înaintea comisiunei, la liceul Naţional, au absolvit cursul inferior de liceu următorii elevi şi eleve, cari au urmat regulat cursurile liceale precum şi acei cari au dat examenele în particular.

Elevi: Baciu St., Borcea N., Botez Al., Cernea Alex., Coroi Eug., Dogaru Val., Fişler Şmil, Heul Dionisie, Lărgeanu T., Motăş C., Popescu D., Popescu Ioan, Scorţescu Paul, Scriban Nec., Şaraga, Lascar şi Ştefănescu Eugen.

Amînaţi pentru Septembrie: Harnagea P., Iuliano Gh. şi Neculau Titu.

Eleve pregătite în particular la Institutele private: Agatstein Garagusta, Antoniu Maria, Arion Marcela, Baidaf Madelena, Bardasare Florica, Burstein Teofila, Cucu Valeria, Löbel Valeria, Margulies Victoria, Mărgăritescu Eugenia, Popovici Florica, Varduca Elena, Zamfirescu Maria şi Zamfirescu Eugenia.

Camera de Comerţ din Craiova, aderînd la ţinerea congresului Camerilor de meserii în Iaşi, a delegat pe domnii S. Pavlovici, Al Popescu, Florea Stoienescu şi pe secretarul inspector Vasiliu, s'o represinte la acel congres.

*

Camera de meserii din Focşani a inştiinţat Camera din Iaşi, că va putea adera numai atunci la congres, cînd el se va ţinea în Octombre.

*

Ministrul Domeniilor a aprobat comisia de examinare pentru breasla croitori aşa cum a fost întocmită de Camera din Iaşi.

Examen de capacitate.—La examenul de capacitate pentru clasa VIII de la liceul Internat din Iaşi, au reuşit în ordinea clasificaţiei: Triandafil, secţia clasică media 9.60; Stepleanu, secţia modernă, media 9; Soroceanu, s. cl., 8.60; Stoianovici, s. m., 8.60; Ardeleanu, s. m., 8.20; Stamatiade, modernă, 8.20; Goilav Cristea, modernă, 8; Manole, modernă, 8; Argintoianu, modernă, 7.60; Şoarec Spiru, modernă, 7.60; Teodor Vasile, clasică, 7.40; Râşcanu Albert, modernă, 7.20; Tănăsescu, Vasiliu Gh., cîte 7.20; Apostoliu, clasică, 7.20; Burghelea, clasică, 7.20; Marcu I., clasică, 7; Morgescu, modernă, 6.80; Ureche, modernă, 6.60; Cicei Vintila, modernă, 6.60; Berea G., clasică, 6.60; Zaharia C., modernă, 6.40; Bianu, modernă, 6.20; Aramă, modernă, 6.20; Wechsler, modernă, 6.20; Paul Enea, modernă, 6.20; Tiron, clasică, 6.20; Paul I., clasică, 6.

Preparaţi în particular: Brăescu, 9; Marcovici, 8.80; D-rele Nădejde, 8.60; Trantomir 8; Löbel, 6.20; Nelken, 6.20.

Mâine, sft. Petru şi Pavel, ziarul nostru nu va apare.

In sesiune din Octombrie tot d-l St. G Longinescu va examina la Dreptul Roman.

O substituire.—Ni se comunică faptul, că în ziua de 25 Iunie, cu ocazia distribuirei premiilor la şcoalele primare, s-ar fi petrecut următoarele substituiri de eleve, care ne amintesc procedeurile întrebuinţate până acum... doar de liberali la alegeri.

La şcoala primară de fete No. 3 din Păcurari, lipsind eleva Pompei Ortanse, fiica d-lui profesor universitar D. Pompei, care obţinuse premiul I,—atît premiile (cărţile) cît şi corona au fost date şi muzica a făcut onorurile cuvenite unei alte eleve mai puţin merituoasă ce nu obţinuse premiul I.

Faptul a fost relevat de toată asistenţa şi a ajuns chiar pînă a indigna publicul, cînd s'a repetat cu alte 2 eleve din clasele a II şi a IV, unde elevele ce obţinuseră premiul II la clasificaţie, li s'au dat premiul I.

Ne miră faptul că direcţiunea şcoalei a crezut că vor trece nerelevate de elevele şcoalei, nedreptăţile ce se fac unor copile meritoase, în favoarea altor mai simpatizate... E un reu exemplu de morală, socotim.

Reamintim cetitorilor noştri că astăseară Joi are loc la Grădina Cuza-Vodă primă seratâ cinematografică dată de simpaticul nostru electrician d. Anton C. Bottez. Reîntors din streinătate, după o şedere de câte-va luni, dl. Bottez a avut prilejul de a'şi procura aparatele cele mai perfecţionate precum şi un stock colosal de vederi noue, scene de actualitate luate în mare parte de însăşi d. Bottez.

Publicul ieşan care cunoaşte îndeajuns meritele d-lui Bottez, va şti, sperăm, să aprecieze şi de astă dată aceste interesante serate cinematografice, care se vor succeda regulat în fiecare seară în grădina Cuza-Vodă.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 28 Iunie

Act de acuzare

Bucureşti.—Parchetul de Vlaşca a emis actul de acuzare în contra d-lor V. Kogălniceanu şi Al. Vălescu, cari sunt trimişi în iudecata curţei cu juri pentru că ar fi instigat pe săteni la revoltă.

Înaintări în armată

Bucureşti.—Dl. General Averescu, ministru de resboi, pleacă astă-zi la Sinaia, chemat fiind de M. S. Regele.

Cu această ocaziune, d ministru de răsboi, va supune Suveranului spre aprobare un tablou de înaintările în armată ce se vor face pe ziua de 1 Iulie.

O comunicare

Bucureşti.— Generalul Averescu, Ministru de Răsboi, trimite ziarelor o notă prin care să contestă, că s'ar fi deslocat unde-va trupele în vederea isbucnirei unor greve agrare.

Să afirmă însă prin acea notă, că Ministerul a luat măsuri ca soldaţii să facă marşuri în grupuri în părţile în care spiritele nu par a fi suficient liniştite.

Şahul Persiei spre România

Bucureşti.—*Şahul Persiei, însoţit de o numeroasă suita militară se află în drum spre Romînia. Peste 2 zile va sosi în capitala cu care ocazie va vizita toate instituţiile noastre militare,*

La persoana Suveranului Persiei, va fi ataşat d. Maior Traian Filote, comandantul Jandarmilor călări.

Congres socialist

Galaţi.— Mâine se deschide aci congresul Socialiştilor Români, la care vor lua parte delegaţi din întreaga ţară. In împrejurările de astă-zi şi mai cu seamă faţă de atitudinea d-lui Atanasiu, care refuză de a se ţinea de angajamentele luate faţă de muncitori, congresul acesta prezintă o deosebită importanţă.

Aplanarea conflictului cu Grecia

Bucureşti.—Ziarele publică amănunte asupra tratativelor ce se urmează pentru aplanarea conflictului între Grecia şi Romînia. Aceste tratative sau ţinut în cel mai mare secret.

Singur M. S. Regele şi d. Sturdza au avut cunoştinţi exacte asupra demersurilor de împacare. Reluarea acestor tratative se datoreşte în mare parte soţiei unui distins diplomat străin, care a reuşit să obţie a se putea face primele demersuri.

Dificultatea era ca Grecia să facă primul pas.

Ceea ce s'a şi întîmplat. Imediat după aceasta tratativele au început în mod oficial. Grecia a cerut ca o primă dovadă de bună intenţie, ca Romînia să revoace, decretele de expulzare cunoscute. Guvernul Romîn n'a admis, însă, de cît, ca acele decrete să fie în parte abolite, şi anume să permită întrarea în ţară a d-lor Crisoveloni, Balsamak şi Zappa.

Revocarea tuturor decretelor nu va avea loc de cît după ce conflictul va fi pe deplin aplanat.

In ultimul consiliu de miniştri s'a discutat şi eventualitatea abolirei actelor de represiune luate contra produselor de provenienţă grecească.

Majoritatea miniştrilor au înclinat pentru această abolire.

O deraiare

Odesa.— O teribilă deraiare s'a întâmplat pe linia Podvolociska-Odesa din pricină că şinele drumului de fier a fost scoase. Un tren accelerat care venea dinspre Austria, a deraiat în condiţiuni extraordinar de groaznice. Sînt foarte mulţi morţi şi răniţi.

Bande greceşti

Monastir.—O bandă grecească compusă din 60 indivizi sub comanda şefului Vardas, a năvălit în satul bulgar Ostchima, districtul Castoria, şi a ucis 4 exarhişti rănind pe alţi trei printre cari şi o femee. Banda a fost urmărită de un detaşament de trupe şi au perdut trei oameni. Trupele au avut şi ele doi morţi.

O altă bandă grecească a împresurat de curînd satul exarhist Sirpche, districtul Monastir, şi a dat foc la 24 case şi 9 hambare. Ea a ucis trei locuitori.

Camera Iorzilor

Londra.—Camera Iorzilor a terminat discuţiunea pe articole a proectului de lege în privinţa armatei teritoriale după o discuţie de 2 zile. Nu s'a primit de cît 2 amendamente.

Decisiunele congresului tipografilor

Paris.—Congresul internaţional al tipografilor a decis după propunerea delegaţilor Germaniei şi Austriei prin 44 voturi contra 10 ca secretariatul general ar putea interveni în mişcările pentru salarii. Delegaţii Italiei şi ai Elveţiei au cerut crearea unui organ tipografic internaţional.

Această propunere a fost viu combătută de către delegaţii Franţe şi a Germaniei.

Tren jefuit

Bruxelles.—Bandiţii au năvălit între Liege şi Louvain în vagonul de poştă al trenului care venea din Colonia. Au tăiat sacul cu scrisori destinat Angliei şi au luat conţinutul. Nu se ştie încă ce au luat.

Reforma impozitului

Paris.—Camera a continuat discuţiunea asupra proectului de lege privitor la impositul pe venit. D. Caillaux răspunzînd oratorilor cari l'au precedat la tribună, aminteşte că 413 deputaţi s'au pronunţat în profesiunea lor de credinţă pentru reforma impositului. Ministrul arată necesitatea de a se imita exemplul dat de celelalte naţiuni ale Europei care de mai bine de zece ani au transformat impositele lor. D. Caillaux dezvoltă în linii largi proectul care este menit să îndrepteze nedreptatea ce se face astă-zi.

Această reformă nu este atît de mare în cît să transforme faţă societăţei.

Accident de automobil

Maçon. — Jandarmeria de la Cuisery, unde s'a produs eri un accident de automobil, refuză să dea numele victimelor.

Ea dezminte că una din victime ar fi d. Krupp care fusese citat azi.

Starea răniţilor este mai bună, şofeurul a fost aruncat la mare depărtare fără se fie grav rănit. El s'a înapoiat lîngă maşină zdrobind cu ciocanul cifrele pentru a împiedica stabilirea identităţei. Tînăra fată ar fi o engleză.

Deraiare

Petersburg. — Agenţia Vestnic zice că o locomotivă şi 4 vagoane ale unui tren de călători care se ducea la Volschisk, au deraiat noaptea trecută lîngă staţiunea Dereschnaja.

Nu este nici o victimă.

Causele deraerei sunt încă necunoscute.

Convenţia Turco-Romînă

Constantinopol.—Negocierile pentru încheerea unei convenţiuni comerciale consulare între Romînia şi Turcia, au început azi.

Delegaţii Romîniei sunt domnii: P. Missir, senator de Iaşi; M. Ferekide, presidentul Camerei şi Morandini, sub directorul vămilor.

Anexarea Statului Congo

Bruxelles.—Camera deputaţilor. Respunzînd unei interpelări, primul ministru a declarat că guvernul a informat statul Congului, că este decis să propună camerei anexarea Congului. Statul Congo a respuns cerînd să înceapă imediat negocieri. Ministrul preşedinte crede că va fi posibil să se discute această chestiune încă în cursul sesiunei actuale.

Dezordine în Rusia

Petersburg.— In privinţa dezordinelor ce s'au produs pe teritoriul canalului Ladoga, se comunică că ţaranii au întins frînghii pentru a împedeca remorkerele se facă serviciu. Poliţia a încercat să taie aceste frînghii dar a fost atacată cu pietre. Şeful poliţiei a dat ordin să se tragă asupra ţaranilor. Au fost doi oameni morţi şi mai mulţi răniţi. Şapte răniţi se află în primejdie de moarte.

Explozie de dinamită

— Otel distrus —

Iohannesburg.— *Un hotel de la Boksburg a fost distrus noaptea trecută în urma unei explozii de dinamită.*

Sunt mulţi răniţi. In afară de acest atentat alte atentate cu dinamită au mai fost comise lîngă minele de la Casson.

Nu s'a făcut însă pagube.

Cutremur de pămînt

Hamburg.—Aparatele staţiunei sismografice au înregistrat aseară un violent cutremur, care a durat foarte mult şi care s'a produs la o distanţă de 13,000 kilometri.

Italia şi Austria

Roma. — După ziarul *Italie*, baronul Aehrenthal va pleca mâine din Viena şi va sosi poimâine la Veneţia unde se va opri o zi şi unde va fi ajuns de ambasadorul Lutzato. Baronul Aehrenthal şi d. Lutzato vor sosi Duminina seară la Dossollo.

Svon desmințit

New-York.—Cercurile oficiale desmint ştirea, după care ambasadorul Japoniei la Waschington va fi rechemat.

Complot la Muntenegru

Cetinge.—Un mare număr de ziare străine publică ştiri asupra unui pretins complot al ofiţerilor contra prinţului Nicolae. Aceste ştiri sunt cu totul false. Nu s'a descoperit nici o urmă de complot, nici din partea ofiţerilor, nici de altă natură.

Vaccinări şi revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. 5-8 seară

I. PETROVICI
Profesor conferenţiar la Universitate
AVOCAT
consultaţiuni ora 8—12
Strada Impas Asachi 3

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ș iri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ța ra 5

Anunțuri, inserții și reclame cu prețuri moderate

In folosul Instituției

Vatra luminoasâ „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREȚUL 2 LEI

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende in modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurâri atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași : *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Inștiințare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou și mai distins în articole de modă.

Inștiinșez onor clienta că am pus în vînzare cu prețuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi și modernizări în condițiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iași Str. Lăpușneanu 30

Agenția teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Vănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea și ne prețuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieșană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, și unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulțumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 6 Iulie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 5 Maiu cu prețurile originale mai jos notate.

In speranță că veți fi mulțumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiți a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă și cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 12 lei	O jumatate loz 6 lei
Un sfert de loz 3 lei	Una optime de loz 1—50

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

„ELE"

schițe și nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Prețul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iași, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din ceĭ mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.
și Iași la Konya, Racoviță' Marcus farmaciști

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PRFȚURI MODERATE

UVRAGE în limba romînă, franceză, germană, greacă și ebree se efectuează la Tip. H. Goldner-Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienșa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAȘĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 »

PONDOIR
déposé
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iași —Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.